PERSTORPS KOMMUN

Kommunfullmäktige

KALLELSE
2020-03-25

Sammanträde med Kommunfullmäktige

Plats	meddelas senare, Karpen eller kulturhuset
Tid	onsdag 25 mars 2020 kl. 18:00

Ärenden

Inledning

1	Upprop		
2	Justeringssammanträde		
3	Allmänhetens frågestund		

Beslutsärenden

4	Samverkan för fiber på landsbygden	2020/73	2 - 19
5	Perstorps kommuns tvärsektoriella arbete mot segregation och för folkhälsa och inkludering	2020/64	20 - 256
6	Anmälan om att hela Perstorps kommun ska undantas enligt den nya EBO-lagstiftningen	2020/65	257 - 262
7	Rapport av granskning intern kontroll 2019	2020/66	263 - 314
8	Interna kontrollplaner år 2020	2020/67	315 - 372
9	Äskande gällande ny lokal för fritidsgårdsverksamheten	2019/166	373 - 386
10	Angående borgensförbindelse, regressavtal och avtal om medlemmars ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat	2020/70	387 - 394
11	Utbetalning av kommunalt partistöd för år 2020	2020/71	395 - 413
12	Årlig revision av arbetsmiljöarbetet 2018	2019/156	414 - 430
13	Policy för hälsofrämjande arbete	2020/40	431 - 435
14	Revidering av biblioteksplan (2020-2023)	2020/52	436 - 455

Håkan Abrahamsson
Ordförande

Cecilia Håkansson
Sekreterare

§ 24

Samverkan för fiber på landsbygden
2020/73

Sammanfattning
Fiber är en av vår tids viktigaste infrastrukturer, inte minst för den levande landsbygden. Perstorps kommun har sedan 2017 arbetat aktivt med frågan i enlighet med de nationella direktiven om en marknadsdriven utbyggnad.

Under hösten 2017 tecknade kommunen samverkansavtal med Zitius för fiberutbyggnad på landsbygden. Då även IP-Only såg potential i att bygga fiber i Perstorps kommun uppstod konkurrens mellan de två aktörerna vilket i sin tur ledde till att byggbeslut uteblev.

I maj 2019 valde Zitius att annullera samtliga avtal och därmed lämna kommunen. Som enda aktör på marknaden fördjupade kommunen sin dialog med IP-Only för att hitta en lösning. Arbetet har pågått under hösten och vintern 2019/2020 och resulterat i föreslaget samverkansavtal, IRU-avtal (nyttjanderättsavtal) och bilagd utbyggnadsplan.

2019-11-27 beslutade kommunfullmäktige att avsätta 20 miljoner kronor för landsbygdsutveckling med fokus på bredbandsutbyggnad i form av fiber.

IP-Only meddelar att de har för avsikt att ta byggbeslut i samband med avtalsskrivande om samtliga beslut är på plats för att teckna avtal efter fullmäktiges sammanträde i mars månad.

Yrkanden:
Ronny Nilsson (S) yrkar att en regelrätt upphandling ska genomföras där kommunen garanterar 100 % anslutningsgrad av fastigheter på landsbygden, samt att åtagandet finansieras i den av kommunfullmäktige beslutade budgeten för fiberutbyggnad.

Beslutsgång:
Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag till beslut mot socialdemokraternas yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag. Votering begärs, genomförs och utfaller med 5 för arbetsutskottets förslag och 4 för socialdemokraternas yrkande (se bilaga) varvid,

Kommunstyrelsen beslutat föreslå,

Kommunfullmäktige besluta,

att godkänna Samverkansavtal, IRU-avtal och Utbyggnadsplan med de åtaganden som uppges i respektive handling.

Socialdemokraterna reserverar sig till förmån för eget yrkande.

§ 24

Votering	arbetsutskottets förslag	socialdemokraternas yrkande
Torgny Lindau (PF)	x	
Patrik Ströbeck (M)	x	
Bengt Marntell (C)	x	
Hans Stifors (PF)	x	
Lennart Johansson (PF)	x	
Pia Galia (SD)		x
Jack Henriksen (SD)		x
Boel Rosdahl (S)		x
Ronny Nilsson (S)		x
Resultat	5	4

KS
Ida del Olmo, Nämndsekreterare
ida.del-olmo@perstorp.se, 0435-39158

Kommunstyrelsen

Samverkan för fiber på landsbygden

Sammanfattning
Fiber är en av vår tids viktigaste infrastrukturer, inte minst för den levande landsbygden. Perstorps kommun har sedan 2017 arbetat aktivt med frågan i enlighet med de nationella direktiven om en marknadsdriven utbyggnad.

Under hösten 2017 tecknade kommunen samverkansavtal med Zitius för fiberutbyggnad på landsbygden. Då även IP-Only såg potential i att bygga fiber i Perstorps kommun uppstod konkurrens mellan de två aktörerna vilket i sin tur ledde till att byggbeslut uteblev.
I maj 2019 valde Zitius att annullera samtliga avtal och därmed lämna kommunen. Som enda aktör på marknaden fördjupade kommunen sin dialog med IP-Only för att hitta en lösning. Arbetet har pågått under hösten och vintern 2019/2020 och resulterat i föreslaget samverkansavtal, IRU-avtal (nyttjanderättsavtal) och bilagd utbyggnadsplan.

2019-11-27 beslutade kommunfullmäktige att avsätta 20 miljoner kronor för landsbygdsutveckling med fokus på bredbandsutbyggnad i form av fiber.

IP-Only meddelar att de har föravsikt att ta byggbeslut i samband med avtalsskrivande om samtliga beslut är på plats för att teckna avtal efter fullmäktiges sammanträde i Mars månad.

Ärendet
Ärendet avser antagande av Samverkansavtal, IRU-avtal (nyttjanderättsavtal) samt bilagd utbyggnadsplan.

<u>Samverkansavtalet</u>
Reglerar parternas relation och åtaganden.

- Perstorps kommun åtar sig att bygga kanalisation i del av kommunen till ett värde av maximalt 15 miljoner kronor. Kommunens kanalisation upphandlas, byggs och ägs tillfullo av kommunen.
- Kommunen äger rätt att köpa efteranslutningar med stöd av LSS till ett värde av 22 900:- per anslutning.
- Samverkansavtalet och IRU-avtalet som föreslås hindrar inte kommunen från att teckna motsvarande avtal med andra aktörer som begär tillträde i enlighet med gällande lagstiftning.

- IP-Only åtar sig att ansluta samtliga fastigheter på landsbygden som valt att ingå avtal med aktören till solidarisk prissättning.
- Det utgår inte heller några extra avgifter för längre grävning. För de fastigheter som inte ansluter sig under kampanjen, förbereds möjlighet till anslutning så nära fastigheten som är möjligt.

IRU-avtal (nyttjanderättsavtal)

- Kommunen upplåter plats i kanalisationen åt IP-Only i enlighet med IRU-Avtal. Nyttjanderätten i IRU-avtalet omfattar både befintlig kanalisation och den kanalisation som kommunen har för avsikt att bygga.
- Det utgår ingen avgift för nyttjande av kommunens kanalisation. Aktören ansvarar för underhåll, övervakning och felavhjälpning.
- Den kommunägda kanalisationen som nyttjas av IP-Only ska vara kommunägd under IRU-Avtalets löptid.

Utbyggnadsplanen (Bilaga)

- Reglerar preliminär utbyggnadskarta.
- IP-Only ansluter sex kommunägda anläggningar.
- Utbyggnadsplanen beläggs med sekretess då position för anläggning av skyddsvärde framgår i underlaget. Sekretessen stöds av OSL18kap 8§.

Avtalstider
Samverkansavtal: 2040
IRU-Avtal: 2070

Preliminär tidsplan
Byggbeslut: Våren 2020
Kommunal upphandling: Sommaren 2020
Byggstart: Hösten 2020
Färdigställande: 2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar,

Att föreslå kommunfullmäktige att godkänna Samverkansavtal, IRU-avtal och Utbyggnadsplan med de åtaganden som uppges i respektive handling.

Bilagor
Utbyggnadsplan (sekretess OSL 18kap 8§)

Ulf Bengtsson
Kommundirektör
Perstorps kommun

Ida del Olmo
Nämndsekreterare
Perstorps kommun

Beslutet skickas till:
Digitaliseringssamordnaren

AVTAL GÄLLANDE SAMVERKAN I SAMBAND MED FIBERUTBYGGNAD PÅ LANDSBYGDEN I PERSTORPS KOMMUN

mellan

PERSTORPS KOMMUN

och

IP-ONLY NETWORKS AB

1. PARTER

Perstorps kommun (212000-0910), Torget 1, 284 31 Perstorp
(nedan ”Kommunen”)

IP-Only Networks AB (556597-6122), 753 81 Uppsala (nedan “IP-Only”)

Parterna benämns individuellt “Part” och gemensamt “Parterna”

2. AVTALSSTRUKTUR OCH DEFINITIONER

2.1 Avtalet består av detta avtalsdokument inklusive bilagor (vidare ”Avtalet”). Detta avtalsdokument har tolkningsföreträde framför bilagorna.
Såvida inte sammanhanget eller omständigheterna uppenbarligen föranleder annat ska använda ord och begrepp anses ha den innebörd som anges nedan:

(i) Fibernät avser IP-Onlys passiva nät inklusive aktiv utrustning inom varje tidpunkt aktuellt geografiskt område

(ii) Fiberanslutning avser anslutning av byggnad till fibernätet genom att fiberkanalisation förläggs på fastighet, slutkundsutrustning installeras i anvisad byggnad samt att mark och ytskikt grovåterställs. Med grovåterställning avses återfyllning med befintliga jordmassor till återställningsbar yta.

2.2 Till detta avtal biläggs Utbyggnadsplan och IRU-avtal. Utbyggnadsplan innehåller karta och tidplan. IRU-avtalet innehåller förutsättningar för nyttjande av kanalisation.

3. BAKGRUND OCH SYFTE

3.1 Digitaliseringen av tjänster ökar i snabb takt. Det kommer på sikt att krävas en snabb och stabil bredbandsuppkoppling för att kunna ta del av välfärdstjänster och grundläggande samhällsservice.

3.2 Regeringen har formulerat en bredbandsstrategi för att möta människors behov av snabbt bredband och stabila mobila tjänster av god kvalitet. Visionen är ett helt uppkopplat Sverige eftersom det skapar förutsättningar för att bo och verka i hela landet, driva tillväxt och innovativ produktion. Regeringens Bredbandsstrategi anger följande mål:

- År 2020 bör 95 % av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.
- År 2023 bör hela Sverige ha tillgång till stabila mobila tjänster av god kvalitet.
- År 2025 bör hela Sverige ha tillgång till snabbt bredband.

3.3 Enligt Region Skånes Bredbandsstrategi ska minst 95 % av Skånes hushåll och arbetsställen ha möjligheten att ansluta sig till bredband om minst 100 Mbit/s till rimlig kostnad för slutkunden år 2020. Denna höga målsättning kräver handlingskraft, målmedvetenhet och samarbeten mellan marknadens privata och offentliga aktörer, främst för att lösa den återstående landsbygdsutbyggnaden.

3.4 IP-Only investerar årligen miljardbelopp i fiberutbyggnaden ur ett nationellt perspektiv. Den största delen av denna utbyggnad sker inom landsbygd, ofta i samverkan med kommuner och regioner. IP-Only har en gedigen erfarenhet av landsbygdsutbyggnad och en stor pågående fiberutbyggnad på landsbygden i Skåne.

3.5 Kommunen har beslutat att genomföra investeringar för att uppnå Region Skånes Bredbandsstrategimål innebärande en kraftfull satsning på bredbandsutbyggnaden i hela Kommunen. Kommunen och IP-Only har som målsättning att alla invånare, företag, föreningar och fritidshus utanför tätort ska ha möjlighet att få bredbandsuppkoppling genom Fiberanslutning.

3.6 Syftet med Avtalet är att klarlägga formerna för samverkan avseende utbyggnadsplanen i Perstorp mellan Kommunen och IP-Only. Fördelningen av ansvar för uppförande av kanalisation och kostnader för utbyggnad mellan parterna framgår av Bilaga 1 (”Utbyggnadsplanen”).

4. SAMORDNING

4.1 Kommunen svarar i förhållande till IP-Only för att grävningsarbete utförs i enlighet med vad som framgår av Utbyggnadsplanen. Det ankommer således på IP-Only att själv eller med anlitande av egen entreprenör ombesörja förläggningen av IP-Onlys Fibernät enligt Utbyggnadsplanen.

4.3 Parterna ska i enlighet med Utbyggnadsplanen utföra sin förläggning av kanalisationen i enlighet med gällande tidplan och på ett sådant sätt att förskjutningar i tidplanen inte uppkommer.

4.4 Kommunen ska ta fram fullständig skriftlig dokumentation och ritningar på de sträckor som Kommunen förlägger.

4.5 Parterna svarar själv för inköp av egen kanalisation och allt övrigt material som kan behövas för respektive Parts förläggning.

5. IP-ONLYS ÅTAGANDEN

5.1 IP-Only har erbjudit fastighetsägarna på landsbygden i Perstorps kommun Fiberanslutningar. Erbjudandet har byggt på en solidarisk modell där alla erbjudits en likvärdig anslutningskostnad. Försäljningen genomfördes huvudsakligen under 2017 i konkurrens med Telia. Tillräcklig anslutningsgrad för byggbeslut uppnåddes ej. IP-Only ska med stöd av Kommunen genomföra en ny kampanj med avsikt att nå en anslutningsgrad om minst 65% i området. Avtal som är äldre än 24 månader måste tecknas om av kund för att vara giltigt avtal och kunna räknas in i anslutningsgrad.

5.2 IP-Onlys åtagande att bygga ut Fibernätet på landsbygden förutsätter att Kommunen bygger fiberkanalisation som framgår av Utbyggnadsplanen. IP-Only åtar sig att gentemot Kommunen teckna ett IRU-avtal (nyttjanderättsavtal). Under förutsättning att Kommunen fullgör sina åtaganden vad avser Utbyggnadsplanen förbinder IP-Only sig att lämna byggbeslut till kunderna vid en anslutningsgrad om minst 65%. Om anslutningsgraden blir lägre äger IP-Only möjligheten att lämna byggbeslut ändå. Efter byggbeslut ska IP-Only leverera Fiberanslutningar till samtliga beställda fastigheter.

5.3 IP-Only åtar sig att ansvara för planering, projektering, förläggning av kanalisation, fiber och noder, drift och vidareutveckling av Fibernätet, i den omfattning och inom den tidplan som anges i Utbyggnadsplanen.

5.4 IP-Only förbereder de kunder som inte beställt Fiberanslutning genom att lämna anslutningspunkter så nära varje fastighet som möjligt i befintlig schakt eller i dess närhet. I de fall en efteranslutning kommer att innebära längre tillkommande schakt ska Kommunen ges möjlighet att besluta om man vill investera i tillkommande sträcka för att bättre förbereda fastighet. Kostnad för tillkommande sträckor ska ingå i Perstorps kommuns åtagande i punkt 6.1 nedan.

5.5 Kommunen äger rätt att beställa efteranslutningar i nätet till fastpris när anslutningen omfattas av kommunalt beslut i enlighet med lagen om stöd och service (LSS). Fastpriset är satt till 22 900 kr (exkl moms), det är kostnaden för färdig installation.

5.6 IP-Only ska tillsammans med kommunen verka för att söka tillgängliga bidrag genom exempelvis länsstyrelsen. Alla bidrag som beviljas utbyggnaden av fibernät i Perstorps kommun ska minska kommunens ekonomiska åtagande.

5.7 IP-Only åtar sig att medverka i information om fiberutbyggnad som Kommunen genomför. IP-Onlys åtagande avser stöttande åtgärder som t.ex. deltagande på informationsmöten samt informationsförmedling via kundtjänst, hemsida och digitala medier.

5.8 IP-Only ska verka som en neutral operatör på privatkundsmarknaden och åtar sig därvid att ansluta tjänsteleverantörer på konkurrensneutrala villkor till Fibernätet och därmed inte otillbörligen utestänga någon tjänsteleverantör från att sälja bredbandstjänster till slutkunder.

5.9 IP-Only åtar sig att fortlöpande dokumentera all nätutbyggnad (fiberdragning, kanalisation, noder, brunnar m.m.) av Fibernätet inom Perstorps kommun.

5.10 IP-Only ansvarar för övervakning, underhåll och felavhjälpning i Fibernätet.

6. KOMMUNENS ÅTAGANDEN

6.1 Kommunen åtar sig bygga kanalisation (inklusive optoslang och fiberkanalisation) i Perstorps kommun enligt Utbyggnadsplanen och enlighet med detta Avtal.

6.2 Kommunen ska erbjuda IP-Only tillgång Kommunens kanalisationen (inklusive optoslang och fiberkanalisation) genom IRU-avtal (nyttjanderättsavtal) (se punkt 5.2 ovan). Detta hindrar inte kommunen från att upplåta motsvarande nyttjanderätt åt annan aktör, under förutsättning att det finns ledig kapacitet.

6.3 Kommunen åtar sig att medverka vid marknadsföring och information om IP-Onlys erbjudande gällande Fiberanslutning inom av IP-Only planerade utbyggnadsområde. Kommunens åtagande i samband med marknadsföringen avser stöttande åtgärder såsom t.ex. deltagande på informationsmöten samt informationsspridning via hemsida och digitala medier.

6.4 Kommunen åtar sig att vara behjälplig med utbyggnaden av Fibernätet vad avser tillståndsfrågor, markfrågor, samförläggning och andra kommunala frågor inom ramen för gällande lagstiftning och det kommunala uppdraget.

6.5 Kommunen åtar sig att, i rimlig omfattning, lämna information som IP-Only behöver för att fullfölja sitt åtagande enligt Avtalet.

7. INFORMATIONSSAMARBETE

7.1 IP-Only ansvarar för att i samråd med Kommunen ta fram material för marknadsföring av Fiberanslutningar genom utskick, informationsmöten och försäljning av Fiberanslutningar till både hushåll och företag. Kommunen ska godkänna marknadsföringen om Kommunen omnämns.

7.2 På IP-Onlys hemsida ska det finnas information som kunder löpande kan ta del av nyheter, kampanjer, priser, utbyggnadsplaner m.m.

7.3 Kommunen ska i samverkan med IP-Only informera om samhällsnyttan med Fibernät genom sina kanaler, t.ex. webb, lokaltidning, deltagande på informationsmöten med mera.

7.4 IP-Only ska tillsammans med Kommunen engagera sig i och medverka vid informationsmöten och workshops i syfte att påvisa fördelarna med fiberbaserade tjänster och anslutning till Fibernätet.

8. ARBETSFORMER

8.1 Parterna ska utse en kontaktperson inom respektive Parts organisation som ansvarar för kontakterna Parterna emellan beträffande Avtalet och arbetsprocessen kring utbyggnaden av Fibernätet inom Perstorps kommun. Dessa är vid detta Avtals ingående:

För Kommunen: Ida del Olmo

För IP-Only: Tomas Avenborg

8.2 En samverkansgrupp bestående av representanter från båda Parterna ska träffas minst två gånger per år för avstämning och utveckling av rutiner gällande det pågående fiberutbyggnadsarbetet.

8.3 Arbetsformerna ska präglas av stor öppenhet. Parternas målsättning är att arbetssättet ska präglas av hög kvalitet och effektivitet samt att etiska frågeställningar hanteras professionellt.

8.4 Båda parter ska verka för att där det är ekonomiskt gynnsamt samförlägga med andra infrastruktur projekt i så stor utsträckning som möjligt.

9. ANSVARSBEGRÄNSNING OCH SKADESTÅND

9.1 Part ansvarar, med de begränsningar som anges i denna paragraf, för skador som tillfogas den andra parten genom oaktsamhet av denne eller av denne anlitade anställda och uppdragstagare. Part ansvarar endast för ersättning av direkt skada. Den andra parten har alltså inte rätt till ersättning för indirekt skada, t.ex. utebliven vinst, minskad produktion, förlust av data, hinder att uppfylla förpliktelse mot tredje man eller utebliven nytta av avtal.

9.2 Väsentligt avtalsbrott föreligger om Kommunen bryter mot vad som anges i punkt 6.1 ovan och ska i sådant fall utge ersättning till IP-Only med belopp motsvarande ersättning för uppförande av kanalisation/optoslang enligt punkt 6.1. Undantag gäller mindre förseningar och förseningar av utbyggnaden som inte beror på kommunen. Vid beräkning av skadeståndets storlek ska inte kostnader för redan utförd kanalisation/optoslang räknas med.

9.3 IP-Onlys eventuella skadeståndsansvar är under alla omständigheter begränsat till ett belopp motsvarande tre miljoner kronor.

9.4 För att kunna göras gällande ska krav på skadestånd framställas inom skälig tid efter det att den ersättningsgrundande omständigheten upptäckts eller borde ha upptäckts.

10. AVTALSTID OCH FÖRTIDA UPPHÖRANDE

10.1 Detta Avtal träder ikraft när det behörigen undertecknas av Parterna och gäller till och med 31 december 2040 då det upphör utan särskild uppsägning.

10.2 Parterna har rätt att när som helst under avtalstiden skriftligen säga upp Avtalet till omedelbart upphörande om den andra Parten i väsentligt hänseende bryter mot Avtalet och den Parten inte vidtagit rättelse inom trettio (30) dagar från skriftligt påpekande av den andra Parten.

11. ÖVRIGT

11.1 Överlåtelse av avtal. Detta Avtal får inte överlåtas till tredje part utan den andre Partens skriftliga godkännande.

11.2 Ändringar och tillägg. Tillägg och ändringar till detta Avtal ska upprättas skriftligen och godkännas av båda Parterna.

11.3 Tillämplig lag. Avtalet ska tolkas enligt svensk lagstiftning.

11.4 Tvist. Tvist rörande tillkomst, ändring, tolkning eller tillämpning av detta avtal ska i första hand avgöras genom förhandling mellan Parterna, och i andra hand avgöras av allmän domstol.

Detta Avtal har upprättats i två exemplar, varav Parterna tagit var sitt.

Perstorp den ___/___ 2019 _____ den ___/___ 2019

Perstorps kommun

_____

_____

_____

_____

IP-Only Networks AB

_____

_____

IRU-AVTAL

mellan

IP-Only Networks AB

och

Perstorp kommun

Detta avtal träder i kraft när avtalet undertecknats av båda parter och ingås mellan

(1) **IP-Only Networks AB**, (556597-6122), 753 81 Uppsala (**IP-Only**) och

(2) **Perstorps kommun** (212000-0910), Torget 1, 284 31 Perstorp

(nedan ”**Kommunen**”)

(var för sig kallade Part och gemensamt Parterna)

1 Definitioner

1.1 I detta avtal gäller följande definitioner:

Arbetsdag:	en dag då banker har öppet och som inte är en lördag, söndag eller allmän helgdag
Avtalad leveransdag:	den dag då kanalisationen och svartfibern uppfyller specifikationen och tillhandahållas för nyttjande till Kommunen,
Faktisk leveransdag:	den dag då IP-Only meddelar att kanalisationen och svartfibern uppfyller specifikationen och därmed av IP-Only förklaras färdig att tas i bruk,
Förlängd avtalstid:	den avtalstid som infaller sedan den initiala avtalstiden löpt ut,
Försening:	om Faktisk leveransdag inträffar senare än Avtalad leveransdag och dröjsmålet enbart beror på IP-Only,
IRU:	med avseende på nyttjande av kanalisationen som inte kan upphävas under avtalstiden. Avtalet hindrar inte kommunen från att upplåta motsvarande nyttjanderätt åt annan aktör under förutsättning att det finns ledig kapacitet.
Kanalisation:	utrymme i det kanalisationsrör för nyttjande av optisk fiberkabel.
Konfidentiell information:	alla affärshemligheter och annan information som rör endera artens eller dess dotterbolags verksamhet och affärer, inklusive men inte begränsat till, deras teknik, kunder, leverantörer samt affärsplaner och med undantag för information som är allmänt känd eller kommer till allmän kännedom på annat sätt än genom brott mot innehållet i detta avtal,
Kvalitetskontroll:	en kontroll som utförs av IP-Only för att säkerställa att kanalisationen överensstämmer med specifikationen,
Projektperioden:	perioden under tiden IP-Only bygger ut kanalisation och ansluter hushåll i Perstorp kommun, beräknad tid [tre] år,
Svartfiber:	en optisk fiber mellan två anslutningspunkter utan aktiv utrustning.
Tredje part:	en annan person än en Part,

1.2 Till detta avtal hör två kopplade dokument, samverkansavtal och utbyggnadsplan.

2 Upplåtelse av nyttjande (IRU)

2.1 Kommunen skall, på de villkor som anges i detta avtal, till IP-Only upplåta kanalisation enligt vad som anges i Utbyggnadsplan.

3 Faktisk leveransdag

3.1 Kommunen ska leverera och göra kanalisationen färdig att tas i bruk enligt med vad som anges närmare i Utbyggnadsplan.

3.2 Kommunen ska omgående underrätta IP-Only när kanalisationen är färdig att tas i bruk genom att till IP-Only överlämna en klarrapport där det framgår att kanalisationen uppfyller villkoren i enlighet med avtal. Om IP-Only inom trettio (30) dagar inte skriftligen har meddelat att kanalisationen inte överensstämmer med specifikationerna ska kanalisationen respektive svartfibern anses överensstämma med specifikationerna och IP-Only har därmed godkänt leveransen.

3.3 Om IP-Only anser att kanalisationen inte överensstämmer med specifikationerna ska Parterna lojalt samarbeta för att identifiera och åtgärda eventuella brister och lösa eventuella tvister angående överensstämmande med specifikationen. Om Parterna inte kan lösa tvisten inom fjorton (14) arbetsdagar från den dag då IP-Only anmäler felet, ska ärendet hänskjutas till en oberoende expert, vars beslut är slutgiltigt och bindande. Den oberoende experten ska utses ömsesidigt av båda Parter.

4 Underhåll

4.1 IP-Only ska utföra förebyggande underhåll och åtgärda fel samt göra rimliga ansträngningar för att säkerställa att kanalisationen i så liten utsträckning som möjligt skadas eller drabbas av försämrad prestanda.

4.2 Kommunen ska inte utföra någon typ av underhåll och ska inte tillåta eller uppdra åt Tredje part att utföra underhåll på kanalisationen respektive svartfibern.

5 Avgifter och betalning

5.1 För nyttjande av kanalisation utgår ingen ekonomisk ersättning. IP-Only utför drift och underhåll på samtlig anläggning, oavsett ägare.

6 Ytterligare skyldigheter

6.1 Kommunen äger inte rätten att under avtalstiden överlåta kanalisation till annan part.

6.2 Om kommunen efter utgången av avtalstiden avser att överlåta kanalisation till annan part, ska kommunen meddela IP-Only härom. IP-Only ska därvid ges möjlighet att matcha högsta marknadsmässiga bud.

6.3 Kommunen ska inhämta alla nödvändiga eller tillämpliga tillstånd och godkännanden samt i övrigt följa alla lagar, förordningar och krav som utfärdats av regering eller myndighet och som gäller för ägande- och nyttjanderätt till kanalisation.

7 Försening

7.1 Om en leverans är försenad, och detta inte beror på Kommunen, ska den Avtalade leveransdagen flyttas fram till ett datum som objektivt kan anses skäligt.

8 Avtalstid och uppsägning

8.1 Initial avtalstid är femtio (50) år.

8.2 Om ingen av parterna skriftligen har sagt upp avtalet senast sex (6) månader innan Initial avtalstid löper ut, påbörjas en ny period (Förlängd avtalstid) om två (2) år i taget med sex (6) månaders uppsägningstid.

8.3 Vardera Parten har rätt att med omedelbar verkan säga upp detta avtal efter skriftligt meddelande till den andra Parten om den andra Parten:

(a) upphör eller hotar att helt eller i väsentliga delar upphöra med att bedriva verksamhet som påverkar detta Avtal eller blir oförmögen att betala sina skulder, eller

(b) blir insolvent eller går i konkurs, träder i likvidation, eller om en konkursförvaltare, syssloman, utredningsman, god man eller annan motsvarande befattningshavare utses att förvalta Partens egendom eller om liknande åtgärd vidtas eller hotar att vidtas mot Parten i någon jurisdiktion.

9 Ansvarsbegränsning

9.1 Ingen av Parterna har några skyldigheter gentemot den andra Parten med anledning av avtalet för indirekta skador, t ex produktionsbortfall, förlust av verksamhet, förlust av investeringar, inkomstförlust eller förlust av goodwill.

9.2 Denna punkt 9 ska inte i något fall begränsa de belopp som kan krävas av endera Parten för skador orsakade av uppsåtligt handlande eller grov vårdslöshet.

10 Sekretess

10.1 Vardera Parten ska behandla all Konfidentiell information som erhållits från den andra Parten som konfidentiell och inte använda eller avslöja någon Konfidentiell information, utom då det är nödvändigt i enlighet med detta avtal och sådana upplysningar ska lämnas till Partens anställda eller till Tredje part under lämpliga sekretessvillkor. Samt enligt gällande lagstiftning.

10.2 Dessa skyldigheter kvarstår efter att giltighetstiden för detta avtal har löpt ut under en period av fem (5) år.

11 Force majeure

11.1 Part är befriad från skyldighet att ersätta skador eller att fullgöra viss förpliktelse enligt detta avtal, om skadan eller underlåtelsen har sin grund i omständighet utanför Parts kontroll (”Force Majeure”) och omständigheten förhindrar, avsevärt försvårar eller försenar fullgörande av förpliktelse. Såsom Force Majeure anses bl.a. myndighets åtgärd eller underlåtenhet, nytillkommen eller ändrad lagstiftning, arbetskonflikt, blockad, krig, upplopp, sabotage, extrema väderleksförhållanden, blixtnedslag, brand, explosion, översvämning, naturkatastrof eller olyckshändelse.

11.2 Part som påkallar Force Majeure skall utan dröjsmål underrätta den andra Parten härom. Force Majeure anses föreligga så länge som detta utgör hinder för fullgörande.

11.3 Part äger rätt att frånträda detta avtal om Force Majeure förelegat i mer än tre (3) månader, utan att några påföljder kan göras gällande av den andra Parten.

11.4 Vid Force Majeure skall Part vidta skäliga ansträngningar för att begränsa effekterna av Force Majeure-händelsen.

12 Allmänt

12.1 Ingen av Parterna får överlåta detta avtal till en tredje Part utan skriftligt medgivande från den andra Parten.

12.2 Ingenting i detta avtal ska innebära eller anses innebära ett partnerskap mellan Parterna.

12.3 Detta avtal innehåller hela överenskommelsen mellan Parterna med avseende på avtalets syfte och får endast ändras skriftligen genom ett undertecknande av behöriga företrädare för Parterna.

13 Meddelanden och underrättelser

13.1 Alla meddelanden enligt detta avtal ska ske skriftligen på svenska och kan överlämnas direkt (bland annat genom leverans med budfirma), skickas per post eller e-post (med en bekräftelse på mottagandet), till den adress eller det nummer som anges i Utbyggnadsplanen.

13.2 Meddelanden till endera Parten kan ges till en annan adress eller annat nummer som meddelas av den Parten från tid till annan för detta ändamål.

14 Tillämplig lag och jurisdiktion

14.1 Parternas rättigheter och skyldigheter vid tolkning eller tillämpning av detta avtal skall bestämmas i enlighet med svensk lag.

14.2 Tvister som uppstår i anledning av detta Avtal skall slutligt avgöras genom skiljedomsförfarande administrerat av Stockholm Handelskammares Skiljedomsinstitut (SCC). Regler för Förenklat Skiljeförfarande skall tillämpas om inte SCC med beaktande av målet svårighetsgrad, tvisteföremålets värde eller övriga omständigheter bestämmer att Skiljedomsregler skall tillämpas. I sistnämnda fall skall SCC bestämma om skiljenämnden skall bestå av en eller tre skiljemän. Oaktat vad som anges ovan har Part rätt att väcka talan vid allmän domstol i Sverige om tvistigt kapitalbelopp inte överstiger en miljon (1 000 000) kronor.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar varav Parterna tagit var sitt.

_____

IP-Only Networks AB
Datum:

_____

[namnförtydligande]

Perstorp kommun
Datum:

_____

[namnförtydligande]

§ 25

Perstorps kommuns tvärsektoriella arbete mot segregation och för folkhälsa och inkludering

2020/64

Sammanfattning

År 2018 beviljades Perstorps kommun, som en av 32 kommuner som identifierats som socioekonomiskt eftersatta, statliga medel som del av en nationell satsning för att bryta och motverka segregation. Perstorp har erhållit statsbidrag med 6,8 mnkr per år under åren 2018, 2019 och 2020. Eventuella framtida statsbidrag är i dagsläget okända.

En del av de medel som tilldelades kommunen investerades i att ta fram dels en statistisk kartläggning, dels en behovsanalys, i vilken totalt tio stycken övergripande insatsområden identifierats som särskilt viktiga att arbeta med i syfte att bryta segregationen i Perstorp. Behovsanalysen framställdes inom ramarna för projektet Sektoriell Samverkan mot Segregation och genomfördes under 2019.

Utifrån kartläggning och behovsanalys har kommundirektörens ledningsgrupp arbetat fram en övergripande handlingsplan med syfte att bidra till en positiv förflyttning samt ha bärighet på de politiskt antagna kommunövergripande målen.

Rätt hanterad utgör handlingsplanen Perstorps kommuns övergripande utvecklingsdokument när det gäller motverkande av segregation och utveckling av folkhälsa och inkludering under lång tid framåt. För att nå resultat måste arbetet hela tiden kopplas till kommunens övergripande mål och budgetprocess. Detta ansvar ingår i koncernledningens strategiska samordning och bereds för politiskt ställningstagande och beslut. I handlingsplanen anges slutligen hur arbetet löpande och återkommande följs upp.

Kommunstyrelsens förslag till beslut,

Kommunfullmäktige beslutar,

att godkänna genomförd statistisk kartläggning och behovsanalys mot segregation i Perstorps kommun, samt

att godkänna framtagen Handlingsplan för förbättrad folkhälsa och inkludering inklusive arbetssätt och organisation.

PERSTORPS KOMMUN

Kommunledningsförvaltningen
Ulf Bengtsson, Kommundirektör
Ulf.bengtsson@perstorp.se, 0435-39311

Tjänsteskrivelse

Datum
2019-09-18

Dnr

Kommunstyrelsen

Perstorps kommuns tvärsektoriella arbete mot segregation och för folkhälsa och inkludering

1. Ärendet

År 2018 beviljades Perstorps kommun, som en av 32 kommuner som identifierats som socioekonomiskt eftersatta, statliga medel som del av en nationell satsning för att bryta och motverka segregation. Perstorp har erhållit statsbidrag med 6,8 mnkr per år under åren 2018, 2019 och 2020. Eventuella framtida statsbidrag är i dagsläget okända.

En del av de medel som tilldelades kommunen investerades i att ta fram dels en statistisk kartläggning (bilaga 1), dels en behovsanalys, i vilken totalt tio stycken övergripande insatsområden identifierats som särskilt viktiga att arbeta med i syfte att bryta segregationen i Perstorp (bilaga 2). Behovsanalysen framställdes inom ramarna för projektet Sektoriell Samverkan mot Segregation och genomfördes under 2019. En sammanfattande bild av behovsanalysen som ger en god överblick över vad som behöver göras, vad som redan är igång samt de medskick som behöver tas ställning till redovisas i (bilaga 3).

De tio fokusområdena är utan inbördes rangordning:

- Utveckla kommunens tvärsektoriella samverkan
- Satsa på tidiga insatser
- Minska och förebygg ekonomiskt utsatthet och barnfattigdom
- Stärk kommunens folkhälsoarbete
- Stärk lokalsamhällets tillit till kommunen och polisen
- Satsa på våldsförebyggande arbete mot våld i nära relationer, våld mot barn samt hedersrelaterat våld och förtryck
- Öka valdeltagandet i de allmänna valen
  Utveckla tvärsektoriell samverkan och samstämmighet för invånare som står långt från arbetsmarknaden
- Stärk arbetet att utjämna ojämlika förutsättningar och öka delaktigheten i skolan och förskolan; samt
- Motverka boendesegregation, bostadssegmentering och trångboddhet.

Utifrån kartläggning och behovsanalys har kommundirektörens ledningsgrupp arbetat fram en övergripande handlingsplan (bilaga 4) med syfte att bidra till en positiv förflyttning samt ha bärighet på de politiskt antagna kommunövergripande målen. Två övergripande målsättningar har identifierats utifrån de tio fokusområdena – **förbättrad folkhälsa** och **inkludering**.

Samtliga fokusområden ryms inom dessa båda. Folkhälsa och inkludering är samtidigt vida begrepp. För att kunna omsätta dem till praktiskt genomförbara insatser och åtgärder har de båda övergripande målsättningarna brutits ner i tre olika programområden:

- **Självförsörjning** - allas möjlighet att försörja sig själva
- **Goda boendemiljöer** – allas möjlighet att ha ett tryggt boende som man är stolt över
- **Goda uppväxtvillkor för barn och unga** – allas möjlighet att växa upp under bra förhållanden som ger förutsättningar för ett bra liv

Den genomförda behovsanalysen och tio fokusområdena pekar på en komplexitet och insatser som krävs över lång tid. Det är inte möjligt att arbeta med alla tio områdena samtidigt utan arbetet måste avgränsas och tas stegvis. De tre programområdena ovan är en utgångspunkt som över tid kan fasas över till andra områden.

Handlingsplanen kallas ”**Handlingsplan för förbättrad folkhälsa och inkludering**” och utgör grunden för det kommunövergripande arbete som beskrivs i dokumentet. Utgångspunkten är tvärsektoriellt arbete och tidiga insatser.

Handlingsplanen beslutas av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen styr arbetet framåt, fattar beslut om riktning och tilldelar ekonomiska resurser. Koncernledningen (kommundirektörens ledningsgrupp) bereder beslutsunderlag, samordnar och planerar det strategiska arbetet samt säkerställer att arbetet sker tvärsektoriellt. Programansvariga förvaltningschefer utses som samordnar, planerar och ansvarar för att det operativa arbetet fortlöper inom de tre programområdena. Där konkretiseras insatser, projekt och åtgärder. Processledaren säkerställer att handlingsplanen efterlevs och är ett stöd åt kommundirektör programansvariga i den strategiska planeringen inom programområdena.

Rätt hanterad utgör handlingsplanen Perstorps kommuns övergripande utvecklingsdokument när det gäller motverkande av segregation och utveckling av folkhälsa och inkludering under lång tid framåt. För att nå resultat måste arbetet hela tiden kopplas till kommunens övergripande mål och budgetprocess. Detta ansvar ingår i koncernledningens strategiska samordning och bereds för politiskt ställningstagande och beslut. I handlingsplanen anges slutligen hur arbetet löpande och återkommande följs upp.

2. Underlag/bilagor

1. Statistisk kartläggning av segregation i Perstorp, Felicia Högberg, Kommunledningsförvaltningen 2019-12-03
2. Behovsanalys och rekommendationer för att motverka segregation, Felicia Högberg, Kommunledningsförvaltningen 2020-01-10
3. Sammanfattning behovsanalys, Kommunledningsförvaltningen 2020-02-25
4. Handlingsplan för folkhälsa och inkludering, Kommunledningsförvaltningen 2020-02-25

3. Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att godkänna genomförd statistisk kartläggning och behovsanalys mot segregation i Perstorps kommun;

att godkänna framtagen Handlingsplan för förbättrad folkhälsa och inkludering inklusive arbetssätt och organisation.

Perstorp den 24 februari 2020

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

Beslutet skickas till:
Samtliga nämnder och styrelser
Samtliga chefer i Perstorps kommun

PERSTORPS KOMMUN

Statistisk kartläggning av segregation

Underlagsrapport till behovsanalys för kommunens arbete mot segregation

Kommunledningsförvaltningen
Perstorps kommun
2019-12-03

PERSTORPS KOMMUN

Projektägare:
Ulf Bengtsson, kommundirektör

Arbetsgrupp:
Utvecklingsledare och författare: Felicia Högberg, socionom
Projektmedarbetare: Attieh Wickman, VFU-student
Annelie Börjesdotter, socialchef
Mattias Bjellvi, stadsarkitekt/plan- och byggchef
Åke Svensson, förvaltningschef barn-, utbildning-, kultur- och fritid

PERSTORPS KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehållsförteckning 2

1 Bakgrund och syfte med rapporten 3

1.1. Sveriges reformprogram för att motverka segregation 3

2 Sammanfattning 4

2.1. Kommunövergripande demografi 4

2.2. Arbetsmarknad 6

2.3. Utbildning och skolresultat 6

2.4. Socialtjänsten 7

3. DEL 1: Kommunövergripande demografi 8

3.1. Befolkning 9

3.2. Familjesammansättning 15

3.3. Inkomst- och bidragsnivåer 22

3.4. Barnfattigdom 29

3.5. Folkhälsa 31

3.6. Samhällsplanering 36

3.7. Anmäld brottslighet och upplevd trygghet 44

3.8. Demokrati och valdeltagande 60

4. DEL 2: Arbetsmarknad 67

4.1. Arbetslösheten 68

4.2. Förvärvsfrekvensen 78

4.3. Ohälsotalet 80

5. DEL 3: Utbildning och skolresultat 83

5.1. Utbildningsnivåerna 84

5.2. Förskolan 88

5.3. Grundskolan 95

5.4. Högre utbildning 103

6. DEL 4: Socialtjänsten 106

6.1. Ekonomiskt bistånd/ försörjningsstöd 107

6.2. Den sociala barn- och ungdomsvården 111

7. Ordlista 119

8. Källförteckning 124

1 BAKGRUND OCH SYFTE MED RAPPORTEN

Under mars 2018 beviljades Perstorps kommun medel från den då sittande regeringen för att genomföra en kartläggning av kommunens segregation. Bakgrunden till uppdraget var att regeringen identifierat Perstorps kommun som en av 32 svenska kommuner som ”socioekonomiskt eftersatta”. En kommun räknas som socioekonomiskt eftersatt om den har utmaningar såsom hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå och lågt valdeltagande.

Syftet med kartläggningen är att få en översiktlig bild av segregationen i Perstorps och kommer att användas som underlag för kommunens behovsanalys samt efterföljande handlingsplan i arbetet mot segregationen. Kartläggningen är huvudsakligen baserad på offentligt tillgänglig statistik, framtagen utan kostnad (undantaget författarens arbetstid).

1.1. SVERIGES REFORMPROGRAM FÖR ATT MOTVERKA SEGREGATION

För att långsiktigt minska segregationen i Sverige har regeringen beslutat om ett reformprogram (DELMOS, 2018a, s. 9-10). Syftet med reformprogrammet är att förbättra situationen i områden med socioekonomiska utmaningar[1] och motverka strukturella orsaker till segregation. Reformprogrammet sträcker sig mellan åren 2017 till 2025 med fokus på fem prioriterade utvecklingsområden:

- → Minska boendesegregationen och stärka samhällsservicen
- → Lyfta skolornas och elevernas resultat
- → Minska långtidsarbetslösheten
- → Stärka demokratin och stödja det civila samhället
- → Bekämpa brottsligheten

Som en vidareutveckling av reformprogrammet beslutades om en långsiktig nationell strategi för att minska och motverka segregation 2018, nedan kallad den nationella strategin (DELMOS, 2018a, s. 9-10). I strategin anges det övergripande målet *”Minskad segregation, jämlika uppväxt- och levnadsvillkor och goda livschanser för alla”*. Detta mål ska uppnås dels genom ett arbete för att förbättra situationen i områden med socioekonomiska utmaningar, dels genom att förändra strukturer som orsakar och fördjupar segregationen i samhället (ibid).

Bild 1. Den nationella strategin för att minska och motverka segregation.

Källa: DELMOS, 2018a, s. 10.

[1] Socioekonomiska utmaningar är samhällsutmaningar såsom hög arbetslöshet och långtidsarbetslöshet, låg sysselsättning, hög andel personer med försörjningsstöd, bristande skolresultat och lågt valdeltagande.

2 SAMMANFATTNING

I sammanfattningen redovisas rapportens centrala trender i punktform. Punkterna återfinns även och beskrivs mer djupgående i respektive del och kapitel.

2.1. KOMMUNÖVERGRIPANDE DEMOGRAFI

Befolkning

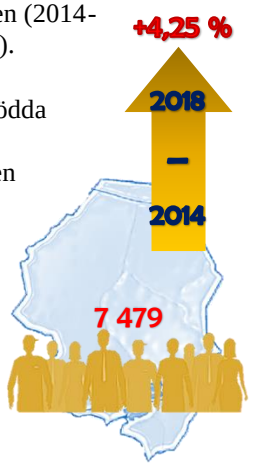

- → År 2018 var det 7 479 invånare folkbokförda i Perstorps kommun. De senaste åren (2014-2018) har det skett en historiskt stor populationsökning i Perstorp (+4,25 procent).
- → Något fler människor flyttar till Perstorp än från kommunen (2018).
- → Generellt är det flest utrikes födda invånare som flyttar till Perstorp och inrikes födda som lämnar kommunen (2017).
- → Majoriteten av Perstorpsborna bor i tätorten och det är i tätorten som folkmängden ökar mest (2010-2017).
- → Perstorps kommun har en något högre andel utrikes födda (23,3 %), i jämförelse med snittet i Skåne och Riket (2017).
- → Andelen utrikes födda har ökat, medan andelen inrikes födda med två inrikes födda föräldrar har minskat i Perstorp.
- → Den vanligast förekommande gruppen av utrikes födda invånare (i Perstorp) härstammar från Syrien (2017).

Familjesammansättning

- → Familjestorlekarna är större i Perstorp än Riks- och Skånesnittet, vilka har vuxit (2017). Större familjer är vanligare bland invånare med utländsk bakgrund.
- → Det är något vanligare med ensamstående hushåll i jämförelse med Riket och det är även något vanligare att barn 0–17 år bor med en ensamstående mor (2017). En lägre andel familjer med barn 0–17 år består av en kärnfamilj i Perstorp jämfört med rikssnittet.
- → Förstföderskor i Perstorp har en låg medelålder i jämförelse med Riks- och Skånesnittet (2016).
- → Andelen unga mödrar 18–25 år har ökat de senaste 10 åren (2008–2018). Det har även förkommit att flickor fött barn under 2000-talet.

Inkomst- och bidragsnivåer

- → Låg ekonomisk standard är vanligt. I förhållande till både Riket respektive Skåne län är andelen i Perstorp hög. Unga och utrikes födda personer utgör de två största grupperna med en låg ekonomisk standard (2017).
- → Få Perstorpsbor har hög ekonomisk standard (2017).
- → Gruppen invånare som lever i risk för fattigdom har utökats de senaste åren (2014-2017). Antalet Perstorpsbor i riskzonen var fler än snittet i både Riket och Skåne (2017).
- → Den högsta andelen bidragsförsörjda invånare i hela Skåne län finns i Perstorp (2018). Det är fler kvinnor än män som är bidragsförsörjda och andelen har ökat (2014-2018). De två vanligaste bidragen är sjuk- och aktivitetsersättning samt arbetsmarknadspolitiska åtgärder.
- → Hög andel invånare har skulder hos Kronofogden i Perstorp (2016-2018).
- → Skuldsatta Perstorpsbor har en högre medianskuld i jämförelse med Sverigesnittet (2016-2018).

Barnfattigdom

- → Enligt Rädda Barnen är Perstorp en av de kommuner som har den högsta barnfattigdomen i Sverige (2016).
- → Sett ur ett längre perspektiv (2011-2016) har barnfattigdomen minskat i Perstorp med 3 procentenheter.

Folkhälsa

- → Både kvinnor och män har en lägre medellivslängd i Perstorp i jämförelse med Riket och Skåne län (2004-2018).
- → Folkhälsan bland kvinnor och män är dålig i Perstorp i jämförelse med Region Skåne.
- → Den självuppskattade psykiska och somatiska ohälsan är hög bland barn och unga, i jämförelse med Skånesnittet (2016). Den är som högst bland de äldre eleverna (årskurs 2 i gymnasiet).
- → Enligt de unga själva är möjligheten att prova narkotika omfattande (2016).

Samhällsplanering

- → Ca 81 % av Perstorpsborna bor i tätorten och 19 % utanför (2017).
- → Majoriteten av Perstorpsborna bor i småhus som de själva äger (2018).
- → Det är en något lägre andel flerbostadshus (antingen hyres- eller bostadsrätter), jämfört med Riket (2018).
- → Nästan hälften av alla som har sin arbetsplats i Perstorp bor inte i kommunen utan pendlar in från andra kommuner (2017).
- → 4 av 10 Perstorpsbor pendlar till jobbet (utanför kommunen) (2017).
- → Den genomsnittliga bostadsarean (i kvm) har minskat för de invånare som bor i hyreslägenheter (2012-2017).
- → Det förekommer trångboddhet i Perstorp och kan antas ha ökat de senaste åren (2012-2016)

Anmäld brottslighet och upplevd trygghet

- → Anmälningsbenägenheten[2] är något lägre i jämförelse med Region Syd (2018).
- → Anmälda brott ökade under senaste året (2017-2018). Narkotikabrott stod enskilt för den största ökningen 2018.
- → Antalet anmälda våldsbrott/per 100 000 invånare ligger över rikssnittet och har ökat senast 10 åren (2008-2018). Den mest utmärkande brottsoffergruppen är kvinnor (18 år+) bekanta med förövaren (2017).
- → Sexualbrott förekommer, under 2018 gjordes 13 anmälningar.
- → Barnmisshandel och sexuellt ofredande av barn förekommer (2017).
- → Hedersvåld och förtryck förekommer. En könsstympning av kvinna har anmälts i kommunen. Det reella antalet könsstympningar kan vara fler än de som anmälts, enligt Socialstyrelsens nationella undersökning (Socialstyrelsen, 2015, s. 7).
- → Hatbrott och hets mot folkgrupp förekommer. Det var en anmälning mot hets mot folkgrupp (8 § i Brottsbalken) i Perstorp 2017.
- → Perstorp ligger på en relativt hög nivå gällande bilbränder i jämförelse med fem skånska småkommuner[3] (2018).
- → Invånarnas upplevelse av otrygghet har ökat (2017-2018). Samtidigt upplever invånarna att brottsutsattheten[4] mot individen minskat.
- → Invånarna upplevelse av polisens agerande mot problem har försämrats något år 2018.

Demokrati och valdeltagande

- → Valdeltagandet i Perstorp är lägre än både riks- och Skånesnittet och som allra lägst i det västra distriktet.
- → Fler män än kvinnor kandiderar och väljs in som ledamöter i kommunfullmäktige.
- → Vid senaste valet (2018) valdes en icke svensk medborgare in i kommunfullmäktige.

[2] Anmälningsbenägenheten är en uppskattning av individers vilja att anmäla brott till polisen.
[3] De jämförande kommunerna var Bjuv, Klippan, Svalöv, Åstorp och Örkelljunga kommun.
[4] Person som har varit utsatt för ett brott som är emot lagen.

2.2. ARBETSMARKNAD

Arbetslösheten

→ Hög Arbetslöshet (inkl. långtidsarbetslösa) i Perstorp, i jämförelse med Riket (2018). Under de senaste 10 åren (2008–2018) har arbetslösheten ökat i kommunen.

→ En betydligt högre andel utrikes födda invånare är arbetslösa (maj 2019) och gruppen har ökat de senaste 13 åren (2006-2018).

→ En hög andel unga (16–29 år) varken arbetar eller studerar i Perstorp, jämfört med både Riket och Skåne län (2016). Under 8 år (2007–2014) har denna grupp ökat i kommunen.

Förvärvsfrekvensen

→ Perstorp har den sjunde lägsta förvärvsfrekvensen[5] i Sverige (2017). Förvärvsfrekvensen har länge (2004-2017) varit låg i kommunen.

→ Från ett historiskt perspektiv har Perstorp AB erbjudit arbetstillfällen till lågutbildade invånare. Idag krävs det en högre utbildning för att jobba inom ”Perstorp industriPark”.

Ohälsotalet

→ Perstorp har totalt sett ett mycket högt antal ohälsodagar, i jämförelse med Riket och Skåne län (2016). Kommunen har under en längre period (1997-2016) haft ett högt antal ohälsodagar.

→ Antalet ohälsodagar är högre bland invånare med låg utbildning liksom bland kvinnor (2016).

2.3. UTBILDNING OCH SKOLRESULTAT

Utbildningsnivåerna

→ År 2017 var ca 27 % av invånarna i Perstorp lågutbildade[6], dvs. hade endast en grundskoleutbildning (21 %) eller inte avslutat en grundskoleutbildning alls (ca 6 %).

→ Det bor få högutbildade invånare i Perstorp, i jämförelse med Riket och Skåne län (2017).

→ 16,5% av eleverna (läsår 2017/2018) var inte behöriga till gymnasiet, vilket var på likartade nivåer som i Riket och Skåne län. I Perstorp var samtliga icke-behöriga elever utrikes födda pojkar.

→ Den vanligaste högsta utbildningsnivån för Perstorpsborna var 2017 en två- eller treårig gymnasial utbildning.

Förskolan

→ Förra året (2018) var ca 85 % av alla barn 1–5 år i kommunen inskrivna på förskolan. Senaste decenniet (2008-2018) har andelen inskrivna förskolebarn ökat.

→ Barngruppernas storlek i Perstorp var större än snittet i både Riket och Skåne län (2018). Barngrupperna har under de senaste 10 åren (2008–2018) minskat något.

→ Personaltätheten (för både outbildad och utbildad personal) visade sig vara lägre i Perstorp än i Riket (2018). Under de sista 15 åren (2003–2018) har personaltätheten minskat.

[5] Den andel av befolkningen som har eller söker ett förvärvsarbete (NE, 2019a).
[6] En individ som är ”lågutbildad” betyder att den saknar en fullständig grundskoleutbildning eller har endast gått ut grundskolan.

Grundskolan

- → Omkring 83,5 % av eleverna i årskurs 9 var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram (läsår 2017/2018). Av de elever som inte hade behörighet bestod samtliga av pojkar med utländsk bakgrund, födda utomlands.
- → Andelen elever behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har under perioden (2011-2017) ökat med +11 procentenheter.
- → Perstorp ligger något under Riket i det genomsnittliga meritvärdet[7], men på en likartad nivå med Skåne län (2018).
- → Något högre lärartäthet i Perstorp än i Skåne och Riket (2018/2019). Under de sista 9 åren (2009–2018) har lärartätheten ökat.
- → Ca 8 av 10 lärare på grundskolan har en pedagogisk högskoleexamen (läsåret 2018/2019).
- → Ca 4 av 10 elever i grundskolan har minst en förälder med en högre (eftergymnasial) utbildning (2018).
- → Av samtliga elever i grundskolan är ca 25,2 % födda utomlands med föräldrar födda utomlands (2018). Under åren (2016–2018) har andelen utrikesfödda elever med föräldrar födda utomlands ökat med +7,2 procentenheter.

Högre utbildning

- → Nästan 7 av 10 elever (vilka påbörjade gymnasium 2013), slutförde det inom 3 år och nästan 2 av 10 hoppade av.
- → Ca 6 av 10 elever (vilka påbörjade gymnasiet 2013) och som hade Perstorp som sin hemkommun var behöriga till universitetet och högskolan efter 3 års gymnasiestudier.

2.4. SOCIALTJÄNSTEN

Ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd

- → Perstorp har en något högre andel biståndsmottagare, än vad som är fallet i Riket respektive Skåne län (2017).
- → Ca 10 % av samtliga barn i Perstorp lever i biståndshushåll, vilket är högre än både Riks- och Skånesnittet (2017).
- → I biståndshushåll med barn är det vanligare att större, snarare än mindre familjer[8] erhåller ekonomiskt bistånd (april 2019).

Den sociala barn- och ungdomsvården

- → 2018 gjordes 419 orosanmälningar[9] i Perstorp, vilket är andelsmässigt något fler än i Bjuv och Östra Göinge. De vanligaste orsakerna till orosanmälningar för barn- och unga i Perstorp är säkerhet, grundläggande omsorg och socialt nedbrytande beteende[10].
- → I Perstorp är en hög andel barn och unga är placerade, i jämförelse med vad som är situationen i Riket, Skåne län och kommuner med en liknande socioekonomisk struktur som Perstorps (2016). Andelen placerade barn och unga har ökat under 2 år (2016–2017) i Perstorp.
- → Familjehem är den vanligaste placeringsformen (2018), varav ca drygt hälften av de familjehemsplacerade barnen var tvångsomhändertagna enligt LVU 2 §.
- → Hög andel barn och unga som var i kontakt med socialtjänsten beviljades familjehem i Perstorp i jämförelse med andra kommuner (2017).
- → Andelen barn som återaktualiseras minskar och inga unga återaktualiserades under 2018.

[7] Meritvärdet är värdet med vilket eleverna ansöker in till gymnasieskolan med.
[8] Större familjer avser hushåll med 3 eller flera barn. Mindre familjer avser hushåll med 1 eller 2 barn.
[9] En orosanmälning är en anmälning till socialtjänsten vid kännedom eller misstanke om att ett barn far illa (Socialstyrelsen, 2019o).
[10] Ett ”socialt nedbrytande beteende” är ett destruktivt beteende som att bruka eller umgås med människor som brukar beroendeframkallande medel, är eller har ett umgänge som är delaktiga i brottslig verksamhet eller överlag om barnet eller den unge gör saker som inte är bra för den själv (Socialtjänstlagen 6 b § i 3 kapitlet).

3. DEL 1: KOMMUNÖVERGRIPANDE DEMOGRAFI

Målsättningen med denna del är att ge en generell bild av hur befolkningens demografiska och ekonomiska sammansättning ser ut i Perstorps kommun. Informationen är viktig att känna till eftersom det kan öka kommunens förståelse för befolkningen och olika inkomstgrupper i Perstorp. Denna information utgör i sin tur en grundpelare för vad som kan vara viktigt att beakta i arbetet med att utforma dagens- och morgondagens Perstorp.

3.1. BEFOLKNING

Enligt senaste uppgifterna om Perstorps kommun:

- → År 2018 var det 7 479 invånare folkbokförda i Perstorps kommun. De senaste åren (2014-2018) har det skett en historiskt stor populationsökning i Perstorp (+4,25 procent).
- → Något fler människor flyttar till Perstorp än från kommunen (2018).
- → Generellt är det flest utrikes födda invånare som flyttar till Perstorp och inrikes födda som lämnar kommunen (2017).
- → Majoriteten av Perstorpsborna bor i tätorten och det är i tätorten som folkmängden ökar mest (2010-2017).
- → Perstorps kommun har en något högre andel utrikes födda (23,3 %), i jämförelse med snittet i Skåne och Riket (2017).
- → Andelen utrikes födda har ökat, medan andelen inrikes födda med två inrikes födda föräldrar har minskat i Perstorp.
- → Den vanligast förekommande gruppen av utrikes födda invånare (i Perstorp) härstammar från Syrien (2017).

Skånes befolkningsökning och flyktingvågen 2015

Skånes befolkning ökar till historiskt höga nivåer
Skånes befolkningsökning är fortsatt stor och antalet invånare ökade med 1,3 procent under 2018 – vilket är en historiskt hög nivå (Region Skåne, 2019). Den största delen av Skånes befolkningsökning beror på ett positivt utrikes flyttnetto (dvs. antal immigranter som bosatte sig i Skåne var fler än de utflyttande), liksom året innan. (ibid).

Detta är en konsekvens av den stora mängd människor som sökte asyl i Sverige under hösten 2015 (Region Skåne, 2019). Antalet migranter som kom till Europa och Sverige under mitten av 2010-talet ledde till den så kallade ”Migrationskrisen i Europa”. Under åren 2015-2016 tog Sverige emot fler asylsökande än vad som gjorts sammanlagt under hela 1970- och 80-talet (ibid).

Skåne har också en naturlig folkökning och ett positivt flyttnetto i jämförelse med andra län i Sverige (Region Skåne, 2019). De största kommunerna (Malmö, Helsingborg och Lund) stod 2017 för den största befolkningsökningen (ibid).

Befolkningsutvecklingen i Perstorp

Perstorps befolkning har ökat på senare år
Perstorp var vid 1960/70-talet en ekonomiskt välmående och arbetsrik kommun [författarens analys]. Befolkningsmängden ökade och nådde en topp år 1970. Därefter, fram till mitten av 1990-talet låg befolkningsmängden på en relativt stabil nivå. 1995 började antalet invånare dala, vilket höll i sig fram till 2001 när trenden återigen vände till stigande (ibid). Mellan 2014–2018 ökade befolkningsmängden kraftigt (+ 4,25 procent) i Perstorps kommun (Region Skåne, 2019). Ökningen kan jämföras med den totala procentuella ökningen under tidsperioden 2009–2013, då befolkningen totalt sett steg med +2,2 procentenheter. År 2018 var det totalt 7 479 invånare folkbokförda i kommunen (ibid).

Diagram 1. Folkmängden i Perstorps kommun från 1968 till 2018. Redovisat i antal (invånare).

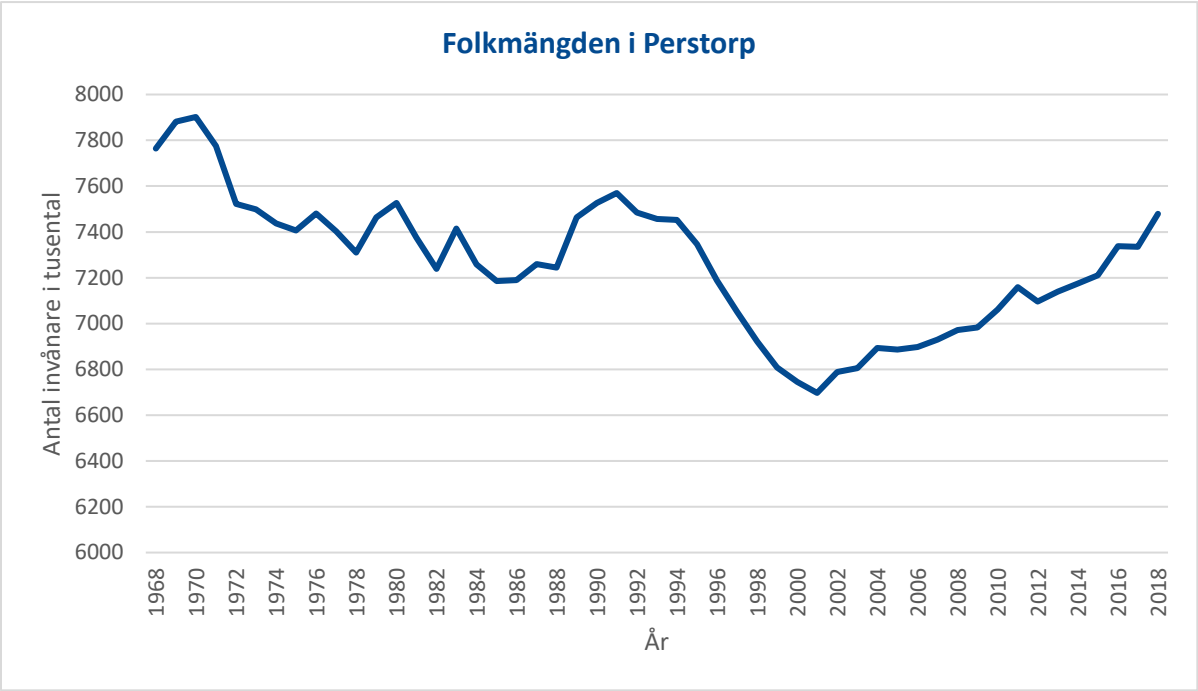

Källa: SCB, 2019a.

Flyttningsmönster - Hur många flyttar till och från Perstorp?

Något fler människor flyttar till Perstorp än från kommunen
Det är något fler människor som flyttar till Perstorp än från, mätt det senaste året (2018). Då andel inflyttande till Perstorp (ca 50 %), är något fler än andelen utflyttande (ca 45 %) (SCB, 2019a).

Diagram 2. Inflyttningar (blå) och utflyttningar (orange) i Perstorp 1997-2018. Redovisat i andel (procent).

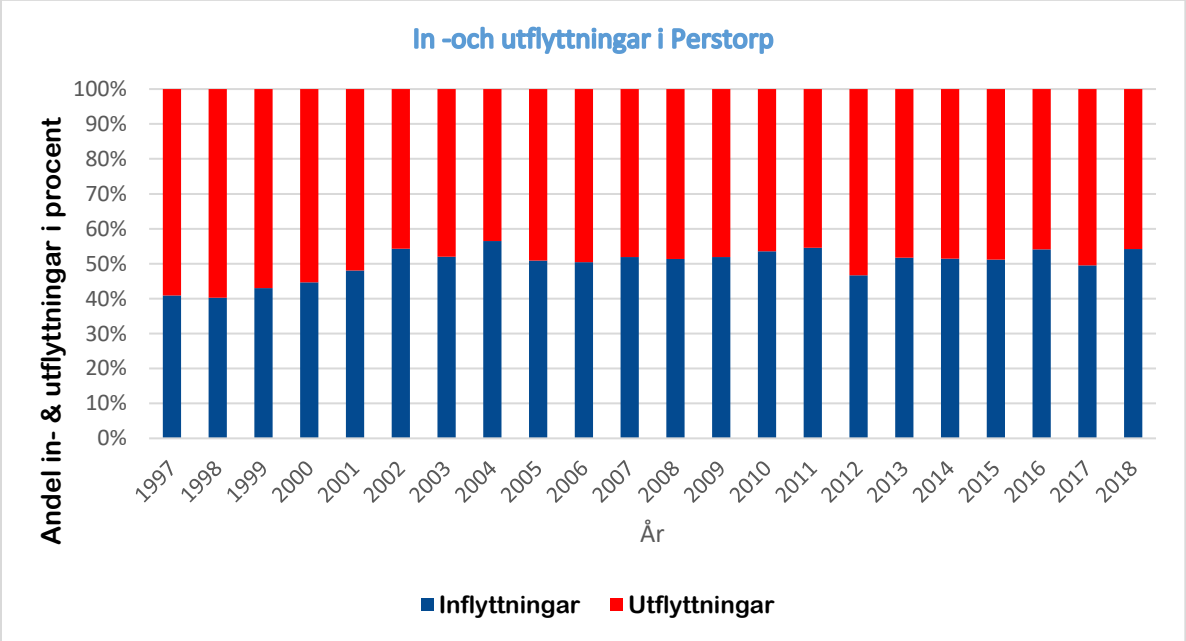

Källa: SCB, 2019a.

Utrikes födda flyttar till och inrikes födda flyttar ifrån Perstorp
De senaste fem åren (2013–2017) har utrikes födda människor flyttat till Perstorp och personer födda i Sverige flyttat ut från kommunen (SCB, 2019a).

Diagram 3. Skillnaden mellan antalet inflyttade och utflyttade personer fördelat på utrikes födda (röd) respektive inrikes födda (blå) under åren 2002–2018. Redovisat i antal (in- och utflyttningar).

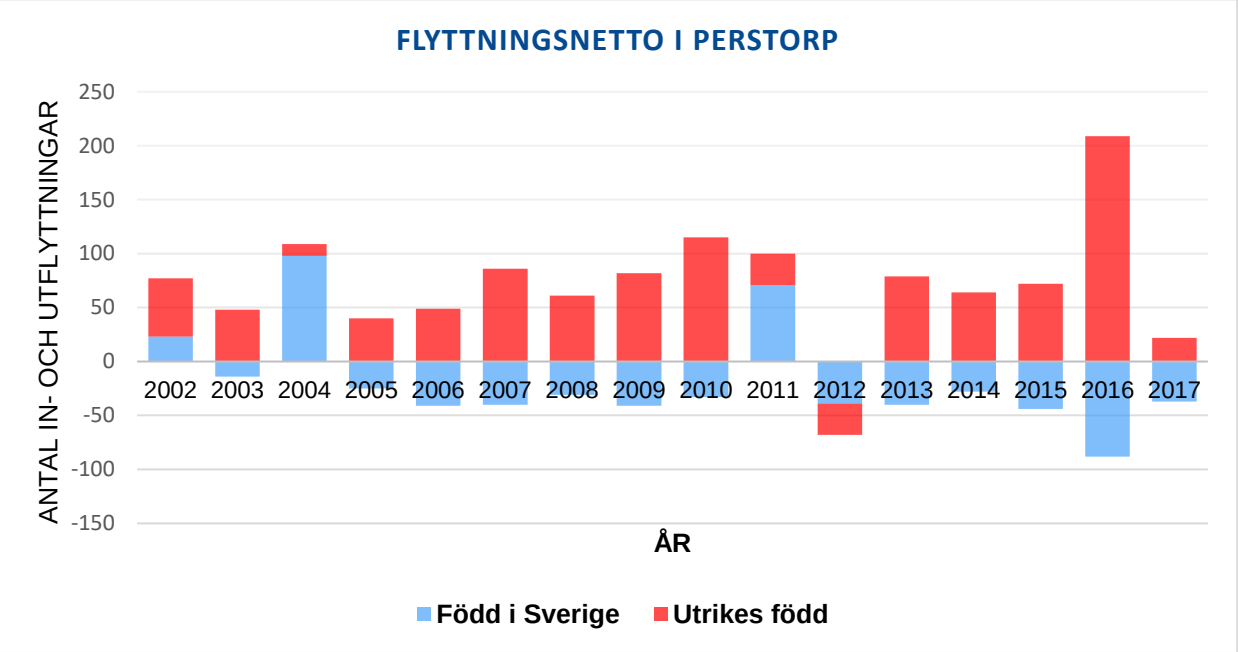

Källa: SCB, 2019a.

Befolkningstätheten - Var i Perstorp bor Perstorpsborna?

Folkmängden ökar mest i tätorten
Perstorp har en befolkningstäthet[11] på 46,2 invånare per kvm (SCB, 2019b). 2017 var totalt 7 335 invånare folkbokförda i Perstorps kommun och av dessa var 5 967 st. bosatta i tätorten (81,3 %) och 1 368 bosatta utanför (18,7 %). Ur ett 7-årigt perspektiv (2010-2017) har folkmängden i tätorten ökat (+ 263 personer), vilket är betydligt mer än utanför tätorten (+11 personer) (ibid). Befolkningssammansättningen[12] skiljer sig något åt mellan de boende i tätorten respektive utanför (SCB, 2019b).

Tabell 1. Befolkningssammansättningen skiljer sig något åt mellan boendes inom tätorten och boendes utanför.

	Befolkning – totalt	Kvinnor-antal & (andel)	Män-antal & (andel)	0-19 år	20-64 år	65 år & uppåt	Medelålder år- totalt
Perstorps tätort	5 967	2 939 (49 %)	3 028 (51 %)	25 %	53 %	22 %	41 år
Utanför tätorten	1 368	625 (46 %)	743 (54 %)	22 %	59 %	19 %	42 år

Källa: SCB, 2019b.

[11] Befolkningstäthet, folktäthet, är kvoten mellan ett områdes folkmängd och area som anger hur tätt befolkat ett geografiskt område är. Den vanliga enheten är invånare/km², och kan till exempel åskådliggöras i kart-format.
[12] Befolkningssammansättningen är en befolknings fördelning, storlek och sammansättning. Det kan avse ålder, kön, yrke, inkomst, religion, etnicitet, intressen, utbildning, civilstånd eller annat.

Perstorpsborna utifrån födelseland

Högre andel utrikes födda invånare i Perstorp
Perstorps kommun hade en något högre andel utrikes födda i jämförelse med det Riket, Skåne län, Lund samt Örkelljunga år 2017 (Region Skåne, 2019). Parallellt så hade Perstorp en något lägre andel invånare utrikes födda i jämförelse med en annan mindre skånsk kommun (Åstorp) och två större skånska kommuner (Malmö och Helsingborg) (ibid).

Tabell 2. Andel utrikes födda invånare av respektive kommuns totala befolkning i jämförelse år 2017. Redovisat i andel procent).

Geografiskt område	Andel utrikes födda
Malmö	33,10 %
Åstorp	25,60 %
Helsingborg	24,70 %
Perstorp	***23,30 %***
Skåne län	**21,50 %**
Lund	20,70 %
Riket	**18,50 %**
Örkelljunga	17,00 %

Källa: Region Skåne, 2019.

Andelen utrikes födda har ökat, medan andelen inrikes födda med två inrikes födda föräldrar minskat
I Perstorp har andelen utrikes födda invånare ökat och andelen inrikes födda personer med två inrikes födda föräldrar minskat [författarens beräkning]. Detta ger oss information hur befolkningssammansättningen ser ut (utifrån födelseland) och hur den har förändrats.

Diagram 4. Befolkningsutveckling i Perstorps kommun. Indelning efter födelseland. Redovisat i andel (procent). Detta visar hur befolkningsutvecklingen har förändrats under en 16 års period i Perstorps kommun.

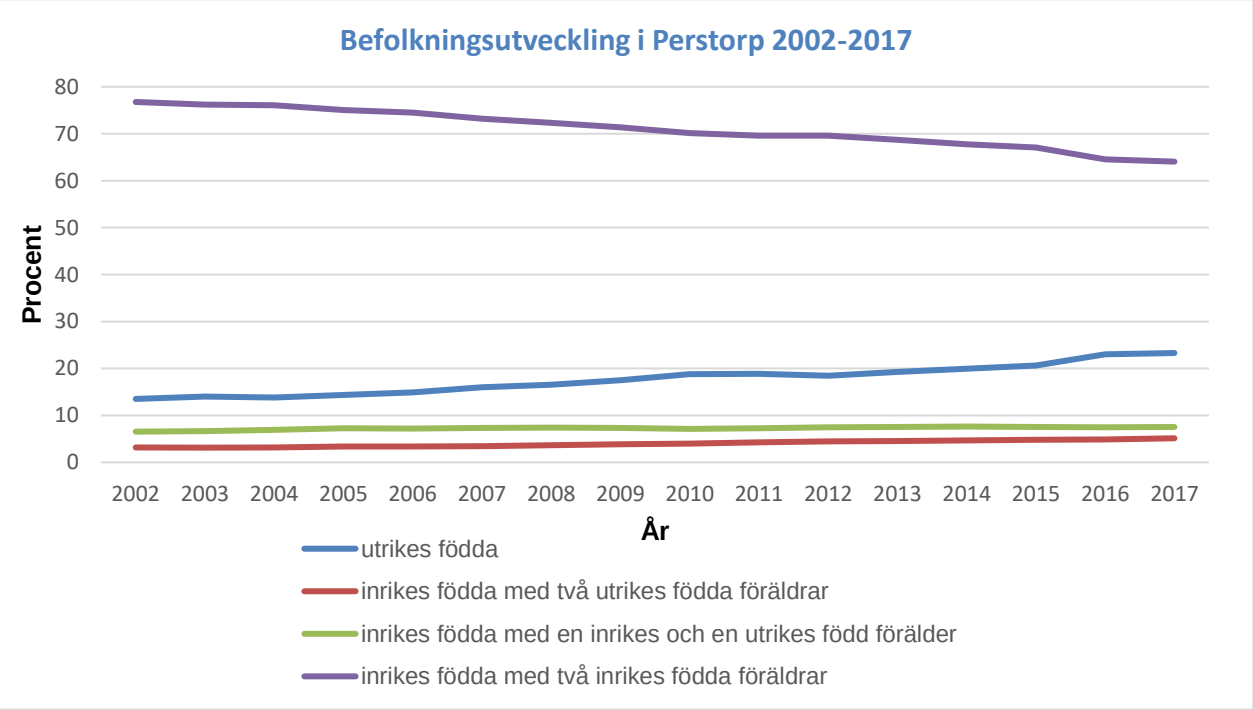

Källa: SCB, 2019a

Tabell 3. Andel invånare i Perstorps kommun fördelat på individens respektive föräldrarnas födelseland. År 2014 och 2017. Förändring mäts i procentenheter (%).

	2014	2017	Förändring (+/-) i procentenheter
Utrikes födda	20 %	23 %	**+3 procentenheter**
Inrikes födda med två utrikes födda föräldrar	5 %	5 %	**0 procentenheter**
Inrikes födda med en inrikes och en utrikes född förälder	8 %	8 %	**0 procentenheter**
Inrikes född med två inrikes födda förälder	68 %	64 %	**- 4 procentenheter**

Källa: SCB, 2019a, förändring omräknat av författaren.

Vanligaste nationaliteten bland utrikes födda Perstorpsbor är syrier, danskar och polacker
Den vanligast förekommande gruppen av utrikes födda invånare är personer från Syrien (SCB, 2019a). Troligtvis kom de flesta syrier till Perstorp i anknytning till den arabiska våren[13] 2011 och det fortfarande pågående inbördeskriget [författarens analys]. Den näst största gruppen utrikes födda människor är födda i Danmark och därefter personer från Polen (SCB, 2019a).

[13] **Arabiska våren** är en sammanfattande benämning på de nationella uppror som inleddes i flera länder i Nordafrika och Mellanöstern under 2011 (NE, 2019c).

Åldersfördelning - Hur gamla är Perstorpsborna?

Medelåldern är något högre i Perstorp
Invånarna i Perstorp har en något högre medelålder i jämförelse med Riket. Medelåldern 2017 var i Perstorp 42 år medan rikssnittet var 41,2 år (SCB, 2019a). I Örkelljunga var medelåldern 44 år och i Åstorp 39,5 år (ibid). Därmed är befolkningen i Perstorp något äldre i jämförelse med Riket och de två skånska småkommunerna.

Medelåldern är något högre för kvinnor än män
I Perstorp var (2017) kvinnors medelålder 43,1 år och männens 41,1 år (SCB, 2019a). I Riket är medelåldern för kvinnor 42,1 år och för män 40,3 år. Medelåldern i Örkelljunga är 45 år för kvinnor och 43,2 år för män. I Åstorp är medelåldern 40,3 år för kvinnor och 38,7 år för männen (ibid).

Befolkningen i Perstorp har både föryngrats och föråldrats
Perstorps kommun har under en 17 års period (sett till två enskilda årtal: 2000 och 2017) både föryngrats och föråldrats (SCB, 2019a). Antalsmässigt har åldersgruppen 25–29 år ökat mest. Samtidigt är åldersgruppen 30–44 år den som har minskat (ibid).

Diagram 5. Antalet invånare fördelat på 21 åldersgrupper (med intervall om 5 år per åldersgrupp). Redovisat i antal (personer).

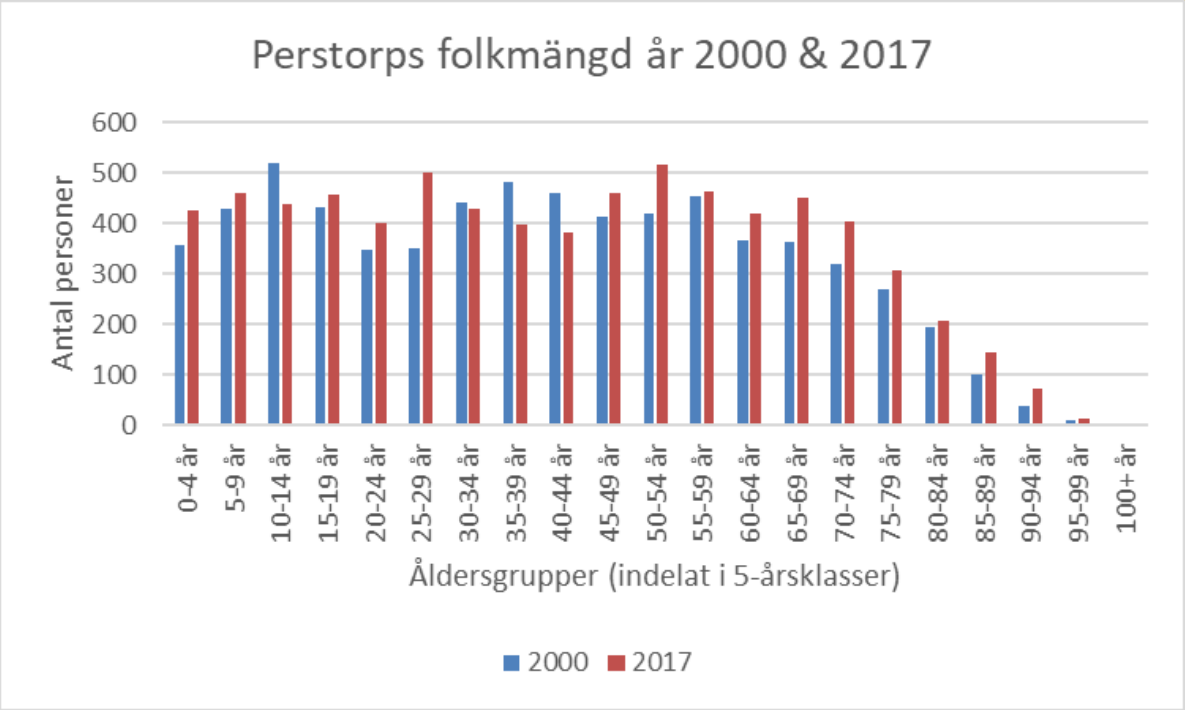

Källa: SCB, 2019a.

3.2. FAMILJESAMMANSÄTTNING

De centrala trenderna är:

→ Familjestorlekarna är större i Perstorp än Riks- och Skånesnittet, vilka har vuxit (2017). Större familjer är vanligare bland invånare med utländsk bakgrund.

→ Det är något vanligare med ensamstående hushåll i jämförelse med Riket och det är även något vanligare att barn 0–17 år bor med en ensamstående mor (2017). En lägre andel familjer med barn 0–17 år består av en kärnfamilj i Perstorp jämfört med rikssnittet.

→ Förstföderskor i Perstorp har en låg medelålder i jämförelse med Riks- och Skånesnittet (2016).

→ Andelen unga mödrar 18–25 år har ökat de senaste 10 åren (2008–2018). Det har även förkommit att flickor fött barn under 2000-talet.

Familjernas storlek är större och växer (2017)
Familjerna i kommunen är relativt stora [författarens tolkning]. Sedan mätningen av familjesammansättning påbörjades 2014, har familjerna i Perstorp vuxit med totalt + 0,10 barn per familj fram till 2017 (SCB, 2019a). Det totala genomsnittet i Perstorp 2017, uppmättes till 2,0 barn/ familj, vilket visade sig vara något högre än både Riks- och Länssnittet, liksom övrigt jämförda småkommuner[14] vars snitt uppgick till 1,8 barn/ familj (med undantag för Bjuv där snittet låg på 1,9 barn/ familj). Samtliga geografiska områdesmätningar har visat antingen en jämn eller sjunkande utveckling, bortsett från Perstorps kommun där familjesammansättningen istället visat en ökning (ibid).

Diagram 6. Genomsnitt antal hemmaboende barn och unga (0-21 år) per familj mätt per kalenderår (2014–2017) samt geografiskt område[15].

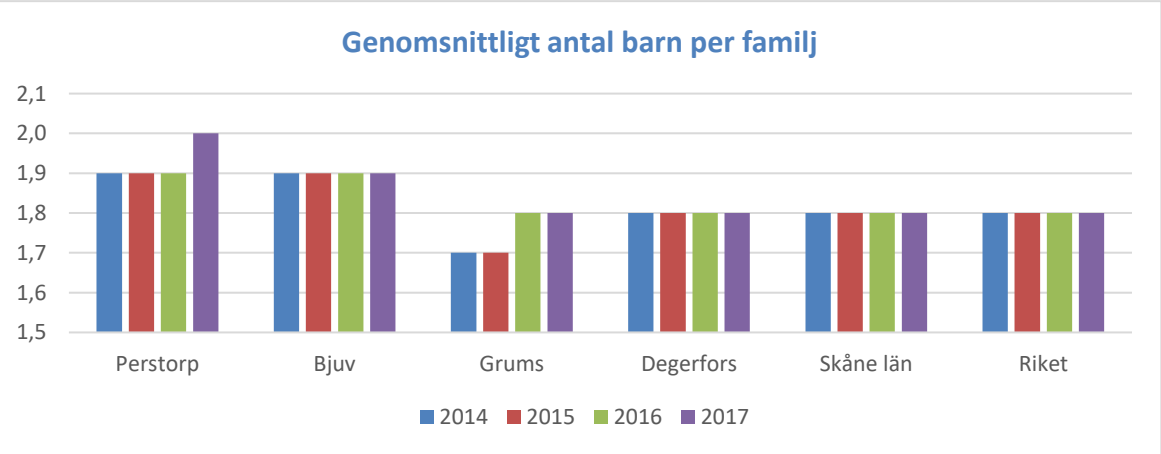

Källa: SCB, 2019a.

[14] Övriga småkommuner i Skåne som jämförts med är: Bjuv, Grums och Degerfors.

[15] Det kan även finnas äldre hemmaboende barn i familjen. Samtliga familjetyper är inkluderade (d.v.s. kärnfamiljer, ombildade familjer, ensamstående mor, ensamstående far och övriga familjer).

Fertiliteten ligger på en något högre nivå
Den summerade fruktsamheten[16], ”fruktsamhetstalet”, i Perstorp 2017 var 2,02 barn per kvinna (SCB, 2019a). Perstorps fruktsamhetstal ligger bland de högsta i en jämförelse mellan Bjuv, Grums, Degerfors, Skåne län och Riket. Bara Degerfors ligger minimalt över Perstorp. Till Skåne län ligger Perstorp + 0,26 barn per kvinna och i jämförelse med Riket + 0,24 barn per kvinna 2017. Sett till en längre period (2000-2017) har fertilitetsnivån för kvinnor legat på en relativt stabil nivå i Perstorp, vilket kan jämföras med Riket och Skåne län där fertilitetsnivån har sjunkit för samma period (ibid).

Diagram 7. Den summerade fruktsamheten per geografiskt område, kvinnor och år. Redovisat i genomsnittligt antal barn som varje fertil kvinna föder inom respektive geografiskt område. Ingen åldersavgränsning har använts vid fruktsamhetsberäkningen.

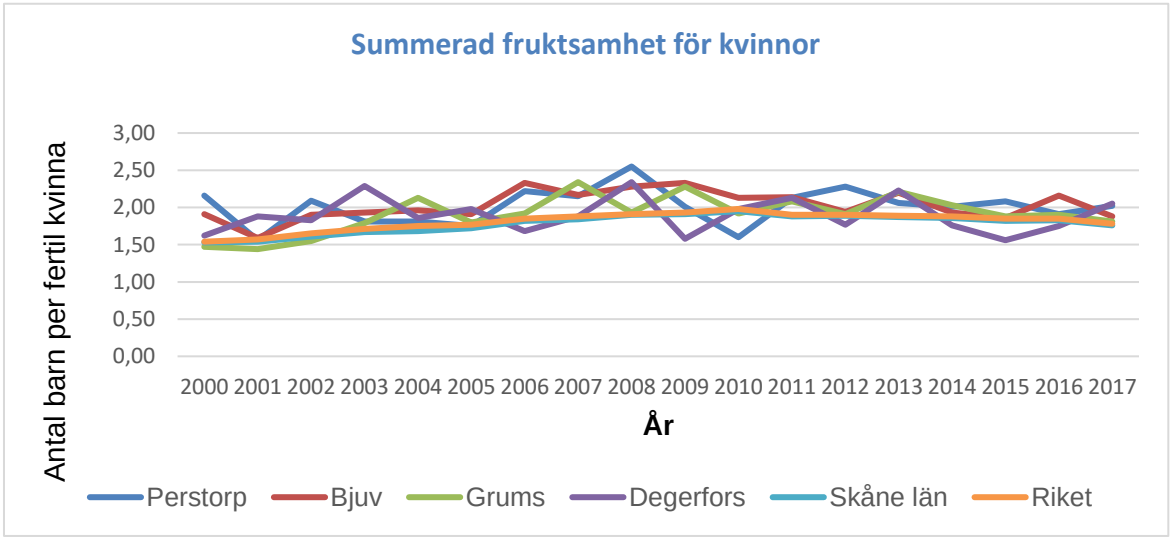

Källa: SCB, 2019a.

[16] Summerad fruktsamhet, ”fruktsamhetstalet”, är medelvärdet av antal barn som varje kvinna föder under sin livstid i ett geografiskt område.

Generellt större familjer hos invånare med utländsk bakgrund
I Perstorp, 2017, hade barn 0-17 år med utländsk bakgrund fler syskon än barn i samma ålder med svensk bakgrund (SCB, 2019a). Statistiken visar att 25 % av barnen med utländsk bakgrund och 12 % av barnen med svensk bakgrund har 3 eller fler syskon. På nationell nivå kan samma
mönster iakttas, dvs. att familjer med utländsk bakgrund är större än de med svensk bakgrund (ibid).

Diagram 8. Hemmaboende syskon bland hemmaboende barn 0-17 år med *svensk bakgrund* i Perstorps kommun, 2017. Redovisat i antal (syskon) och andel (procent).

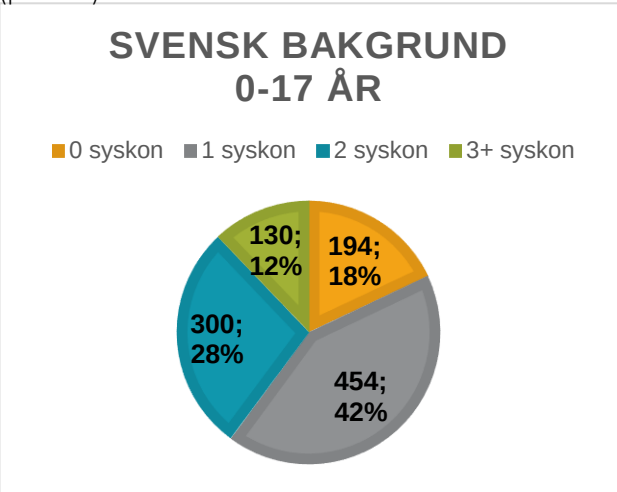

Diagram 9. Hemmaboende syskon bland hemmaboende barn 0-17 år med *utländsk bakgrund* i Perstorps kommun, 2017. Redovisat i antal (syskon) och andel (procent).

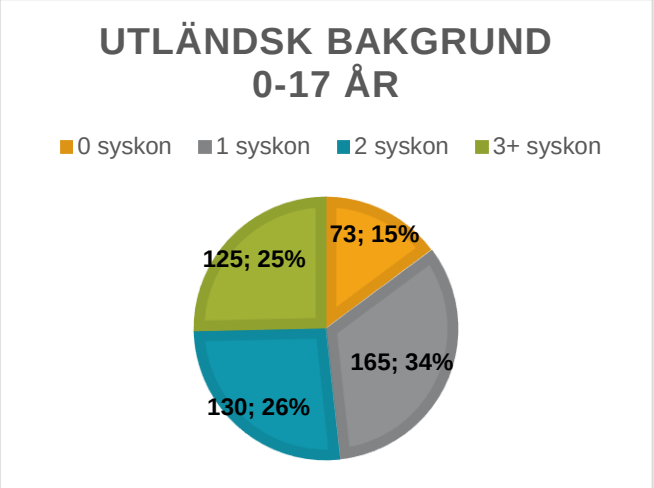

Källa: SCB, 2019a. Omarbetat av handläggare på SCB och författare den 28 mars 2019.

Cirka 5 av 10 barn är inrikes födda av föräldrar födda i Sverige
År 2017 svarade totalt 55 % av samtliga inrikes födda barn 0-17 år med två inrikes födda föräldrar i Perstorp (SCB, 2019b). Samma siffra kan jämföras med Riket där 63 % av alla barn 0-17 år var inrikes födda med två inrikes födda föräldrar (ibid).

Tabell 4. Andel barn med respektive bakgrund i Perstorp 2017. Redovisas fördelat på åldersgrupp i andel (procent).

Svensk och utländsk bakgrund 2017

	Procentuell fördelning Kommunen				Riket
Födelseland	0–5 år	6–12 år	13–17 år	0–17 år	0–17 år
Barn födda i Sverige	92	78	76	82	90
båda föräld. födda i Sverige	54	53	58	55	63
en förälder född utomlands	11	12	10	11	12
båda föräld. födda utomlands	23	13	8	15	14
Barn födda utomlands	8	22	24	18	10
därav adoptivbarn	0	0	0	0	0
Samtliga barn, %	100	100	100	100	100
Samtliga barn, antal	509	652	437	1 598	2 121 598

Källa: SCB, 2019b.

Ca 2 av 10 hushåll med barn 0-24 år, är ett ensamstående hushåll
Totalt 941 hushåll i Perstorp hade hemmaboende barn i åldern 0–24 år 2017 (SCB, 2019b). 646 av dessa hushåll (68,7 %) var sammanboende, 203 (21,6 %) var ensamstående och resterande 92 hushåll (9,8 %) övriga sådana (ibid).

Tabell 5. Antal hushåll efter hushållstyp (ensamstående, sammanboende, övriga hushåll) med eller utan barn i Perstorp, 2017. Redovisat i antal (hushåll).

Antal hushåll 2017

Hushållstyp	Antal hushåll			
	Utan barn	Med barn 0-24 år	Med barn 25+ år	Totalt
Ensamstående	1 374	203	43	1 620
Sammanboende	866	646	56	1 568
Övriga hushåll	86	92	8	186
Totalt	2 326	941	107	3 374

I kommunen saknar 0,31 procent av befolkningen uppgift om hushåll.

Källa: SCB, 2019b.

En något lägre andel barn i Perstorp bor med båda föräldrarna än rikssnittet
I Perstorp är det en något lägre andel (-7 procentenheter), av samtliga barn i åldrarna 6, 13 respektive 17 år som bor med båda föräldrarna, i jämförelse med fallet i hela Riket, enligt mått från 2017 (SCB, 2019b).

Tabell 6. Andel av samtliga barn som bor med båda föräldrarna i Perstorp 2017. Redovisat i andel (procent).

Barn som bor med båda föräldrarna 2017

	Vid 6 års ålder	13 års ålder	17 års ålder
Kommunen	71	60	51
Riket	78	67	58

Andel (%) av alla i resp. ålder

Källa: SCB, 2019b.

Andelen ensamstående mödrar i Perstorp är något högre än i Riket
Måtten 2017 visade, för Perstorp, en något högre andel hushåll bestående av ensamstående mödrar med hemmaboende barn 0–17 år, än motsvarande andel mätt på hela Riket (SCB, 2019b). Samtidigt var andelen kärnfamiljer med barn 0–17 år även något lägre i Perstorp än rikssnittet samma år (ibid).

Diagram 10. Andel familjer med barn 0-17 år, fördelat på familjetyp i Perstorp 2017. Redovisat i andel (procent).

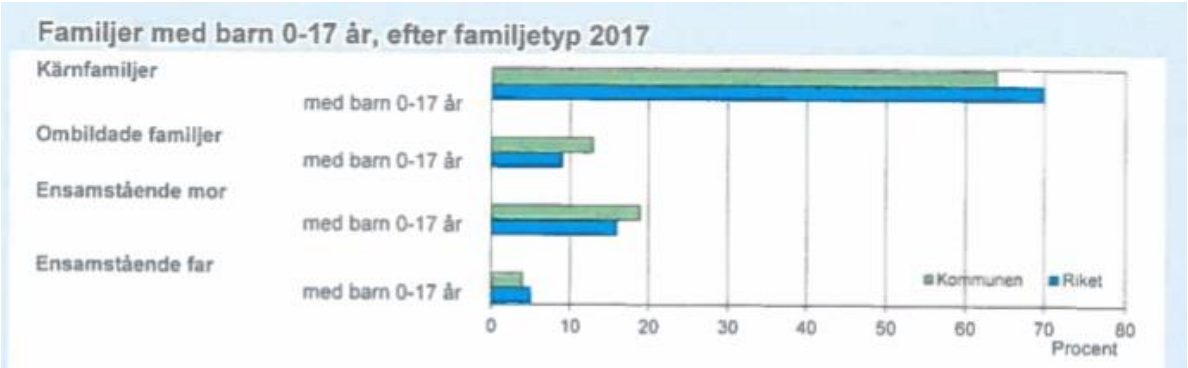

Källa: SCB, 2019b.

Fortsatt hög nivå ensamstående mödrar trots viss minskning
Det finns en hög andel ensamstående mödrar i Perstorp, en utveckling som går tillbaka ända till då statistiken började att inhämtas 2014 (SCB, 2019a). Däremot har andelen ensamstående mödrar minskat efter 2016 (då den var som högst), fram till 2017 (då den istället var som lägst). Samtidigt låg andelsmätningen trots minskningen, i Perstorp samma år, över Skånesnittet (+ 0,40 procentenheter) och likaså högre än rikssnittet (med 0,74 procentenheter mer) (ibid).

Diagram 11. Andel hemmaboende barn och unga 0-21 år som bor med en ensamstående mor, fördelat på år och geografiskt område[17]. Redovisas i andel (procent).

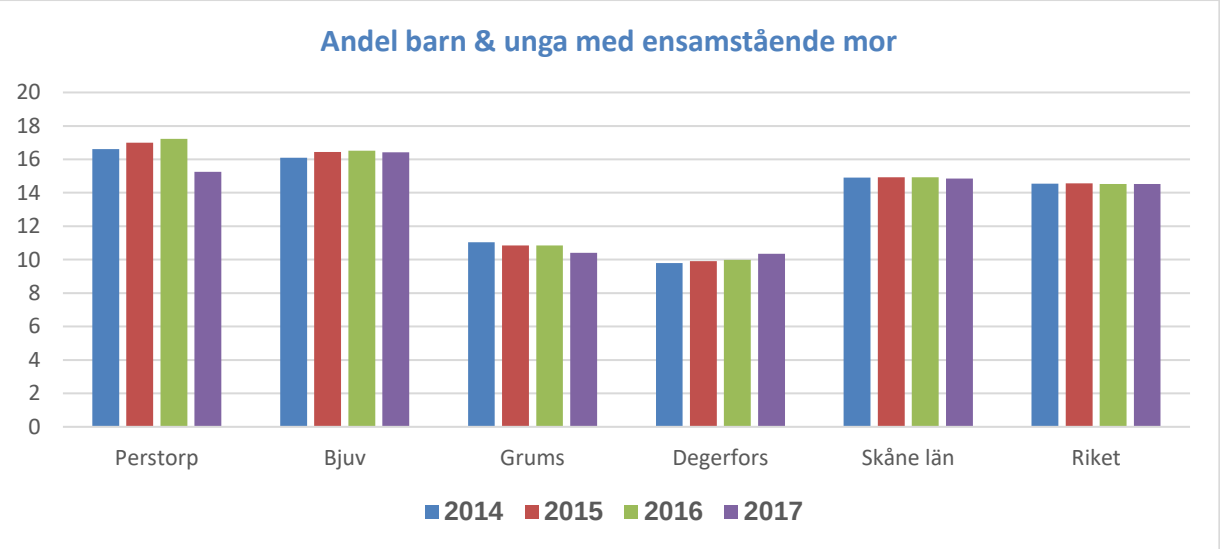

Källa: SCB, 2019a och omräknat till procent av författaren den 31 mars 2019.

Tabell 7. Antal hemmaboende barn och unga 0–21 år som bor med en ensamstående mor respektive totalt antal barn och unga 0–21 år i Perstorp (2014-2017).

	2014	2015	2016	2017
Bor med ensamstående mor	302	312	330	294
Totalt antal 0-21 åringar	1 818	1 835	1 915	1 927

Källa: SCB, 2019b.

Låg ålder på förstföderskor i Perstorp (2016)
En av de centrala orsakerna till barn och ungas segregation är föräldrarnas *socioekonomiska status*, dvs. föräldrarnas inkomst, utbildningsnivå och sysselsättningsgrad. Unga föräldrar riskerar i högre grad att avsluta sina studier i förtid än unga som inte fött barn (SVT nyheter, 2011). 3 av 4 unga föräldrar har inte avslutat sina gymnasiestudier vid 25 år fyllda (ibid). Sveriges andel unga föräldrar har minskat genom åren (Tjejjouren, 2018). Av förstföderskorna 2009 var 3,5 % av dessa 19 år eller yngre. Om vi jämför åldern på förstföderskor med hur det såg ut på 1970-talet är skillnaden stor. År 1973 var 15 % av alla förstföderskor 19 år eller yngre. År 2017 var genomsnittsåldern för förstföderskor drygt 29 år (Tjejjouren, 2018).

Förstföderskorna i Perstorp 2016 hade en låg medelålder (26,92 år), i förhållande till Rikets medelålder: 29,15 år och även Skåne län: 28,95 (SCB, 2019a). Medelåldern för förstagångsfäder i Perstorp (2015) var däremot inte mycket lägre (31,04 år) än varken genomsnittet i Riket (31,50 år) eller i Skåne län (31,5 år). Ur ett längre perspektiv (2002-2017) har medelåldern för förstföderskor i Perstorp legat på stabil nivå i Perstorp. Medan medelåldern för förstagångsfäder däremot ökat (ibid).

[17] Det kan även finnas äldre hemmaboende barn i familjen. Resterande familjetyper är exkluderade (d.v.s. kärnfamiljer, ombildade familjer, ensamstående far och övriga familjer). Andelen barn och unga 0-21 år som bor med en ensamstående mor har jämförts med hela folkmängden från 0-21 år inom respektive geografiskt område.

Statistiken pekar på tre viktiga företeelser för Perstorp:

1. Förstföderskorna i Perstorp är *minst* två år yngre än snitten för både Riket och Skåne län. Enligt forskning är åren som ung vuxen (16–29 år) högst avgörande för personens framtida socioekonomi. Detta då det är i just den åldern som individens framtida möjligheter grundas. Unga föräldrar ökar därför risken för framtida fattigdom.

2. Åldersskillnaden är stor mellan mödrar och fäder till det förstfödda barnet. År 2015 skiljde det 3,26 år mellan den äldre fadern och yngre modern. För samma år var åldersskillnaden för Riket 2,39 år och för Skåne län 2,42 år mellan den äldre fadern och yngre modern.

3. Förstföderskornas medelålder *sjunker* i Perstorp, trots motsatt utveckling sett till både Riket och Skåne län, där åldern för båda könen hos förstagångsföräldrar istället ök

Tabell 12. Utvecklingen av medelåldern hos förstföderskor och förstagångens fäder i Perstorp, Riket samt Skåne län under åren 2002–2017

Utveckling av medel-ålder hos första-gångsföräldrar.	Perstorp		Skåne län		Riket		
	Första barnet		Första barnet		Första barnet		YNGSTA
	Fäder	Mödrar	Fäder	Mödrar	Fäder	Mödrar	ÄLDSTA
2002	-	26,36	30,97	28,61	30,95	28,51	
2003	-	-	31,18	28,84	31,11	28,70	
2004	-	-	31,41	28,98	31,24	28,82	
2005	-	-	31,45	29,00	31,35	28,88	
2006	29,50	27,16	31,51	29,04	31,35	28,82	
2007	29,03	25,79	31,45	28,97	31,38	28,82	
2008	29,56	25,45	31,41	28,89	31,27	28,77	YNGSTA
2009	-	-	31,42	28,93	31,31	28,76	
2010	-	-	31,43	28,91	31,23	28,70	ÄLDSTA
2011	-	-	31,45	28,94	31,40	28,79	
2012	29,39	26,09	31,50	28,97	31,58	28,96	
2013	-	26,12	31,49	29,01	31,43	28,93	
2014	30,61	26,04	31,50	29,07	31,41	29,01	
2015	31,04	27,78	31,50	29,11	31,50	29,08	
2016	-	26,92	31,49	29,15	31,33	28,95	
2017	-	-	31,59	29,28	31,54	29,18	YNGSTA
2018	-	26,91	31,57	29,15	31,65	29,37	
Medel:	29,86	26,46	31,43	28,99	31,35	28,89	ÄLDSTA
	30	26	31	29	31	29	

Källa: SCB, 2019a.

Unga mödrar har ökat sista 10 åren
Andelen ”unga mödrar” (kvinnor 18–25 år) som fött barn har ökat de senaste 10 åren (2008-2018) (SCB, 2019a). År 2008 födde 1,96 % av samtliga kvinnorna i åldern 18-25 år barn, vilket kan jämföras med motsvarande grupp 2018 då siffran stigit till 3,86 %. Toppen för andelen unga mödrar uppnåddes vid 2013, för att därefter sjunka. Enligt statistiken är dock de unga kvinnornas barnafödande idag återigen på väg uppåt (ibid).

Diagram 13. Redovisar hur stor andel av kvinnorna i åldern 18-25 år som födde (levande) barn, i Perstorp[18]. Redovisas i andel procent respektive år (1968-2018).

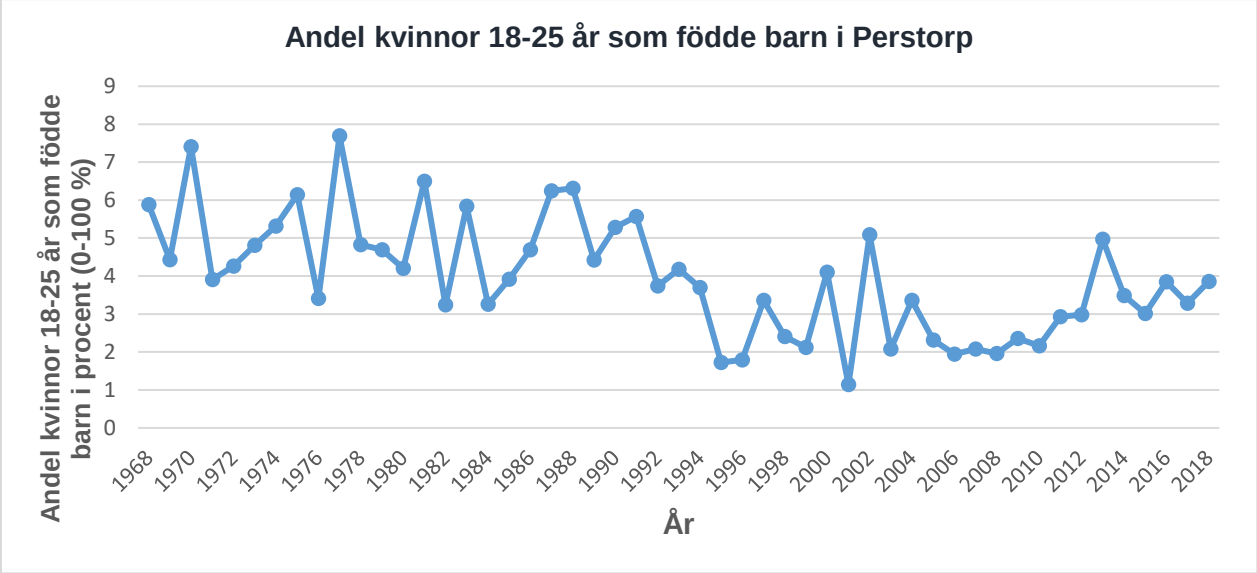

Källa: SCB, 2019a och omräknat till procent av författaren den 25 mars 2019.

***Flickor* har fött barn i Perstorp**
Gruppen är vad man känner till ännu liten, men bör inkluderas i analysen [författarens analys]. Tre Flickor (16 år) och även en 17-årig flicka har registrerats föda barn vid olika årtal (2003, 2008 och 2011) under 2000-talet i Perstorp (SCB, 2019a).

[18] Andelen kvinnor 18-25 år som gav födsel har jämförts med det totala antalet kvinnor 19-25 år under samma tidsperiod. Moderns ålder avses uppnådd vid årets slut, dvs. att statistiken i princip motsvarar en redovisning efter födelseår.

3.3. INKOMST- OCH BIDRAGSNIVÅER

Stora inkomstskillnader bidrar till att segregationen ökar (DELMOS, 2018b). Nivåskillnaderna mellan de socioekonomiska klyftorna i Sverige har blivit allt större under de senaste decennierna och detta trots att samtliga inkomstgrupper i landet fått en stärkt ekonomi. De socioekonomiska skillnaderna i Sverige har alltså vuxit och därmed har också segregationen förvärrats (ibid). Nedan presenteras den generella bilden över hur Perstorpsbornas ekonomiska situation ser ut, utifrån olika inkomst- och bidragsnivåer.

De centrala trenderna i Perstorp är:

- → Låg ekonomisk standard är vanligt. I förhållande till både Riket respektive Skåne län är andelen i Perstorp hög. Unga och utrikes födda personer utgör de två största grupperna med en låg ekonomisk standard (2017).

- → Få Perstorpsbor har hög ekonomisk standard (2017).

- → Gruppen invånare som lever i risk för fattigdom har utökats de senaste åren (2014-2017). Antalet Perstorpsbor i riskzonen var fler än snittet i både Riket och Skåne (2017).

- → Den högsta andelen bidragsförsörjda invånare i hela Skåne län finns i Perstorp (2018). Det är fler kvinnor än män som är bidragsförsörjda och andelen har ökat (2014-2018). De två vanligaste bidragen är sjuk- och aktivitetsersättning samt arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

- → Hög andel invånare har skulder hos Kronofogden i Perstorp (2016-2018).

- → Skuldsatta Perstorpsbor har en högre medianskuld i jämförelse med Sverigesnittet (2016-2018).

Hög andel personer med låg ekonomisk standard– drabbar varannan utrikes född Perstorpsbo
År 2017 hade 25,7 % av samtliga invånare i Perstorp en inkomst lägre än 60 % av Rikets medianinkomst[19], s.k. ”låg disponibel inkomst[20]” eller även kallat ”låg ekonomisk standard” (SCB, 2019c). I Skåne län hade 18,2 % av samtliga invånare samma år en låg disponibel inkomst. Motsvarande andel av befolkningen i Riket var 14,9 %. Perstorp har alltså en högre andel invånare med låg disponibel inkomst, i förhållande till både Skåne län och Riket (ibid).

Av gruppen 0-19 åringar hade hela 35 % en låg disponibel inkomst och av invånarna i åldern 20+ hade 22,9 % detsamma i Perstorp, 2017 (SCB, 2019c). Sett till gruppen i vilken samtliga personer var födda i Sverige hade totalt 19,1 % en låg disponibel inkomst. Utrikes födda personers motsvarande andel uppgick till totalt 51,3 % samma år. Därmed är skillnaden markant hos andelen Perstorpsbor som har en låg disponibel inkomst, utifrån om individen är in- eller utrikes född och i vilken ålder en är (ibid).

[19] Medianinkomst betyder den mittersta inkomsten när alla inkomster sorterats i stigande ordning (SCB, 2019c).
[20] Låg disponibel inkomst kallas även ”låg ekonomisk standard” eller på engelska ”low equalised disposable income” (SCB, 2019c). Måttet låg ekonomisk standard inkluderar disponibel inkomst per konsumtionsenhet inklusive kapitalvinster (ibid).

Diagram 14. Andel invånare med låg ekonomisk standard i Perstorps kommun, Skåne län och Riket 2011-2017. Redovisat i andel (procent).

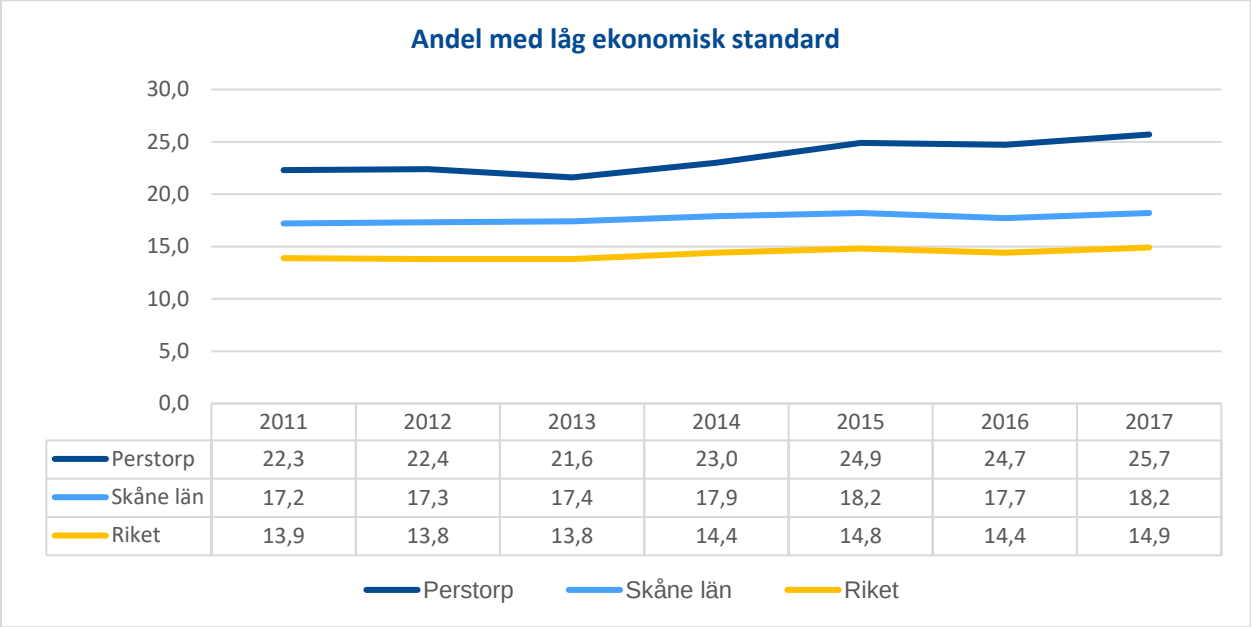

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Perstorp	22,3	22,4	21,6	23,0	24,9	24,7	25,7
Skåne län	17,2	17,3	17,4	17,9	18,2	17,7	18,2
Riket	13,9	13,8	13,8	14,4	14,8	14,4	14,9

Källa: SCB, 2019c.

Låg andel invånare med hög ekonomisk standard
År 2017 hade endast 3,0 % av samtliga invånare i Perstorp en inkomst mer än dubbelt så hög som medianinkomsten i landet, dvs. en ”hög disponibel inkomst” eller ”hög ekonomisk standard” (SCB, 2019c). Siffran för Skåne län under samma år var 6,2 % och i Riket 7,0 %. Detta betyder att Perstorp hade en lägre andel invånare med en hög ekonomisk standard, i jämförelse med Riket och Skåne län det året (ibid).

Hög andel invånare i risk för fattigdom
När en person är i risk för fattigdom betyder det att denna hade en låg ekonomisk standard under det mätbara året, samt minst två av de tre föregående åren. År 2017 befann sig 16,5 % av invånarna i Perstorp ”i risk för fattigdom[21]” (SCB, 2019c). I Skåne län levde totalt 12,1 % av invånarna i risk för fattigdom, medan andelen i Riket uppgick till 9,7 % samma år. Den ekonomiska standarden skiljer sig åt mellan åldersgrupper. I Perstorp var 20,2 % av invånarna i 0-19 årsåldern i risk för fattigdom, vilket kan jämföras med invånare i åldern 20+ där siffran var lägre (15,6 %) (ibid).

[21] I risk för fattigdom kallas även ”en varaktigt låg ekonomisk standard” eller på engelska ”persistent at-risk-of-poverty” (SCB, 2019c). När en individ är i risk för fattigdom så visar det på dennes avsaknad av inkomströrlighet (ibid).

Invånare i risk för fattigdom har ökat under 4 år
Sett till en 4-års period (2014-2017) har den totala andelen Perstorpsbor som befinner sig i risk för fattigdom ökat från 15,2 % till 16,5 % (SCB, 2019c).

Tabell 9. Invånare i Perstorp med varaktigt låg ekonomisk standard, 2014-2017. Redovisat i andel (procent);

2014	15,2 %	**2016**	15,7 %
2015	15,8 %	**2017**	16,5 %

Källa: SCB, 2019c.

Perstorp har den högsta andelen bidragsförsörjda invånare i hela Skåne län
Perstorps kommun hade 2018 högsta andelen (21,6 %) bidragsförsörjda invånare (20-64 år) i hela Skåne (SCB, 2019a). Det betyder att 2 utav 10 invånare i arbetsför ålder är bidragsförsörjda. Man kan exempelvis jämföra Perstorps andel med Bjuvs (14,8 %), Åstorps (17,1 %) och Klippans (16,2 %) motsvarande andelar och se att Perstorp ligger en bra bit över dessa (ibid). Att en individ är s.k. bidragsförsörjd betyder att personen försörjs med sociala ersättningar och bidrag (SCB, 2018a). De sociala ersättningarna och bidragen inkluderar sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning[22], ersättning vid arbetslöshet och arbetsmarknadspolitiska åtgärder samt ekonomiskt bistånd[23] (tidigare socialbidrag) (ibid).

Diagram 15. Andel arbetsföra invånare 20-64 år som är bidragsförsörjda i Skåne län 2018. Redovisat i andel (procent).

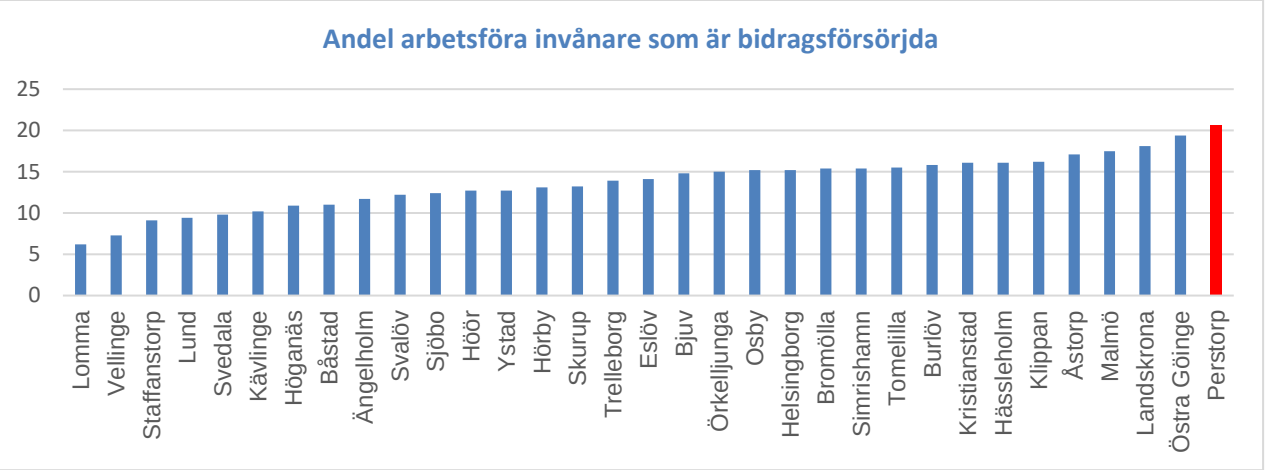

Källa: SCB, 2019a.

Det enda bidraget och sociala stödet som kommunen betalar ut är ekonomiskt bistånd. I juni 2018 betalade Socialförvaltningen på Perstorps kommun ut ekonomiskt bistånd till 36 kvinnor (helårsekvivalenter) och 32 män (totalt 68 helårsekvivalenter) (SCB, 2019a).

[22] Tidigare kallat förtidspension.
[23] Försörjningsstöd kan vara en del av personens ekonomiska bistånd.

Andelen bidragsförsörjda invånare ligger på en stabil nivå i Perstorp
I SCB:s mätning från januari 2014 framkommer att 22,9 % av Perstorps invånare i åldern 20-64 år (personer i arbetsförålder) försörjdes med sociala ersättningar och bidrag (SCB, 2019a). I december 2018 var det 21,6 % bidragsförsörjda (ibid). De sociala ersättningarna och bidragen inkluderar sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, arbetslöshets- och arbetsmarknadsåtgärder samt ekonomiskt bistånd[24] (tidigare socialbidrag) (SCB, 2018a). Därmed ligger andelen bidragsförsörjda invånare på en stabil nivå i Perstorp, sett till en 5-årsperiod (SCB, 2019a). I Riket har andelen bidragsförsörjda invånare minskat något under samma period (ibid).

Diagram 16. Andel av befolkningen som försörjs med sociala ersättningar och bidrag, 20-64 år, i Perstorp och Riket under perioden januari 2014 – december 2018. Redovisat i andel (procent).

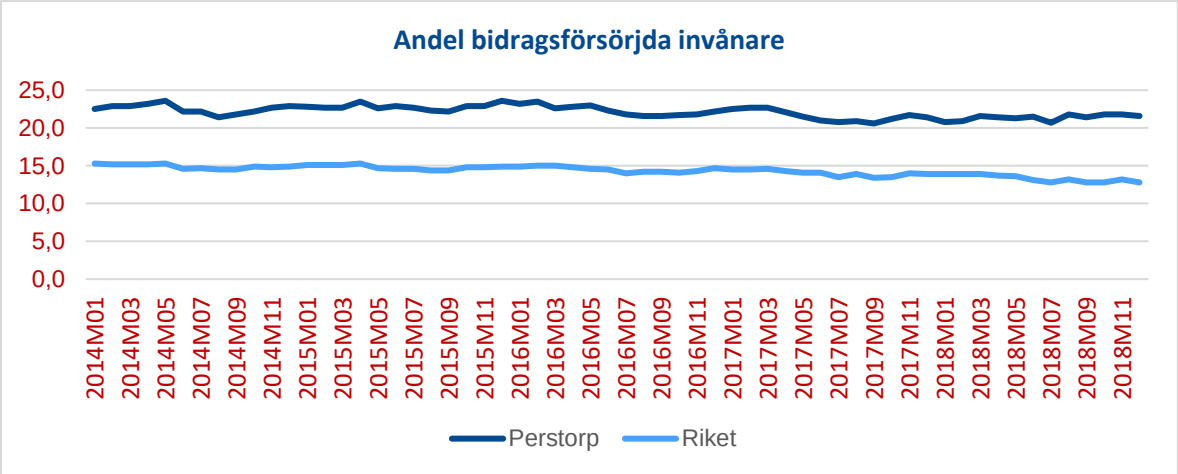

Källa: SCB, 2019a.

Sjuk- och aktivitetsersättning samt arbetsmarknadsåtgärder är de vanligaste sociala bidragen för både kvinnor och män i Perstorp
De vanligaste sociala ersättningarna för båda könen är sjuk- och aktivitetsersättning samt arbetsmarknadsåtgärder (SCB, 2019a). I juni 2018 betalade Försäkringskassan ut sjuk- och aktivitetsersättning till 202 kvinnor och 131 män (totalt 333 helårsekvivalenter[25]) i Perstorp (ibid). Sjukersättning kan beviljas till personer som har en arbetsförmåga som på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning är stadigvarande nedsatt (Försäkringskassan, 2019). Stadigvarande betyder att nedsättningen gäller för all överskådlig framtid. Sjukersättning kan betalas ut i form av inkomstrelaterad ersättning eller garantiersättning. Garantiersättning betalas ut till personer med inga eller låga förvärvsinkomster. För 2018 uppgick en full (100 %) sjukersättning för en person 30 år eller äldre i form av garantiersättning på 9 593 kr per månad. Sjukersättning skiljer sig något från aktivitetsersättning (dock räknas dessa två ersättningar som en och samma i statistiken) (ibid).

Aktivitetsersättning kan beviljas till personer som är mellan 19–29 år och har en *nedsatt arbetsförmåga* som på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning är nedsatt med minst en fjärdedel under minst ett års tid (Försäkringskassan, 2019). Därmed beviljas aktivitetsersättning på grund av nedsatt arbetsförmåga. Aktivitetsersättning kan även beviljas till personer som på grund av funktionsnedsättning eller sjukdom behöver längre tid för att avsluta grundskolan eller gymnasiet. Detta kallas aktivitetsersättning vid förlängd skolgång. Aktivitetsersättningen kan betalas ut i form av inkomstrelaterad ersättning eller garantiersättning (se ovan). Garantiersättning betalas ut till personer med inga eller låga förvärvsinkomster. Garantiersättningens storlek beror här bland annat på ålder. Under 2018 låg en hel (100 %) sjukersättning eller aktivitetsersättning i form av garantiersättning för personer mellan 29-30 år, på 9 403 kr per månad (ibid).

Efter sjuk- och aktivitetsersättningar är arbetsmarknadsåtgärder den vanligaste sociala ersättningen för invånare i Perstorp (SCB, 2019a). Under juni 2018 betalade Arbetsförmedlingen ut arbetsmarknadsåtgärder till 127 kvinnor och 135 män (totalt 262 helårsekvivalenter) i Perstorp. Arbetsmarknadsåtgärder kan innefatta arbetsförmedling och administration, utbildning, arbetsrotation och arbetsdelning, anställningsstöd, subventionerade anställningar

[25] Helårsekvivalenter eller helårspersoner avser det antal individer som skulle kunna försörjas under ett helt år med full ersättning. Exempelvis blir två personer, som varit heltidsarbetslösa ett halvår var, tillsammans en helårsekvivalent (SCB, 2016).

och rehabilitering, direkt arbetsskapande, nystartsstöd, inkomstersättning och stöd till arbetslösa samt förtidspension (ibid).

Diagram 17. Antal invånare i Perstorp som är bidragsförsörjda (helårsekvivalenter[26]) i juni 2018, uppdelat på de fem sociala ersättningarna och bidragen (sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, arbetslöshet och arbetsmarknadsåtgärder och ekonomiskt bistånd). Redovisat i antal helårsekvivalenter.

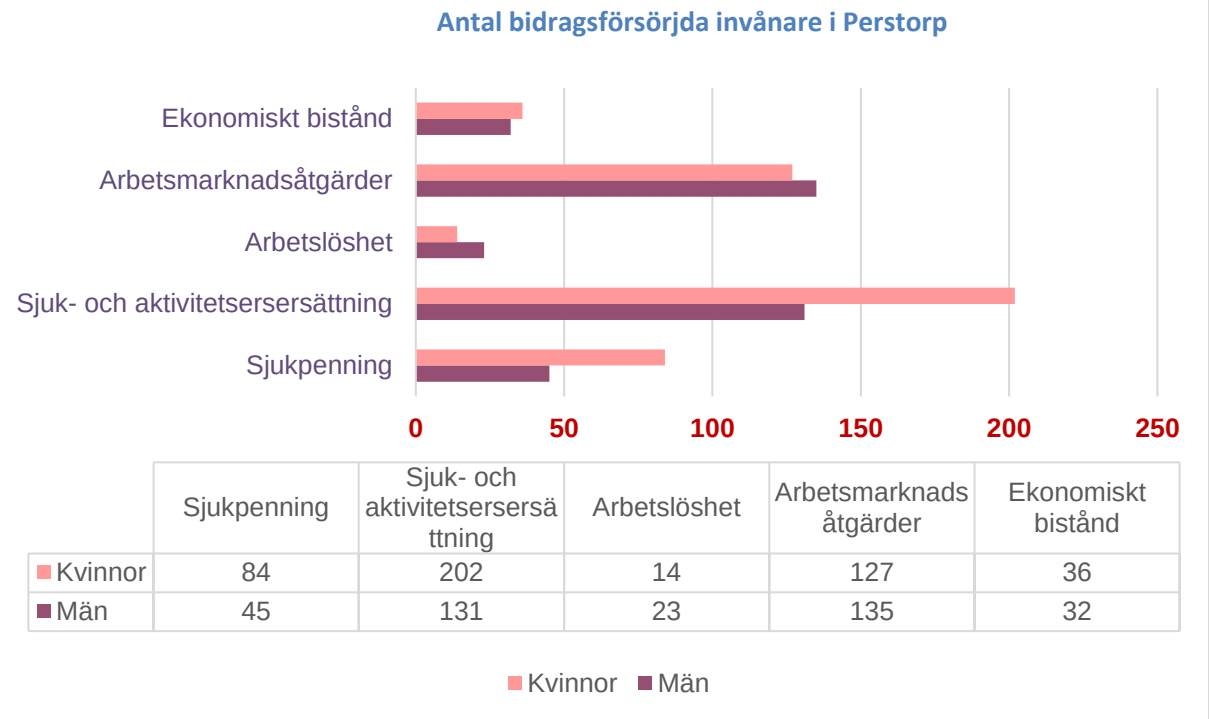

	Sjukpenning	Sjuk- och aktivitetsersersättning	Arbetslöshet	Arbetsmarknadsåtgärder	Ekonomiskt bistånd
Kvinnor	84	202	14	127	36
Män	45	131	23	135	32

Källan: SCB, 2019a.

Stabil nivå och relativt hög andel bidragsförsörjda invånare i Perstorp
Andelen invånare (2014-2018) som är bidragsförsörjda ligger på en stabil nivå i Perstorp (SCB, 2019a). Den stabila nivån av andelen bidragsförsörjda är något som skiljer Perstorp åt från Bjuv, Grums och Degerfors eftersom de tre sistnämnda kommunerna haft en nedgång i andelen bidragsförsörjda invånare. De senaste siffrorna från juni 2018 visar att 20,6 % av invånarna i åldern 20-64 år var bidragsförsörjda i Perstorp. Samma siffra för Bjuv var 14,8 %, Grums 17,2 % och Degerfors 19,3 %. Därmed ligger Perstorp något högre än de nämnda kommunerna (ibid).

Diagram 18. Andelen av befolkningen 20-64 år som försörjs med sociala ersättningar och bidrag (bidragsförsörjda), uppdelat efter liknande IFO-kommuner (Grums och Degerfors) och en jämförande skånsk småkommun (Bjuv). Statistiken visas i månadsintervaller mellan januari 2014 till juni 2018. Redovisat i andel (procent).

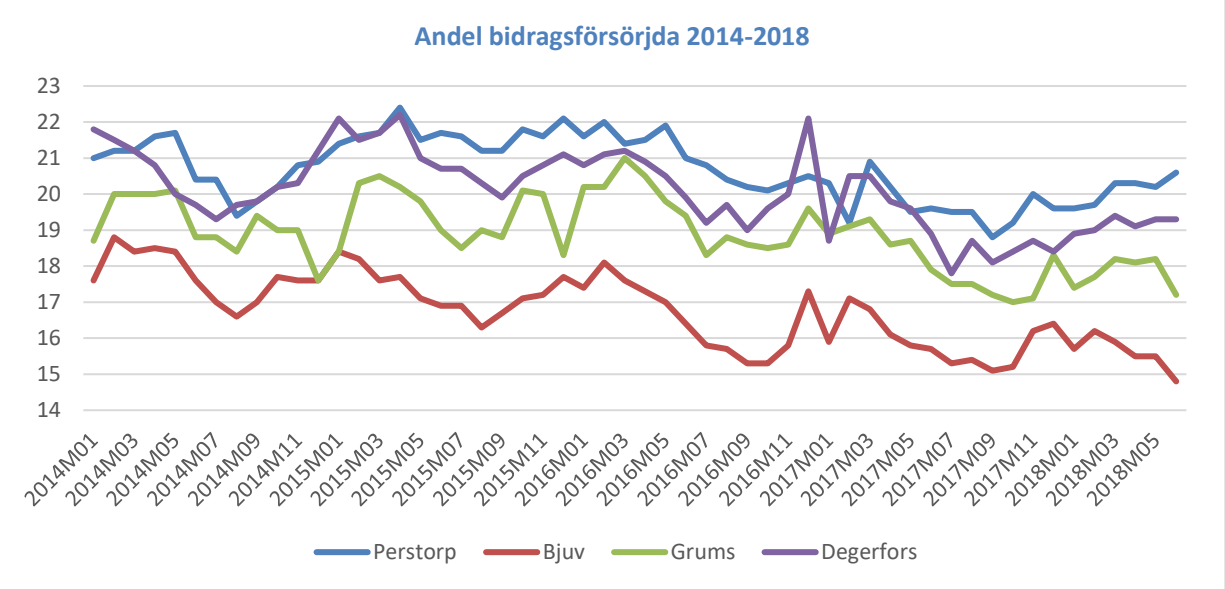

Källan: SCB, 2019a.

Andelen bidragsförsörjda kvinnor har ökat något medan andelen bidragsförsörjda män minskat

Parallellt som andelen bidragsförsörjda personer, 20-64 år, ligger på en stabil nivå så har andelen kvinnor utan egen försörjning i relation till motsvarande grupp män ökat något i Perstorp (SCB, 2019a). I januari 2014 var 18,9 % av de arbetsföra männen (20-64 år) bidragsförsörjda. I juni 2018 hade andelen minskat till 17,6 %, en minskning med -1,3 procentenheter av dessa bidragsförsörjda män. I januari 2014 var däremot hela 23,2 % av de arbetsföra kvinnorna (20-64 år) bidragsförsörjda. Något som i juni 2018 istället visade sig ökat med +0,5 procentenheter till 23,7 % (ibid).

Diagram 19. Andel av befolkningen 20-64 år som försörjs med sociala ersättningar och bidrag (bidragsförsörjda), uppdelat efter kön (kvinna och man) och månadsintervaller (januari 2014 till juni 2018). Redovisat i andel (procent).

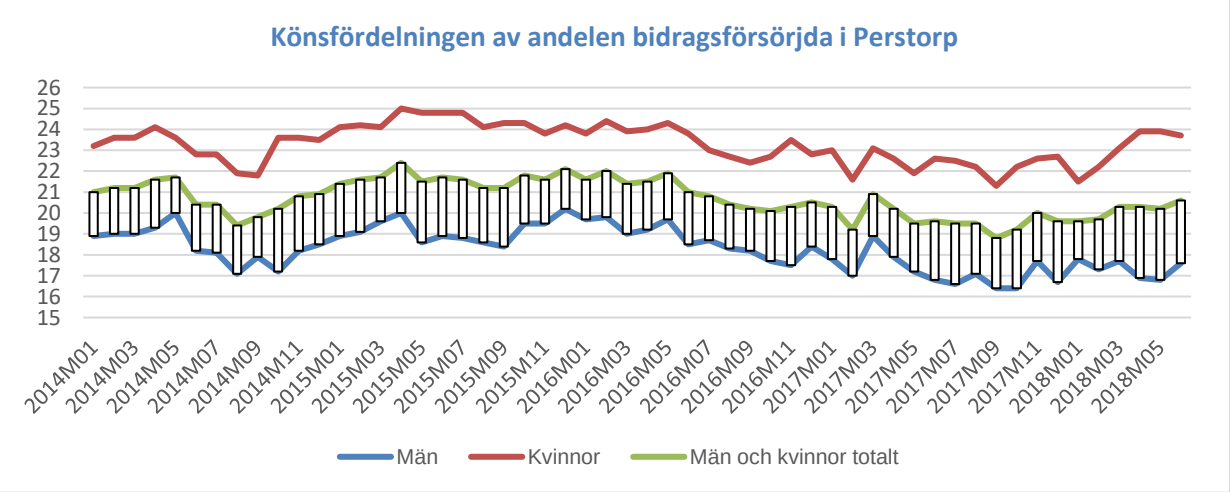

Källa: SCB, 2019a.

Något fler män än kvinnor har arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Bland kvinnor är det betydligt vanligare med sjuk- och aktivitetsersättning samt sjukpenning
Vilken typ av social ersättning och bidrag kvinnor och män erhåller skiljer sig åt mellan könen. I juni 2018 var den vanligaste sociala ersättningen för män arbetsmarknadspolitiska åtgärder (135 helårsekvivalenter) och för kvinnor sjuk- och aktivitetsersättning (202 helårsekvivalenter) samt sjukpenning (84 helårsekvivalenter) (SCB, 2019a). För samhällets yttersta skyddsnät (ekonomiskt bistånd) är det något fler kvinnor än män (totalt 4 helårsekvivalenter) som erhåller den typen av stöd (ibid).

En hög andel Perstorpsbor har skulder hos Kronofogden
I Perstorp är andelen skuldsatta invånare (från 18 år) hög i jämförelse med Rikets snitt (2016-2018) [författarens tolkning]. Hela 8,8 % av Perstorpsborna (18 år +) var skuldsatta, 2018, vilket kan jämföras med Sverigesnittet där samma siffra låg på 4,0 % (Kronofogden, 2019). Andelen skuldsatta varierar mellan könen då det är en högre andel män som är skuldsatta i jämförelse med kvinnorna (ibid).

Tabell 10. Andel skuldsatta invånare (18 år och äldre) i förhållande till befolkningen i motsvarande åldersgrupp (2016-2018). Redovisat i andel (procent).

	2016			2017			2018		
	Kvinnor	**Män**	**Totalt**	**Kvinnor**	**Män**	**Totalt**	**Kvinnor**	**Män**	**Totalt**
Perstorp	8,1 %	9,9 %	9,0 %	8,0 %	10,2 %	9,1 %	7,8 %	9,9 %	8,8 %
Sverige	3,2 %	5,3 %	4,2 %	3,1 %	5,1 %	4,1 %	3,1 %	5,0 %	4,0 %

Källa: Kronofogden, 2019.

Tabell 11. Antal skuldsatta invånare (18 år och äldre), samt det totala skuldbeloppet för samtliga skuldsatta personer (2016-2018). Redovisat i antal (personer och kronor).

	2016		2017		2018	
	Antal skuldsatta	**Skuldbelopp (totalt)**	**Antal skuldsatta**	**Skuldbelopp (totalt)**	**Antal skuldsatta**	**Skuldbelopp (totalt)**
Perstorp	518 st.	84 025 185 kr	524 st.	82 399 226 kr	514 st.	74 815 012 kr

Källa: Kronofogden, 2019.

Skuldsatta Perstorpsbor har en högre medianskuld i jämförelse med Sverigesnittet
Skuldsatta invånare (18 år och äldre) i Perstorp har generellt även ett högre skuldsaldo i jämförelse med skuldsatta invånare i Sverige (2016-2018) (Kronofogden, 2019). År 2018 var medianskulden hela 57 913 kronor i Perstorp, vilket kan jämföras med Sverigesnittet då medianskulden låg på 53 594 kronor (ibid).

Tabell 12. Medianskulden för skuldsatta invånare (18 år och äldre) i Perstorp och Sverigesnittet (2016-2018). Redovisat i antal (kronor).

	2016			2017			2018		
	Kvinnor	**Män**	**Totalt**	**Kvinnor**	**Män**	**Totalt**	**Kvinnor**	**Män**	**Totalt**
Perstorp	52 797 kr	59 355 kr	55 399 kr	54 562 kr	54 948 kr	54 910 kr	56 541 kr	62 088 kr	57 913 kr
Sverige	40 622 kr	52 192 kr	46 966 kr	45 322 kr	56 822 kr	51 723 kr	46 729 kr	59 104 kr	53 594 kr

Källa: Kronofogden, 2019.

3.4. BARNFATTIGDOM

Att växa upp i fattigdom har en stark negativ inverkan på barns möjligheter till goda livschanser (Rädda Barnen, 2018, s. 3). Barnfattigdom är därför en viktig angelägenhet att arbeta aktivt med för att motverka. Vissa barn löper en avsevärt högre risk att drabbas av ekonomisk utsatthet. Detta gäller särskilt barn med utländsk bakgrund och barn till ensamstående föräldrar. Med det sagt är det alltså mycket viktigt att identifiera de bakomliggande orsakerna till förekomsten av barnfattigdom, och säkerställa att man inte ägnar sig åt förenklingar. Denna typ av utsatthet hänger samman med andra segregationsproblem. En sådan nära relaterad faktor är bland annat svårighet att komma in på bostadsmarknaden (ibid). Syftet med att presentera barnfattigdom är att ge en aktuell bild över hur omfattande den här typen av fattigdom är bland barn och unga i Perstorp och hur situationen i Perstorp ser ut i jämförelse med andra likartade kommuner. Då fattigdom är ett relativt mått som måste tolkas i förhållande till det aktuella samhället, inleds nedan med en definition av vad barnfattigdom egentligen innebär i Sverige.

Den centrala slutsatsen är att:

→ Enligt Rädda Barnen är Perstorp en av de kommuner som har den högsta barnfattigdomen i Sverige (2016).

→ Sett ur ett längre perspektiv (2011-2016) har barnfattigdomen minskat i Perstorp med 3 procentenheter.

Rädda Barnens definition av barnfattigdom

Rädda Barnens definition av barnfattigdom är ett sammansatt delmått, av dels barn i familjer med låg inkomststandard och dels barn i familjer som beviljats försörjningsstöd (Rädda Barnen, 2018, s 6). Definitionen kan klassificeras som ett så kallat *absolut fattigdomsmått*, vilket innebär att inkomster under en viss miniminivå räknas som fattigdom. Det första delmåttet, låg inkomststandard, är ett mått på huruvida ett hushålls disponibla inkomster (efter skatt och eventuella bidrag) räcker till nödvändiga utgifter. Inkomststandarden 1,0 innebär att inkomsterna precis räcker till nödvändiga levnadsomkostnader. Det hushåll som har inkomststandard 1,0 eller lägre har så kallad ”låg inkomststandard”. För 2016 innebar inkomststandard 1,0 en disponibel inkomst (efter skatt och eventuella bidrag) på 12 419 kronor/månad för ett hushåll med en vuxen och ett barn och 18 854 kronor/månad för en familj med två vuxna och två barn. Det andra delmåttet, försörjningsstöd (tidigare socialbidrag) består av två delar: en riksnorm och en ersättning för boendekostnader och andra skäliga utgifter. Till de senare hör hushållsel, läkarvård, arbetsresor och fackföreningsavgift, förutsatt att dessa utgifter godkänns av socialtjänsten (ibid).

Perstorp har en hög barnfattigdom enligt den senaste mätningen

Enligt Rädda Barnens mätning av barnfattigdom är Perstorp en av de kommuner som har högst barnfattigdom i Sverige. Den senaste rankningen från 2016 visar att Perstorp ligger på plats 274 utav 290, där en hög placering betyder lägre barnfattigdom och en låg placering indikerar högre barnfattigdom.

Tabell 13. Andel barn i ekonomiskt utsatta hushåll för åren 2011 och 2016. Ranking 2016 och förändring i förhållande till 2011, enligt ny hushållsdefinition. Redovisat i andel (procent).

Kommun	Ranking 2016	Andel 2016	Ranking 2011	Andel 2011	Förändring i	
					procent-enhet	ranking
Perstorp	274	15,6	284	18,6	-3,0	-10

Källa: Rädda Barnen, 2018, s. 50.

Hög Barnfattigdom i Perstorp – även i jämförelse med skånska småkommuner
I jämförelse med Riket, Skåne län och fem skånska småkommuner[27] har Perstorp den högsta barnfattigdomen av samtliga. Perstorps andel barn i ekonomiskt utsatta hushåll låg hela 2,4 procentenheter högre än snittet för Skåne län, 2016.

Tabell 14. Barnfattigdom i Skåne län, Perstorp och fem skånska kommuner åren 2011 och 2016. Barn 0-17 år i *hushåll* med låg inkomststandard och/eller försörjningsstöd.

Kommun	Totalt antal barn		Barn i ekonomiskt utsatta hushåll			
	2011 Antal	2016 Antal	2011 Antal	2016 Antal	2011 %	2016 %
Skåne län	**245873**	**266437**	**37113**	**35049**	**15,1**	**13,2**
Perstorp	1457	1446	271	225	18,6	15,6
Åstorp	3364	3500	480	420	14,3	12,0
Bjuv	3203	3293	498	394	15,5	12,0
Örkelljunga	1855	1851	222	182	12,0	9,8
Klippan	3240	3280	384	285	11,9	8,7
Svalöv	2835	2960	270	234	9,5	7,9

Källa: Rädda Barnen, 2018, s. 34-35.

Hög andel barn med en låg inkomststandard
Utifrån Rädda Barnens definition av barnfattigdom så kan en uppdelning göras mellan andelen barn i familjer med låg inkomststandard och andelen barn i familjer som beviljats försörjningsstöd (Rädda Barnen, 2018). Utifrån denna uppdelning så kan en se att det är en hög andel barn i familjer med låg inkomststandard i Perstorp, i jämförelse med fem skånska småkommuner. Vad det gäller enbart andelen barn i familjer med försörjningsstöd så ligger Perstorp på en något högre nivå än de andra kommunerna. Därför kan andelen av samtliga barn med enbart låg inkomstandard (LIS) sägas vara hög i Perstorp medan andelen barn med enbart försörjningsstöd förvisso är hög men ligger mer i nivå med liknande skånska kommuner [författarens tolkning].

Tabell 15. *Andel* barn 0-17 år i hushåll med låg inkomststandard och/eller försörjningsstöd efter rankning i Perstorp och fem skånska jämförelsekommuner år 2016. Redovisat i andel (procent).

Ranking	Kommun	ANDEL AV SAMTLIGA BARN MED:				
		Varken LIS eller försörj-ningsstöd	Enbart LIS	Enbart försörj-ningsstöd	Både LIS och försörj-ningsstöd	Totalt andel barn i ek. utsatta hushåll
125	Svalöv	92,1	3,0	4,3	0,6	7,9
149	Klippan	91,3	4,5	3,6	0,6	8,7
179	Örkelljunga	90,2	4,7	3,8	1,4	9,8
228	Bjuv	88,0	4,8	6,0	1,2	12,0
230	Åstorp	88,0	4,2	5,8	2,0	12,0
274	Perstorp	84,4	7,5	5,7	2,4	15,6

Källa: Rädda Barnen, 2018, s. 22-30.

Barnfattigdomen har minskat på 5 år
Sett ur ett längre perspektiv (2011-2016) har barnfattigdomen minskat i Perstorp med 3 procentenheter och kommunen har klättrat 10 placeringar på Rädda Barnens lista (Rädda Barnen, 2018).

[27] Åstorp, Bjuv, Örkelljunga, Klippan och Svalöv.

3.5. FOLKHÄLSA

I Skandinavien innehar kommunerna en central roll att skapa ramar för arbetet med utvecklingen av folkhälsan (Folkhälsomyndigheten och SKL, 2018, s. 9). Kommunerna har också det politiska ansvaret för huvuddelen av de välfärdsområden som påverkar befolkningens hälsa. Detta innebär att kommunerna ges vissa förutsättningar att arbeta med de bakomliggande faktorerna som påverkar huruvida det utvecklas en jämlikhet i hälsa eller inte. En ojämlik hälsa hos befolkningen kan illustreras genom formen av en hierarki, där förhållandet mellan den socioekonomiska situationen och hälsan visas (statistiskt sett) utifrån olika gruppnivåer, mellan vilka det redogörs gradvisa skillnader: ju högre socioekonomisk status en befolkningsgrupp har, desto bättre är också hälsan bland dessa invånare (ibid, s. 9). Förhållanden under barn- och ungdomsåren har en stor betydelse för både den psykiska och fysiska fortsatta hälsan genom hela livet (Folkhälsomyndigheten, 2019). Tidiga åtgärder i hem- och skolmiljön främjar barn och ungas hälsa samt minskar skillnaderna mellan olika uppväxtvillkor (ibid). Syftet med att här presentera folkhälsostatistik för barn, unga och vuxna är att skapa en uppfattning om hur folkhälsan ser ut i Perstorp.

De centrala trenderna är:

→ Både kvinnor och män har en lägre medellivslängd i Perstorp i jämförelse med Riket och Skåne län (2004-2018).

→ Folkhälsan bland kvinnor och män är dålig i Perstorp i jämförelse med Region Skåne.

→ Den självuppskattade psykiska och somatiska ohälsan är hög bland barn och unga, i jämförelse med Skånesnittet (2016). Den är som högst bland de äldre eleverna (årskurs 2 i gymnasiet).

→ Enligt de unga själva är möjligheten att prova narkotika omfattande (2016).

Perstorpsborna har en lägre medellivslängd än både snittet i Riket och Skåne län
I Perstorp har både kvinnor och män en lägre medellivslängd[28] än i Riket och Skåne län, mätt år 2018, vilket varit gällande för både kvinnor och män under senaste 15 åren (2004-2018) (Kolada, 2019b). Medellivslängden i Perstorp (2018) skiljer sig åt mellan kvinnorna (83,9 år) och männen (78,6 år). De senaste tre åren (2016-2018) har medellivslängden minskat för männen i kommunen, medan den stigit för kvinnorna (ibid).

Diagram 20. Medellivslängden för *kvinnor* i Perstorp, Skåne län och Riket 2000-2018. Redovisat i antal (år totalt).

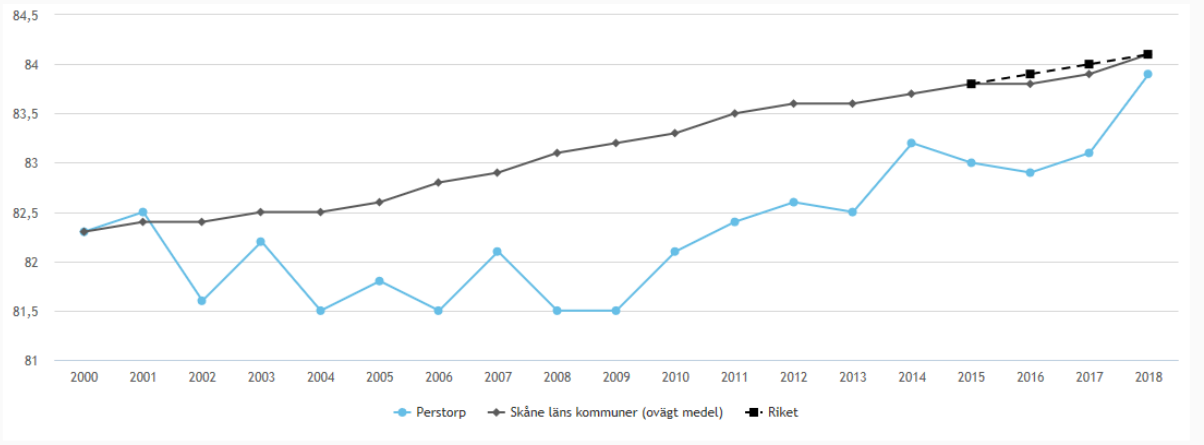

Källa: Kolada, 2019b.

[28] Beräknad återstående medellivslängd i antal år vid födelsen perioden T-4 till år T för kvinnor och män födda i Sverige.

Diagram 21. Medellivslängden för *män* i Perstorp, Skåne län och Riket 2000-2018. Redovisat i antal (år totalt).

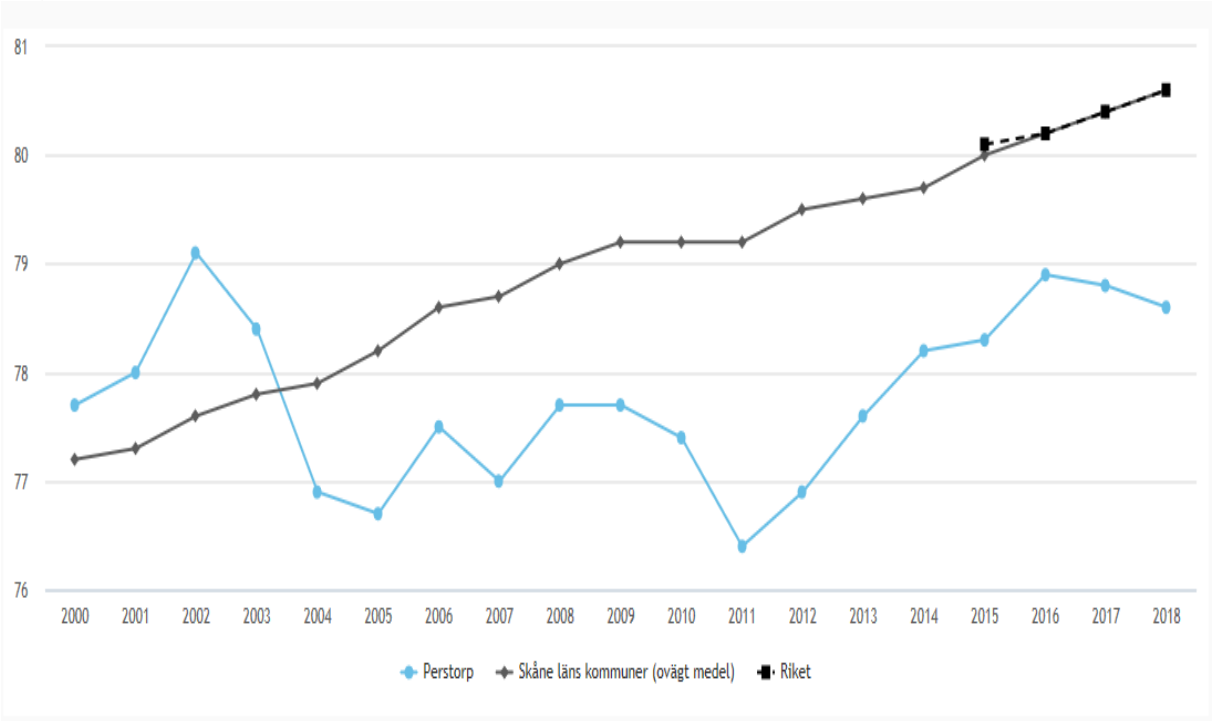

Källa: Kolada, 2019b.

Folkhälsoprofilen Vuxna, 2012

Perstorps kommun tillhör en av Skånes 33 kommuner som det redovisar folkhälsoprofiler av vuxna i åldern 18-80 år för (Beslutsstöd Skåne, 2019b). Den senaste profilen är från 2012. Indikatorerna är indelade utifrån elva nationella folkhälsomål samt hälsoutfall. Resultatet indikerar ett bättre sådant för Perstorps kommun, än vad som redovisas för hela Skåneregionen, om blå stapel visas. Kommunens resultat indikerar ett sämre resultat än för hela regionen om röd stapel visas. Vid tolkning bör beaktas att en differens ska ses som en indikation på eventuell skillnad mellan kommun och region, inte som en statistiskt säkerställd skillnad. Anledningen till denna försiktighet i tolkning är att kommunens resultat baseras på ett urval av ca 210 kvinnor respektive ca 210 män vilket medför en osäkerhet i resultaten på +/- 5-10 procentenheter på kommunnivå (ibid).

Folkhälsan bland vuxna kvinnor och män är dålig i Perstorp i jämförelse med Skåne Region

Enligt den senaste mätningen från 2012 visar den att den uppskattade folkhälsan bland vuxna invånare (18-80 år) är låg [författarens tolkning]. Folkhälsan mäts genom att ställa frågor om individens livsvillkor, sociala förhållanden, levnadsvanor samt psykiska och somatiska hälsa (Beslutsstöd Skåne, 2019b). För kvinnor så är ohälsan extra synlig om en kollar på faktorerna: lågt socialt deltagande, svagt praktiskt stöd, äter frukt och grönt, daglig rökning, övervikt och fetma samt en dålig självuppskattad hälsa [författarens tolkning]. För männen är ohälsan extra synlig om en kollar på lågt socialt deltagande, lågt förtroende till samhällsinstitutioner, äter frukt och grönt, övervikt och fetma, funktionsnedsättning, dålig självuppskattad hälsa och långvågig sjukdom (ibid).

Diagram 22. Folkhälsoprofilen för *kvinnor* (18-80 år) i Perstorp. Kommunens resultat indikerar ett bättre sådant, i förhållande till hela Skåneregionen om blå stapel visas eller ett sämre om stapeln istället är röd. Redovisas i antal procentenheter.

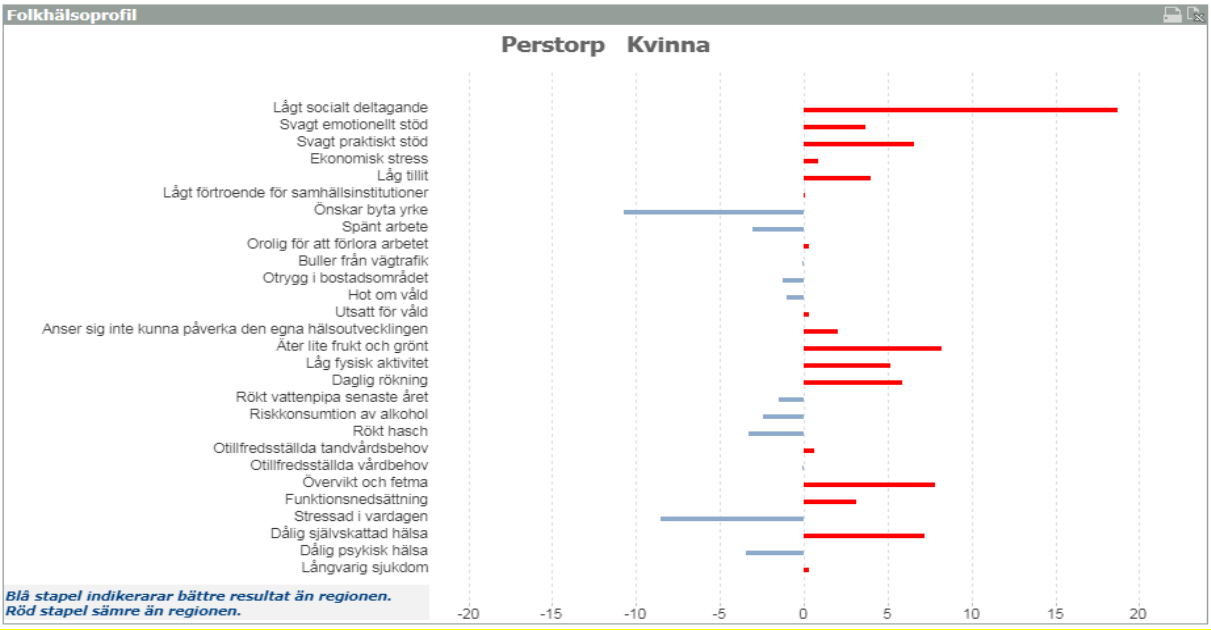

Källa: Beslutsstöd Skåne, 2019b.

Diagram 23. Folkhälsoprofilen för *män* (18-80 år) i Perstorp. Kommunens resultat indikerar ett bättre sådant, i förhållande till hela Skåneregionen om blå stapel visas eller ett sämre om stapeln istället är röd. Redovisas i antal procentenheter.

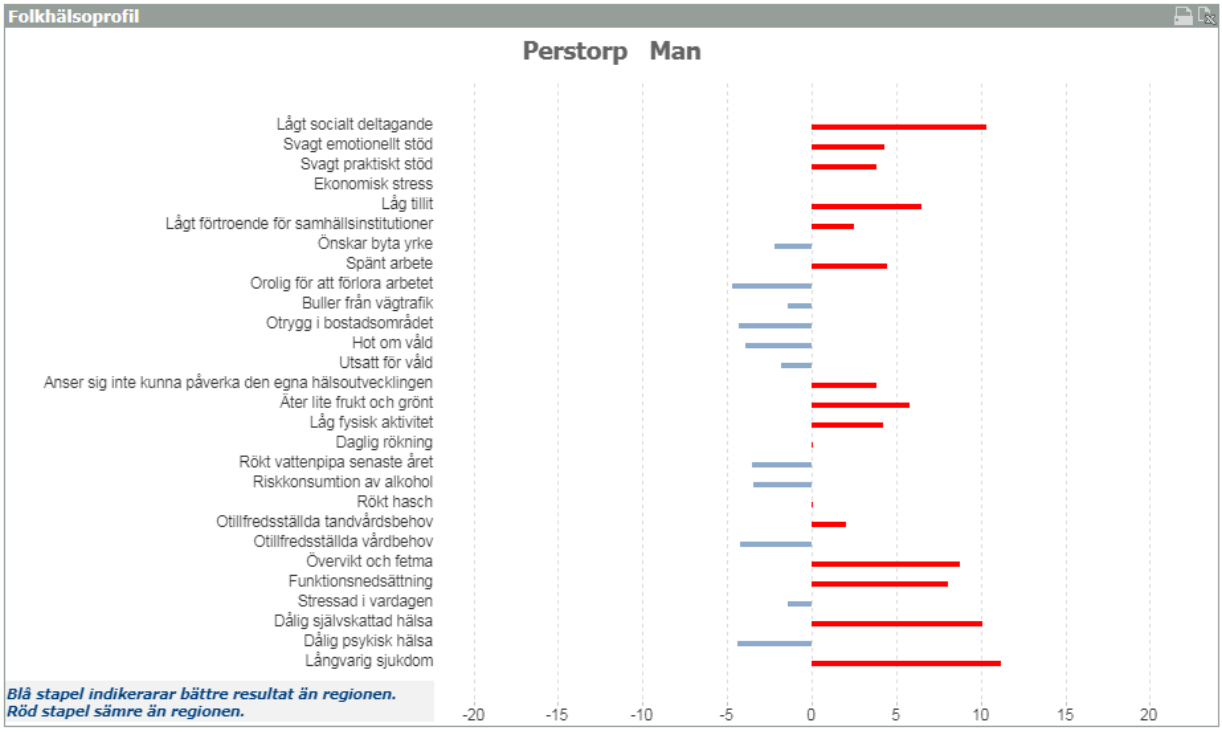

Källa: Beslutsstöd Skåne, 2019b.

Folkhälsoprofilen Barn och Unga i Skåne, 2016
Perstorps kommun är en av Skånes 33 kommuner som ”Beslutsstöd Skåne” redovisar folkhälsoprofiler för, gällande barn och unga (Beslutsstöd Skåne, 2019a). Utifrån folkhälsoenkäterna ”Barn och Unga i Skåne 2016” (Beslutsstöd Skåne 2019), vilka genomfördes i hela Skåneregionen, hos tre olika årskurser: årskurs sex och nio i grundskolan, respektive årskurs två på gymnasiet, kan man granska statistiken om elevernas livsvillkor, sociala förhållanden, levnadsvanor samt psykiska och somatiska hälsa. Undersökningen genomfördes i ett samarbete mellan Region Skåne och Kommunförbundet Skåne som en del i regionens utvecklingsstrategiska målarbete ”Det öppna Skåne 2030”. Svaren från Perstorps kommun redovisas alltså som antingen mer positiva respektive negativa i förhållande till det genomsnittliga värdet vilket uppmättes för samtliga 33 kommuner tillsammans (nedan: Skånesnittet), som då utgör skiljelinjen mellan de positiva och negativa värdena i diagrammen och därför motsvarar värdet 0,0 (ibid).

Ohälsan bland barn och unga i Perstorp är hög
Sett till den psykiska och somatiska hälsoaspekten hur Perstorps barn och unga uppvisar stora marginaler i förhållande till genomsnittet i Skåne [författarens tolkning]. I tabellen nedan visas tre utvalda variabler vilka alltså för samtliga respondenter som redovisas i denna, uppgetts drabba dem fler än en gång per vecka. De positiva resultaten är resultat vilka är positiva i förhållande till snittet i Skåneregionen. Motsvarande visar de negativa resultaten de mått vilka är negativa till Skånesnittet. Det blir tydligt att symtomen i majoriteten av fallen utvecklas mer åt det negativa hållet. Det finns vissa relativt marginella förbättringar, dock blir det i jämförelse med de negativa tydligt hur de senare visar särskilt stora nedgångar mellan åk 9 i högstadiet och åk 2 på gymnasiet. Den kraftiga förändringen i nedåtgående skiljer sig markant i förhållande till Skånesnittet gällande elevernas psykiska och somatiska hälsa. Även i det stora perspektivet finns många indikationer på att ohälsan, kanske främst den psykiska, är stor bland barn och unga i Perstorp rent generellt (se Bilaga A för hela kommunprofilen av elevernas hälsa i förhållande till Skånesnittet) (ibid).

Diagram 24. Psykisk och somatisk ohälsa bland barn och unga i Perstorp.

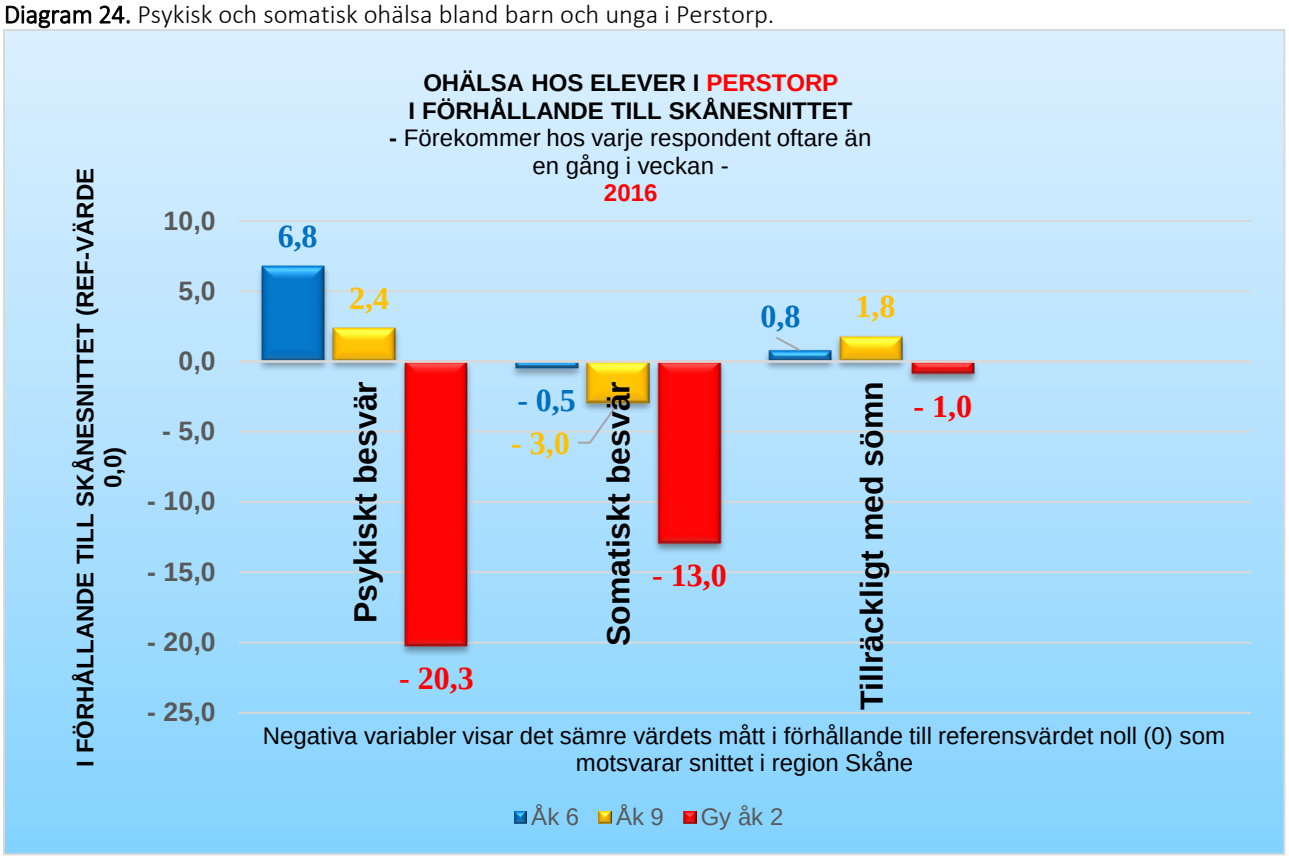

Källa: Indikatorerna är hämtade från Beslutsstöd Skåne, 2019a.

Möjligheten att prova narkotika bland Perstorps unga är omfattande

En stor del av de unga (både flickor och pojkar) i Perstorp möjlighet att prova narkotika (enligt målgruppens självuppskattning) [författarens tolkning]. Exempelvis hade 26,9 % av flickorna i åk. 2 i gymnasiet (2016) tillgång att prova narkotika (Beslutsstöd Skåne, 2019a). Dock är det en minskning från 2012 då hela 55,2 % av flickorna hade möjlighet att prova narkotika (ibid).

Ett likande resultat kan ses för pojkarna i Perstorp. Hela 22,4 % av pojkarna i åk. 9 hade möjlighet att prova narkotika år 2016 (vilket är en ökning med +19,3 procentenheter från 2012) (Beslutsstöd Skåne, 2019a). Det vill säga år 2012 hade 3,1 % av pojkarna i åk. 9 möjlighet att prova narkotika och 2016 hade hela 22,4 % av niorna tillgång till narkotika. För pojkarna i åk. 2 i gymnasiet så har det skett en liten nedgång från 45,2 % 2012 med tillgång till att prova narkotika till 40 % 2016 (ibid).

Diagram 25. Uppskattning av andel flickor och pojkar (i grund-skolans årskurs 9 och i åk 2 på gymnasiet) som hade tillfälle att prova narkotika i Perstorp.

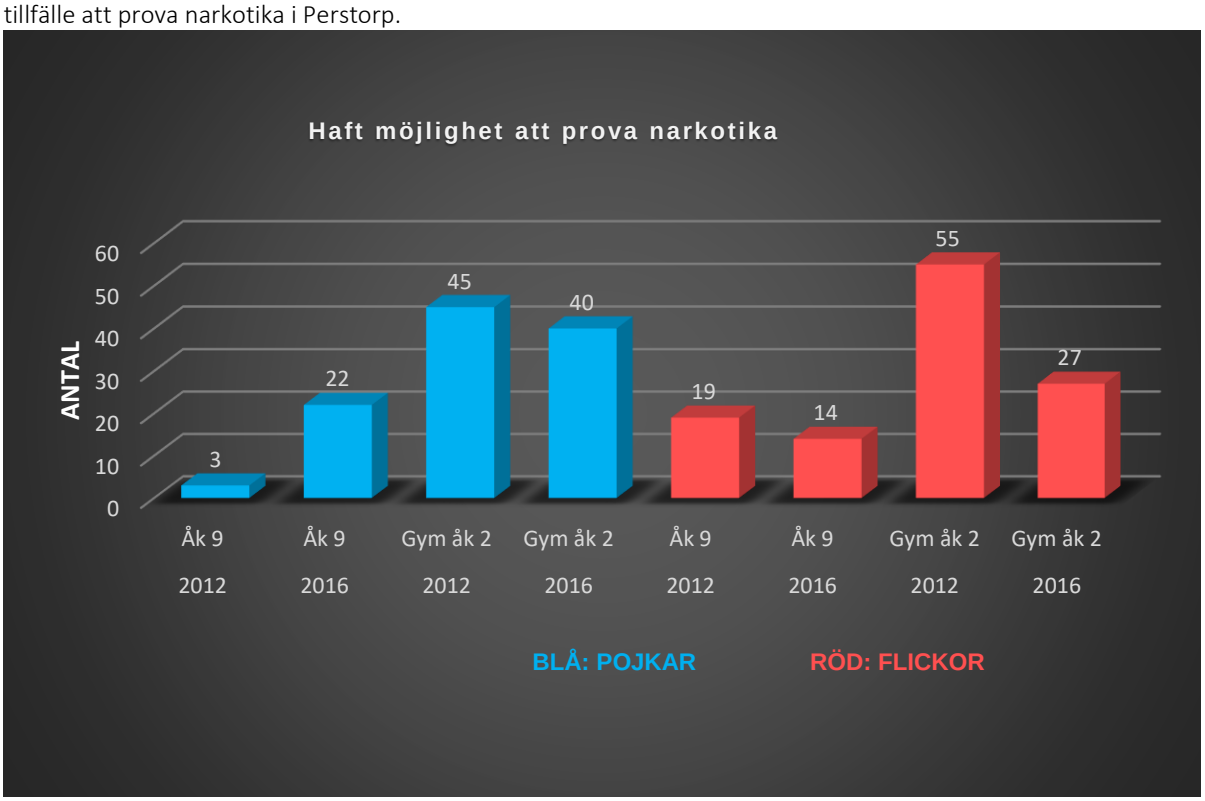

Källa: Beslutsstöd Skåne, 2019a.

3.6. SAMHÄLLSPLANERING

Samhällsplanering innebär riktlinjer för utformning av bebyggelse, service, kommunikationer och miljö (NE, 2019e). En aspekt av samhällsplanering är *social planering* vilket handlar om välfärdsstatens ansträngningar att genom samhällsplanering främja medborgarnas välfärd (ibid). Syftet med detta kapitel är att ge en överblick av hur invånarnas mobilitetsmönster, boendesegmentering och trångboddhet ser ut i Perstorp. Dessa tre områden utgör en del av grunden till invånarnas välfärd och hälsa. I enlighet med DELMOS anges också att en del av kommunens segregationsarbete ska utmynna i insatser som ökar den blandade bebyggelsen (DELMOS, 2018a, s. 16-18).

Invånarnas mobilitetsmönster

Syftet med att presentera statistik om invånarnas mobilitetsmönster är att bilda uppfattning om hur många som både bor och arbetar i Perstorp, i relation till hur många individer som enbart arbetar i kommunen och därmed bor samt beskattas i en annan kommun. I avsnittet redovisas även hur det ser ut för de Perstorpsbor som arbetar i en annan kommun.

De centrala trenderna är:

→ Nästan hälften av alla som har sin arbetsplats i Perstorp bor inte i kommunen utan pendlar in från andra kommuner (2017).

→ 4 av 10 Perstorpsbor pendlar till jobbet (utanför kommunen) (2017).

Nästan hälften av alla Perstorps förvärvsarbetare är inte boendes i kommunen

År 2017 var det 48,1 % (1 632 personer) av samtliga förvärvsarbetare (totalt 3 392 individer 16+ år) som hade sin arbetsplats i Perstorp men som *inte* bor i kommunen (SCB, 2019a). Det betyder att 51,9 % (1 760) har sin arbetsplats *och* bor i kommunen (ibid).

4 av 10 Perstorpsbor pendlar till sitt jobb till en annan kommun

Utav samtliga förvärvsarbetare 16+ år (1 760 personer) som både bor och jobbar i kommunen så var det 42,6 % (1 304 personer) som utpendlar från Perstorp till en annan kommun för att arbete, 2017 (SCB, 2019a).

Tabell 16. Antal pendlare i Perstorp, 2017. Redovisat i antal (individer).

År 2017	Inpendlare	Utpendlare	Bor & arbetar i kommunen
Kvinnor	602	575	805
Män	1 030	729	955
Totalt	**1 632**	**1 304**	**1 760**

Källa: SCB, 2019a.

Bostadssegmentering

Bostadssegmentering är ett fenomen som belyser en situation där det råder en koncentration av vissa upplåtelseformer (äganderätt, bostadsrätt och hyresrätt) samt bostadsformer (småhus och flerbostadshus) i relation till vissa geografiskt avgränsade områden (Malmö stad, 2019, s. 13-14). Exempel på bostadssegmentering är då det förekommer höga koncentrationer av hyresrätter i vissa områden och en hög koncentration av småhus i andra (SCB, 2017). Forskning visar tydligt hur hushåll med en låg inkomst är överrepresenterade i hyresrätter medan hushåll med en högre inkomst istället är överrepresenterade framför allt då det kommer till ett ägt boende men också gällande bostadsrätter. Samtidigt som boendeformerna främst tenderar fördelas efter om de boende är låg- eller höginkomsttagare, så är andelen låginkomsttagare som bor i småhus dock relativt hög när det kommer till mindre kommuner (ibid). Det betyder att låginkomsttagare kan bo i småhus och därmed kan bostadssegmenteringen se annorlunda ut i mindre kommuner. Syftet med att presentera statistik om boendesituationen i Perstorp är att belysa om en bostadssegmentering kan vara rådande i kommunen och i sådana fall hur den kan tyckas se ut.

De centrala trenderna är:

→ Ca 81 % av Perstorpsborna bor i tätorten och 19 % utanför (2017).

→ Majoriteten av Perstorpsborna bor i småhus som de själva äger (2018).

→ Det är en något lägre andel flerbostadshus (antingen hyres- eller bostadsrätter), jämfört med Riket (2018).

Majoriteten av invånarna bor i småhus som de själva äger

Den vanligaste boende- och ägarformen i Perstorp var 2018: småhus med äganderätt (48,7 %), därefter flerbostadshus med hyresrätt (27,8 %) och slutligen flerbostadshus med bostadsrätt (11,8 %) (SCB, 2019d). Denna siffra går att jämföra med Riket där den vanligaste boende- och ägarformen är småhus med äganderätt (40,5 %), därefter flerbostadshus med hyresrätt (23,8 %) slutligen flerbostadshus med bostadsrätt (20,2 %) (ibid).

Sammanfattningsvis så bor majoriteten av Perstorpsborna i småhus och äger sin bostad (äganderätt), en nivå som ligger +8,2 procentenheter över rikssnittet (SCB, 2019d). Perstorp har en något lägre andel (- 0,5 procentenheter) flerbostadshus som är hyresrätter i jämförelse med Riket, samt en lägre andel flerbostadshus som är bostadsrätter (-8,4 procentenheter) i jämförelse med Riket (ibid).

Diagram 26. Vanligaste boende- och ägandeformerna i Perstorp och Riket 2018. Redovisat i andel (procent).

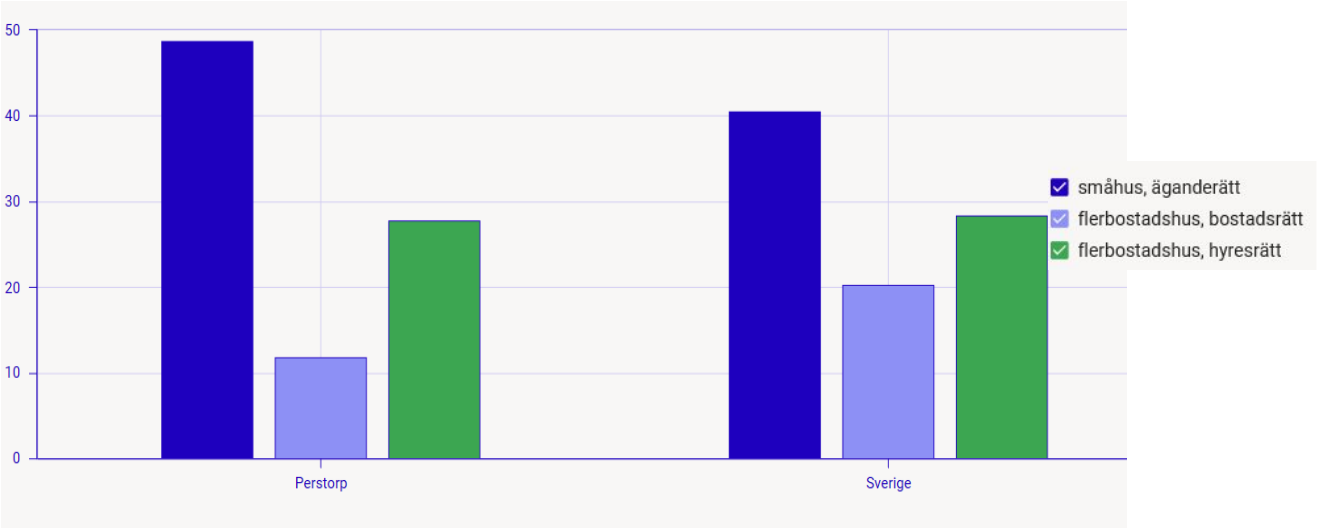

Bild: SCB, 2019d.

Andelsmässigt är det nästan lika många flerbostadshus som småhus i Perstorp
Sett till en utveckling under 4 år (2013–2017) har antalet flerbostadshus ökat mest (+58 stycken), följt av småhus (+22 stycken[29]) (SCB, 2019a). Även då flerbostadshus ökar mest i antal så är andelen småhus fortfarande högst med ca 55 % (ibid). Sammanfattningsvis är andelen småhus och flerbostadshus i Perstorp på en andelsmässigt likartad nivå [författarens tolkning].

Diagram 27. De vanligaste boendeformerna i Perstorp 2013–2017 *i andel* (procent).

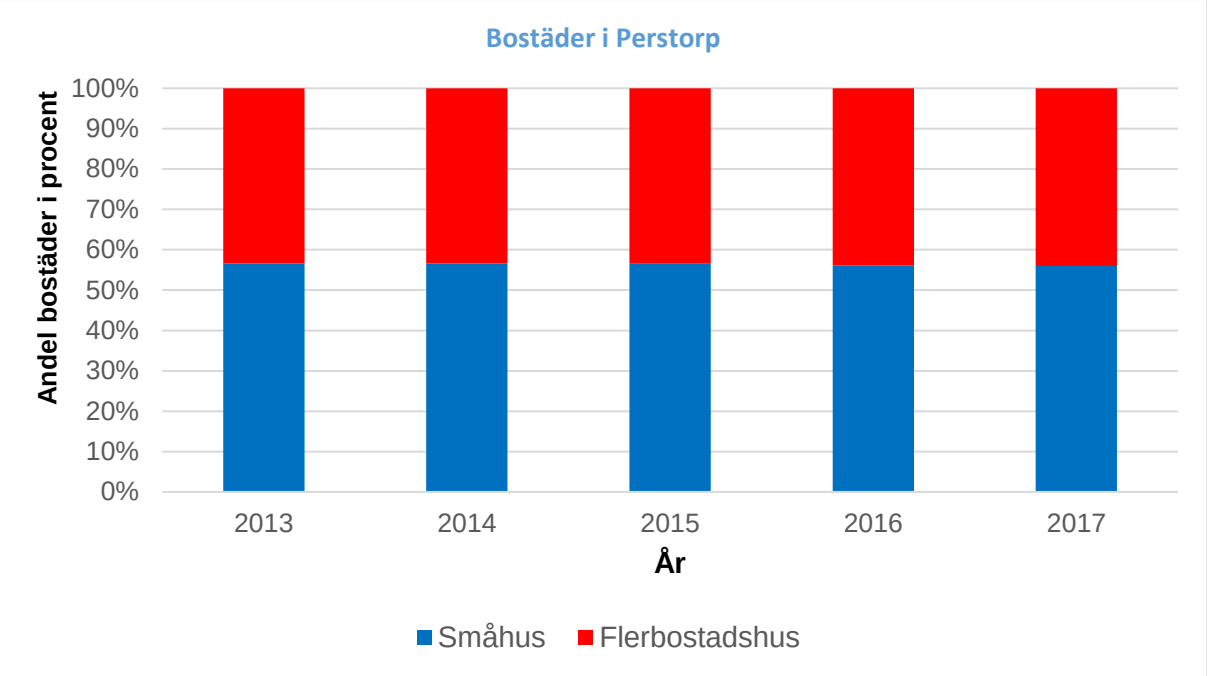

Källa: SCB, 2019a.

Diagram 28. De vanligaste boendeformerna i Perstorp 2013–2017 *i antal* (bostäder).

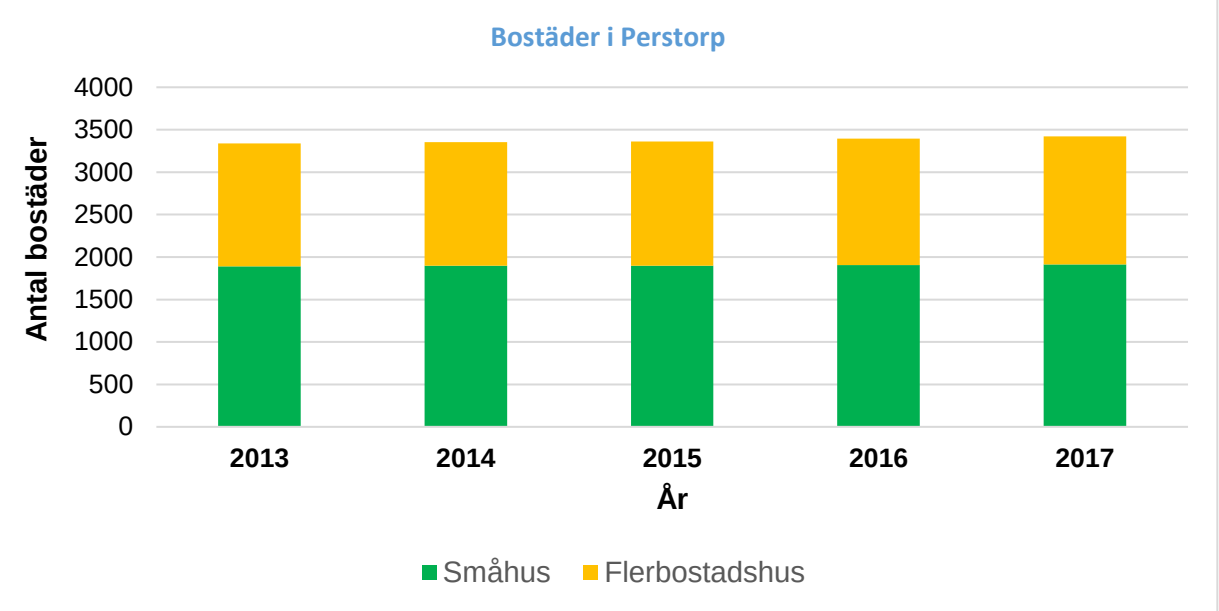

Källa: SCB, 2019a.

[29] Skillnaden i bostadsbeståndet mellan två år utgörs inte enbart av nyproduktion (SCB, 2019a). Statistiken är inte exakt eftersom det förekommer en viss eftersläpning i registreringen av nybyggda lägenheter, framför allt senaste året (ibid).

Boende- och ägandeformer i tätort Perstorp på en områdesnivå
De olika boende- och ägandeformerna i Perstorp 2019 på områdesnivå, indikerar omfattningen av bostadssegmentering (koncentration av bostadsformer eller upplåtelseformer hänvisade till vissa geografiska områden) [författarens analys].

Bild 1. Boende- och ägandeformerna i tätort Perstorp på en områdesnivå.

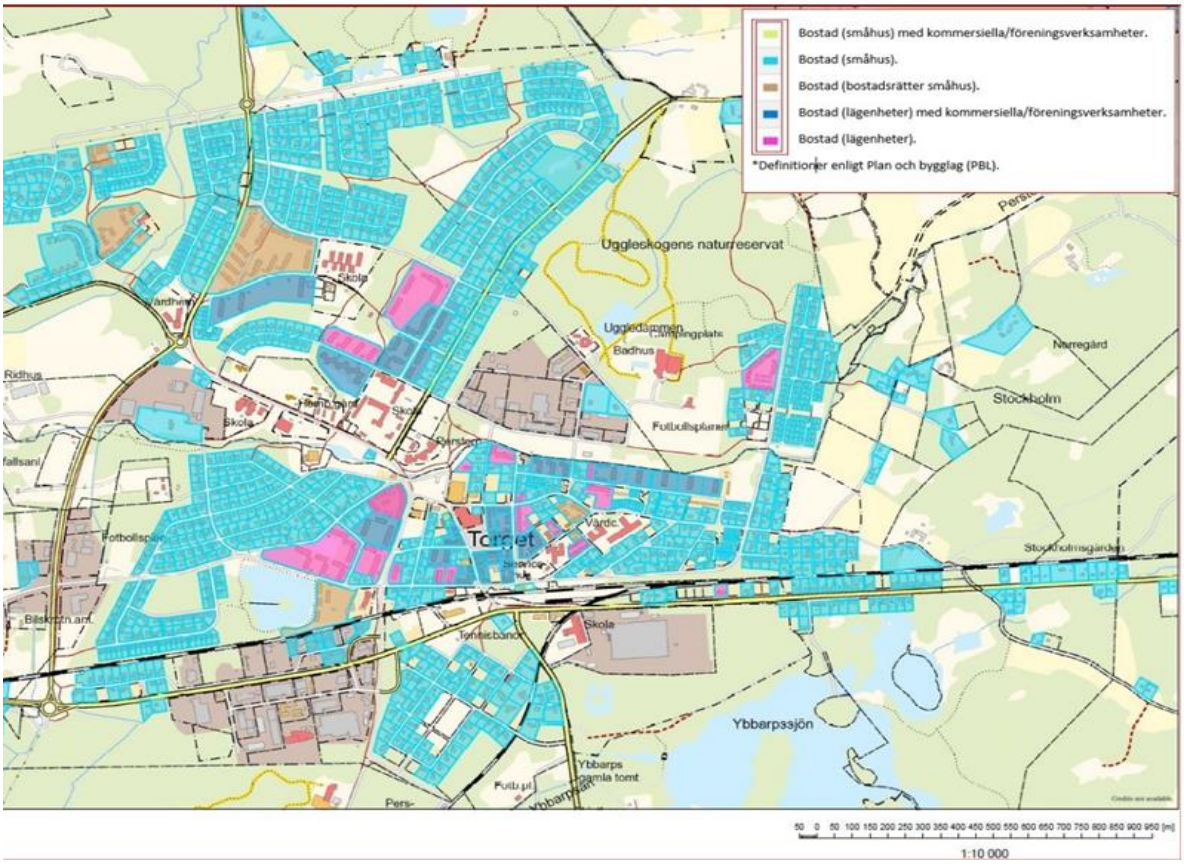

Källa: Framtagen av Plan- & byggnadsförvaltningen på Perstorps kommun, 2019.

Befolkningstätheten i tätorten 2019
Eftersom majoriteten av invånarna bor i tätorten kan det vara givande att fokusera just på tätorten för att få en uppfattning av befolkningstätheten i tätorten [författarens analys]. Befolkningstätheten inom tätorten Perstorp är visualiserat i bilden nedan. I varje svart cirkel står det en siffra som står för antalet invånare som bor i det området. Ju större cirkeln är desto fler personer bor de i det markerade området (ibid).

Bild 2. Befolkningstätheten i Perstorps tätort den 30 januari 2019. Redovisat i antal invånare.

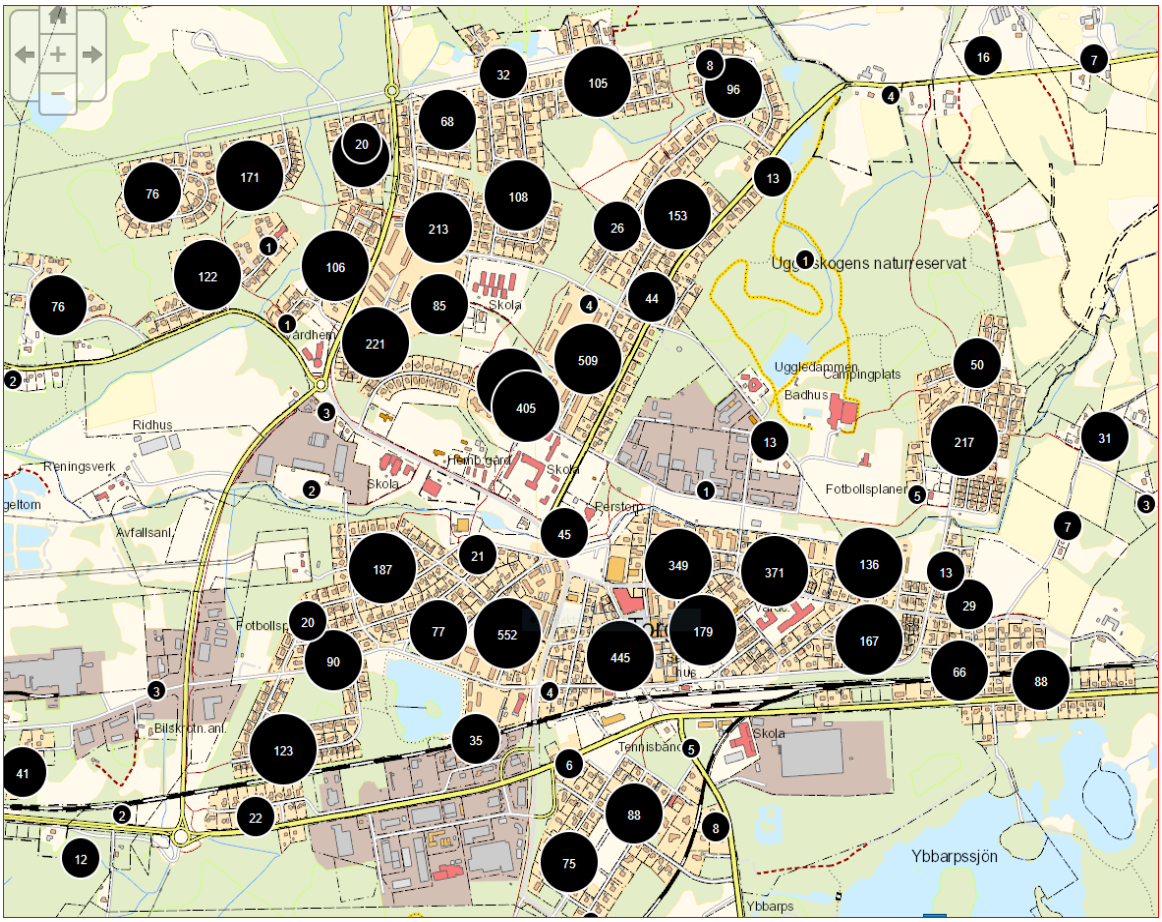

Källa: Framtagen av Plan- & byggnadsförvaltningen på Perstorps kommun, 2019.

Trångboddhet

Att leva trångbott kan ge konsekvenser i vardagen på flera sätt (SCB, 2018b). Trångboddhet kan upplevas som påfrestande om man till exempel hela tiden behöver dela rum med andra och det därigenom saknas möjlighet till viss avskildhet i det egna hemmet. För barn och ungdomar kan det bland annat medföra svårigheter att lyckas koncentrera sig på läxor (ibid). Syftet med att presentera statistik om trångboddhet är att se om fenomenet kan tänkas förekomma i Perstorp och i sådana fall till vilken utsträckning. Dock saknas offentligt öppen statistik över den lokala trångboddheten i enskilda kommuner, varför det är svårt att redovisa denna mer detaljerat.

De centrala trenderna är:

→ Den genomsnittliga bostadsarean (i kvm) har minskat för de invånare som bor i hyreslägenheter (2012-2017).

→ Det förekommer trångboddhet i Perstorp och kan antas ha ökat de senaste åren (2012-2016).

I dagens Sverige bor var femte person född utanför Europa trångbott

En människa räknas bo trångbott om denna bor enligt *trångboddhetsnormen 2*, det vill säga att man bor i en bostad med fler än två personer per sovrum (SCB, 2018b). Ensamboende räknas enligt denna norm inte som trångbodda oavsett antal rum. Ungefär 2 av 100 inrikes födda personer är trångbodda, en andel som bara har förändrats marginellt sedan 1980. Andelen trångbodda bland personer som är födda utanför Europa har fördubblats de senaste 20 åren, från 10 % år 1995 till 21 % år 2016. Var femte person som är född utanför Europa bor i en bostad med fler än två personer per sovrum (ibid). SCB:s undersökning visar nationell statistik och kan därför inte visa hur trångboddheten ser ut för enbart Perstorps kommun.

Diagram 29. Andel personer 16–84 år som bor i en bostad med fler än två personer per sovrum (trångboddhetsnorm 2), efter födelseregion. År 1980–2016. Redovisat i andel (procent).

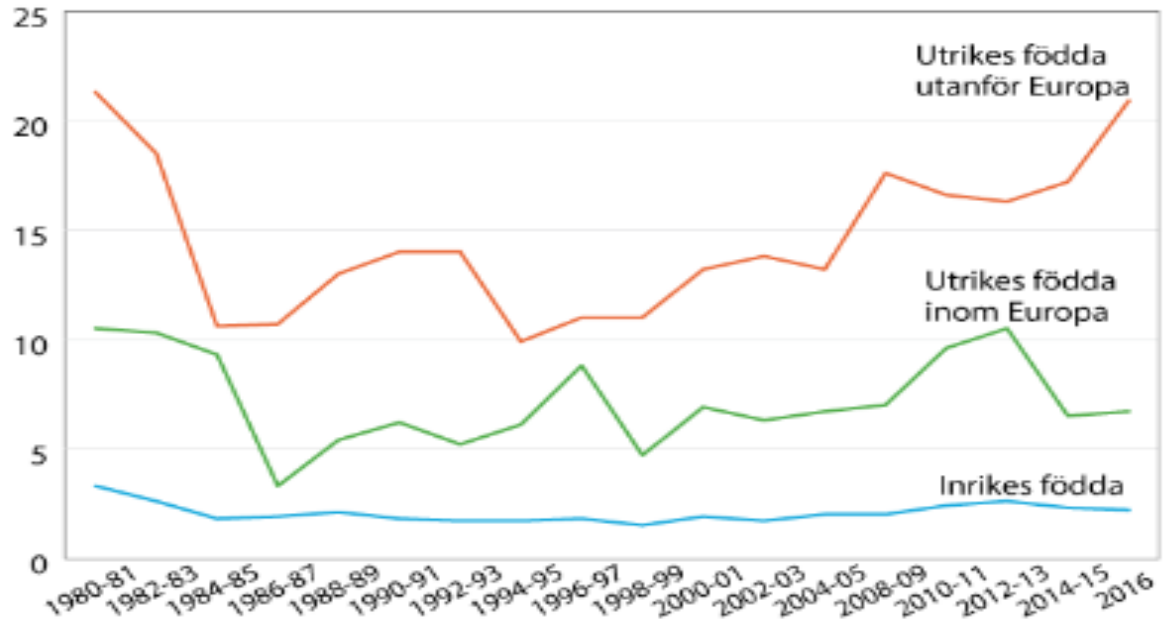

Källa: SCB, 2018b.

Störst andel trångbodda i Sverige är 16-19 – åringar
Trångboddhet är vanligare bland personer som är yngre än 40 år (SCB, 2018b). I åldrarna över 60 år är det få som bor trångt (ibid).

Diagram 30. Andel personer som bor i en bostad med mer än två personer per sovrum (trångboddhetsnorm 2), efter ålder 2016. Redovisat i andel (procent).

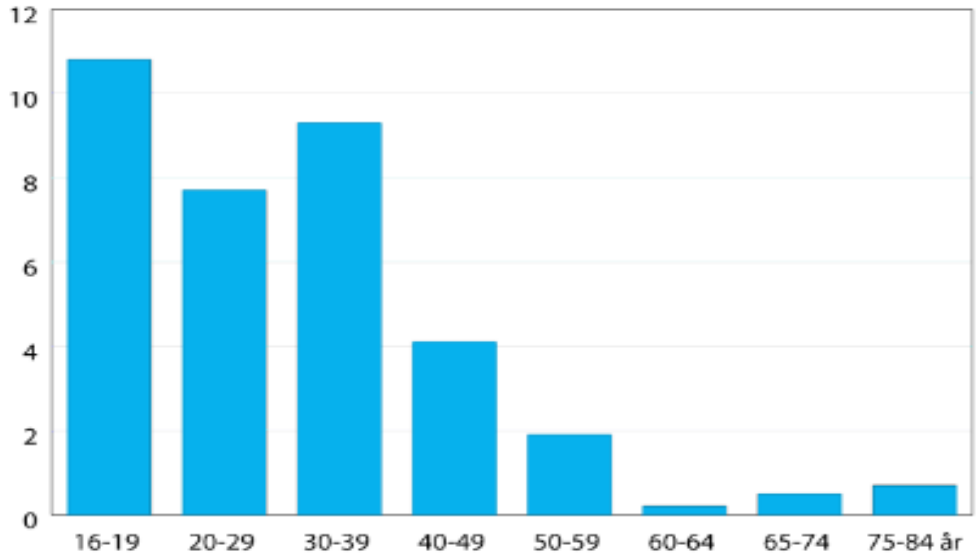

Källa: SCB, 2018b.

Det förekommer trångboddhet i landsbygdskommuner (som Perstorp)
Enligt SCB:s senaste mätning från 2018 så lever 3,3 % av Sveriges invånare i mindre städer/ tätorter samt landsbygdskommuner (vilket Perstorp kvalificeras som) i trångboddhet enligt SCB:s norm 2 (SCB, 2019a). Siffran gäller samtliga mindre kommuner i Sverige (ibid).

Det förekommer trångboddhet i Perstorp och den kan ha ökat de senaste åren
Enligt den senaste (2018) folkhälsorapporten Barn och ung i Skåne, vilken delades ut 2016 till elever (med Perstorp som sin boendekommun) i årskurs 6, åk. 9 och andra året i gymnasiet så klassificerade 6,8 % (12 utav 176 svarande) att de bodde trångbott (Beslutsstöd Skåne, 2019a). Motsvarande siffra enligt den tidigare mätningen från 2012, klassificerade 4,8 % (9 utav 186 svarande) att de levde trångbott. Trångboddhet beräknas enligt SCB:s norm 2 (ibid).

Minskad bostadsarea för hyresgäster i flerbostadshus
Den genomsnittliga bostadsarean i kvadratmeter (kvm), har under en 6- årsperiod (2012–2017) i Perstorp både ökat och minskat beroende på vilken bostads- och ägandeform den boende har (SCB, 2019a). För de invånare som bor i småhus med äganderätt har bostadsarean ökat (+1 kvm). Likaså gäller detta för personer som bor i småhus som i form av bostadsrätter (+2 kvm). För resterande invånare som bor i andra bostads–och ägandeformer har den genomsnittliga bostadsarean däremot minskat. Det gäller för de som bor i småhus med hyresrätter där bostadsarean har minskat med -9 kvm, i flerbostadshus i där personerna antingen bor i bostads- eller hyresrätter där arean minskat med (-2 kvm), och slutligen för de invånare som bor i specialbostäder där minskningen motsvarar -3 kvm. Sammanfattningsvis så har den genomsnittliga bostadsarean minskat för boenden i flerbostadshus och hyresrätter) (ibid).

Diagram 31. Den genomsnittliga bostadsarean efter bostadsform (småhus, flerbostadshus och specialbostad) samt ägandeform (äganderätt, bostadsrätt och hyresrätt). Redovisat i antal kvm per person.

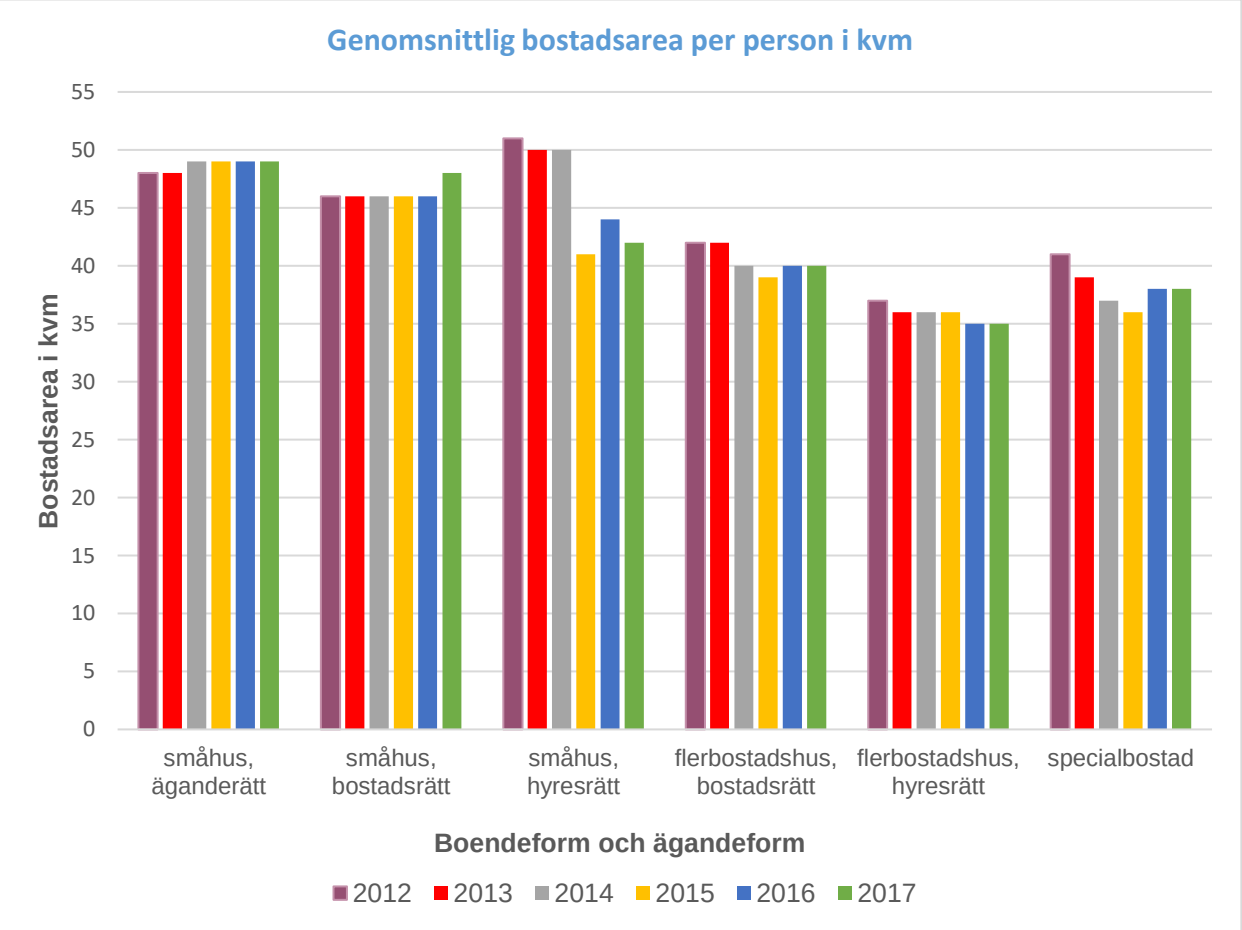

Källa: SCB, 2019a.

3.7. ANMÄLD BROTTSLIGHET OCH UPPLEVD TRYGGHET

Konsekvenser kopplade till brottslighet och segregation är mångfasetterade (DELMOS, 2018a, s. 28). I DELMOS uppdrag kommer den anmälda brottsligheten och upplevda tryggheten att lyftas fram (2018a). Bland annat lyfter de hur kriminella individer möter mindre motstånd bland invånarna och därigenom får lättare att breda ut sig. Näringsidkare får svårt att bedriva sina verksamheter liksom boende i områden med hög kriminalitet förlorar förtroendet för att polis, kommun och andra myndigheter faktiskt kan förbättra situationen. För att bryta en sådan form av segregation rekommenderar DELMOS (2018a) kommunen att fokusera på insatser för att motverka organiserad brottslighet och narkotika, satsa på investeringar i barn och unga, åtgärder för att stärka det brottsförebyggande arbetet, insatser som motarbetar hedersrelaterat våld och förtryck, samt aktiviteter som bidrar till en ökad trygghet (ibid).

Anmäld brottslighet

Syftet med att presentera statistik om anmälda brott är att se om brottstypen som undersöks förekommer i Perstorp, om brotten har ökat eller minskat och bidra till en uppfattning om hur Perstorp står sig i förhållande till andra småkommuner. Dock är det viktigt att tydliggöra att anmälda brott inte är samma sak som den *faktiska* brottsligheten, då den sistnämnda även inkluderar den del brott som aldrig anmäls och därför inte heller kan mätas statistiskt. Eftersom de oanmälda brotten inte medtas i statistiken är det viktigt att vara medveten om att den faktiska brottsligheten också kan tänkas vara högre än enbart den anmälda.

De centrala trenderna i Perstorp är:

- → Anmälningsbenägenheten är något lägre i jämförelse med Region Syd (2018).
- → Anmälda brott ökade under senaste året (2017-2018). Narkotikabrott stod enskilt för den största ökningen 2018.
- → Antalet anmälda våldsbrott/per 100 000 invånare ligger över rikssnittet och har ökat senast 10 åren (2008-2018). Den mest utmärkande brottsoffergruppen är kvinnor (18 år+) bekanta med förövaren (2017).
- → Sexualbrott förekommer, under 2018 gjordes 13 anmälningar.
- → Barnmisshandel och sexuellt ofredande av barn förekommer (2017).
- → Hedersvåld och förtryck förekommer. En könsstympning av kvinna har anmälts i kommunen. Det reella antalet könsstympningar kan vara fler än de som anmälts, enligt Socialstyrelsens nationella undersökning (Socialstyrelsen, 2015, s. 7).
- → Hatbrott och hets mot folkgrupp förekommer. Det var en anmälning mot hets mot folkgrupp (8 § i Brottsbalken) i Perstorp 2017.
- → Perstorp ligger på en relativt hög nivå gällande bilbränder i jämförelse med fem skånska småkommuner (2018).

Bortfall i statistik leder till en försiktighet i tolkningen

Kommunstatistiken baseras på uppgift om *brottsplats* till skillnad från statistiken på regional nivå som baseras på uppgift om *var brottet handlagts* (BRÅ, 2019). I vissa fall saknas uppgift om brottsplats för det anmälda brottet, det kan exempelvis bero på att brottet inte sker på en fysisk plats. Det här ger ett bortfall i kommunstatistiken då brott som saknar uppgift om brottsplats inte redovisas däri. Bortfallet kan variera i storlek från år till år och bör därför vid tolkning av bortfallet av eventuell ökning/ minskning, beaktas i förhållande till nivån och utvecklingen över tid i kommunerna. Sedan 2015 har andelen brott som saknar uppgiften om brottsplats ökat i de flesta regioner. Andelen brott som saknar uppgiften varierar även i hög utsträckning beroende på brottstyp. Bedrägeribrott är den brottstyp som har i särklass störst andel bortfall (ibid).

Anmälda brott är inte detsamma som den faktiska brottsligheten
Det är viktigt att nämna att det långt ifrån är alla brott som kommer med i statistiken och den faktiska brottsligheten är därför betydligt mer omfattande än vad som framgår av den officiella statistiken (BRÅ, 2019). Det beror dels på att en stor mängd brott aldrig kommer till rättsväsendets kännedom och dels på att det i vissa fall saknas (särskilt områdesspecifik) statistik över brottsligheten (ibid).

Dold brottslighet
Enligt BRÅ (2019) finns det en *dold brottslighet* vid sidan av den anmälda brottsligheten. Den dolda brottslighetens storlek är okänd och varierar mellan olika brottstyper, men antas för vissa brott vara så pass omfattande att man faktiskt kan jämföra den med toppen på ett isberg (ibid).

Mörkertal
Relationen mellan det faktiska antalet brott och det anmälda antalet kallas *mörkertalet* (BRÅ, 2019). Mörkertalet kan påverkas av allt från förändrade attityder till brott i samhället, omgjorda försäkringsvillkor eller ändrade prioriteringar hos rättsväsendet och andra myndigheter. Avgörande för hur stor del av brottsligheten som anmäls och därmed kommer med i statistiken över anmälda brott är dels möjligheten att upptäcka brottet, dels viljan att anmäla brottet till polisen (den så kallade anmälningsbenägenheten, se ovan) (ibid)
I vilken utsträckning brott upptäcks och polisanmäls varierar dock kraftigt mellan olika typer av brott (BRÅ, 2019). Brott som oftast anmäls och registreras som ett resultat av polisens och andra aktörers arbetsinsatser, brukar kallas spaningsbrott. Anmälningsstatistiken är ett mycket dåligt mått på den faktiska brottslighetens storlek för den här sortens brott eftersom antalet brott som kommer till rättsväsendets kännedom hänger samman med spaningsinsatser från polis och andra tillsynsmyndigheter. Mörkertalet antas generellt sett vara mycket högt för bland annat narkotikabrott, trafikbrott, ekonomiska brott och miljöbrott (ibid).

Bild 3. Mörkertal och dold brottslighet

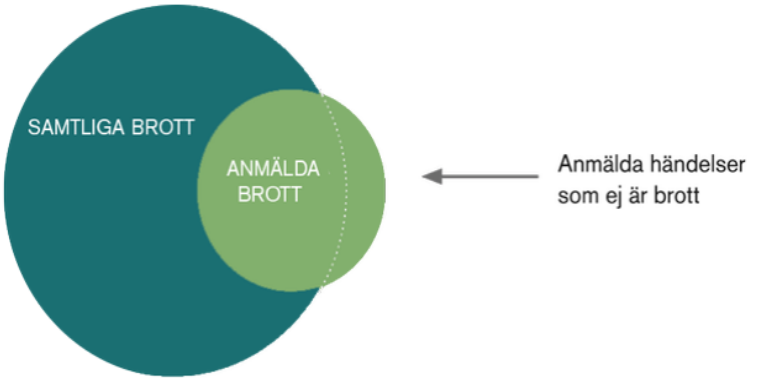

Källa: BRÅ, 2019.

Anmälningsbenägenheten är något lägre i Perstorp än i Region Syd
Enligt Polisens årliga lokala trygghetsundersökning från 2018 har anmälningsbenägenheten den så kallade ”anmälningsgraden” minskat i Perstorps kommun (Polisen, 2018). Mer specifikt har anmälningsbenägenheten minskat (mellan 2013-2018) med totalt -12 procentenheter (från 45 % ner till 33 %). Samtidigt så skiljer sig anmälningsfrekvensen åt mellan tätort och utanför denna. Från 2016 till 2018 ökade anmälningsbenägenheten med +2 procentenheter (från 30 % till 32 %) i tätorten.

Parallellt för samma år så sjönk anmälningsbenägenheten med -8 procentenheter (från 43 % till 35 %) utanför tätorten. I jämförelse med Region Syd så ligger Perstorp sett till anmälningsbenägenheten generellt under Skånesnittet (med undantag för 2015). År 2018 var anmälningsbenägenheten i Region Syd 37 %, vilket är + 4 procentenheter högre än anmälningsbenägenheten i Perstorp (ibid).

Diagram 32. Anmälningsbenägenheten i Region Syd, hela Perstorps kommun, tätort Perstorp och övriga Perstorp år 2013-2018 (exklusive år 2014). Redovisat i andel (procent).

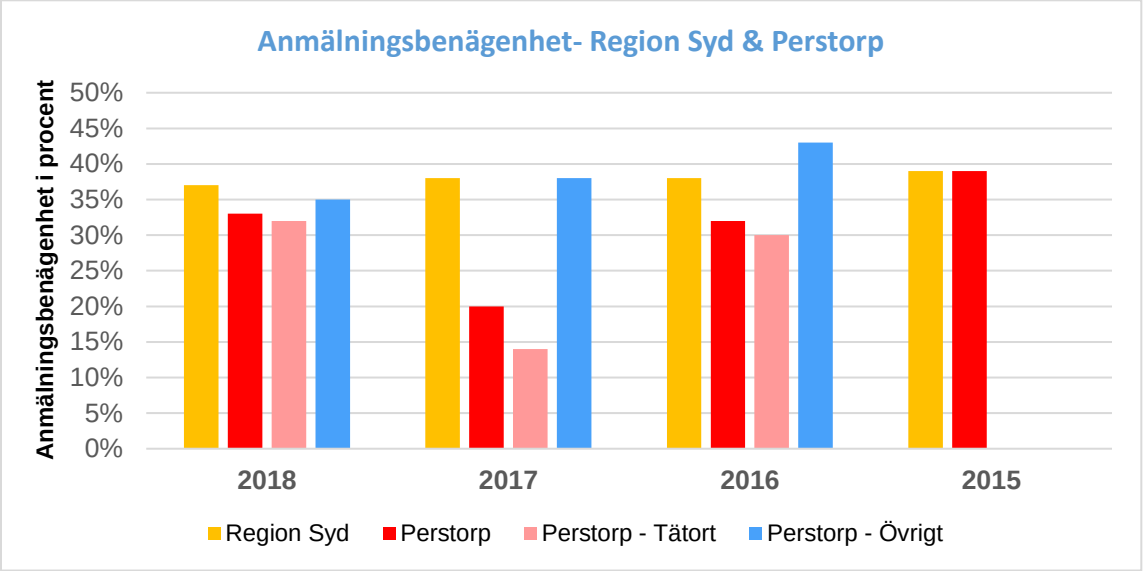

Källa: Polisen, 2018.

Antal anmälda brott ökar i Perstorps kommun

Perstorps kommun har enligt BRÅs prognos för 2018 (baserat på årets nio första månader) en ökning i antalet anmälda brott (BRÅ, 2019a). År 2017 registrerades 1 067 anmälda brott och för 2018 var prognosen 1 900 anmälningar. Utifrån ett längre perspektiv (1996–2002) har antalet anmälda brott legat på en stabil nivå (mellan en intervall på ca 720–870 anmälningar). Under perioden 2003–2017 ökade antalet anmälda brott (ibid).

Diagram 33. Antal anmälda brott i Perstorps kommun 1996–2018 fördelade i 3-års intervaller. Siffrorna för 2018 är preliminära och är därmed en prognos baserat på årets nio första månader.

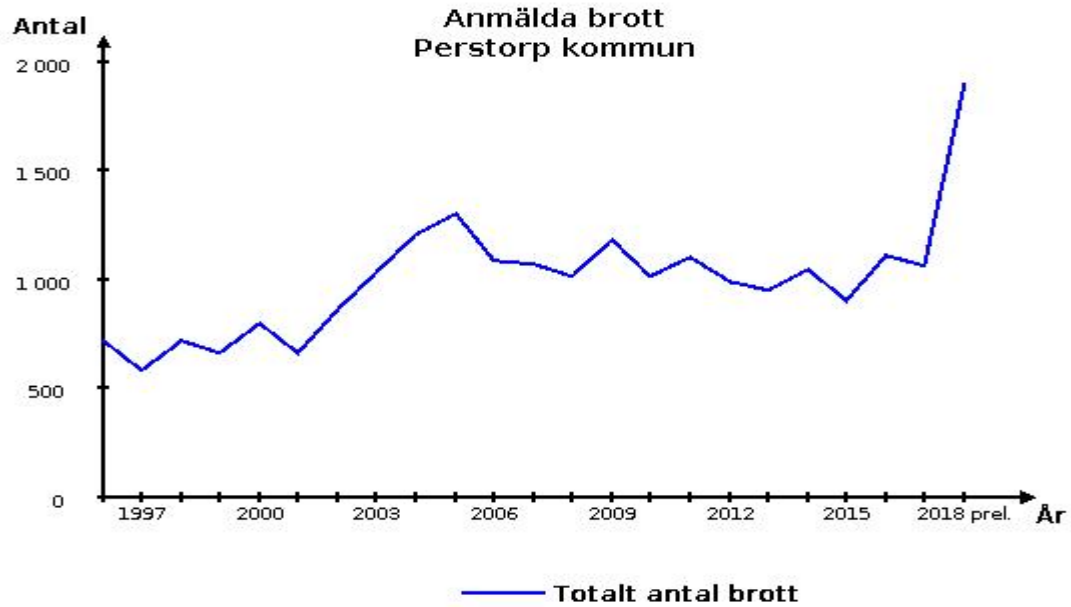

Källa: BRÅ, 2019a.

Antalet anmälda brott ökar något i Perstorp även i jämförelse med två andra skånska småkommuner

Prognosen för 2018 pekade på en ökning av antalet anmälda brott i Perstorp, även i jämförelse med två skånska småkommuner [författarens tolkning]. Samtidigt har antalet anmälda brott under de senaste 10 åren (2007–2017) legat på en stabil nivå i Perstorp. Det är viktigt att nämna eftersom Perstorps kommun är en liten kommun till antalet invånare vilket därigenom betyder att en individs brottsliga gärningar kan få ett stort genomslag i statistiken (ibid).

Diagram 34. Totala antalet anmälda brott i Perstorp, Klippan och Åstorp under perioden 2002–2018, per 100 000 invånare. Siffrorna för 2018 är preliminära och är en prognos baserat på årets nio första månader.

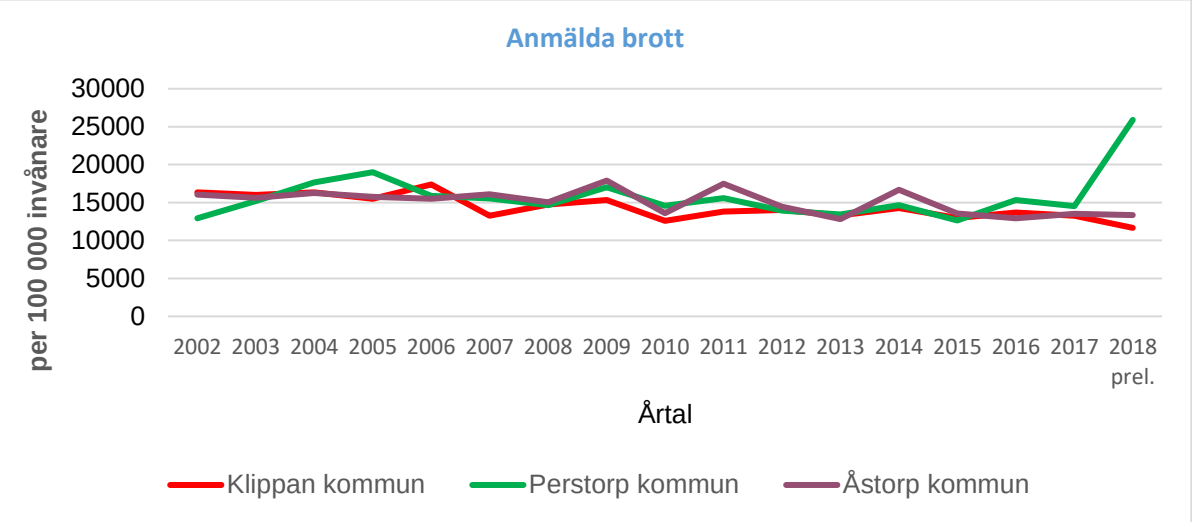

Källa: BRÅ, 2019a.

Tabell 17. Antal anmälda brott under en 5 årsperiod (2014–2019) i Perstorp.

År	2014	2015	2016	2017	2018 prel.
Totalt antal anmälda brott	1 050	909	1 114	1 067	1 900

Källa: BRÅ, 2019a.

Cirka 4 av 10 anmälda brott är narkotikabrott år 2018

Utav samtliga anmälda brott 2018 så utgjorde narkotikabrotten den största andelen (39,8 %) av anmälningarna (BRÅ, 2019a). Därefter kom stöld- och tillgreppsbrotten (18,3 %) och brott mot person (12,5 %) (ibid).

Tabell 18. Brottsstrukturen i Perstorp (2018). Redovisat i antal (anmälda brott) och andel (procent).

	Antal	Andel (%)
Totalt antal anmälda brott	1 900	100 %
Stöld- och tillgreppsbrott[30]	348	18,3 %
Brott mot person[31]	237	12,5 %
Bedrägeribrott[32]	83	4,4 %
Skadegörelsebrott[33]	89	4,7 %
Narkotikabrott[34]	757	39,8 %
Trafikbrott[35]	93	4,9 %
Övriga brott	293	15,4 %

Källa: BRÅ, 2019a.

[30] 8 kap. Stöld, rån m.m.
[31] 3-7 kap. Brott mot person.
[32] 9 kap. Bedrägeri och annan oredlighet.
[33] 12 kap. Skadegörelsebrott.
[34] Brott mot narkotikastrafflagen.
[35] Brott mot trafikbrottslagen.

Det vanligaste narkotikabrottet är överlåtelse av narkotika
Den vanligaste brottstypen av narkotikabrotten i Perstorp 2018 är överlåtelse m.m. (87,3 %) (BRÅ, 2019a).

Tabell 19. Brottsstrukturen över de anmälda narkotikabrotten i Perstorp 2018. Siffrorna för 2018 är preliminära och därmed en prognos baserat på årets nio första månader.

	Antal	Andel
Överlåtelse m.m. (1-3 a §)	661	87,3 %
Innehav (1-3 a §)	39	5,15 %
Eget bruk (1-3 a §)	57	7,5 %
Framställning (1-3 a §)	0	0 %
Narkotikabrott totalt	**757**	**100 %**

Källa: BRÅ, 2019a.

Antalet anmälda narkotikabrott har ökat i Perstorp sedan 2000-talets början
De anmälda narkotikabrotten i Perstorp har ökat stadigt sedan början av 2000-talet och nådde sin topp 2005 och 2011 [författarens tolkning]. Prognosen för 2018 pekade på att narkotikabrotten kommer att öka i Perstorp. Jämfört med tre skånska småkommuner ligger Perstorp på en likartad nivå (sett till antalet narkotikabrott per 100 000 invånare) (ibid).

Diagram 35. Antal narkotikabrott per 100 000 invånare i Perstorp, Klippan, Åstorp och Örkelljunga 1996-2018. Siffrorna för 2018 är preliminära och är en prognos baserat på årets nio första månader.

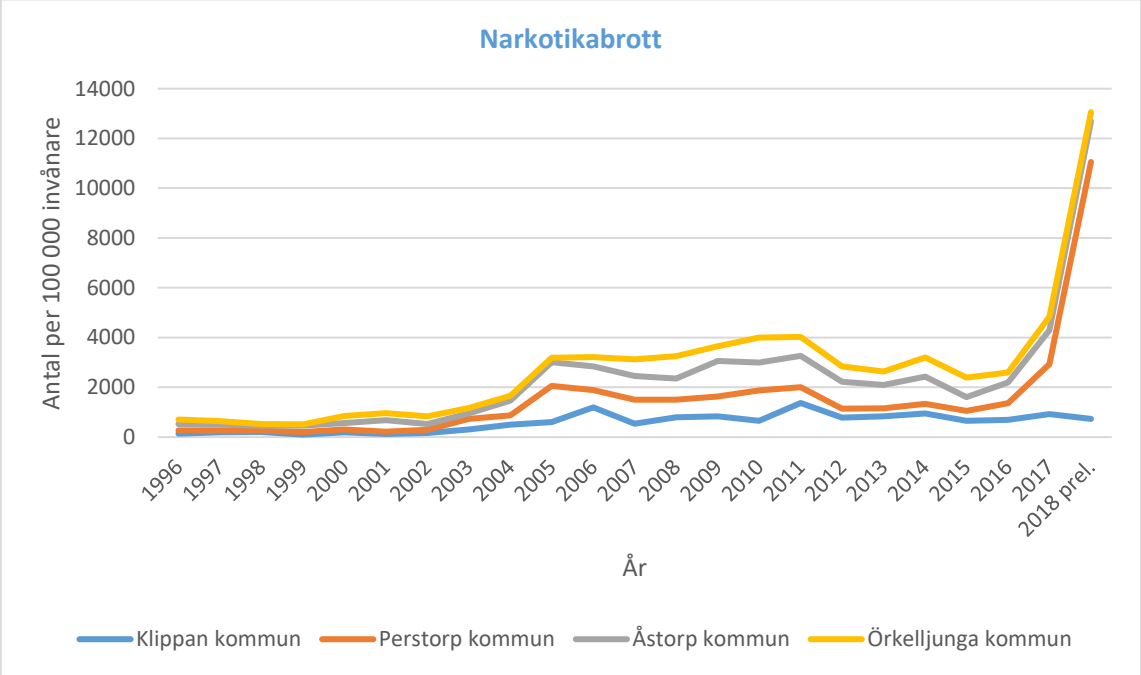

Källa: BRÅ, 2019a.

Mycket hög anmäld narkotikabrottslighet i Perstorp under de senaste två åren är

Sett till antalet anmälda narkotikabrott i Perstorp är den hög både för åren 2017 och enligt prognosen för 2018 (BRÅ, 2019a). År 2017 gjordes 147 anmälningar mot narkotikabrott. Siffran för 2018 har bedömts motsvara 757 anmälningar (ibid).

Diagram 36. Antal narkotikabrott i Perstorp 1996–2018. Hela stapeln för 2018 finns inte med eftersom det överstiger skalan 0–200 i tabellen och har därför markerats röd. Siffrorna (757 anmälningar) för 2018 är preliminära och är en prognos baserat på årets nio första månader.

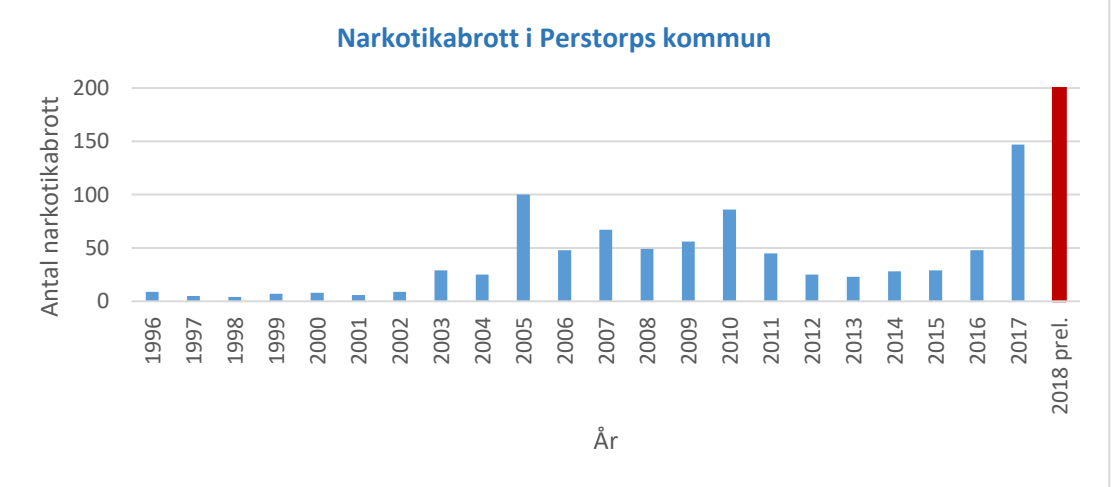

Källa: BRÅ, 2019a.

Antalet anmälningar i Perstorp mot doppningsbrottsligeten de senaste 9 åren har legat på en stabil nivå

På 9 år har dopningsbrottsligheten[36] legat på en relativ stabil nivå [författarens tolkning]. Statistiken från 2018 pekar på en nedgång i antalet anmälda dopningsbrott från föregående år (2017). I jämförelse med tre skånska småkommuner ligger Perstorp på tredje plats gällande antalet anmälda dopningsbrott (ibid).

Diagram 37. Antal anmälningar för förbud mot vissa dopningsmedel (3 §) i Perstorp 2010-2018. Siffrorna för 2018 är preliminära och är en prognos baserat på årets nio första månader.

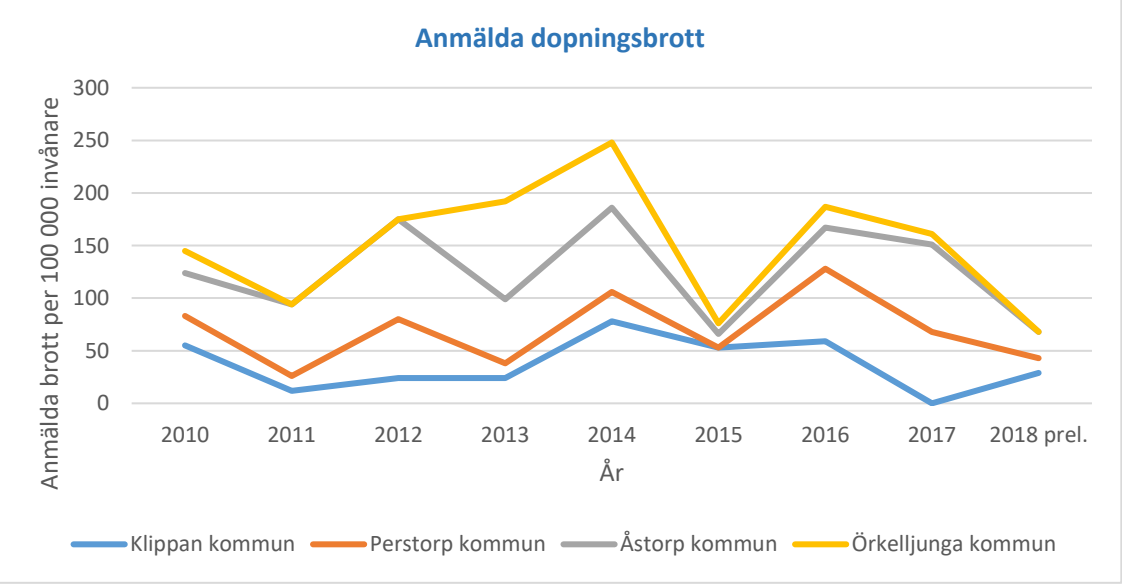

Källa: BRÅ, 2019a.

[36] Brott mot lagen om förbud mot vissa dopningsmedel (3 §) inkluderar överlåtelse m.m. (2-3 a §), innehav (2-3 a §), eget bruk (2-3 a §) och framställning (2-3 a §) (BRÅ, 2019a).

Tabell 20. Antal anmälda dopningsbrott på 9 år (2014-2019) i Perstorp.

År	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 prel.
Dopningsbrott (antal)	2	1	4	1	2	..	5	5	1

Källa: BRÅ, 2019a.

Antalet anmälda våldsbrott i Perstorp har ökat

Under 10 år (2008-2018) har anmälda brott mot liv och hälsa[37] ”våldsbrott” ökat i Perstorp [författarens tolkning]. I jämförelse med Riket ligger Perstorp högre i antal anmälda våldsbrott (per 100 000 invånare) år 2018. Samtidigt ligger Perstorp på en likartad nivå som Klippan och Åstorps kommun samma år (ibid).

Diagram 38. Antalet anmälda brott mot liv och hälsa ”våldsbrott” (sexualbrott ej inkluderade) per 100 000 invånare i Riket, Perstorp, Klippan och Åstorp 2008–2018. Siffrorna för 2018 är preliminära och är en prognos baserat på årets nio första månader.

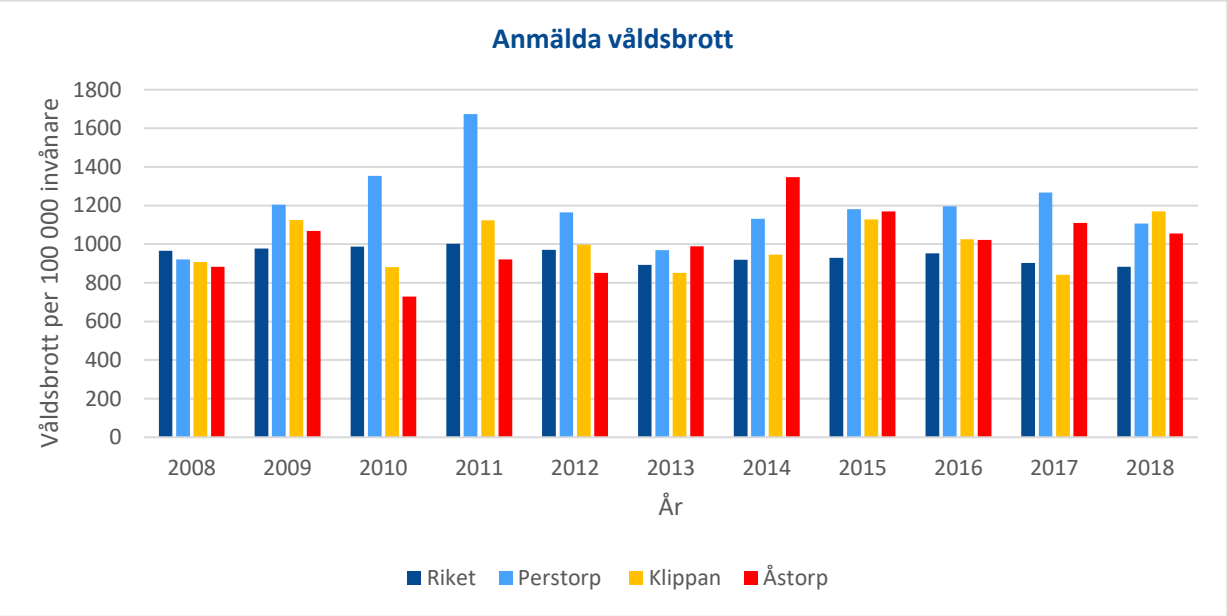

Källa: BRÅ, 2019a.

Tabell 21. Antal anmälda våldsbrott på 5 år (2014-2019) i Perstorp.

År	2014	2015		2016	2017	2018 prel.
Brott mot person (antal)	203	253		366	220	237
Brott mot liv & hälsa (antal)	81	85		87	93	82
Totalt	284	338		423	313	319

Källa: BRÅ, 2019a.

[37] Brott mot liv och hälsa är den sammanfattande benämning på sådana brott mot person som innefattar t.ex. mord, dråp och misshandel (NE, 2019d).

Misshandel är det vanligaste våldsbrottet i Perstorp
Det vanligaste våldsbrottet som anmälts i Perstorp är misshandel inklusive grov misshandel (ej med dödlig utgång) [författarens tolkning]. I tabellen nedan visas brottsstrukturen för de olika typerna av våldsbrotten (BRÅ, 2019a).

Diagram 39. Antalet anmälda brottstyper av våldsbrott i Perstorps kommun uppdelat per 100 000 invånare för utvalda år: 2001, 2006, 2011, 2016, 2017 och 2018. Siffrorna för 2018 är preliminära och är en prognos baserat på årets nio första månader.

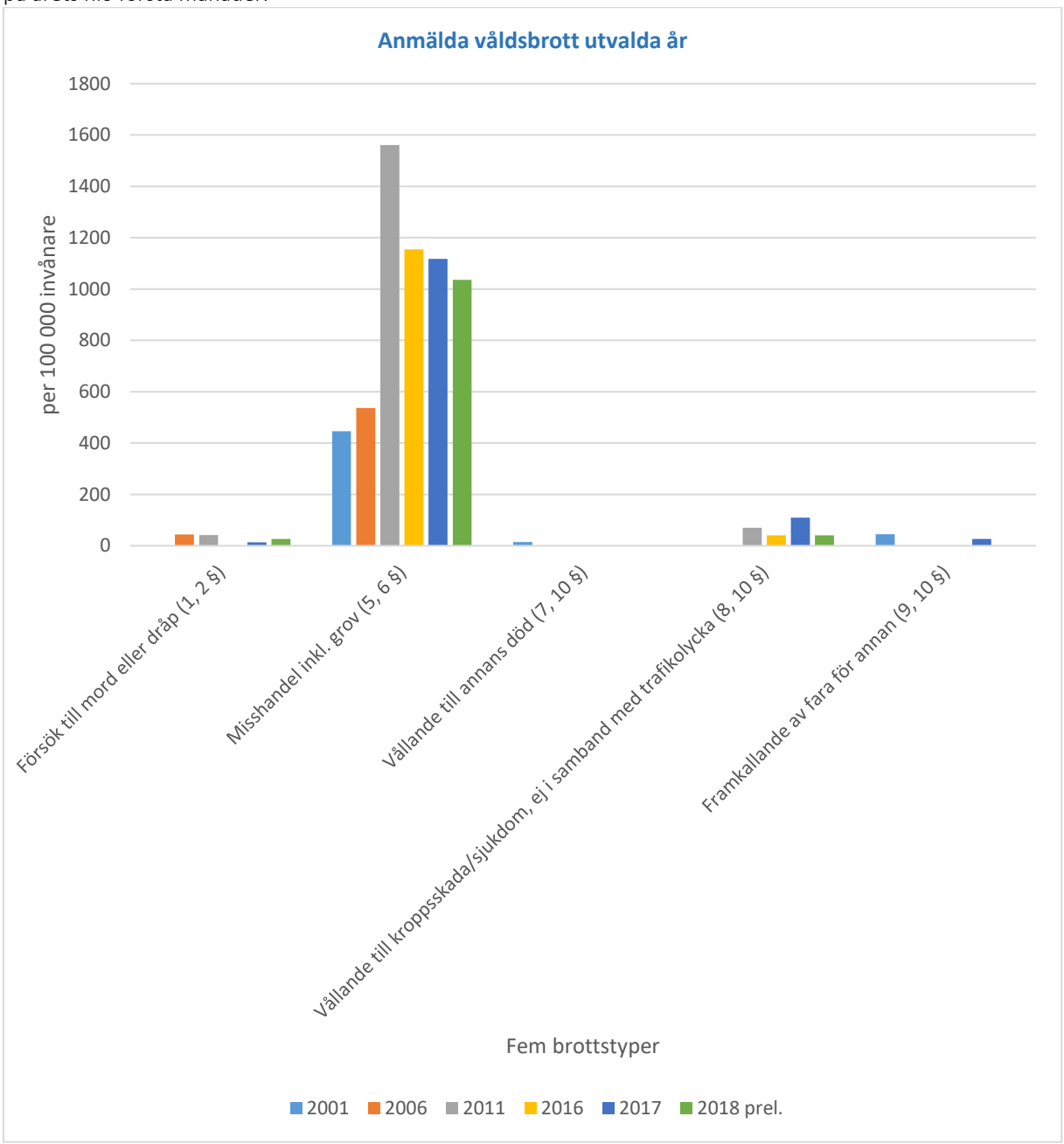

Källa: BRÅ, 2019a.

Eftersom Perstorps kommun är en småkommun kan *en* individ representera flera procent [författarens tolkning]. Därför har en sammanfattning av antalet våldsbrott gjorts, se tabell nedan.

Tabell 22. Antal anmälda våldsbrott uppdelat efter brottsstruktur på 5 år (2014-2019) i Perstorp.

År	2014	2015	2016	2017	2018 prel.
Försök till mord eller dråp (1, 2 §)	1	2	..	1	2
Misshandel inkl. grov (5, 6 §)	74	78	84	82	77
Vållande till annans död (7, 10 §)	..	..	..	0	0
Vållande till kroppsskada/sjukdom, ej i samband med trafikolycka (8, 10 §)	6	3	3	8	3
Framkallande av fara för annan (9, 10 §)	..	2	..	2	0

Källa: BRÅ, 2019a.

Ökat antal anmälda fall av misshandel mot kvinnor 18 år eller äldre– brottsoffren är bekanta och har en nära relation till förövaren

Den grupp som i Perstorp utmärker sig mest som brottsoffer för misshandel, inklusive grov misshandel, är kvinnor 18 år eller äldre (BRÅ, 2019a). Majoriteten av de kvinnliga brottsoffren är bekant med och har en nära relation till förövaren. Av totalt 82 anmälda misshandelsbrott (inklusive grov misshandel) år 2017 var 31 av dessa riktade mot kvinnor: 18 år eller äldre och 23 riktade mot män: 18 år eller äldre (ibid).

Diagram 40. Antal anmälda misshandelsfall (inklusive grov misshandel), i Perstorp 2017, fördelat på åldersgrupper med intervall om 5 år vardera. Siffrorna för 2018 är preliminära och är en prognos baserad på årets nio första månader.

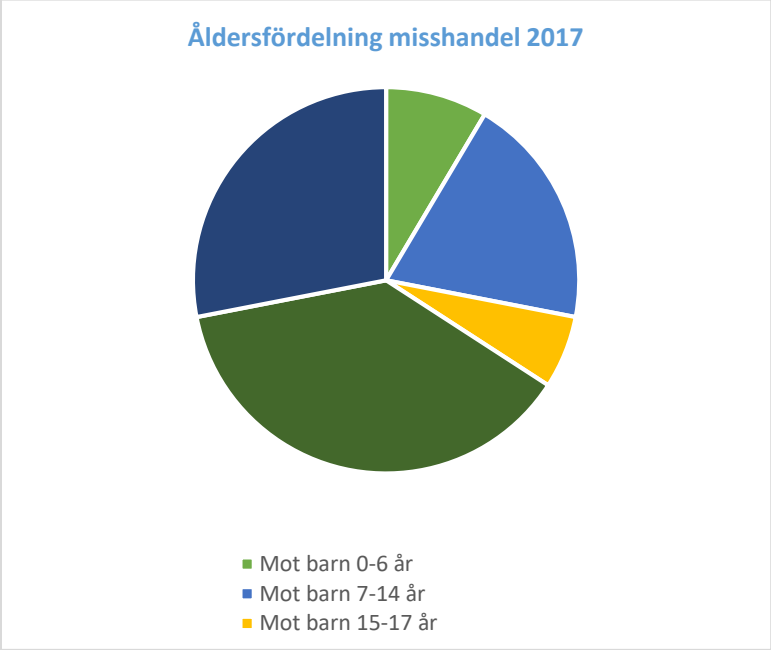

Källa: BRÅ, 2019a.

Barnmisshandel förekommer i Perstorp
Utav de 82 anmälningar gällande misshandel som inkom under 2017 var hela 34,2 % (28 anmälningar) av dessa riktade mot ett barn eller en ungdom (BRÅ, 2019a). I åldersgruppen barn mellan 0-6 år var samtliga offer (flickor och pojkar) bekanta med förövaren. För både flickor och pojkar 7-14 år framkommer inte av statistiken huruvida offren var bekanta med förövaren eller inte. Gällande offren: flickor 15-17 år var samtliga (2 stycken) bekanta med förövaren. Motsvarande siffror för pojkar i samma ålder var visade att 1 av 3 var bekanta med förövaren (ibid).

Diagram 41. Antal anmälda misshandelsfall, inklusive grov misshandel, uppdelat på 5 åldersgrupper i Perstorp för utvalda år: 1996, 2001, 2006, 2011, 2016, 2017 och 2018. Siffrorna för 2018 är preliminära och en prognos baserat på årets nio första månader.

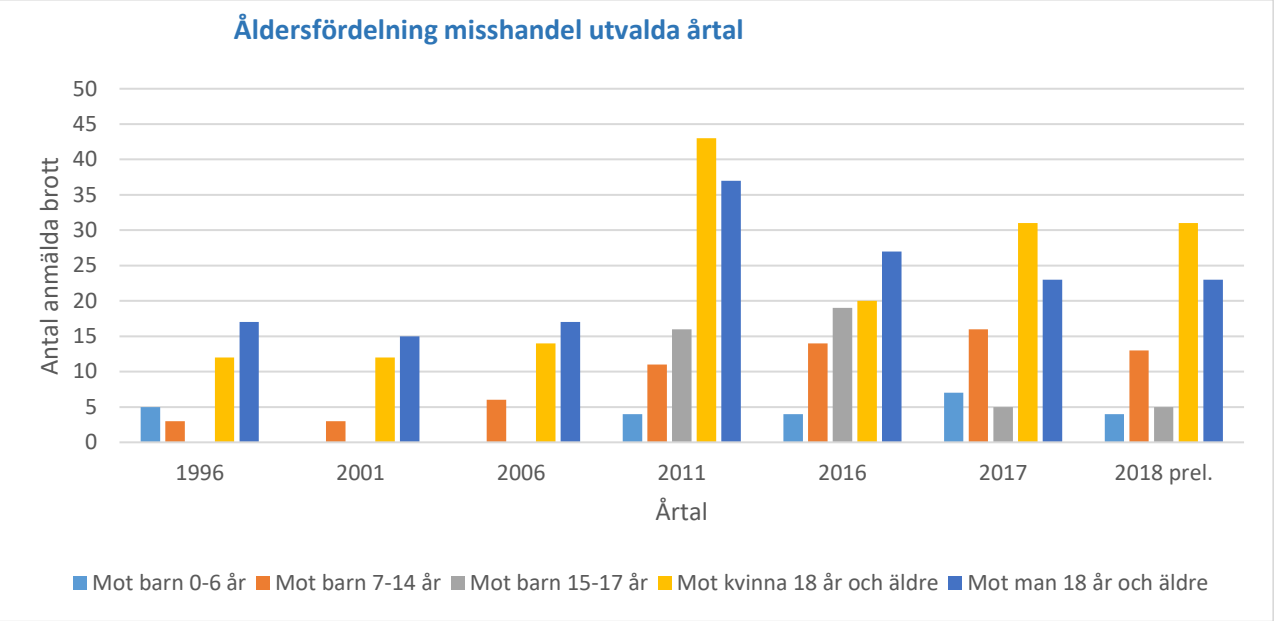

Källa: BRÅ, 2019a.

Hatbrott
Hatbrott innebär att någon angriper en person eller en grupp av människor på grund av deras uppfattade ras, hudfärg, etniska bakgrund, trosbekännelse, sexuella läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck (BRÅ, 2019b). Hatbrott är ett resultat av bristande respekt för mänskliga rättigheter och människors lika värde. Det finns *regional* och *nationell* statistik över hatbrott, dvs. brott utifrån kategori av identifierat hatbrottsmotiv vilka är: främlingsfientlig/rasistisk, sexuell läggning, antisemitiska, islamofobiska, kristofobiska, andra antireligiösa och transfobiska. Däremot saknas *kommunal* statistik över hatbrott i Sverige, enligt BRÅ (2019b). Det kan ge en missvisande bild om en tittar på Region Syds hatbrottstatistik i syfte att få en uppfattning om utsträckningen av Perstorps kommuns eventuella hatbrott. Istället är det bättre alternativet att prata med kommunpolisen och den operativa polisgruppen nu aktiva i Perstorp (ibid).

Eftersom det inte finns någon lokal statistik om hatbrott i Perstorps kommun kan en titta på vissa typer av brott för att se om det förekommer någon typ av hotbild mot individer baserat på grupptillhörighet [författarens tolkning]. I Perstorps kommun 2017 var det ett anmält brott för *hets mot folkgrupp* (16 kap. 8 § brotts-balken), 51 *olaga hot* (4 kap. 5 § brottsbalken) varav fyra av dessa var riktade mot grupp och slutligen anmäldes 36 brott av *ofredande* (4 kap. 7 § brottsbalken) varav två var riktade mot grupp (BRÅ, 2019a).

Enligt BRÅ (2017, s. 120) förekommer inte bara hatbrott i storstäderna. I polisanmälningarna med identifierade hatbrottsmotiv, 2015, hade 262 av landets totalt 290 kommuner angetts som brottsplatser. Nedan presenteras en karta som visar att det förekommer hatbrott i Region Syd (BRÅ, 2017, s. 212). Därmed förekommer troligtvis hatbrott även i Perstorp.

Bild 4. Karta över Sverige utmärkt med antalet anmälningar (per 100 000 invånare) med identifierade hatbrottsmotiv uppdelat efter polisregion, år 2016. Perstorp ingår i polisregionen ”Region Syd”.

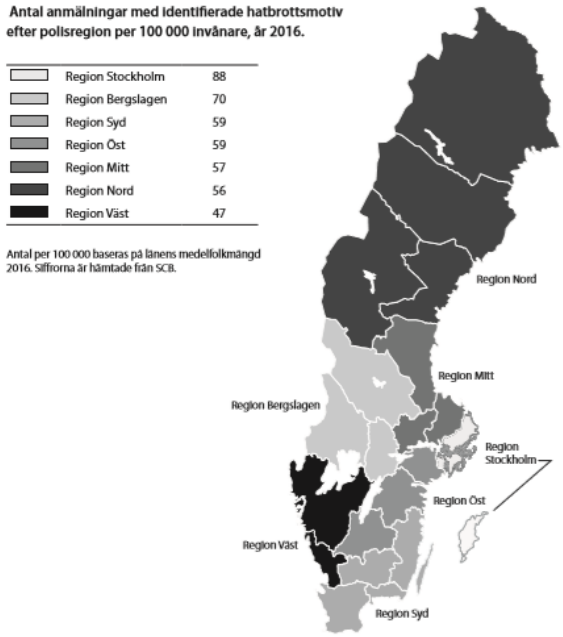

Källa: BRÅ, 2017, s. 121.

En anmälning gällande hets mot folkgrupp i Perstorp 2017
Enligt statistik från BRÅ (2019a) gjordes en anmälan gällande hets mot folkgrupp (16 kap. 8 § brottsbalken) i Perstorp under 2017. Hets mot folkgrupp betyder att offentligt sprida uttalanden som hotar eller är nedsättande om en grupp av personer, med anspelning på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse eller sexuell läggning (Åklagarmyndigheten, 2019).

En anmälning gällande könsstympning av kvinna i Perstorp 2017
År 2017 gjordes en anmälan gällande könsstympning mot en kvinna i Perstorps kommun (BRÅ, 2019a). Men det reella antalet kan vara fler. Enligt socialstyrelsens uppskattning av antalet flickor och kvinnor i Sverige som kan ha varit utsatta för könsstympning är antalet 38 000 flickor och kvinnor (Socialstyrelsen, 2015, s. 7). Cirka 7 000 av dessa är flickor under 18 år. De största grupperna uppskattas vara födda i Somalia, Eritrea, Etiopien, Egypten och Gambia. Dessa flickor och kvinnor har genomgått könsstympning innan de kom till Sverige. Socialstyrelsen redovisar faktorer som påverkar attityderna och därmed riskerna för könsstympning efter migration. Faktorer som har betydelse är bland annat hur länge familjen bott i Sverige, familjens attityd till könsstympning och graden av integration. Flera faktorer som har betydelse för riskerna går att påverka genom informationsinsatser och förebyggande arbete. I det spelar hälso- och sjukvården en viktig roll, men också socialtjänst, förskola, skola och frivilliga organisationer (ibid).

Sexualbrott förekommer i Perstorp
År 2018 anmäldes 13 sexualbrott i Perstorp (BRÅ, 2019a). Det är något fler (+4 st.) än året innan (2017). Året som ”sticker ut” är dock 2016 då det anmäldes totalt 77 st. sexualbrott. Året dessförinnan (2015) gjordes 37 anmälningar. Därmed så varierar antalet anmälda sexualbrott från år till år (ibid).

Diagram 42. Antal anmälda sexualbrott i Perstorp 2008–2018. Siffrorna för 2018 är preliminära och är en prognos som baserats på årets nio första månader.

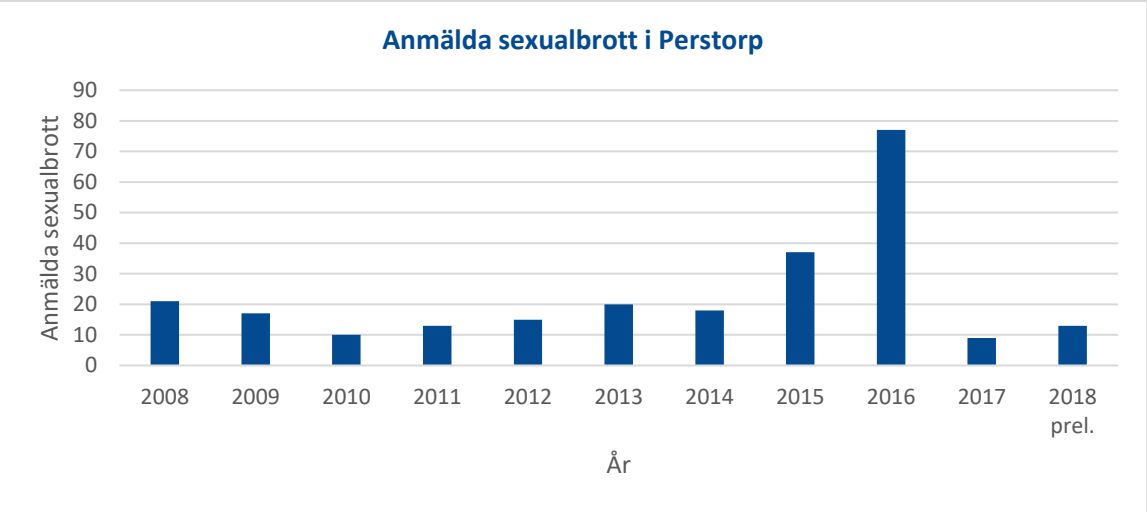

Källa: BRÅ, 2019a.

Det förekommer sexualbrott mot barn och unga under 18 år
Enligt de senaste siffrorna från BRÅ (2019a) anmäldes totalt nio stycken brott av *sexuellt ofredande* i Perstorp 2018, fem av dessa hade riktats mot flickor under 15 år.

Stölderna i Perstorp har minskat sedan 2004
Andel anmälda stölder har minskat kraftigt i Perstorp sedan 2004 (BRÅ, 2019a). Samtidigt ligger Perstorp enligt prognosen för 2018 något över både Klippan och Åstorp i andel stölder (per 100 000 invånare) (ibid).

Diagram 43. Antal anmälda stöldbrott per 100 000 invånare i Perstorp, Klippan och Åstorp åren 1996–2018. Siffrorna för 2018 är preliminära och är en prognos baserad på årets nio första månader.

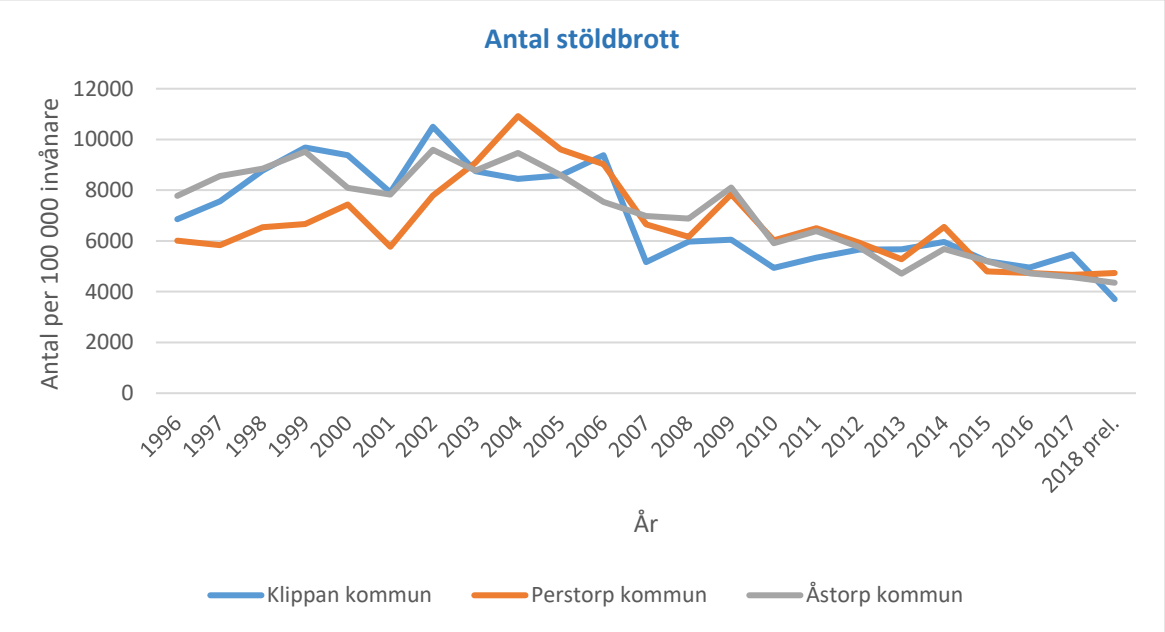

Källa: BRÅ, 2019a.

Tabell 23. Antal anmälda stöldbrott i Perstorp under senaste 5 års-perioden (2014-2018).

År	2014	2015	2016	2017	2018 prel.
Stöldbrott (antal)	469	345	345	342	348

Källa: BRÅ, 2019a.

Bilbränderna har ökat i Perstorp sedan två år tillbaka

Perstorps kommun har under två år (2017–2018) legat på en av de högsta nivåerna (per 100 000 invånare) av bilbränder[38], i jämförelse med fem skånska småkommuner [författarens tolkning]. År 2017 ökade antalet bilbränder i Perstorp till den näst högsta rangen av de fem kommunerna (ibid). Prognosen för 2018 visar att Perstorp har ytterligare en ökning i bilbränder, både till antal (8 stycken) och andelsmässigt i jämförelse med de andra kommunerna (BRÅ, 2019a).

Diagram 44. Antal avsiktliga bilbränder och brand på andra motorfordon per 100 000 i Perstorp, Bjuv, Klippan, Svalöv, Åstorp och Örkelljunga 2016–2018. Siffrorna för 2018 är preliminära och är en prognos baserat på årets nio första månader.

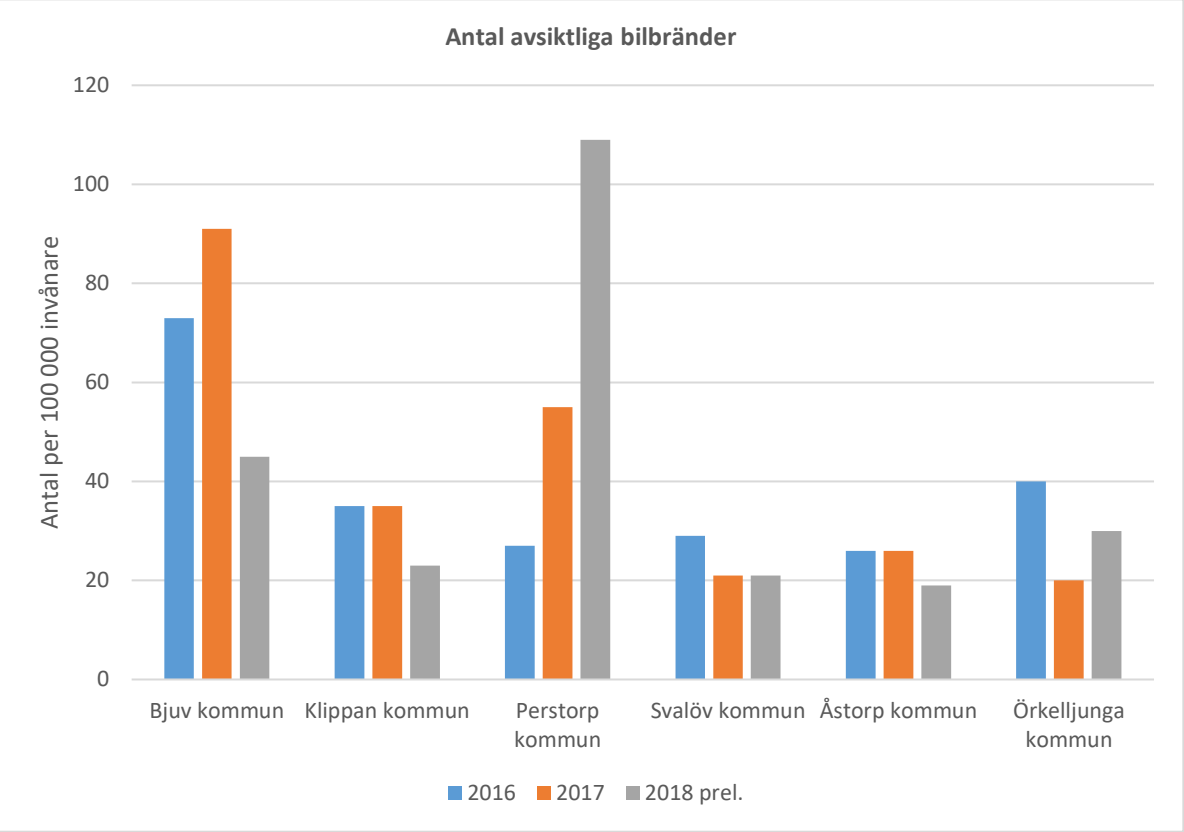

Källa: BRÅ, 2019a.

Tabell 24. Antal anmälda avsiktliga bilbränder på 5 år (2014–2019) i Perstorp.

År	2014	2015	2016	2017	2018 prel.
Bilbränder (antal)	..	..	2	4	8

Källa: BRÅ, 2019a.

[38] Brottet är mot 8-12 kap. brott mot förmögenhet skadegörelse inklusive grov skadegörelse, åverkan (1-3 §) bilbrand eller brand på andra motorfordon i brottsbalken (BRÅ, 2019a).

Den upplevda tryggheten

I DELMOS analys framkommer att den upplevda tryggheten är en viktig aspekt i kommunens segregationsarbete (DELMOS, 2018a). Syftet med att presentera statistik om invånarnas upplevda trygghet är att skapa en bild av hur invånarna upplever säkerheten i Perstorp och vilken grad av tillit de kan tänkas ha för polisen och kommunen generellt.

De centrala trenderna är:

→ Invånarnas upplevelse av otryggheten har ökat (2017-2018). Samtidigt upplever invånarna att brottsutsattheten mot individen minskat.

→ Invånarna upplevelse av polisens agerande mot problem har försämrats något år 2018.

Polisens lokala trygghetsmätning är en årlig mätning av invånarnas upplevelse i Perstorp
Sedan 2004 genomför polisen trygghetsmätningar i Skåne en gång om året, undantaget förutom 2014 då ingen mätning uteblev genomfördes (Polisen, 2018). I Perstorps kommun fick 600 invånare 16-85 år möjlighet att svara på frågor som rör området där de bor (300 från tätort Perstorp och 300 från övriga delar i kommunen) år 2018. Det inkom totalt 329 svar (165 svar från tätort Perstorp och 164 stycken från övriga Perstorp). Därmed är den samlade svarsfrekvensen 55,8 % (för tätort Perstorp var svarsfrekvensen 55,9 % och från övriga Perstorp var svarsfrekvensen 55,6 %). Frågorna berörde bland annat skadegörelse, drogpåverkade personer, trafiken och om man själv varit utsatt för brott under de senaste 12 föregående månaderna. På en skala 0-6 där det lägsta värdet är var det mest positiva hamnar Perstorps kommun i 2018 års mätning på 2,59. För 2017 års mätning var den siffran 1,87 och året före det 2,53 (ibid).

Andelen invånare som uppger att de varit brottsutsatta har minskat något
I trygghetsmätningen har frågor till invånarna ställts kring om en har utsatts för brott (Polisen, 2018). I den årliga trygghetsmätningen 2018, framkommer att den upplevda brottsutsattheten i Perstorp har minskat under de senare åren (2015-2018). I jämförelse med Region Syd, där den självuppskattade brottsutsattheten har minskat (-0,17 procentenheter), stämmer Perstorps bild bra överens med skånesnittet (ibid).

Diagram 45. Andelen av invånarna som uppger att de utsatts för någon typ av brott i Perstorp 2015-2018. För år 2015 saknas områdesuppdelad statisk för Perstorp.

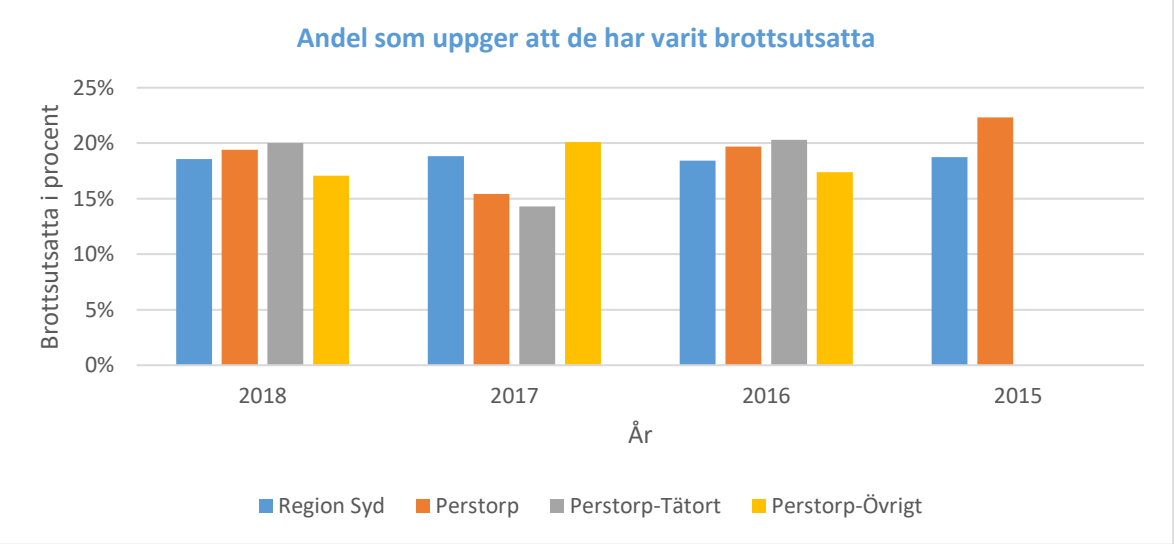

Källa: Polisen, 2018.

Den upplevda problemnivån och otryggheten är enligt invånare större i tätorten än utanför
Den övergripande och självuppskattade problemnivån (s.k. problemindex) för Perstorp har ökat (Polisen, 2018). Resultatet visas på en skala mellan 0 – 6, där 0 är det mest positiva resultatet som kan uppnås. Det betyder att ju högre ett värde på skalan är desto högre upplevs också problemnivån och otryggheten hos invånarna vara. För år 2018 uppgick det genomsnittliga värdet i Perstorp till 2,59. Dock skiljer sig upplevelsen mellan invånarna i Perstorps tätort och invånarna utanför den. Upplevelsen hos tätortsbefolkningen gällande upplevelsen av en problembild associerad med otrygghet, är sämre än både föregående års upplevelse (dvs. värdet har ökat till 2,71), samt i förhållande till glesbygdens invånare. Motsvarande uppfattning hos invånarna boendes i kommunens glesbygd visar däremot att upplevelsen förbättrats i förhållande till tidigare år (dvs. värdet har sjunkit till 2,06) och visar även att upplevelsen inte är lika stark i glesbygden. Svarsfrekvensen låg dessutom på en relativt jämn nivå där den i Perstorps tätort låg på 55,9 % och i Perstorps glesbygd låg på 55,6 % (ibid).

Diagram 46. Stapeltabell över problemnivåer uppdelat på Perstorps kommun som helhet, tätort och utanför tätorten 2018

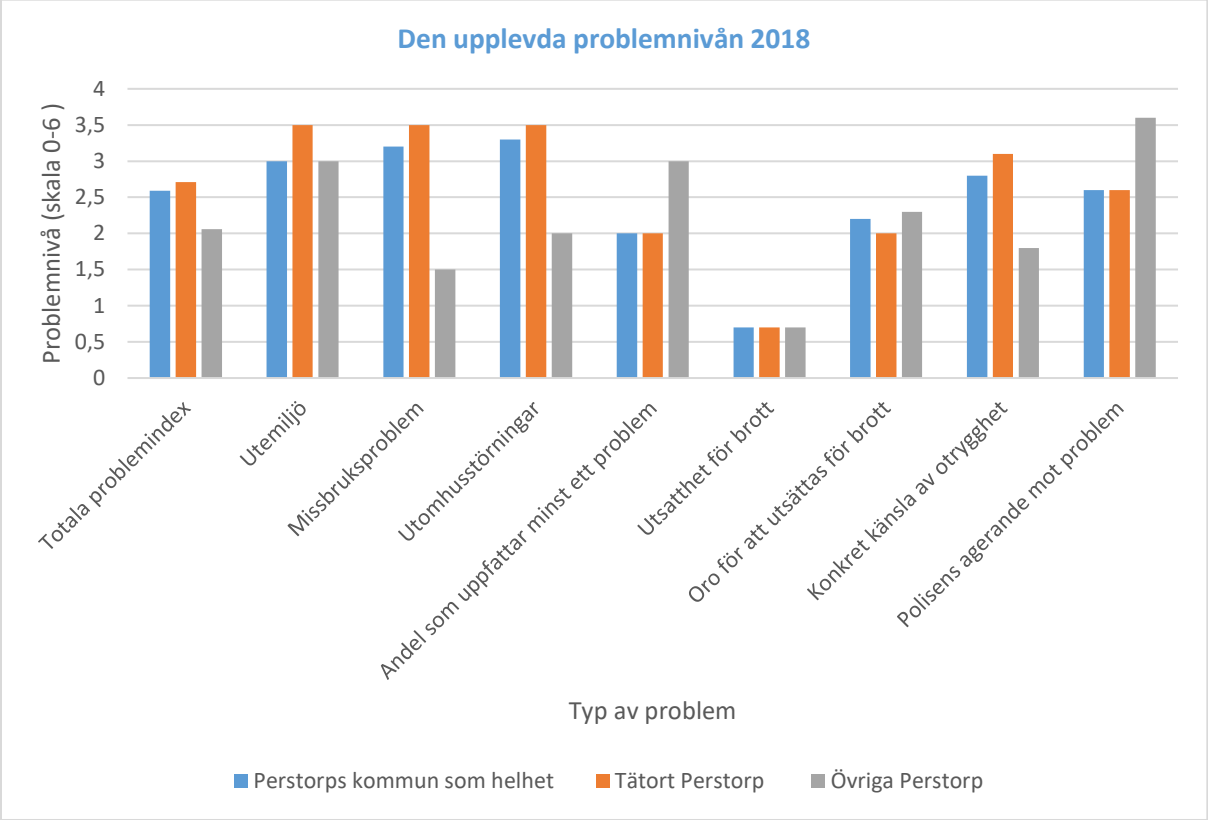

Källa: Polisen, 2018.

..därmed har andelen brottsutsatta invånare minskat men den upplevda problemnivån och otryggheten har ökat…
Samtidigt som andelen Perstorpsbor vilka uppger sig varit brottsutsatta har minskat, så har invånarnas upplevelse av problemnivån och otryggheten ökat (Polisen, 2018). Mer specifikt så har andelen som uppger att de varit utsatta för brott, sett till en 4 årsperiod (2015–2018) minskat från 22,3 % till 19,4 %. Samtidigt har den upplevda problemnivån för motsvarande period ökat från 1.87 till 2.59 (ibid).

Invånarnas upplevelse av polisens insatser emot problem har försämrats något
Invånarnas uppskattning av att polisen agerar emot problem i Perstorp har legat på en relativt stabil nivå under de senaste 5 åren (2014–2018) (Polisen, 2018). Dock har denna uppfattning försämrats under 2018. Värdena för relationskvoten år 2018 är något högre i jämförelse med åren 2017 och 2014 men dock *mycket* högre jämfört med 2015 (dvs. ett sämre resultat) (ibid).

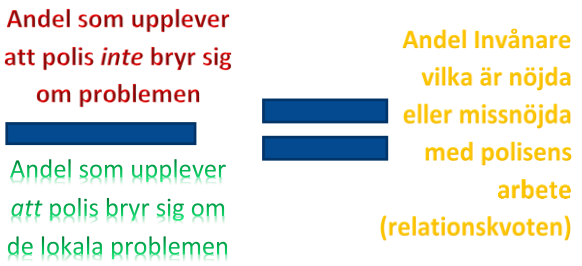

Tabell 25. Polisens agerande mot problem i Perstorps kommun 2013-2018:

Polisens agerande mot problem	2018 (2.6)	2017 (2.6)	2016 (3.6)	2015 (2.0)	2013 (2.6)
Polisen bryr sig om de lokala problemen	44 (3)	44 (3)	39 (4)	42 (3)	45 (3)
Polisen bryr sig INTE om de lokala problemen	19 (2)	16 (2)	20 (3)	11 (1)	17 (2)
Relationskvot	43 (3)	37 (3)	51 (4)	26 (2)	37 (3)

Hur ska man tolka färgerna?
- **Problemnivå 0 - Närmast obefintligt problem**
- **Problemnivå1 - Inte alls påtagligt problem**
- **Problemnivå 2 - Inte särskilt påtagligt problem , utgångspunkten för analysmodellen**
- **Problemnivå 3 - Ganska påtagligt problem**
- **Problemnivå 4 - Påtagligt problem**
- **Problemnivå 5 - Mycket påtagligt problem**
- **Problemnivå 6 - Alarmerande påtagligt problem**

Källa: Polisen, 2018.

Invånare i tätort Perstorp har en bättre relation till polisen- än invånare i övriga delar av kommunen
Enligt 2018 års mätningar har invånare i tätorten en lägre (bättre) relationskvot i jämförelse med invånare i övriga Perstorp som har en sämre relationskvot (Polisen, 2018). Det betyder att invånare i tätort Perstorp anser till större grad än invånare i övriga Perstorp att polisen faktiskt agerar mot problem (ibid).

Tabell 26. Invånarnas upplevelse av polisens agerande mot problem i tätorten och övriga delar av Perstorp 2018.

Polisens agerande mot problem	Perstorp (2.6)	Perstorp - Tätort (2.6)	Perstorp - Övrigt (3.6)
Polisen bryr sig om de lokala problemen	44 (3)	45 (3)	39 (3)
Polisen bryr sig INTE om de lokala problemen	19 (2)	18 (2)	21 (3)
Relationskvot	43 (3)	41 (3)	55 (5)

Källa: Polisen, 2018.

De vanligaste lokala problembilderna enligt invånare
För Perstorps kommun i stort är de tydligaste problembilderna 2018; fortkörning, buskörning med mopeder/mc, narkotikapåverkade personer bland allmänheten, otrygghet att ta sig fram ute ensam sent på kvällen och nedskräpning (Polisen, 2018). Kommundelsspecifika utmaningar (utöver de ovan uppräknade utmaningarna) i tätorten är; upplevd otrygghet nära bostäder vilka fungerar som tillhåll för narkotikamissbrukare, våldsamma konflikter på allmän plats, ungdomsgäng samt en oro för överfall/ misshandel. I glesbygden är de vanligaste problembilderna invånarnas oro för inbrott i förråd och bostäder. Slutligen så uppger många av invånarna i tätorten och några utanför tätorten att de i vissa fall avstår aktiviteter för de känner otrygghet (ibid).

3.8. DEMOKRATI OCH VALDELTAGANDE

Valdeltagandet i kommunen

Syftet med att presentera statistik om valdeltagandet i Perstorp är att ge en bild av hur det politiska och demokratiska engagemanget ser ut i kommunen. Ett högt valdeltagande i samtliga allmänna val (riksdagsvalet, landstingsvalet, kommunvalet och Europaparlamentsvalet) är viktigt då det förstärker legitimiteten för det demokratiska styrelseskicket, bidrar till att fler röster och därigenom även fler perspektiv framträder (DELMOS, 2018a, s. 25). Det är genom att delta i de offentliga valen som individen kan påverka samhället och förbättra sin situation. Kommuninvånarnas valdeltagande (eller icke-deltagande) säger också något om segregationen i kommunen. Genom att öka valdeltagandet kan kommunen alltså minska segregationen. Mot denna bakgrund är det viktigt att kommunen följer upp de indikatorer som mäter valdeltagandet i Perstorp och analyserar utvecklingen kring detta. DELMOS (2018a) föreslår att kommunen följer upp valdeltagandet i samtliga val, liksom även andelen valda samt nominerade kandidater (ibid).

De centrala trenderna är:

→ Valdeltagandet i Perstorp är lägre än både riks- och Skånesnittet och som allra lägst i det västra distriktet.

I riksdagsvalet 2018 rankades Perstorp till 8:e plats bland Sveriges kommuner med lägst andel valdeltagande

Utav samtliga 290 kommuner i Sverige ligger Perstorp på åttonde plats i mätningen av lägsta valdeltagandet till det senaste riksdagsvalet (2018) (SCB, 2019a). Det är enbart (i ordning) Haparanda (72,8 %), Södertälje (77,5 %), Botkyrka (78,2 %), Sorsele (80,8 %), Övertorneå (81,0 %) och Pajala (81,4 %) som har ett lägre valdeltagande än Perstorp (82 %). Perstorp delar åttonde platsen med Malmö som också har ett valdeltagande på 82 %. För Riket låg snittet för valdeltagande på 87,2 % (ibid).

Diagram 47. Valdeltagandet i riksdagsvalet i samtliga svenska kommuner valår 2018. Redovisat i andel röster (procent).

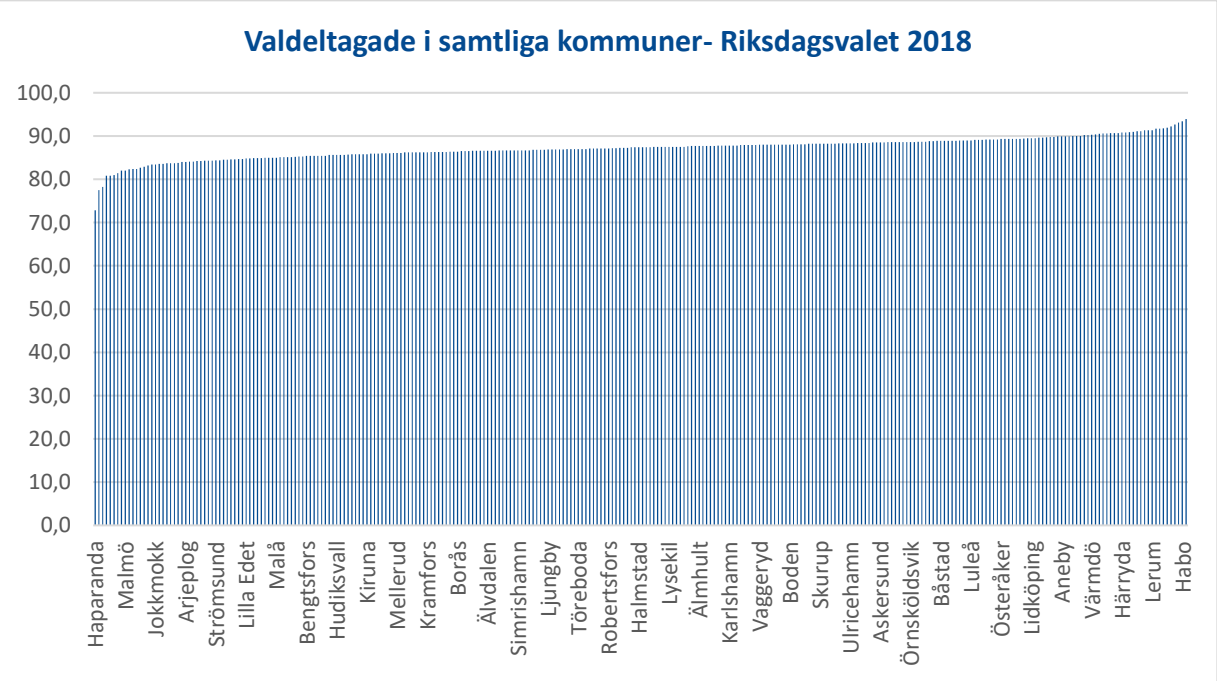

Källa: SCB, 2019a.

Perstorp har 5 valdistrikt
Perstorps kommun är uppdelat i fem valdistrikt. De olika valdistrikten i Perstorps kommun är: Oderljunga (A), Centrum och Norra (B), Södra (C), Västra (D) och Östra (E) (Valmyndigheten, 2019).

Bild 5. Perstorps kommuns fem valdistrikt.

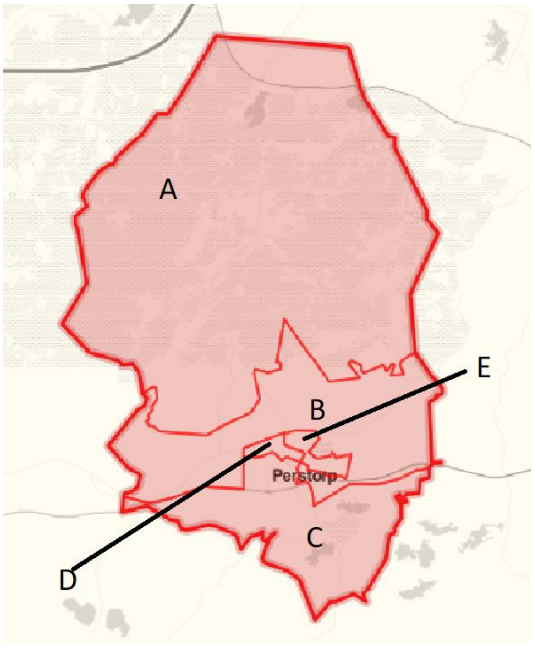

Källa: Valmyndigheten, 2019.

Perstorp har ett lågt valdeltagande till Europaparlamentsvalet 2019
Valdeltagandet till Europaparlamentet 2019 var 45,4 % (2 327 individer utav 5 126 röstberättigade invånare) i Perstorp (Valmyndigheten, 2019). Det är en ökning (+6,2 procentenheter) från tidigare valår (2014) då valdeltagandet var 39,2 % i kommunen. För valåret 2019 var valdeltagandet till Europaparlamentet, i Skåne län 54,4 % och i Riket 55,3 %. Därmed ligger Perstorps valdeltagande i Europaparlamentsvalet 2019 lägre än snittet i både Skåne län (- 9 procentenheter) och i Riket (-9,9 procentenheter) (ibid).

Högst valdeltagande i Oderljunga och lägst i Västra distriktet till Europaparlamentsvalet 2019
Valdeltagandet till Europaparlamentet 2019 skiljer sig åt mellan de fem valdistrikten (Centrum och Norra, Oderljunga, Södra, Västra och Östra) i Perstorp (Valmyndigheten, 2019). Valdistrikten Oderljunga och Östra har det högsta valdeltagandet medan valdistrikten Västra och Centrum/Norra har det lägsta (ibid).

Diagram 48. Valdeltagandet i Perstorps kommuns fem valdistrikt (Centrum och Norra, Oderljunga, Södra, Västra och Östra) till Europaparlamentet 2019. Redovisat i andel (procent). Källa: Valmyndigheten, 2019.

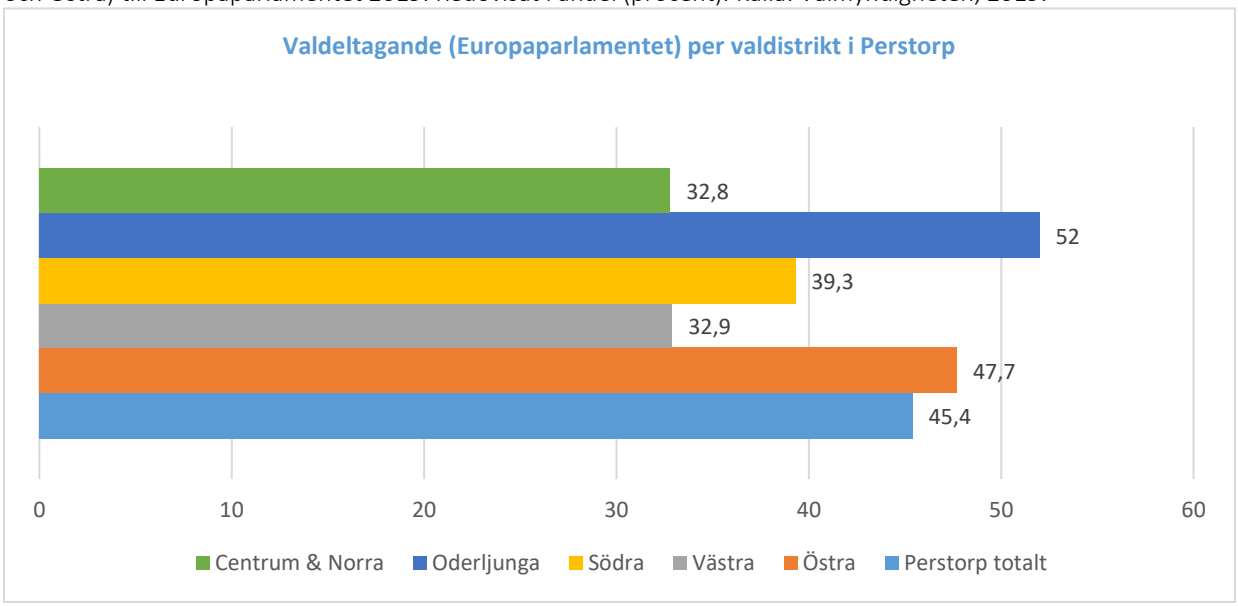

Källa: Valmyndigheten, 2019.

Perstorp hade lägre valdeltagande till riksdagen än både Skåne och Riket 2018
Valdeltagandet till Riksdagen den 9 september 2018 var i Perstorp 81,98 % (4 180 individer utav 5 099 röstberättigade invånare) (Valmyndigheten, 2019). Det är en ökning med (+ 1,16 procentenheter) sedan valåret innan (2014). I Skåne läns norra och östra[39] kommuner (i vilka Perstorp medräknas) var valdeltagandet till Riksdagen 86,35 % och i Riket 87,18 % (valåret 2018). Perstorps valdeltagande ligger under både Skåne läns norra och östra kommuners genomsnitt (- 4,37 procentenheter) och även lägre än rikssnittet (- 5,2 procentenheter) vid valet till Sveriges Riksdag 2018 (ibid).

Högst valdeltagande i Oderljunga och lägst i Västra distriktet i riksdagsvalet 2018
Valdeltagandet till Riksdagen 2018 skiljer sig åt mellan de fem valdistrikten (Centrum och Norra, Oderljunga, Södra, Västra och Östra) i Perstorp (Valmyndigheten, 2019). Valdistrikten Oderljunga och Östra har det högsta valdeltagandet och valdistrikten Västra och Centrum/Norra har det lägsta valdeltagandet till riksdagsvalet 2018 (ibid).

Diagram 49. Valdeltagande i Perstorps kommuns fem valdistrikt (Centrum och Norra, Oderljunga, Södra, Västra och Östra) till Sveriges Riksdag 2018. Redovisat i andel (procent).

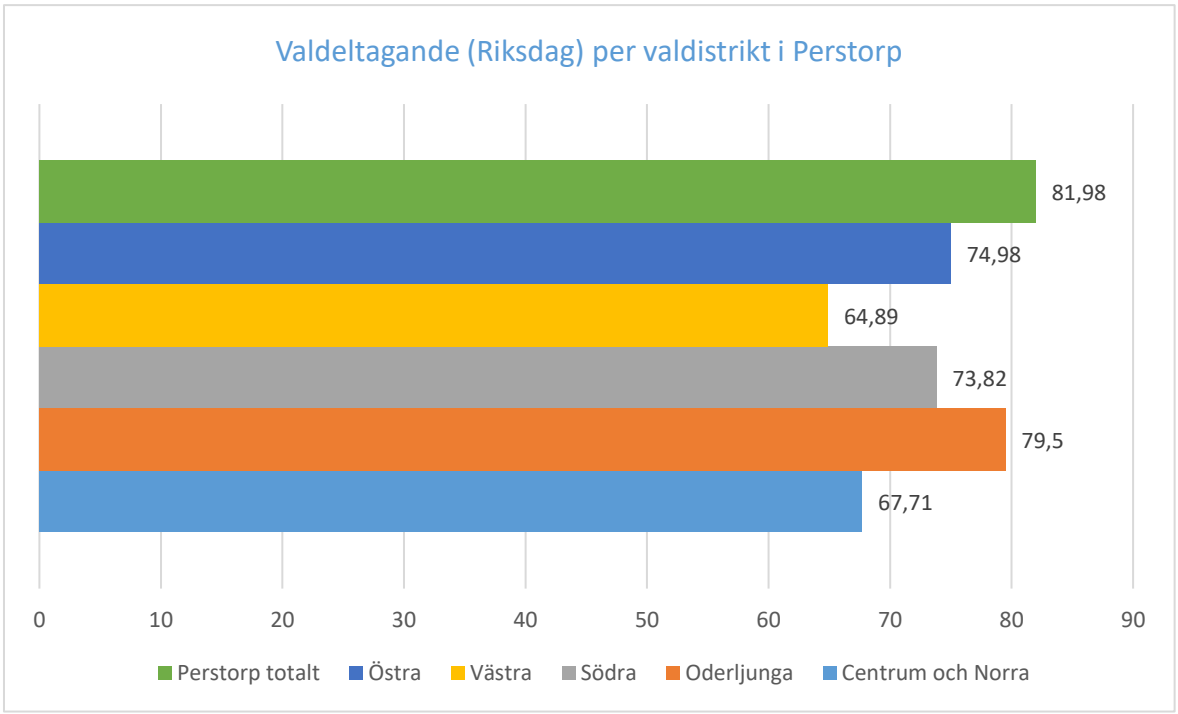

Källa: Valmyndigheten, 2019.

[39] Skåne läns norra och östra kommuner, utgörs av: Bromölla, Båstad, Hässleholm, Klippan, Kristianstad, Osby, Perstorp, Simrishamn, Tomelilla, Åstorp, Ängelholm, Örkelljunga och Östra Göinge.

Perstorp har lägre valdeltagande till landstingsfullmäktige, än Skåne och Riket 2018
Valdeltagandet till landstingsfullmäktige den 9 september 2018 var 76,18 % (4 225 individer utav 5 546 röstberättigade invånare) i Perstorp (Valmyndigheten, 2019). Det är en ökning (+ 0,63 procentenheter) sedan tidigare valår (2014) då valdeltagandet var 75,55 % i kommunen. I Skåne län var motsvarande andel 82,64 % och i Riket var valdeltagandet 83,75 %. Därmed låg Perstorps valdeltagande lägre än både Skånesnittet (- 6,46 procentenheter) och rikssnittet (- 7,57 procentenheter) (ibid).

Högst valdeltagande i Oderljunga och lägst i Västra distriktet för landstingsfullmäktige 2018
Valdeltagandet till landstingsfullmäktige 2018 skiljer sig åt mellan de fem valdistrikten (Centrum och Norra, Oderljunga, Södra, Västra och Östra) i Perstorp (Valmyndigheten, 2019). I valdistrikten Oderljunga och Östra har det högsta valdeltagande och valdistrikten Västra och Centrum/Norra är det lägsta valdeltagandet till landstingsfullmäktigevalet 2018 (ibid).

Diagram 50. Valdeltagande i Perstorps kommuns fem valdistrikt (Centrum och Norra, Oderljunga, Södra, Västra och Östra) till landstingsfullmäktige 2018. Redovisat i andel (procent).

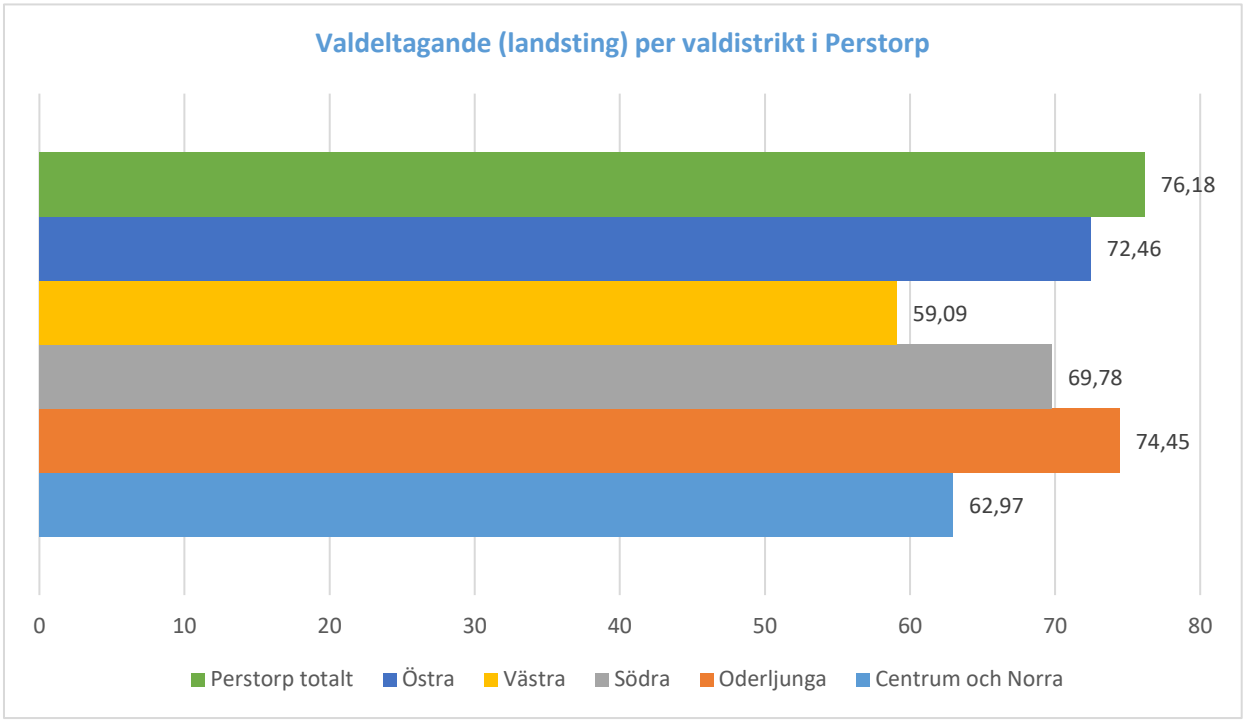

Källa: Valmyndigheten, 2019.

Perstorp har lägre valdeltagande till kommunfullmäktige, än Skåne län och Riket 2018
Valdeltagandet till kommunfullmäktige den 9 september 2018 var 76,65 % (4 251 individer) i Perstorp (Valmyndigheten, 2019). Det är en ökning (+0,11 procentenheter) sedan tidigare valår (2014) då valdeltagandet var 76,54 % i kommunen. I Skåne län var valdeltagandet till kommunfullmäktige 82,92 % och i Riket var valdeltagandet 84,12 % för valår 2018. Därmed ligger Perstorps valdeltagande under både Skånesnittet (-6,27 procentenheter) och Rikssnittet (-7,47 procentenheter) för val till kommunfullmäktige 2018 (ibid).

Högst valdeltagande i valdistriktet Oderljunga och lägst i Västra distriktet för kommunfullmäktigevalet i Perstorp 2018
Valdeltagandet till kommunfullmäktige 2018 skiljer sig åt mellan de fem valdistrikten (Centrum och Norra, Oderljunga, Södra, Västra och Östra) i Perstorp (Valmyndigheten, 2019). I valdistrikten Oderljunga och Östra är det högst valdeltagande och valdistrikten Västra och Centrum/Norra är valdeltagandet det lägsta till kommunfullmäktigevalet 2018 (ibid).

Diagram 51. Valdeltagande i Perstorps kommuns fem valdistrikt (Centrum och Norra, Oderljunga, Södra, Västra och Östra) till kommunfullmäktige 2018. Redovisat i andel (i procent).

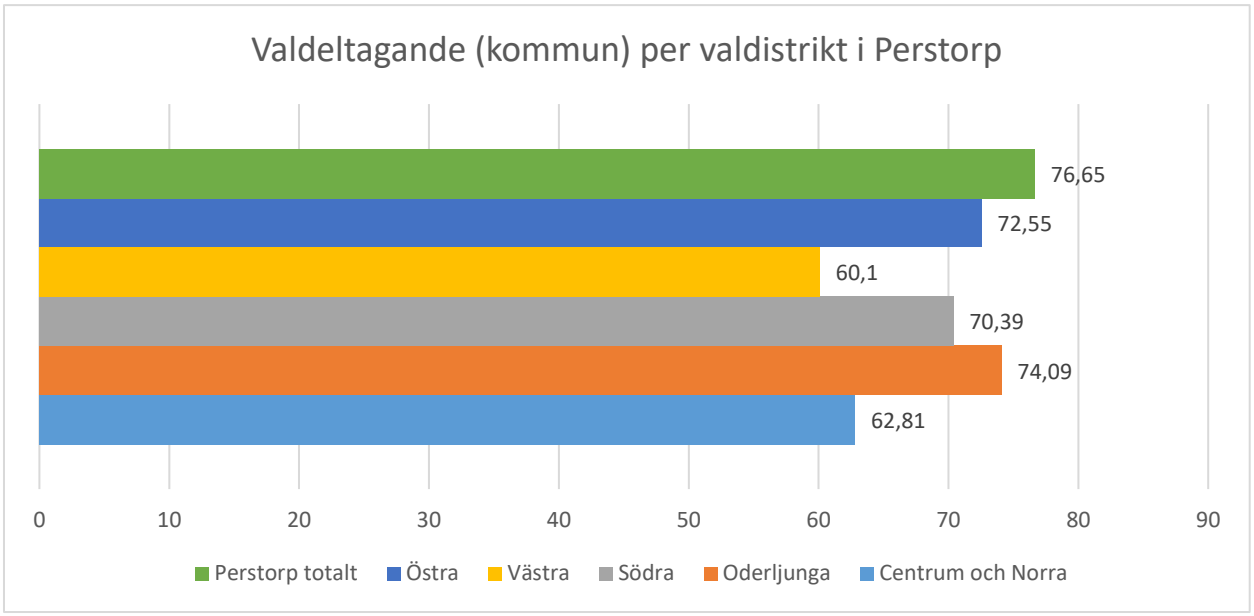

Källa: Valmyndigheten, 2019.

Andel valda och nominerade

Syftet med att presentera statistik över antalet valda respektive nominerade till kommunfullmäktige är för att ge en bild av hur många invånare som kandiderar, fördelat efter kön samt medborgarskap. Ur ett segregationsperspektiv är det viktigt att folkets företrädare representerar den befolkning som de företräder.

De centrala trenderna i Perstorp är:

→ Fler män än kvinnor kandiderar och väljs in som ledamöter i kommunfullmäktige.

→ Vid senaste valet (2018) valdes en icke svensk medborgare in i kommunfullmäktige.

Högre deltagande av män än kvinnor till kommunfullmäktige i Perstorp 2018

Totalt 35 kandidater valdes till ledamöter i Perstorps kommunfullmäktige 2018 (Valmyndigheten, 2019).

Tabell 27. Invalda ledamöter till kommunfullmäktige i Perstorp 2018. Redovisat i andel (procent) och antal (personer).

Demografi	Andel	Antal personer
Män	57,1 %	20
Kvinnor	42,9 %	15
Ej svensk medborgare	2,9 %	1

Källa: Valmyndigheten, 2019.

Totalt 101 nominerade ledamöter till kommunfullmäktige i Perstorp 2018

Det var totalt 101 invånare som kandiderade till ledamöter i kommunfullmäktige i Perstorps kommun 2018 (Valmyndigheten, 2019).

Tabell 28. Kandidater till kommunfullmäktige i Perstorp 2018. Redovisat i andel (procent) och antal (personer).

Demografi	Andel	Antal personer
Män	60,4 %	61
Kvinnor	39,6 %	40
Ej svensk medborgare	1,0 %	1

Källa: Valmyndigheten, 2019.

4. DEL 2: ARBETSMARKNAD

DELMOS (2018b) uppdrag och analys belyser att det är individens socioekonomiska status (sysselsättning, utbildningsnivå och inkomst) som har störst påverkan på huruvida en person drabbas negativt av segregation eller inte. Syftet med presentationen av det här materialet är att ge en generell bild av hur arbetslösheten, förvärvsfrekvensen och ohälsotalet ser ut i Perstorps kommun.

4.1. ARBETSLÖSHETEN

Syftet med att presentera statistik om arbetslöshet är för att ge en bild av hur arbetslösheten ser ut i Perstorp – i relation till Riket och Skåne län – både nuläget liksom ur ett längre tidsperspektiv. Även för att tydliggöra vilka grupper som står för den högsta arbetslösheten och hur vanligt det är att en invånare är arbetslös under en längre period i kommunen.

De centrala trenderna är:

→ Hög Arbetslöshet (inkl. långtidsarbetslösa) i Perstorp, i jämförelse med Riket (2018). Under de senaste 10 åren (2008–2018) har arbetslösheten ökat i kommunen.

→ En betydligt högre andel utrikes födda invånare är arbetslösa (maj 2019) och gruppen har ökat de senaste 13 åren (2006-2018).

→ En hög andel unga (16–29 år) varken arbetar eller studerar i Perstorp, jämfört med både Riket och Skåne län (2016). Under 8 år (2007–2014) har denna grupp ökat i kommunen.

Perstorp har landets 10:e högsta arbetslöshet 2018
Perstorp hamnade på tionde plats över kommuner med den högsta arbetslösheten i Sverige, 2018 (Arbetsförmedlingen, 2019d). Hela 12,3 % av den registerbaserade arbetskraften[40] 16–64 år var öppet arbetslösa eller arbetssökande i program med aktivitetsstöd samma år (ibid).

Tabell 52. Andelen öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd av den registerbaserade arbetskraften 16-64 år. Uppdelat enligt de 10 kommuner i Sverige som har den högsta arbetslösheten år 2018. Redovisat i andel (procent).

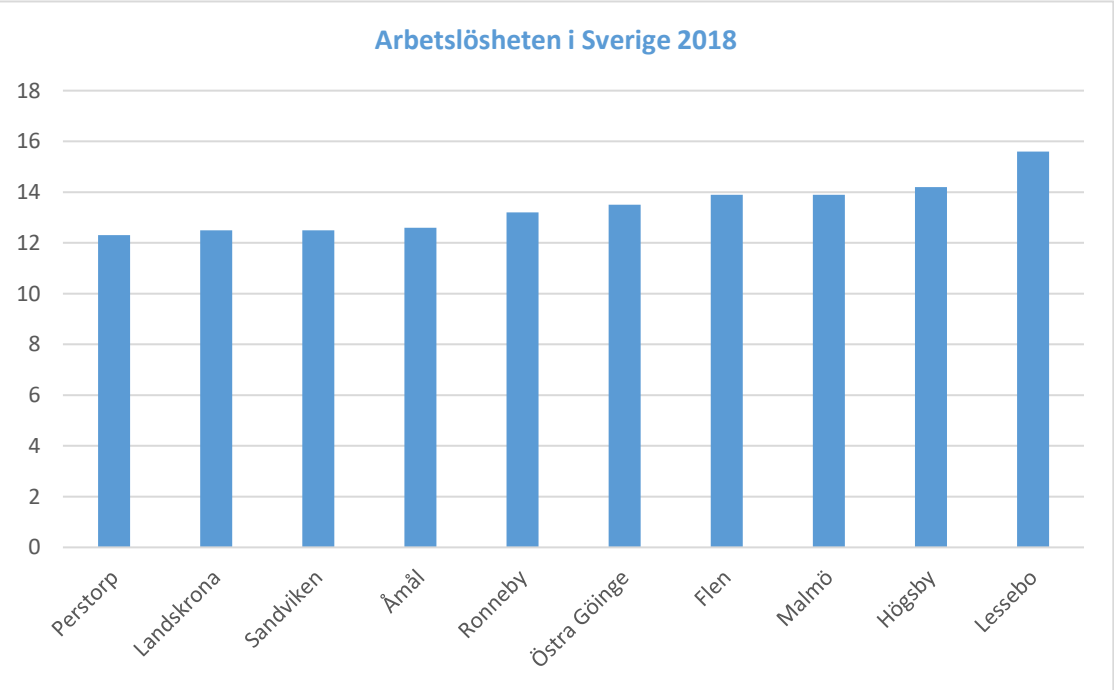

Källa: Arbetsförmedlingen, 2019d.

På 10 år har arbetslösheten ökat i Perstorp

Från ett 10 årsperspektiv (2008–2018) har arbetslösheten ökat i Perstorp med + 7,6 procentenheter [författarens tolkning]. Det kan jämföras med Bjuv där arbetslösheten för samma period ökade med + 3 procentenheter, Skåne län med en ökning på + 3,9 procentenheter och Rikets ökning med + 2 procentenheter.
Därmed är arbetslösheten hög och ökade i Perstorp, även i jämförelse med socioekonomiskt likartade kommuner. Även om arbetslösheten minskat något (-0,7 procentenheter) det senaste året (2017–2018) (ibid).

Diagram 53. Andel öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd av den registerbaserade arbetskraften 16–64 år. Uppdelat på geografiskt område (Perstorp, Bjuv, Högsby, Östra Göinge, Skåne län, Riket), för åren 2008–2018. Redovisas i andel (procent).

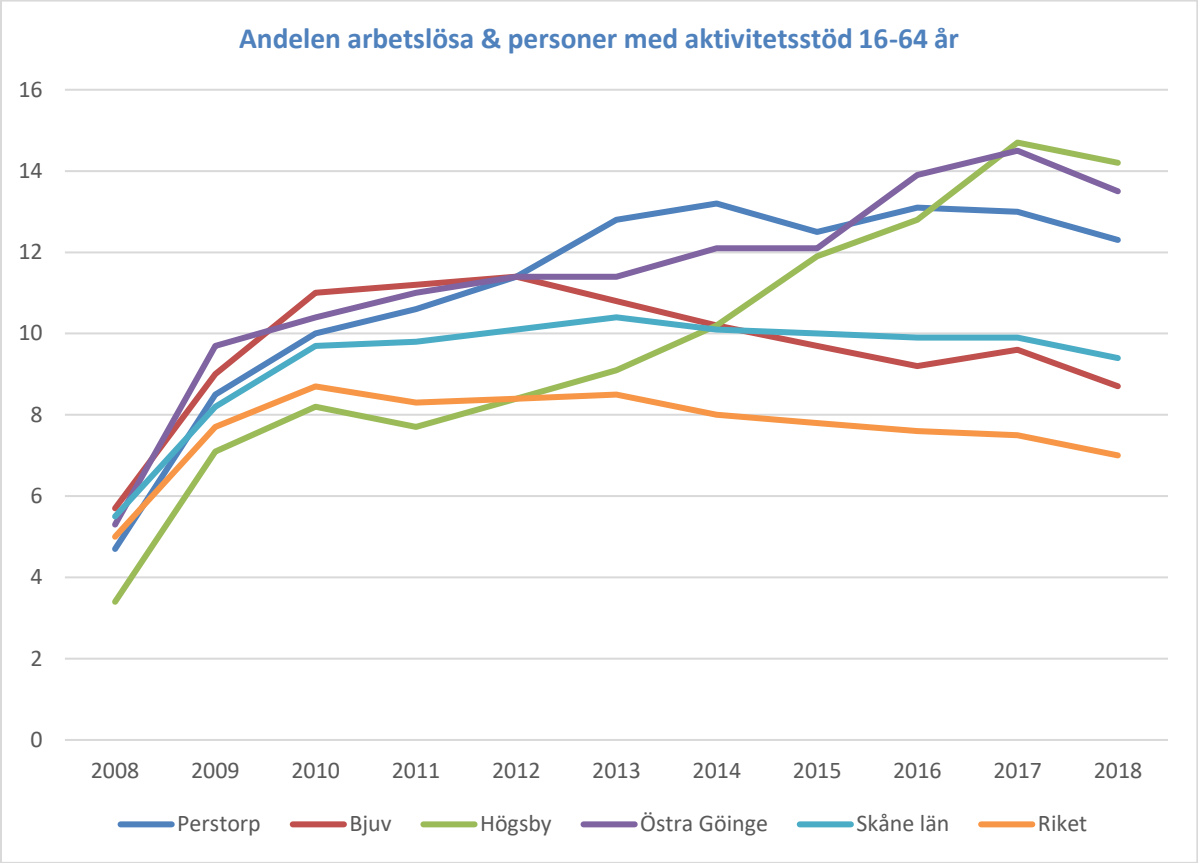

Källa: Arbetsförmedlingen, 2019d.

Invånare som är långtidsarbetslösa har ökat på ett år

I april 2019 var det totalt 383 invånare, av den registerbaserade arbetskraften 16–64 år, som var öppet arbetslösa och sökande i program i Perstorp (Arbetsförmedlingen, 2019). Arbetsförmedlingen delar in arbetslösa individer i tre grupper. Den första gruppen utgörs av personer som är utan arbete i mer än 6 månader, den andra gruppen av individer som är utan arbete över 12 månader och den tredje gruppen är individer som är utan arbete i 24 månader eller mer. Den gruppen som har ökat markant (+ 30 personer) under senaste året (2018-2019) är de individer som varit arbetslösa i mer än 24 månader (ibid).

Tabell 30. Totala antalet öppet arbetslösa och sökande i program av den registerbaserade arbetskraften 16-64 år i Perstorp april 2017-2019. Uppdelat på individer utan arbete i mer än; 6 månader, mer än 12 månader och mer än 24 månader. Redovisat i antal (individer).

	Antal individer i april 2017	Antal individer i april 2018	Antal individer i april 2019
Öppet arbetslösa & sökande i program	434	400	383
-därutav utan arbete i mer än 6 månader	250	256	256
-därutav utan arbete i mer än 12 månader	181	190	185
-därutav utan arbete i mer än 24 månader	83	86	116

Källa: Arbetsförmedlingen, 2019.

Arbetslösheten är som högst och ökar mest bland utrikes födda invånare i Perstorp

För gruppen utrikes födda invånare i Perstorp har arbetslösheten ökat stadigt en sedan 13 år tillbaka (2006–2018) och 2018 var det 306 (utav totalt 426) utrikes födda individer som var arbetslösa (Arbetsförmedlingen, 2019d). År 2014 gick gruppen utrikes födda invånare om gruppen inrikes födda invånare i antalet arbetslösa. För arbetslösa personer födda i Sverige har arbetslösheten minskat sedan 2013 och år 2018 utgör inrikes födda personer 120 (utav totalt 226) av den totala gruppen arbetslösa[41] (ibid).

Diagram 54. Antal personer 16–64 år i Perstorp som är öppet arbetslösa eller deltar i program under åren 2006–2018. Uppdelat efter födelseland (inrikes- och utrikes född). Redovisas i antal (personer).

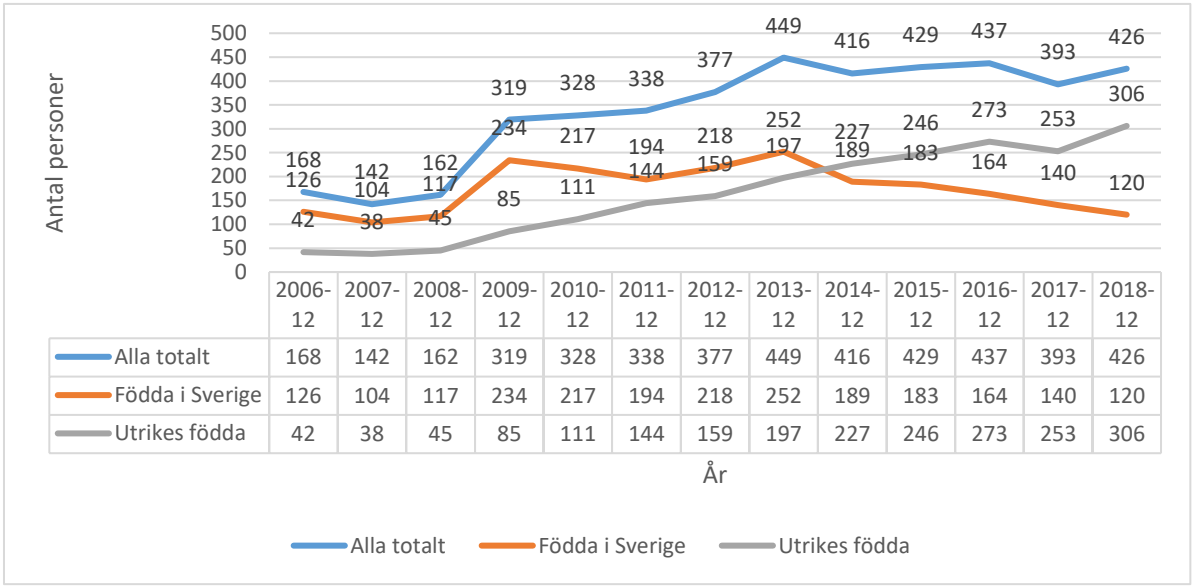

	2006-12	2007-12	2008-12	2009-12	2010-12	2011-12	2012-12	2013-12	2014-12	2015-12	2016-12	2017-12	2018-12
Alla totalt	168	142	162	319	328	338	377	449	416	429	437	393	426
Födda i Sverige	126	104	117	234	217	194	218	252	189	183	164	140	120
Utrikes födda	42	38	45	85	111	144	159	197	227	246	273	253	306

Källa: Arbetsförmedlingen, 2019d.

[41] Statistiken avser samtliga inskrivna arbetslösa, d.v.s. alla personer som är öppet arbetslösa eller deltar i program.

Totalt 220 utrikes födda kvinnor var inskrivna på Arbetsförmedlingen i januari 2019
Utav 220 utrikes födda kvinnor är 154 av dem öppet arbetslösa eller inskrivna på någon form av arbetsmarknadsprogram (Arbetsförmedlingen, 2019b).
I statistiken nedan redovisas antalet utrikes födda kvinnor som är inskrivna på Arbetsförmedlingen som det ”totala antalet” (220 kvinnor) och utav dessa är 154 kvinnor öppet arbetslösa eller inskrivna på något program vilket redovisas som ”arbetslöshetstalet” (Arbetsförmedlingen, 2019b).

Diagram 55. Utrikes födda kvinnor i Perstorp som har fått arbete (per månad), i jämförelse med det totala antalet (220 individer) under perioden september 2018 till februari 2019. Redovisas i antal (personer).

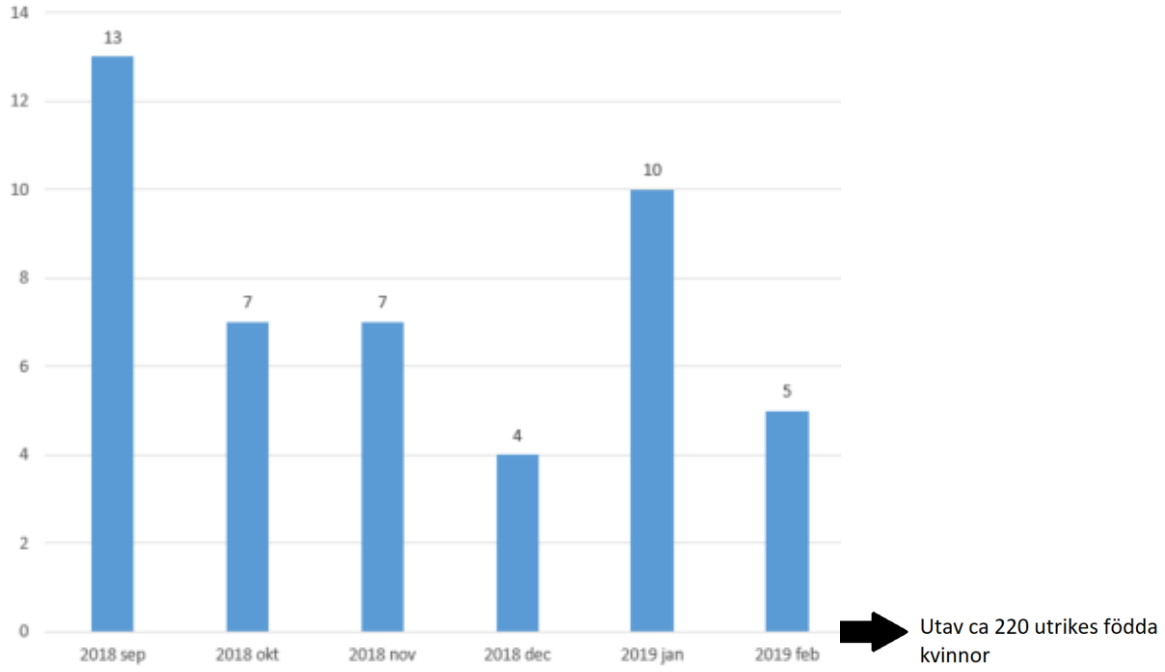

Källa: Arbetsförmedlingen, 2019b.

Hög andel utrikes födda kvinnor med låg utbildningsnivå i Perstorp 2019
Av de 154 utrikes födda kvinnor som är öppet arbetslösa eller inskrivna på något arbetsmarknadsprogram i Perstorp under februari 2019, har majoriteten endast en förgymnasial utbildning (78,5 %), medan 39,3 % har en gymnasial utbildning och 37,2 % en eftergymnasial utbildning (Arbetsförmedlingen, 2019b). I statistiken framgår inte hur många av kvinnorna som har eller inte har *avslutat* sin grundskoleutbildning (åk 1-9) (ibid).

Diagram 56. Fördelningen av utbildningsnivåer inom den grupp utrikes födda kvinnor (18–64 år) som utgör arbetslöshetstalet[42] (154 kvinnor), i Perstorp i januari 2019. Redovisas i antal (personer) och andel (procent).

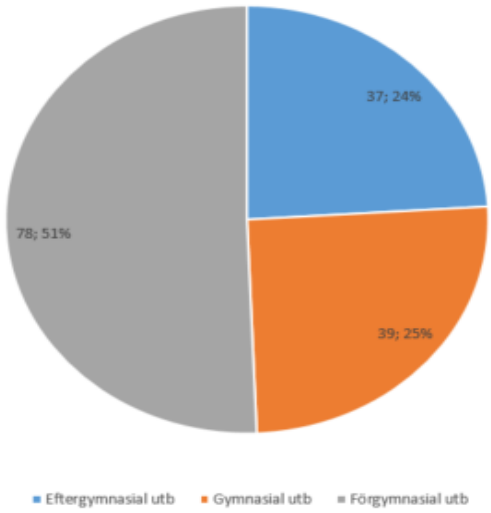

Källa: Presentation av Arbetsförmedlingen, 2019b.

Hög andel unga 16-29 år varken arbetar eller studerar i Perstorp

Det är en hög andel unga 16-29 år som varken arbetar eller studerar i Perstorp i jämförelse med både Riket och Skåne län (MUCF, 2019). År 2016 var det i Perstorp exempelvis hela 21,1 % av de inrikes födda kvinnorna i åldern 25–29 år som varken arbetade eller studerade. I Riket var motsvarande andel 9,3 % och i Skåne län 11,1 % (ibid).

Diagram 57. Andel unga som varken arbetade eller studerade i Riket, Skåne län samt Perstorp år 2016. Gruppen unga är uppdelat på två ålderskategorier (16–24 år och 25–29 år), födelseland (inrikes eller utrikes födda) och kön[43]. Redovisat i andel (procent).

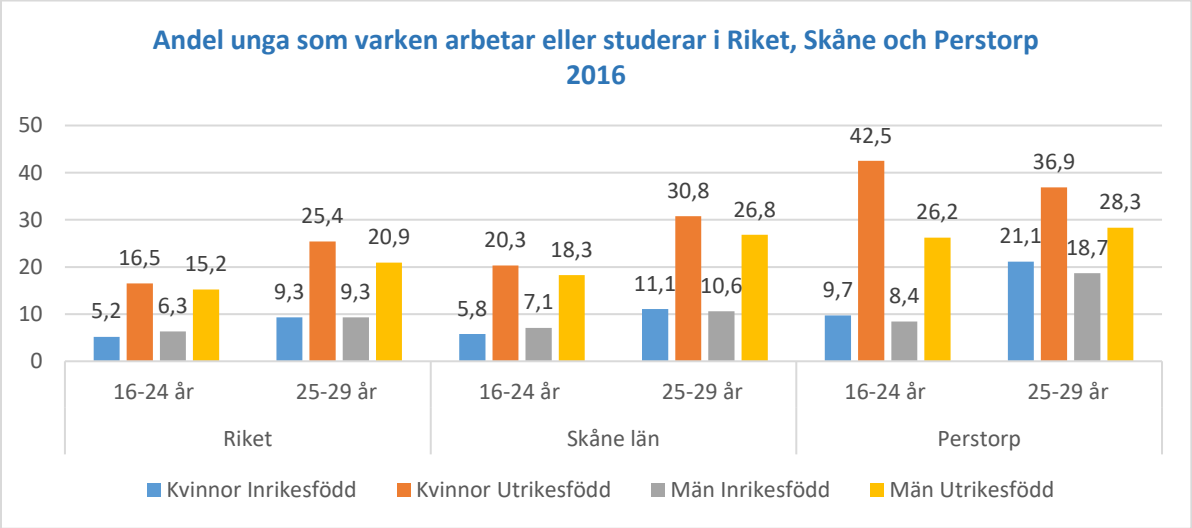

Källa: MUCF, 2019.

[42] Arbetslöshetstalet är det mått som redovisar antalet arbetslösa i arbetskraften varje månad.
[43] Från och med 2015 ingår uppskattningsvis totalt 10 000–12 000 personer i statistiken som enligt svenska register är UVAS (unga som varken arbetar eller studerar mellan 16–29 år), men som egentligen arbetar eller studerar i Norge eller Danmark. Därmed är siffrorna för 2015 och framåt inte jämförbara med tidigare års siffror.

Tabell 31. Totalt antal och andel unga som varken arbetar eller studerar i Perstorp, 2016. Redovisat i antal (personer) och andel (procent).

År 2016	16-24 år		25-29 år	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Kvinnor inrikesfödd	26	9,7 %	38	21,1 %
Kvinnor utrikesfödd	34	42,5 %	24	36,9 %
Män inrikesfödd	26	8,4 %	37	18,7 %
Män utrikesfödd	32	26,2 %	17	28,3 %

Källa: MUCF, 2019.

Ökande andel unga 16-29 år som varken arbetar eller studerar–utrikes födda kvinnor 16-24 år står för den största ökningen

Sett till en 8 årsperiod (2007–2014) har den totala andelen unga 16–29 år som varken arbetar eller studerar ökat i Perstorp (MUCF, 2019). Dock så skiljer sig ökningen åt mellan könen, åldersstrukturer och födelseland (inrikes- respektive utrikes född). Utrikes födda kvinnor 16-24 år som varken arbetar eller studerar står för den största ökningen i Perstorp (ibid).

Tabell 32. Den procentuella förändringen av unga som varken arbetar eller studerar för åren 2007 och 2014 i Perstorp. Redovisat i andel (procentenheter).

År 2007-2014	16-24 år	25-29 år
Kvinnor inrikesfödd	+ 4 procentenheter	- 2,8 procentenheter
Kvinnor utrikesfödd	+ 12,1 procentenheter	+ 5,8 procentenheter
Män inrikesfödd	+ 2,9 procentenheter	+ 4 procentenheter
Män utrikesfödd	+ 7 procentenheter	- 17,6 procentenheter

Källa: MUCF, 2019.

Diagram 58. Andel unga 16–29 år som varken arbetade eller studerade i Perstorp 2007–2014. Gruppen unga är uppdelat i två ålderskategorier (16–24 år och 25–29 år), inrikes respektive utrikes födda och efter könstillhörighet (kvinna och man)[44]. Redovisat i andel (procent).

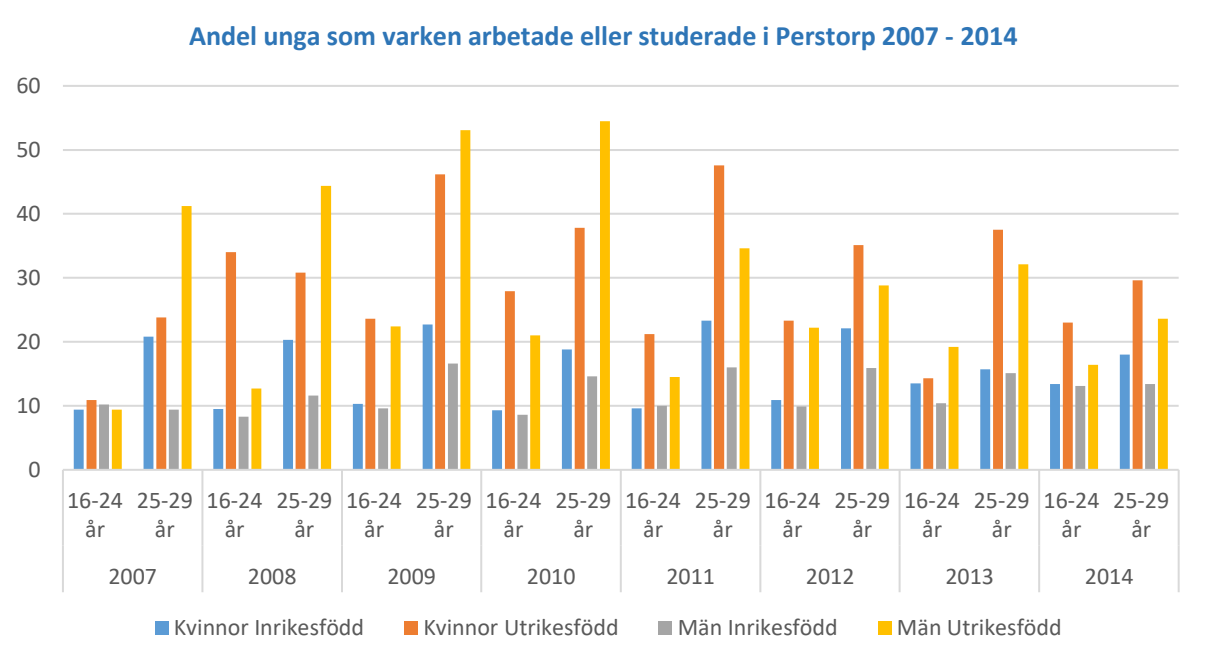

Källa: MUCF, 2019.

[44] I siffrorna från 2007–2014 är så kallade gränspendlare (arbetspendlare till Danmark eller Norge) borträknade.

En stor andel yngre utrikes födda personer med en lägre utbildningsnivå har kommit till Sverige under 2000-talet

En av orsakerna till ökningen av andel invånare med oavslutad grundskoleutbildning är den låga utbildningsnivån bland nyanlända personer[45] (Ekonomifakta, 2019a). Ungefär hälften av deltagarna (nyanlända) i etableringsuppdraget[46] saknar gymnasiekompetens[47]. Av de utrikes födda som nyss kommit till Sverige 16–64 år har enbart 10 % en förgymnasial utbildning. Denna är dessutom kortare än 9 år. Jämför med de utrikes födda personer som bott i Sverige sedan de var barn där denna andel motsvarar knappt 1 % (ibid).

Diagram 59. Utbildningsnivån hos personer 20-64 år i etableringsuppdraget, januari 2019 i Sverige. Redovisas i andel (procent).

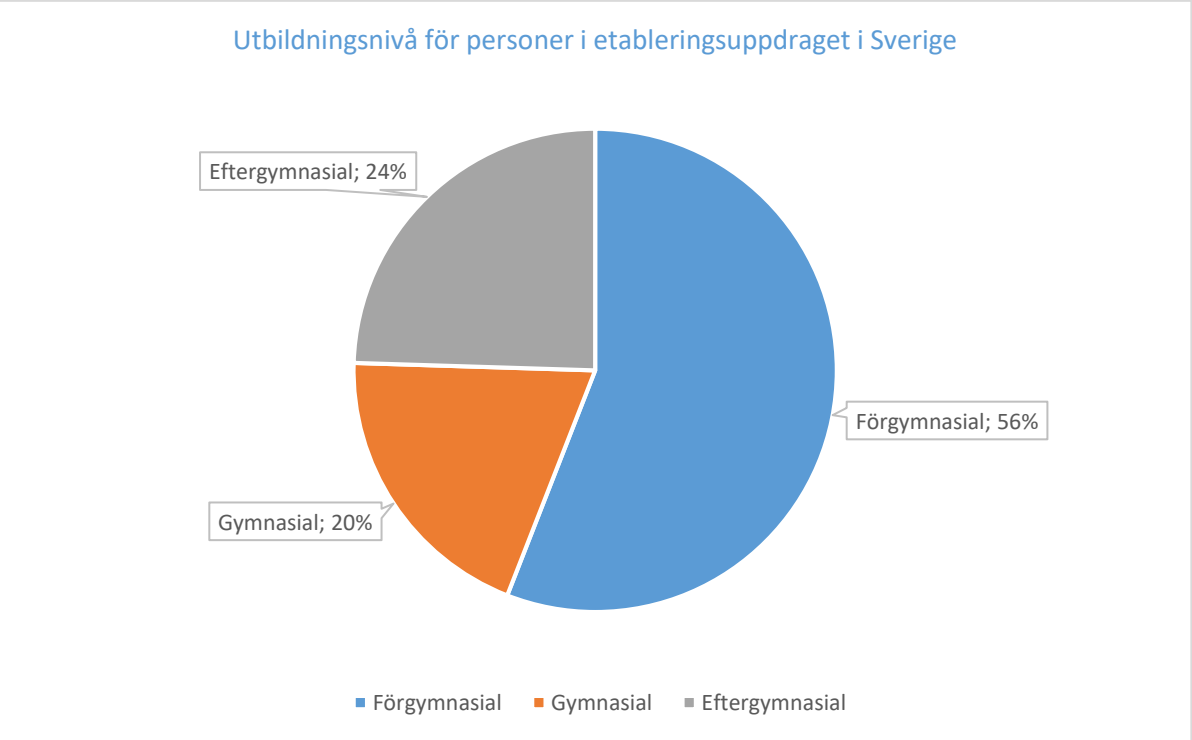

Källa: Ekonomifakta, 2019a.

[45] Som även är situationen för Landskrona, enligt Landskronas kartläggning från 2019.
[46] När nyanlända får uppehållstillstånd i Sverige ska de snabbt komma i sysselsättning (Migrationsinfo, 2019). För detta finns etableringsprogrammet för nyanlända som sköts av Arbetsförmedlingen. Syftet med programmet är att påskynda nyanländas etablering på arbetsmarknaden (ibid).
[47] De som deltar i etableringsuppdraget är nyanlända flyktinginvandrare 20-64 år samt nyanlända 18- till 19- åringar utan föräldrar i Sverige med uppehållstillstånd som flyktingar/ skyddsbehövande. Även anhöriga till flyktinginvandrare kan delta i etableringsuppdraget.

1 av 10 utrikes födda invånare i Sverige saknar grundskoleutbildning
Nationell statistik från 2017 visar att: av de invånare som inte slutfört grundskolan är majoriteten födda utomlands (Ekonomifakta, 2019a och SCB, 2019a). Mer specifikt så har 9,8 % av utrikes födda invånare ej slutfört grundskolan samma år (ibid).

Diagram 60. Utbildningsnivån för inrikes och utrikes födda personer 16–46 år, i Sverige 2017. Redovisas i andel (procent).

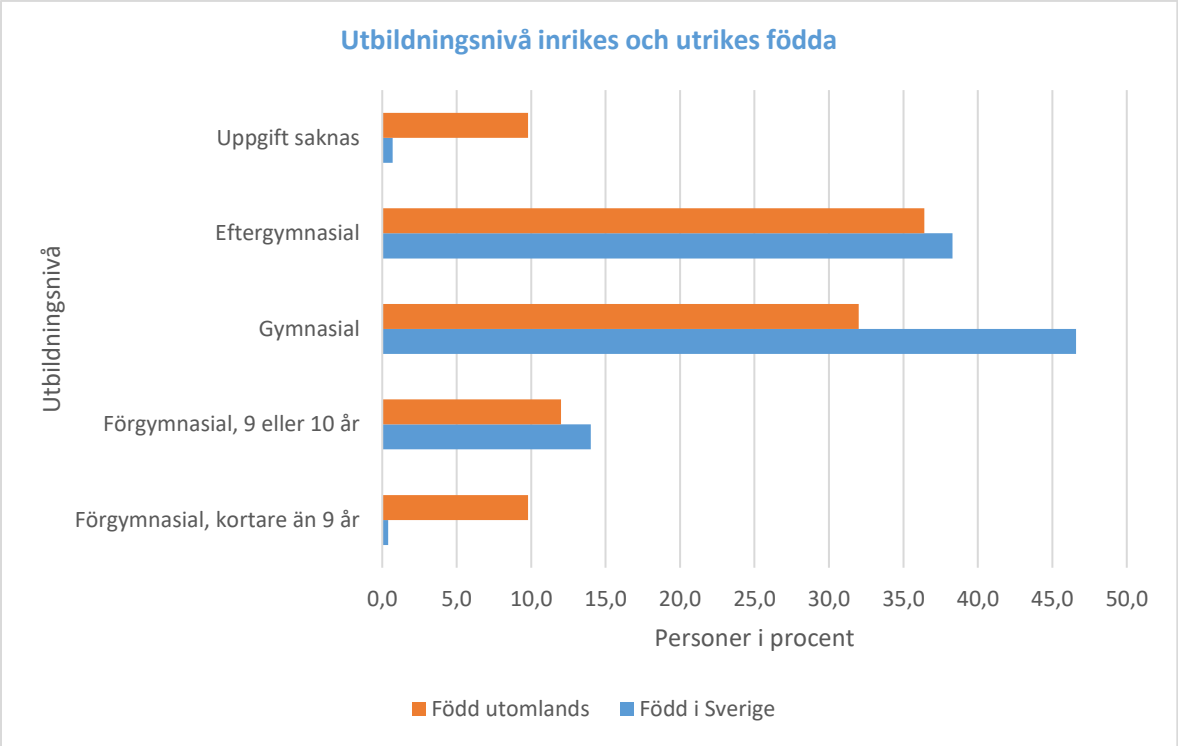

Källa: Ekonomifakta, 2019a och SCB, 2019a.

Vuxna flyktinginvandrare från Syrien har i genomsnitt 5 års utbildning
Statistik från 2017 visar att hos den vuxna befolkningen (25 år och äldre) i de fem vanligaste ursprungsländerna för flyktinginvandrare, är det genomsnittliga antalet utbildningsår lågt (Ekonomifakta, 2019a). Det betyder att majoriteten av flyktinginvandrare som kom till Sverige 2018 inte har slutfört grundskolan. Istället ligger dessa grupper i genomsnitt på betydligt lägre antal utbildningsår (3,8 till 6,8 år) (i jämförelse med den svenska 9-åriga grundskolan) (ibid).

Tabell 33. Genomsnittligt antal utbildningsår hos den vuxna befolkningen 25 år och äldre, i de fem vanligaste ursprungsländerna för flyktinginvandrare 2018. Utbildningsstatistiken avser år 2017. Redovisat i antal (utbildningsår). Källa: Ekonomifakta, 2019a som citerar UNDP och Migrationsverket.

Genomsnittligt antal utbildningsår

Hos den vuxna befolkningen, 25 år och äldre, i de fem vanligaste ursprungsländerna för flyktinginvandrare 2018. Utbildningsstatistiken avser år 2017.

⇅	Antal utbildningsår ⇅
1. Afghanistan	3,8
2. Syrien	5,1
3. Irak	6,8
4. Eritrea	4,0
5. Pakistan	5,2

Källa: UNDP och Migrationsverket

Få enkla jobb i Sverige

Sverige är det land inom Europa som har lägst andel enkla jobb, dvs. jobb som inte kräver någon utbildning eller endast grundläggande sådan (Ekonomifakta, 2019b). År 2017 låg Sverige på tredje sista plats gällande andel anställda personer 15–74 år i yrken med inga eller låga utbildningskrav. Enbart Schweiz och Norge låg under, däremot hade Danmark en hög andel enkla jobb (11 %). En av orsakerna till den höga arbetslösheten bland lågutbildade utrikes födda personer kan vara att det inte finns så många enkla jobb för denna grupp (ibid).

Diagram 61. Andel anställda 15–74 år i yrken med inga eller låga utbildningskrav 2017 inom Europa. Redovisas i andel (procent).

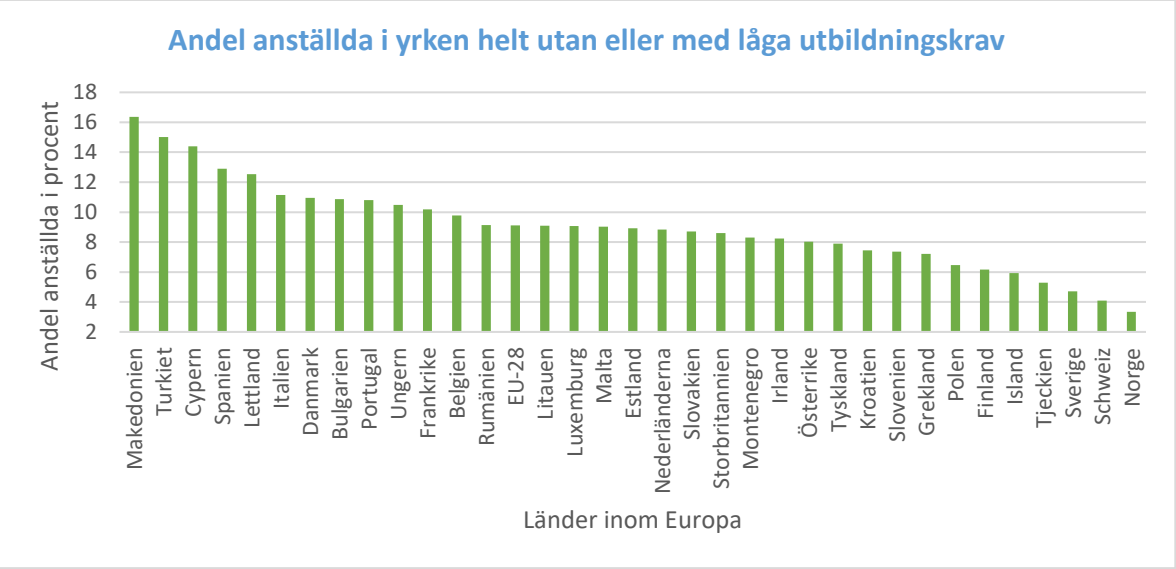

Källa: Ekonomifakta, 2019b som citerar Eurostat, 2019.

Ökad andel flyktinginvandrare med kortare utbildning i Sverige
En orsak till den höga arbetslösheten bland nyanlända utrikes födda personer kan vara att majoriteten av de som kommer till Sverige är s.k. flyktinginvandrare (Ekonomifakta, 2019c). Flyktinginvandrare är personer som fått sin asylansökan beviljad enligt FN:s flyktingkonvention[48]. Utbildningsnivån skiljer sig mellan olika invandrargrupper (dvs. flyktinginvandrare och arbetskraftsinvandrare). Arbetskraftsinvandrare har ofta en längre utbildning medan flyktinginvandrarnas ofta är kortare och begränsad.

Idag (2019) ligger antalet asylsökningar åter på den nivå som rådde före flyktingkrisen 2015. Antalet som sökte asyl i Sverige ökade kraftigt under framförallt 2014 och 2015. Detta berodde främst på kriget i Syrien, men även andra konflikter som de i Somalia och Irak bidrog. En annan stor flyktinggrupp har varit eritreaner som flytt undan förtrycket i hemlandet. 2015 uppgick antalet asylsökande till nästan 163 000 vilket var nästan dubbelt så många som det tidigare toppåret 1992 då kriget i Jugoslavien rasade. Under 2018 beviljades totalt omkring 133 000 uppehållstillstånd och 31 % av dem avsåg flyktinginvandrare och personer med flyktingliknande skäl, samt deras anhöriga. Resten utgjordes av invandring från EES-länderna, arbetskraftsinvandring, gäststudenter och övriga anhöriga etc. (ibid).

Diagram 62. Antal personer med beviljade uppehållstillstånd av flykting- eller flyktingliknande skäl i Sverige 1980 – 2018. Redovisas i antal (personer).

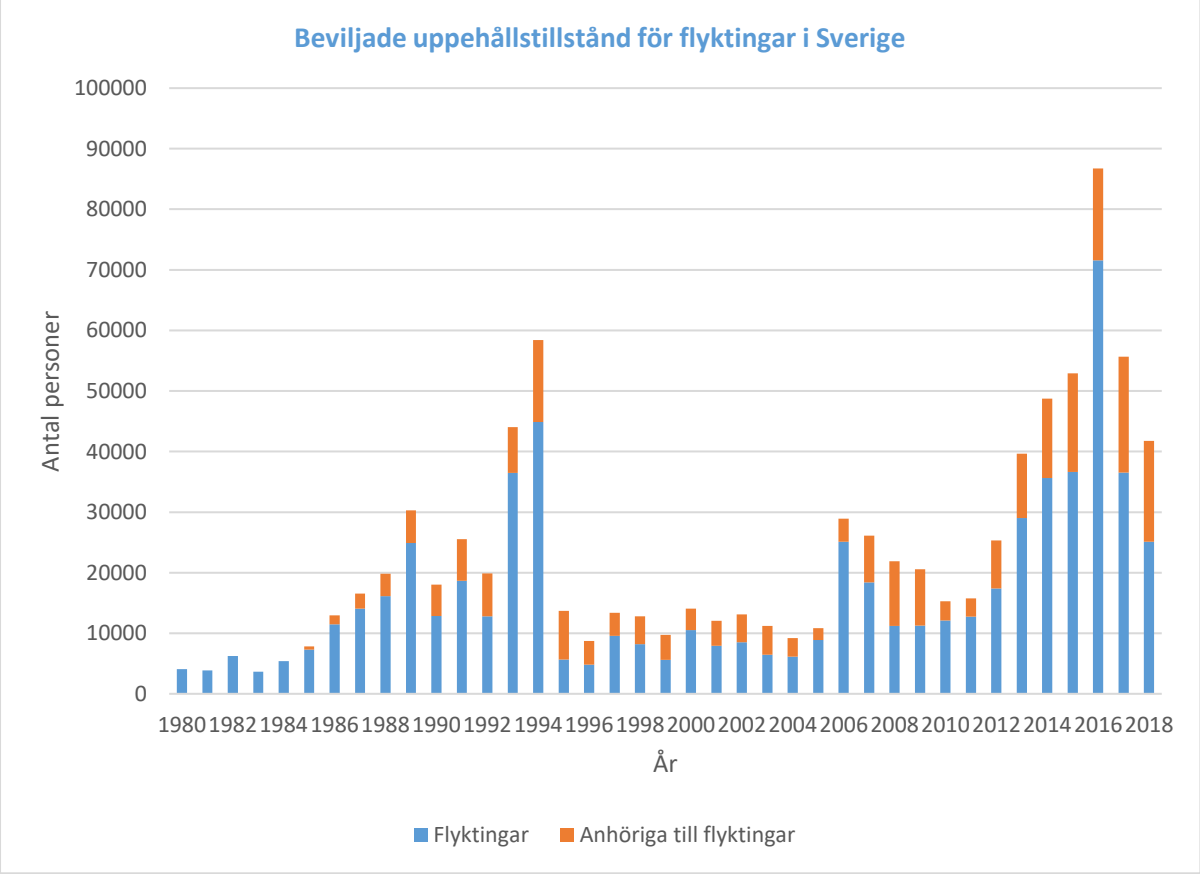

Källa: Ekonomifakta, 2019c som citerar Migrationsverket, 2019.

[48] Har en person välgrundade skäl att vara rädd för att bli förföljd i hemlandet på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning, kön, sexuell läggning eller för att personen tillhör en viss samhällsgrupp, kan personen få flyktingstatus och därmed beviljas asyl.

4.2. FÖRVÄRVSFREKVENSEN

Syftet med att presentera förvärvsfrekvensen är att skapa en uppfattning om hur många invånare som någon gång under året har arbetat. Härunder ges även en kortfattad tillbakablick av hur de lokala arbetstillfällena tidigare sett ut och hur de ser ut idag. Genom en sådan presentation kan man bilda sig en uppfattning om hur utvecklingen på arbetsmarknaden i Perstorp fortskridit genom tiderna och få kunskap om vilka faktorer som varit bidragande till att förvärvsfrekvensen på kommunens arbetsmarknad faktiskt ser ut så som den gör idag.

De centrala trenderna är:

→ Perstorp har den sjunde lägsta förvärvsfrekvensen i Sverige (2017). Förvärvsfrekvensen har länge (2004-2017) varit låg i kommunen.

→ Från ett historiskt perspektiv har Perstorp AB erbjudit arbetstillfällen till lågutbildade invånare. Idag krävs det en högre utbildning för att jobba inom ”Perstorp industriPark”.

Perstorp har Sveriges sjunde lägsta förvärvsfrekvens
Perstorp har under en längre period (2004–2017) haft en låg förvärvsfrekvens (SCB, 2018). Kommunen landade 2017 på sjunde plats i hela Sverige i en mätning av den lägsta andelen förvärvsarbetare, 20-64 år. Perstorp hade då en förvärvsfrekvens på 70,7 %, vilket betyder att 7 av 10 invånare förvärvsarbetade *någon gång* under året. Sverigemedel för samma år låg på 79,1% och Skånesnittet på 74,3 %. Därmed låg Perstorp ca 9 procentenheter under Sverigesnittet och nästan 4 procentenheter under Skånesnittet i andelen av befolkningen 20-64 år som förvärvsarbetade någon gång under 2017 (ibid).

Diagram 63. Andel av befolkningen 20-64 år som förvärvsarbetade någon gång under året i Perstorp, Sverige och Skåne län 2004-2017. Redovisas i andel (procent).

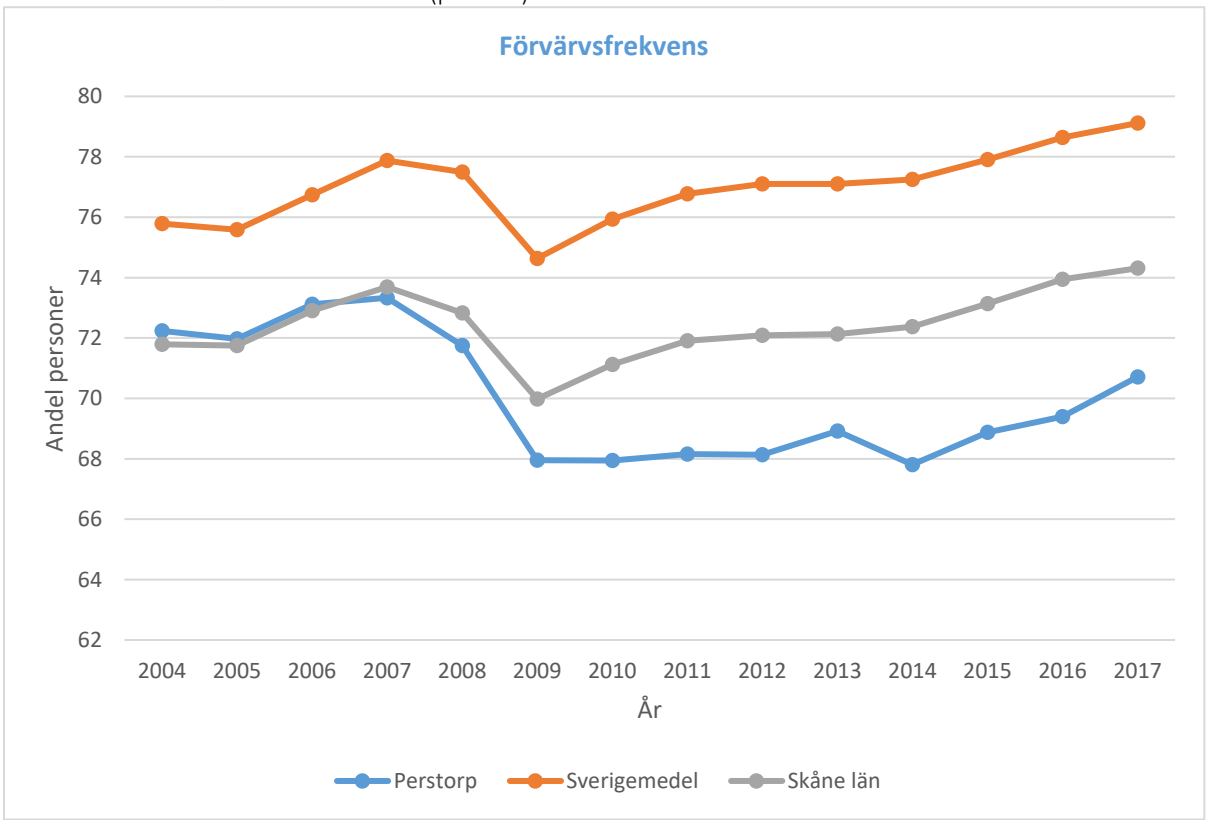

Källa: SCB, 2018.

200 personer är inskrivna i Arbetsförmedlingens jobb- och utvecklingsgaranti
I Perstorp är ca 200 individer inskrivna i Arbetsförmedlingens jobb- och utvecklingsgaranti[49], meddelat Arbetsförmedlingen att de är med i en A-kassa[50] och inskriva hos Arbetsförmedlingen i mars 2019 (Arbetsförmedlingen, 2019e). Siffrorna kan variera något främst eftersom de individer som uppger att de är med i en A-kassa kanske inte är beviljad A-kassa för att personen inte uppfyller villkoren. Denna problematik är enligt Arbetsförmedlingen inget de kan kontrollera eller föra statistik över (ibid).

Perstorp AB och arbetstillfällen i kommunen är sammankopplade.
Perstorps befolkningsutveckling och antalet arbetstillfällen har ett sammanband med den fysiska beläggningen av företag i kommunen, speciellt Perstorp AB[51](1881- 2001) (Wikipedia, 2019). Med slutet på andra världskriget (1939-1945) följde ett uppsving för Perstorp AB och kommunen i stort. Det var vid slutet av kriget som Skandinaviens första moderna plastindustri med över 10 000 olika produkter lanserades av Perstorp AB. Plastlaminat som i folkmun kallas ”Perstorp-Plattan” eller ”Perstorpsskivan”, kom under 1950- och 1960- talen till stor användning i Sveriges bostadsproduktion och företagets omsättning ökade kraftigt under flertalet år (ibid).

Perstorp AB har historiskt sätt erbjudit arbetstillfällen till grundskoleutbildade invånare
Perstorp AB hade år 1950 ca 734 arbetare och 329 tjänstemän (Wikipedia, 2019). Tio år senare (1960) hade företaget 1 071 arbetare och 570 tjänstemän. Av arbetarna jobbade 585 st. vid plastfabrikerna, 94 vid de kemiska fabrikerna, 275 vid serviceavdelningarna, 72 vid möbelfabriken, 22 vid såg- och emballageavdelning och 23 arbetare hade en form av övrig befattning (ibid). Perstorp AB krävde inte en högre utbildning av majoriteten anställda vid den tiden [författarens analys]. Det var inte ovanligt att en invånare från Perstorp kunde gå direkt från grundskolan in på arbetsmarknaden genom Perstorp AB (ibid). Perstorp AB var även kända för sin tillverkning av ättika som krävde en del arbetare (Wikipedia, 2019).

Idag ägs Perstorp AB av Perstorp Specialty Chemicals AB och majoriteten av de anställda har en högre utbildning
Däremot efter avknoppningen[52] av bioteknikverksamheten (som Perbio Science och golvverksamheten Pergo AB) år 2001, såldes koncernen Perstorp AB till IK (IndustriKaptial) (Wikipedia, 2019). År 2005 skedde ett till ägarbyte då IK överlät verksamheterna till PAI Partners, ett franskt bolag. År 2013 såldes varumärket Perstorps Ättika till livsmedelskoncernen O. Kavli AB, men produktionen av ättiksyra hade då redan flyttats från Perstorp några år tidigare. Idag är företaget, som fortfarande ägs av koncernen PAI Partners, inriktad på specialkemi (ibid). År 2017 hade koncernen PAI Partners, genom verksamheterna Perstorp AB (330 anställda) och Perstorp Specialty Chemicals AB (283 anställda), totalt 613 anställda i Perstorp (Ottosson, 2019). Majoriteten av de anställda har en högre utbildning, i enlighet med PAI Partners krav [författarens analys].

[49] Jobb- och utvecklingsgarantin är ett program riktat till individer som har varit arbetslös under lång tid och behöver hjälp att komma tillbaka till arbetslivet (Arbetsförmedlingen, 2019c).
[50] A-kassa är pengar som individen kan få när en är arbetslös. Det krävs att individen är inskriven på Arbetsförmedlingen och uppfyller vissa medlemsvillkor för att kunna få A-kassa.
[51] Tidigare under namnen Stensmölla Kemiska Tekniska Industri och Skånska Ättikfabriken AB (Wikipedia, 2019).
[52] Utvidgning av verksamheter från ett företag så att ett nytt företag kan bildas.

4.3. OHÄLSOTALET

Ohälsotalet eller ohälsodagar är ett mått på hur många heldagar (nettodagar) en individ i arbetsför ålder (16-64 år) totalt har mottagit sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, sjukersättning, aktivitetsersättning och/ eller rehabiliteringsersättning under ett år (SCB, 2019a). Syftet med att presentera Perstorpsbornas ohälsotal eller antal ohälsodagar är att visa på hur invånarnas hälsa kan ses i relation till arbetsmarknaden (ibid).

De centrala trenderna är:

→ Perstorp har totalt sett ett mycket högt antal ohälsodagar, i jämförelse med Riket och Skåne län (2016). Kommunen har under en längre period (1997-2016) haft ett högt antal ohälsodagar.

→ Antalet ohälsodagar är högre bland invånare med låg utbildning liksom bland kvinnor (2016).

Perstorpsborna har ett mycket högt antal ohälsodagar

Invånare i Perstorp har totalt sett ett mycket högt antal ohälsodagar[53], i jämförelse med personer i Bjuv, Skåne län och Riket [författarens analys]. År 2016 var antalet ohälsodagar 46,2 stycken (utav 364 dagar) per person 20-64 år i Perstorp (SCB, 2019a). För samma år var siffran för Bjuv 35,2 ohälsodagar, för Skåne län 27,4 st. och för Riket 28,1 ohälsodagar. Antalet ohälsodagar skiljer mellan könen och individens utbildningsnivå (ibid).

Diagram 64. Antalet ohälsodagar per personer 20-64 år, enligt år (1997-2016) och geografiskt område (Perstorp, Bjuv, Högsby, Östra Göinge, Skåne län och Riket). Ohälsodagar inkluderar heldagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, sjukersättning, aktivitetsersättning och rehabiliteringsersättning. Redovisat i antal (ohälsodagar per person/per år).

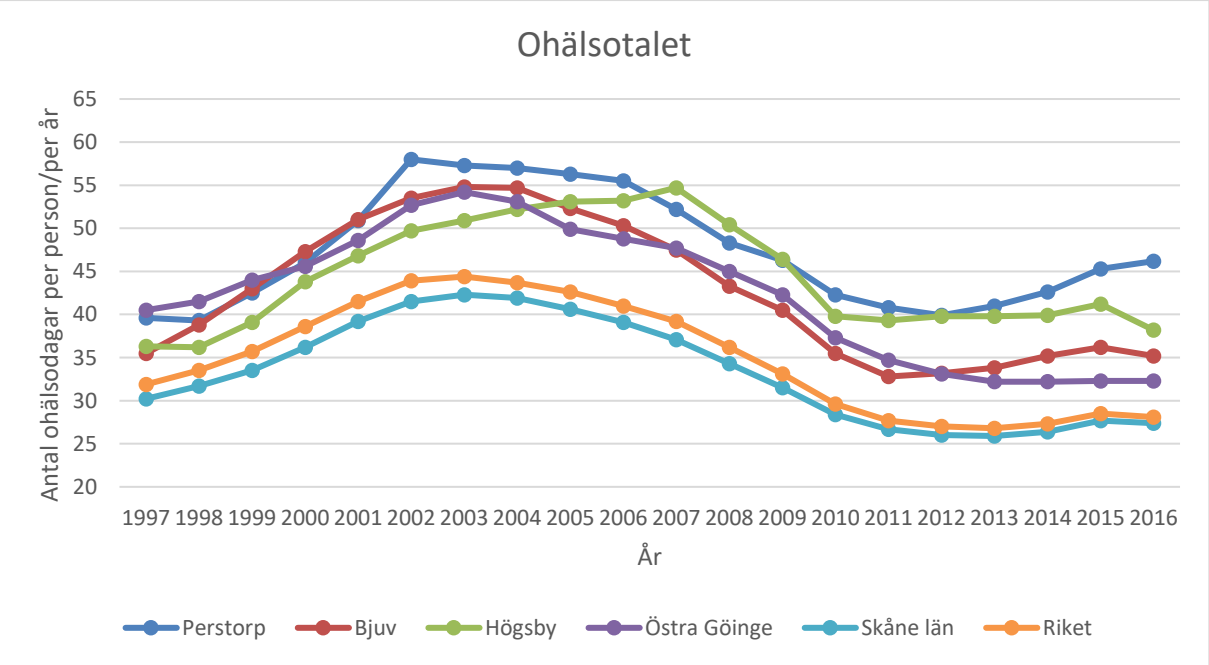

Källa: SCB, 2019a.

[53] Ohälsotalet är ett mått på det totala antalet heldagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, sjukersättning, aktivitetsersättning och rehabiliteringsersättning under året.

Invånare med lägre utbildning har fler ohälsodagar
Det är stor skillnad i antalet ohälsodagar för Perstorpsbor som endast har en förgymnasial utbildning (grundskoleutbildning), en gymnasial utbildning eller eftergymnasial utbildning [författarens analys]. Personer med endast grundskoleutbildning har fler ohälsodagar (77,3 ohälsodagar) i jämförelse med invånare med en gymnasial utbildning (44,4 ohälsodagar) samt individer med en eftergymnasial utbildning (21,3 ohälsodagar), i Perstorp 2016 (SCB, 2019a).

Diagram 65. Antalet ohälsodagar per person 16-64 år och årtal (1997-2016) respektive utbildningsnivåer (förgymnasial utbildning, gymnasial utbildning och eftergymnasial utbildning) i Perstorp. Redovisat i antal (ohälsodagar per person/per år).

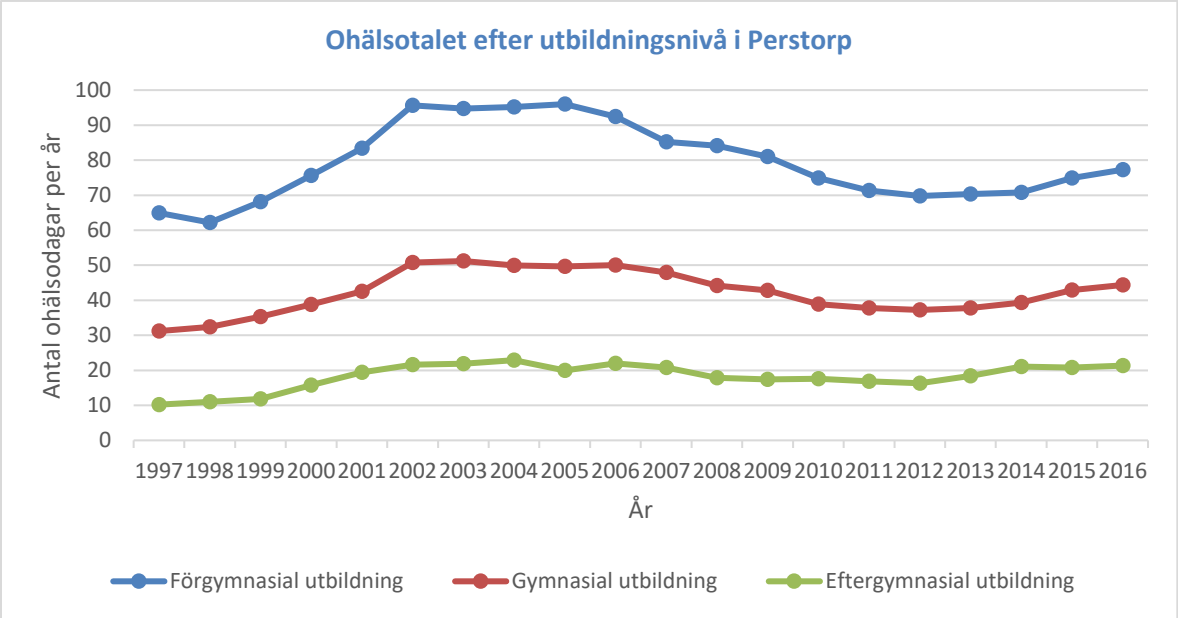

Källa: SCB, 2019a.

Kvinnor har betydligt fler ohälsodagar än männen
Antal ohälsodagar varierar beroende av kön. År 2016 var antalet ohälsodagar i Perstorp 58,8 (utav 364 dagar), per kvinna 16-64 år medan antalet ohälsodagar per man i motsvarande åldersgrupp uppgick till 34,6 st. (SCB, 2019a). Den könsuppdelade trenden (dvs. den ojämna fördelningen ohälsodagar mellan könen) har sett likadan ut (dock med nivåvariationer) i Perstorps kommun sedan 1997 (t.o.m. 2016) (ibid).

Diagram 66. Antal ohälsodagar per person i åldern 16-64 år i Perstorp under åren 1997-2016, fördelat mellan könen. Redovisat i antal (ohälsodagar per person/per år).

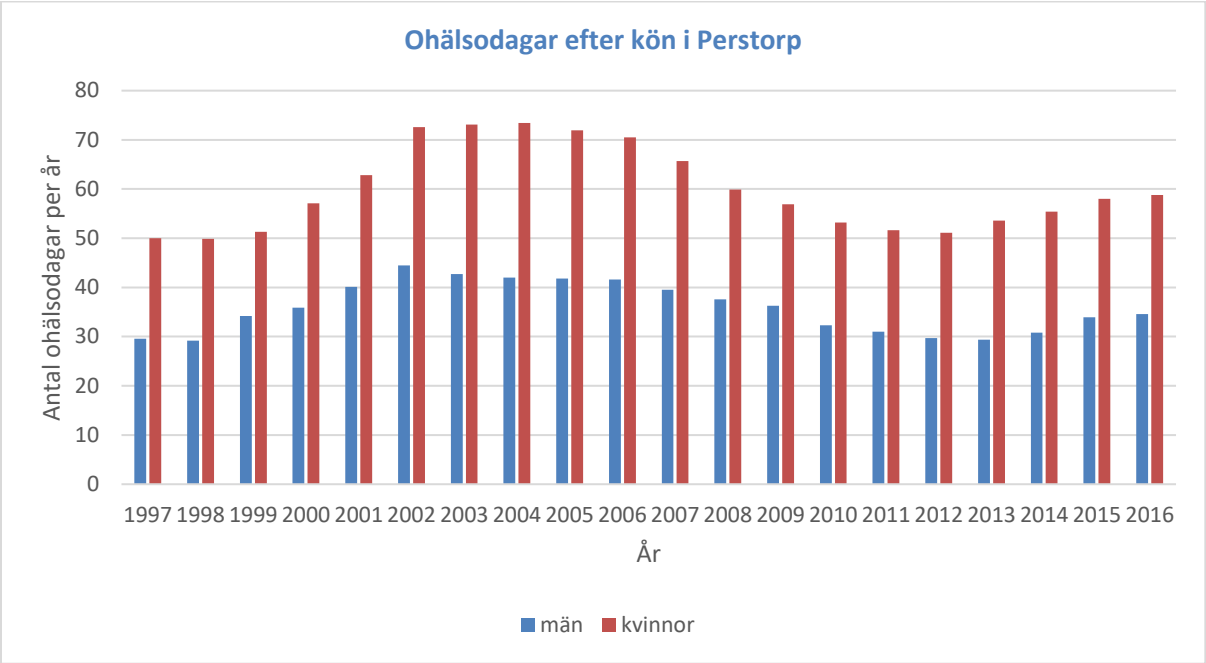

Källa: SCB, 2019.

5. DEL 3: UTBILDNING OCH SKOLRESULTAT

Det är, som tidigare nämnts, främst individens socioekonomiska status (sysselsättnings-, utbildnings- och inkomstnivå) som avgör till vilken grad en individ drabbas negativt av segregering eller inte (DELMOS, 2018b). I denna del kommer utbildningsaspekten att belysas.

Det kommer att vara särskilt fokus på de grupperna med en låg utbildningsnivå och/eller låga skolresultat eftersom dessa grupper har en ökad risk av att drabbas av segregationen negativt. Syftet med materialet är att ge en generell bild av hur utbildningsområdet ser ut i Perstorps kommun.

5.1. UTBILDNINGSNIVÅERNA

Syftet med att presentera statistik om utbildningsnivån i Perstorp är för att redogöra och förstå befolkningens utbildningssammansättning.

De centrala trenderna är:

→ År 2017 var ca 27 % av invånarna i Perstorp lågutbildade, dvs. hade endast en grundskoleutbildning (21 %) eller inte avslutat en grundskoleutbildning alls (ca 6 %).

→ Det bor få högutbildade invånare i Perstorp, i jämförelse med Riket och Skåne län (2017).

→ 16,5% av eleverna (läsår 2017/2018) var inte behöriga till gymnasiet, vilket var på likartade nivåer som i Riket och Skåne län. I Perstorp var samtliga icke-behöriga elever utrikes födda pojkar.

→ Den vanligaste högsta utbildningsnivån för Perstorpsborna var 2017 en två- eller treårig gymnasial utbildning.

Hög andel lågutbildade invånare: cirka 1 av 20 Perstorpsbor har inte gått ut grundskolan och 2 av 10 har endast en grundskoleutbildning

Gruppen invånare (16–74 år) i Perstorp, som inte gått ut grundskolan eller *enbart* har en grundskoleutbildning är relativt många [författarens tolkning]. Andelen med grundskoleutbildning kortare än 9 år är 6,3 %, vilket är högt jämfört med motsvarande mått för Skåne län (4,8 %) samt Riket (4,4 %) (SCB, 2019a). Dock ligger Perstorps andel fortfarande något under Bjuv (8,1 %), Högsby (7 %) och Östra Göinge (9,5 %). Då det kommer till invånare som *endast* har en grundskoleutbildning på 9 (alt. 10) år, hamnar däremot Perstorp överst på listan med hela 21,1 %, i jämförelse med Bjuv (18,9 %), Högsby (19 %), Östra Göinge (17,1 %), Skåne län (13,1 %) och Riket (13 %) (ibid).

Diagram 67. Utbildningsnivån bland personer 16–74 år, uppdelat enligt avklarad utbildningsnivå och andel av total befolkning 16–74 år, i Perstorp, Bjuv, Högsby, Östra Göinge, Skåne län och Riket år 2017. Redovisat i andel (procent).

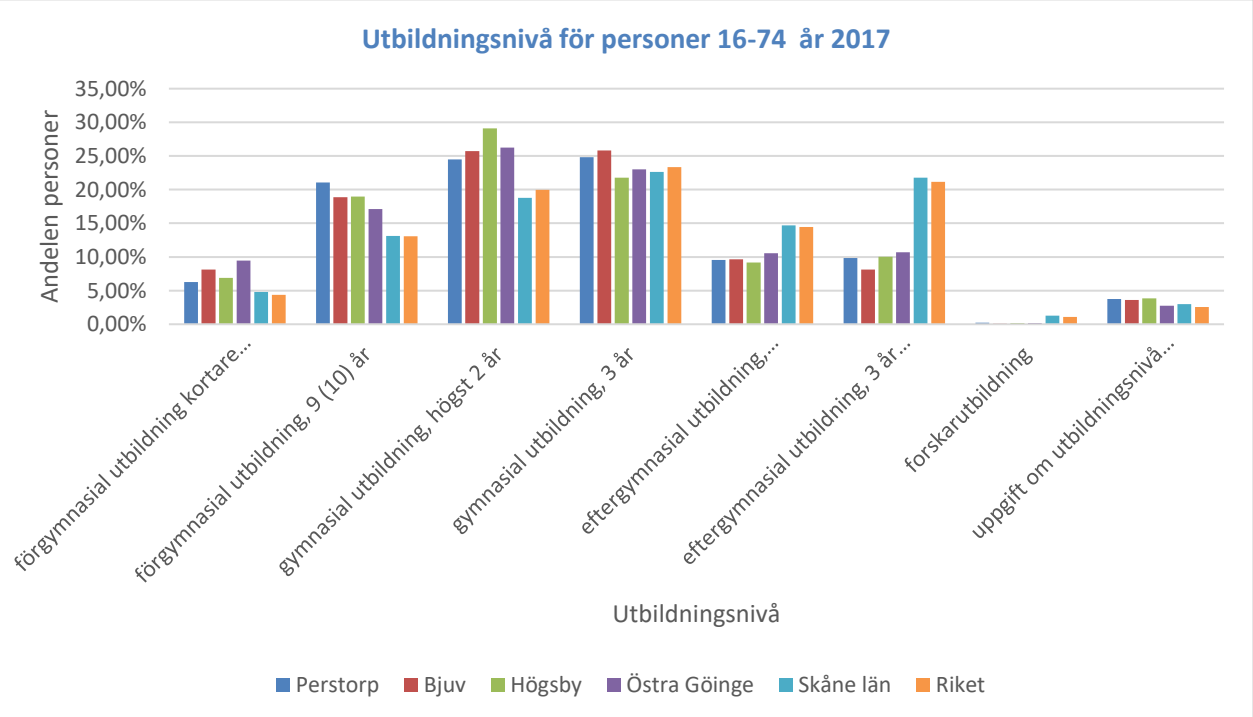

Källa: SCB, 2019a.

Få högutbildade invånare, trots att det skett en ökning sedan 1997

Den andel invånare i Perstorp som har minst en treårig *eftergymnasial* utbildning är låg i jämförelse med både Skåne och Riket [författarens tolkning]. Trots att gruppen med en högre utbildningsnivå i Perstorp har ökat sedan 1997 med 3,8 procentenheter (mätt fram t.o.m. 2017), så är ökningen mycket lägre i förhållande till utvecklingen i Skåne (+ 12,26 procentenheter) och även Riket (+ 11,85 procentenheter) (SCB, 2019a). Endast 10 % av invånarna i åldern 16–64 år i Perstorp 2017 hade en avslutad eftergymnasial utbildning. För samma period låg nivån för motsvarande grupp i både Riket och Skåne på ca 22 % (ibid). Alltså mer än dubbelt så många.

Diagram 68. Andel invånare 16–64 år i Perstorp, Skåne län och Riket som avslutet en eftergymnasial utbildning, 3 år eller längre. Sett till de tre åren; 1997, 2007 och 2017. Redovisat i andel (procent).

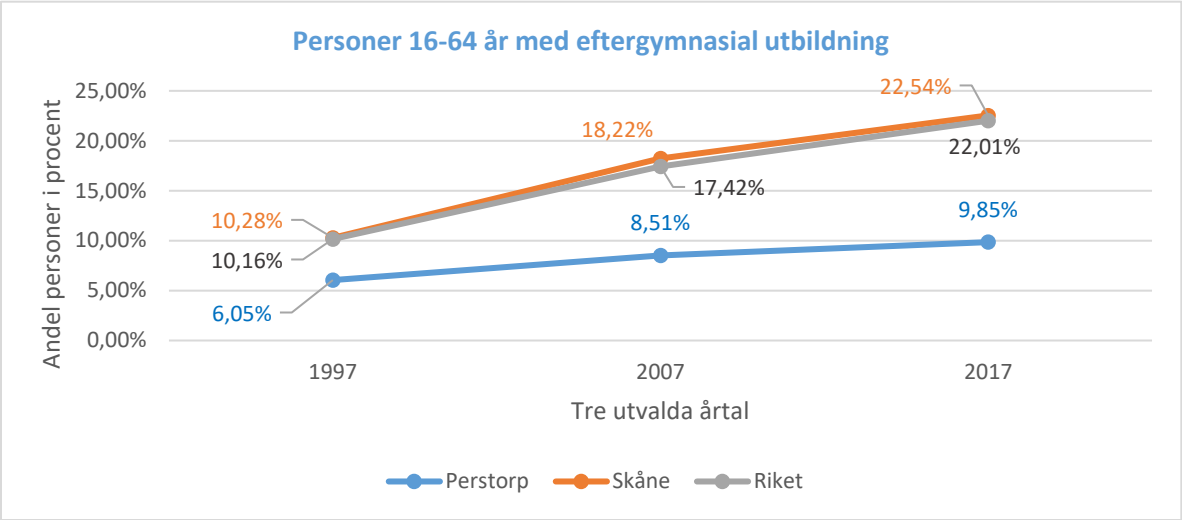

Källa: SCB, 2019a.

Invånare med en avklarad grundskole- och gymnasial utbildning ökar
Antalet personer som *inte* gick ut grundskolan minskar stadigt, samtidigt som andelen personer med gymnasial utbildning ökar i Perstorp [författarens tolkning]. 1985 var det 1 687 personer av invånarna 16–74 år som *inte* slutfört grundskolan (SCB, 2019a). 2017 hade motsvarande antal sjunkit till 324 stycken. Samtidigt har också antalet personer som har avklarat sin gymnasiala utbildning ökat. 1985 var det 421 personer som har slutfört sin gymnasieutbildning. År 2017 hade den siffran stigit till att bestå av 1 284 stycken (ibid).

Diagram 69. Antal personer i åldern 16–74 år, indelat efter den högst avklarade utbildningen, under åren 1985–2017 i Perstorp. Redovisat i antal (personer). Källa: SCB, 2019a.

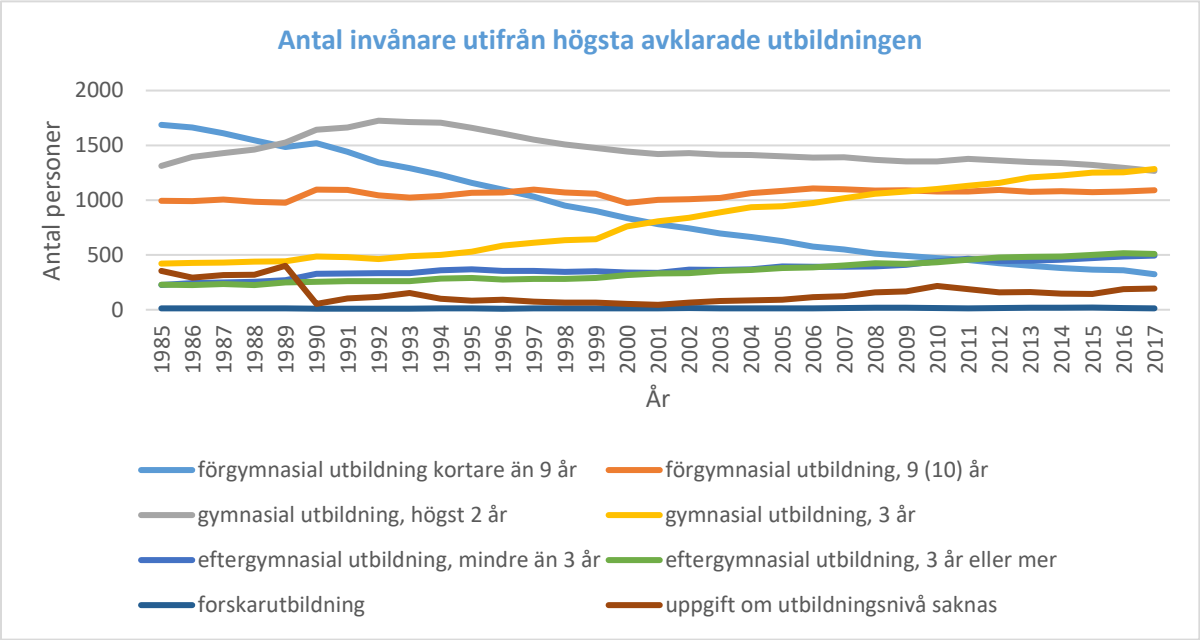

Källa: SCB, 2019a.

Andelen Perstorpsbor 16–26 år utan grundskoleutbildning ökade år 2017

Parallellt som antalet personer (16–74 år) utan 9-årig grundskoleutbildning i Perstorp minskat (bl.a. på grund av att många äldre i gruppen nu avlidit), har motsvarande andel av den yngre generationen (16–26 år) däremot ökat det senaste året (2017) [författarens analys]. Utav samtliga personer (16-26 år) 1987 var det totalt 10 personer (0,82 %) som inte gått ut grundskolan (SCB, 2019a). Motsvarande grupp 1997 utgjordes av 8 personer (0,88 %) och 2007 var det 6 individer (0,6 %). År 2017 hade antalet ökat kraftigt till hela 20 personer (2,1 %). Ökningen 2017 är något alla geografiska områden (Bjuv, Högsby, Östra Göinge, Skåne län och Riket) som Perstorp jämförs med erfarit. Samtidigt ligger Perstorp, i en jämförelse med Bjuv, Skåne län och Riket något högre i andel invånare som inte avslutat sin grundskoleutbildning 2017. Jämfört med kommuner som liknar Perstorp socioekonomiskt (Högsby och Östra Göinge) så ligger Perstorp dock något under dessa kommuner sett till andel invånare med oavslutad 9-årig grundskola (ibid).

Diagram 70. Andel personer 16–26 år som har en förgymnasial utbildning kortare än 9 år i Perstorp, Bjuv, Högsby, Östra Göinge, Skåne län och Riket. Jämfört med den totala befolkningen mellan 16–26 år, enligt fyra utvalda år (1987, 1997, 2007, 2017). Redovisat i andel (procent).

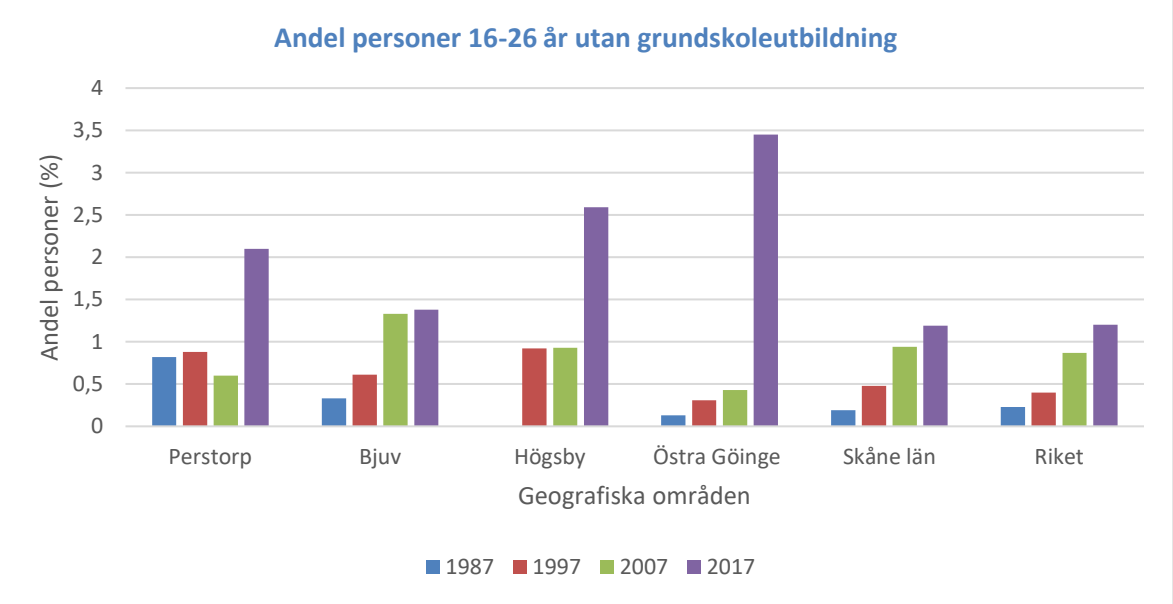

Källa: SCB, 2019a. Omräknat i procent av författaren 2019-04-01.

Det är främst utrikes födda 16–24 år som saknar grundskoleutbildning

Det finns ingen kommunal statistik över vilket land invånarna 16-24 år som saknar grundskoleutbildning i Sverige, fötts i [författarens analys]. Däremot framgår det av nationell statisk från 2017, att 0,12 % av invånarna 16–24 år som inte fullföljt grundskolan är födda i Sverige (SCB, 2019a). Motsvarande siffra för de utrikes födda invånarna i gruppen är 5,1 %. Därmed är det alltså främst utrikes födda invånare 16-24 år som inte gått ut grundskolan (ibid).

Tabell 34. Befolkning 16-24 år efter ålder, nationell bakgrund och utbildningsnivå 2017. Redovisat i antal (individer) och andel (procent).

Födelseregion	***Född i Sverige 16-24 år***		***Född utomlands 16-24 år***	
Utbildningsnivå	**Antal**	**Andel**	**Antal**	**Andel**
Förgymnasial utbildning kortare än 9 år	990 st.	0,12 %	10 096 st.	5,1 %
Förgymnasial utbildning, 9 (-10) år	317 492 st.	37,3 %	64 906 st.	32,58 %
Totalt	851 948 st.	81,1 %	199 235 st.	18,9 %

Källa: SCB, 2019a. Omräknat av författaren.

5.2. FÖRSKOLAN

Härunder presenteras statistik om förskolan i Perstorp. Denna redogör för hur kommunens förskola ser ut i förhållande till hur många invånare som skriver in sina barn i Perstorps förskoleverksamhet, samt hur barngruppernas storlek och personaltätheten ser ut i denna. Perstorps situation presenteras också i en jämförelse med motsvarande genomsnittliga mått för förskoleverksamheternas generella situation sett till hela Riket samt Skåne län. Utöver detta redovisas också statistik över hur förskolebarnens socioekonomiska bakgrund ser ut (se även avsnittet om barnfattigdom). Syftet med denna fakta är att ge en bild av hur förskolan i Perstorp ser ut och står sig i relation till Riket och Skåne län.

De centrala trenderna är:

→ Förra året (2018) var ca 85 % av alla barn 1–5 år i kommunen inskrivna på förskolan. Senaste decenniet (2008-2018) har andelen inskrivna förskolebarn ökat.

→ Barngruppernas storlek i Perstorp var större än snittet i både Riket och Skåne län (2018). Barngrupperna har under de senaste 10 åren (2008–2018) minskat något.

→ Personaltätheten (för både outbildad och utbildad personal) visade sig vara lägre i Perstorp än i Riket (2018). Under de sista 15 åren (2003–2018) har personaltätheten minskat.

Perstorp har endast en förskola vilken är i kommunal regi
I Perstorp 2018 var 85 % av alla barn 1–5 år inskrivna på förskolan, vilket motsvarar totalt 386 inskrivna barn (Skolverket, 2019). För Riket låg siffran också på 85 %. I Perstorp finns det inga förskolor i enskild regi[54] utan kommunens förskola drivs i kommunal regi. I Riket 2018 drevs 20 % av förskolorna i enskild regi och i Skåne län 21 % (ibid).

I Perstorp är förskolan indelad i 7 ”förskoleenheter”[55] (Skolverket, 2019). Inom de 7 enheterna så finns det 22 avdelningar (dvs. den barngrupp som barnen huvudsakligen ingår i). Dessa 22 avdelningar motsvaras av en tillfällig avdelning namngiven Äventyrarna för barn som är 5 år gamla, 10 stycken ”småbarnsavdelningar” (vilket är avdelningar för barn upp till 3 år) samt 11 avdelningar för barn 3-5 år (ibid).

Barngrupperna (antal barn per avdelning) i Perstorps förskola som helhet är något större än i Riket (Skolverket, 2019). I Perstorp 2018 var barngrupperna i genomsnitt 17,5 barn per avdelning, vilket kan jämföras med Rikets 15,4 barn per avdelning. Dock så skiljer sig barngrupperna åt i storlek bl.a. gällande barnens ålder. Storleken per småbarnsgrupp 2018 i Perstorp var 13,3 barn per avdelning, vilket kan jämföras med Riket där motsvarande antal var 12,6 barn per avdelning (ibid).

[54] Verksamhet som kommunen ansvarar för men som drivs av annan huvudman än kommunen.
[55] En förskoleenhet räknas en eller flera förskolebyggnader som ligger nära varandra och till enheterna knuten verksamhet som inte bedrivs i någon förskolebyggnad.

Tabell 35. Sammanfattande tabell av nyckeltalen ”antal barn”, ”antal avdelningar”, ”genomsnittligt antal barn per avdelning”, ”antal heltidstjänster”, ”andel (%) av heltidstjänsterna med förskolelärarexamen” och ”personaltäthet”. Uppdelat på Perstorps 7 förskoleenheter den 15 oktober 2018.

Verksamhetsnamn	Antal barn	Antal avdelningar[56]	Genomsnitt antal barn per avdelning	Antal heltids-tjänster[57]	Andel (%) av heltids-tjänsterna med förskole-lärarexamen[58]	Personal-täthet[59]
BOKEBACKEN	131	7	18,7	20,1	27,4	6,5
HATTSTUGAN	35	2	17,5	5,7	31	6,2
KLOCKARESKOGEN	31	2	15,5	5,3	47,6	5,9
NALLE PUH	32	2	16	5,5	31,8	5,8
PÄRLAN	36	2	18	5,9	47,5	6,1
SOLPARKEN	94	6	15,7	14,9	32,8	6,3
ÄVENTYRARNA	27	1	27	3,8	26,7	7,2

Källa: Skolverket, 2019.

På 10 år har andelen inskrivna förskolebarn ökat

Sett till en 10–årsperiod har andelen inskrivna barn i förskolan i Perstorp ökat med 18 procentenheter [författarens beräkning]. År 2008 var 67 % av barnen 1-5 år inskrivna i förskolan, år 2018 hade andelen ökat till att 85 % av barnen var inskrivna (Skolverket, 2019).

Diagram 71. Andelen barn 1-5 år inskrivna i förskolan, under senaste 10–årsperioden (2008–2018) i Perstorp, Skåne län och Riket. Redovisat i andel (procent) av den totala befolkningens 1-5 åringar.

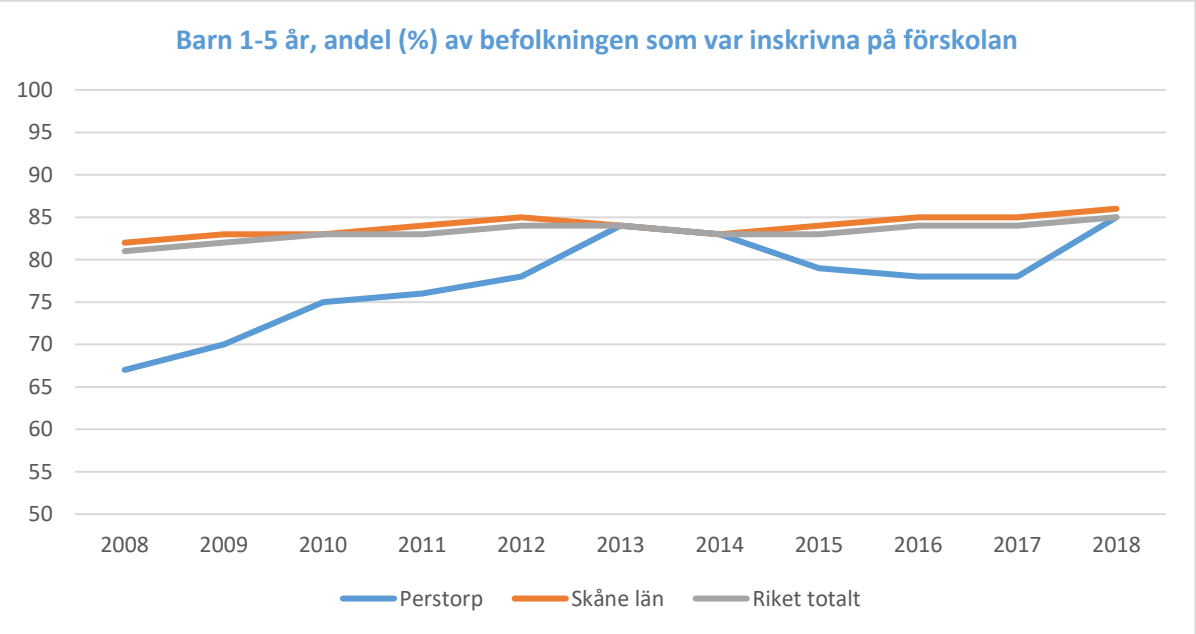

Källa: Skolverket, 2019.

[56] Barngrupp som barnen ingår i under större delen av sin dag på förskolan.
[57] Anställda som arbetar med barn omräknat till heltidstjänster med hjälp av tjänstgöringsgraden. Förskolechefs tid i arbete med barn är inräknad.
[58] Antal heltidstjänster med förskollärarexamen och med utfärdat examensbevis.
[59] Antal inskrivna barn per heltidstjänst.

Barngrupperna i Perstorps förskola har minskat något- men är fortfarande större än genomsnittet för Skåne län och Riket

Under en 10–årsperiod (2008–2018) har barngrupperna för förskolebarn 1-5 år minskat med ett barn per avdelning i Perstorp [författarens beräkning]. År 2008 var det 18,5 barn per avdelning, 2018 var det 17,5 barn per avdelning (Skolverket, 2019). Dock är barngrupperna i Perstorps förskola fortfarande större i en jämförelse med både Skåne län (16,1 barn per avdelning) och Riket (15,4 barn per avdelning) (ibid).

Diagram 72. Storleken på samtliga barngrupper[60] över en 10–årsperiod (2008-2018) i Perstorp, Skåne län och Riket. Redovisat i antal (barn per avdelning).

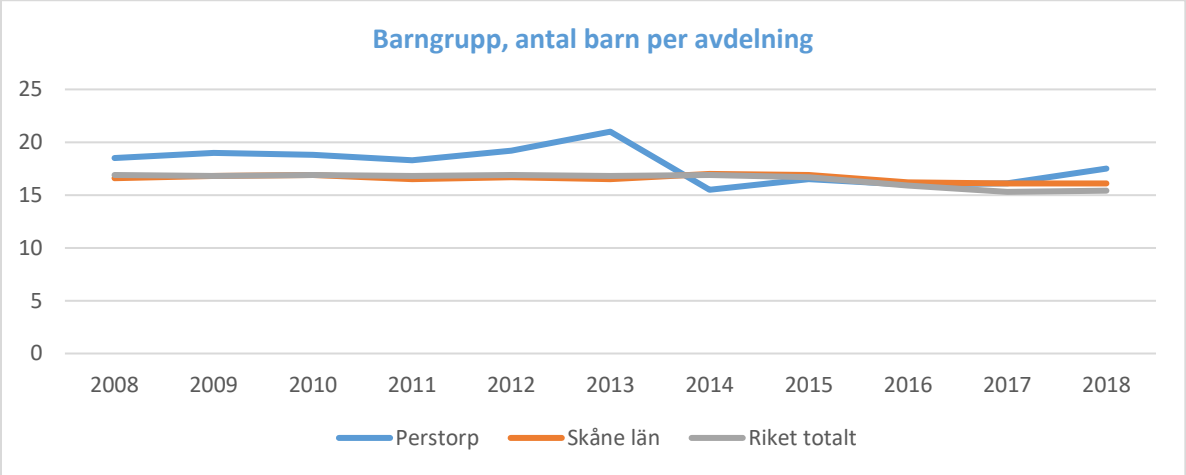

Källa: Skolverket, 2019.

Personaltätheten på förskolan är låg och har minskat

År 2018 gick det 6,3 barn per anställd heltidstjänst hos de som arbetar med barn (exklusive städ- och kökspersonal) i Perstorps förskola (Skolverket, 2019). Siffran för Riket var 5,1 barn per heltidstjänst samma år. Därmed var det fler barn per heltidstjänst i Perstorp, i jämförelse med Riket. Ur ett längre tidsperspektiv (2003–2018) så har personaltätheten i Perstorps förskola minskat något (vilket är negativt, då det betyder att antalet barn per personal ökat). År 2003 var det 6 barn per heltidsanställd medan motsvarande år 2018 var 6,3 barn (ibid).

Diagram 73. Personaltäthet, antal barn per heltidstjänst som arbetar med barn i Perstorp och Riket, 2003–2018. Redovisat i antal (barn per heltidstjänst).

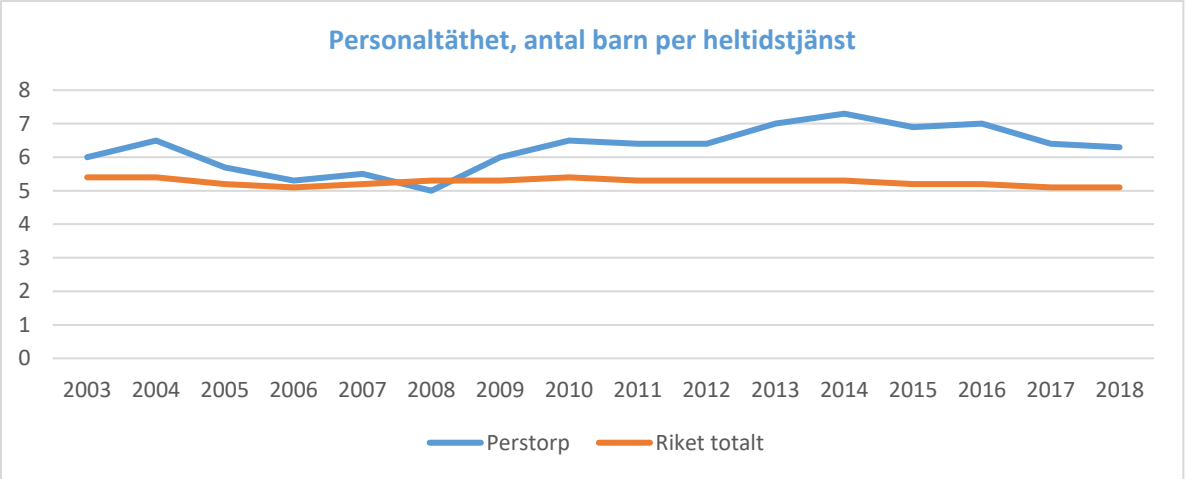

Källa: Skolverket, 2019.

[60] Avser både småbarnsgrupperna för barn 3 år eller yngre och barngrupperna för barn 4-5 år.

Personaltätheten bland personal med förskolexamen eller förskollärarlegitimation är lägre på Perstorps förskola i jämförelse med Riket

År 2018 var det 19,1 barn per heltidstjänst med *förskollärarexamen* (Skolverket, 2019). Medan samma siffra för Riket var 12,9 barn. Därmed så var det fler barn per heltidstjänst med förskollärarexamen i Perstorp än i Riket. Samtidigt så har personaltätheten för antal barn per heltidstjänst med förskollärarexamen minskat sett till de senaste 5 åren, från 17,6 barn per heltidstjänstanställd med förskollärarexamen år 2014 till 19,1 barn per heltidstjänster anställd 2018 (ibid).

Detsamma gäller för antalet barn per heltidstjänst med *förskollärarlegitimation* 2018, då det var 21,1 barn per heltidstjänst i Perstorps förskola (Skolverket, 2019). Medan siffran för Riket var 12,0 barn per heltidstjänst med förskollärarlegitimation. Även för denna grupp med legitimation, liksom för de med förskolelärarexamen, har personaltätheten gällande antal barn per heltidstjänst minskat under de senaste 3 åren. Från att utgöra ett antal om 18,4 barn per heltidstjänst med förskollärarlegitimation år 2016, till att 2018 istället bli 21,1 barn per heltidstjänst med förskollärarexamen (ibid).

Knappt 4 av 10 barn i förskolan har minst en förälder med en högre utbildning

Andelen barn i Perstorps förskola 2018 som hade minst en förälder med en eftergymnasial, dvs. en ”högre”, utbildning var 37,6 % (SCB, 2018c). Vidare redovisas skillnader mellan förskolebarnen i tätorten respektive glesbygden. Ett utbildningsindex visar föräldrarnas sammanvägda utbildningsnivå, där ett värde över 100 är ett gott resultat (högre utbildning finns), medan ett värde under 100 motsvarar ett sämre resultat (föräldrarna har endast lägre utbildning). Resultatet av utbildningsindex landade för tätortens förskolebarn på 94 medan indexet för barnen som går i förskola i glesbygden visade värdet 106, enligt den senaste mätningen gjord 2018 (ibid).

Tabell 36. Utbildningsnivån för föräldrar med barn i Perstorps förskola den 4 september 2018. Redovisat i andel (%) och antal barn (st.).

	Barn fördelade efter föräldrarnas högsta utbildning, andel i % och antal (barn)				
	Uppgift saknas	Folkskola/ Grundskola	Gymnasie-skola	Efter-gymnasial utbildning	Föräldrarnas sammanvägda utbildningsnivå Index
Glesbygd	0,0 % (0)	7,5 % (3)	37,5 % (15)	55,0 % (22)	106
Tätort	1,5 % (5)	12,3 % (41)	50,6 % (168)	35,5 % (118)	94

Källa: SCB, 2018c.

Andel barn till föräldrar med en eftergymnasial utbildning har ökat något

Andelen barn till föräldrar med en eftergymnasial utbildning har under perioden 2016-2018 ökat med +0,6 procentenheter [författarens beräkning]. Dock kan påpekas att förändringen också skiljer sig (se tabell nedan) åt mellan olika förskoleenheter (SCB, 2018c).

Tabell 37. Andel barn till föräldrar med en eftergymnasial utbildning 2018 samt den förändring som skett mellan åren 2016–2018. Uppdelat mellan de olika förskoleenheterna. Redovisat i andel procent (%) och antal barn (st.).

	Andel (%) och antal barn till föräldrar med eftergymnasial utbildning, 2018	**Förändring i andel (procentenheter) och antal barn till föräldrar med eftergymnasial utbildning (2016-2018)**
Pärlan (glesbygd)	55,0 % (22)	+2,0 procentenheter (+5)
Bokebacken (tätort)	33,1 % (39)	+0,1 procentenheter (+1)
Hattstugan (tätort)	29,7 % (11)	+4,7 procentenheter (+2)
Klockareskogen (tätort)	50,0 % (20)	-7 procentenheter (oförändrat 20)
Nalle Puh (tätort)	36,8 % (14)	-2,2 procentenheter (oförändrat 14)
Solparken (tätort)	34,3 % (34)	+1,3 procentenheter (+8)

Källa: SCB, 2018c omräknat till procentenheter av författaren.

Cirka 2 av 10 förskolebarn har föräldrar som är födda utomlands

År 2018 var 21,5 % av barnen i Perstorps förskola födda i Sverige med föräldrar födda utomlands (SCB, 2018c). Det betyder att 2 av 10 (totalt 80 förskolebarn) hade föräldrar födda utomlands. Andelen barn med föräldrar födda utomlands varierar också i denna mätning beroende på om barnet går i förskola i tätorten eller glesbygden. År 2018 var det totalt 76 barn med föräldrar födda utomlands som gick i förskolan i tätorten, medan motsvarande siffra låg på 4 barn i glesbygden (ibid).

Tabell 38. Barn med utländsk bakgrund i Perstorps förskola den 4 september 2018. Redovisat i andel (procent) och i antal (elever).

Utländsk bakgrund, andel (%) och antal (barn/elever)					
	Elever födda utomlands med föräldrar födda utomlands	Därav invandrade de senaste 6 åren	Därav invandrade de senaste 3 åren	Därav invandrade de senaste 2 åren	Elever födda i Sverige med föräldrar födda utomlands
Glesbygd	7,5 % (3)	7,5 % (3)	0,0 % (0)	0,0 % (0)	10,0 % (4)
Tätort	8,4 % (28)	8,4 % (28)	5,4 % (18)	4,2 % (14)	22,9 % (76)

Källa: SCB, 2018c.

Andelen barn födda i Sverige med föräldrar födda utomlands har ökat

Andelen barn inrikes födda i Sverige med föräldrar födda utomlands har ökat med +2,5 procentenheter sett till en 3 årsperiod (2016-2018) [författarens beräkning]. Nedan kan ses (i Tabell) hur även denna ökning skiljer sig åt mellan förskoleenheterna (ibid).

Tabell 39. Andel barn födda i Sverige med föräldrar födda utomlands 2018 och förändring mellan åren 2016-2018. Redovisat i andel (procent) och antal (barn).

	Andel (%) och antal barn födda i Sverige med föräldrar födda utomlands 2018	**Förändring i andel (procentenheter) och antal 2016-2018 för barn födda i Sverige med föräldrar födda utomlands**
Pärlan (glesbygd)	10,0 % (4)	+10,0 procentenheter (+4)
Bokebacken (tätort)	30,5 % (36)	+11,5 procentenheter (+14)
Hattstugan (tätort)	40,5 % (15)	-6,5 procentenheter (-2)
Klockareskogen (tätort)	7,5 % (3)	-3,5 procentenheter (-1)
Nalle Puh (tätort)	13,2 % (5)	+5,2 procentenheter (+2)
Solparken (tätort)	17,2 % (17)	-4,5 procentenheter (oförändrat 17)

Källa: SCB, 2018c omräknat till procentenheter av författaren.

Cirka 2 av 10 inskrivna barn 1-5 år har annat modersmål än svenska i Perstorps förskola 2013

I Perstorp år 2013 hade hela 22 % av samtliga inskrivna förskolebarn 1-5 år ett annat modersmål än svenska (Skolverket, 2019). För samma år var motsvarande grupps andel 22 % i Riket och 27 % i Skåne län[61] (ibid).

Diagram 74. Andel barn 1-5 år med annat modersmål än svenska i Perstorp, Skåne län och Riket 2008–2013 (senare statistik finns inte på skolverkets hemsida). Redovisat i andel (procent).

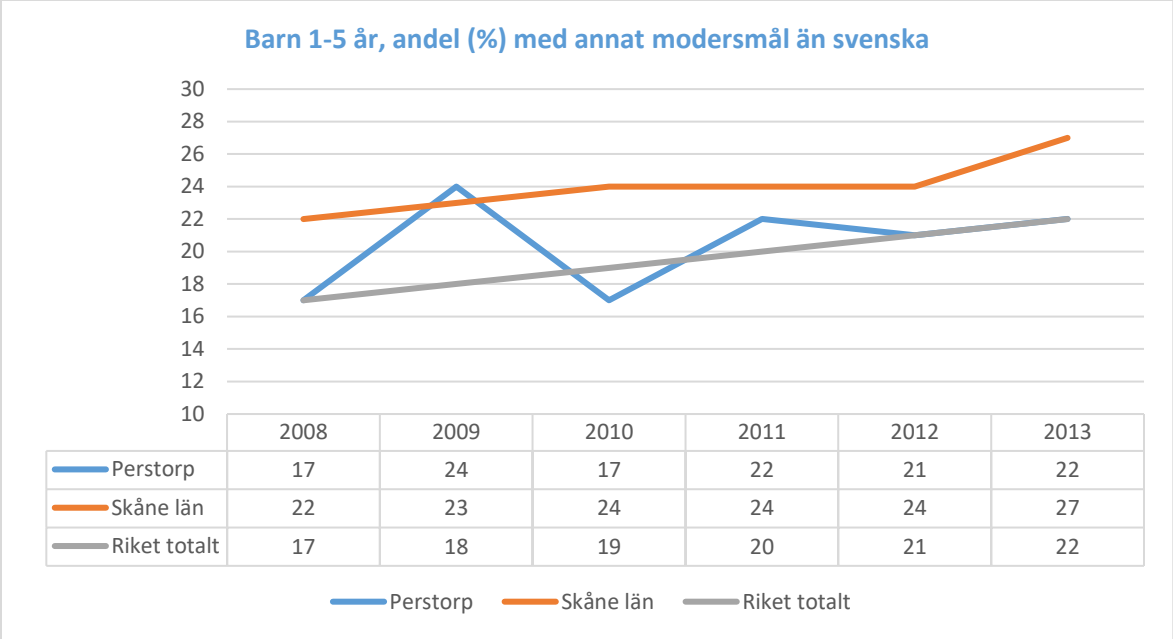

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Perstorp	17	24	17	22	21	22
Skåne län	22	23	24	24	24	27
Riket totalt	17	18	19	20	21	22

Källa: Skolverket, 2019.

[61] Siffror från 2014 till 2018 saknas på Skolverkets hemsida. Det finns ingen offentlig statistik på kommunal nivå som redovisar huruvida andelen av de inskrivna barnen 1-5 år är inrikes- respektive utrikes födda.

Cirka 1 av 20 familjer med förskolebarn mottog försörjningsstöd 2018
Andelen familjer med barn i förskolan i Perstorp, som mottog försörjningsstöd 2018 var 6,5 % (SCB, 2018c). Också här skiljer sig andelen familjer med försörjningsstöd åt beroende på om barnet går i förskola i tätorten eller glesbygden. Totalt 24 familjer med barn i förskoleåldern mottog försörjningsstöd 2018 i Perstorp. Av dessa ekonomiskt biståndstagande hushåll hade hela 21 familjer sina barn i tätorten medan endast 3 hade förskolebarn i glesbygden (ibid).

Tabell 40. Andelen familjer med förskolebarn som erhöll försörjningsstöd den 4 september 2018, fördelat mellan glesbygd respektive tätort. Redovisat i andel (procent) och antal (familjer).

Familjer med försörjningsstöd		
	Andel (i %)	Antal (familjer)
Glesbygd	7,5 %	3
Tätort	6,3 %	21

Källa: SCB, 2018c.

Familjer med förskolebarn som erhåller försörjningsstöd har minskat
Andelen familjer med förskolebarn som erhåller försörjningsstöd har minskat under de senaste 3 åren 2016–2018) [författarens beräkning]. Mer specifikt har familjerna med försörjningsstöd i Perstorp minskat med totalt -5,3 procentenheter under perioden. Minskningen skiljer sig åt mellan förskoleenheter (ibid).

Tabell 41. Andel familjer, med förskolebarn, som erhöll försörjningsstöd 2018 samt dess förändring mellan åren 2016–2018. Redovisat i andel (procent) och antal (familjer).

	Andel (%) och antal (familjer) med försörjningsstöd 2018	**Förändring i andel (procentenheter) och antal 2016-2018 för familjer med försörjningsstöd**
Pärlan (glesbygd)	7,5 % (3)	-1,5 procentenheter (oförändligt 3)
Bokebacken (tätort)	7,6 % (9)	-3,4 procentenheter (-4)
Hattstugan (tätort)	10,8 % (4)	-14,2 procentenheter (-5)
Klockareskogen (tätort)	0,0 % (0)	0,0 procentenheter (0)
Nalle Puh (tätort)	7,9 % (3)	-6,1 procentenheter (-2)
Solparken (tätort)	6,1 % (6)	-5,9 procentenheter (-3)

Källa: SCB, 2018c omräknat till procentenheter av författaren.

Cirka 2 av 10 förskolebarn lever med en ensamstående förälder 2018
Enligt SCB:s senaste mätning från den 4 september 2018 så var det var sammanlagt 20,4 % (76 barn) av förskolebarnen som levde i familjer med en ensamstående förälder (SCB, 2018c). Det var också 8,6 % (32 st.) av förskolebarnen som levde i familjer med endast en vårdnadshavare (ibid). Barn till ensamstående föräldrar tenderar ha det ekonomiskt svårare än de barn som bor med två (eller fler sammanboende föräldrar) [författarens analys].

5.3. GRUNDSKOLAN

Syftet med att presentera statistik om grundskolan och skolresultaten i Perstorp är att ge en bild av hur kommunens grundskola ser ut samt hur det går för eleverna resultatmässigt.

De centrala trenderna är:

→ Omkring 83,5 % av eleverna i årskurs 9 var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram (läsår 2017/2018). Av de elever som *inte* hade behörighet bestod samtliga av pojkar med utländsk bakgrund, födda utomlands.

→ Andelen elever behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har under perioden (2011-2017) ökat med +11 procentenheter.

→ Perstorp ligger något under Riket i det genomsnittliga meritvärdet, men på en likartad nivå med Skåne län (2018).

→ Något högre lärartäthet i Perstorp än i Skåne och Riket (2018/2019). Under de sista 9 åren (2009–2018) har lärartätheten ökat.

→ Ca 8 av 10 lärare på grundskolan har en pedagogisk högskoleexamen (läsåret 2018/2019).

→ Cirka 4 av 10 elever i grundskolan har minst en förälder med en högre (eftergymnasial) utbildning (2018).

→ Av samtliga elever i grundskolan är ca 25,2 % födda utomlands med föräldrar födda utomlands (2018). Under åren (2016–2018) har andelen utrikesfödda elever med föräldrar födda utomlands ökat med +7,2 procentenheter.

Andelen elever som har uppnått kunskapskraven har ökat

Andelen elever[62] i Perstorps årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen har ökat senaste decenniet (2008–2018) (Kolada, 2019). År 2012 var det ca 70 % som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen, medan siffran för 2018 uppgick till ca 80 % (ibid).

Diagram 75. Andelen elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i jämförelse med kommuner i Sverige som liknar Perstorp socioekonomiskt och Riket (1998–2018). Redovisat i andel (procent).

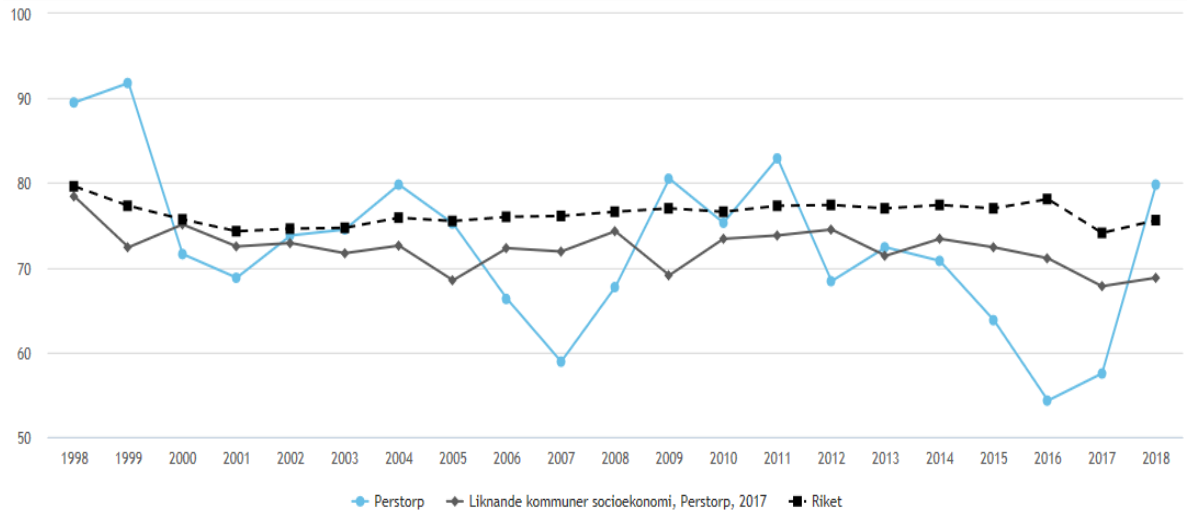

Källa: Kolada, 2019.

[62] Uppgiften avser elever folkbokförda i kommunen oavsett var någonstans de går i skolan (Kolada, 2019).

Lärartätheten har ökat något på en 9 årsperiod
På 9 år (2009–2018) har lärartätheten i Perstorp ökat eftersom antalet elever har minskat med - 1,9 elever per lärare (Skolverket, 2019). Mer specifikt var det 2009 hela 13,2 elever per lärare vilket år 2018 sjunkit till 11,3 elever per lärare (ibid).

Diagram 76. Antal inskrivna elever per heltidstjänstgörande lärare i grundskolan för läsåren 2009–2018 i Perstorp. Redovisat i antal (elever per lärare).

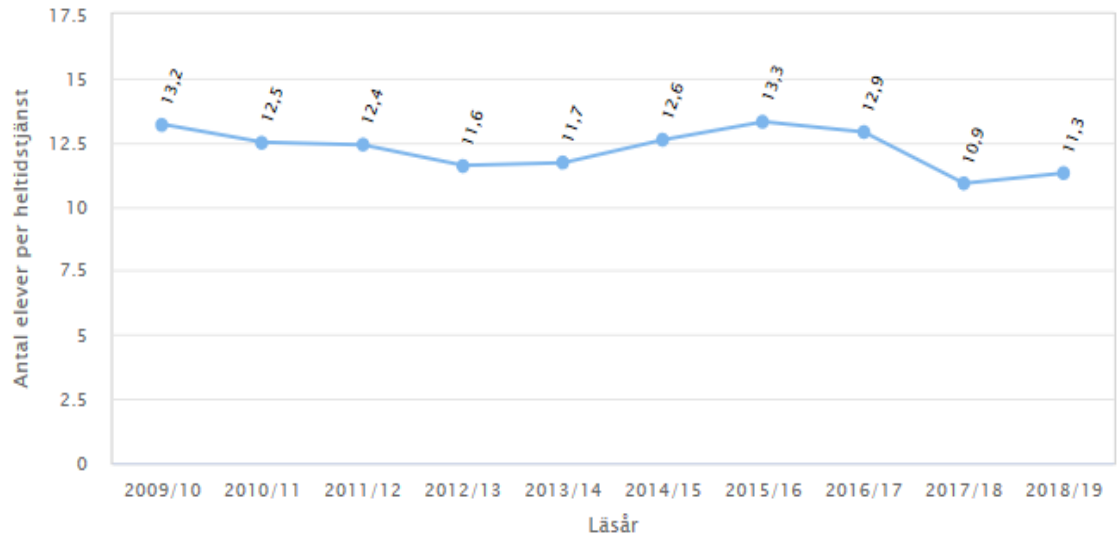

Källa: Skolverket, 2019.

Cirka 11,3 elever per lärare i Perstorps grundskola 2019
För läsåret 2018/2019 var lärartätheten på Perstorps grundskola 11,3 elever – vilket kan jämföras med Riket och Skåne län där de båda hade 12,1 elever per lärare (Skolverket, 2019). Därmed är det något färre elever (-0,8 st.) per lärare i Perstorp, i jämförelse med Riket och Skåne län[63] (ibid).

Diagram 77. Antal inskrivna elever per heltidstjänstgörande lärare i grundskolan i Perstorp, Riket och Skåne län för läsåret 2018/2019. Redovisat i antal (elever per lärare).

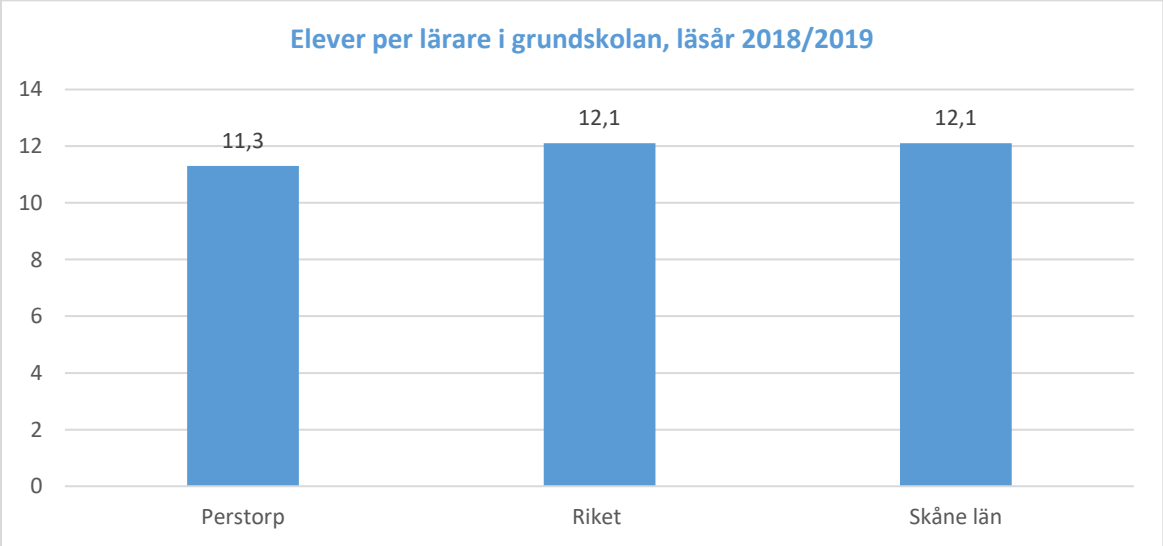

Källa: Skolverket, 2019. Omarbetat av författaren den 25 april 2019.

[63] Statistiken avser den totala lärartätheten för samtliga grundskolor i Perstorp, Riket och Skåne län.

Lärartätheten skiljer sig åt mellan årskurserna i grundskolan
För läsåret 2018/2019 skiljer sig lärartätheten åt mellan Perstorps grundskolor [författarens analys]. Den lägsta lärartätheten har Norra Lyckan skolan med 14,2 elever per lärare och högst lärartäthet har Centralskolan åk. 7-9 med 8,9 elever per lärare (Skolverket, 2019).

Diagram 78. Antal inskrivna elever per heltidstjänstgörande lärare i grundskolan i Perstorp (dvs. Centralskolan, Norra Lyckan skolan, Oderljunga skola och Parkskolan) för läsåret 2018/2019. Redovisat i antal (elever per lärare).

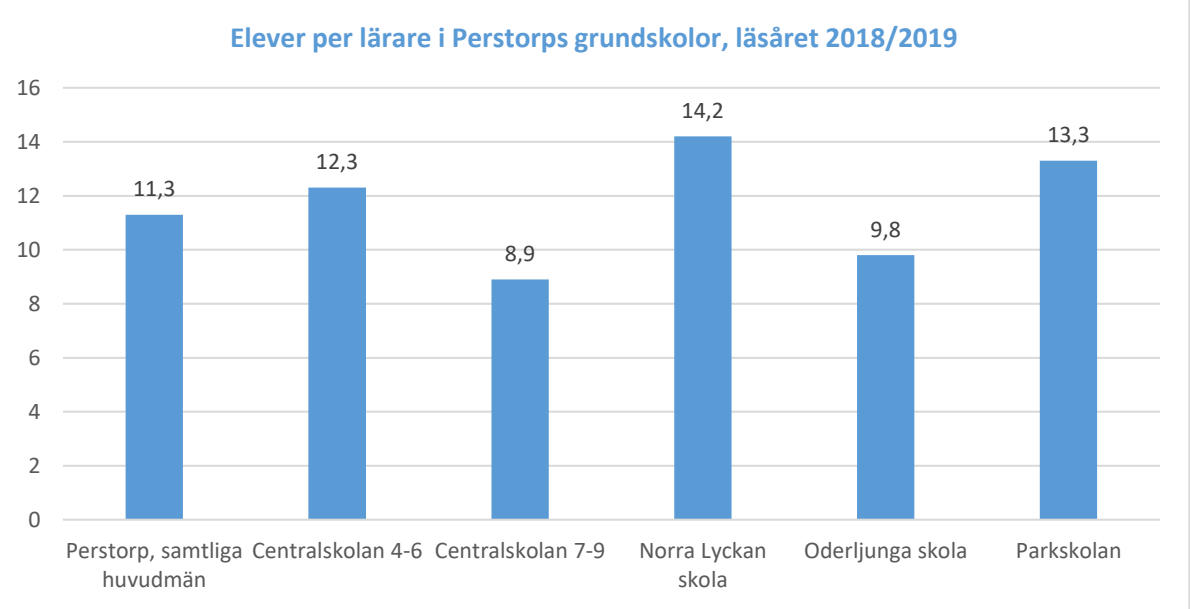

Källa: Skolverket, 2019. Omarbetat av författaren den 25 april 2019.

Cirka 8 av 10 lärare har en pedagogisk högskoleexamen
Läsåret 2018/2019 hade 83,6 % av lärarna på Perstorps grundskola en pedagogisk högskoleexamen (Skolverket, 2019). För samma period visades att 80,9 % av lärarna i genomsnittet för Riket hade en pedagogisk högskoleexamen och för Skåne län låg siffran på 82,5 % (ibid). Därmed hade Perstorps grundskola alltså en något högre andel lärare med pedagogisk högskoleexamen läsåret 2018/2019 än vad som var fallet i både Skåne län liksom nationellt [författarens tolkning].

Diagram 79. Andelen av alla tjänstgörande lärare som hade lärarexamen, förskollärarexamen eller fritidspedagogexamen och som fått examensbevis utfärdat[64] i Perstorp, Riket och Skåne län under läsåret 2018/2019. Redovisat i andel (procent).

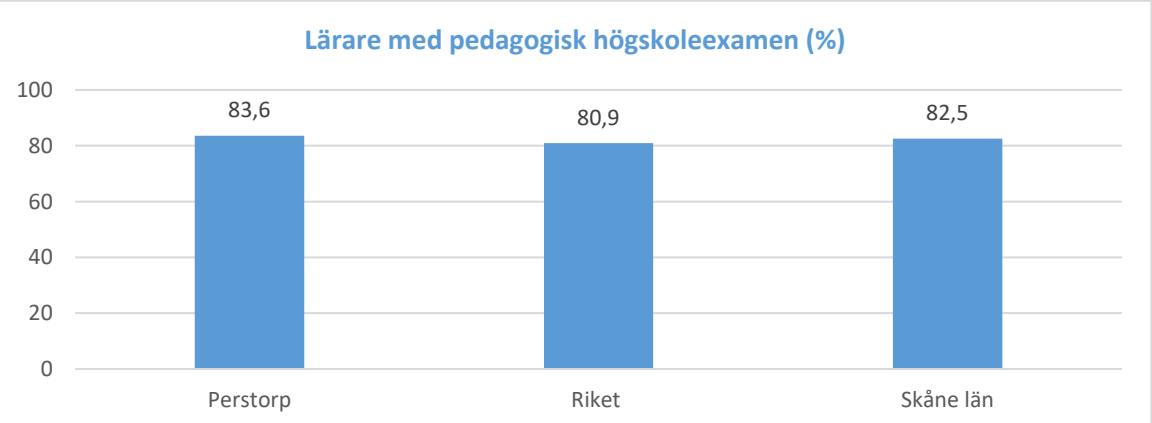

Källa: Skolverket, 2019. Omarbetat av författaren den 25 april 2019.

[64] Med dessa har likställts personer som tidigare förklarats behöriga till statligt reglerade lärartjänster och personer som haft förordnande som behörig lärare.

Cirka 4 av 10 grundskolelever har minst en förälder med en högre utbildning
Andelen elever i Perstorps grundskola som hade minst en förälder med eftergymnasial ”högre” utbildning var 39,2 % år 2018 (SCB, 2018c). Sett till föräldrars sammanvägda utbildningsindex där ett värde över 100 är ett gott resultat (högre utbildning) och ett värde under 100 är ett sämre resultat (lägre utbildning). Resultatet skiljer sig utifrån om eleverna går i grundskolan i tätorten, då resultatet blev 96 eller om eleverna går i grundskolan i glesbygden då resultatet blev 104 (ibid).

Tabell 42. Utbildningsnivån för föräldrar till elever i Perstorps grundskola den 4 september 2018. Redovisat i andel (%) och antal (elever).

	Elever fördelade efter föräldrarnas högsta utbildning, andel i % och antal (elever)				
	Uppgift saknas	Folkskola/ Grundskola	Gymnasie-skola	Efter-gymnasial utbildning	Föräldrarnas sammanvägda utbildningsnivå Index
Glesbygd[65]	0 % (0)	7,3 % (3)	36,6 % (15)	53,7 % (22)	104
Tätort[66]	6,7 % (51)	8,6 % (65)	46,3 % (351)	38,4 % (291)	96

Källa: SCB, 2018c.

Andel barn till föräldrar med en högre utbildning har minskat något
Andelen barn till föräldrar med en högre utbildning har minskat med -0,8 % under en 3-årsperiod (2016-2018) [författarens beräkning]. Förändringen skiljer sig åt mellan elever i tätort och glesbygd (ibid).

Tabell 43. Andel elever vars föräldrar med en eftergymnasial ”högre” utbildning i Perstorp 2016–2018. Redovisat i antal (elever) och andel (procent och procentenheter).

	Andel (%) elever till föräldrar med eftergymnasial utbildning (2018)	**Förändring i andel (procentenheter) 2016–2018 för elever med föräldrar med eftergym utb.**
Glesbygd	53,7 % (22)	-2,3 procentenheter (oförändrat 22)
Tätort	38,4 % (291)	+0,6 procentenheter (+20)

Källa: SCB, 2018c omräknat till procentenheter av författaren.

Hög andel nyinvandrade elever i Perstorps grundskola
År 2018 var andelen nyinvandrade elever i Perstorps grundskola (årskurs 1-9) hög [författarens tolkning]. Andelen nyinvandrade elever utgjorde 18 % av den totala andelen elever i grundskolan (Kolada, 2019). Motsvarande siffra för Riket samma år låg på 5,7 % och för socioekonomiskt likartade kommuner låg siffran på 16,1 % (ibid)[67].

[65] Grundskolan i glesbygden tillhör Oderljungaskolan och Centralskolan åk. 4-6.
[66] Grundskolan i tätorten tillhör Centralskolan åk. 4-9, Norra Lyckan skolan och Parkskolan.
[67] Statistiken avser antal nyinvandrade elever folkbokförda i kommunen, inskrivna i grundskolan dividerat med antal elever folkbokförda i kommunen, inskrivna i grundskolan. Till nyinvandrade elever hör de som kommit till Sverige under de senaste 4 åren och som inte bott i Sverige eller gått i svensk skola tidigare.

Diagram 80. Den totala andelen nyinvandrade elever i grundskolan (åk 1-9) i Riket, i Perstorp respektive med Perstorp socioekonomiskt jämförbara kommuner 2012-2018. Redovisat i andel (procent).

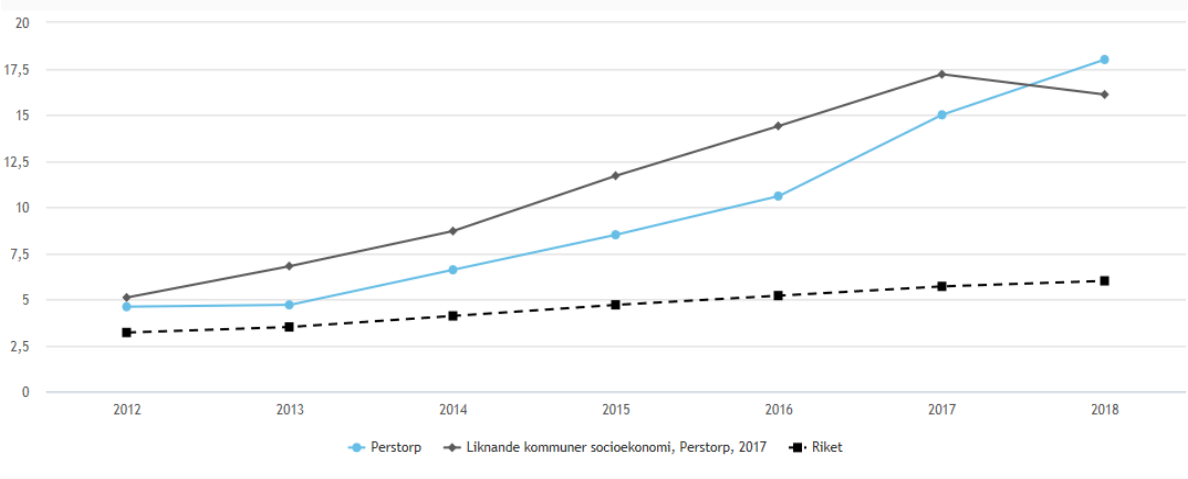

Källa: Kolada, 2019.

Cirka 1 av 4 grundskolelever är födda utomlands med utrikes födda föräldrar

År 2018 var 25,2 % av eleverna i Perstorps grundskola födda utomlands och hade föräldrar födda utomlands (SCB, 2018c). Resultatet skiljer sig åt beroende på om eleverna går i grundskola i tätort eller i glesbygd. Det var 2018 totalt 196 grundskoleelever som var födda utomlands med föräldrar födda utomlands i tätorten i förhållande till glesbygden där samma siffra låg på 5 grundskolelever (ibid).

Tabell 44. Elever med utländsk bakgrund i Perstorps grundskola den 4 september 2018. Redovisat i andel (%) och antal (elever).

Utländsk bakgrund, andel (%) och antal (elever)					
	Elever födda utomlands med föräldrar födda utomlands	därav invandrade de senaste 6 åren	därav invandrade de senaste 3 åren	därav invandrade de senaste 2 åren	Elever födda i Sverige med föräldrar födda utomlands
Glesbygd	12,2 % (5)	7,3 % (3)	7,3 % (3)	7,3 % (3)	7,3 % (3)
Tätort	25,9 % (196)	21,6 % (164)	13,9 % (105)	10,6 % (80)	10,4 % (79)

Källa: SCB, 2018c.

Elever födda utomlands med föräldrar födda utomlands har ökat

Andelen elever som är födda utomlands med föräldrar som också är födda utomlands har ökat med +7,2 procentenheter under en 3-årsperiod (2016-2018) [författarens tolkning]. Förändringen skiljer sig åt mellan elever i tätort och glesbygd (ibid).

Tabell 45. Andel barn födda utomlands med föräldrar också födda utomlands 2018 och förändringen mellan åren 2016-2018. Redovisat i andel (procent och procentenheter) och antal (barn).

	Andel (%) barn födda utomlands med föräldrar födda utomlands 2018	**Förändring i andel (%) 2016-2018 för barn födda utomlands med föräldrar födda utomlands**
Glesbygd	12,2 % (5)	+4,2 procentenheter (+2)
Tätort	25,9 % (196)	+7,9 procentenheter (+68)

Källa: SCB, 2018c omräknat till procentenheter av författaren.

Cirka 1,7 familjer av 20 st. med grundskolebarn erhöll försörjningsstöd 2018
7,0 % av familjerna med grundskolebarn mottog försörjningsstöd år 2018 (SCB, 2018c). Andelen familjer med försörjningsstöd skiljer sig åt mellan om eleven går i grundskola i tätort eller i glesbygd. Det var totalt 56 familjer som mottog försörjningsstöd vilka hade grundskolebarn i tätorten medan inga familjer med grundskolebarn i glesbygden mottog försörjningsstöd (ibid).

Tabell 46. Andelen familjer med grundskolebarn som mottog försörjningsstöd beroende på om barnen gick i skola i tätorten eller glesbygden den 4 september 2018. Redovisat i andel (procent) och antal (familjer).

Familjer med försörjningsstöd		
	Andel (%)	Antal (familjer)
Glesbygd	0,0 %	0
Tätort	7,4 %	56

Källa: SCB, 2018c.

Familjer med grundskolebarn som mottar försörjningsstöd har minskat
Andelen familjer med grundskolebarn i Perstorp som mottar försörjningsstöd har minskat med 1,0 procentenhet under 3 år (2016-2018) [författarens beräkning]. Förändringen skiljer sig åt mellan elever i tätort och glesbygd (ibid). År 2016 hade 8,0 % av familjerna försörjningsstöd, 2017 hade andelen ökat till 9,0 % för att 2018 sjunka till 7,0 % (SCB, 2018c).

Tabell 47. Andel familjer, med grundskolebarn, som mottog försörjningsstöd 2018 och förändring mellan åren 2016-2018. Redovisat i antal (familjer) andel (procent och procentenheter).

	Andel (%) familjer med grundskolebarn som erhåll försörjningsstöd 2018	**Förändring i andel (procentenheter) 2016-2018 för familjer med grundskolebarn som erhöll försörjningsstöd**
Glesbygd	0,0 % (0)	0,0 procentenheter (0)
Tätort	7,4 % (56)	-0,6 procentenheter (-2)

Källa: SCB, 2018c omräknat till procentenheter av författaren.

Cirka 2,5 av 10 grundskoleelever lever med en ensamstående förälder 2018
Enligt SCB:s senaste mätning från den 4 september 2018 så var det var sammanlagt 24,4 % (195 st.) av grundskoleeleverna i Perstorp som levde med en ensamstående förälder (SCB, 2018c). Det var också 11,3 % (90 st.) av eleverna som levde i familjer med endast en vårdnadshavare (ibid). Barn till ensamstående föräldrar tenderar att ha det ekonomiskt svårare än barn boendes med två (eller fler) föräldrar [författarens analys].

Behörighet till gymnasieskolan
Inför den så kallade nya gymnasieskolan 2011, skärptes kraven på behörighet för att elever ska få söka till gymnasiet (Skolverket, 2019). De nya behörighetskraven innebär bl.a. för att en elev ska vara behörig till gymnasieskolans nationella program krävs: 8 godkända betyg för *yrkesprogram* och 12 godkända betyg för *högskoleförberedande* program (ibid).

Meritvärdet
Meritvärdet är värdet med vilket eleverna ansöker in till gymnasieskolan med (Skolverket, 2019). Meritvärdet beräknas genom att man summerar betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg. Sedan läsåret 2013/2014, får de elever som läst moderna språk som språkval och som fått godkänt i detta, istället beräkna summan av de 17 bästa betygen, eftersom modernt språk i sådana fall räknas som ytterligare ett ämne i slutbetyget. Det högsta möjliga meritvärdet elever som läst 16 ämnen kan få är 320 och för elever som läst 17 ämnen 340. Elever som saknar godkänt betyg i alla ämnen, dvs. elever som saknar godkänt slutbetyg, ingår inte ej (ibid).

Elever behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har ökat de senaste 7 åren
Under perioden (2011-2017) så har andelen elever behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram ökat med +11 procentenheter [författarens beräkning]. Totalt 75 % av alla elever **i** Perstorp var 2011 behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram (Skolverket, 2019). År 2017 hade andelen ökat till 85 % (ibid).

Tabell 48. Andel elever behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram och samtliga elever läsår 2011/2012-2017/2018. redovisat i andel (procent) och antal (elever).

Läsår:	**2017/18**	**2016/17**	**2015/16**	**2014/15**	**2013/14**	**2012/13**	**2011/12**
Andel (%) behöriga till yrkesprogram	83,5	57,5	72,3	90,9	84,1	78,7	79,7
Samtliga elever	85	87	101	66	69	89	74

Källa: Skolverket, 2019.

Pojkar med utländsk bakgrund som är födda utomlands klarar sig sämre i skolan (både på nationell liksom regional och lokal nivå)
För läsåret 2017/2018 var det totalt 83,5 % som var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram och därmed 16,5 % som inte var behöriga (Skolverket, 2019). Gruppen som inte var behöriga utgjordes av pojkar med utländsk bakgrund som är födda utomlands (ibid).

Tabell 49. Andel elever som var behöriga till gymnasiet läsåret 2017/2018 i Perstorp, Skåne län och Riket. Redovisat i andel (procent).

	Andel (%) behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram	*-utav flickor*	*-utav pojkar*	*-utav elever med svensk bakgrund*	*-utav elever med utländsk bakgrund och födda utomlands*	**Samtliga elever som ej var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram**
Perstorp	83,5 %	100 %	73,9 %	100 %	50 %	16,5 %
Skåne län	83,6 %	86,6 %	80,9 %	90,9 %	58,0 %	16,4 %
Riket	84,4 %	86,7 %	82,3 %	90,9 %	58,4 %	15,6 %

Källa: Skolverket, 2019.

Perstorp ligger på en mittennivå kring det genomsnittliga meritvärdet i jämförelse med Skåne län
I jämförelse med alla Skåne läns kommuner 2018, låg Perstorp på en medelnivå i relation till det genomsnittliga meritvärdet för elever i årskurs 9. Perstorp låg något under medelvärdet för Riket (den streckade linjen i tabellen nedan) (Kolada, 2019).

Diagram 81. Det genomsnittliga meritvärdet för elever (åk. 9) i Skånes kommuner 2018. Den blå triangeln indikerar Perstorps genomsnittliga meritvärde (av maxvärdet 320 poäng).

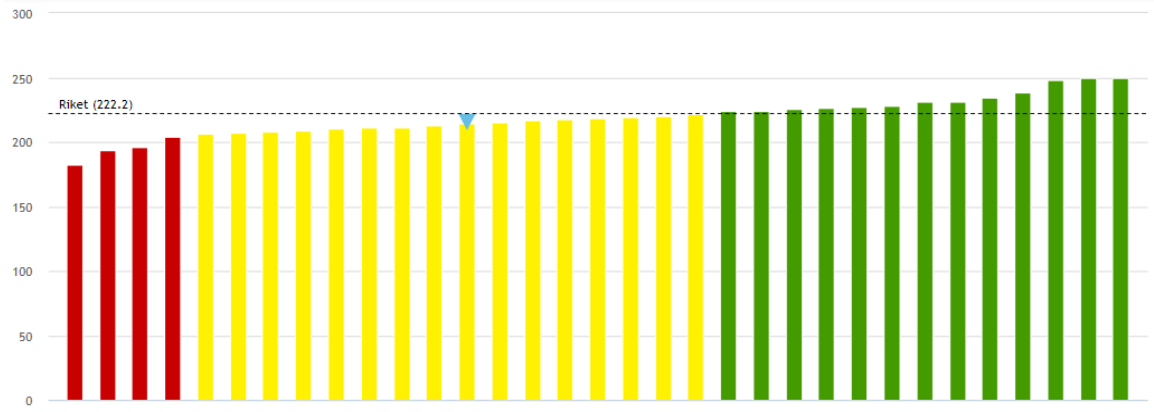

Källa: Kolada, 2019.

Flickor klarar sig bättre än pojkar i grundskolan
För läsåret 2017/2018 var det sammanlagt 85 elever som avslutade åk. 9 vid Perstorp enda högstadium: Centralskolan[68] (Skolverket, 2019). Totalt 83,5 % av dessa elever hade behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram, vilket sett till kön visade sig vara samtliga av flickorna (totalt 39 st.), medan 73,9 % av det totala antalet (46 st.) pojkar var behöriga. För samma läsår det totala meritvärdet (för båda könen) 214,5 av det högsta möjliga (340). Flickornas genomsnittliga meritvärde var 239,3 och pojkarnas var 192,9 (ibid).

Samtliga elever utom de nyinvandrade klarar sig bättre
Det kan vara viktigt att se över skolresultaten utan att medräkna de nyinvandrade eleverna, eftersom de kommit till Sverige under de senaste 4 åren och varken har bott här eller gått i svensk skola särskilt länge [författarens analys]. Utav samtliga elever (d.v.s. barn med svensk eller utländsk bakgrund-obs ej nyanlända) fick 93,2 % (74 av 85 st.) behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram för läsår 2017/2018 (Skolverket, 2019). Det genomsnittliga meritvärdet för denna grupp var 229,9 (utav 340) samma år (ibid).

Elever med svensk bakgrund klarar sig bättre i skolan än elever med utländsk bakgrund
För läsåret 2017/2018 var 100 % av eleverna med svensk bakgrund och 50 % av elever med utländsk bakgrund[69] behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram (Skolverket, 2019). För samma år var det genomsnittliga meritvärdet 228,5 utav 340 för elever med svensk bakgrund och 162,1 (utav 340) för elever med utländsk bakgrund som är födda utomlands (ibid).

Elever till högutbildade föräldrar klarar sig bättre i skolan än de till lågutbildade föräldrar
För läsåret 2017/2018 var samtliga elever (totalt 30 st.) vars föräldrar hade en eftergymnasial ”högre” utbildning, behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, medan endast 80 % av de eleverna (totalt 50 st.) vars föräldrar antingen hade högst en grundskoleutbildning eller högst en gymnasial utbildning var behöriga (Skolverket, 2019). För samma läsår var det genomsnittliga meritvärdet 258,0 av totalt 340, för elever med högutbildade föräldrar medan meritvärdet för elevgruppen vars föräldrar hade en lägre utbildning endast uppgick till 196,0 (ibid).

[68] Inkluderar både elever med slutbetyg och elever som saknar slutbetyg.
[69] Statisk från Skolverket avseende elever med utländsk bakgrund som är födda i Sverige saknas på deras hemsida.

5.4. HÖGRE UTBILDNING

Syftet med att presentera statistik om högre utbildning, det vill säga på gymnasie- och universitetsnivå, är att bidra till en uppfattning om hur väl de unga kan komma att lyckas senare i livet. Statistiken fokuserar en nulägesbild och alltså inte en omfattande helhetsbild över området.

De centrala trenderna är:

→ Nästan 7 av 10 elever (vilka påbörjade gymnasium 2013), slutförde det inom 3 år och nästan 2 av 10 hoppade av.

→ Ca 6 av 10 elever (vilka påbörjade gymnasiet 2013) och som hade Perstorp som sin hemkommun var behöriga till universitetet och högskolan efter 3 års gymnasiestudier.

Nästan 7 av 10 elever slutför gymnasiet inom 3 år
Av de elever (totalt 73 st.) som påbörjade en gymnasieutbildning (gymnasieskolans nationella program eller introduktionsprogrammet) den 15 oktober 2013 slutförde 67,1% (49 st.) utbildningen på 3 år (Skolverket, 2019a). Totalt 11 elever (15,1 %) hoppade av gymnasiet redan inom de första två åren. Antalsmässigt var det dock fler än endast elva elever som inte slutförde sina studier i den årskullen (ibid).

Tabell 50. Genomströmning inom **3 år** för nybörjare i år 1 den 15 oktober 2013.

	Totalt antal			**Ej slutförda gymnasie-studier på tre år**	**Gymnasie-examen**	**Grundläggande behörighet**	**Examen från samma start- och slutprogram**
				Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
	Totalt	Kv.	Män	Antal	Antal	Antal	Antal
Gymnasieskolan totalt[70]	73	31	42	11	49	43	48
Nationella program	61	26	35	..[71]	49	43	48
Yrkesprogram	29	8	21	..	18	12	18
Högskoleförberedande program	32	18	14	..	31	31	30
Introduktionsprogram	12	5	7	..	.[72]	.	.

Källa: Skolverket, 2019a.

[70] Gymnasieskolan utgörs av det nationella programmet respektive introduktionsprogrammet. Inom det nationella programmet kan en elev antingen välja yrkesprogram eller högskoleförberedande program. Introduktionsprogrammet ska ge obehöriga elever möjlighet att komma in på ett nationellt program, eller leda till att de kan få ett arbete.Huvudregeln är att inga behöriga elever ska gå ett introduktionsprogram. Alla elever följer en individuell studieplan.
[71] ”..” i tabellen betyder Skolverket har siffror men det är för få för att redovisa. Om det är under 5 elever får inte Skolverket redovisa siffor offentligt.
[72] ”.” i tabellen betyder ”observation saknas”, dvs. att uppgift saknas och antalet troligtvis är noll.

Det förekommer att elever inte har slutfört sina studier på 4 år
Av de elever som påbörjade en gymnasialutbildning (gymnasieskolans nationella program eller introduktionsprogrammet) den 15 oktober 2013 så tog ytterligare 5 av denna årskulls sin gymnasieexamen, inom 4 år (Skolverket, 2019a). Antalet elever som inte slutförde sina studier på fyra år vet vi inte, då Skolverket inte redovisar siffrorna med hänsyn till sekretess (ibid).

Tabell 51. Genomströmning inom **4 år** för nybörjare i år 1 den 15 oktober 2013

	Totalt antal			**Ej slutförda gymnasie-studier på fyra år**	**Gymnasie-examen**	**Grundläggande behörighet**	**Examen från samma start- och slutprogram**
				Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
	Totalt	Kv.	Män	Antal	Antal	Antal	Antal
Gymnasieskolan totalt	73	31	42	..	54	45	49
Nationella program	61	26	35	..	51	45	49
Yrkesprogram	29	8	21	..	19	13	18
Högskoleförberedande program	32	18	14	..	32	32	31
Introduktionsprogram	12	5	7	..	..	.	.

Källa: Skolverket, 2019a.

Det förekommer att elever inte har slutfört sina studier på 5 år
Av de elever som påbörjade en utbildning (gymnasieskolans nationella program eller introduktionsprogrammet) den 15 oktober 2013 så tog ytterligare en elev sin gymnasieexamen, inom 5 år (Skolverket, 2019a). Samtidigt förekommer det också att vissa elever inte har slutfört sina studier på 5 år. Dock vet vi inte antalet då Skolverket inte redovisar siffrorna med hänsyn till sekretess (ibid).

Tabell 52. Genomströmning inom **5 år** för nybörjare i år 1 den 15 oktober 2013

	Totalt antal			**Ej slutförda gymnasie-studier på fem år**	**Gymnasie-examen**	**Grundläggande behörighet**	**Examen från samma start- och slutprogram**
				Totalt	Totalt	Totalt	Totalt
	Totalt	Kv.	Män	Antal	Antal	Antal	Antal
Gymnasieskolan totalt	73	31	42	..	55	45	49
Nationella program	61	26	35	..	51	45	49
Yrkesprogram	29	8	21	..	19	13	18
Introduktionsprogram	12	5	7	..	.	.	.

Källa: Skolverket, 2019a.

6 av 10 gymnasieelever, med sin hemkommun Perstorp, är behöriga till universitet och högskola
Av de elever som påbörjade en gymnasial utbildning (gymnasieskolans nationella program) den 15 oktober 2013 hade 58,9 % (43 av 73 elever) grundläggande behörighet[73] till universitet och högskola efter 3 års studier på gymnasiet (Skolverket, 2019a). Ytterligare 2 elever fick motsvarande behörighet efter 4 års studier och efter 5 års studier saknades elever som fick sådan. Totalt sett under en femårs period hade 61,6 % (45 utav de 73 eleverna) en grundläggande behörighet till universitet och högskola (ibid).

[73] En gymnasieexamen från ett högskoleförberedande program ger också grundläggande behörighet till universitet och högskola. En yrkesexamen ger inte automatiskt grundläggande behörighet, men kan kompletteras med behörighetsgivande kurser. Dessa kurser är: svenska 2 och 3 alternativt svenska som andraspråk 2 och 3, samt engelska 6.

6. DEL 4: SOCIALTJÄNSTEN

Även här blir det viktigt att påminna om DELMOS (2019b) uppdrag och analys som pekar ut att det är individens socioekonomiska status (sysselsättning, utbildning och inkomst) som har störst påverkan i frågan om en individ drabbas negativt av segregation eller inte. I detta kapitel kommer biståndsnivån (ekonomiskt bistånd/ försörjningsstöd) samt den sociala barn- och ungdomsvården att belysas, utifrån de grupper vars socioekonomiska förutsättningar leder till en ökad risk att drabbas av segregationens negativa konsekvenser. Syftet med presentationen av detta material är att ge en bild av hur denna biståndsnivå och den sociala barn- och ungdomsvård ser ut i Perstorps kommun.

Socialförvaltningens statistiska rapportering

Statistiken för socialförvaltningen i Perstorps kommun gällande den sociala barn- och ungdomsvården samt för ekonomiskt bistånd/ försörjningsstöd går endast att säkerställa från år 2016 och framåt. Det finns flera förklaringar till varför statistiken de tidigare åren inte är tillförlitlig. Efter samtal med en tjänsteperson som länge arbetat på Perstorps kommun framkom att det innan 2016 var flertal anställda ansvariga för statistikrapportering. Rotationen på personal bidrog till att ett systematiskt arbetssätt för statistikrapporteringen saknades. Istället blev det upp till den enskilda att använda sitt personliga omdöme vid inrapporteringen. Därmed så bör försiktighet tas när jämförelser mellan år görs.

6.1. EKONOMISKT BISTÅND/ FÖRSÖRJNINGSSTÖD

En indikator som mäter individens socioekonomiska status och som har en stor påverkan på segregation är om individen har ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd (DELMOS, 2018a, s. 16). Ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd leder till sämre ekonomiska förutsättningar. De ekonomiska förutsättningarna har stora konsekvenser för var individen exempelvis har möjlighet till och väljer att bosätta sig. Sådana påverkansfaktorer som begränsar individen bidrar även till skilda förutsättningar gällande utbildning och etableringsmöjligheter på arbetsmarknaden. De socioekonomiska förutsättningarna påverkar således ett flertal aspekter av den enskildas liv (ibid). Syftet med att presentera statistik om ekonomiskt bistånd/ försörjningsstöd är att ge en bild av hur nivån av biståndsmottagande ser ut i Perstorp, vilket också ges i jämförelse med hur snittet ser ur för Riket respektive Skåne län. Även biståndshushållens sammansättning tas upp för att belysa förekomsten av om det finns några typer av hushåll som är överrepresenterade bland de ekonomiskt biståndstagande. Likaså presenteras statistik som kan tänkas indikera om det är vanligt att barnhushåll erhåller ekonomiskt bistånd i kommunen (se även avsnittet om barnfattigdom).

De centrala trenderna är:

→ Perstorp har en något högre andel biståndsmottagare, än vad som är fallet i Riket respektive Skåne län (2017).

→ Ca 10 % av samtliga barn i Perstorp lever i biståndshushåll, vilket är högre än både Riks- och Skånesnittet (2017).

→ I biståndshushåll med barn är det vanligare att större, snarare än mindre familjer erhåller ekonomiskt bistånd (april 2019).

Ekonomiskt bistånd är samhällets yttersta skyddsnät
Ekonomiskt bistånd[74] är en del av samhällets yttersta skyddsnät som träder in när individen inte längre kan försörja sig (Socialstyrelsen, 2019). Ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd kan dock innebära att utanförskap och förankringen på arbetsmarknaden försämras. Detta kan i sin tur leda till att individens hälsa försämras, vilket gör att indikatorn är viktig för kommuner att följa över tid (ibid).

Perstorpsbor kan ansöka om ekonomiskt bistånd för att få hjälp med försörjning och andra behov
Ekonomiskt bistånd är något invånarna kan ansöka om månadsvis hos socialtjänsten i Perstorps kommun. Invånarna kan få ekonomiskt bistånd till sin försörjning (försörjningsstöd) eller till andra behov som exempelvis läkemedel, tandvård, glasögon eller hemutrustning (Socialstyrelsen, 2019). I arbetet med ekonomiskt bistånd är socialtjänstens huvuduppgift att hjälpa individer på så sätt att de så snabbt som möjligt kan klara sin försörjning på egen hand. En andra uppgift är att ge ekonomiskt bistånd till dess att målet är uppnått. Ekonomiskt bistånd ska ge en ”skälig levnadsnivå”. Vad som är skäligt preciseras i riksnormen för försörjningsstöd. De kostnader som riksnormen ska täcka är livsmedel, kläder och skor, fritid och lek, hygien, barn- och ungdomsförsäkring, förbrukningsvaror, dagstidning och telefon. Riksnormen för försörjningsstöd 2019 för en ensamstående vuxen utan barn är 3 090 kr (ibid).

Perstorp har en något högre andel biståndsmottagare i jämförelse med Riket och Skåne län-men andelen biståndshushåll har minskat något på 2 år
Utav Perstorps totala befolkning 18 år och äldre, var det 4,5 % av som någon gång under året (2017) mottagit ekonomiskt bistånd (Socialstyrelsen, 2019a). Siffran kan jämföras med Skåne län där 4,1 % av den totala befolkningen i samma ålder fick ekonomiskt bistånd och med Riket där siffran låg på 3,3 %. Sett under två år (2016–2017) har andelen biståndshushåll minskat i Perstorp (från 4,8 % till 4,5 %). Antalsmässigt betyder det att det 2016 var 228 biståndsmottagande hushåll, för att 2017 ha sjunkit till 191 sådana hushåll (ibid).

[74] Ekonomiskt bistånd kan inbegripa både försörjningsstöd och bistånd för livsföring i övrigt. Tidigare kallat socialbidrag.

Diagram 82. Biståndsmottagare i Perstorp, Skåne län och Riket 2007–2017[75]. Redovisat i andel (procent) av den totala befolkningen 18-65+ år.

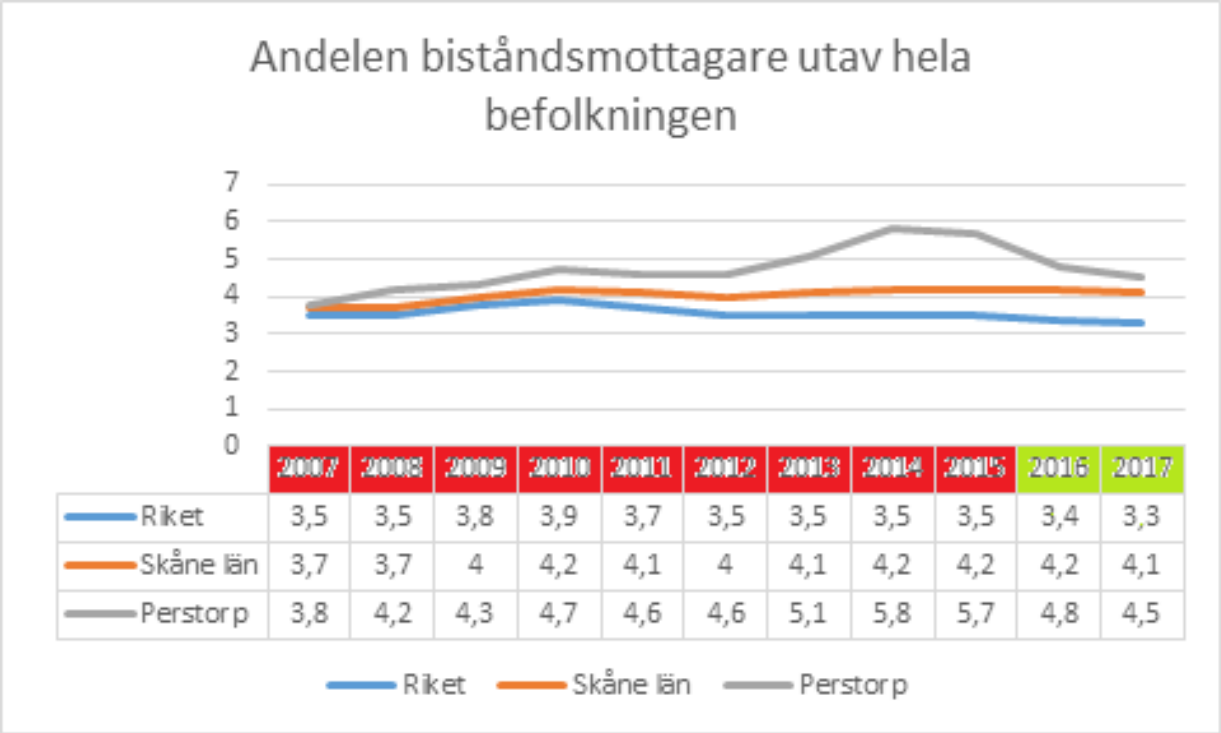

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Riket	3,5	3,5	3,8	3,9	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5	3,4	3,3
Skåne län	3,7	3,7	4	4,2	4,1	4	4,1	4,2	4,2	4,2	4,1
Perstorp	3,8	4,2	4,3	4,7	4,6	4,6	5,1	5,8	5,7	4,8	4,5

Källa: Socialstyrelsen, 2019a.

I Perstorp är cirka 2 av 10 biståndsmottagare långvariga sådana, vilket är lågt i jämförelse med Riket och Skåne län

Definitionen av *långvarigt* ekonomiskt bistånd är att biståndsmottagaren (vuxen 18 år och äldre) har mottagit bistånd under 10–12 månader under året (Socialstyrelsens Öppna jämförelser, 2019). Den senaste statiken från 2017 visar att samtliga biståndsmottagare (dvs. 4,5 % av kommunens befolkning 18 år+) i Perstorp var det 21,8 % som var långvariga biståndsmottagare. Siffran kan jämföras med Skåne län där andelen långvariga biståndsmottagare var 38,8 % och Riket där andelen var 34,9 %. Därmed är det en lägre andel långvariga biståndsmottagare i Perstorp, jämfört med både Skåne län och Riket 2017 (ibid).

I Perstorp är cirka 1 av 10 biståndsmottagare mycket långvariga sådana, vilket är lågt i jämförelse med Riket och Skåne län

Definition av *mycket* långvarigt bistånd innebär att bistånd mottagits under minst 27 månader under en sammanhängande period av tre år med uppehåll uppgått till högst 2 månader i rad (Socialstyrelsens Öppna jämförelser, 2019). Den senaste statiken från 2017 visar att av samtliga vuxna biståndsmottagare i Perstorp var 12,4 % biståndsmottagare med mycket långvarigt ekonomisk bistånd. Siffran kan jämföras med Skåne län där andelen mycket långvariga biståndsmottagare var 25,3 % och med Riket där andelen var 21,5 % samma år. Därmed var det en lägre andel mycket långvariga biståndsmottagare i Perstorp, än i Skåne län samt Riket, 2017 (ibid).

[75] Statistiken går inte att säkerställa för 2015 och tidigare. Den statistik som går att säkerställa är från 2016 och framåt.

Tabell 53. Total andel biståndsmottagare av hela befolkningen i angivet geografiskt område i åldern 18+ år och andelen av dem som är biståndsmottagare med *långvarigt* respektive *mycket långvarigt* ekonomiskt bistånd i Perstorp, Skåne län och Riket 2017. Redovisat i andel (procent).

År 2017	Total andel ekonomiska biståndsmottagare 18+ år av befolkningen	Biståndsmottagare 18+ år med *långvarigt ekonomiskt bistånd*	Biståndsmottagare 18+ år med *mycket långvarigt ekonomiskt bistånd*
Perstorp	4,5 %	21,8 %	12,4 %
Skåne län	4,1 %	38,8 %	25,3 %
Riket	3,3 %	34,9 %	21,5 %

Källor: Socialstyrelsens Öppna jämförelser, 2019. Omarbetat av författaren den 1 augusti 2019.

Cirka 1 av 10 barn i kommunen lever i biståndshushåll, vilket är högre än för Skåne län och Riket

Av alla barn i Perstorp bodde 10,3 % i biståndshushåll, 2017 (Socialstyrelsens Öppna jämförelser, 2019). Siffran kan jämföras med Skåne län där 9,0 % av alla barnen levde i biståndshushåll och 7,1 % i Riket under samma år. Det är alltså en högre andel barn som lever i biståndshushåll i Perstorp, i jämförelse med Skåne län och Riket (ibid).

Tabell 54. Ekonomiskt bistånd 2018 - Omfattning och socioekonomiska förutsättningar (baserat på årsstatistiken för 2017) i Perstorp, Skåne län och Riket. Redovisat i andel (procent).

År 2017	Barn i familjer med ekonomiskt bistånd[76]	Barn i familjer med *långvarigt ekonomiskt* bistånd[77]	Unga vuxna med ekonomiskt bistånd[78]
Perstorp	10.3	1.8	10.7
Skåne län	9.0	3.1	8.4
Riket	7.1	2.2	7.1

Källa: Socialstyrelsens Öppna jämförelser, 2019. Omarbetat av författaren den 1 augusti 2019.

Ekonomiskt bistånd vanligare i hushåll med flertal barn

De flesta barn i biståndshushåll bor i hushåll med tre barn eller fler i Perstorp (Socialstyrelsen, 2019a). Enligt den senaste mätningen från april 2019 bor majoriteten av barn i hushåll med 3, 4 eller fler barn (ibid).

Tabell 55. Familjestorlekarna bland biståndshushåll med barn i Perstorp i april 2019. Redovisat i antal (barn).

Familjestorlek	0 barn	1 barn (ensambarn)	2 barn	3 barn	4 eller flera barn	**Totalt**
Antal barn	0	9	20	15	20	64

Källa: Socialstyrelsen, 2019a. Omarbetat av författaren den 1 augusti 2019.

[76] Barn som ingår i hushåll som någon gång under året mottagit ekonomiskt bistånd, andelen av totalt antal barn i kommunen (Socialstyrelsens Öppna jämförelser, 2019).
[77] Barn som ingår i hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd, andelen av totala antalet barn i kommunen (Socialstyrelsens Öppna jämförelser, 2019). Definitionen av långvarigt ekonomiskt bistånd är bistånd 10-12 månader under året (ibid).
[78] Andel unga vuxna (18-24 år) i kommunen som någon gång under året mottagit ekonomiskt bistånd (Socialstyrelsens Öppna jämförelser, 2019).

Diagram 83. Antal barn under 18 år i biståndshushåll i Perstorp. Uppdelat efter familjestorlek, (1 barn, 2 barn, 3 barn och 4+ barn per hushåll), för månaderna januari och april under åren (2016-2018). Viss data saknas, den exakta utvecklingen inte kan presenteras. Dock går det ändå att utläsa den generella utvecklingen och den senaste siffran. Redovisat i antal (barn).

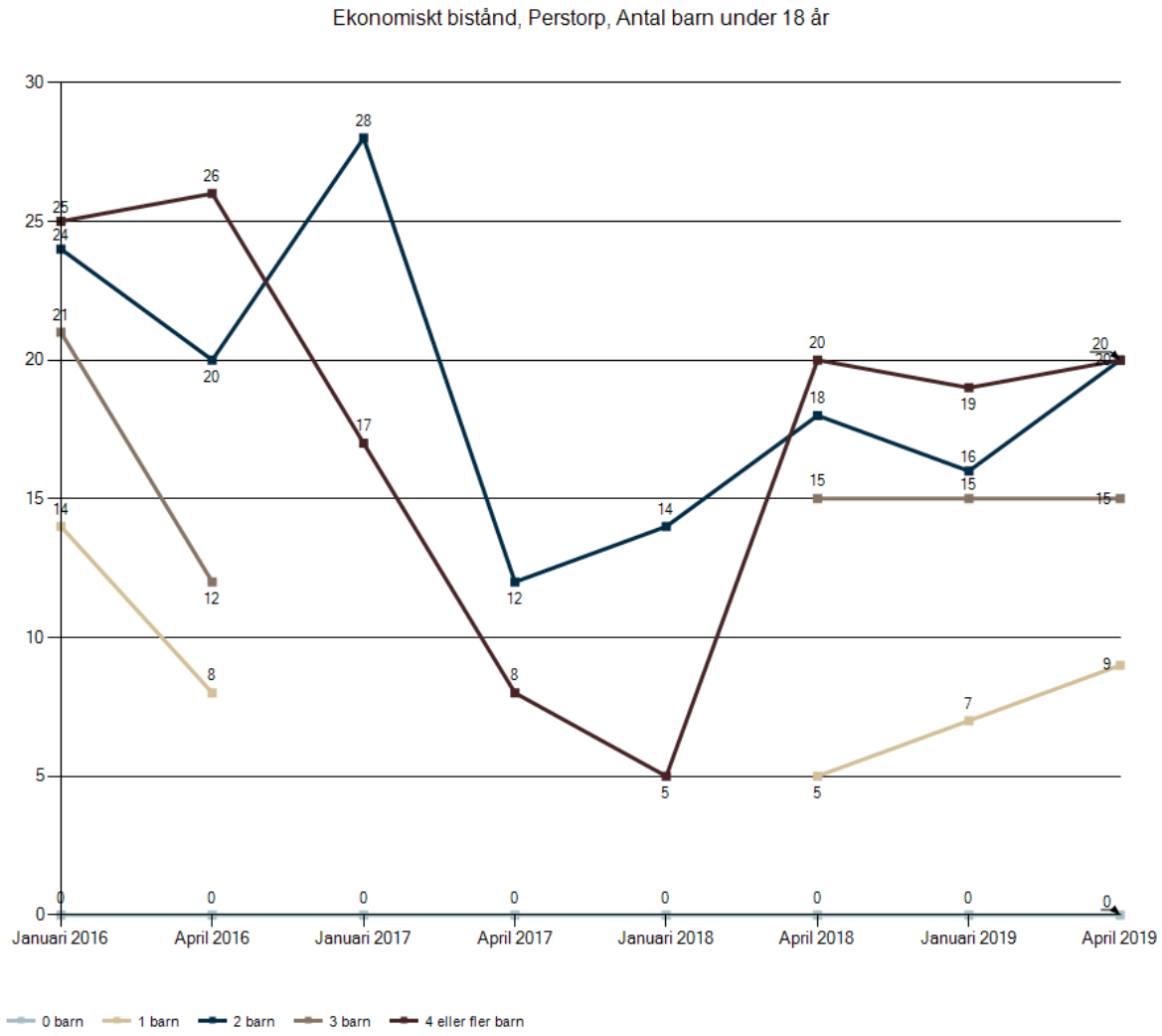

Källa: Socialstyrelsen, 2019a.

6.2. DEN SOCIALA BARN- OCH UNGDOMSVÅRDEN

Syftet med att presentera statistik om den sociala barn- och ungdomsvården i Perstorp är att skapa en uppfattning om hur kommunen står sig, både i relation till sig själv som i relation till genomsnitten för Riket, Skåne län samt andra, med Perstorp socioekonomiskt likartade kommuner. Även den ekonomiska aspekten i relation till området kommer att behandlas för att försöka ge en mer realistisk bild i förhållande till situationen.

De centrala trenderna är:

→ 2018 gjordes 419 orosanmälningar i Perstorp, vilket är andelsmässigt något fler än i Bjuv och Östra Göinge. De vanligaste orsakerna till orosanmälningar för barn- och unga i Perstorp är säkerhet, grundläggande omsorg och socialt nedbrytande beteende.

→ I Perstorp är en hög andel barn och unga är placerade, i jämförelse med vad som är situationen i Riket, Skåne län och kommuner med en liknande socioekonomisk struktur som Perstorps (2016). Andelen placerade barn och unga har ökat under 2 år (2016–2017) i Perstorp.

→ Familjehem var den vanligaste placeringsformen (2018), varav cirka hälften av de familjehemsplacerade barnen var tvångsomhändertagna enligt 2§ LVU.

→ Hög andel barn och unga som var i kontakt med socialtjänsten beviljades familjehem i Perstorp i jämförelse med andra kommuner (2017).

→ Andelen barn som återaktualiseras minskar och inga unga återaktualiserades under 2018.

Socialtjänsten erbjuder heldygnsinsatser och öppenvårdsinsatser till barn och unga
De insatser som socialtjänsten erbjuder kommunens barn och unga är heldygnsinsatser och öppenvårdsinsatser (Socialstyrelsen, 2017). *Heldygnsinsatser* avser insats med placering, som i Perstorps fall främst avser familjehemsplaceringar och i särskilda fall institutionsvård för barn och unga. *Öppenvårdsinsatser* avser socialtjänstens öppenvård som innehåller många olika insatser vilka i de flesta fall ges i form av bistånd enligt socialtjänstlagen. Men det kan också vara allt ifrån en särskilt utsedd kontaktperson, en kontaktfamilj som stöd och hjälp åt barnet eller dennes familj, till att vara i form av individuellt anpassade, målinriktade program där barnet/ den unge är inskriven under en bestämd tid (ibid).

År 2018 gjordes 419 orosanmälningar i Perstorp, vilket är andelsmässigt något fler än i Bjuv och Östra Göinge
I Perstorps kommun kom det totalt in 419 orosanmälningar till Socialtjänsten rörande barn och unga som for illa under 2018 (Socialförvaltningen på Perstorps kommun, 2019). I två socioekonomiskt likartade kommuner inkom det 800 (Bjuv) respektive 622 (Östra Göinge) orosanmälningar samma år (enligt mejlkonversationer, i juni 2019a och 2019b). Därmed hade Perstorp andelsmässigt (23,7 %) något fler orosanmälningar, i jämförelse med Bjuv (21,1 %) och Östra Göinge (17,2 %) år 2018 [författarens analys].

Tabell 56. Samtliga invånare 0-18 år (antal), andel (procent) invånare 0-18 år, antal orosanmälningar av alla barn 0-18 år och antal anmälningar per 1 000 barn upp till 18 år. Redovisat i andel (procent) och antal (invånare).

År 2018	Samtliga invånare 0-18 år	Andel av samtliga invånare som är barn 0-18 år	Antal orosanmälningar barn 0-18 år	**Antal orosanmälningar per 1 000 barn 0-18 år**
Perstorp	1 768	23,7 %	419	237
Bjuv	3 801	24,5 %	800	210
Östra Göinge	3 624	24,3 %	622	172

Källa: Författarens analys baserat på statistik från Socialförvaltningen på Perstorps kommun, 2019; SCB, 2019a; mejlkonversation, juni 2019a och mejlkonversation, juni 2019b.

De vanligaste orsakerna till orosanmälningar för barn- och unga i Perstorp gäller säkerhet, grundläggande omsorg och socialt nedbrytande beteende

Enligt Socialförvaltningen på Perstorps kommun (2019) så var de vanligaste orsakerna till orosanmälningar för barn och unga 0-18 år som for illa: säkerhet, grundläggande omsorg och socialt nedbrytande beteende i Perstorp 2018.

Tabell 57. Redovisar de olika orsakerna till att orosanmälningar gjordes, antalet inkomna (anmälningar) (st.) och andelen (procent) för de orosanmälningar om barn och unga (0-18 år) som gjordes i misstanke om att barn/ ungdom for illa i Perstorp respektive Bjuv under 2018. Det kan vara så att ett och samma barn eller ungdom orosanmälts flera gånger med en eller flera olika orsaker till anmälningarna.

PERSTORP			BJUV		
Orsakerna till anmälan	**Antal anmälningar (st.)**	**Andel i (procent) (%)**	**Orsakerna till anmälan**	**Antal anmälningar (st.)**	**Andel (procent) (%)**
Säkerhet	114	27,2 %	Misstankar om barnmisshandel	52	7 %
Bristfällig grundläggande omsorg	102	24,3 %	Omsorgssvikt	167	21 %
Känslor och beteende	64	15,3 %	Eget beteende	75	9 %
Hälsa	49	11,7 %			
Sociala relation	36	8,6 %	Relationssvårigheter	88	11 %
Utbildning	19	4,5 %	Skolrelaterad orsak	40	5 %
Känslomässig tillgänglighet	13	3,1 %			
Missbruk förälder	11	2,6 %	Missbruk i familjen	49	6 %
Stimulans och vägledning	5	1,2 %			
Missbruk eget	2	0,5 %	Missbruk barn och unga	14	2 %
Våld i nära relation	2	0,5 %	Barn som bevittnat våld	82	10 %
			Unga lagöverträdare	27	3 %
			Misstanke om sexuella övergrepp	12	2 %
			Andra orsak	194	24 %
Anledning oklar	2	0,5 %			
Totalt antal anmälningar	419	100 %		800	100 %

Källor: Författarens sammanställning baserat på statistik från Socialförvaltningen på Perstorps kommun, 2019 och mejlkonversation, juni 2019.

Det är en hög andel placerade barn och unga i Perstorp, i jämförelse med Riket, Skåne län och kommuner med en liknande socioekonomisk struktur

Perstorp har ett högt antal placerade barn och unga i åldern 0–20 år [författarens tolkning]. År 2016 var totalt 18 placerade barn/ unga i Perstorp per 1000 invånare upp till 20 år (Kolada, 2019a). Jämför med Riket (där snittet var 8,4 placerade barn per 1 000 invånare) i Skåne län var motsvarande mått (16,4 per 1 000 stycken). Jämförelse med kommuner som liknar Perstorp socioekonomiskt, så ligger andelen placerade barn på en mer likartad nivå där det uppmättes vara 16,2 placerade barn per 1 000 invånare (upp till 20 år) (ibid). Perstorps antal placeringar är alltså högst i samtliga ovan angivna jämförda mått [författarens tolkning].

Diagram 84. Antal invånare 0–20 år, per 1 000 invånare i samma åldersgrupp, som är placerade i familjehem eller på HVB-hem i Perstorps kommun, Skåne län respektive Riket 1999–2016 (senare siffror finns inte tillgängliga). Redovisat i antal (personer per 1 000 invånare 0-20 år).

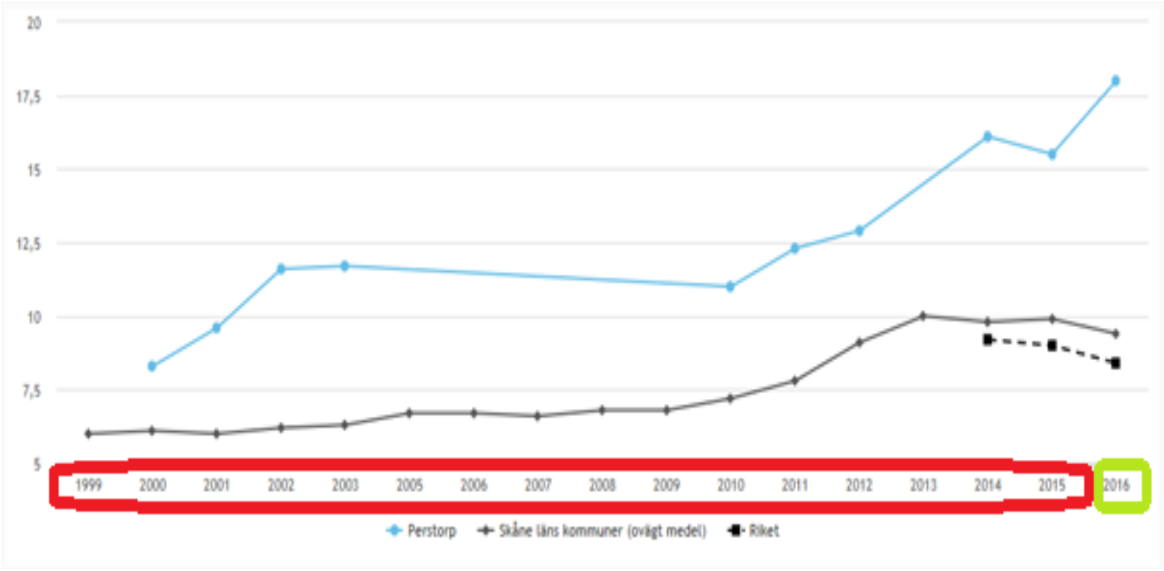

Källa: Kolada, 2019a.

Diagram 85. Antal invånare 0–20 år, per 1 000 invånare i åldersgruppen, vilka var placerade i familjehem eller på HVB-hem i Perstorps kommun, socioekonomiskt liknande kommuner och Riket 1999–2016 (senare siffror finns inte tillgängliga). Redovisat i antal (personer per 1 000 invånare 0-20 år).

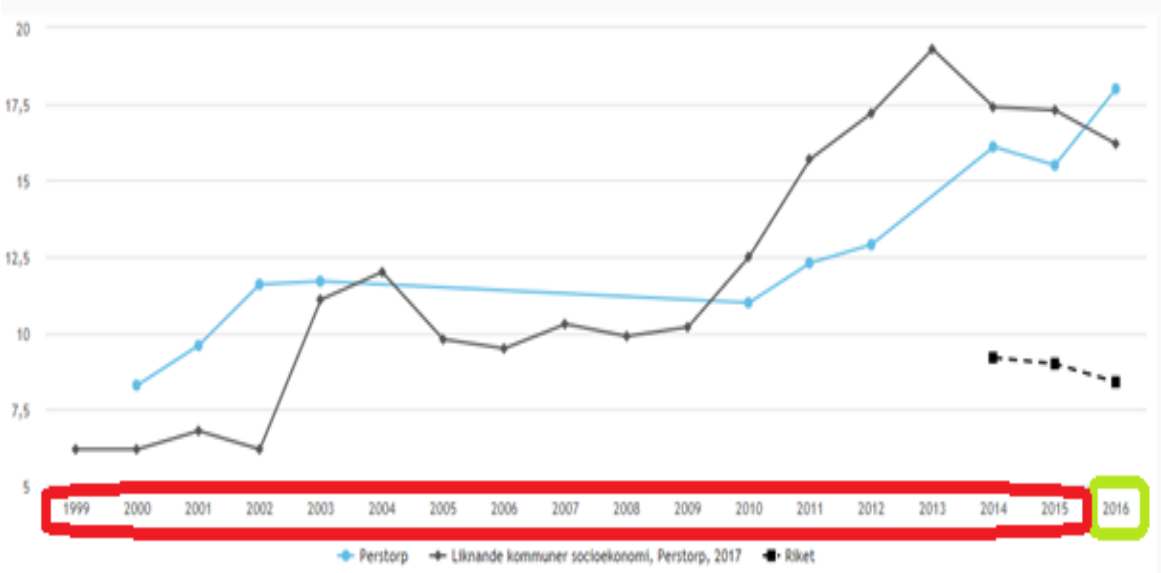

Källa: Kolada, 2019a.

Familjehem är den vanligaste placeringsformen medan HVB-hemsplaceringarna är få
Familjehemsplaceringar är den vanligaste placeringsformen i Perstorp (Socialförvaltningen på Perstorps kommun, 2019). Av de 18 placerade barnen per 1 000 invånare i åldern 0–20 år (2016) bodde majoriteten (13,6 st.) av dem i familjehem (inklusive jour- och nätverkshem) och endast 4,4 st. av dem bodde på HVB-hem (inkl. hem med särskild tillsyn) (Kolada, 2019a). Motsvarande för Riket (visade att 5,7 barn/ unga var placerade i familjehem) och i Skåne län (uppgick antalet till 6,5 st. vilka familjehemsplacerats per 1000 barn/ ungdom)- Perstorp låg alltså högst i andelen placeringar i just familjehem. Även i jämförelse med liknande socioekonomiska kommuner (där motsvarande siffra landar på 11,6/ 1000 st.) låg Perstorp något över 2016 (ibid). Det är ett strategiskt medvetet val att placerade barn och unga placerats i familjehem istället för på institution, dels utifrån ett barnrättsperspektiv, dels för en högre kostnadseffektivitet (Socialförvaltningen på Perstorps kommun, 2019).

Den höga andel barn och unga 0-19 år som varit familjehemsplacerade har ökat senaste året
Av de barn och unga i åldern 0-19 år som var i kontakt med Socialtjänsten i Perstorp under 2017, beviljades 28 % en familjehemsplacering, enligt beräkningar från Ensolution AB (2019). I jämförelse med tidigare år (2016) var andelen barn och unga som varit i kontakt med socialtjänsten och beviljats familjehemsplacering 15 %. Perstorps andel kan jämföras med Bjuvs där 10 % av de barn och unga 0-19 år som varit i kontakt med socialtjänsten under 2017 beviljades familjehemsplacering. Det totala antalet som 2017 var i kontakt med socialtjänsten i Perstorp uppgick till totalt 107 barn och unga som kom från sammanlagt 30 familjer (ibid).

Sett till en likartad jämförelse som togs fram av Ensolution AB för att öka förståelsen av volymen barn och unga 0-19 år som varit familjehemsplacerade, bekräftas av jämförelserna att Perstorps kommun har en hög andel familjehemsplaceringar. Den jämförelsen visar att 2,48 % av kommunens totala invånare mellan 0-19 år varit familjehemsplacerade i Perstorp under 2017. Detta är en ökning från föregående 2016 då andelen av familjehemsplacerade var 1,25 %. Bjuvs motsvarande andel låg på ca 1,25 % år 2017, alltså samma andel som var fallet i Perstorp 2016 som året efter alltså istället fördubblats. Detta bekräftar både att andelen familjehemsplacerade barn och unga är hög i Perstorp, men också att andelen ökar och dessutom ligger på den högsta nivån – i en jämförelse med andra kommuner (som har betalat för Ensolutions jämförande sammanställning) (Ensolution AB, 2019).

År 2018 var knappt hälften av alla familjehemsplacerade barn placerade enligt 2 § LVU
Totalt var 44 barn och unga 0-18 år placerade i familjehem i Perstorp under 2018 (Socialförvaltningen på Perstorps kommun, 2019). Nyanlända barn och unga är exkluderade. Av dessa placeringar var 21 placerade enligt LVU på grund av bristande hemförhållande[79]. Två unga är placerade på institution på grund av socialt nedbrytande beteende[80]. Totalt var 46 barn placerade i familjehem och på institution 2018. Ökningen av placerade barn skedde under perioden 2016-2017, då sammanlagt 26 barn placerades i familjehem (ibid).

[79] 2 § Vård skall beslutas om det på grund av fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet finns en påtaglig risk för att den unges hälsa eller utveckling skadas.
[80] 3 § Vård skall också beslutas om den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende.

Kostnaderna för barn och ungdomsvården är jämförelsevis höga och har ökat de senaste sex åren
Perstorps kommuns kostnader för barn och ungdomsvården[81] ligger på högre nivåer i jämförelse med Riket och Skåne län (Kolada, 2019a). År 2017 var Perstorps kostnader för barn och ungdomsvården 3 061 kronor/invånare, vilket kan jämföras med Riket[82] 2 032 kr/inv. och Skåne län med 1 960 kr/inv. I jämförelse med kommuner som liknar Perstorp inom IFO-området (som har en genomsnittskostnad på 1 880 kr/invånare 2018) så ligger Perstorp betydligt högre (4 062 kr per invånare för samma år). Även om en jämför Perstorp med kommuner som har en likande socioekonomisk struktur (med en genomsnitts kostnad på 2 596 kr/invånare år 2018) så ligger Perstorps kostnader på en högre nivå. Därmed så har Perstorps kommun högre kostnader (per invånare) för barn och ungdomsvården- i jämförelse med Skåne län, Riket, kommuner med likande individ och familjeomsorg och kommuner med en likande socioekonomisk struktur (ibid).

Diagram 86. Perstorps kommuns kostnader för barn och ungdomsvården i jämförelse med Riket och Skåne län mellan åren 1998–2018. Redovisat i kostnader (0-5 000 kronor kr per invånare).

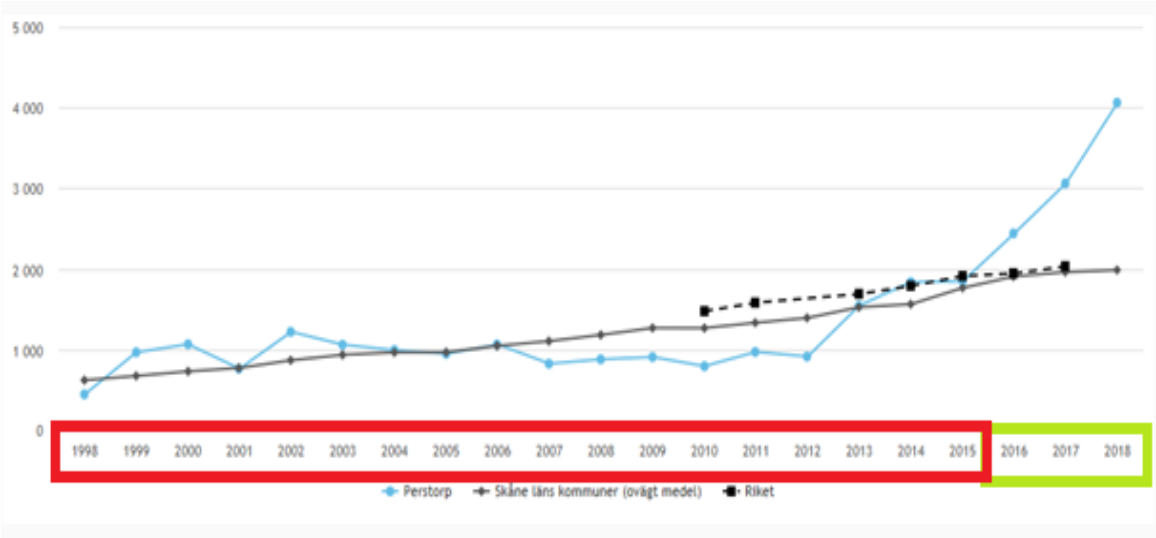

Källa: Kolada, 2019a.

[81] Kostnaderna för barn och ungdomsvård avser vård och stöd som socialtjänsten ger till barn och ungdomar 0-20 år i form av vård på hem för vård eller boende (HVB), familjehem, individuellt behovsprövad öppenvård och övriga öppna insatser (Kolada, 2019a). Kostnader för den utredningsverksamhet som ligger till grund för insatserna redovisas inom respektive delverksamhet. Avser samtlig regi (ibid).
[82] Det finns inga siffror för kostnaderna för barn och ungdomsvården för 2018, därför jämförs siffrorna från 2017.

Diagram 87. Perstorps kommuns kostnader för barn och ungdomsvården i jämförelse med Riket och kommuner med en *likande IFO* mellan åren 1998-2018. Redovisat i kostnader (0-5 000 kr per invånare).

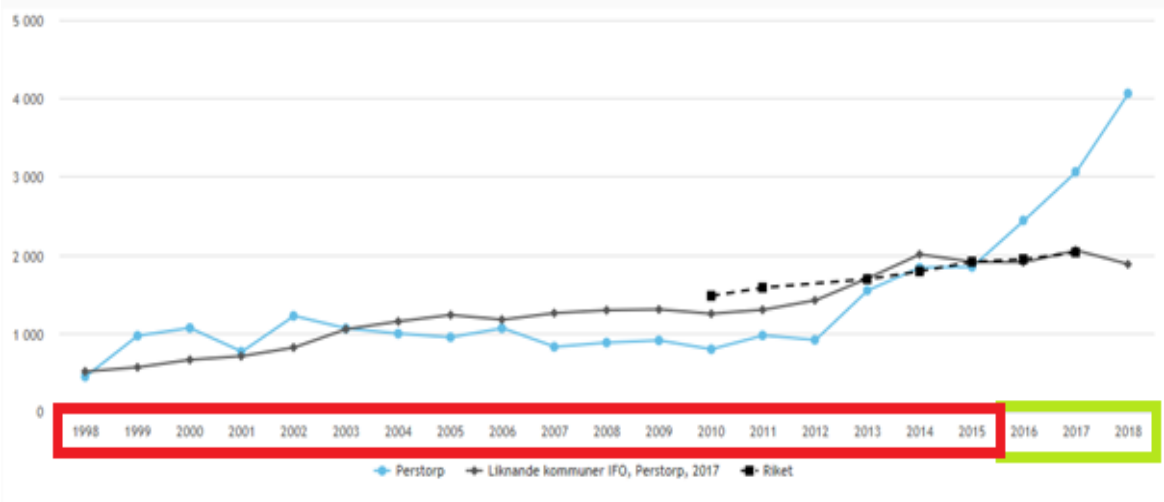

Källa: Kolada, 2019a.

Diagram 88. Perstorps kommuns kostnader för barn och ungdomsvården i jämförelse med Riket och kommuner med en *likande socioekonomi* mellan åren 1998-2018. Redovisat i kostnader (0-5 000 kr per invånare).

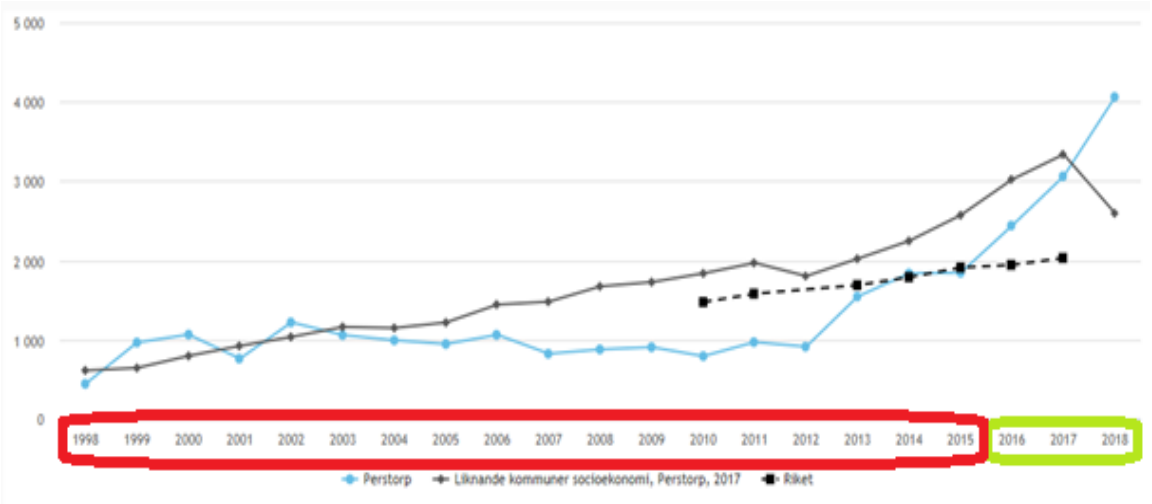

Källa: Kolada, 2019a.

Kostnaderna för familjehemmen enligt kostnad per brukare (KPB)
I Perstorp är den totala kostnaden för familjehem per barn/ ung person 0-19 år, 7 765 kr år 2017 (Ensolution AB, 2019). Siffran är framtagen av Ensolution AB med hjälp av deras verktyg KPB, ”kostnad per brukare”. För att få fram KPB divideras det totala antalet invånare 0-19 år (1 980 st.) med den totala kostnaden för familjehemmen (7 765 kr * 1 980 barn = totalt 15 382 000 kr). År 2016 var kostnaderna för familjehemmen 5 330 kronor per placerad 0-19 år. I Ensolutions (2019) jämförelse så hade Perstorp den högsta kostnaden för familjehem i jämförelse med kommuner som betalat för bolagets jämförelsetjänst. Exempelvis hade Bjuv en kostnad på 3 300 kr per familjehemsplacerad 2017 (ibid).

Varför är Perstorps kostnader för barn- och ungdomsvården jämförelsevis höga?
En av förklaringarna till varför Perstorps kommun har relativt höga kostnader för barn och ungdomsvården i kommunen är därför att de har en högre andel placerade barn och unga, än jämförda kommunerna (Socialförvaltningen på Perstorps kommun, 2019).

Mer specifikt var det 37 barn och unga i åldern 4-20 år som placerades på familjehem samt 9 ungdomar i åldern 14-20 år som placerades på institutioner (externa HVB hem) i Perstorp under 2018. Dygnskostnaderna för placering på familjehem (genom SoL) i år (2019) ligger någonstans mellan 2 475-3 114 kr/dygn i Perstorps kommun. Dygnskostnaderna för placering på institution (genom LVU) är mellan 4 373-6 900 kr/dygn. Den samlade kostnaden för institutionsvården (inklusive overhead-kostnader[83]) för de 9 unga som *institutionsplacerades* under 2018, landade på totalt 5 526 000 kronor.

Kostnaderna för *familjehemsplaceringarna* som genomfördes samma år (inklusive overhead-kostnaderna) uppgick till summan 19 514 000 kronor. Den årliga (2018) genomsnittliga kostnaden för institutionsplacerade barn är 613 388 kr för familjehemsplacerade barn är genomsnittskostnaden 527 416 kr/ år per placerad. Därmed är det en besparing på 85 972 kr per barn/placering om Socialtjänsten placerar barnet i familjehem istället för på institution.

Ytterligare en orsak till att Perstorp har höga kostnader för barn- och ungdomsvården är därför att arvodet till familjehemmen är relativt höga eftersom kommunen arvoderar (betalar ut i ”lön” till familjehemmen) enligt den högsta taxan för samtliga familjehem (oberoende av vårdbehovet barnet har).
Enligt de senaste siffrorna från 2018 är arvodet (själva ”lönen” till familjehemmet), omkostnadsersättningen (som ska täcka basala kostnader i hemmet såsom mat, kläder och hygienartiklar till familjehemmet) och de sociala avgifterna (kostnaden som kommunen har genom sin skyldighet att till exempel betala in för barnets pension.) sammanlagt 1 005 kronor per dygn i Perstorps kommun. En av orsakerna till det relativt höga arvodet som Perstorps har till familjehemmen har att göra med att detta krävs för att kommunen överhuvudtaget ska kunna kontraktera familjehem (ibid).

[83] Inklusive administrativ personal och alla övriga ”indirekta kostnader” som inte utgör kärnverksamheten, s.k. OH-kostnader.

Informationen till placerade barn och unga om barns rättigheter behöver förbättras
Informationen till de placerade barn och unga gällande barns rättigheter behöver stärkas [författarens analys]. Resultatet i Socialstyrelsens Öppna jämförelser (2019) för Perstorp visar att kommunen inte lämnar skriftlig information till alla placerade barn och unga om barnets rättigheter, kontaktuppgifter till socialsekreterare och information om Inspektionen för vård och omsorg, IVO:s[84] funktion ”Barn- och ungdomslinjen” (Socialstyrelsens Öppna jämförelser, 2019). Det är viktigt att sprida information till barn och unga eftersom kommunen då kan utveckla verksamheten och förbättra situationen för de barn och unga som drabbats hårdast av segregationens konsekvenser [författarens analys].

Tabell 58. Perstorps resultat 2016-2018 gällande om kommunen gav ut information till placerade barn och unga om deras rättigheter i kommunen

2016	2017	2018
Nej	Nej	Nej

Källa: Socialstyrelsens Öppna jämförelser, 2019.

Andelen barn som återaktualiseras minskar – inga unga återaktualiserades förra året
År 2018 var det en mindre andel barn 0-12 år som utreddes på nytt inom ett år från det att den första anmälan som gjorts kommit in till socialtjänsten, i jämförelse med tidigare år (Kolada, 2019a). Andelen av de barn (0-12 år) som inte blev återaktualiserade ett år efter det att samtliga utredningar och/eller insatser avslutats i Perstorp var 76 % under 2017. Året därpå var motsvarande andel uppe i 86 %. Perstorps procentandel (86 %, 2018) ligger i jämförelse med kommuner som liknar Perstorp inom IFO-området på en liknande andelsnivå (87 %). Kommunerna som liknar Perstorp socioekonomiskt hade 2018, en procentandel på 71 %, vilket i jämförelse med dessa kommuner visar att Perstorp ligger något ”bättre till”, (dvs. att Perstorp har en lägre grad av återaktualiserade barn och unga) än de jämförelsekommunerna (ibid).

År 2018 utreddes ingen ung 13-20 år på nytt inom ett år från det att den första anmälan som gjorts kommit in till socialtjänsten, till skillnad från tidigare år då det däremot förekom i Perstorps kommun (Kolada, 2019a). Under 2017 var andelen av de unga i åldern 13-20 år, ett år efter det avslut av samtliga utredningar och/eller insatser gjorts 75 %. Efterföljande år var motsvarande andel uppe i 100 %. Det är dock viktigt att komma ihåg att återaktualisering endast avser formell utredning och inte gäller för ekonomiskt bistånd. Ensamkommande flyktingbarn ingår inte heller i denna andel. Statistiken avser insatser/ utredningar som avslutades under första halvåret. Utöver detta saknas motsvarande statistik från tidigare år, vilket medför att en jämförelse över en längre tidsperiod inte heller är möjlig (ibid).

[84] Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

7. ORDLISTA

Andel. Delaktighet i t.ex. ett visst resultat genom viss prestation (NE, 2019). Redovisas i (andel) procent (%).

Anmälda brott. Statistiken över anmälda brott omfattar alla händelser som anmälts och registrerats som brott hos Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket och Ekobrottsmyndigheten (BRÅ, 2019c). De anmälda brotten inkluderar även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott (ibid).

Anmälningsbenägenhet (anmälningsgrad); Avgörande för hur stor del av brottsligheten som anmäls och därmed kommer med i statistiken över anmälda brott är dels möjligheten att upptäcka brottet, dels viljan att anmäla brottet till polisen, den så kallade anmälningsbenägenheten (BRÅ, 2019). I vilken utsträckning brott upptäcks och polisanmäls varierar dock kraftigt mellan olika typer av brott (ibid).

Antal. I heltal angiven mängd av något som kan räknas (NE, 2019).

Arbetslöshet. Förhållande som råder när personer kan och vill arbeta och är aktivt arbetssökande men inte finner arbete (NE, 2019).

Arbetslöshetstalet. Det mått som redovisar antalet arbetslösa i arbetskraften varje månad (Arbetsförmedlingen, 2019b).

Arbetsmarknad. Den marknad där arbetsgivarna efterfrågar arbetskraft mot betalning, dvs. lön, och där individerna utbjuder arbetskraft mot erhållande av lön (NE, 2019).

Barnfattigdom. Rädda Barnens definition av barnfattigdom är ett sammansatt delmått, av dels barn i familjer med låg inkomststandard och dels barn i familjer som beviljats försörjningsstöd (Rädda Barnen, 2018, s 6).

Befolkningstillväxt. Ökning av folkmängden i visst angivet område (NE, 2019).

Bidragsförsörjda. Då en individ är bidragsförsörjd, försörjs denne genom sociala ersättningar och bidrag, vilka inkluderar sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, ersättning vid arbetslöshet och arbetsmarknadspolitiska åtgärder samt ekonomiskt bistånd/ försörjningsstöd (SCB, 2018a).

Boendeform. Form för boende med tanke på ägandeförhållanden (NE, 2019).

Boendesegregation (bostadssegregation); betyder ett tillstånd på bostadsmarknaden som innebär att grupper av hushåll med olika egenskaper bor geografiskt åtskilda från varandra, vanligen i stadsdelar och bostadsområden med olika fysisk och social status (NE, 2019g). En skiljer vanligtvis mellan demografisk (t.ex. åldersmässig), socioekonomisk (utbildnings- och inkomstmässig) och etnisk boendesegregation (ibid).

Bortfall. När man vid en statistisk undersökning inte får något svar (s.k. observation) från vissa observationsenheter, exempelvis pga. tekniskt fel eller svarsvägran (NE, 2019).

Bostadssegmentering. Koncentrationen av boendens upplåtelseformer (äganderätt, bostadsrätt och hyresrätt) samt bostadsformer (småhus och flerbostadshus) i ett visst geografiskt område (Malmö stad, 2019, s. 13-14). Exempel kan vara att det föreligger en hög koncentration av hyresrätter i vissa områden och en hög koncentration av småhus i andra områden (SCB, 2017).

DELMOS. Delegationen mot segregation inrättades den 1 januari 2018, med uppdrag att bidra till att minska och motverka segregation i samhället och förbättra situationen i socioekonomiskt utsatta områden (DELMOS, 2019).

Demografi. Befolkningslära, den vetenskap som ägnas studier av befolkningens storlek, sammansättning och geografiska fördelning, samt av förändringar i befolkningsstrukturen förorsakade av demografiska händelser (NE, 2019).

Disponibel inkomst. Inkomst som är möjlig att förfoga över (NE, 2019). Inkomsten är disponibel efter bl.a. skatt och obligatoriska avgifter samt med tillägg för exempelvis sociala bidrag (ibid).

Dold brottslighet. Den del av den faktiska brottsligheten som inte kommer till uttryck i kriminalstatistiken (NE, 2019).

Etnicitet. Identifikation med och känsla av tillhörighet till en etnisk grupp (NE, 2019).

Familjehem. Enligt socialtjänstförordningen (SoF 1981:750): enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot barn för stadigvarande vård och fostran eller vuxna för vård och omvårdnad, och vars verksamhet inte är sådan att hemmet blir att anse som ett hem för vård eller boende (NE, 2019).

Försörjningsstöd (ekonomiskt bistånd; tidigare: socialbidrag); ett kommunalt bidrag som utbetalas för den enskildes försörjning, (enligt SoL 4 kap. 1§); (NE, 2019).

Hatbrott. Vardaglig samlingsbenämning på rasistiska, främlingsfientliga och homofobiska brott (NE, 2019). Brott som kan räknas som hatbrott är t.ex. hets mot folkgrupp och olaga diskriminering (ibid).

Hedersrelaterat brott. Benämning på brott som skett i syfte att bevara eller återupprätta en persons, familjs eller släkts påstådda anseende (NE, 2019). Det finns ingen svensk straffrättslig lagstiftning som gäller specifikt för brott begångna med hedersmotiv. Brotten bedöms enligt de allmänna straffrättsliga reglerna (ibid).

Hederskultur. En hederskultur är baserat på en högt värderad patriarkal makt som enligt gruppen kan försvaras med alla medel (Fryshuset, 2019). I dessa sociala miljöer är mannens rykte beroende av ett trovärdigt hot om våld. Hederskulturer finns oftast i patriarkala samhällen med bristfälliga juridiska institutioner och statliga mekanismer där personer i stor utsträckning fått förlita sig till det skydd som de själva kan erbjuda genom heder och genom ett socialt anseende. Social och ekonomisk marginalisering i samhället är också en förstärkande faktor i upprätthållandet av hederskulturer. Det är främst kvinnor som utsätts och begränsas i sin frihet att leva sitt liv som de önskar. Även män kan drabbas, män som stödjer eller beskyddar en utsatt kvinna, inleder en relation med en kvinna som anses tillhöra en annan man eller att det är mot hennes familjs vilja, eller en man som lever i en icke-hetero relation (ibid).

Hedersrelaterat våld, är ett kollektivt våld som utförs av familjen och som även skyddar förövarna, vilket därför leder till få anmälningar och åtal (Fryshuset, 2019). Våldet är främst psykiskt i form av kränkningar, skambeläggning, förödmjukelse, kontroll, undandragen kärlek och omsorg, hot och liknande. Även fysiskt våld förekommer (ibid).

Hets mot folkgrupp. Brott enligt brottsbalken (BrB); kan också begås som tryckfrihetsbrott mot tryckfrihetsförordningen (TF) eller yttrandefrihetsbrott som sägs i yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) (NE, 2019). Brottet begås av den som uppsåtligen i uttalande eller annat meddelande som sprids, hotar eller uttrycker missaktning för en folkgrupp eller annan sådan grupp av personer med anspelning på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse eller sexuell läggning (ibid).

Hem för vård eller boende (HVB-hem); Beteckning för institutioner som har uppdrag från socialtjänsten, huvudsakligen för barn och ungdomar med sociala problem eller för personer som har missbruks-/ beroendeproblematik (NE, 2019).

Hierarkiska system. Det system av rangordnade, nivågrupperade kategorier som används vid klassificering av individer (NE, 2019).

Hushåll. En enhet av människor som delar bostad och ansvar för varandras försörjning (NE, 2019) Medlemmarna i ett hushåll kan, men behöver inte, vara släkt med varandra (ibid).

Hög ekonomisk standard. En inkomst vilken överstiger det dubbla värdet av medianinkomsten i Sverige (SCB, 2019c).

I risk för fattigdom (varaktigt låg ekonomisk standard; eng. persistent at-risk-of-poverty); När en person är i risk för fattigdom betyder det att denna hade en låg ekonomisk standard under det mätbara året, samt minst två av de tre föregående åren (SCB, 2019c).

Invandrare/ Immigrant. En person som flyttar från ett land till ett annat för att bosätta sig där en längre tid, enligt folkbokföringen i Sverige minst ett år (SCB, 2019).

Invånare. Person som räknas som stadigvarande bosatt i visst område, på viss plats (NE, 2019).

Jämlikhet. Alla individers lika värde (SCB, 2019). I politiska sammanhang avser termen ibland även individernas lika inflytande och lika sociala förhållanden (ibid).

Jämställdhet. Innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla väsentliga områden i livet (SCB, 2019). Jämställdhet är närbesläktat med jämlikhet. Medan jämlikhet rör alla människors lika värde är jämställdhet emellertid förbehållet förhållandet mellan könen (ibid).

Kapitalvinst. Värdestegring då priset på fast eller lös egendom stiger (NE, 2019).

Könsstympning (kvinnlig könsstympning, kvinnlig omskärelse); Ingrepp som i vissa kulturer av sedvänja utförs på flickors yttre könsorgan utan att det finns medicinsk grund. (NE, 2019).

Låg inkomststandard. Hushållets disponibla inkomst räcker inte för att betala nödvändiga levnadskostnader (SCB, 2017a).

Låg ekonomisk standard. Hushållets disponibla inkomst per konsumtionsenhet ligger under 60 procent av medianvärdet för alla personer i landet (SCB, 2017a).

Konsumtionsenhet. För att göra jämförelser av disponibel inkomst mellan olika typer av hushåll används ett system som tar hänsyn till hushållets sammansättning (SCB, 2017a). Den disponibla inkomsten divideras med det antal konsumtionsenheter (k.e) hushållet består av (ibid).

Långvarig biståndsmottagare. En person som ingått i ett eller flera biståndshushåll i minst tio månader under året. Om en biståndsmottagare förekommer i flera olika hushåll under året räknas den sammanlagda tiden i de olika hushållen (Socialstyrelsen, 2019b). Månaderna behöver inte vara sammanhängande (ibid).

Långvarigt ekonomiskt bistånd. Bistånd 10-12 månader under året (Socialstyrelsens Öppna jämförelser, 2019).

Medelvärde. Ett värde som i någon mening är typiskt för en hel uppsättning av värden (NE, 2019). Vanligast avses: summan av alla värdena dividerad med deras antal (ibid).

Median. I statistiken det värde för ett ordnat datamaterial som delar materialet i två lika stora delar, dvs. det ligger lika många värden över medianen som under den (NE, 2019).

Misshandel. Brott mot liv och hälsa som består i att man tillfogar en annan person kroppsskada, sjukdom eller smärta eller försätter offret i vanmakt eller annat liknande tillstånd (NE, 2019).

Mycket långvarigt ekonomiskt bistånd. Bistånd minst 27 månader under en period av tre år med uppehåll högst 2 månader i rad (Socialstyrelsens Öppna jämförelser, 2019).

Mörkertal. Den andel av faktiskt inträffade företeelser, t.ex. sjukdom eller brott, som inte anmäls och därmed inte finns med i statistiken (NE, 2019).

Narkotikabrott. Olovlig befattning med narkotika (NE, 2019). Narkotikabrott regleras i två lagar: i första hand narkotikastrafflagen (1968:64), men även i lagen om straff för smuggling (2000:1225) (ibid).

Norm. Det som anses motsvara det normala eller godtagna beteendet i t.ex. en social grupp; konvention, praxis (NE, 2019).

Ohälsotal (ohälsodagar); det antal dagar per försäkrad [person] som försäkringssystemet under ett visst år utbetalat ersättning för i form av sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, förtidspension, rehabiliteringspenning och sjukbidrag (NE, 2019).

Segregation. Segregation handlar om att människor lever och verkar separerade från varandra (DELMOS, 2019a). Det kan handla om uppdelning utifrån socioekonomisk status, etnicitet eller demografi (till exempel ålder eller kön). Denna åtskillnad innebär att det blir koncentrationer av människor med liknande bakgrund till exempel på arbetsmarknaden, i bostadsområden och i skolor (ibid).

Socioekonomisk segregation, anses bäst förklara uppkomsten av segregationsmönster i Sverige (DELMOS, 2019a). Socioekonomisk segregation betyder att människor som tillhör olika social-, inkomst- och yrkesgrupper lever sina liv skilda från varandra och därmed får olika förutsättningar (ibid).

Skånesnittet. Ett genomsnittligt värde av samtliga kommuners mått (av den faktor som mäts) i hela Skåne Län.

Trångboddhet. En människa räknas bo trångbott om denna bor enligt trångboddhetsnormen 2, det vill säga att man bor i en bostad med fler än två personer per sovrum (SCB, 2018b). Ensamboende räknas enligt denna norm inte som trångbodda oavsett antal rum (ibid).

Upplevd brottslighet. Individers subjektiva uppfattning om hur hög brottsligheten i ett visst område är (Polisen, 2018). Detta motsvarar inte den faktiska brottsligheten (ibid).

Utanförskap. Individer som står utanför en viss gemenskap i hem, arbets-, kultur- el. samhällsliv, mellan medlemmar av ett land, folk eller liknande (NE, 2019).

Utsatt område. Definition använd av polisen syftande på ett geografiskt avgränsat område, karakteriserat av låg socioekonomisk status och kriminell påverkan på lokalsamhället (NE, 2019).

Öppet arbetslösa. Arbetssökande som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen, är utan arbete, aktivt söker och omgående kan tillträda ett arbete och som inte deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program (Arbetsförmedlingen, 2019).

8. KÄLLFÖRTECKNING

Arbetsförmedlingen, 2019. Statistik.
https://arbetsformedlingen.se/om-oss/statistik-och-analyser/statistik

Arbetsförmedlingen, 2019b. Utrikesfödda Kvinnor Februari 2019-Perstorp. Power Point presentation.

Arbetsförmedlingen, 2019c. Jobb- och utvecklingsgarantin.
https://arbetsformedlingen.se/For-arbetssokande/Stod-och-ersattning/Att-delta-i-program/Jobb--och-utvecklingsgarantin

Arbetsförmedlingen, 2019d. Tidigare statistik. https://arbetsformedlingen.se/om-oss/statistik-och-analyser/statistik/tidigare-statistik

Arbetsförmedlingen, 2019e. Arbetsförmedlingens jobb- och utvecklingsgaranti. Mejlkonversation mellan författare och handläggare på arbetsförmedlingen.

Beslutsstöd Skåne, 2019a. Barn och unga Folkhälsostatistik.
http://beslutstod.skane.se/QvAJAXZfc/opendoc.htm?document=documents%5Cfolkh%C3%A4lsostatistik%20sk%C3%A5ne.qvw&lang=en-US&host=QVS%40rspapp035&anonymous=true

Beslutsstöd Skåne, 2019b. Vuxna – Folkhälsostatistik.
http://beslutstod.skane.se/QvAJAXZfc/opendoc.htm?document=documents%5Cfolkh%C3%A4lsostatistik%20sk%C3%A5ne.qvw&lang=en-US&host=QVS%40rspapp035&anonymous=true

BRÅ, 2019. Mörkertal och dold brottslighet.
https://www.bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/morkertal-och-dold-brottslighet.html

BRÅ, 2019a. Sök statistik över anmälda brott.
http://statistik.bra.se/solwebb/action/index

BRÅ, 2019b. Hatbrottsstatistik.
https://www.bra.se/statistik/statistiska-undersokningar/hatbrottsstatistik.html

BRÅ, 2019c. Anmälda brott. https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html

BRÅ, 2017. Hatbrott 2016 Statistik över polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv och självrapporterad utsatthet för hatbrott.
https://www.bra.se/publikationer/arkiv/publikationer/2017-12-14-hatbrott-2016.html

Byggnadskontoret på Perstorps kommun, 2019. Kartor. Icke-publicerat dokument.

DELMOS, 2019. Om oss. https://www.delmos.se/om-oss/

DELMOS, 2019a. Om segregation. https://www.delmos.se/om-segregation/

DELMOS, 2018a. Ett nationellt system för uppföljning av segregation.
https://www.delmos.se/wp-content/uploads/2019/03/Ett-nationellt-uppfoljningssystem-av-segregation.pdf

DELMOS, 2018b. Segregationens orsaker.
https://www.delmos.se/om-segregation/segregationens-orsaker/

Ekonomifakta, 2019a. Utbildningsnivån-utrikes födda.
https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Arbetsmarknad/Integration/Utbildningsniva/

Ekonomifakta, 2019b. Enkla jobb-internationellt.
https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Arbetsmarknad/Sysselsattning/Lagkvalificerade-jobb-internationellt/

Ekonomifakta, 2019c. Flyktinginvandring.
https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Arbetsmarknad/Integration/Flyktinginvandring/

Ensolution AB, 2019. Power point presentation av anställd på Ensolution.

Folkhälsomyndigheten, 2019. Utveckling av barns och ungas hälsa.
https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/halsa-i-olika-grupper/barn-och-unga/utveckling-av-barns-och-ungas-halsa/

Fryshuset, 2019. Om hederskultur. https://www.fryshuset.se/verksamhet/elektra/om-hederskultur/

Försäkringskassan, 2019. Statistik om aktivitets- och sjukersättning och bostadstillägg.
https://www.forsakringskassan.se/statistik/sjuk/sjuk-och-aktivitetsersattning

Kronofogden, 2019. Antal skuldsatta. https://www.kronofogden.se/statistikantalskuldsatta.html

Kolada, 2019. Jämföraren.
https://www.kolada.se/?_p=index

Kolada, 2019a. Jämföraren-Individ och familjeomsorg.
https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16647&tab_id=82977

Kolada, 2019b. Öppna jämförelser-Folkhälsa.
https://www.kolada.se/?_p=jamforelse&unit_id=16647&tab_id=84172

Malmö stad, 2019. Segregation och segmentering i Malmö, Stadskontoret.
https://www.google.com/search?q=malm%C3%B6+stad+segregation&ie=&oe

Mejlkonversation, juni 2019a. Till Socialförvaltningen: Antal orosanmälningar. Finns tillgängligt i författarens mejl.

Mejlkonversation, juni 2019b. Till Socialförvaltningen: Antal orosanmälningar. Finns tillgängligt i författarens mejl.

Migrationsinfo, 2019. Etableringsprogrammet.
https://www.migrationsinfo.se/arbetsmarknad/etableringsreformen/

MUCF, 2019. Uvas-statistik.
https://www.mucf.se/uvas-statistik

Nationalencyklopedin, 2019. Sök i uppslagsverket. https://www-ne-se

Nationalencyklopedin, 2019a. Uppslagsverket.
https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/förvärvsfrekvens

Nationalencyklopedin, 2019b. Befolkningsstatistik.
http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/befolkningsstatistik (hämtad 2019-11-26).

Nationalencyklopedin, 2019c. Arabiska våren.
http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/arabiska-våren (hämtad 2019-11-26).

Nationalencyklopedin, 2019d. Brott mot liv och hälsa.
http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/brott-mot-liv-och-hälsa (hämtad 2019-11-26).

Nationalencyklopedin, 2019e. Samhällsplanering.
http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/samhällsplanering (hämtad 2019-12-02).

Ottosson, 2019. Antal anställda på PAI Partners. Konversation mellan författare och tjänsteperson på kommunen.

Polisen, 2018. Lokala Trygghetmätningar region Syd 2018: Områdesundersökningar för kommun och kommundelar. Presenterad av Polisen den 31 oktober 2018.

Region Skåne, 2019. Informationen om Skånes befolkning.
https://utveckling.skane.se/digitala-rapporter/huga/befolkning/

Rädda Barnen, 2018. Barnfattigdom i Sverige.
https://www.raddabarnen.se/nyheter/2018/barnfattigdomsrapport-2018/

SCB, 2019a. Statistikdatabasen.
http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/?rxid=347e3492-b83f-4a07-8e02-d058a0a2b121

SCB, 2019b. Perstorp Kommunfakta 2018.
https://www.perstorp.se/download/18.348da407163a571b39432a8/1547043472515/Kommunfakta2018.pdf

SCB, 2019c. Inkomster och skatter.
https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/inkomster-och-inkomstfordelning/inkomster-och-skatter/

SCB, 2019d. Kommuner i siffror.
https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/kommuner-i-siffror/

SCB, 2018. Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS).
https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/sysselsattning-forvarvsarbete-och-arbetstider/registerbaserad-arbetsmarknadsstatistik-rams/

SCB, 2018a. Antalet personer försörjda på bidrag minskar.
https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/amnesovergripande-statistik/hushallens-ekonomi-allman-statistik/pong/statistiknyhet/antal-personer-forsorjda-med-sociala-ersattningar-och-bidrag-2017/

SCB, 2018b. Var femte person född utanför Europa är trångbodd.
https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2018/var-femte-person-fodd-utanfor-europa-ar-trangbodd/

SCB, 2018c. Socioekonomisk fördelning och statistik. Excel-dokument beställt från SCB av Barn- och Utbildningsförvaltningen. Icke-publicerat dokument.

SCB, 2017a. Att mäta fattigdom. https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2017/Att-mata-fattigdom/

SCB, 2017. Låginkomsttagare bor ofta i hyresrätt.
https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2017/Laginkomsttagare-bor-ofta-i-hyresratt/
SCB, 2016. Beskrivning av antal helårsekvivalenter.
https://www.scb.se/contentassets/f150756e08484fcea5bc4ba3c7b7ff74/beskrivning-av-antal-helarsekvivalenter.pdf

Skolverket, 2019. Sök statistik.
https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/sok-statistik-om-forskola-skola-och-vuxenutbildning?sok=SokA

Skolverket, 2019a. Perstorp gymnasier betyg och studieresultat. Mejlkonversation med handläggare på utbildningsstatistik (Skolverket) den 6 juni 2019. Icke-publicerat Excel-dokument.

Socialförvaltningen på Perstorps kommun, 2019. Intern statistik framtagen 2019.
Icke-publicerat material.

Socialstyrelsen, 2019. Ekonomiskt bistånd.
https://www.socialstyrelsen.se/stod-i-arbetet/ekonomiskt-bistand/

Socialstyrelsen, 2019a. Statistik om ekonomiskt bistånd.
https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistikamnen/ekonomiskt-bistand/

Socialstyrelsen, 2019b. Om statistiken – Socialstyrelsen.
https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=2ahUKEwio4aDFqKjmAhWElosKHdRTAlwQFjABegQIARAC&url=https%3A%2F%2Fwww.socialstyrelsen.se%2Fglobalassets%2Fsharepoint-dokument%2Fartikelkatalog%2Fstatistik%2F2019-9-6310-tables.xls&usg=AOvVaw3J7_p7kqXbUBkvlMGguGTX

Socialstyrelsen, 2017. Statistik om socialtjänstinsatser till barn och unga 2015 och 2016.
https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/statistik/statistikamnen/barn-och-ungdom/

Socialstyrelsen, 2015. Flickor och kvinnor i Sverige som kan ha varit utsatta för könsstympning: En uppskattning av antalet.https://www.socialstyrelsen.se/stod-i-arbetet/vald-och-brott/konsstympning/

Socialstyrelsens Öppna jämförelser, 2019. Öppna jämförelser.
https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/oppna-jamforelser/

Socialtjänstlagen (2001:453).
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialtjanstlag-2001453_sfs-2001-453

SVT nyheter, 2011. Unga föräldrar avslutar sällan utbildning.
https://www.svt.se/nyheter/inrikes/unga-foraldrar-avslutar-sallan-utbildning

Tjejjouren, 2018. Ung mamma.
https://tjejjouren.se/tjejguiden/familj/ung-mamma#källa

Valmyndigheten, 2019. Valresultat.
https://www.val.se/valresultat.html

Wikipedia, 2019. Perstorp AB.
https://sv.wikipedia.org/wiki/Perstorp_AB

Åklagarmyndigheten, 2019. Ordlista: Hets mot folkgrupp.
https://www.aklagare.se/ordlista/h/hets-mot-folkgrupp/

BILAGA A

Utav 34 hälsoindikatorer visade enbart 4 av dessa på sämre resultat (i Perstorp) än Skånes genomsnitt. De fyra indikatorer som flickorna uppskattade negativa var: tryggheten i bostadsområdet (minus 0,8 % under Skånesnittet), tillräcklig sömn (-0,1 %), användande av cykelhjälm (-3,2 %) samt kunna prata sex och samlevnad med någon (-1,4 %) (ibid).

Den självuppskattade hälsan för pojkarna i Perstorps årskurs 6 visade mycket sämre hälsomått, både i jämförelsen med årskursens pojkar enligt Skånesnittet, liksom sjätte klassens flickor i Perstorp. Utav de 34 hälsoindikatorerna var hela 18 mått sämre än Skånes genomsnitt och endast 16 av dem bättre. Hälsoindikatorerna med högst negativa värden var: att ha en riktigt nära vän (- 8,8 %), att ofta vara nöjd med sig själv (-11,1 %), att ha råkat ut för olycksfall (- 13,8 %), att ha någon att prata med kring sex och samlevnad (- 8,0 %) samt förekomsten att äta grönsaker flera gånger dagligen (- 14,0 %). Ytterligare negativt uppmätta hälsoindikatorer för pojkarna i Perstorps kommun i förhållande till Skånesnittet visades vara: att se ljust på framtiden (-5,3 %), vara nöjd med förhållandet till sin familj (-5,8 %), vara deltagande i förening/klubb/organisation (-0,4 %), boendes tillsammans med båda föräldrarna (-6,3 %), trygghet i bostadsområdet (-0,4 %), att vara stressad av skolarbetet (-0,4 %), att ha en god självuppskattad hälsa (-4,0 %), att uppleva psykiska besvär (-7,4 %), att uppleva somatiska besvär (-4,8 %), ha sex- och samlevnadsundervisning i skolan (-7,1 %), att röra på sig minst 60 minuter per dag (-5,3 %), vara deltagande i skolidrotten (-0,3 %) och att ha rökt vattenpipa senaste året (-4,0 %).

De negativa hälsoindikatorer vilka var gemensamma för sjätte klassens flickor och pojkar i Perstorps kommun var: avsaknaden att kunna prata om sex och samlevnad med någon, samt upplevelsen av otrygghet i bostadsområdet. Även så visar indikatorerna att både flickorna och pojkarna upplever problem med det fysiska- och psykiska måendet. En analys av resultatet är att ohälsan hos de båda könen kan tänkas leda till olika symptom, där flickornas sömnsvårigheter kan vara ett resultat av deras ohälsa, medan pojkarnas ohälsa istället kommer till uttryck i form av psykiska och fysiska besvär.

Diagram A1. Folkhälsoprofilen för *flickor i årskurs 6* i Perstorps kommun 2016. Visar avvikelse i procentenheter jämfört med Skånes genomsnitt. Blå stapel: Resultatet i Perstorp är bättre än Skånesnittets. Röd stapel: esultatet i Perstorp är sämre än Skånesnittets. Källa: Beslutsstöd Skåne, 2019a.

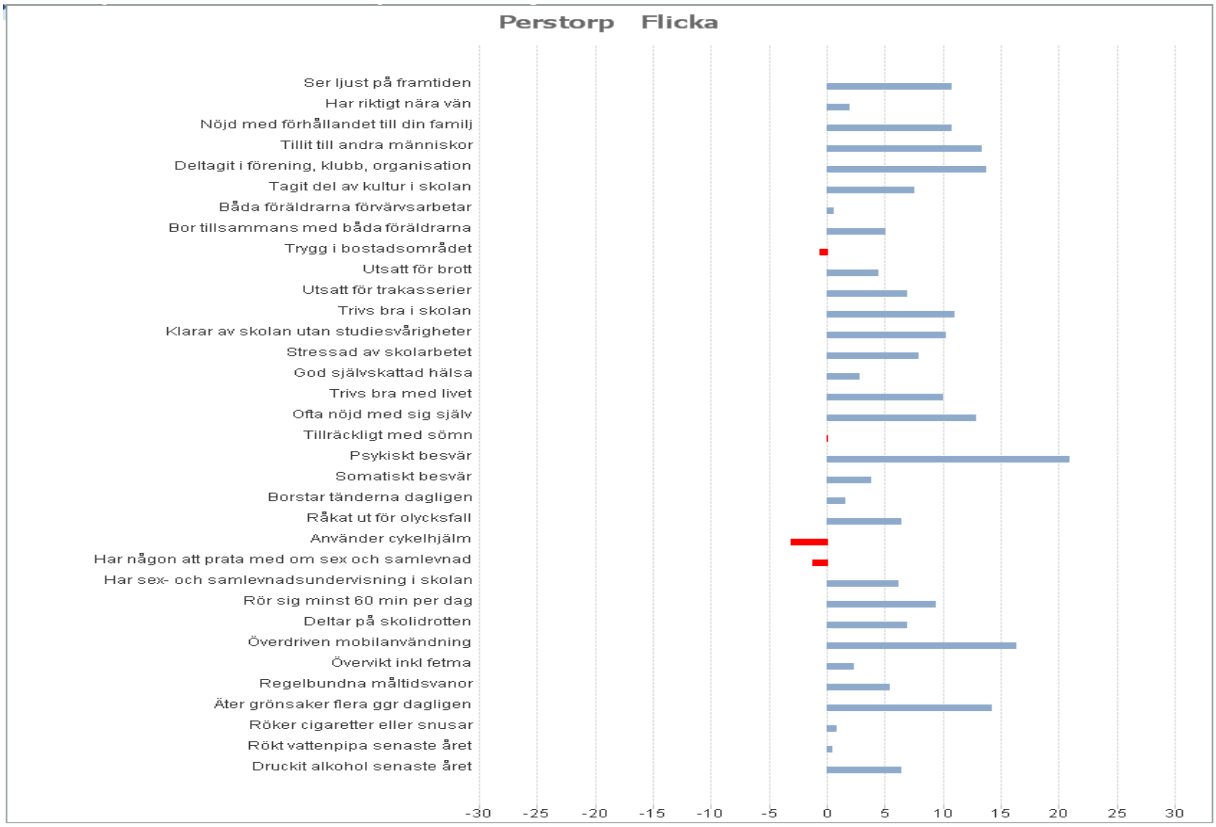

Diagram A2. Folkhälsoprofilen för *pojkar i årskurs 6* i Perstorps kommun 2016. Avvikelse redovisas i procentenheter i förhållande till Skånes genomsnitt. Källa: Beslutsstöd Skåne, 2019a.

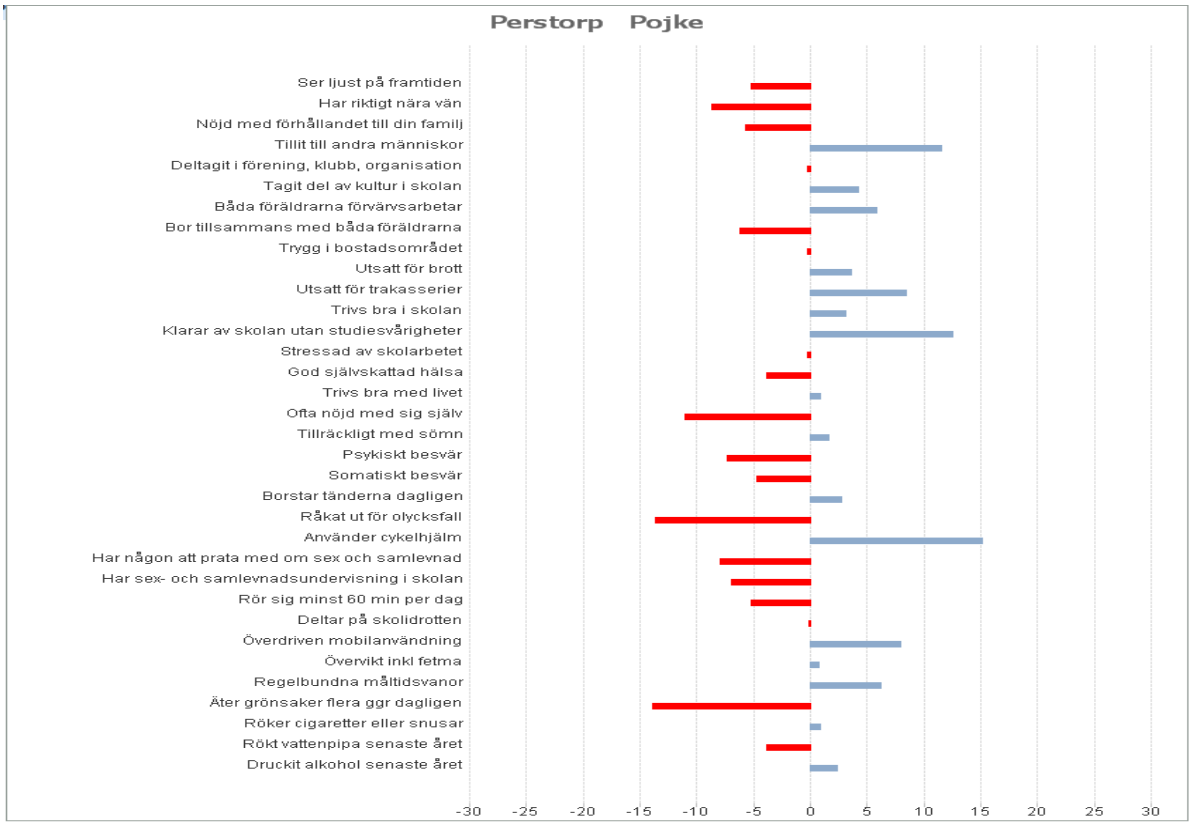

Dålig hälsa hos både flickor & pojkar i Perstorps årskurs 9

Perstorps flickor i årskurs 9 uppskattar sin hälsa som dålig. Över hälften (21 utav 40) av hälsoindikatorerna ligger under Skånesnittet (Beslutsstöd Skåne, 2019a). De största skillnaderna i förhållande till Skånesnittet är: nöjd med förhållandet till sin familj (-9,4 %), tillit till andra människor (-11,9 %), tagit del av kulturverksamhet i skolan (-8,0 %), båda föräldrarna förvärvsarbetar (-9,2 %), trygg i bostadsområdet (-15,5 %) och övervikt inklusive fetma (-10,3 %). Ytterligare hälsoindikatorer som flickorna i åk. 9 ligger under skånesnittet är: bor tillsammans med båda föräldrarna (-5,7 %), klarar av skolan utan studiesvårigheter (-7,1 %), stressad av skolarbetet (-0,8 %), trivs bra med livet (-1,5 %), tillräckligt med sömn (-1,6 %), somatiska besvär (minus 6,1 %), råkat ut för olycksfall (-7,6 %), har sex- och samlevnadsundervisning i skolan (-4,6 %), deltar på skolidrotten (-7,3 %), regelbundna måltidsvanor (-2,3 %), äter grönsaker flera gånger dagligen (-4,0 %), röker *cigaretter* (-1,3 %), föräldrar som köper ut *alkohol* (-3,1 %), använt *narkotika* senaste året (-0,1 %) och använt *nätdroger* (-2,6 %).

Den självuppskattade hälsan för pojkar i åk. 9 i Perstorp är dålig och är relativt sämre, i jämförelse med Skåneregionens snitt för pojkar i åk. 9. Hela 16 utav 40 hälsoindikatorer ligger under Skånesnittet. De negativa hälsoindikatorer som stod ut mest (från Skånesnittet) var: nöjdhet med förhållandet till sin familj (-8,4 %), utsatt för trakasserier (-15,3 %), trivs bra i skolan (-9,7 %), rör sig minst 60 minuter per dag (-11,2 %) och regelbundna måltidsvanor (-8,8 %). Ytterligare hälsoindikatorer som pojkarna i Perstorps kommun, sämre än Skånesnittet var: ser ljust på framtiden (-3,0 %), två förvärvsarbetande föräldrar (-3,6 %), utsatt för brott (-2,1 %), stressad av skolarbetet (-3,4 %), god självskattad hälsa (-1,1 %), trivs bra med livet (-4,1 %), använder cykelhjälm (-1,3 %), äter grönsaker flera gånger dagligen (-0,9 %), använt narkotika senaste året (-5,6 %) och använt nätdroger (-0,4 %).

De negativa hälsoindikatorer som både flickorna och pojkarna i Perstorps kommun åk. 9 uppger är: att de inte är nöjda med förhållandet till sin familj, inte heller har de föräldrar som förvärvsarbetar i samma utsträckning, de är stressade av skolarbetet, de trivs mindre bra med livet, de har inte regelbundna måltidsvanor, de äter inte grönsaker flera gånger dagligen, föräldrar köper ut alkohol, de har använt narkotiska det senaste året och de har brukat nätdroger. En viktig aspekt i denna mätning som både flickorna och pojkarna i åk 9 uppgav är att deras föräldrar köper ut alkohol till dem (i större utsträckning än Skånesnittet).

Diagram A3. Folkhälsoprofilen för *flickor i årskurs 9* i Perstorps kommun 2016. Redovisar avvikelse i procentenheter jämfört med Skånes genomsnitt. Källa: Beslutsstöd Skåne, 2019a.

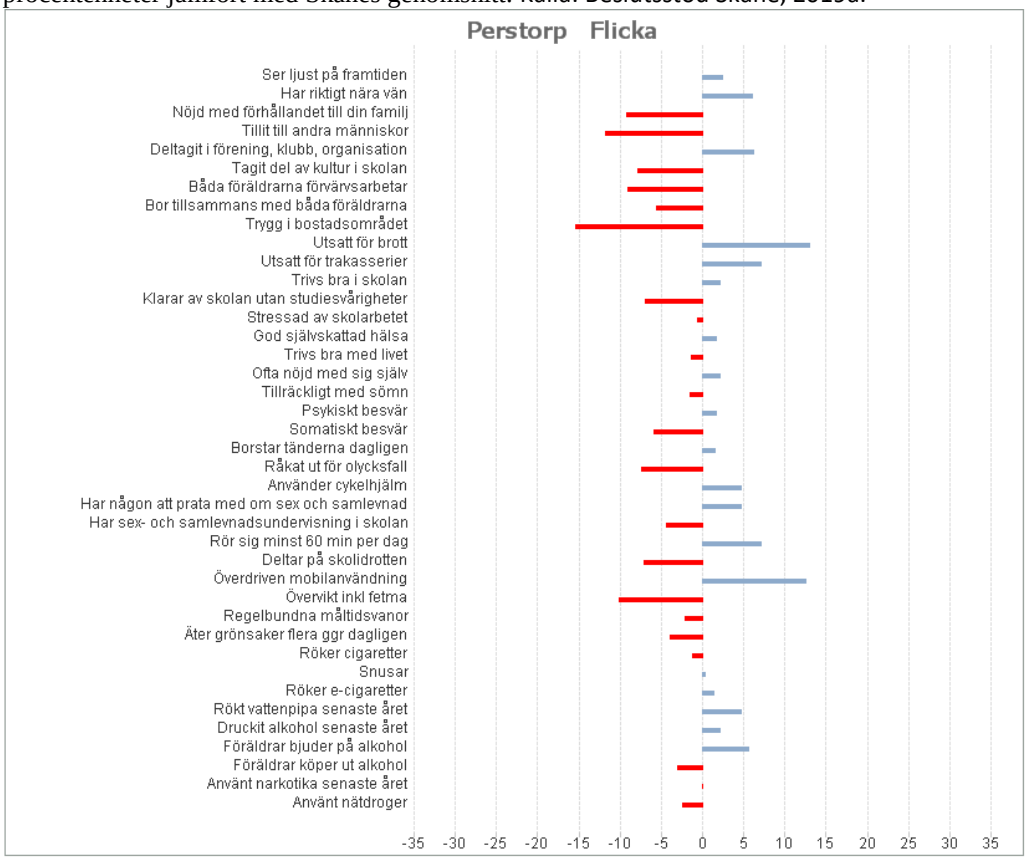

Diagram A4. Folkhälsoprofilen för *pojkar i årskurs 9* i Perstorps kommun 2016. Redovisar avvikelse i procentenheter jämfört med Skånes genomsnitt. Källa: Beslutsstöd Skåne, 2019a.

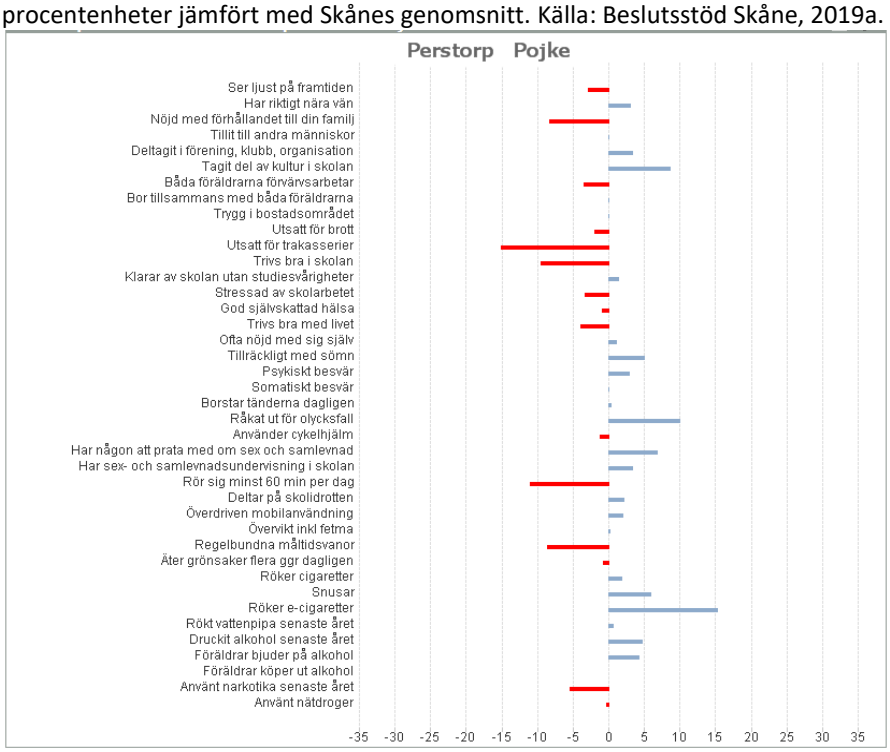

Den självuppskattade hälsan för både flickor och pojkar i åk. 2 i gymnasiet är mycket dålig
Den självuppskattade hälsan för flickor i åk. 2 i gymnasiet är dålig. Knappt hälften (19 utav 40) hälsoindikatorer ligger under Skånesnittet (Beslutsstöd Skåne, 2019a). En hälsoindikator som utmärkte sig mycket negativt (mer än 20 %) är att en stor andel av flickorna har råkat ut för ett olycksfall. De hälsoindikatorerna (med den högsta negativa variationen från Skånesnittet) var: har en riktigt nära vän (-10 %), har sex- och samlevnadsundervisning i skolan (-10 %), tillit till andra människor (minus 11, 6 %), deltagit i förening/klubb/organisation (-12,2 %), god självskattad hälsa (-12,2%), ofta nöjd med sig själv (-10,3 %), psykiska besvär (-14,1 %), råkat ut för olycksfall (-21,6 %) och övervikt inklusive fetma (-11,0 %). Ytterligare hälsoindikatorer som flickorna ligger under Skånesnittet ~~är~~: utsatt för trakasserier (-4,3 %), trivs bra i skolan (-5,2 %), stressad av skolarbetet (-1,2 %), tillräckligt med sömn (-1,1 %), somatiska besvär (-6,2 %), borstar tänderna dagligen (-2,1 %), regelbundna måltidsvanor (-3,8 %), snusar (-2,7 %), föräldrar köper ut alkohol (-7,3 %) och använt nätdroger (-2,4 %).

Den självuppskattade hälsan för pojkar i åk. 2 på gymnasiet är dålig. Nästan hälften (18 av 40) hälsoindikatorer ligger under Skånesnittet. De som stod ut mest (med den högsta negativa variationen från Skånesnittet) var: tagit del av kultur i skolan (-15,6 %), båda föräldrarna förvärvsarbetar (-20,6 %), bor tillsammans med båda föräldrarna (9,1 %), utsatt för brott (-17, 5 %), ofta nöjd med sig själv (14,1 %), psykiska besvär (26,5 %), borstar tänderna dagligen (-19,8 %), råkat ut för olycksfall (-14,9 %), överdriven mobilanvändning (-12,8 %), druckit alkohol de senaste året (20,9 %), föräldrar bjuder på alkohol (-17,1 %) och föräldrar köper ut alkohol (-14,3 %). Ytterligare hälsoindikatorer som pojkarna ligger under Skånesnittet är: trygg i bostadsområdet (-0,6 %), klarar av skolan utan studiesvårigheter (-5,7 %), tillräckligt med sömn (-0,8 %), använder cykelhjälm (-4,8 %), regelbundna måltidsvanor (-7,5 %) och rökt vattenpipa senaste året (1,4 %).

De hälsoindikatorer som flickorna och pojkarna i åk. 2 i gymnasiet utmärker sig negativt är: de är inte lika ofta nöjd med sig själv, de får inte tillräckligt med sömn, de har psykiska besvär, de har somatiska besvär, de har råkat ut för olycksfall, de har inte regelbundna måltidsvanor och föräldrar köper ut alkohol till en stor utsträckning. Både flickor och pojkar i åk. 2 i gymnasiet svarade att de upplevde psykiska besvär. Hela 26,5 % av pojkarna och 14,1 % av flickorna. Detta är alarmerade siffror och kan säga något om segregationens orsaker, mekanismer och konsekvenser. Slutligen visar statistiken att unga i åk. 2 i gymnasiet, i jämförelse med barn i åk. 6 och 9, upplever en mycket dålig hälsa. Den dåliga hälsan omfattar b.la. psykiska besvär, somatiska besvär och att den unga inte ofta är nöjd med sig själv (ibid).

Diagram A5. Folkhälsoprofilen för *flickor i årskurs 2 i gymnasiet* i Perstorps kommun 2016. Redovisar avvikelse i procentenheter jämfört med Skånes genomsnitt. Källa: Beslutsstöd Skåne, 2019a.

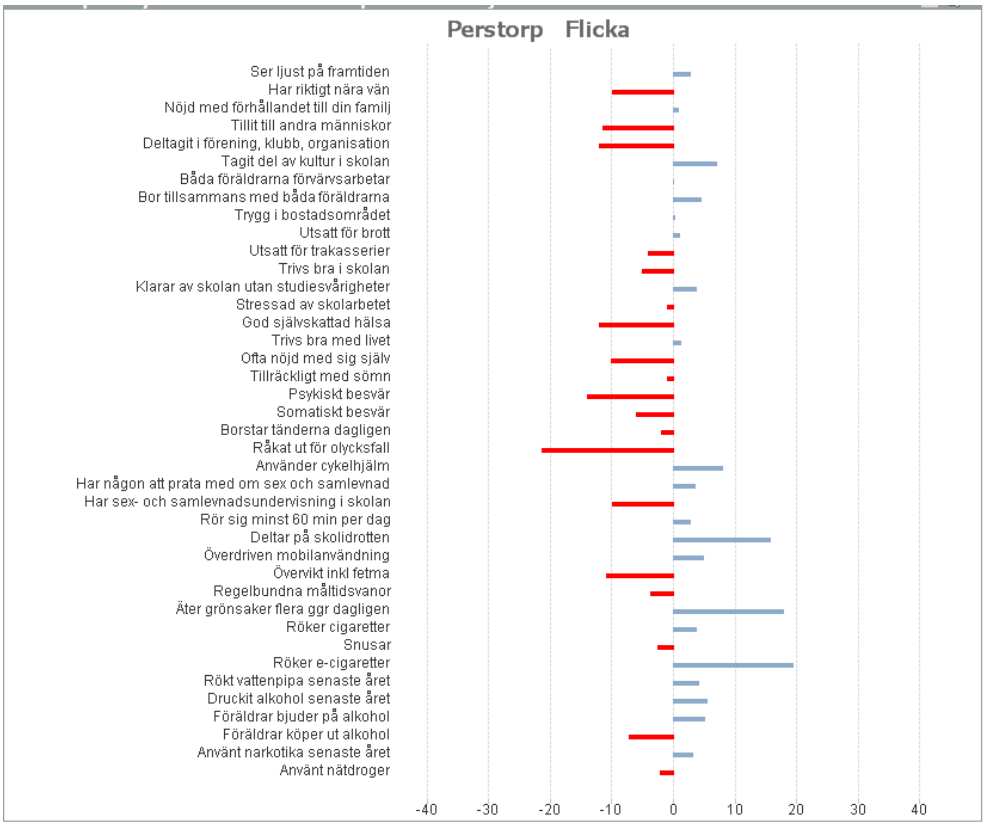

Diagram A6. Folkhälsoprofilen för *pojkar i årskurs 2 i gymnasiet* i Perstorps kommun 2016. . Redovisar avvikelse i procentenheter jämfört med Skånes genomsnitt. Källa: Beslutsstöd Skåne, 2019a.

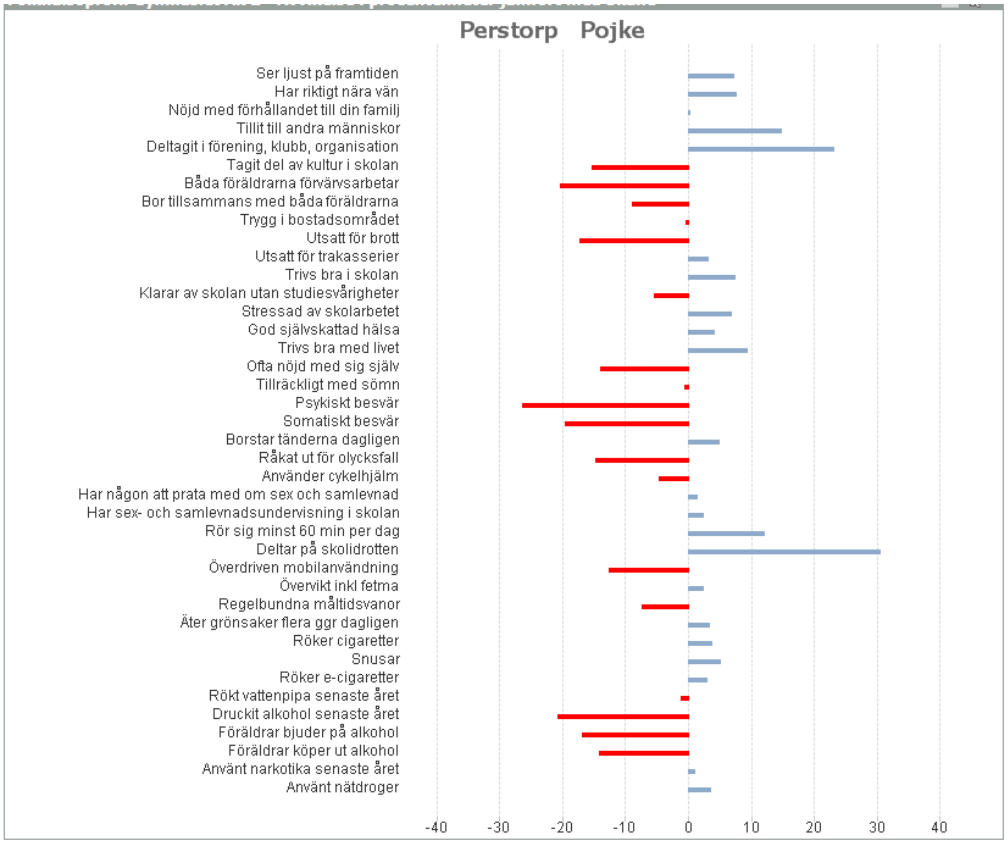

PERSTORPS KOMMUN

Behovsanalys och rekommendationer för att förebygga, minska och motverka segregation i Perstorps kommun

Underlagsrapport och rekommendationer till kommunens fortsatta arbete mot segregation

Kommunledningsförvaltningen

Perstorps kommun

2019-01-10

PERSTORPS KOMMUN

Projektägare:
Ulf Bengtsson, kommundirektör

Arbetsgrupp:
Utvecklingsledare och författare: Felicia Högberg, socionom
Projektmedarbetare: Attieh Wickman, VFU-student
Annelie Börjesdotter, socialchef
Mattias Bjellvi, stadsarkitekt/plan- och byggchef
Åke Svensson, förvaltningschef barn- utbildning- kultur- och fritid

PERSTORPS KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehållsförteckning 2

1 Metodik, frågeställning och rapportens utformning 3

1.1 Tidigare segregationsforskning 3

1.2 Avgränsningar 5

2 Utvecklingsområde 1: Utveckla kommunens tvärsektoriella samverkan 7

3 Utvecklingsområde 2: Satsa på tidiga insatser 14

4 Utvecklingsområde 3: Minska och förebygg ekonomisk utsatthet och barnfattigdom 19

5 Utvecklingsområde 4: Stärk kommunens folkhälsoarbete 24

6 Utvecklingsområde 5: Stärk lokalsamhälletilliten och tilliten till kommunen och polisen 29

7 Utvecklingsområde 6: Satsa på det våldsförebyggande arbetet mot våld i nära relationer, våld mot barn samt hedersrelaterat våld och förtryck 35

8 Utvecklingsområde 7: Öka valdeltagandet i de allmänna valen 41

9 Utvecklingsområde 8: Utveckla den tvärsektoriella samverkan och samstämmigheten för invånare som står långt från arbetsmarknaden 43

10 Utvecklingsområde 9: Stärka arbetet att utjämna ojämlika förutsättningar och öka delaktigheten i skolan samt förskolan 50

11 Utvecklingsområde 10: Motverka boendesegregation, bostadssegmentering och trångboddhet 59

12 Författarens slutreflektioner 64

13 Källförteckning 65

14 Bilagor 71

1 METODIK, FRÅGESTÄLLNING OCH RAPPORTENS UTFORMNING

Innehållet i Perstorps behovsanalys är baserat på den statistiska kartläggning av segregation: Underlagsrapport till behovsanalys för kommunens arbete mot segregation (se tidigare rapport), tidigare forskning, DELMOS (2018) stödmaterial, dialoger som dokumentets författare genomfört med olika kommunala medarbetare inom olika verksamhetsområden i Perstorp. Materialet tar sin främsta utgångspunkt i de invånargrupper som drabbas hårdast av segregationen, alltså de ”utsatta”, samt vilka behov dessa utsatta grupper generellt sett har, som kan behöva tillfredsställas för att främja deras möjligheter till att lyckas bryta sig ur det utanförskap som segregationen innebär. Utöver de utsatta gruppernas behov av riktade insatser är det viktigt att belysa vikten av det svenska välfärdssystemets generella insatser, vilka till skillnad från de riktade, erbjuds samtliga medborgare oberoende av socioekonomisk bakgrund eller utsatthet. För att kommunens arbete med att motverka segregationen ska bli så framgångsrikt som möjligt blir även det ”universella” välfärdssystemet centralt.

De frågeställningar som ligger till grund för rapportens utformning är:

- → **Vad?** Vilket är utvecklingsområdet och vad betyder dess begrepp?
- → **Nulägesbeskrivning:** Hur ser situationen ut idag? Bakgrunden till situationen som ligger till grund för utvecklingsområdet.
- → **Varför?** Varför ska kommunen arbeta med utvecklingsområdet?
- → **Hur?** Hur kan kommunen förslagsvis arbeta (vidare) med utvecklingsområdet?
- → **”Röster i kommunen”** Vad lyfts som viktigt i arbetet kring utvecklingsområdet, av medarbetare i kommunen?
- → **Slutreflektioner:** Författarens medskick av slutreflektioner och rekommendationer för kommunens fortsatta arbete.

1.1 TIDIGARE SEGREGATIONSFORSKNING

Vad förklarar segregation i Sverige?

Sociala och ekonomiska skillnader anses var det som bäst förklarar segregationsmönstret i Sverige (DELMOS, 2018a). Stora inkomstskillnader är ett exempel på vad som anses bidra till en ökande segregation. Trots att samtliga socioekonomiska inkomstgrupper i Sverige har fått en bättre ekonomi under de senaste decennierna, har de socioekonomiska klyftorna mellan de olika samhällsgrupperna ändå vuxit och därigenom även bidragit till att segregationen i landet förvärrats. En annan bakomliggande orsak som brukar betonas av forskare på området, är den utveckling som sker på bostads- och arbetsmarknaden. Segregation påverkar många samhällsarenor på flertalet nivåer samtidigt, något som är viktigt att ta hänsyn till när man pratar om potentiella orsaker till en sådan problematik. Segregation existerar till exempel på både utbildnings-, boende- och arbetsmarknaderna, som alla tre är nära sammanhängande områden och påverkar varandra. Boendesegregationen påverkar till exempel hur elevsammansättningen i skolorna ser ut. Samtidigt är situationen på förskolor och skolor ofta viktiga skäl till att olika typer av hushåll flyttar in till eller ut ifrån olika bostadsområden (ibid).

Vad är segregationens konsekvenser?

Alla berörs av ett samhälle som är segregerat då ett sådant samhälle inte håller samman, vilket bland annat påverkar känslan av gemenskap, trygghet och tillit (DELMOS, 2018a). Samtidigt drabbar segregationen de som bor i de utsatta områdena ännu mer negativt, än vad som är fallet för boenden i andra områden där denna typ av utsatthet inte råder. Segregationens konsekvenser kan delas in i tre perspektiv som då kan belysas utifrån individ, områdes- och samhällsnivå (ibid).

Segregationens konsekvenser på samhällsnivå

Ett samhälle inom vilket människorna upplever gemenskap, tillhörighet och endast mindre avstånd mellan de olika befolkningsgrupperna, har goda förutsättningar att hänga samman (DELMOS, 2018a). *Social sammanhållning* är ett begrepp som sammanfattar just ett sådant förhållande där människor känner att de ingår i en större gemenskap, har tillit till varandra och ett förtroende för samhällets institutioner. I ett samhälle där koncentrationer av människor med likartade bakgrunder däremot förekommer på så sätt att förutsättningarna emellan dessa gruppkoncentrationer, (till exempel på arbets- bostadsmarknaden, och därigenom även i relation till skillnaderna mellan gruppernas olika uppväxt- och levnadsvillkor), blir för stora riskeras istället den sociala sammanhållningen att splittras. En sådan upplösning kan i sin tur leda till en ökad misstänksamhet och känsla av otrygghet i samhället, en bristande tillit och samhörighet samt ett ökat ”vi och dem-tänkande”, både mellan de olika befolkningsgrupperna i sig, liksom mellan invånarna i deras relation till samhällets olika institutioner (ibid).

Segregationens konsekvenser på områdesnivå

I bostadsområden där majoriteten invånare innehar en hög utbildning eller en hög inkomstnivå ges de boendena ofta bättre förutsättningar att lyckas få sina rättigheter och behov tillgodosedda, än vad som vanligen är situationen för invånare i bostadsområden som är drabbade av socioekonomiska utmaningar (DELMOS, 2018a). En befolkningsgrupps möjligheter att ställa krav på både offentlig och kommersiell verksamhet i ett visst bostadsområde, exempelvis gällande barnens skolmiljö och dess utbildningskvalitet påverkas av invånarnas utbildningsbakgrund, ekonomiska villkor och kontaktnät. Därigenom riskeras en negativ spiral, i vilken segregationen bidrar till att förstärka de redan befintliga skillnaderna av levnadsvillkor mellan olika områden och de respektive befolkningsgrupperna, också att upprätthållas (ibid).

Segregationens konsekvenser på individnivå

Segregationen i samhället har konsekvenser på individnivå – den påverkar människors förutsättningar och livsvillkor och inte minst barns uppväxtvillkor (DELMOS, 2018a). Segregation har även negativa konsekvenser gällande människors rättigheter, förutsättningar och möjligheter för de som bor i områden med socioekonomiska utmaningar alternativt går i skolor belägna i sådana områden. Både svensk och internationell forskning visar att boenden i områden med socioekonomiska utmaningar har sämre livsmöjligheter sett till både skolresultat, utbildningsnivå samt möjligheter på arbetsmarknaden, liksom när det gäller hälsa och levnadsvanor. Segregation ger också negativa konsekvenser för det demokratiska deltagandet och även risken att hamna i eller drabbas av kriminalitet ökar. Det kan bero på att människans omgivning påverkar dennes strategier och beteenden. Vi missgynnas till exempel igenom en avsaknad av tillräckliga resursmässigt starka kontaktnät. Människor som bor i utsatta områden drabbas också ofta av stigmatisering och diskriminering av övriga samhällsgrupper, vilket båda är konsekvenser som försvåras av att den socioekonomiska och etniska segregationen i hög grad sammanfaller (ibid).

Vad säger forskarna om segregationens orsak-samband (kausalitet)?

För att besvara frågan om segregationens *orsak – samband* (även så kallad: kausalitet) kan en möjlighet vara att vända sig till tidigare forskning. Med hjälp av tidigare forskning kan kommunen hitta möjliga förklaringar till varför segregationen ser ut som den gör i Perstorp idag.

Enligt Vetenskapsrådet (2018, s. 22) finns dock en del kunskapsluckor i den svenska forskningen om segregation. En av kunskapsluckorna gäller just kausalitetsfrågan (dvs. orsakssambandet). Av forskare som ingick i en studie utförd av Vetenskapsrådet påpekas att kausalitetsfrågan och identifikationen av de mekanismer som påverkar segregation varit svåra att komma åt. Samtidigt som urskiljandet av orsakssamband ännu inte kunnat fastställas uppger forskarna dock att det finns ett annat mönster som kan belysas för att skapa uppfattning om hur relationen ser ut mellan två variabler (orsak – samband). Med hjälp av statistiska mönster kan förhållandet mellan olika faktorer (exempelvis en elevs skolresultat och förälderns utbildningsnivå) dras slutsatser om, att ett visst samband kan finnas mellan dessa variabler, det förekommer en så kallad samvarians, samt hur starkt denna samvarians då kan tänkas vara. Det är dock ytterst viktigt att förtydliga att denna samvarians som framkommer genom att undersöka den statistiska korrelationen mellan två faktorer, fortfarande inte fastställer kausaliteten i förhållandet, som exempelvis att det är förälderns låga utbildningsnivå som faktiskt *orsakar* elevens låga skolresultat. Själva orsaken till elevens låga betyg kan alltså vara en annan än förälderns utbildningsnivå. Däremot finns en *relation* mellan elevens låga skolresultat och förälderns låga utbildningsnivå, och det fenomenet kan vara relativt starkt, men kan alltså inte självklart/ ensidigt hävdas orsaka elevens

prestation i skolan. I tidigare forskning finns det många studier med statistiska korrelationer dokumenterade mellan boende och olika slags sociala utfall (ibid).

Varför det är viktigt att ha forskning om kausaliteten är bland annat för att skapa en tydligare förståelse för helheten, igenom det att olika arenor studeras i relation till varandra, så som boende, arbete och skola (Vetenskapsrådet, 2018, s. 22) Till studiet av kausalitetsfrågan hör också tidsperspektiven. Vissa forskningsområden saknar studier som spänner över längre tid (longitudinella studier), t.ex. där forskare följer barn och deras utveckling ända upp i vuxen ålder (ibid).

1.2 AVGRÄNSNINGAR

Segregationen visualiseras inte på områdesnivå i Perstorp
I Perstorp görs ingen statistisk eller kvantitativ datainsamling eller visualisering av bostadssegregationen på områdesnivå, vilket beror på främst tre tänkvärda faktorer. Dels är segregationen utbredd över flertalet områden i kommunen. Dels identifieras också en risk med att redovisa segregationen på områdesnivå då det skulle kunna resultera i en stigmatiserande effekt, vilket ju innebär ett bidragande till ett ”vi och dem-tänkande” mellan kommunens invånare. Den tredje faktorn är att det finns ingen områdesdata som är träffsäker nog att göra en sådan slutsats (se Bilaga I). Dock framkommer uppgifter av mer kvalitativ form som pekar ut att det förekommer segregation i vissa bostadsområden i kommunen.

Karta 1. Perstorps kommun är indelat i fem stycken DeSo-områden. Ett av den är utanför tätorten och fem av dem är i tätorten.

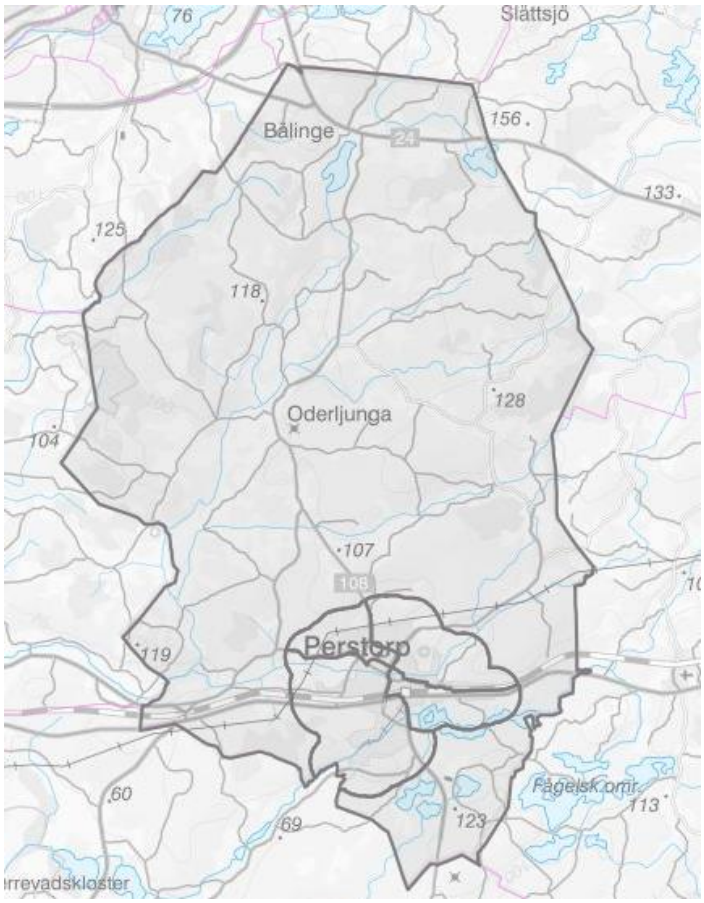

Källa: SCB, 2019 framtagna av författaren den 28 november 2019.

Efter beslut fattas kan en handlingsplan framtas

I författarens ursprungliga uppdragsbeskrivning skulle tre stycken rapporter tas fram: en kartläggning, en behovsanalys och en handlingsplan. Under arbetet med behovsanalysen blev det dock tydligt hur nära en behovsanalys faktiskt ligger somliga delar av vad en handlingsplan vanligen förväntas innehålla. En handlingsplan ska ge konkreta förslag på vad som ska göras (faktiska handlingar eller aktiviteter) och motiveras genom att frågan ”varför” besvaras (vilket behovsanalysen exemplifierar). Dessutom bör vardera aktiviteten i en handlingsplan konkret tidsanges: när den ska utföras, vem som ska utföra arbetet samt vilka resurser som ska användas. De tre senare frågorna är i aktuellt arbete inte möjliga att besvara eftersom sådana aktiviteter först och främst måste beslutas om att de överhuvudtaget *ska* genomföras. Därtill behövs, vilket även föreslås i behovsanalysen, en kartläggning av de redan befintliga resurserna i verksamheten för att kunna ta ställning till frågor som exempelvis: vem som bör genomföra aktiviteterna och under vilken tid detta realistiskt kan ske, bl.a. beroende av ekonomi- och tidskapital. Med anledning av att beslut måste fattas samt naturen av hur en handlingsplan vanligen utformas, har uppdragsbeskrivningen ändrats till att istället inkludera medskick i form av slutreflektioner och rekommendationer och underlag (som kan utläsas utifrån samtliga frågeställningar i behovsanalysen) för lämpliga aktiviteter i syfte att tillfredsställa de behov som lyfts i form av de olika utvecklingsområdena.

2 UTVECKLINGSOMRÅDE 1: UTVECKLA KOMMUNENS TVÄRSEKTORIELLA SAMVERKAN

Vad?

Att arbeta tvärsektoriellt innebär att kommunen arbetar utifrån frågor eller områden som kräver insatser inom flera olika förvaltningar och myndighetsområden som i sin tur ligger inom olika politikerområden (Stadskontoret, 2016, s. 11). Att arbeta tvärsektoriellt gör att olika specialister och kompetenser tillsammans kan bidra och därigenom stärka resultatet (Wordpress, 2014). Att jobba tvärsektoriellt ger också en stor inblick i andras arbete (ibid).

Nulägesbeskrivning

Nulägesbeskrivningen tar sin utgångspunkt i de förhållanden som varit aktuella under hösten 2019. Materialet har samlats in utifrån en dialog med kommundirektören den 9 september 2019. Frågeställningen utgår från DELMOS (2018) förslag till frågor. Syftet med den här texten är att beskriva kommunen (som organisation), dess lednings- och styrningssystem i relation till hur man samverkar idag. Med detta underlag är målsättningen att lyfta viktiga aspekter för att en mer effektiv tvärsektoriell samverkan kan formas i framtiden. Inledningsvis ges en kort introduktion till hur kommunen är organiserad och hur den styrs idag.

Kommunens organisation

Organisationsschemat nedan visar hur Perstorps kommun är organiserad idag, (Perstorps kommun, 2019). I schemat ses samtliga förvaltningar, dvs. Barn- och utbildningsförvaltningen, Socialförvaltningen, Plan- och byggnadsförvaltningen, Kultur- och fritidsförvaltningen, Räddningstjänsten, Kommunledningsförvaltningen samt Teknik- och serviceförvaltningen.

Bild 1. Organisationsschema

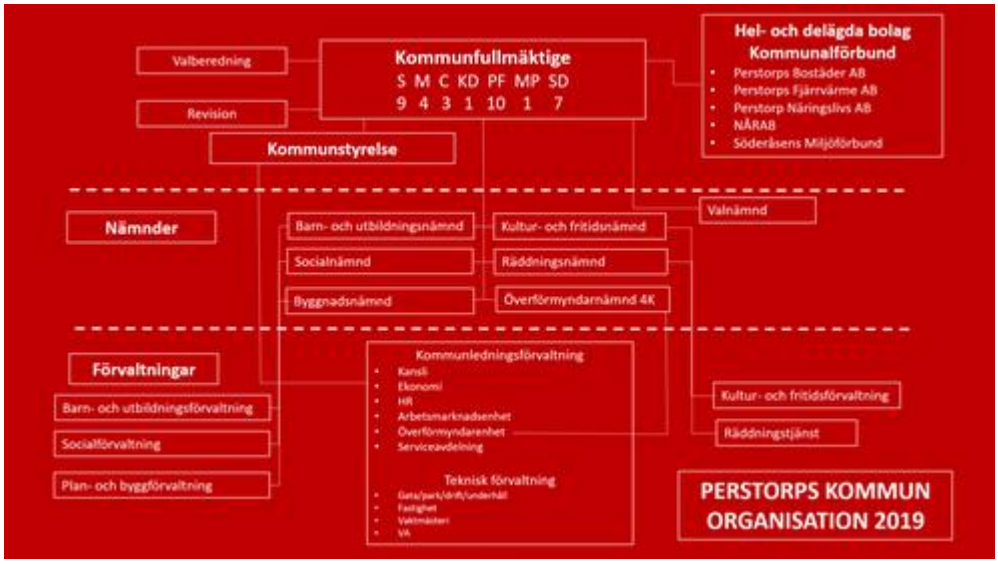

Källa: Perstorps kommun, 2019.

Kommunens mål- och resultatstyrning

Perstorps kommun har sedan hösten 2017 arbetat med att inkludera mål i ledningsarbetet. Kommunfullmäktige beslutade den 29 augusti 2019 att fastställa riktlinjer för mål- och resultatstyrningen. Syftet med mål- och resultatstyrningen är att, som komplement till de ekonomiska resultaten, fokusera på kvaliteten kommunen levererar till invånarna i Perstorp (Vilsmyr, 2019, s. 4-5). Samtliga kommunala verksamheter ska arbeta efter denna styrmodell. En viktig del av styrmodellen är att kommunens olika aktörer får en gemensam målsättning att sträva mot. Samtidigt syftar mål- och resultatstyrningen till att flytta perspektivet från resurser och aktiviteter till att istället fokusera vilka resultat som uppnås i verksamheten i förhållande till kommuninvånarna. Målen är prioriterade områden som politiken sätter för att styra verksamheterna i kommunen (ibid).

Kommunen arbetar fortfarande främst i ”stuprör”

Kommunen arbetar av tradition i så kallade ”stuprör” i nästintill samtliga arbetsområden. Att arbeta enligt stuprör är en metafor för att verksamhetens arbetsprocess är markerad med strama gränser och starkt inriktad på att följa den egna enhetens logik. Det finns flera förklaringar till varför stuprör uppstår, ett av dem är lagstiftning och sekretess. En generell utmaning är att finna tidsutrymme för tvärsektoriellt arbete i verksamheter som redan har begränsade resurser. Därför kan det vara svårt, att arbeta ”över” stuprören. Samtidigt finns det också en ökad medvetenhet om fördelarna med att arbeta tvärsektoriellt. Kommundirektören lyfter fram att en viktig aspekt för att öka den tvärsektoriella samverkan är förståelsen för varandras roller och uppdrag. Det är viktigt att kommunens medarbetare har förståelse för vilken effekt den egna verksamheten har på kommunens invånare, liksom kommunens samlade effekt. Detta behöver utvecklas. Inom vissa arbetsområden upplever kommundirektören att det redan råder en god tvärsektoriell samverkan. Ett exempel, som han lyfte fram på en tvärsektoriell samverkan, var det pågående segregationsarbetet liksom den gemensamma satsningen på Mobila Teamet. Insatsen Mobila Teamet är ett initiativ av ett samarbete mellan Socialförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen.

Den kortsiktiga målsättningen är att segregationsarbetet blir känt i organisationen. Den långsiktiga är att arbetet ökar invånarnas uppväxt- och levnadsvillkor

Den kortsiktiga målsättningen med segregationsarbetet är att kartläggningen, behovsanalysen samt utvecklingsmålen och rekommendationerna blir kända i organisationen. När beslut har fattats av politiken så kan adekvata åtgärder implementeras enligt förslag. Den långsiktiga målsättningen är att åtgärderna har tilltänkt effekt, dvs. förbättrar invånarnas förutsättningar för goda uppväxt- och levnadsvillkor.

Det finns etablerade strategier som kan anamma ett segregationsperspektiv samtidigt som kommunen behöver förbättra sin samverkan

Det finns redan erkända strategier som är eller kommer att bli relevanta i arbetet mot segregation. Dessa strategier är främst den nya översiktsplanen och den framtida tillväxtstrategin som i skrivande stund är under framtagande. Även ägardirektiv för Perstorps Bostäder AB som nu revideras har relevans för segregationsarbetet. Arbetet följs upp inom ramen för kommunens mål- och resultatstyrning, där utfall och resultat mäts mot kommunens övergripande mål, mätetal och indikatorer. Kommunen behöver bli bättre på att samverka både internt och externt inom samtliga arbetsområden, menar kommundirektören. Samtidigt är det mycket viktigt att den gemensamma målbilden kring samverkan också blir tydligare, fortsätter han.

Familjen Helsingborg kan vara en viktig samverkansaktör liksom samarbetet med föreningslivet

Perstorps kommun är sedan 2011 medlem i det interkommunala samarbetet Familjen Helsingborg. Ett 40-tal kunskapsnätverk träffas regelbundet bl.a. skolchefer, socialchefer och infrastrukturansvariga. Nätverkets roll är i första hand att fungera som ett kunskapsnätverk. Viss samverkan, t.ex. gemensam socialjour och Barnahuset i Helsingborg, är sådana som finns där samtliga kommuner i Familjen Helsingborg har tillgång. I den nya utvecklingsplanen för Familjen Helsingborg som börjar gälla år 2020 är ett av fyra fokusområden: att öka invånarnas livskvalitet. En förhoppning med arbetet är, enligt kommundirektören, att Perstorpsbornas levnads- och uppväxtvillkor kommer att förbättras över tid.

Ett identifierat förbättringsområde är samverkan mellan kommunen och föreningslivet i Perstorp. Samverkan med föreningslivet är viktigt för att kunna bryta segregation. De är en viktig aktör som redan tar ett stor ansvar för att invånare med skilda socioekonomiska bakgrunder möts. Idag finns inget formellt styrdokument som reglerar samverkan mellan kommunen och föreningslivet, utan samverkan idag handlar till stor del om ekonomiskt stöd till föreningslivet så att de kan bedriva sin verksamhet. I vissa fall delfinansierar kommunen speciella aktiveter (så som Perstorpsdagarna och julskyltningar) i samverkan med det lokala förening- och näringslivet. Det finns planer på att utarbeta ett samverkansavtal med det lokala föreningslivet. Kommundirektören påpekar att det är viktigt att utvecklingen av långsiktig samverkan mellan kommunen och föreningslivet bygger på att det finns en god vilja, goda förutsättningar och tillräckligt med resurser.

Det finns goda förutsättningar för tvärsektoriell samverkan - men också utmaningar

Enligt kommundirektören har tjänstepersonerna de förutsättningar (kunskap, tid och ekonomi) som krävs för att arbeta tvärsektoriellt. Fokus i den tvärsektoriella samverkan ligger dock på ledning och styrning – inte tjänstepersoners förutsättningar. Exempelvis uppmuntras till tvärsektoriell samverkan genom att ledningen föregår med goda exempel. Kommundirektören påpekar dock att det kan finnas en motsättning mellan tjänstepersoners vilja och den kunskap de har om att arbeta tvärsektoriellt, samt att det inte alltid heller finns förståelse för varandras roller, beroende på ovanan att arbeta tvärsektoriellt.

Kan integrationsenheten ta ett tvärsektoriellt samverkansansvar för integrationsarbetet?

Socialförvaltningens integrationsenhet[1] handlägger ekonomiskt bistånd till nyanlända och utrikes födda invånare i kommunen. Integrationsenheten jobbar i vissa klientfall med andra kommunala verksamheter. Det ligger i kommundirektörens nuvarande uppdrag att ta fram förslag till hur integrationsfrågorna kan samordnas i kommunen. Flera kommuner organiserar integrationsfrågorna under Kommunledningsförvaltningen. Integrationsenhetens uppdrag skulle kunna vidgas till att ansvara för mer än försörjningsstöd och även arbeta med integrationsfrågan. Det finns också fördelar att flera förvaltningar känner till och samverkar med integrationsenheten avseende integration av nyanlända och utrikes födda invånare.

Det finns ett behov av uppföljning och utvärdering av kommunala verksamheter och insatser

Kommundirektören påpekar att det är viktigt att följa upp och känna till effekterna av kommunala verksamheter och insatser. Kommunens modell och års-hjul avseende mål- och resultatstyrning kommer vara ett viktigt verktyg för att på ett strukturerat sätt kunna följa upp såväl ekonomi som mål och insatser. Kontinuerlig utvärdering av genomförda insatser och utvecklingsprojekt är också viktig.

Varför?

Det finns ett flertal goda anledningar till att kommunen bör arbeta mer tvärsektoriellt. Ett av de främsta skälen är att dagens utmaningar som segregation, kräver att flera förvaltningar arbetar tillsammans för att lösa dem. Det i sin tur kräver att olika politikerområden går samman och arbetar utifrån gemensamma mål. Se nedanstående beskrivning för introduktion av detta resonemang.

Majoriteten politikerområden är tvärsektoriella och kräver insatser inom flera förvaltningsområden

Det finns ingen enhetlig definition av vad som är att betrakta som en tvärsektoriell fråga eller ett tvärsektoriellt område (Stadskontoret, 2016:13, s. 11-12). Men de flesta politikområden eller frågor är i någon bemärkelse tvärsektoriella. Grundtanken är att tvärsektoriella frågor eller områden är sådana där det krävs insatser inom flera olika förvaltningsområden, myndighetsområden och regelkomplex vilka i sin tur ligger inom andra politikområden, för att de eftersträvade målen inom det tvärsektoriella politikområdet ska uppnås (ibid).

Inslaget av tvärsektoriella frågor i institutioner och förvaltningar har ökat (Stadskontoret, 2016:13, s. 11-12). Ett tecken på ett ökat inslag av tvärsektoriella frågor som kräver lösningar över sektorsgränserna, är att krav allt oftare ställs på att myndigheter ska lösa problem genom samverkan och samråd. Att tvärsektoriella frågor har fått en mer framträdande plats i politiken märks bland annat på att de har en framskjuten plats i resultatstyrningen (ibid).

Brist på långsiktighet, samverkan och helhetssyn

I Sverige är de flesta offentliga sektorer, såsom kommunen, uppbyggda i strukturer med tydligt avgränsade ansvarsområden, kompetenser, uppdrag, mandat och resurser (Nilsson et al. 2018, s. 86-89). Denna struktur fungerar väl om de problem man arbetar med är tydligt avgränsade, så att de faller inom ramen för det uppdrag som respektive förvaltning har och kan lösas utan att involvering av andra aktörer krävs. Dock är problematiken för de invånare som lever i utanförskap att de ofta har en komplex och sammansatt problematik vilken inkluderar en nödvändig kombination av olika områden, såsom sociala problem, ekonomiska förhållanden och ohälsa. Samtidigt är ofta utanförskapets grundorsaker diffusa och svåra att upptäcka. I praktiken kan stödet för invånare med en komplex och sammansatt problematik av sådant slag leda till en gränskonflikt eller perspektivkamp mellan de olika förvaltningarna och verksamheterna (ibid). Detta fenomen kallas av författarna för

[1] Idag (2019) är integrationsenheten inte en faktisk enhet utan en verksamhet som ligger under socialförvaltningen, enligt kommundirektören.

specialiseringens effekter vilket innebär att varje verksamhet för sig själv utvecklar sin egen olikhet och särart i form av kompetens, ansvar och arbetsmetodik, utan hänsyn till andra verksamheters uppdrag i problemsituationen, vilket kan få förödande konsekvenser för den invånare eller målgrupp som är direkt drabbad (Nilsson et al. 2018, s. 86-89). Istället för att samordna insatserna kring den utsatta individen/ målgruppen så skapas konkurrerande och motverkande perspektiv. Inte sällan uppkommer då en kamp om resurserna, eller kanske snarare en strid om vem som ska bära betalningsansvaret för insatserna. I praktiken är det inte ovanligt att de(n) som får bära kostnaderna för insatserna erhåller en begränsad utdelning av effekten, medan de som (helt) avstår från att satsa får del av vinsterna. Detta uppstår troligen eftersom det helt enkelt saknas ekonomiska incitament för att agera preventivt och gränsöverskridande. I sin tur leder det till en högst betydande risk för ineffektiv resursanvändning, i form av slöseri med både mänskligt och ekonomiskt kapital (ibid). Problematiken kan visualiseras genom följande citat skrivet av Nilsson et al. (2018, s. 89): ”Sålunda kan man säga att man i våra offentliga system har institutionaliserat kortsiktighet i styrning, regelverk och även ledningsarbete”.

Hur?

Det finns flera metoder eller verktyg för att öka den tvärsektoriella samverkan. Nedan redogörs vad som framkom i dialogen med kommundirektören samt vad tidigare erfarenheter och forskning pekar på. I dialog med kommunchefen framkom det att:

- → Samtliga chefer inom kommunen behöver öka den tvärsektoriella samverkan i sin styrning och ledning. Den högsta ledningen föregår med goda exempel.
- → Ta tillvara på medarbetarnas medvetenhet och de välkända fördelarna samt nuvarande projekt med att arbeta tvärsektoriellt.
- → Öka medarbetarnas förståelse för varandras roller och uppdrag.
- → Tydliggör den gemensamma målbilden kring den tvärsektoriella samverkan. Använd den nuvarande mål- och resultatstyrningen för detta.
- → Utveckla medarbetarnas förståelse för vilken effekt den egna verksamheten har på kommunens invånare, liksom kommunens samlade effekt har för invånaren.
- → För en dialog kring hur kommunens organisationstradition påverkar möjligheterna att arbeta tvärsektoriellt.
- → För en dialog kring att finna tidsutrymme för tvärsektoriellt arbete i verksamheter som redan har begränsade resurser.
- → Fortsätt arbeta med det interkommunala samarbetet Familjen Helsingborg, både genom att fortsätta nuvarande samverkningsprojekt, utbytet i kunskapsnätverket och färdigställa utvecklingen av den nya utvecklingsplanen med start år 2020.
- → Utveckla långsiktig samverkan mellan kommunen och det lokala föreningslivet.
- → Samordna integrationsfrågan (nuvarande uppdrag) utifrån ett tvärsektoriellt sätt. Utred om kommunens integrationsenhet kan utvidgas och även ansvara för mer än endast försörjningsstöd.
- → Öka samtliga förvaltningars kännedom om och samverkningsmöjligheter med integrationsenheten gällande integrationen av nyanlända och utrikes födda invånare.
- → Utveckla uppföljning och utvärdering av kommunala verksamheter och insatser.

Det finns flera exempel på tvärsektoriella arbetssätt inom olika ämnesområden som kan användas

Det finns ett flertal förslag på hur den tvärsektoriella samverkan inom den offentliga sektorn kan förbättras. Inom kontexten för ett miljömålsarbete på länsstyrelsenivå ges flera goda exempel på det tvärsektoriella arbetssättet (Länsstyrelserna i samverkan, 2015). Dessa inkluderar bland andra att ta fram rutiner och policys för tvärsektoriella arbetssätt, att integrera sakområdet (miljöarbetet i detta fall) i ett annat område, praktiska samarbeten med andra sektorer i projektrelaterad verksamhet, tvärsektoriell hantering av ärenden, sektorsövergripande metodutveckling samt samverkan och synergieffekter av olika slag (ibid). I slutet av rapporten gavs sex rekommendationer[2] (se nedan). Sammanfattningsvis enligt rekommendationer från Länsstyrelsen är det viktigt att:

→ Avsätt tid och resurser för kommunala verksamheters medverkan i tvärsektoriella sammanhang. Stöd kan fås hos DELMOS som också har ett tvärsektoriellt samverkningsuppdrag gällande segregation.

→ Utveckla och formalisera samverkan. Formalisera tvärsektoriell samverkan genom skriftliga rutiner, policys eller avtal så blir inte ambitionen i det tvärsektoriella arbetet lika personberoende eller avhängigt intresse och den goda viljan hos enskilda medarbetare. När, var och hur ska samråd/ samverkan ske och vem har ansvaret?

→ Använd befintliga verktyg mer sektorsintegrerat. Utifrån att kommunen ska arbeta tvärsektoriellt, inled diskussioner kring hur kommunens verktyg så som strategier, planer och program samt praktiska åtgärder inom samtliga sakfrågor kan användas mer tvärsektoriellt och inkludera fler typer av värden. Många verktyg används fortfarande ganska ”stuprörsaktigt”.

→ Utveckla samverkan mellan kommuner kring tvärsektoriellt arbete. Många kommuner har redan bedrivit intressanta metodutvecklande arbeten och värdefullt material har tagits fram. Detta skulle kunna vara av intresse även för Perstorps kommun. Det finns en stor potential att i högre utsträckning sprida goda exempel, utbyta material och erfarenheter vad gäller tvärsektoriellt arbete av olika slag.

→ Ibland försvåras kommunens tvärsektoriella arbete av att uppdrag och resurser fördelas i stuprör av nationella myndigheter. Kommunen kan i högre utsträckning jobba för mer tvärsektoriella åtgärdsuppdrag och resurser.

→ Tvärsektoriella projekt verkar ha en förhållandevis stor betydelse även för att förbättra det tvärsektoriella i den ordinarie verksamheten. Underskatta inte denna potential.

Det är viktigt att finna ”gemensam mark” i tvärsektoriell samverkan

I detta avsnitt om tvärsektoriell samverkan utgår diskussionen från rapporten ”Samverkan för hållbar stadsutveckling och tvärsektoriell samsyn” från 2014 av Bartley och Ericsson. Rapporten är baserad på ett forskningsprojekt mellan Högskolan i Borås och Borås stad. Kontexten av rapporten handlar om hur sociala risker hanteras i samverkan mellan olika aktörer, det vill säga hur samhällets aktörer hanterar de problem som uppkommer i form oroligheter, skadegörelse och bränder i staden och dess bostadsområden. Även då denna kontext skiljer sig från Perstorp kommuns arbete mot segregation, bedömer författaren att rapporten är relevant eftersom den tar upp det tvärsektoriella arbetssättet.

Deltagarna i forskningsprojektet uttryckte att det fanns ett behov av att finna gemensamma mål för samverkan och samverkansmodeller för att upptäcka och åtgärda problem i tid (Bartley och Ericsson, 2014:27, s. 86-87). Utgångspunkten: att identifiera och komma överens om de gemensamma målen, var de resultat och utvecklingsbehov som kommit fram i föreliggande projekt samt att koppla dessa till stadens organisationsindelning. Deltagarna uttryckte också att det fanns ett behov av att utveckla och utvärdera hur samverkningsmodellerna och de gemensamma målen förbättrade den tvärsektoriella samverkan. Parallellt lyftes behovet av ledarskap, tydligare styrning och centralisering upp, där en koordinator ska övervaka samverkan. Deltagarna lyfte även fram att det, vid sidan av en specifik och riktad samverkan (likt inom nuvarande segregationsarbete), fanns ett behov av en annan form av samverkan. En samverkan som var mer långsiktig, allmän och gjorde det möjligt att arbeta mer metodiskt utifrån ett främjande perspektiv. Utöver det behövde

[2] De tidigare erfarenheterna av Länsstyrelserna i samverkans sektorsövergripande miljöarbete har harmoniserats exempelvis genom att byta ut kulturmiljövården till kommunala verksamheter av den nuvarande författaren så att länken mellan rekommendationerna och det pågående segregationsarbetet blir explicit.

Borås stad förena det mer riktade arbetet med det mer allmänt förebyggande. Samtidigt lyfte deltagarna att det är viktigt att tydliggöra och skapa ömsesidig respekt i det gränsöverskridande (tvärsektoriella) och gränsuppehållande (stuprörs-) arbetet. Utöver denna beskrivning påpekade deltagare behovet av att uppmärksamma strukturella och kulturella implementeringshinder och öka förståelsen för dessa och finna lösningar på dem i den tvärsektoriella samverkan. Vidare behöver samverkan utvidgas till ideella föreningar, näringsliv och myndigheter. Ytterligare ett viktigt tema som framkom i studien var vikten av att utgå från ett *maktperspektiv* i samverkansprocessen. Det betyder i samverkansprocessen som involverar många parter, att de aktörerna med mindre makt kan ha svårare att hävda sina intressen. Resultatet av en sådan situation kan leda till en maktobalans som i sin tur skapar misstro och då blir ett hinder för effektiv samverkan (ibid). Avslutningsvis framkommer således ett fortsatt behov av att utforska möjligheterna till att skapa samsyn och undersöka samverkansstrategier och gemensamt kunskapande kring arbetsområdet. En sådan ömsesidig process kan leda till att långsiktigheten ökar och de negativa konsekvenserna av problemen minimeras (ibid). Sammanfattningsvis enligt Bartley och Ericsson, 2014:27 är det viktigt att:

→ I tvärsektoriell samverkan är det viktigt att finna gemensamma mål för samverkan och samverkansmodeller för att upptäcka och åtgärda problem i tid.

→ Utgå från kartläggningen och tidigare resultat och utvecklingsbehov (nuvarande ”utvecklingsmål”) samt koppla detta till kommunens organisationsindelning.

→ Utveckla och utvärdera hur samverkansmodellerna och de gemensamma målen förbättrade den tvärsektoriella samverkan.

→ Det finns behov av ledarskap, tydlig styrning och centralisering där en koordinator övervakar samverkan.

→ Vid sidan av en specifik och riktad samverkan (som inom nuvarande segregationsarbete) så finns det ett behov av en långsiktig, allmän samverkan utifrån ett främjande perspektiv.

→ Det är viktigt att tydliggöra och skapa ömsesidig respekt i det gränsöverskridande (tvärsektoriella) och gränsupphållande stuprörsarbetet.

→ Uppmärksamma strukturella och kulturella implementeringshinder och finn lösningar på dem i den tvärsektoriella samverkan.

→ Samverkan utvidgas till ideella föreningar, näringsliv och myndigheter.

→ Utgå från ett maktperspektiv i samverkansprocessen för att skapa en effektiv samverkan.

→ Utforska möjligheter att skapa samsyn samt undersök samverkansstrategier och gemensamt kunskapande kring arbetsområdet.

”Röster i kommunen”

Avsnittet om den tvärsektoriella samverkan (ovan) har framtagits i dialog med enbart kommundirektören, inga andra medarbetare tillfrågades.

Slutreflektioner

Den tvärsektoriella samverkan behöver stärkas och utvecklas då en effektiv sådan är en grundläggande förutsättning för att kommunen skall kunna motverka segregationen. Kort och gott eftersom segregationen inte går att lösa utifrån endast ett förvaltningsuppdrag eller politikområde. Istället krävs det att kommunens förvaltningar går samman och utifrån utvecklingsområdena arbetar tvärsektoriellt. Framtagningen av utvecklingsområdena har varit en central del av det segregationsanalytiska arbetet. Nästa steg i denna process är att samtliga förvaltningar går samman (i en styrgrupp) och tar fram en *gemensam målbild* för att förbättra den tvärsektoriella samverkan. När den gemensamma målbilden är framtagen kan styrgruppen fortsätta arbetet med att utveckla en *tvärsektoriell samverkansmodell*. Det finns redan inspiration att hämta från pågående kommunala insatser och projekt, såsom segregationsarbetet eller Mobila Teamet.

Vikten av ledarskap kan inte underskattas i den tvärsektoriella samverkan. Det är otroligt viktigt att den högsta ledningen inom politiken och förvaltningarna föregår med gott exempel. Det är på ledningsnivå som tydligheten och den ömsesidiga respekten läggs till grund. Det är också viktigt att medarbetarna får en ökad förståelse för varandras roller och uppdrag, samt vilka de samlade effekterna från kommunens insatser ger invånaren. Ytterligare en angelägenhet som bör behandlas på ledningsnivå är att identifiera och åtgärda strukturella och kulturella implementeringshinder i den tvärsektoriella samverkan. Det är ingen hemlighet att kommunen länge har arbetat i stuprör.

I tvärsektoriell samverkan är det som sagt viktigt att utgå från en ömsesidighet och förståelse för varandra, speciellt i tider med begränsade resurser. Det innebär bland annat att styrgruppen bör utgå från ett maktperspektiv i samverkansprocessen. Att utgå från ett maktperspektiv betyder att styrgruppen tar hänsyn till och försöker förhindra att de aktörerna med mindre makt får svårt att hävda sina intressen. För att utveckla en jämlik maktbalans inom styrgruppen och inför det kommande arbetet är ett förslag att ta in en extern aktör. Den externa aktören kan vara en nuvarande medarbetare inom kommunen (som inte sitter i styrgruppen) eller att styrgruppen beslutar att anställa en ny medarbetare. Den externa aktören blir likt en projektledare någon som (tillsammans med styrgruppen) arbetar fram en gemensam målbild, tvärsektoriell samverkningsmodell och ser till att den blir implementerad.

Sammanfattningsvis föreslår författaren att…

- → Kommunen beslutar att stärka den tvärsektoriella samverkan. En effektiv samverkan är en grundläggande förutsättning för att kommunen skall lyckas motverka segregationen och andra sektorsövergripande utmaningar.
- → Kommunen beslutar att utse en styrgrupp och en projektledare i arbetet med att stärka den tvärsektoriella samverkan. Projektledaren bör vara en extern medarbetare, det vill säga någon som inte sitter i styrgruppen.
- → Den i framtiden tillsatta styrgruppen och projektledaren utgår från de framtagna utvecklingsområdena och tar fram en gemensam målbild för att förbättra den tvärsektoriella samverkan.
- → Kommande tillsatt styrgrupp och projektledare utgår från utvecklingsområdena och den gemensamma målbilden för att ta fram en tvärsektoriell samverkansmodell.
- → Kommunen tar till vara på de etablerade interna och externa samverkansprojekt som är befintliga genom att överföra denna information till kommande styrgrupp och projektledare med uppdrag att utveckla den tvärsektoriella samverkan. Sådan information, så konkretiserad som möjligt, besparar inte bara tid och pengar genom att undgå att uppfinna samma sak två gånger, utan kan även ge de som kommer att arbeta med vidareutvecklingen värdefull förståelse för de redan pågående verksamheterna.
- → Den i framtiden tillsatta styrgruppen och projektledaren beaktar vikten av tydlighet, ömsesidig respekt och att medarbetarna får en ökad förståelse för varandras roller/ uppdrag samt den samlade effekten kommunen har på invånaren.
- → Kommande projektanställda beaktar frågan om ekonomiska incitament för att agera preventivt och gränsöverskridande.
- → Den i framtiden tillsatta styrgruppen och projektledaren identifierar och åtgärdar strukturella och kulturella implementeringshinder i den tvärsektoriella samverkan.
- → Kommande projektanställda utgår från ett maktperspektiv i utvecklingsarbetet kring den tvärsektoriella samverkan.
- → Kommunen inkluderar ett segregationsperspektiv i framtagningen av nya strategier, översiktsplaner och visioner.

3 UTVECKLINGSOMRÅDE 2: SATSA PÅ TIDIGA INSATSER

Vad?

Med tidiga insatser menas åtgärder som avser att förebygga framtida problem och därtill relaterade kostnader som ofta ligger flera år framåt i tiden (SKL, 2012, s. 21). Se bilaga F för ett exempel på beräkning av tidig insats.

Nulägesbeskrivning

I Perstorps kommun bedrivs redan till viss del tidiga insatser som är riktade till barn och deras föräldrar. Detta arbete bedrivs främst hos verksamheten Familjens Hus. Exempel på tidiga insatser som bedrivs i Familjens Hus är den öppna förskolan.

Varför?

Det finns flera anledningar till varför det är värt att investera i tidiga insatser. Nedan redogörs några framstående forskares och nationalekonomers (James Heckman, Ingvar Nilsson, Anders Wadeskog) argumentation till varför det är viktigt med tidiga insatser eller sociala investeringar som det ibland även kallas.

Det är viktigt att kommunen arbetar långsiktigt förebyggande

För varje ung människa som samhället kan hjälpa ur ett framtida utanförskap genom tidiga och väl samordnade insatser, skulle dubbla vinster kunna erhållas i den offentliga sektorn (Nilsson et al. 2018, s. 81-82). Sådana vinster kan till exempel handla om att kostnader för försörjning och andra former av bidrag minskar, samtidigt som intäkterna i form av produktionsvärden och skatteunderlag ökar (ibid).

Dessvärre är dagens politiska system inte anpassat för sociala investeringar (Nilsson et al. 2018, s. 81-82). Vanligen spenderas ofta stora resurser på åtgärder som bidrar till att vidmakthålla ett utanförskap genom kortsiktiga insatser, medan endast ett fåtal resurser satsas på att bekämpa ett framtida utanförskap med preventiva investeringar som istället skulle visa mer lönsamma resultat på tio års sikt. Exempel på felsatsningar av offentliga medel kan belysas genom bristen på resurser för den behandling som vanligen uppstår för två grupper: deprimerade flickor samt ungdomar med asocialt och begynnande kriminellt beteende. I båda dessa fall brukar resurserna framförallt användas för att möta *symptomen* av ett redan befintligt utanförskap som varit gällande för dessa utsatta grupper sedan en längre tid bakåt, istället för att satsas på att förhindra uppkomsten av detta utanförskap redan *innan* problematiken uppkommit (ibid).

En vanlig orsak till att offentliga resurser går till spillo är att kortsiktiga satsningar fokuserar budgetens balans vid aktuell tidpunkt framför att se till kostnadseffekterna ur en längre tidsram (Nilsson et al. 2018, s. 81-82). På grund av denna målbild kan också en social investering eller tidig insats med långsiktig framgång uppfattas som slöseri ur ett kortsiktigt perspektiv. Men en sådan förändringsprocess kräver även en medvetet annorlunda hantering av de administrativa och byråkratiska hinder som identifieras stå i vägen för just denna typ av förändring. Praktiskt innebär detta alltså bland annat att begreppet *investering* i det kommunala redovisningsarbetet utvidgas. Det krävs att man lyckas frigöra olika bundna resurser och försäkra sig om att dessa förflyttas till sådana ställen där de kommer till störst nytta. Författarna liknar detta vid att resurserna ofta blir inlåsta i fel strukturer, används till fel insatser vid fel tillfällen och detta med en bristande samordning (ibid).

Tidiga sociala investeringar för barn ger en ökad effekt

Enligt James Heckman, professor i nationalekonomi, ger tidiga sociala investeringar (eller insatser) för barn den högsta ekonomiska avkastningen (Heckmanequation, 2019). I grafen nedan visas att den högsta ekonomiska avkastningen av investerade pengar kommer från tidiga investeringar som satsas på barn, istället för att spendera mycket pengar på individen i dennes senare livscykel eftersom det då är försent att uppnå den stora effekt som kan uppnås med tidiga investeringar i individens yngre år. Grafen visar också de ekonomiska fördelarna med att investera i tidigt livsskede genom att barnet då kan utveckla sina färdigheter och förmågor i ung ålder, för att senare just kunna bygga vidare på dessa färdigheter och förmågor. Ju tidigare investeringen sätts in desto större kan alltså även den samhällsekonomiska avkastningen att bli (ibid).

Diagram 1. Heckmans kurva.

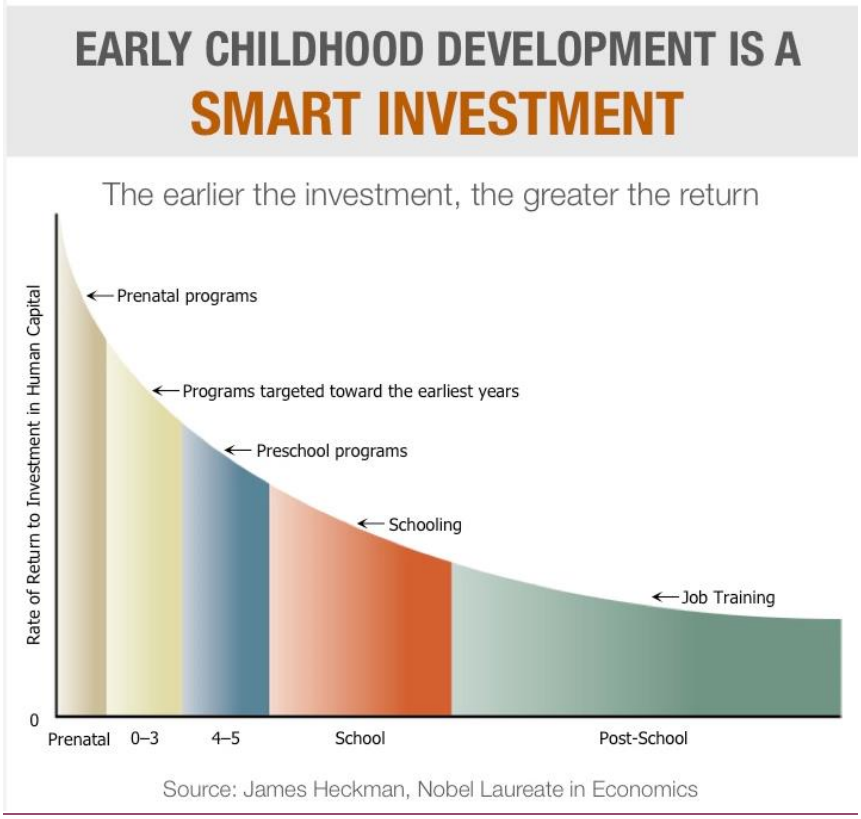

Barnets relation till föräldrarna är betydelsefull för den psykiska och fysiska hälsan livet ut

Barnets relation till sina föräldrar har en stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet (Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, 2019). En kan säga att ett förtroendefullt förhållande mellan barnet och föräldrarna fungerar som en skyddsfaktor för barnet, medan brister i hemmiljön är en riskfaktor. Enligt tidigare forskning har insatser för föräldraskapsstöd stor betydelse för både det enskilda barnet och för samhället i stort. Exempel på föräldraskapsstödsinsatser är familjecentraler, öppna förskolor och strukturerade föräldraprogram (ibid).

Hur?

Att arbeta med tidiga satsningar och preventivt arbete är inte okomplicerat varför det kan vara lätt att göra misstag. Därför inleds ”hur:et” häri med vilka lärdomar vi kan dra från tidigare arbeten av tidiga insatser. Därefter presenteras kortfattat praktiska verktyg (socioekonomiska bokslut) och metoder (föräldraskapsstöd) som kan användas för tidiga insatser och sådant preventivt arbete.

Lärdomar från tidigare erfarenheter för framtida utvecklingsarbete av tidiga insatser

Wadeskog och Nilsson (et al. 2018, s. 92-94) tar upp aspekter som leder till att vissa satsningar och insatser som samhället erbjuder inte fungerar. Anledningar till det kan tänkas vara att:

→ Insatserna ofta aktiveras **för sent** när problemet redan hunnit växa till sig och utvecklats. Exempelvis skolans särskilda insatser när specialpedagoger eller andra resurspersoner sätts in vid högstadiet är nästan alltid för sent insatta, menar författarna. När insatser kommer för sent riskerar de att bli reaktiva istället för förebyggande (Nilsson et al. 2018, s. 92-94).

→ Insatser som erbjuds ofta byggts på tradition, **inte på kunskapsbaserade** metoder. Verksamheter (som kommuner) fortsätter i gamla spår istället för att tänka nytt. Ett exempel som författarna tar upp är det relativt utbredda motståndet som finns mot läkemedelsassisterad behandling av opiatmissbrukare, trots att metoden kan hjälpa många. Potentiellt effektiva metoder väljs därmed bort på grund av emotionellt och ideologiskt baserade skäl (ibid, s. 92-94).

→ Insatserna **inte är samordnade** och inte heller stöder varandra. Detta kan ses i flera av fall som till exempel hos unga arbetslösa som sällan ges rätt hjälp, inte heller då omfattande insatser erbjuds dem (Nilsson et al. 2018, s. 92-94).

→ Det **brister i systematiken och långsiktigheten** kring stödet och insatserna. Sällan varken ser eller tar någon ansvar för helheten av insatserna till den enskilde. Detta är extra problematiskt för personer som har komplexa och sammansatta problembilder utifrån exempelvis arbetslöshet, psykiska sjukdomar och funktionshinder.

→ Det saknas djupare insikt eller **kunskap om de underliggande problemen**. Många insatser riktas till individen baserat på dennes symptom istället för grundproblematiken.

→ Det råder en olämplig **organisationsstruktur** i förhållande till de problem som skall tacklas. Det betyder att verksamheten (som kommunen) agerar i så kallade stuprör och endast ett fåtal eller inga medarbetare alls har ett helhetsuppdrag.

→ De **styr- och uppföljningssystem** som finns fokuserar på kortsiktigt ekonomiska balanskrav i verksamheten. I praktiken betyder det att långsiktiga tidiga investeringar på kort sikt kan ses som förluster.

Nilsson (et al. 2018, s. 92-94).

Socioekonomiskt bokslut kan vara ett verktyg för att beräkna och analysera effekten av tidiga insatser

Det är viktigt att långsiktigt utvärdera de tidiga insatserna (Nilsson et al. 2018, s. 98). Ett verktyg för att analysera och verkligen ge tidiga satsningar en chans är att jobba med ett socioekonomiskt bokslut vid sidan av det traditionella ekonomiska bokslutet. Vanligtvis ser det traditionella ekonomiska perspektivet tidiga satsningar som rena kostnader. Istället skulle en modell utifrån vilken man kan beräkna och analysera effekterna av ett investeringsbeslut behövas. Ett socioekonomiskt bokslut är ett verktyg för att analysera och utvärdera tidiga satsningar vid sidan av det traditionella ekonomiska bokslutet (ibid).

Föräldraskapsstöd - ett exempel på en tidig insats för ett preventivt arbete

Föräldraskapsstöd definieras som insatser, aktiviteter och verksamheter riktade till föräldrar i avsikt att stärka föräldraförmågan och relationen mellan förälder och barn (Boman, 2019). Det kan exempelvis handla om att ge föräldrar kunskap om barnets rättigheter, hälsa och utveckling. Det kan även handla om att stärka föräldrarnas relation till varandra, barnet och/ eller deras sociala nätverk. Syftet med föräldraskapsstöd är att främja barnets hälsa och utveckling. Målsättningen är att samtliga föräldrar ska erbjudas föräldraskapsstöd under hela barnets uppväxt (ibid).

Föräldraskapsstöd kan utformas på olika sätt och finns i flertalet former (Socialdepartementet, 2018, s. 10). En form av föräldraskapsstöd är det universella stödet med vilket man menar att insatserna erbjuds alla föräldrar. Det universella stödet kan utformas på olika sätt men oavsett form ges det i förebyggande syfte. Universellt stöd är ett viktigt område inom föräldraskapsstödet eftersom det påverkar många familjer samtidigt, istället för att enbart nå en begränsad grupp. Enligt tidigare erfarenheter har det nämligen visats att en liten insats till många kan ha en större förebyggande effekt, än vad större insatser till ett fåtal utvalda kan ha (ibid, s. 10)

Den andra formen av stöd är det selektiva som istället erbjuds de föräldrar som tillhör en riskgrupp, exempelvis föräldrar till barn med beteendeproblem. Vissa föräldrar kan också ha behov av individuellt stöd, s.k. indikerat stöd. Det indikerade stödet kan behövas om barnet uppvisar tydliga symptom på ohälsa. Selektiva och indikerade insatser kan tillsammans kallas för riktat stöd (ibid).

Universella och riktade insatser bör erbjudas parallellt

Enligt tidigare erfarenheter kan en liten insats till många (universellt stöd) ha större förebyggande effekt än stora insatser till få (Socialdepartementet, 2018, s. 10). Samtidigt är det viktigt att ge föräldrar som tillhör en riskgrupp eller de som har akuta svårigheter, det stöd i föräldraskapet som de behöver i stunden. Därmed bör universella program och arbetssätt erbjudas parallellt med selektiva och indikerade insatser. Det betyder att de olika formerna kan blandas (ibid).

Föräldraskapsstödet i Preventionsstjärnan

Barnets uppväxt- och levnadsvillkor har en stor betydelse för dennes hälsa och utveckling (Socialdepartementet, 2018, s. 10). För att främja denna behövs insatser på såväl samhällsnivå som på familje- och individnivå (ibid).

Preventionsstjärnemodellen (bild 2 nedan) illustrerar att universellt anpassat föräldraskapsstöd kan användas inom en rad verksamhetsområden. Preventionsstjärnan (bild 3, nedan) visar också de olika formerna (universellt, selektivt och indikerat) stöd för att främja barnets hälsa och utveckling (ibid).

Bild 2. Preventionsstjärnemodellen

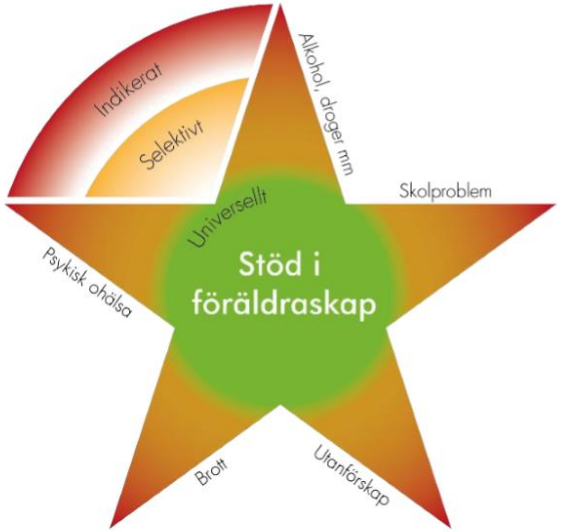

Källa: Boman (2019).

Bild 3. Preventionsstjärnan och prevention.

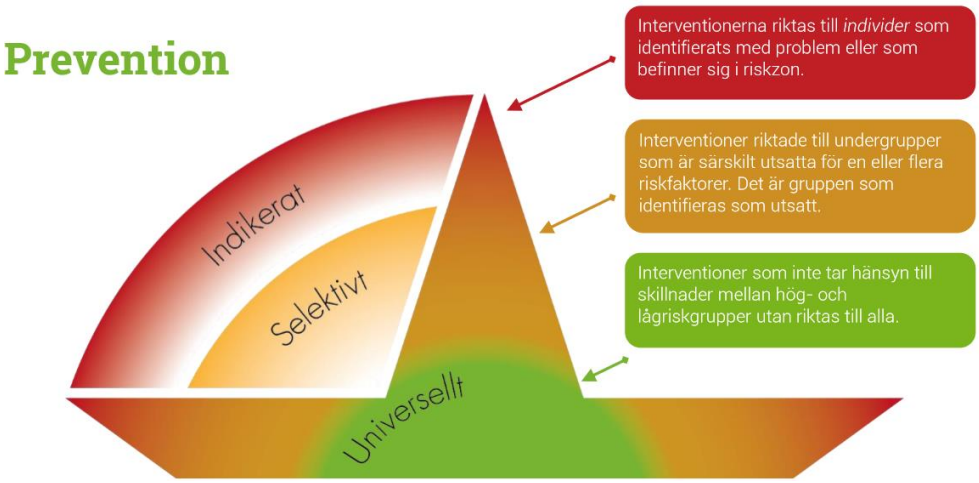

Källa: Boman (2019).

”Röster i kommunen”

Medarbetare och tjänstepersoner har i det aktuella arbetet inte tillfrågats om just tidiga satsningar specifikt. Dock har några av kommunens förvaltningschefer och medarbetare ändå lyft vikten av att arbeta preventivt genom tidiga insatser för både barn och unga samt deras föräldrar eller vårdnadshavare. Med andra ord bör alltså en slutsats om att ett behov av just tidiga insatser i kommunen till viss del redan uppmärksammats [författarens analys].

Slutreflektioner

Genom att satsa på tidiga insatser eller preventivt arbete kan chanserna att nå mer långsiktigt positiva effekter- inte bara för invånare i risk för utanförskap- utan även för flertal invånare och dessutom för samhället i stort utökas ytterligare. Det är som Wadeskog och Nilsson (et al. 2018, s. 81-82) skriver att för varje ung människa som samhället kan hjälpa ur ett framtida utanförskap med tidiga och samordnade insatser, uppstår dubbla vinster för den offentliga sektorn. Ett liknande resonemang förs av Heckman (2019) som argumenterar för att tidiga investeringar eller insatser för barn har den högsta ekonomiska avkastningen.

Utifrån att arbeta med tidiga insatser är det viktigt att i praktiken hantera de hinder, administrativa och byråkratiska, som kan uppstå i arbetet (Wadeskog och Nilsson et al. 2018). Exempelvis kan det innebära att vidga begreppet investering i det kommunala redovisningsarbetet. Ett verktyg för att lyckas med detta är att kommunen implementerar socioekonomiska bokslut.

För att lyckas med tidiga insatser så är en god väg att ta tillvara på tidigare lärdomar som Wadeskog och Nilsson (et al. 2018) beskriver. Dessa lärdomar inkluderar att; erbjuda insatser som är förebyggande istället för reaktiva, använda insatser och metoder som är kunskapsbaserade- inte insatser som bygger på emotioner eller ideologi - erbjuda insatser som är samordnade och stöder varandra- inte krockar med varandra. Det måste också finnas en god kunskap om de underliggande problemen för att kunna rikta insatserna med utgångspunkten i grundproblematiken (inte symptomen). Det måste också finnas en lämplig organisationskultur och helhetssyn inom organisationen i förhållande till de problem som skall tacklas så att man alltmer frångår att arbeta i stuprör. Det behövs också att verksamheten analyserar dess styr- och uppföljningssystem så att dessa strukturer uppfattar ett värde av långsiktiga tidiga investeringar istället för att enbart se till kortsiktiga ekonomiska balanskrav (Wadeskog och Nilsson et al. 2018).

Det finns flera insatser som klassificeras som tidiga insatser eller preventivt arbete. Enligt Heckman (2019) samt Wadeskog och Nilsson (et al. 2018) kan program inriktade på de yngsta åren i en människas liv ha en ytterst stor ekonomisk vinning för framtida avkastning. I denna rapport så togs föräldraskapsstöd upp som ett sådant exempel. Det finns flera former (universellt, selektivt och indikerat) av föräldraskapsstöd. Men det viktigaste är kanske att universella program bör länkas ihop med selektiva och indikerade insatser.

Sammanfattningsvis föreslår författaren att…

→ Kommunen beslutar om att utvärdera och eventuellt utöka de tidiga insatser och det preventiva arbete som bedrivs både av kommunen själva och i samverkan med andra aktörer. I arbetet är det viktigt att ta tillvara på det man har genom att exempelvis genomföra en inventering av samtliga insatser och samverkansstrukturer. Denna inventering har påbörjats, (se bilaga G). Ett exempel är det Mobila Teamet som är ett samverkningsprojekt mellan två förvaltningar.

→ Kommunen beslutar om ett uppdrag att samordna det sektorsövergripande arbetet med tidiga insatser. Uppdragstagaren bör ha god sakkunskap om tidiga insatser och erfarenhet av det sektorsövergripande arbetet.

→ Kommunen beaktar det föräldraskapsstöd som bedrivs både av Familjens hus och i samverkan med externa aktörer samt utreder om de universella föräldraskapsstöden är sammankopplade med de selektiva och indikerade föräldraskapsstöden.

→ Kommunen i samverkan med Familjens hus beaktar sitt samarbete.

→ Kommunen beslutar att genomföra en analys över de organisatoriska hinder, såsom administrativa och byråkratiska, som finns för att bedriva tidiga insatser och preventivt arbete.

→ Kommunen beslutar att genomföra en analys om möjligheten att implementera långsiktiga socioekonomiska bokslut i den kommunala budgeten.

→ Kommunen beaktar lärdomar från tidigare arbete som Wadeskog och Nilsson (et al. 2018) beskriver.

4 UTVECKLINGSOMRÅDE 3: MINSKA OCH FÖREBYGG EKONOMISK UTSATTHET OCH BARNFATTIGDOM

Vad?

Ekonomisk utsatthet eller fattigdom brukar beskrivas som avsaknad av resurser som medför att man inte har den levnadsnivå som anses vara allmänt accepterad i samhället (SCB, 2017a). I dagligt tal pratas det oftast om ekonomisk fattigdom, alltså låga inkomster och små ekonomiska tillgångar (ibid). Det finns flera mått att mäta fattigdom på. I denna rapport har följande statistiska mått använts: ”låg ekonomisk standard[3]”, ” i risk för fattigdom[4]”, andelen bidragsförsörjda[5], ”barnfattigdom[6]” och ”andel skuldsatta” (se Bilaga B för fördjupad beskrivning).

Nulägesbeskrivning

Vi kan se att den ekonomiska utsattheten är omfattande och ökar i Perstorp (Högberg, 2019). Det kan vi se genom att titta på flera statiska mått som presenteras nedan. I resonemanget kring ekonomisk utsatthet så är det extra viktigt att ha med ett barnrättsperspektiv. Perspektivet kan vi se genom att inkludera måttet barnfattigdom men också genom att särskilt lyfta de placerade barnens situation (ibid). Nulägesbeskrivningen baseras på kommunens statistiska kartläggning av segregation från 2019.

Den ekonomiska utsattheten kan vi se och mäta på flera olika sätt

I Perstorp kan den ekonomiska utsattheten belysas bland annat genom att många invånare lever med en låg ekonomisk standard och den gruppen har under senare 7 år (2011-2017) ökat. Majoriteten utgörs av invånare som är utrikes födda. Vi kan även se den ekonomiska utsattheten genom att uppmärksamma antalet invånare som lever i risk för fattigdom. Även den här gruppen har ökat, sett till en period på 4 år (2014-2017). Ytterligare ett sätt att uppmärksamma fattigdomen i Perstorp på är att se till hur många invånare som är bidragsförsörjda. Måtten de senaste fem åren (2014-2018) visar liksom övriga nämnda mått hur gruppen ökat.

Perstorp är dessutom en av de kommuner som har den högsta barnfattigdomen i Sverige. Sett till en period av 5 år (2011-2016) har barnfattigdomen däremot minskat något i kommunen.

Utöver detta har många invånare skulder hos Kronofogden. Dessa har förvisso under de senaste 3 åren (2016-2018) minskat något (från 518 individer till 514 stycken). Men samtidigt som skuldsatta invånare sjunkit i antal, har medianskulden (den genomsnittliga skulden) under samma period istället ökat.

Placerade barn och unga är en viktig grupp att lyfta fram

I diskussionen gällande den ekonomiska utsattheten är det också viktigt att lyfta fram de barn och unga som placeras utanför det egna hemmet. I Perstorp lever många placerade barn och unga, vilket är ytterligare en grupp i kommunen som ökat på två år (2016-2017). Den vanligaste placeringsformen är familjehem men placeringar sker även på HVB-hem (2018). Den vanligaste orsaken till placeringarna är omsorgssvikt, vilket är ett övergripande begrepp som anger att ett barns fysiska och/ eller psykiska utveckling är i fara på grund av föräldrarnas bristande omsorgsförmåga[7] (Orosanmalan, 2018).

[3] Låg disponibel inkomst kallas även ”låg ekonomisk standard” eller på engelska ”low equalised disposable income” (SCB, 2019c). Måttet låg ekonomisk standard inkluderar disponibel inkomst per konsumtionsenhet inklusive kapitalvinster (ibid).
[4] I risk för fattigdom kallas även ”en varaktigt låg ekonomisk standard” eller på engelska ”persistent at-risk-of-poverty” (SCB, 2019c). När en individ är i risk för fattigdom så visar det på dennes avsaknad av inkomströrlighet (ibid).
[5] Att en individ är s.k. bidragsförsörjd betyder att en försörjs med sociala ersättningar och bidrag (SCB, 2018a).
[6] Rädda Barnens definition av barnfattigdom är ett sammansatt delmått av dels barn i familjer med låg inkomststandard och dels barn i familjer som beviljats försörjningsstöd (Rädda Barnen, 2018, s 6).
[7] Omsorgssvikt innefattar både känslomässig otillgänglighet, det vill säga psykologisk/ emotionell bristande förmåga, fysisk vanvård/ kroppsliga övergrepp, samt psykiska övergrepp/ verbal misshandel från föräldrarna (Orosanmalan, 2018).

Kommunens budget och skuldrådgivning är en pågående insats mot ekonomisk utsatthet

Kommunen arbetar redan till viss del med att minska och förebygga ekonomisk utsatthet. Det är genom den lagstadgade kommunala servicen ”budget- och skuldrådgivning” som invånare kan få ekonomisk rådgivning (Kunskapsguiden, 2019a). Invånarna kan få praktiska råd om hur de kan hantera och prioritera sina skulder eller få hjälp med att ansöka om en skuldsanering (ibid).

Varför?

En utbredd ekonomisk utsatthet och barnfattigdom är en dominerande mekanism till varför det finns segregation i Perstorp. Ekonomisk utsatthet kan ses redan i barndomen genom att barnet eller den unga lever i barnfattigdom. Den ekonomiska utsattheten kan också förvärras genom att individen har skulder hos Kronofogden. Nedan presenteras tre resonemang som ligger till grund till varför kommunen behöver satsa på att minska och förebygga ekonomisk utsatthet och barnfattigdom.

Individens inkomstnivå är central för segregation

Enligt DELMOS (2018a) analys är det de socioekonomiska skillnaderna (inkomstnivå, utbildningsnivå och sysselsättningsgrad) som bäst anses förklara segregationsmönstren i Sverige (DELMOS, 2018a). Ekonomisk utsatthet kan också beskrivas som en mekanism till segregation. En mekanism är en process som förklarar relationen mellan orsak och effekt, där en viss utpekad orsak kan bekräftas leda till en effekt och där orsaken ifråga också förklarar varför effekten uppkommer vid tillfället då orsaken föreligger (Sandahl och Petersson, 2016, s. 62).

Skulder kan vara en negativ spiral och mekanism till segregation

Det är också viktigt att lyfta de invånare som har en skuld hos Kronofogden. I anslutning till Kunskapsguiden (2019a) påpekar Konsumentverket, Kronofogden och Socialstyrelsen hur det ofta leder till en förvärrad problematik då människor som har skuldproblem inte får hjälp i tid. Den förvärrade problematiken kan då handla om ränteskuldutveckling, att personen tar nya lån för att betala gamla skulder och att det inte är ovanligt att individen upplever en förlamande uppgivenhet över skulden. Det kan i vissa fall gå så långt att individens skulder leder till överskuldsättning och därigenom ett varaktigt socialt utanförskap med försämrad både psykisk och fysisk hälsa (ibid).

Personer som innehar långvarigt försörjningsstöd är en riskgrupp för utveckling av skuldproblematik (Kunskapsguiden, 2019a). Skulder hos denna grupp kan skapa många negativa konsekvenser under en lång tid framöver. Skulderna kan också innebära en ekonomisk stress och utgöra en faktor vilken påverkar personernas livsföring och motivation att arbeta. Kommunens socialtjänst har en viktig roll, dels utifrån att uppmärksamma individers skuldproblematik och dels genom att informera vilken hjälp som finns att få. I förebyggande syfte kan socialsekreterarna exempelvis ställa frågor om personen har svårt att få sin vardagsekonomi att gå ihop, om personen är bekymrad över sin ekonomi eller har svårt att betala sina skulder (ibid).

Placerade barn och unga kan ha större sannolikhet att utveckla försörjningsproblem senare i livet

Sannolikheten för att placerade barn och unga senare i sitt liv drabbas av en ekonomiskt utsatt tillvaro, kan tänkas vara större än vad den är för de barn som inte placeras. Detta då placerade barn och unga i mindre utsträckning än icke-placerade barn ges rätt sorts stöd för att klara av skolarbetet (UNICEF, 2013). Utbildning är en viktig skyddsfaktor som minskar risken inte bara för försörjningsproblem utan även för en för tidig död och psykosociala problem som missbruk, självskadehandlingar och kriminalitet (ibid). Placerade barn och unga har (som grupp) även en sämre fysisk och psykisk hälsa än andra barn (SKL, 2019a).

Hur?

Det finns ingen enkel lösning för att minska och förebygga den ekonomiska utsattheten [författarens analys]. Större samhällsförändringar och lagändringar har i flera fall satt ramarna för den ekonomiska utsattheten som råder i kommunen. Ändå finns det viktiga pusselbitar som bör vara på plats i kommunen (som organisation) för att öka möjligheten att komma tillrätta med problematiken (ibid).

Viktigt med ett strukturellt synsätt för att förklara och åtgärda ekonomisk utsatthet

För att komma tillrätta med den ekonomiska utsattheten är det först och främst viktigt att granska vilka förklaringar som kan finnas till ekonomisk utsatthet. Det finns två generella perspektiv. Det första perspektivet är grundat i ett individualistiskt synsätt och det andra i ett strukturellt sådant. Det individualistiska synsättet tenderar att lyfta individens eget ansvar där fokus ligger på att individen själv skapar sin situation och därmed är ansvarig för den (Stockholms universitet, 2016). Det strukturella perspektivet fokuserar istället samhällsförändringar, (som exempelvis växande socioekonomiska klyftor, utvecklingen på bostadsmarknaden, ökad invandring eller förändrad lagstiftning), som förklaringsmodell till ekonomisk utsatthet (ibid).

För att komma tillrätta med de underliggande mekanismerna till ekonomisk utsatthet är det viktigt att ha ett strukturellt synsätt. Detta eftersom vilken typ av synsätt som intas påverkar vilken typ av insatser eller arbete som förespråkas och implementeras. Vi kan hitta stöd för vikten av att ha ett strukturellt synsätt i svensk forskning om välfärd och ekonomisk utsatthet. Enligt Håkan Johansson (2018, s. 95-104) är det centralt att beslutsfattare har en förståelse för de sociala och ekonomiska processerna som pågår i samhället. Det är med den förståelsen vi faktiskt kan förstå individens ekonomiska utsatthet (ibid). Vikten av att ha ett strukturellt synsätt är inte något nytt. Redan 1968 påpekade den kända brittiska socialpolitiska forskaren Richard Titmuss att det i ett komplext samhälle är omöjligt att hänföra fattigdom till en enskild individ (Johansson, 2018, s. 97). Dock är det inte ovanligt att samhället gör just detta, vilket Titmuss beskriver som att samhället har gjort genom att `… för ingående sökt att identifiera orsakerna till fattigdom hos de fattiga och inte bland samhället i stort´ (Johansson, 2018, s. 97). Enligt Titmuss så är det individualiserade synsättet eller individens ansvar ”djupt vilseledande, odemokratiskt och icke-konstruktivt” (Johansson, 2018, s. 97). Istället menar han att sociala förmåner eller ersättningar kan ses som kompensationer för de sociala och ekonomiska samhällsförändringarna och individens förlust av livschanser. Titmuss påpekade att samhället inte har en rätt att låta sociala missöden och mänskliga behov förbli individens egna problem. Istället så ska insatser baseras på den enskildes behov och vara oberoende av hens ekonomiska resurser (ibid).

Resonera kring selektiva insatser riktade till invånare som lever i ekonomisk utsatthet och barnfattigdom

Kommunen kan inte själva helt minska eller förebygga ekonomisk utsatthet [författarens analys]. Istället har vi i Sverige ett välfärdssystem som syftar till att uppnå en allmän välfärd och garantera alla en grundläggande sådan. Samtidigt har Perstorpsborna som lever i ekonomisk utsatthet ett behov av extra stöd från kommunen. Stödet från kommunen bör ses som ett *komplement* – inte en lösning – till det nationella välfärdssystemet för att uppnå en grundläggande välfärd (ibid).

Hur skall vi då utforma det kommunala (kompletterade) stödet för de invånare som lever i ekonomisk utsatthet? Efter dialog med tjänstepersoner på kommunen har det framkommit att det finns en oro inför att identifiera vissa grupper eller geografiska områden som ”utsatta”. Oron, som i grunden kan ses som något hälsosamt, har sitt ursprung i att en identifiering av utsatta grupper och/ eller områden kan leda till stigmatisering. En fruktsam introduktion till denna fråga kan hänföras till Titmuss som återberättats av Johansson (2018, s. 95-104). Titmuss ställde frågor, som fortfarande är högaktuella rörande utformningen av samhällets insatser för att bekämpa fattigdom, som exempelvis: ”riktas samhällets insatser mot fattiga grupper i samhället eller inkluderar det också andra grupper?”, ”med vilka metoder skiljer samhället ut fattiga grupper från övriga samhällsmedborgare?” och ”med vilka syften?. Som tjänstpersoner på kommunen behöver dessa frågor ställas i arbetet mot ekonomisk utsatthet och barnfattigdom eftersom det är då vi på bästa sätt kan utforma och implementera insatser mot detta utan att det leder till motsatt effekt (ibid).

Med motsatt effekt menade Titmuss att selektiva insatser riktade mot grupper som lever i ekonomisk utsatthet inte sällan kan leda till stigmatisering och statusförsvagning för redan statussvaga grupper (Johansson 2018, s. 95-104). Stigma betyder att en grupp individer kategoriseras och tillskrivs negativa egenskaper i förhållande till andra människor. Ofta brukar denna stigmatiseringsprocess innebära återskapandet av redan etablerade sociala mönster och hierarkier i samhället. Dessa sociala hierarkier leder i sin tur till att vi också återskapar stereotypa

bilder av ”vi och dem” där personer som kategoriseras som ”dem” ofta blir mindre värda i omgivningens ögon, vilket i sin tur leder till ett utanförskap för ”avvikarna” (ibid).

Samtidigt som Titmuss var kritisk till selektiva insatser så har få samhällen kunnat uppbringa tillräckligt med ekonomiska resurser för att ha en universell välfärd (Johansson 2018, s. 95-104). Även i den svenska välfärdsstaten som är relativt avancerad och generös, har de selektiva systemen alltjämt en central position och funktion. Denna paradox var Titmuss medveten om, varför han inte ansåg att valet stod mellan universella och selektiva socialpolitiska strukturer eller insatser, utan utmaningen snarare var att kombinera de båda och finna ”rätt balans”. Han ansåg det viktigt att samhället utvecklade ett universellt trygghetssystem som en stabil grund. Därefter finns det möjligheter att skapa selektiva insatser och därigenom kanalisera mer resurser till de mest behövande. Titmuss föreslog att urvalen kan utgå från en avgränsad social grupp (samhällsgrupp) eller ett geografiskt område (ibid).

”Röster i kommunen”

Staten bör ta ett större ansvar i att arbeta mot ekonomisk utsatthet och barnfattigdom

Tidigt i kommunens arbete mot segregation påpekade vissa tjänstepersoner att kommunen själva inte kan hantera eller åtgärda strukturella orsaker (som ekonomisk utsatthet) till segregation. Istället lyftes fokus fram på de olika nationella politiska besluten som fattades av Sveriges tidigare regeringar. Därmed så bör en stor del av de strukturella åtgärderna hanteras och åtgärdas på en nationell nivå.

Använd ekonomiska incitament för att öka ett aktivt medborgar- och föräldraskap

Om kommunen beslutar att arbeta för att minska och förebygga ekonomisk utsatthet och barnfattigdom genom att erbjuda selektiva insatser så är det viktigt att tänka till kring utformningen. Ett förslag som lyftes var att när kommunen erbjuder selektiva insatser (exempelvis kostnadsfritt deltagande i fritidsaktiviteter) till utsatta individer ska kommunen kräva motprestationer. Motprestationerna kan syfta till att öka individens aktiva medborgar- eller föräldraskap menar medarbetaren.

Kostnadsfritt deltagande i fritidsaktiviteter är en viktig insats för att stödja barnfamiljer med försörjningsstöd

Inte alla barnfamiljer har råd med fritidsaktiviteter. Därför så har beslut fattats inom socialförvaltningen om att barnfamiljer som erhåller försörjningsstöd kan ansöka om att få kostnaden beviljad för att kunna delta i fritidsverksamhet.

Slutreflektioner

Kommunen kan inte *själva* arbeta med att minska och förebygga ekonomisk utsatthet och barnfattigdom. Utifrån ett strukturellt perspektiv så har de nationella besluten, förändrade lagstiftningar, situationen på bostadsmarknaden och den europeiska flyktingkrisen bidragit till den ekonomiska utsattheten i Perstorp. Parallellt så lever vi i ett välfärdssamhälle som skall garantera alla individer en grundläggande välfärd. Men vi kan också se att många av de invånare som lever i ekonomisk utsatthet och barnfattigdom har ett behov av selektiva insatser här och nu. Därför bör kommunen arbeta kompensatoriskt och kanalisera mer resurser till invånare i ekonomisk utsatthet genom att erbjuda selektiva insatser. Det finns redan sådan typer av insatser, exempelvis kostnadsfritt deltagande i fritidsaktivitet för barnfamiljer med försörjningsstöd eller budget- och skuldrådgivning. I utformningen av sådana insatser är det viktigt att kommunen analyserar utformningen av dessa så att de insatser som kommunen erbjuder inte leder till stigmatisering och statusförsvagning för redan statussvaga grupper. En grupp som lyfts fram är de barn och unga som är placerade utanför det egna hemmet. Denna grupp har en högre risk att utveckla försörjningssvårigheter än övriga barn och unga.

Det finns som sagt inga enkla lösningar till att minska den ekonomiska utsattheten och barnfattigdomen. Men en bra början är att samtliga tjänstepersoner skapar en samstämmig uppfattning av problematiken och dess orsaker. Enligt forskning är det viktigt att ha en strukturell förståelse för ekonomisk utsatthet. Det är först när vi har denna förståelse som verkningsfulla insatser och arbeten kan iscensättas alternativt lyftas till en nationell nivå.

Sist men inte minst så bör kommunen inleda en dialog om de strukturella mekanismerna till segregation (som ekonomisk utsatthet) med andra socioekonomiskt ”eftersatta” kommuner och den svenska regeringen. Hur detta skall ske är oklart men inspiration kan hämtas från den dialog som Filipstads kommun har initierat med regeringen och andra kommuner med liknande utmaningar.

Sammanfattningsvis föreslår författaren att…

→ Kommunen beslutar att utöka det kompensatoriska arbetet för invånare som lever i ekonomisk utsatthet och/eller barnfattigdom.

→ Kommunen säkerställer att insatserna inte leder till stigmatisering och statusförsvagning.

→ Kommunen beslutar att initiera ett arbete med att öka tjänstepersoners strukturella kompetens för samhällsprocesser som viktiga förklaringar till ekonomisk utsatthet och barnfattigdom.

→ Kommunen beslutar om ett uppdrag att samordna det sektorövergripande arbetet för invånare som lever i ekonomisk utsatthet och barnfattigdom. Personen bör ha god sakkunskap om sociala problem och fattigdom.

→ Kommunen beaktar de placerade barnens och ungas situation där den ekonomiska utsattheten är ett viktigt område att arbeta med.

→ Kommunen beslutar att initiera en dialog med andra socioekonomiskt ”eftersatta” kommuner och den svenska regeringen om de strukturella mekanismerna till segregation.

5 UTVECKLINGSOMRÅDE 4: STÄRK KOMMUNENS FOLKHÄLSOARBETE

Vad?

Folkhälsa är det allmänna hälsotillståndet i en befolkning (Nationalencyklopedin, 2019a). Medan ansvaret för individers *hälsa* är ett samspel mellan individ och samhälle, är *folkhälsan* i högre grad ett ansvar för samhället (ibid).

Bild 4. Balans mellan individens och samhällets ansvar för hälsa: Samhället har ansvar för att skapa likvärdiga förutsättningar för alla individer på så sätt att det bidrar till att underlätta för individen att själv kunna ta ansvar för sin egen hälsa.

Källa: Illustration av Carolina Hawranek, Östergötland (2014) funnet i Östgötakommissionen för folkhälsa, (2014, s. 16).

Nulägesbeskrivning

I denna nulägesbeskrivning kommer en introduktion ges till hur folkhälsan ser ut i Sverige, hur folkhälsan ser ut i Perstorp (utifrån två folkhälsoundersökningar, se den statistiska kartläggningen från 2019) och vad skillnader mellan hälsa eller så kallat ”ojämlik hälsa” innebär.

Folkhälsan i Sverige har förbättrats, trots att psykisk ohälsa blir allt vanligare

I Sverige har folkhälsan förbättrats under de senaste decennierna och många hälsoproblem har minskat över tid (Kunskapsguiden, 2017). Dock har stressrelaterade besvär som psykisk ohälsa och fysisk värk däremot blivit vanligare. Fler människor upplever sitt arbete som stressande och psykiskt ansträngande. Psykisk ohälsa ökar även bland ungdomar och är särskilt vanligt bland yngre kvinnor. Sjukdomsbördan i Sverige domineras av fyra sjukdomsgrupper: Hjärt- och kärlsjukdomar, psykiska sjukdomar, cancersjukdomar och skador. Dessa fyra grupper svarar tillsammans för 70 procent av den totala svenska sjukdomsbördan. Den enskilt största sjukdomsgruppen hos män är hjärt- och kärlsjukdomar och hos kvinnor psykiska sjukdomar (ibid).

Folkhälsan bland vuxna invånare är relativt dålig i Perstorp i jämförelse med snittet för Skåne län

Folkhälsan bland vuxna, 18-80 år, är relativt dålig i jämförelse med Skåne län enligt den senaste folkhälsoundersökningen från 2012 (Beslutsstöd Skåne, 2019b). Folkhälsan mäts genom att ställa frågor om individens livsvillkor, sociala förhållanden, levnadsvanor samt psykiska och somatiska hälsa. För kvinnor är ohälsan extra synlig om en ser till faktorerna: lågt socialt deltagande, svagt praktiskt stöd, intaget av frukt och grönt, daglig rökning, övervikt och fetma samt en dålig självuppskattad hälsa. För männen är ohälsan extra synlig om en ser till: lågt socialt deltagande, lågt förtroende till samhällsinstitutioner, intaget av frukt och grönt, övervikt och fetma, funktionsnedsättning, dålig självuppskattad hälsa och långvarig sjukdom (ibid).

I Perstorp har både kvinnor och män en lägre medellivslängd än i Riket och Skåne län, mätt år 2018. Den lägre medellivslängden är för båda könen är en trend som kan spåras tillbaka till de senaste 15 åren (2004-2018). Medellivslängden i Perstorp (2018) skiljer sig åt mellan kvinnorna (83,9 år) och männen (78,6 år). De senaste tre åren (2016-2018) har medellivslängden sjunkit för männen i kommunen, medan den stigit för kvinnorna.

Kvinnor lever längre än män men lider, enligt ett stort antal studier, i högre grad av sjukdom än män (Nationalencyklopedin, 2019a). Denna paradox förklaras av att ett kvinnligt sjukdomsmönster i högre grad präglas av sådana sjukdomar som inte behöver leda till döden. Skillnader i levnadsvanor som alkoholbruk, rökning och våld har stor betydelse för dödligheten och är därför en del av förklaringen till männens högre dödlighet. Skillnaden mellan könen har under de senaste åren minskat något. Detta anses huvudsakligen förklaras av att andelen dagliga tobaksrökare numera är högre bland kvinnor än män. Gener, hormoner och fysiologi skiljer sig visserligen mellan könen men betyder mindre som förklaring till de påvisade skillnaderna (ibid).

Folkhälsan bland barn och unga i Perstorp är relativt dålig i jämförelse med snittet för Skåne län
Folkhälsan bland barn och unga (elever i årskurs 6, 9 och andra året på gymnasiet) i Perstorp är relativt dålig i jämförelse med Skåne län, enligt den senaste folkhälsoundersökningen från 2016 (Beslutsstöd Skåne, 2019a). Resultatet skiljer sig åt mellan de olika åldersgrupperna samt vilken typ av variabel det är man pratar om. Sett till den psykiska hälsan är den mycket sämre för elever i årskurs 2 på gymnasiet än de två andra åldersgrupperna. I undersökningen framkom även att en stor del av de unga (oavsett kön) upplever att de har möjlighet att prova narkotika (ibid).

Barn och ungdomar i Sverige har en god fysisk hälsa, anser sig vara helt friska och trivs med livet i högre grad än barn och ungdomar i många andra länder (Nationalencyklopedin, 2019a). Dock finns en tendens till ökning av diabetes bland barn i Sverige. Även psykiska störningar, drogmissbruk och tidiga tonårsgraviditeter är andra hälsoproblem som förekommer bland dagens svenska ungdomar (ibid).

För en nulägesbeskrivning av folkhälsoarbetet i Sverige och svenska kommuner, se bilaga D.

Skillnader i hälsan ökar mellan olika socioekonomiska grupper i Sverige

Sverige har från ett internationellt perspektiv förhållandevis små skillnader i ohälsa mellan olika socioekonomiska grupper (Nationalencyklopedin, 2019a). Dock visar de senaste folkhälsorapporterna tecken på att skillnaderna ökar. Även om de ekonomiskt och utbildningsmässigt svagaste gruppernas hälsa avsevärt förbättrats i Sverige, har deras hälsoförbättring under senare år utvecklats allt ogynnsammare än de socioekonomiskt starkare gruppernas (ibid). Det är detta som också kallas ”ojämlik hälsa” (Folkhälsomyndigheten och SKL, 2018, s. 9). Eftersom ojämlik hälsa utgörs av skillnader i hälsa mellan grupper utifrån deras socioekonomiska tillhörighet, det vill säga ju högre socioekonomisk status desto bättre hälsa (statistiskt sett på gruppnivå), (ibid).

Varför?

Varför kommunen bör stärka sitt folkhälsoarbete är delvis utifrån att kommunen har ett ansvar för befolkningens hälsa och delvis utifrån att en dålig hälsa kan ses som en mekanism till segregation [författarens analys]. Exempelvis är det svårt för en person att delta i arbetsmarknaden om denna har problem och inte får hjälp med sin psykiska ohälsa (ibid). Nedan presenteras kortfattat resonemang för att förklara kommunens ansvar för de välfärdsområden som påverkar befolkningens hälsa.

Kommunerna har det politiska ansvaret för huvuddelen av de välfärdsområden som påverkar befolkningens hälsa

I Skandinavien har kommunerna en central roll att skapa ramar för att utveckla befolkningens hälsa (Folkhälsomyndigheten och SKL, 2018, s. 9-10). De har också det politiska ansvaret för huvuddelen av de välfärdsområden som påverkar denna. Befolkningens hälsa och livskvalitet är viktiga mål i sig men också viktiga resurser för en hållbar samhällsutveckling. Livskvalitet och hälsa utvecklas i lokalsamhället och påverkas av bland annat uppväxtvillkor, boende, utbildning och arbete. Sådana bakomliggande *bestämningsfaktorer* för hälsa utgörs på en övergripande nivå av sociala, miljömässiga och ekonomiska förhållanden vilka har en större inverkan på individens hälsa än vad det mer direkta inflytandet från hälso- och sjukvårdssektorn har (ibid).

Hur?

Hur kommunen skall stärka sitt folkhälsoarbete är främst genom att området hanteras på en tvärsektoriell nivå (d.v.s. av samtliga sektorer, intressenter och politiska nivåer), inkluderar bredare satsningar och riktas mot att minska hälsoskillnaderna (den så kallad ojämlika hälsan) (Folkhälsomyndigheten och SKL, 2018).

Att öka folkhälsan kräver att samtliga sektorer, intressenter och politiska nivåer samverkar

För att kunna minska den negativa påverkan på hälsan som de bakomliggande faktorerna kan ha krävs det uppmärksamhet på insatser tvärs över alla sektorer (policyer, prioriteringar och handlingsplaner), intressenter (offentliga, privata och frivilliga) och politiska nivåer (internationellt, nationellt, regionalt och kommunalt) (Folkhälsomyndigheten och SKL, 2018, s. 10).

Folkhälsan bör betraktas utifrån flera nivåer: från individen till samhällsutvecklingen

Folkhälsan ses ibland som en utmaning som i hög grad beror på enskilda individers ohälsosamma beteende (Folkhälsomyndigheten och SKL, 2018, s. 10-11). Om vi bara betraktar hälsa som ett individuellt problem kommer fokus hamna på åtgärder som endast är riktade till enskilda individer eller grupper i särskilt utsatta situationer. Det är även viktigt att fokusera på de bakomliggande faktorerna som skapar skillnaderna i hälsa på ett djupare plan. Fokus bör alltså inte bara ligga på insatser riktade mot individens levnadsvanor och hälsobeteende såsom insatser mot rökning och ohälsosamma matvanor, utan det krävs även bredare satsningar på flera nivåer samtidigt (ibid).

Bild 5. Samspelet mellan individ, miljö och samhälle i förhållande till den enskildes hälsa.

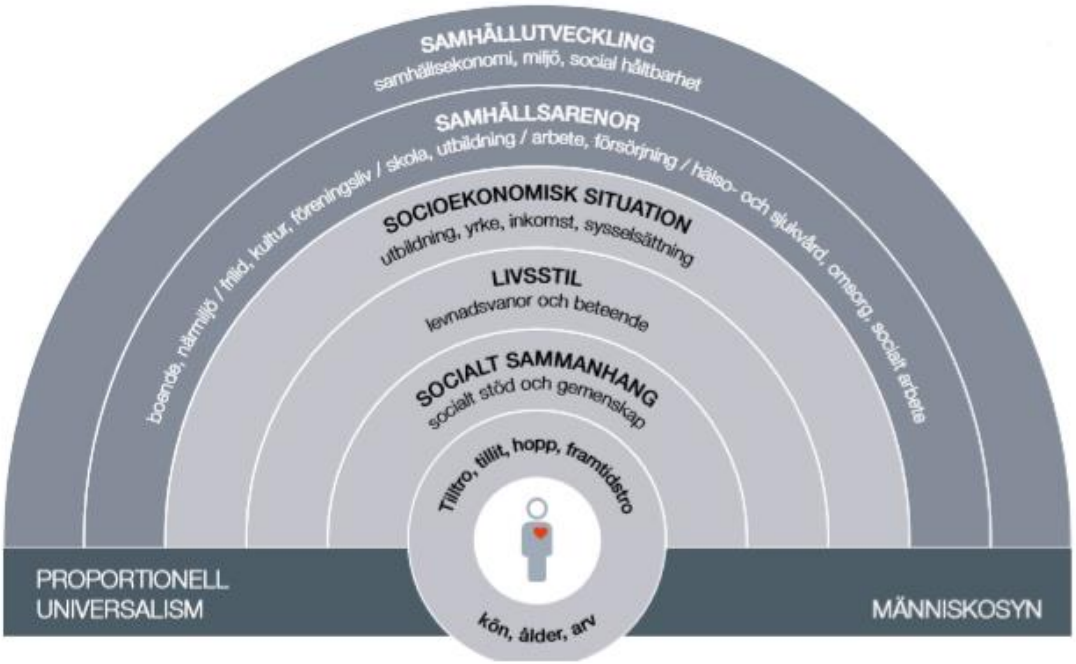

Källa: Östgötakommissionens modifiering (2014) av Dahlgren och Whitehead (1991) skrivet av Folkhälsomyndigheten och SKL, 2018, s. 11.

De ramar och förhållanden som bidrar till att skapa hälsa är uppdelade på flera olika förvaltningsområden (Folkhälsomyndigheten och SKL, 2018, s. 11). Bild 5 (ovan) visar hur befolkningens hälsa påverkas av många olika bestämningsfaktorer. Dessa samverkar på flera olika nivåer i samhället. Utbildning, sociala förhållanden, anknytning till arbetsmarknaden och arbetsmiljö (det näst yttersta lagret) spelar en avgörande roll för vår hälsa. Samma sak gäller miljö, trafikförhållanden och hälso- och sjukvård (det yttersta lagret). De inre ljusare grå

lagren i figuren visar mer närliggande påverkansfaktorer på hälsan, till exempel levnadsvanor och sociala relationer (ibid).

Det är viktigt att understryka att det, även om det finns omfattande lagstiftning som påverkar områdena i figurens yttre lager, ändå finns mycket som kommunerna själva kan göra för att minska skillnaderna i hälsan på en strukturell nivå, inom de angivna lagstiftningsmässiga ramarna (Folkhälsomyndigheten och SKL, 2018, s. 11).

Som framgår av bilden (bild 5 ovan) går det att rikta in sig på många olika förvaltningsområden och arenor (Folkhälsomyndigheten och SKL, 2018, s. 11). Det krävs ett utökat samarbete tvärs över förvaltningsområdena (tvärsektoriell samverkan) för att skillnaderna i hälsa ska minska. Gemensamt för de flesta insatser för jämlik hälsa är att de kännetecknas av uthålligt strukturerat arbete där effekterna på folkhälsan ofta visar sig först flera år efter att åtgärderna har genomförts (ibid).

Arbeta med att minska hälsoskillnaderna

Ojämlik hälsa kan förklaras som: ”Ojämlikheten i hälsa i befolkningen har formen av en gradient, eller hierarki, där förhållandet mellan socioekonomisk situation och hälsa består av gradvisa skillnader: ju högre socioekonomisk status, desto bättre hälsa (statistiskt sett på gruppnivå)” (Folkhälsomyndigheten och SKL, 2018, s. 9). Samtidigt som det förekommer en ojämlik hälsa, är det viktigt att inte enbart fokusera på riktade insatser till grupper i utsatta situationer. Istället behövs både generella åtgärder på en samhällsnivå och riktade åtgärder på individnivå för att lyckas att förbättra hälsan för alla och samtidigt minska hälsoskillnaderna (ibid).

”Röster i kommunen”

Ökad tvärsektoriell samverkan och delat ansvar i folkhälsoarbetet med barn och unga efterfrågas av kommunanställda

Flertalet aktörer belyser vikten av samverkan mellan olika verksamheter i folkhälsoarbetet utifrån målgruppens behov. En större tydlighet efterfrågas också kring vad olika aktörer som exempelvis Landstinget gör mer konkret i det hälsofrämjande arbetet. Samtliga tillfrågade aktörer är ense om ett befintligt behov av att lyfta barn och ungas hälsa på agendan.

Både förskolan och grundskolan arbetar med att främja folkhälsan bland förskolebarn och elever. Skolan och förskolan är en viktig arena där folkhälsoarbetet med barn och unga kan behöva uppmärksammas och utvecklas. Dock kan inte skolan ensam ta ansvar för samtliga barn och ungas hälsa påpekade en tillfrågad medarbetare.

Mobila teamet är viktiga aktörer för att främja barn och ungas sociala gemenskap

Mobila teamet är en viktig aktör som bland annat arbetar med att främja barn och ungas sociala gemenskap i Perstorp. Framgångsfaktorer är exempelvis att de anställda i teamet har en god kontakt med ungdomarna och erbjuder aktiviteter (t.ex. cupcake-tävling) som de unga själva gillar. ”Den helgen fick vi inte in en enda orosanmälan från polisen. Det beror förstås också på tillfälligheter men vi väljer att se det som ett tecken på att vi är på rätt väg”, sa Jessika Ekelund-Nilsson, enhetschef för individ och familjeomsorgen (HD, 2019).

Barn och ungas tandhälsa

Vissa elevgrupper på Centralskolan upplevs ha en dålig tandhälsa och särskilt utpekas barn från ekonomiskt utsatta familjer (både inrikes- och utrikes födda). Problematiken anses också ha ökat de senaste åren. Några av förklaringarna till varför dessa barn har en dålig tandhälsa uppges vara att det finns en ovetskap hos föräldrarna om att tandvården är gratis för barnen och att vissa upplever en rädsla gentemot tandvård. Troligtvis kan folktandvården bekräfta detta påstående, menar den tillfrågade medarbetaren.

Kosthållningen bland barnfamiljer i Perstorp

Ytterligare en viktig aspekt som lyftes fram i relation till folkhälsan är att vissa barn och unga som går i förskolan och grundskolan inte upplevs få tillräckligt med näringsrik mat i hemmet under helgerna. Tesen är grundad i att barnen på måndagar och fredagar förbrukar mer mat (räknat i antal kilo) än resterande skoldagar. Denna trend kan tänkas tyda på att barnen och de unga mestadels äter mackor, snabbmat eller halvfabrikat i hemmiljön. Trenden förekommer i vissa förskolor och Centralskolan, medan trenden inte upplevs lika tydlig i Oderljungaskolan. Enligt en tillfrågad medarbetare finns det nationell forskning som stöder tanken om att

föräldrarnas ekonomiska situation har en stor påverkan på vilken slags mat de köper till sina barn. Det vill säga att om föräldern lever i en ekonomiskt utsatt situation är det vanligare att matinköpen utgörs av mindre näringsrik kost och istället mer snabbmat samt halvfabrikat till barnen.

Tidigare selektiva insatser för att främja en god kosthållning och hälsosam livsstil?

Det förekom ”hälsodagar” i kommunen för låg- och mellanstadieelever där barnen kunde få testa på aktiviteter som exempelvis yoga, utbildning i tallriksmodellen och utbildning om matsvinn, enligt en medarbetare. Dock är det inget arbete som bedrivs i kommunen idag.

Slutreflektioner

Att kommunen utökar sitt folkhälsoarbete är av största vikt för att komma tillrätta med segregationen i Perstorp enligt författaren. Då en dålig folkhälsa kan ses som en mekanism som driver på och upprätthåller segregationen. Men innan kommunen beslutar att utöka folkhälsoarbetet så bör det ha en klar inriktning. I linje med vad svenska myndigheter (som Folkhälsomyndigheten) rekommenderar bör folkhälsoarbetet hanteras genom tvärsektoriell samverkan, inkludera bredare satsningar på flera nivåer och inriktas på att minska hälsoskillnaderna (den så kallade ojämlika hälsan). Det är enligt Folkhälsomyndigheten och SKL (2018) de grupper med svag socioekonomisk ställning som har lägst hälsoförbättring. Eftersom en stor del av invånarna i Perstorp lever i just ekonomisk utsatthet, bör den ojämlika hälsan utgöra ett prioriterat område i folkhälsoarbetet enligt författaren.

Folkhälsan är ett stort och omfattande område, så förslagsvis kan arbetet ske i etapper där det för varje etapp finns ett ämnesområde som ska analyseras och åtgärdas. I praktiken kommer dock flera folkhälsoområden gå in i varandra, så för att arbetet skall vara praktiskt genomförbart bör vissa avgränsningar göras. Framtagningen av de olika ämnesområdena kan förslagsvis ske tillsammans med aktörer som är väl insatta i frågan. Bland andra kan representanter från kommunen, regionen och olika samverkansförbund, Vårdcentral och Familjens Hus samt verksamhetsutvecklare på området, föreslås delta i framtagningen och utformningen av sådana områden.

Sammanfattningsvis föreslår författaren att…

- → Kommunen beslutar att påbörja ett sektorövergripande folkhälsoarbete. Praktiskt avses då att kommunen utgår från en tvärsektoriell samverkansmodell och involverar ett flertal interna och externa aktörer i folkhälsoarbetet.

- → Kommunen beslutar om ett uppdrag att samordna det sektorövergripande folkhälsoarbetet. Uppdragspersonen bör ha god sakkunskap om folkhälsa.

- → Kommunen beslutar att genomföra en inventering av samtligt folkhälsoarbete som redan bedrivs samt samordnar och utvärderar detta. Det är viktigt att ta tillvara på befintliga resurser (mänskliga som materiella) och samverkansstrukturer (interna och externa).

- → Kommunen beaktar Folkhälsomyndigheten och SKLs (2018) rekommendationer. Det vill säga att folkhälsoarbetet hanteras genom tvärsektoriell samverkan, inkluderar bredare satsningar på flertalet nivåer och är inriktat på att minska hälsoskillnaderna (i den så kallade ojämlika hälsan) mellan olika inkomstgrupper i Perstorp.

6 UTVECKLINGSOMRÅDE 5: STÄRK LOKALSAMHÄLLETILLITEN OCH TILLITEN TILL KOMMUNEN OCH POLISEN

Vad?

Tillit baseras på ett ömsesidigt förtroende (övertygelsen om att en kan lita på någon) människor emellan. Det är individen i samspel med andra som avgör graden av tillit i ett samhälle (Socialtkapital, 2019). Tilliten i samhället kan ses från flera perspektiv[8] och har alla en stark koppling till den upplevda tryggheten. Den upplevda tryggheten syftar på invånarnas upplevda trygghet att vistas i kommunen. I denna rapport kommer fokus vara på det som kallas ”lokalsamhälletillit” samt invånarnas tillit till kommunen och polisen.

Begreppet lokalsamhälletillit är kopplat till den konkreta miljön som människor lever i (Socialtkapital, 2019). Det härstammar från att de flesta människor man stöter på i vardagslivet varken är familj, vänner, bekanta eller helt främmande personer, utan snarare människor som bor och verkar i de miljöer man till vardags befinner sig i. Det är tilliten mellan dessa personer som man avser definiera med begreppet lokalsamhälletillit (ibid).

Nulägesbeskrivning

Härunder förklaras hur den generella tilliten till samhället formas och hur sambandet mellan tillit och trygghet kan se ut enligt tidigare forskning. Därefter presenteras hur invånarna uppfattar (o)tryggheten i Perstorp, polisens arbetshypotes om tillit och trygghet, liksom anmälningsbenägenheten i kommunen samt slutsatserna som dragits av de tre områdesvandringarna som genomförts under 2019, (se bilaga C). Syftet med att ta upp en så pass varierad bakgrundsinformation är att öka både förståelsen för begreppen tillit och trygghet liksom sambandet däremellan. Även om polisen[9] har pekats ut som en intressant aktör att öka samverkan med, i kommunens arbete för att stärka tilliten och tryggheten i Perstorp, så är de inte den enda aktören som är viktig. Även civilsamhället är en väldigt viktig aktör om man önskar öka tryggheten och den sociala sammanhållningen i otrygga områden.

Se rapporten Civilsamhälle, social sammanhållning och tillit, av Susanne Wallman Lundåsen och Lars Trägårdh, Ersta Sköndal högskola, (2015[10]), för ett vetenskapligt underlag som syftar till att förklara och analysera civilsamhällets roll i att stärka den sociala sammanhållningen och tilliten.

För ytterligare statistik, se den statistiska kartläggningen från 2019.

Den generella tilliten formas tidigt i livet och påverkas av samhällstrender samt hur kommunen lever upp till sin sida av samhällskontraktet

Den generella tilliten (se fotnot 1) formas tidigt i livet och påverkas mer marginellt av externa omständigheter senare (Tillitsbarometern, 2019, s. 6-7). I Sverige är den generella tilliten hög och inkluderar i princip alla medborgare i samhället. Den höga tilliten beror på att vi har en hög grad av individualism (i motsats till samhällsordningar som utgår ifrån familj, klan, etnisk grupp eller religiöst samfund). Författarna till Tillitsbarometern (2019) har utvecklat en hypotes baserad på empirisk fakta. I hypotesen sägs att den höga generella tilliten är kopplad till ett specifikt samhällskontrakt[11], vilket kännetecknas av en hög grad individualism och socioekonomisk jämlikhet, kombinerat med en föreställning om ett gemensamt ”vi” samt ett starkt förtroende för staten (de gemensamma institutionerna på lokal och nationell nivå). Ett exempel på den höga generella tilliten i Sverige är invånarnas vilja att betala skatt, något som skiljer Sverige från andra länder även då vi har ett internationellt sett högt skattetryck (ibid).

[8] Den ”partikulära tilliten” är tilliten till familj, vänner och bekanta (Socialtkapital, 2019). Den ”generella tilliten” är tilliten till människor i allmänhet. Utifrån dessa två begrepp har fyra forskare (Lars Trägårdh, Susanne Wallman Lundåsen, Dag Wollebaek och Lars Svedberg) arbetat fram en ny typ av tillitsbegrepp s.k. ”lokalsamhälletillit”.

[9] För en beskrivning av hur polisen i Perstorp arbetar och hur deras organisation ser ut, se Bilaga E.

[10] http://miun.diva-portal.org/smash/get/diva2:882650/FULLTEXT01.pdf

[11] Med samhällskontrakt, samhällsfördrag eller socialt kontrakt menas föreställningen om att samhället och staten är resultatet av en frivillig överenskommelse, ett kontrakt, varigenom människorna däri avhänt sig en del av naturtillståndets friheter till förmån för en politisk ordning (Nationalencyklopedin, 2019c).

Invånarnas tillit till varandra och deras tillit till staten (och lokalstaten, som ex. kommunen) beror i sin tur på i vilken utsträckning (lokal)staten lever upp till sin sida av samhällskontraktet (Tillitsbarometern, 2019, s. 7). I praktiken betyder det att kommunen levererar den trygghet, de rättigheter och den sociala service som ingår i det centrala uppdraget. Det innebär till exempel att polisen och rättsväsendet är närvarande, att institutioner som skolor, vårdcentraler och grundläggande infrastrukturer finns på plats och fungerar bra. Författarna pekar också på att frågor som rör upplevd trygghet är centrala för lokalsamhälletilliten och hur detta även tycks vara kopplat till den generella tillitens villkor (ibid).

Den generella tilliten är stabil samtidigt som lokalsamhälletilliten minskar

I Sverige är den generella tilliten fortsatt stabil även om den varierar geografiskt och demografiskt utifrån olika grupper (Tillitsbarometern, 2019, s. 16). Däremot finns det en tydlig trend som visar att lokalsamhälletilliten är nedåtgående hos majoriteten av de svenska kommunerna som deltog i Tillitsbarometern (ibid).

Det finns ett sammanband mellan tillit och trygghet

Författarna av Tillitsbarometern, (2019, s. 22-23), lyfter en hypotes som förklarar att lokalsamhälletilliten sjunker då staten i en kommun inte längre förmår leverera sin sida av samhällskontraktet. En sådan situation i kombination med ökad ojämlikhet i en kommun, leder till ökade skillnader mellan välmående högtillitskommuner och utarmade lågtillitskommuner. Författarna kopplar denna hypotes till den större samhällstrenden av ett ökat marknadstänkande och ökade privatiseringar av sociala risker, försäkringar och investeringar. Detta kan leda till ett splittrat och polariserat samhälle. Med utgångspunkt i hypotesen tittade författarna på om det fanns ett samband mellan lägre lokalsamhälletillit och ett antal andra faktorer. Det tydligaste sambandet visade sig röra kopplingen mellan låg tillit och en uppfattad otrygghet. Otryggheten gällde invånarnas oro för brottslighet och våld samt tillgången till fundamentala samhälleliga resurser i form av vård, skola och omsorg, på lika villkor och med jämlik kvalitet som gäller för samhället i övrigt (ibid).

Se vidare i boken: Den svala svenska tilliten: förutsättningar och utmaningar, av Lars Trägårdh, Susanne Wallman Lundåsen, Dag Wollebaek och Lars Svedberg, 2013.

Invånarnas upplevda otrygghet är relativt hög och har ökat i Perstorp

Enligt polisens lokala mätning från 2018 är invånarnas upplevda otrygghet och problemnivå hög i Perstorp. Under de sista 4 åren (2015-2018) har invånarnas upplevda otrygghet och upplevda problemnivå ökat. Otryggheten och problemnivån är större i tätorten än områdena utanför. Samtidigt som invånarnas upplevda otrygghet och problemnivå ökat till och med 2018, hade invånarens faktiska brottsutsatthet[12] dock minskat under samma period. Det här är en intressant paradox som kan tyda på att invånarnas tillit till kommunen och polisen har sjunkit (se polisens arbetshypotes nedan).

Invånarnas upplevda trygghet bygger på en hög tillit till polisen och kommunen

Enligt polisen själva beror invånares upplevelse av trygghet till stor del på huruvida de uppfattar att polisen och kommunen bryr sig om (lokal)samhället eller inte (Polisen, 2018). Vid en upplevelse av att aktörerna faktiskt bryr sig ger ökade problemnivåer endast en svag ökning av den upplevda otryggheten. Om invånarna däremot upplever att polisen och kommunen inte bryr sig medför ökade problemnivåer, även marginella sådana, däremot en stark ökning i den upplevda otryggheten (ibid). En illustration av detta fenomen vilket polisen benämner arbetshypotes, görs i Diagram 2 nedan.

[12] Person som har varit utsatt för ett brott som är emot lagen.

Diagram 2. Polisens arbetshypotes om relationen mellan ökad otrygghet och ökade problemnivåer.

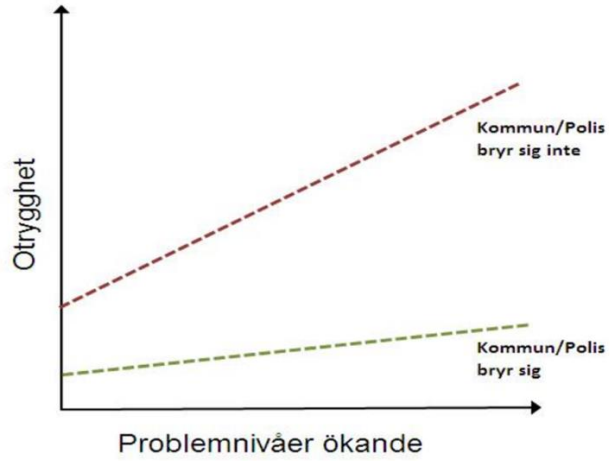

Källa: Polisen, 2018.

Kommunens tre områdesvandringar: ger en nyanserad bild av både trygghet och otrygghet vid Tjäderstigen och Fasanvägen

Inom kommunens segregationsarbete och samhällsplaneringsprojekt av områden kring Tjäderstigen och Fasanvägen har tre stycken områdesvandringar med tre olika åldersgrupper genomförts. En av vandringarna genomfördes med vuxna invånare och övriga med två olika åldersgrupper ifrån Centralskolan (se bilaga C).

I alla tre vandringarna utpekades en relativt nyanserad bild av hur området kring Tjäderstigen och Fasanvägen upplevdes. Bland annat påpekade vissa som själva är boende i området att det är trevligt att vistas i grönområdet, det ligger nära centrum och de känner sina grannar där. Samtidigt uttrycktes dock en otrygghet i området, kanske främst nattetid. Det tycktes också råda en upplevelse av att brottsligheten i just det här området var högre i jämförelse med andra områden i kommunen. Vid en av vandringarna påpekade några deltagare att man vid flera tillfällen har påtalat frågor gällande bland annat just otryggheten, brottsligheten och vissa fysiska aspekter för både kommunen och polisen men att därefter inte har hänt mycket. Författarens tolkning är att invånarnas tillit till både kommunen och polisen kan ha sjunkit.

Anmälningsbenägenheten är relativt låg och har sjunkit i Perstorp

I polisens senaste lokala kartläggning (2018) visas en lägre anmälningsbenägenhet i Perstorp, än i Region Syd. Uppskattningsvis polisanmäler ca 3 av 10 invånare i kommunen, då de utsatts för brott. Anmälningsbenägenheten är något högre utanför tätorten än vad den är i Perstorps tätort. Under 5 års tid (2013-2018) ses anmälningsbenägenheten ha minskat i Perstorp (Polisen, 2018). Författarens tolkning, vilket stöds av Polisens arbetshypotes, är att den relativt låga anmälningsbenägenheten har att göra med att invånarna har en sjunkande tillit till kommunen och polisen.

Varför?

Det finns både individuella och samhälleliga argument till varför kommunen bör satsa på att stärka tilliten mellan invånare (lokalsamhälletilliten) och till samhället i stort (invånarnas förtroende till statliga/ kommunala aktörer). Dock en viktig anledning till att satsa på att öka tilliten är att otryggheten minskar när tilliten ökar. Resonemanget bakom argumentet är relativt enkelt, när människor litar på varandra och på samhällets funktion upplever de också en trygghet att leva däri.

Tillit är en resurs för den enskilda individen och för samhället i stort

Att människor har en förmåga att känna tillit till varandra är en viktig resurs för såväl individer som samhällen (Ersta Sköndal Bräcke Högskola, 2019). Människor med en hög nivå av tillit till andra människor är i genomsnitt mer hälsosamma, begår färre brott, och är mer tillfredsställda med sina liv, enligt flera studier (ibid).

Från ett internationellt perspektiv är det i Sverige en förhållandevis hög andel av befolkningen som litar på sina medmänniskor (Ersta Sköndal Bräcke Högskola, 2019). Dock har denna tillit sjunkit hos befolkningen i samspel med förändrade samhällstrender så som en ökande ojämlikhet, mångfald och boendesegregation, en hög arbetslöshet och en minskad social rörlighet. Enligt en tidigare studie (Trägårdh et.al 2013) visas att tilliten är lägre mellan invånarna som bor i storstäders närområden vilka präglas av mångfald och ekonomisk ojämlikhet, än vad tilliten mellan invånarna i mindre orters närområden som istället är präglade av en större homogenitet och mindre ekonomisk ojämlikhet är, där tilliten istället är högre (ibid).

Hur?

För att kommunen ska lyckas med att öka tilliten och därigenom även tryggheten är det viktigt att satsa på att stärka förtroendet till kommunala verksamheter och polis, liksom mellan invånarna (lokalsamhällestilliten). Förslagsvis kan kommunen därför arbeta med detta genom att;

Stärka samverkan mellan kommun, polis och externa aktörer

Stärk samverkan mellan kommun, polis och externa aktörer som exempelvis civilsamhället. Ett sådant samarbete kan ske genom en tvärsektoriell samverkansmodell med en gemensam målbild (se utvecklingsområde 1). De förslag som flera medarbetare lyfter fram är att både kommunen och polisen bör öka sin fysiska närvaro i områden som upplevs otrygga, såsom Tjäderstigen och Fasanvägen. Att öka den fysiska närvaron kan ha flera positiva effekter, dels att invånarnas tillit till staten ökar och dels att invånarna kan uppleva en trygghet att vistas i dessa områden. Samtidigt är det viktigt att påpeka att arbetet med en utökad samverkan för att stärka tilliten och tryggheten i området inte begränsas enbart till att öka den fysiska närvaron [författarens analys].

Satsa på boendeinflytande i syfte att öka tilliten, tryggheten och de boendes möjlighet att påverka utformningen av sina egna bostäder och bostadsområden

Ett verktyg som kan användas för att stärka invånares tillit, trygghet och möjligheter att påverka är genom att kommunen och kommunens invånare samverkar för att skapa boendeinflytande [författarens analys]. Benämningen boendeinflytande eller boinflytande är en samlingsbeteckning för hyresgästers och andra boendes formella rättigheter och faktiska möjligheter att påverka utformningen, användningen och förvaltningen av deras bostäder och bostadsområden (NE, 2019f). I flera svenska kommuner finns det sedan slutet av 1970-talet ett ramavtal mellan parterna på bostadsmarknaden gällande just boendeinflytande för hyresgäster, både i allmännyttiga och privatägda bostadsområden, så kallade boinflytandeavtal (ibid). I Perstorp finns ingen formell struktur för boendeinflytande eller boinflytandeavtal. Än så länge saknas också en strukturerad modell för medborgardialog eller boendedialog mellan kommunen och invånarna enligt tillfrågad medarbetare.

Skapa mötesplatser i otrygga områden i samarbete med de boende själva

Stärk lokalsamhälletilliten med särskilt fokus på sådana områden som upplevs otrygga i samverkan med civilsamhället och de boende själva [författarens analys]. För att lyckas med detta är ett förslag att kommunen, tillsammans med invånarna samt civilsamhället, startar upp mötesplatser i syfte att uppmuntra människor till att skapa relationer med varandra. I ett sådant arbete är det viktigt att lyssna in alla deltagande parter och säkerställa att samverkan bygger på tillit och ömsesidighet (ibid).

Satsa på samhälls- och grannskapsarbete

Samhällsarbete[13] betyder insatser som syftar till att stödja ett lokalsamhälle eller en grupp människor att utvecklas utifrån respektives egna förutsättningar (NE, 2019d). Samhällsarbetet förekommer oftast när ett bostadsområde redan befinner sig i en negativ utvecklingsfas med en tilltagande social problematik där kommunala politiker, fastighetsförvaltare och invånarna själva beslutar om att något måste ske. Samhällsarbetet syftar då främst till att förbättra områdets sociala, ekonomiska och/ eller fysiska miljö. Det bedrivs antingen av ideella organisationer eller i offentlig regi. Idag benämns ibland samhällsarbete som exempelvis lokala demokratiprojekt, folkhälsoarbete eller förortsförnyelse. Dock bygger allt samhällsarbete på grundprinciperna: att inta ett demokratiskt underifrånperspektiv, ett tillvaratagande av lokalsamhällets intressen, en samverkan mellan myndigheter och organisationer samt en målsättning att mobilisera invånarnas egna resurser och engagemang (ibid). En form av samhällsarbete är därför även grannskapsarbete, vilket är en systematisk mobilisering av resurser och sociala närverk i ett eller flera bostadsområden med syftet att öka de boendes möjligheter att lösa sina egna problem (NE, 2019e).

”Röster i kommunen”

Den upplevda otryggheten kommer inte enbart att lösas med en ökad övervakning

Enligt en medarbetare med erfarenhet av trygghetsabetet i kommunen, kommer invånarnas upplevda otrygghet inte enbart att lösas med en ökad övervakning. Istället kan dessa åtgärder skapa felaktiga förväntningar och bidra till en falsk upplevelse av trygghet, påpekar medarbetaren.

Samverkan mellan kommunen och polisen behöver förbättras

I samtalen med den tillförordnade, (t.f.), kommunpolisen och tjänstepersoner i kommunen belystes ett behov av en bättre samverkan mellan polisen och kommunen. Förslagsvis, som en aktör lyfte upp, är det första steget att ”vi” [som två organisationer, författarens kommentar] behöver känna till varandras verksamheter och uppdrag, veta vad som fungerar bra/ dåligt i samverkan och vad vi tillsammans kan göra för att förebygga brott, öka invånarnas upplevda trygghet och anmälningsbenägenhet. I nuläget är det främst genom ett så kallat ”medborgarkontrakt” och i enskilda situationer (exempelvis genom tips) som kommunen har en direkt kontakt med polisen enligt tillfrågade aktörer.

Samverkan kring unga och narkotika behöver förbättras

Ett viktigt utvecklingsområde som kommunen och polisen bör samverka mer i är ungas relation till narkotika och användningen av denna enligt tillfrågade aktörer. T.f. kommunpolisen stämmer in med Beslutsstöd Skånes rapport som lyfter att en stor del av de unga i Perstorp har möjlighet att prova narkotika. Även ungas attityder och vilken typ av narkotika unga brukar kom upp på tal. Det arbete som bedrivs nu är att fokusgruppen erbjuder Centralskolan att komma ut och prata med eleverna. De tar då bland annat upp ämnen som narkotika och typisk ungdomsbrottslighet. Fokusgrupperna erbjuder sig även att prata med elevernas föräldrar kring detta enligt den t.f. kommunpolisen.

Både den t.f. kommunpolisen och tjänstepersonerna i kommunen tog också upp behovet av en ökad samverkan mellan socialtjänsten, polisen och skolan i Perstorp. Den t.f. kommunpolisen påpekade också att skolan är en bra arena att upptäcka unga som precis börjat bruka narkotika, s.k. ”nyupptäckta” (t.f. kommunpolisens begrepp).

[13] På engelskan används termer som community development (UK), community work (UK) och community organization (USA) (NE, 2019d).

Slutreflektioner

För att öka invånarnas tillit till varandra och samhället i helhet behöver kommunen i samverkan med polisen och externa aktörer, som civilsamhället och invånarna/de boende själva, öka sitt engagemang och sin närvaro i de områden som upplevs otrygga. Att öka närvaron betyder inte *enbart* ökad polisnärvaro eller bevakning. Kommunen behöver främst arbeta långsiktigt för att lyckas stärka tilliten och på längre sikt öka tryggheten i Perstorp.

Att kommunen nu satsar på att utveckla området kring Tjäderstigen och Fasanvägen är en god början. Det finns som sagts en upplevd otrygghet i området och det leder ibland till att somliga invånare undviker att vistas utomhus där. Att då satsa på att stärka lokalsamhälletilliten kan vara fruktsamt då det är kopplad till de områden som människor lever i. För att lyckas med detta föreslås kommunen att i samverkan med externa aktörer som civilsamhället och de boende/invånarna själva initiera mötesplatser. Syftet med att starta upp sådan mötesplatser är för att, förutsatt att det är utformat på rätt sätt, stärka tillit och öka tryggheten för invånarna.

I arbetet med att stärka lokalsamhället kan det också ge positiva effekter på andra områden. Efter samtal med invånare har det framkommit att det råder motsättningar mellan vissa grupper i kommunen. En sådan motsättning kan förklaras enligt ett ”vi- och- dem”- tänkande”. Att komma tillrätta med denna problematik är grundläggande för att stärka tilliten och tryggheten i kommunen. Det är först när invånare möts, i sammanhang som är grundade i deras respektive förutsättningar och engagemang, som stigmatiseringen och de stereotypiska uppfattningarna kan motarbetas.

Sist men inte minst så innefattar tillit och trygghet i vardagen också större frågor. Såsom: hur väl har kommunen och staten lyckats bistå invånarna med en god samhällsservice? En sådan fråga är allt för omfattande för att besvaras i nuvarande rapport, men dock viktig att ställa sig.

Sammanfattningsvis föreslår författaren att…

→ Kommunen beslutar att samordna det sektorövergripande kommunala tillits- och trygghetsarbetet. Uppdragstagaren för ett sådant arbete bör ha god sakkunskap om vikten av tillit och trygghet i relation till befolkningen samt tidigare erfarenhet av samhällsarbete.

→ Kommunen initierar ett aktivt arbete med att stärka sin samverkan med polis och externa aktörer liksom det civila samhället i syfte att öka tilliten och tryggheten mellan invånarna å ena sidan och mellan invånarna och samhället å den andra. Förslagsvis med start i de områden som upplevs otrygga av invånarna, exempelvis Tjäderstigen och Fasanvägen (se gärna bilaga C). Ett exempel på ett sådant tillitsstärkande arbete med lokalsamhället är att både kommunen och polisen ökar sin närvaro på olika sätt. En sådan åtgärd är samtidigt viktig att beakta utifrån vilka konsekvenser det kan medföra.

→ Kommunen beslutar att skapa mötesplatser avsedda för invånarna. Långsiktighet och goda förutsättningar är viktiga aspekter i arbetet, liksom engagemanget från civilsamhället och invånarna/ de boende själva är.

→ Kommunen beaktar samhällsarbete (inklusive grannskapsarbete) som möjliga insatser för att stärka tilliten och tryggheten i kommunen. Förslagsvis även här med utgångspunkt i områden som i vissa fall upplevs otrygga såsom Tjäderstigen och Fasanvägen.

→ Kommunen beaktar boendeinflytande och medborgardialog och eventuellt utvecklar och formaliserar sådana strukturer. Kanske skulle kommunen kunna utveckla en egen modell för medborgardialog och boendeinflytande anpassad till Perstorp?

→ Kommunen utvärderar sin roll i den nuvarande tillits- och trygghetssituationen. Hur väl har kommunen och staten lyckats bistå invånarna med en god samhällsservice?

→ Kommunen beaktar och eventuellt åtgärdar de förslag som framkom i de tre områdesvandringarna som genomfördes 2019 (Se bilaga C).

7 UTVECKLINGSOMRÅDE 6: SATSA PÅ DET VÅLDSFÖREBYGGANDE ARBETET MOT VÅLD I NÄRA RELATIONER, VÅLD MOT BARN SAMT HEDERSRELATERAT VÅLD OCH FÖRTRYCK

Vad?

Det våldsförebyggande arbetet (våldsprevention) är åtgärder som ska förhindra att våld uppstår eller upprepas (NCK, 2019b).

Definition av våld i nära relationer

Våld i nära relationer kännetecknas av att den utsatta individen har en nära relation och ofta starka känslomässiga band till förövaren (NCK, 2019). Begreppet våld i nära relationer innefattar alla typer av våld mellan närstående. Det handlar både om heterosexuella och samkönade relationer, liksom mellan syskon och andra familje- och släktrelationer. Den vanligaste formen av våld i nära relation är då en man utövar våld mot en kvinna som han har eller har haft ett förhållande med (ibid).

Definition av våld mot barn

Våld mot barn förekommer då någon gör ett barn illa, fysiskt eller psykiskt (BRIS, 2019a). Sexuella övergrepp är en form av sådant våld liksom då ett barn hotas eller försummas. Att tvingas uppleva våld mellan föräldrarna/ de vuxna i hushållet räknas också som våld mot barn (ibid).

Definition av hedersrelaterat våld och förtryck

Hedersrelaterat våld och förtryck utmärker sig genom sitt kollektiva uttryck (NCK, 2019a). Kännetecknande för hedersrelaterat våld är att det *inte* utövas av en enskild man mot en enskild kvinna. Istället handlar det oftast om att flera gärningspersoner, som också är familjemedlemmar och/ eller släktingar ligger bakom våldet. I flera fall av hedersrelaterat våld och förtryck handlar det om hot som begränsar en ung persons handlingsutrymme eller dennes rätt att själv välja sin partner. Motiven bakom att en individ utsätts för hedersrelaterat våld och förtyck är grundat i uppfattningen om att personen bryter mot de rådande normerna och därmed anses dra skam över hela familjen/ släkten. När detta uppstår riskeras offret att straffas fysiskt för att familjen, släkten eller det utökade kollektivet skall återfå det som uppfattas som så kallas: förlorad heder. Det grövsta våldet är i regel välplanerat och både kvinnor som män kan utsättas. Könsstympning, tvångsäktenskap samt barnäktenskap är exempel på hedersrelaterat våld och förtryck (ibid).

Nulägesbeskrivning

Det är svårt att kartlägga omfattningen av våld i nära relationer, våld mot barn samt hedersrelaterat våld och förtyck i Perstorp [författarens analys]. Samtidigt finns kännedom om att våldet förekommer i kommunen. Denna rapport utgår från offentlig brottsstatistik, samtal med kommunanställda som har kommit i kontakt med våldet i sin verksamhet och tidigare forskning. För ytterligare statistik se den statistiska kartläggningen från 2019.

Anmälda våldsbrott har ökat i kommunen

På 10 år (2008-2018) har antalet anmälda våldsbrott ökat i Perstorp (Högberg, 2019). I jämförelse med Riket ligger Perstorp på högre siffror än landets genomsnitt, i mätningar av antalet anmälda våldsbrott per 100 000 invånare (2018). Samtidigt ligger Perstorp på en likartad nivå som Klippans och Åstorps kommun samma år (ibid).

Det vanligaste våldsbrottet är våld i nära relation

Det vanligaste våldsbrottet (sett till antal anmälningar) i Perstorp är misshandel, inklusive grov misshandel (ej med dödlig utgång), enligt mätningar från 2018 (Högberg, 2019). De flesta brottsoffren är kvinnor, 18 år eller äldre och majoriteten av dessa kvinnor är bekanta med eller har en nära relation till förövaren (ibid).

Våld mot barn förekommer och offret känner förövaren

Barnmisshandel (fysisk liksom verbal) existerar i Perstorp och vanligast är att barnet känner förövaren (Högberg, 2019). Endast bland pojkar, 15-17 år, förekommer våldsutsatthet av offer som är obekanta med våldsutövaren (ibid).

Det förekommer hedersrelaterat våld och förtryck

För Perstorps kommun saknas statistik över hedersrelaterat våld och förtyck [författarens analys]. Dock gjordes det en anmälan mot könsstympningar av en kvinna i Perstorp under 2017 som kan vittna att det kan förekomma hedersrelaterat våld (Högberg, 2019).

Enligt samtliga tillfrågade aktörer förekommer det hedersrelaterat våld och förtryck samt en hederskultur bland somliga invånare i Perstorp. Det är främst mäns våld mot kvinnor och barn som de tillfrågade tar upp. Det är medarbetare i diverse kommunala verksamheter vilka kommer i kontakt med invånare (barn, unga och vuxna) som kan intyga förekomsten.

Varför?

Våld är ett brott som ofta innebär ett enormt mänskligt lidande och är en allvarlig risk för individens hälsa och utveckling (Kunskapsguiden, 2018). Enligt DELMOS (2018a, s. 27) bör insatser och investeringar mot hedersrelaterat våld och förtryck göras inom kommunens segregationsarbete. Nedan presenteras en kort bakgrund till varför kommunen bör arbeta mot våld i nära relationer, våld mot barn samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Våld i nära relation är ett brott mot de mänskliga rättigheterna och innebär enormt mänskligt lidande

I Sverige ska alla behandlas lika inför lagen och få tillgång till rättssystemet på lika villkor (Kunskapsguiden, 2018). Våld i nära relationer anses vara en kränkning av individens mänskliga rättigheter. Det är också ett allvarligt hälsoproblem som kan leda till fysiska och psykiska konsekvenser samt svåra sociala förhållanden för den som utsätts (ibid).

Utöver det mänskliga lidandet innebär våld mot kvinnor i nära relation stora samhällsekonomiska konsekvenser (Kunskapsguiden, 2018). År 2016 uppskattade Socialstyrelsen (skrivet av Kunskapsguiden, 2018) att de samhällsekonomiska kostnaderna uppgick till omkring 3 miljarder kronor per år. Våldet drabbar alla. Både kvinnor och män kan utsättas för våld i nära relationer. Samtidigt finns det vissa grupper som visas vara mer utsatta än andra. Dessa grupper är äldre kvinnor, kvinnor med funktionsnedsättning, kvinnor med utländsk bakgrund, kvinnor med missbruks- och beroendeproblematik samt kvinnor som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck. Våldet kan ta sig många uttryck. Det kan exempelvis innebära verbala sexistiska kränkningar, isolering från familj, vänner och omgivning, ekonomiskt utnyttjande eller känslomässig utpressning (ibid).

Våld mot barn är ett brott mot barnkonventionen och en allvarlig risk för barns hälsa samt utveckling

En av de allvarligaste riskerna för barns hälsa och utveckling är förekomsten av våld inom familjen, särskilt om det samtidigt finns andra riskfaktorer (Kunskapsguiden, 2019b). Det är vanligt att våld föreligger i kombination med andra riskfaktorer såsom psykisk ohälsa, missbruk och försummelse. Enligt artikel 19 i FN:s barnkonvention har varje barn rätt att skyddas mot alla former av fysiskt och psykiskt våld, skada, övergrepp, vanvård, försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuella övergrepp (ibid).

Hur?

Det finns olika sätt att motarbeta våld men ett framgångsrikt sådant är våldsförebyggande arbete (NCK, 2019b). Nedan presenteras vad våldsförebyggande arbete är och hur ett sådant arbete kan se ut.

Våldsförebyggande arbete

Våldsförebyggande arbete (våldsprevention) är åtgärder som ska förhindra att våld uppstår eller upprepas (NCK, 2019b). Det våldsförebyggande arbetet innebär bland annat att erbjuda insatser till pojkar och unga män, med målsättningen att förändra attityder och motverka skadliga könsnormer. Inom kommunen finns det flera verksamheter som kan arbeta våldsförebyggande. Exempel på sådana verksamheter är förskolan, skolan, vuxenutbildningen, elevhälsan, den kommunala hälso- och sjukvården, idrotten, trossamfunden och annat föreningsliv, den kommunala familjerätten, föräldraskapsstödet inklusive familjerådgivningen, vissa delar av

socialtjänsten samt samhällsorienteringen för nyanlända (ibid). Det finns också flera former av våldsförebyggande arbete, dessa är (NCK, 2019b):

Universellt förebyggande insatser

Insatser som riktas till en bred målgrupp vilka ofta syftar till att förändra föreställningar om kön, skapa mer jämställda relationer och motverka normer som kopplar ihop maskulinitet med ett våldsutövande kallas för universellt våldsförebyggande insatser (NCK, 2019b). Den vanligaste arenan att bedriva universellt förebyggande insatser är inom skolan. En våldsförebyggande insats som används inom skolan är Mentors in Violence Prevention, MVP (ibid).

Selektiva insatser

De insatser som riktas till en grupp som anses befinna sig i riskzonen för att antingen själva utöva våld eller utsättas för våld kallas selektiva insatser (NCK, 2019b). Grupper som har identifierats vara viktiga att nå ut till är bland annat nyanlända och asylsökande med begränsade kunskaper om det svenska samhället. Nyanlända och asylsökande har ofta ett behov av information om normer och värderingar, sex och samlevnad, jämställdhet och svensk lagstiftning (ibid).

Ytterligare en grupp som har identifierats ofta ha behov av selektiva insatser är föräldrar som behöver stöd i att hantera vardagsproblem och konfliktsituationer med sina barn (NCK, 2019b). Detta arbete sker ofta inom föräldraskapsutbildningar som erbjuds inom ramen för familjecentraler. Det finns flera behandlingsprogram som vänder sig till föräldrar i behov av föräldraskapsstöd vilka är; Connect, Komet, De otroliga åren och COPE (ibid).

Indikativa insatser

De insatser som riktar sig till våldsutövare eller våldsutsatta kallas för indikativa insatser (NCK, 2019b). Indikativa insatser innebär bland annat att arbeta med våldsutövare där målsättningen är att våldet skall upphöra (ibid).

Insatser av situationell karaktär

De våldsförebyggande insatser som syftar till att göra brott mer riskabla att begå eller svårare att utöva kallas för insatser av situationell karaktär (NCK, 2019b). Exempel på sådana insatser är ökad belysning eller bevakning på platser där våldsbrott begås (ibid).

Exempel på metoder och material

Jämställdhetsmyndigheten (2019) har gjort en inventering av det våldspreventiva arbetet som bedrivs i Sverige. Sammanställningen ger flera exempel på metoder och material för att arbeta förebyggande (ibid).

Se rapporten: Våldsförebyggande arbete- Sammanställning av Jämställdhetsmyndighetens enkät avseende nationellt arbete med våldsprevention, 2019.

Våld mot barn

Förutsättningar för ett gott föräldraskap

Att förebygga och motverka våld mot barn handlar i praktiken till en stor del om att skapa förutsättningar för att ett gott föräldraskap ska kunna utövas och att upptäcka våldet (Kunskapsguiden, 2019b). Det kan innefatta riktat stöd till blivande och nyblivna föräldrar med sårbarhet av olika slag, föräldrar som är på väg att separera, unga i deras nära relationer och insatser för våldsutövare i relation till föräldraskap (ibid).

Förebygga, upptäcka och ge stöd

Det är genom att tidigt upptäcka allvarliga svårigheter i familjen, i relationen mellan föräldrarna och i föräldraskapet redan i mödra- och barnhälsovården som förebyggandet av våld kan ske (Kunskapsguiden, 2019b). Späda barns hjärna är under intensiv utveckling vilket leder till att starka påfrestande upplevelser (såsom våld) kan skapa en så kallad toxisk stress, som kan bidra till att forma hjärnan och därigenom påverka barnets utveckling samt hälsa negativt. Även äldre barn kan drabbas väldigt negativt av olika stresspåslag vilket kan leda till både psykisk och fysisk ohälsa. Därför är det viktigt att erbjuda både universellt och riktat stöd i föräldraskap,

tidigt upptäcka tecken av våld och andra riskfaktorer eller missförhållanden i familjen som är avgörande för barnets hälsa och utveckling (ibid).

Riktade insatser vid psykiska problem

När föräldern har en ökad sårbarhet såsom psykisk skörhet, problem med barnets anknytning, relationsproblem med mera behövs också riktade insatser (Kunskapsguiden, 2019b). Psykiska påfrestningar som föräldrarna inte har tillräcklig förmåga att hantera ökar risken för bland annat våld, både mellan de vuxna och mot barnet. Det är mödra- och barnhälsovårdens stöd till föräldraskap som utgör grunden (ibid).

”Röster i kommunen”

Tecken på hedersrelaterat våld och förtryck kan identifieras i kommunens verksamheter

Enligt samtliga tillfrågade aktörer, (inom förskolan, grundskolan, vuxenutbildningen, tjänstepersoner inom utbildningsområdet och socialtjänsten med flera), så förekommer hedersrelaterat våld och förtryck samt en hederskultur bland somliga invånare. Dock är det svårt att kartlägga omfattningen [författarens analys]. Enligt yrkesutövare inom socialtjänsten är det uppskattade mörkertalet stort. Det hedersrelaterade våldet tar sig uttryck i flera olika situationer och sammanhang.

I förskolan har det exempelvis uppmärksammats att pojkar ska ”hålla koll” på sina systrar som går på samma förskola enligt tillfrågade medarbetare. Föräldrarna kan också uttryckligen säga: ”pojkar får inte leka med min flicka” eller ”manliga förskolelärare får inte byta blöja på min flicka”. Viss personal uttrycker en uppfattning om att en del pappor inte tar samma ansvar för barnen som dessa barns mammor gör, exempelvis genom att en pappa demonstrativt räcker över barnet till mamman eller tydligt uttrycker att omhändertagandet av barnen är kvinnans uppgift. Yrkesverksamma vittnar även om olika reaktioner som fås av föräldrar när personal förklarar vad förskolans uppdrag är, eller försöker informera om vilka normer och regler som råder på förskolan. Det har hänt att vissa föräldrar blivit upprörda och tagit hem barnet för dagen (dock kommer de tillbaka till förskolan och lämnar sitt barn inom kort/ dagen efter igen) enligt medarbetare.

Även inom kommunens vuxenutbildning har det förekommit att deltagare uppfattats avslöja beteenden som kan kopplas till hederskultur och hedersförtryck enligt en tillfrågad medarbetare.

I grundskolan kan det handla om misstankar både för enstaka elever som direkt kan tänkas utsättas för våld och förtryck, liksom mer generella misstankar om att hederskultur och hedersförtryck i hemmet förekommer enligt en tillfrågad medarbetare.

Det är vanligen i det egna hemmet som hederskulturen utvecklas och hedersförtrycket upprätthålls enligt en tillfrågad medarbetare. Konsekvenserna av hederskulturen är dock inte endast begränsad till hemmets arena, utan avspeglas även i andra sfärer som i förskolan, grundskolan och deltagandet på fritidsaktiviteter. Hedersförtrycket kan ta sig i uttryck i diskriminering och rumslig segregation mellan de två könen eller genom att flickor och pojkar behandlas olika, har olika förväntningar på sig och därmed har skilda uppväxt- och levnadsvillkor. Det är inte ovanligt att flickor är förväntade att göra mer hemma och därför får ta ett stort ansvar för hushållet menar den tillfrågade medarbetaren.

Viktigt att involvera hela familjen i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck

Några aktörer påpekar att det är viktigt att inkludera hela familjen i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck. Exempelvis kan det betyda, att det när kommunens verksamheter erbjuder fritidsaktiviteter till barn och unga, också är viktigt att informera föräldrarna om verksamheten och vilken funktion den har. Detta i syfte att skapa trygghet hos föräldrarna och därigenom minska en ofta förekommande rädsla som av olika anledningar har identifierats hos dessa vårdnadshavare, vilka därför inte vill låta sina barn delta i kommunens olika aktiviteter och sammanhang föreslår en medarbetare.

En aktör uttrycker att det ibland upplevs mycket svårt att involvera föräldrar i olika sysselsättningar för barnen och de unga i Perstorp. I vissa fall kan det vara så att familjen och kanske speciellt fadern emotsätter sig vissa delar av barns deltagande i dessa enligt en medarbetare.

Det är viktigt med en interkulturell kompetens i kommunala verksamheter

En annan viktig faktor som lyfts av en aktör är vikten av att de kommunanställda har en så kallad ”interkulturell kompetens” (eng. intercultural competence). Interkulturell kompetens innebär en förmåga att kommunicera effektivt med människor från andra kulturer (culturalcompetence.se). Ett lämpligt sätt att skapa sådan effektiv kommunikation är genom att värdera regler, normer och förväntningar i relation till personens kultur och därigenom se till att inte kränka motparten för dennes kulturella bakgrund på något sätt. I samspelet med människor från främmande kulturer kan en person med interkulturell kompetens alltså förstå de kulturspecifika begreppen, tankarna, känslorna och förhållningssätten (ibid).

Tecken på våld mot barn kan identifieras i kommunens verksamheter

Enligt tillfrågade verksamhetsaktörer som på olika sätt arbetar i kontakt med barn och unga förekommer att barn utsätts för våld. En aktör gav exempel på hur ett barn kallats ökennamn av sin förälder [tecken på psykiskt våld, författarens tillägg]. Ett annat tecken kan vara då ett enskilt barn visar sig rädd genom att till exempelvis rygga tillbaka vid tillfällen då personal tar en fysisk kontakt med barnet uppgav en medarbetare.

Slutreflektioner

Att kommunen satsar på att arbeta mot våld i nära relationer, våld mot barn samt hedersrelaterat våld och förtryck är essentiellt för att leva upp till den rådande lagstiftningen, de mänskliga rättigheterna och för att främja invånarna och inte minst barnens hälsa samt levnads- och uppväxtvillkor villkor (Kunskapsguiden, 2018). Kommunens satsning mot våld bör ske genom tvärsektoriell samverkan (se utvecklingsområde 1) och sträcka sig över *samtliga* förvaltningsområden och kommunala verksamheter [författarens rekommendation]. Förslagsvis kan socialförvaltningen leda detta arbete (ibid).

Samtidigt som den tvärsektoriella samverkan mot våld behöver utvecklas är det också viktigt att ta tillvara på det arbete som redan bedrivs i kommunen [författarens analys]. Idag pågår en del arbete mot våld och för jämställdhet bland annat av Familjens Hus, socialtjänsten och skolan. Det pågående arbetet behöver utvärderas och i vissa fall utökas. Exempelvis så finns det ett behov av att utöka det våldsförebyggande arbetet inom Samhällsorienteringen för nyanlända och unga [författarens rekommendation].

Det finns flera metoder, verktyg och beprövade erfarenheter som kommunen bör se över i utvecklingen av det våldsförebyggande arbetet [författarens analys]. En god metodik att arbeta efter är det så kallade våldsförebyggande arbetet (våldsprevention) med att förhindra att våld uppstår eller upprepas (se Jämnställdhetsmyndighetens inventering, 2019). Det innebär bland annat att kommunen erbjuder program som är riktade till pojkar och unga män med målsättningen att förändra attityder och motverka skadliga könsnormer (Jämställdhetsmyndigheten, 2019).

Det är också viktigt att kommunen prioriterar frågan om hedersrelaterat våld och förtryck [författarens rekommendation]. Även om det är svårt att kartlägga omfattningen så vittnas det om att det förekommer i kommunen. Flera aktörer beskriver att det finns en hederskultur[14] bland somliga utrikes födda invånare. Området är något som bör studeras ytterligare och därefter åtgärdas (ibid).

Slutligen är det viktigt att kommunen ser över arbetet mot våldet utifrån ett barnrättsperspektiv[författarens rekommendation]. Som vi vet har våld en oerhört negativ påverkan på barns utveckling och hälsa (Kunskapsguiden, 2019b). Enligt tidigare forskning är det viktigt att erbjuda insatser som omfattar hela familjen, dvs. både utsatta barn, dess syskon och föräldrar/ vårdnadshavare (Socialdepartementet, 2018). Ett exempel på att arbeta med hela familjen är att erbjuda föräldraskapsstöd till nuvarande eller blivande föräldrar (ibid). Familjens Hus erbjuder redan olika föräldraskapsutbildningar, dock kan detta arbete behöva utvärderas och eventuellt vidareutvecklas för att ge ytterligare effekt av arbetet [författarens analys]. En intressant utvecklingsmöjlighet kan till exempel vara att utöka hembesöksprogrammet för familjer med ett nyfött barn. Hembesöksprogrammet är en del av det generella föräldraskapsstödet men har också en viktig roll i det våldsförebyggande arbetet (ibid).

[14] Hederskultur är ett begrepp för kulturella mönster som inskränker människors fri- och rättigheter med hänvisning till släktgruppens heder (Wikipedia, 2019). Hedersförtryck är när hederskultur utövas mot personer som inte lever upp till hederskulturens värderingar (ibid).

Sammanfattningsvis föreslår författaren att…

→ Kommunen beslutar att genomföra en satsning på det våldsförebyggande arbetet. Förslagsvis så sker arbetet enligt tvärsektoriell samverkan och sträcker sig över samtliga förvaltningar. Socialförvaltningen kan förslagsvis leda detta arbete.

→ Kommunen beaktar det pågående våldsförebyggande arbetet och rekommenderas att se över hur detta arbete kan utvecklas ytterligare. Förslag på frågor att förhålla sig till är: kan kommunen utöka det våldsförebyggande arbetet för nyanlända och unga redan i samhällsintroduktionen? Hur kan skolan på bästa sätt stödjas i det våldsförebyggande arbetet? Kan Mentors in Violence Prevention, (MVP), vara en metod att arbeta efter i skolan? Kommunen kan använda Jämnställdhetsmyndighetens inventering (2019) i utvecklingsarbetet.

→ Kommunen beaktar arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.

→ Kommunen beslutar att utbilda kommunanställda i ”interkulturell kompetens”.

→ Kommunen beslutar att genomföra utvärderingar av nuvarande föräldraskapsutbildningar och ser över om det behöver målgruppsanpassas ytterligare.

→ Kommunen beslutar om att genomföra en utredning i syfte att se över möjligheten till att utöka antalet hembesök som erbjuds till familjer med nyfödda barn.

8 UTVECKLINGSOMRÅDE 7: ÖKA VALDELTAGANDET I DE ALLMÄNNA VALEN

Vad?

De allmänna valen är riksdagsvalet, landstingsvalet, kommunvalet och Europaparlamentsvalet. Perstorps kommun är uppdelat i fem valdistrikt (Oderljunga, Centrum/ Norra, Södra, Västra och Östra).

Nulägesbeskrivning

Perstorp har ett av landets lägsta valdeltagande. I riksdagsvalet 2018 låg Perstorp på åttonde plats, enligt mätningen av landets lägsta valdeltagande där 82 % av Perstorpsborna röstade, vilket kan jämföras med de 87,2 % som var snittet för Riket (Högberg, 2019). Valdeltagandet hade dock ökat något i jämförelse med valåret innan. Gällande de tre övriga valen (vid det senaste tillfället) låg Perstorp under snittet både i Riket och Skåne län. Mätningarna visade också att i samtliga val hade valdistrikten Västra, Södra, samt Centrum/Norra det lägsta valdeltagandet (ibid).

För ytterligare statistik se den statistiska kartläggningen från 2019.

Varför?

Ett högt valdeltagande leder till ett starkare mandat för de folkvalda företrädarna (SKL, 2009, s. 3). DELMOS (2018, s. 25) lyfter fram att ett högt valdeltagande förstärker legitimiteten för det demokratiska styrelseskicket och gör så att fler röster samt olika perspektiv framträder. Det är genom att invånaren röstar som denne kan påverka samhället och förbättra sin situation (ibid). SKL (2009, s. 3) argumenterar för att valet är invånarnas viktigaste medel att påverka de politiska besluten. Det betyder att invånaren i valen kan påverka den politiska riktningen och samtidigt utkräva ansvar för den politik som förs (ibid). Vikten av att delta i de allmänna valen kan också beskrivas utifrån de tre viktigaste principerna i vår representativa demokrati. Det första är *folksuveränitet* vilket syftar till att all offentlig maktutövning baseras på folkligt mandat. Det betyder att invånarna vid valet delegerar makt till beslutande församlingar som sedan fattar beslut på invånarnas vägnar. Den andra viktiga principen är *jämlikhet*, vilket handlar om att alla människor är lika mycket värda och att samma sak ska gälla för deras röster oberoende av respektives kunskap, utbildning eller förmögenhet. Dessa två principer bygger på att den som vill styra samhället måste övertyga majoriteten av befolkningen om att lägga sin röst på motsvarande parti. Detta leder i sin tur vidare in på den sista principen vilken är *folkviljans förverkligande*, vilket betyder att valet ger ett eller flera partier möjlighet att förverkliga den politik som fått väljarnas stöd, liksom att under en mandatperiod tolka folkviljan och vid nästa val stå till svars för vad den valda politiken har eller inte har åstadkommit (ibid).

Hur?

Kommunen och landstinget kan arbeta för att öka valdeltagandet, dels genom att underlätta själva röstandet och dels genom att öka invånarnas möjligheter att påverka (SKL, 2009, s. 11). I följande stycke presenteras exempel på tidigare satsningar som olika kommuner och landsting genomfört/ planerade att genomföra för att öka invånarnas valdeltagande (ibid).

Underlätta förtidsröstningen

Kommunen kan arbeta med förtidsröstningen genom att öka tillgängligheten, exempelvis genom att anordna förtidsröstning på platser där det rör sig mycket folk som t.ex. vid köpcentrum, bibliotek och stora idrottsevenemang (SKL, 2009, s. 11). Ett annat exempel på satsning är mobila röstningsstationer t.ex. via en ”valbuss”, vilket också är ett bra komplement för både glesbygds- och tätbefolkade områden. Lunch-, kvälls- och helgöppet underlättar också för folk att rösta liksom möjligheten att skriva ut röstkort på plats. Det är fördelaktigt med ökade satsningar på förtidsröstningslokaler i områden där valdeltagandet är lågt. Förtidsröstningen kan också kompletteras med kringaktiviteter som information om valet och debatt med politiker. Även kommunala bud och gratis valskjuts kan underlätta för dem som har svårt att ta sig till vallokalen (ibid).

Informera mer och målgruppsanpassat

Information om valet och hur man röstar kan spridas på många sätt via flera kanaler och vara målgruppsanpassad (SKL, 2009, s. 12). Kommunen kan exempelvis, för att nå ut till de yngre valberättigade, utbilda ungdomar till valambassadörer som ges i uppdrag att informera om val och om vikten av att rösta, samt skicka vykort till alla förstagångensväljare. Ett annat exempel som lyfts fram är att informationen riktas bättre till de utrikes födda. Där kan invandrarföreningar och religiösa trossamfund få en roll som informationsförmedlare. De kan bjuda in och informera om vad kommunen beslutar om, den representativa demokratin, partiernas roll och om rösträtten för utländska medborgare med mera (ibid).

Öka delaktigheten genom exempelvis medborgardialoger

Kommuner och landsting kan informera om de möjligheter som redan finns för att påverka, såsom att kommunen har en frågelåda, tar emot medborgarförslag, för medborgardialog, skapar frågestunder för allmänheten, informerar pedagogiskt om hur beslut kan överklagas, upplyser om att invånaren kan skriva till/ ringa politiker och så vidare (SKL, 2009, s. 13).

För mer information om medborgardialog se www.skl.se/medborgardialog (SKL, 2009).

Hur kan valnämnden arbeta?

Enligt SKL (2009, s. 14) kan kommunens valnämnd få ett utökat uppdrag att arbeta med valdeltagandet och även vara aktiva mellan valen. Nämndens ledamöter kan exempelvis vara informatörer eller ”val-mobilisatörer” tillsammans med representanter från ungdomsråd (i Perstorp finns t.ex. Ungdomsrådet). Valnämnden kan bjuda in föreningar till samtal om hur man kan arbeta för att öka valdeltagandet och valnämnden kan bjuda in samhällslärare till planering inför valet. Valnämnden kan tillsammans med läraren skapa engagemang och intresse för valfrågor (ibid).

För mer förslag till insatser i syfte att öka valdeltagandet, se SKLs rapport (2009) Rätt att rösta! – hur kommuner och landsting kan arbeta för att öka valdeltagandet.

”Röster i kommunen”

Valdeltagandet har inte diskuterats med kommunens tjänstepersoner eller medarbetare i analysen av segregationsarbetet, [författarens kommentar].

Slutreflektioner

Perstorps kommun är rekommenderad att i samverkan med externa aktörer som landstinget, föreningslivet och invånarna själva, aktivt arbeta med att öka valdeltagandet i de allmänna valen [författarens rekommendation]. Det är genom att kommunen har ett högt valdeltagande som de folkvalda representanterna faktiskt ges ett starkt mandat som folkets företrädare (SKL, 2009, s. 3). Det är också genom ett högt valdeltagande som det demokratiska styrelseskicket vi har i Sverige stärks i sin legitimitet (DELMOS, 2018, s. 25). Utifrån den bild som redovisats är kommunen rekommenderad att satsa på att öka valdeltagandet i de valdistrikt som har det lägsta deltagandet [författarens rekommendation]. Det är också intressant att följa valdeltagandet utifrån invånarnas demografi (som ålder, kön och födelseland), eftersom vi vet att valdeltagandet är lägre bland vissa grupper såsom unga (sett till nationell statisk på gruppnivå) (ibid).

Sammanfattningsvis föreslår författaren att…

→ Kommunen beslutar att initiera en tvärsektoriell samverkan med både interna och externa aktörer i syfte att öka valdeltagandet i Perstorp.

→ Kommunen beslutar att i arbetet för ett ökat valdeltagande, prioriterar de valområden där valdeltagandet är som lägst, dvs. distrikten: Västra, Södra samt Centrum/ Norra.

→ Kommunen beslutar att följa upp valdeltagandet baserat på invånarnas demografi.

9 UTVECKLINGSOMRÅDE 8: UTVECKLA DEN TVÄRSEKTORIELLA SAMVERKAN OCH SAMSTÄMMIGHETEN FÖR INVÅNARE SOM STÅR LÅNGT FRÅN ARBETSMARKNADEN

Vad?

Att arbeta tvärsektoriellt innebär att kommunen arbetar utifrån frågor eller områden som kräver insatser inom flera olika förvaltningar och myndighetsområden vilka i sin tur ligger inom olika politikerområden (se utvecklingsområde 1). I det tvärsektoriella arbetet är det viktigt att det utformas utifrån en samstämmighet mellan kommunens samtliga förvaltningar [författarens analys]. Det betyder att kommunen utgår från *en* målgruppsanalys av de arbetslösa invånarna. I en sådan gemensam målgruppsanalys är det viktigt att utgå från individens behov och förutsättningar (ibid). I relation till vad som har framkommit i kartläggningen och i dialog med kommunanställda föreslås följande grupper utgöra de primära målgrupperna enligt författaren:

- → Arbetslösa utrikes födda invånare
- → Långtidsarbetslösa invånare
- → Unga invånare 16-29 år som varken studerar eller arbetar
- → Invånare som har en låg utbildning, särskilt kvinnor med låg utbildning

Nulägesbeskrivning

Nedan görs en beskrivning av hur arbetslösheten ser ut i Perstorp och vilka grupper av arbetslösa invånare som bör prioriteras i arbetet med att stärka de invånare som står långt ifrån arbetsmarknaden [författarens analys]. Kommunens ohälsotal kommer också att presenteras då det också utgör ett viktigt område (ibid).

För ytterligare statistik, se den statistiska kartläggningen från 2019.

Perstorp har landets tionde högsta arbetslöshet

Perstorp har den tionde högsta arbetslösheten (fler än 1 av 10 invånare är arbetslösa) i landet (2018) och under de senaste 10 åren (2008-2018) har arbetslösheten ökat (Högberg, 2019). Arbetslösheten skiljer sig åt mellan olika grupper vilka kan indelas i hur länge en har varit arbetslös (kort- eller långtidsarbetslös), födelseland (inrikes eller utrikes född) och kön (ibid).

Majoriteten av de arbetslösa invånarna är utrikes födda personer

För gruppen utrikes födda invånare i Perstorp har arbetslösheten ökat stadigt sedan 13 år tillbaka (2006–2018) (Högberg, 2019). Av antalet arbetslösa år 2018, totalt 426 personer, var hela 306 av dessa invånare utrikes födda (Arbetsförmedlingen, 2019d). Enligt interna uppskattningar av medarbetare på kommunen har många av de utrikes födda invånarna begränsade språkkunskaper i svenska och i flera fall även en låg utbildning (dvs. en grundskoleutbildning eller endast ett fåtal utbildningsår).

En stor andel är långtidsarbetslösa

I april 2019 var det 116 personer som klassificerades som långtidsarbetslösa (en som varit arbetslös i mer än 24 månader) och under senaste året (2018-2019) har gruppen långtidsarbetslösa ökat (+ 30 personer) (Högberg, 2019).

Många unga varken arbetar eller studerar

I jämförelse med både Riket och Skåne län (2016) hade Perstorps kommun en hög andel unga (16-29 år) som varken arbetade eller studerade (Högberg, 2019). Under en period på 8 år (2007-2014) har gruppen ökat. Utrikes födda kvinnor (16-24 år) utgör en stor del utav den totala gruppen. Samtidigt är grupper av sysslolösa unga i åldern 25–29 år, vilka utgörs av både utrikes och inrikes födda män samt inrikes födda kvinnor, också vanligt förekommande (ibid).

Ohälsodagarna i kommunen är många, speciellt för lågutbildade och kvinnor

Perstorp har ett väldigt högt antal ohälsodagar, i jämförelse med både Riket och Skåne län (2016) (Högberg, 2019). Det höga antalet ohälsodagar kan spåras ända tillbaka till 1997. Det finns tydliga skillnader mellan olika grupper utifrån kön och utbildningsnivå. Invånare med en lägre utbildning (högst förgymnasial nivå) har ett

väldigt högt antal ohälsodagar i jämförelse med invånare som har en gymnasial- och/ eller eftergymnasial utbildning. Samtidigt har även kvinnor ett väldigt högt antal ohälsodagar i jämförelse med männen, i Perstorp (ibid).

Varför?

Det finns flera anledningar till varför kommunen bör arbeta med att stödja och stärka invånare som står långt ifrån arbetsmarknaden. Några av dessa anledningar kommer att presenteras nedan. Som det också framgår härunder är det viktigt att se arbetslösheten och situationen på arbetsmarknaden utifrån ett helhetsperspektiv [författarens analys]. Ett helhetsperspektiv innebär att man ser arbetslösheten, dess konsekvenser och den rådande situationen på arbetsmarknaden utifrån flera perspektiv samtidigt. Ett mycket viktigt sådant är hur arbetslöshet ofta kan leda till psykisk ohälsa och social isolering (ibid).

Arbetslöshet leder ofta till försörjningsproblem och behov av ekonomiskt bistånd

Arbetslöshet är den vanligaste orsaken till att människor har försörjningsproblem och behov av ekonomiskt bistånd (Kunskapsguiden, 2019). I Sverige har Arbetsförmedlingen huvudansvaret för insatser mot arbetslöshet och är en viktig samverkanspart när det gäller stöd och insatser för att arbetslösa personer ska bli självförsörjande (ibid).

Att vara arbetslös kan göra oss olyckliga och skapa isolering

Att vara arbetslös har oftast negativa lyckoeffekter (Brülde 2007 i Fors och Brülde, 2012). En osäker arbetssituation kan också vara en källa till olycka (Diener et al. 1999, ec 2001, Layard 2005, Brülde och Nilsson, 2010 i Fors och Brülde, 2012). Det finns flera viktiga mekanismer som förklarar varför arbetslöshet kan göra oss olyckliga. En viktig mekanism är att de flesta av oss vill arbeta och att man blir mer frustrerad om denna önskan inte uppfylls (Warr, 1999). Den viktigaste faktorn, enligt Argyle (1999), är att man har en sämre ekonomi som arbetslös. Som arbetslös går man även miste om det sociala sammanhang som arbetsplatsen och arbetskamraterna innebär (Englund, 1997);(Argyle, 1999). Livet som arbetslös kan vara plågsamt då det är ensamt, vilket förklarar varför det ofta är mindre illa om någon annan i samma hushåll också är arbetslös (Diener et al. 1999). Att inte känna sig behövd och att inte känna att man bidrar till samhället kan också ha negativa lyckoeffekter (Englund, 1997);(Layard, 2005). Arbetet knyter oss även till större mål och syften. Som arbetslös har man ofta inga mål utöver de egna, vilket kan göra det svårare att uppleva mening med livet (Jahoda, 1982, Westerlund, 2000 i Fors och Brülde, 2012).

Att vara arbetslös kan leda till en negativ spiral som resulterar i somatisk och psykisk ohälsa

Många arbetslösa har svårigheter med att strukturera sin tid (Jahoda, 1982), och risken att bli uttråkad ökar (Argyle, 1999). Som arbetslös har man inte heller samma möjligheter att använda sina färdigheter och förmågor, (Westerlund, 2000), och det är lätt att man hamnar på en för låg aktivitetsnivå (Jahoda, 1982). Man har till exempel sett att arbetslösa generellt är mer passiva än arbetsaktiva, även på kvällar och helger (Diener et al. 1999). Arbetet skänker oss också en social status och identitet (Westerlund, 2000). Detta innebär att självkänslan och självrespekten kan få sig en knäck när man blir arbetslös, i synnerhet om man uppfattar sin arbetslöshet som ett personligt misslyckande (Argyle 1999);(Diener et al. 1999). Enligt Piet Ouweneel (2002) är detta i rika länder en viktigare mekanism än en försämrad inkomst. Denna faktor kan förklara varför sambandet mellan arbetslöshet och upplevelsen av att vara olycklig är starkare när arbetslöshetssiffrorna är låga (Diener et al. 1999). I arbetslösheten kan det också ligga en osäkerhet inför framtiden samt en känsla av att vara maktlös och beroende av krafter utanför ens egen kontroll (Englund, 1997). Arbetslöshet har också negativa effekter både på den somatiska och psykiska hälsan. Långvarigt arbetslösa överkonsumerar till exempel alkohol oftare, drabbas i högre grad av psykosomatiska problem och lever även kortare än de som arbetar (Englund 1997, Argyle 1999, Westerlund 2000 i Fors och Brülde, 2012).

Unga är mer utsatta på arbetsmarknaden och kan påverkas mer negativt av arbetslöshet än vuxna

Unga har en mer utsatt position på arbetsmarknaden än vuxna (Kunskapsguiden, 2019). När det råder ekonomisk instabilitet riskerar unga arbetslöshet i en högre utsträckning än äldre. Samtidigt har vissa grupper av unga större svårigheter än andra unga (ibid). Enligt Arbetsförmedlingen (skrivet i Kunskapsguiden, 2019) löper de unga som är utrikes födda, unga utan gymnasieutbildning och unga med funktionsnedsättning större risk för arbetslöshet än andra unga. Vi vet också att arbetslösheten för samtliga åldersgrupper har kopplingar till hälsa och framförallt minskat psykiskt välbefinnande (Kunskapsguiden, 2019). Dock finns det studier som visar att arbetslöshet i de

tidiga vuxenåren har en mer varaktig negativ påverkan på hälsan än vad den har då den drabbar vuxna som befinner sig i ett senare skede av livet (ibid).

Det är inte ovanligt att Perstorpsbor är sjuka på sina arbetsplatser – särskilt lågutbildade samt kvinnor

Det är viktigt att veta om Perstorpsborna blir friskare eller sjukare på sin arbetsplats [författarens analys]. Om medvetenhet att invånarna blir sjukare finns, kan kommunen också ta adekvata åtgärder för att vända på trenden. För att kunna göra denna uppskattning så kan en se över antalet ohälsodagar (ibid). Detta mått syftar till att beskriva invånarnas relation till arbetsmarknaden (SCB, 2019a). Det som framkommit är att det råder en ojämlikhet i folkhälsan vilken är grundad i individens socioekonomiska tillhörighet (Högberg, 2019). Det betyder att invånare med en högre utbildning är friskare än invånare med en lägre utbildning. Det visade sig även att män är friskare än kvinnor (ibid).

Hur?

Hur skall då kommunen arbeta för att stödja och stärka invånare som står långt ifrån arbetsmarknaden? Rekommendationsvis bör kommunen initialt få plats viktiga organisatoriska förutsättningar [författarens analys].

Vikten av att arbetsmarknadsinsatser är samordnade

Enligt Wadeskog och Nilsson (et al. 2018, s. 93) får unga med problem att etablera sig på arbetsmarknaden sällan rätt stöd, inte ens i de fall där omfattande insatser riktas direkt mot dem. Orsaken är att insatserna inte är samordnade, de stödjer inte varandra. Varje aktör agerar på egen hand. De samlade effekterna av de egentligen var för sig goda insatserna blir istället tämligen begränsade (ibid).

Wadeskog och Nilsson (et al. 2018, ss. 35-37) beskriver individen Per för att illustrera utanförskapets pris och vilken typ av insatser som behövs för att bryta utsattheten. Per har varit inskriven på Arbetsförmedlingens åtgärd så kallad ungdomsgarantin och deltagit i lite kurser. Per har en genomgående känsla att det rör sig om kurserna, mer för kursernas skull snarare än att de matchar honom och hans kompetens eller behov. Per upplever att han under flera år har bollats fram och tillbaka mellan socialtjänsten och Arbetsförmedlingen. Vändningen kom när Per kom i kontakt med ett samordningsförbund, där han blev lyssnad till som en vuxen och fick ett personligt bemötande. Det projektet kostade samhället cirka 130 000 kronor under totalt två år. Dock går det stödet att jämföra med de tidigare årens som uppgått till en samhällskostnad på mellan två och tre miljoner kronor. Författarna sammanfattar exemplet med att peka ut två strukturer (eller förklaringar) som förstärker Pers problematik, vilka är kortsiktighet i styrning och uppföljningssystem samt den fragmentering som uppstår till följd av samhällets sätt att organisera verksamheter i separata stuprör. Pers stödbehov är snarare av långsiktig form, ett stöd som sätts in tidigt och är uthålligt. Det behöver vara baserat på en helhetssyn av Pers behov och samverkan mellan de olika aktörerna som kan hjälpa honom att bryta sin situation i utanförskap. I verkligheten möts dock invånare i behov av samhällets stöd ofta av kortsiktiga, reaktiva och fragmenterade insatser. Insatser som visats gett föga effekt (ibid).

Samtliga förvaltningar går samman och utvecklar en gemensam målgruppsanalys och problemidentifiering för att öka samstämmigheten

För att utveckla den tvärsektoriella samverkan och samstämmigheten för invånare som står långt ifrån arbetsmarknaden bör en gemensam målgruppsanalys och problemidentifiering göras [författarens analys]. Författaren rekommenderar att målgruppsanalysen utgår från de grupper som har presenterats i nulägesbeskrivningen. I framtagningen av målgruppsanalysen bör den genomföras i ett samarbete mellan kommunens samtliga förvaltningar. Dock är det viktigt att man i en sådan samverkan säkerställer att samtliga parter utgår från en gemensam samverkansmodell och målbild (se utvecklingsområde 1). Enligt författarens analys har de olika förvaltningarna en unik kunskap om målgrupperna. Exempelvis för socialförvaltningen ett intressant resonemang om kontroll och kravsättning å ena sidan och kulturella skillnader samt helt skilda förutsättningar å den andra. Samtidigt finns det även en del medarbetare som anser att kommunen bör ställa hårdare krav och kräva motprestationer för de grupper som deltar i diverse kommunala aktiviteter och arbetsmarknadsinsatser.

I det gemensamma arbetet med målgruppsanalys och problemidentifiering är det viktigt att arbetet inkluderar ett strukturellt perspektiv, vilket ligger i linje med aktuell forskning. Ett strukturellt perspektiv lyfter fram centrala samhällsförändringar, (som växande socioekonomiska klyftor, dålig folkhälsa, ökad invandring och förändrad lagstiftning), som viktiga förklaringsfaktorer (Johansson, 2018 och Stockholms universitet, 2016). Varför det är viktigt att inkludera ett strukturellt perspektiv är för att det då möjliggör att arbeta med eller utifrån

mekanismerna som ligger till grund för arbetslösheten [författarens analys]. I praktiken kan det vara komplext att utgå från ett strukturellt perspektiv, eftersom det i vissa fall kan kräva nya arbetssätt. Ett exempel på ett strukturellt arbetssätt är att arbetsmarknadsinsatser tydligt kopplas till andra områden som folkhälsa, ekonomisk utsatthet eller utbildningsnivåer. Ytterligare ett exempel på ett strukturellt arbete är att analysera hur Arbetsförmedlingens omorganisation och nedläggning av flera lokala kontor kan tänkas komma att påverka de arbetslösa invånarna i Perstorp. Ett sådant analysarbete bör involvera flertalet aktörer, både externa och interna, men med fördel styras av kommunen (ibid).

Målgruppen får det stöd som behövs i en strukturerad kedja till arbete, utbildning eller att komma närmare arbetsmarknaden

Ett intressant arbetssätt för att öka den tvärsektoriella samverkan och samstämmigheten för invånare som står långt ifrån arbetsmarknaden är genom att se till tidigare projekt och lärdomar från andra kommuner [författarens analys]. Ett intressant projekt var ”Hela kedjan till arbete” (2015-2016), i Jönköpings län. Syftet med projektet var att skapa en samverkansplattform mellan individer, myndigheter och arbetsgivare som håller över tid och som går att implementera i ordinarie verksamheter (Arbetsförmedlingen, 2019). Trots att projektet avbröts i förtid finns det intressanta lärdomar som kan vara relevanta för Perstorps kommuns utveckling av den tvärsektoriella samverkan för arbetslösa invånare [författarens kommentar]. En viktig aspekt av projektet var att varje deltagare skall *äga sin process* i vilken dennes förutsättningar och behov ska placeras i centrum (Arbetsförmedlingen, 2019). Det innebar bland annat att målgruppen gavs det stöd som behövdes i en *strukturerad kedja* till arbete, utbildning eller att komma närmare arbetsmarknaden (ibid).

Att arbeta utifrån en strukturerad kedja kan vara intressant utifrån de problem som somliga arbetslösa Perstorpsbor lever med [författarens analys]. Så som en medarbetare lyfte, så förekommer det att vuxna individers arbetslöshet bottnar i en kombination av diverse faktorer såsom ohälsa, skulder, låg utbildningsnivå, avstånd till utbildningsanordnare och branscher där den arbetslöses kompetens efterfrågas. Det finns också de arbetslösa invånare (enligt tillfrågad medarbetare) som själva saknar förmågan att kontakta vården och klara driva sitt eget ärende vidare i kontakten med olika myndigheter, för att i slutändan erhålla rätt stöd och vård. Utifrån den komplexa situation som somliga arbetslösa står inför, kan det vara fruktsamt att arbeta utifrån en strukturerad kedja eller likande samordnat arbetssätt i Perstorp [författarens analys].

Utvärdera de arbetsmarknadsinsatser som redan bedrivs i kommunen

Kommunens arbetsmarknadsenhet (AME) bedriver idag ett aktivt arbete med invånare som är arbetslösa bland annat genom att erbjuda diverse insatser och program. Dock är de långsiktiga effekterna av insatserna och programmen (idag ännu) oklara. Förslagsvis så bör insatserna på kort och lång sikt utvärderas.

”Röster i kommunen”

Hur går det för utrikes födda invånare på kommunens vuxenutbildning?

När en utrikes född individ flyttar till Sverige är det vanligt att denna påbörjar Svenska för invandrare (nedan SFI). SFI är en del av kommunens vuxenutbildning som ger deltagare kunskaper i det svenska språket och om det svenska samhället (ibid).

Enligt en tillfrågad aktör lyckas de flesta SFI-elever i Perstorp ta sig vidare till praktik, utbildning eller vidare ut på arbetsmarknaden. Dock förekommer det att somliga elever inte slutföra alla stegen[15] i SFI-utbildningen. Det är således efter att elever avslutat B-steget som många deltagare väljer att inte fortsätta, detta på grund av arbete eller praktik berättar en medarbetare.

Medarbetaren fortsatte beskriva att framtiden för eleverna som endast avslutat B-steget är osäker. I verkligheten är det relativt vanligt att denna grupp blir erbjuden praktik. Dock är praktiken tidsbegränsad och det är oklart om deltagarna får ett jobb efteråt. Den tillfrågade medarbetaren lyfte att eleverna som avslutat sin SFI efter B-steget och kommer ut i praktik, efter avslutad praktik, kan bli arbetslösa och skriver då in sig på Arbetsförmedlingen. Dock saknas ett formellt uppföljningssystem varför det är svårt att bekräfta detta påstående.

Varför går deltagare inte genom hela SFI utbildningen?

[15] SFI är indelat fyra steg (A, B, C och D) där varje steg innebär en fördjupning av den föregående delen vilket gör att utbildningen gradvis blir svårare. A är det första och D är det sista samt svåraste steget för deltagaren.

Det finns flera förklaringar till varför deltagarna inte läser mer än till B-steget i SFI menar en tillfrågad medarbetare. En mekanism som förklarar avtagandet av antalet elever är att många av deltagarna har en låg utbildningsnivå[16] (exempelvis att de inte gått ut grundskolan eller endast har gått ett fåtal år i skolan totalt) eller är analfabeter. Med ett lågt antal utbildningsår eller avsaknad av utbildning är det svårt att skriva svenska (samtidigt som en pratar svenska väl) påpekar den tillfrågade medarbetaren.

Ytterligare en grupp som har identifierats kan ha svårigheter att klara av sin SFI-utbildning är äldre deltagare (födda under 1950-/ 60-talet) enligt den tillfrågade medarbetaren. Ett exempel som hen lyfte fram var gruppen äldre utrikes födda kvinnor som ofta inte klarar mer än A-steget. Dessa kvinnor har inte sällan en undermålig utbildning från hemlandet i bagaget.

Traditionella könsroller, avsaknad av efterfrågad kompetens, begränsad språknivå och okunskap om CSN-lån kan vara förklaringar till den höga arbetslösheten bland utrikes födda invånare

Det finns flera förklaringar till varför utrikes födda invånare har svårigheter att komma in på arbetsmarknaden, enligt tillfrågade medarbetaren. En förklaring som lyftes fram av flertalet medarbetare var den kultur och de förväntningar som de uppfattat råder inom gruppen. Det är inte ovanligt att en kvinna från exempelvis Syrien inte förväntas att arbeta eftersom det är mannens uppgift att försörja familjen. Ytterligare ett exempel som lyftes var att äldre kvinnor (från cirka 50 år) som eventuellt fött barn har ”gjort sitt” och därigenom anser sig själva vara kvalificerade för pension. En annan förklaring, som togs upp ett flertal gånger, var att flera av de utrikes födda invånarna saknar inte sällan de kompetenser och arbetslivserfarenheter som många arbetsgivare efterfrågar. Ytterligare beskrivs det av flera tillfrågade aktörer att ett flertal av de utrikes födda invånarna har en låg eller obefintlig kunskap i det svenska språket. Slutligen lyfte flera medarbetare, att det kan råda en ovilja att ta studielån hos de utrikes födda. Två förklaringar som lyftes fram till detta var att gruppen inte har kunskap om vad ett CSN-lån är. Istället tror vissa att det är ett ”vanligt” lån med höga avgifter osv., samt det att låna kan uppfattas som något som är fel på grund av religiösa skäl.

Det är viktigt att arbeta preventivt med unga som varken arbetar eller studerar

En tillfrågad medarbetare framhävde vikten och potentialen av att arbeta preventivt med unga som varken arbetar eller studerar. Syftet med att arbeta preventivt med dessa är att förebygga framtida arbetslöshet och segregation i allmänhet menade den tillfrågade medarbetaren.

En hög ohälsa, tyngd privatekonomi, låg utbildningsnivå och avstånd kan vara orsaker till invånares arbetslöshet

”Vad gäller gruppen vuxna bottnar arbetslösheten i en oidentifierad ohälsa så som funktionshinder, sjukdom, tyngd privatekonomi pga. skulder, låg utbildningsnivå, avstånd till utbildningsanordnare och avstånd till branscher där ens kompetenser och intresse är gångbara” (Kousha, arbetsmarknadschef på AME, 2019). I många fall saknar man förmågan att själv kontakta vården och driva sitt ärende mot olika myndigheter för att i slutändan få rätt till rätt stöd och vård” (ibid).

Ofullständig gymnasieutbildning, avsaknad av gymnasieskola i Perstorp och nyanländas behov av fler utbildningsår på gymnasiet kan vara orsaker till ungas arbetslöshet

”Ser vi till gruppen ungdomar så är det största hindret att man saknar fullgjord gymnasieutbildning” (Kousha, arbetsmarknadschef på AME, 2019). ”Det finns studier som visar på att arbetslösheten är 50 % eller mer bland de med en ofullständig gymnasieutbildning. Tittar man på statistik för liknande bruksorter som Perstorp kan man se att avsaknaden av ett gymnasium med ett brett utbildningsutbud också bidrar till en större andel unga med ofullständiga gymnasiebetyg. Under den senaste flyktingvågen har det kommit många unga till Sverige som behöver fler år än de tre år som vanligtvis finns till förfogande, för att klara av gymnasiet med godkända betyg” (ibid).

Traditionella könsroller, omställningen från ett kollektivistiskt till individualistsamhälle och ovilja till att delta i studier eller arbete, kan vara orsaker till utrikesföddas arbetslöshet

”Många samhällen där individer flytt från till Sverige på senare år är kollektiva samhällen där man inte har de trygghetssystem som vi har i Sverige” (Kousha, arbetsmarknadschef på AME, 2019). ”Man ska alltså själv sörja

[16] Det är viktigt att nämna att det även finns deltagare med en högre utbildning (från hemlandet) i SFI. Denna grupp har lättare att klara av SFI-utbildningen än många av de andra lägre utbildade deltagarna.

för barnomsorg, äldreomsorg mm eller betala dyrt för att få tillgång. Det gör att kvinnan ofta tagit på sig rollen att förse familjen med dessa tjänster. När man kommer till Sverige skakas kvinnans och mannens roller om och ett kaos infinner sig då allt är riggat för att både kvinnan och mannen ska arbeta och samhället ta hand om resten" (ibid).

"Många gånger så är man svenska samhället till lags och säger att man vill studera och arbeta men man vill i själva verket inte detta" (Kousha, arbetsmarknadschef på AME, 2019). Det finns många exempel då vi från kommunens arbetsmarknadsenhet handgripligen tagit med oss en person ut och placerat på ett företag eller kommunal verksamhet för att testa förmågan att arbeta mm. Dessa "nära-jobbet-upplevelser" leder ofta till att man gör vad man kan för att framstå som oanställningsbar och kunna återgå till att bli försörjd av andra och själv syssla med det som är att betrakta som omsorg av familjen mm. Det finns också fall där männen i familjen inte vill att kvinnan ska arbeta av olika inte fastställda skäl" (ibid).

"Problematiken ligger i att svenska samhället inte bestämt sig för vilken konsekvens man ska ge de individer som inte gör vad de kan för att komma ut i utbildning och därefter arbete inom en rimlig tid (Kousha, arbetsmarknadschef på AME, 2019). "Eller de som uppsåtligen förlänger sin arbetslöshet för att fortsätta leva som om man var kvar i sitt tidigare hemland" (ibid).

"Från kommunens sida har vi årligen haft gruppmöten för att informera om att detta sätt att leva på inte kommer fungera i Sverige och att få män i Sverige kan tjäna så mycket som behövs för att allena försörja en familj med allt vad det innebär" (Kousha, arbetsmarknadschef på AME, 2019).

Slutreflektioner

Att utveckla den tvärsektoriella samverkan och samstämmigheten för invånare som står långt ifrån arbetsmarknaden är centralt för att på långsikt lyckas minska arbetslösheten och segregationen i kommunen [författarens analys]. En central pusselbit för att utveckla en samstämmighet är genom att samtliga förvaltningar går samman och utvecklar en gemensam målgruppsanalys och problemidentifiering för invånare som står långt ifrån arbetsmarknaden. I ett sådant arbete är det viktigt att samtliga förvaltningar utgår från en gemensam samverkansmodell och målbild (se utvecklingsområde 1). I det tvärsektoriella arbetet är det också viktigt att arbetslösheten kopplats samman med andra utmaningar såsom jämställdhetsarbetet, samhällsintroduktionen och svenska undervisningen (ibid).

I det gemensamma arbetet med målgruppsanalysen och problemidentifieringen är det viktigt att inkludera ett strukturellt perspektiv, vilket ligger i linje med aktuell forskning (se Johansson, 2018). Ett strukturellt synsätt tenderar att lyfta viktiga samhällsförändringar, (som växande socioekonomiska klyftor, dålig folkhälsa, ökad invandring och förändrad lagstiftning), som viktiga förklaringsfaktorer till samhällsutmaningar som ekonomisk utsatthet och arbetslöshet (ibid). Ett exempel på hur kommunen kan inkludera ett strukturellt perspektiv i arbetslöshetsfrågan är genom att pågående arbetsmarknadsinsatser är tydligt kopplade till andra områden som folkhälsa, ekonomisk utsatthet eller ökad invandring [författarens analys].

Samtidigt som det är viktigt med ett utvecklingsarbete kring den tvärsektoriella samverkan så är det också vitalt att ta tillvara på det man har [författarens analys]. Kommunens arbetsmarknadsenhet, (AME), bedriver idag ett aktivt arbete med invånare som är arbetslösa bland annat genom att erbjuda olika insatser och program. Dock är de långsiktiga effekterna av insatserna och programmen (idag) oklara. Det är viktigt att både på kort och lång sikt utvärdera insatserna. Det är också viktigt att AME:s uppdrag är tydligt och sammanlänkat med andra berörda förvaltningars uppdrag. Det är genom en samstämmighet både i teoretisk analys men också i praktiken som kommunen på bästa sätt kan stödja sina invånare att närma sig arbetsmarknaden (ibid).

Ett förslag som författaren har lyft fram i arbetet med de arbetslösa invånarna var att utgå från en så kallad strukturerad kedja till arbete, utbildning eller närmare arbetsmarknaden. Ett sådant arbetssätt tar hänsyn till och arbetar utifrån den komplexa problembild som flera arbetslösa invånare kan tänkas ha. Exempelvis så kan den arbetslösa individen ha behov av både arbetsmarknadsinsatser samtidigt som någon typ av vårdinsats. Att från ett samordnat arbetssätt utgå från individens sammansatta problematik, förutsättningar och behov är grundläggande för framgång i det arbetsmarknadspolitiska arbetet [författarens rekommendation].

Sist men inte minst så bör SFI-utbildningen beaktas [författarens analys]. Hur är verksamheten uppbyggd utifrån dagens elever och deras förutsättningar samt behov? I arbetet med att både utveckla SFI men också det större arbetet med att stärka arbetslösa invånare så kan det vara intressant att följa upp tidigare SFI-elever för att

identifiera eventuella hinder (både individuella och strukturella) för att därefter mer effektivt kunna planera för att åtgärda dessa hinder (ibid).

Sammanfattningsvis föreslår författaren att…

→ Kommunen beslutar om att utveckla den tvärsektoriella samverkan och samstämmigheten mellan samtliga interna och externa berörda aktörer för de invånare som står långt ifrån arbetsmarknaden.

→ Kommunen beslutar om att samtliga förvaltningar går samman och utvecklar en gemensam målgruppsanalys och problemidentifiering av arbetslösa invånare. Utgå förslagsvis från en gemensam tvärsektoriell samverkansmodell och målbild (se utvecklingsområde 1).

→ Kommunen sammankopplar arbetslösheten med andra områden såsom arbetet med jämställdhet, samhällsintroduktion och svenskundervisning.

→ Kommunen inkluderar ett strukturellt perspektiv med de viktiga förklaringsfaktorerna till arbetslöshetens uppkomst. Det betyder att de anställda upprätthåller en klar/ uppdaterad förståelse för de strukturella samhällsförändringar som påverkar förutsättningarna för de arbetslösa invånarna i relation till situationen på arbetsmarknaden.

→ Kommunen genomför utvärderingar av de arbetsmarknadsinsatser som kommunens arbetsmarknadsenhet (AME) erbjuder invånarna utifrån ett långsiktigt helhetsperspektiv.

→ Kommunen tydligt identifierar arbetsmarknadsenhetens uppdrag och sammankopplar det med de övriga förvaltningarnas uppdrag.

→ Kommunen utreder om en strukturerad kedja till arbete och utbildning eller liknande samordnat arbetssätt, kan implementeras i kommunen.

→ Kommunen beaktar arbetet med unga, 16-29 år, som varken arbetar eller studerar.

→ Kommunen beaktar kommunens ”ohälsodagar” för samtliga invånare och arbetar aktivt för att minska dem. Förslagsvis är lågutbildade individer och kvinnor lämpliga målgrupper att börja med.

→ Kommunen beaktar SFI-utbildningen utifrån dagens elevsammansättning samt möjligheten till att följa upp tidigare deltagande SFI-elever för att kunna identifiera eventuella hinder (individuella och strukturella sådana) och åtgärda dessa på en gruppnivå.

10 UTVECKLINGSOMRÅDE 9: STÄRKA ARBETET ATT UTJÄMNA OJÄMLIKA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH ÖKA DELAKTIGHETEN I SKOLAN SAMT FÖRSKOLAN

Vad?

Med ojämlika förutsättningar menas att inte alla elever har samma möjligheter att lyckas i sin utbildning. Enligt forskning har elevens socioekonomiska bakgrund den största betydelsen för elevens betygsresultat (Skolverket, 2018, s. 6). Om eleven har en svag socioekonomisk ställning har denna också svårare att klara av skolan (ibid). Genom att delta i förskola, skola och fritidshem stärks barnets sociala kompetens och utbildningsmässiga förutsättningar samt minskar risken för socialt utanförskap [författarens analys].

Nulägesbeskrivning

I Perstorp lever många invånare i ekonomisk utsatthet och majoriteten utgörs av utrikes födda personer (Högberg 2019). Arbetet med att utjämna de ojämlika förutsättningarna i skolan bör ske med hänsyn till de elever som har sämre förutsättningar att uppnå utbildningsmålen och klara av grundskolan.

Sammanfattningsvis är vissa barn inte delaktiga i förskolan och eventuellt fritidshem i samma utsträckning som andra barn i Perstorp. Exempelvis är vissa barn inte inskrivna på förskolan överhuvudtaget, en del endast några timmar på den öppna förskolan medan andra bara har tillgång till högst 15 timmar i veckan på den ordinarie förskolan. Det förekommer även begränsad tillgång till fritidshem för en del barn.

Nedan framgår en beskrivning av hur situationen ser ut i relation till deltagande i förskola/ fritidshem, studieresultat i grundskolan, förekomsten av hemmasittare, mobbning samt trakasserier och gymnasielevers avhopp. I nulägesbeskrivningen fokuseras de barn och unga som enligt statistiken och tillfrågade aktörer i Perstorps kommun är de mest utsatta. För ytterligare statistik, se den statistiska kartläggningen från 2019.

Förskolan

Barn 1-5 år som inte är inskrivna på förskolan eller endast inskriva till ett begränsat antal timmar

I Perstorp är det ungefär samma andel barn, 1-5 år, som är inskrivna på förskolan som i Riket (Högberg, 2019). Under de senaste 10 åren (2008-2018) har gruppen i kommunen ökat (ibid). Samtidigt som Perstorp ligger på jämlika nivåer som de i Riket, så finns det barn som inte är inskrivna på förskolan alls eller ett begränsat antal timmar. En av de främsta orsakerna till att dessa barn inte är inskrivna beror på att deras föräldrar inte har rätt till att ansöka om förskola eftersom de står utanför arbetsmarknaden.

Det räcker inte med 15 timmar per vecka i förskolan

Barn vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga ska erbjudas förskola från och med barnets ettårsålder motsvarande minst tre timmar per dag eller 15 timmar i veckan (Skolverket, 2019c). Barn med föräldrar som förvärvsarbetar heltid har vanligtvis rätt till förskola upp till cirka 9 timmar per dag eller totalt 45 timmar i veckan (ibid). Dock påpekar flera medarbetare att det oftast inte räcker med att barnet deltar på förskolan endast 15 timmar per vecka. En aktör uppgav att det kan behövas minst 5 timmar per dag eller 25 timmar i veckan för att uppnå en likvärdig förskola för samtliga barn. Vilket betyder att antalet undervisningstimmar som barnen har med sig från förskolan till grundskolan kan variera, från de barn som har ett fåtal timmar till de barn som har ett högt antal timmar. I praktiken betyder det ofta att barn vars vårdnadshavare har en stark socioekonomi har fler antal undervisningstimmar än de barn vars föräldrar har en svag socioekonomi som då får mindre undervisningstimmar.

Det är relativt få barn som beviljas mer förskola enligt ”ett eget behov”

För att ett barn skall beviljas mer förskola enligt ”eget behov”, behöver barnets föräldrar exempelvis vara långtidssjukskrivna alternativt sjuk- eller förtidspensionerade (Skolverket, 2019c). I Perstorps kommun är det ofta så att familjen som önskar ansöka om extra förskola för barnet har en kontakt med socialtjänsten enligt en tillfrågad medarbetare. Enligt en intern uppskattning rör det sig om cirka fem barn för läsåret 2018/2019. Samtidigt förekommer det även att föräldrar som har rätt till extra förskola inte ansöker om det.

Den öppna förskolan är viktig men kan inte ersätta den ordinäre förskolan
Det finns en kostnadsfri ”öppen förskola” för barn 0-6 år i Perstorp. Verksamheten är baserad på en frivillig närvaro och deltagarna (föräldrarna och barnen) kan gå och komma som de själva önskar under öppettiderna. Den öppna förskolan är till för att föräldrar skall kunna träffa andra föräldrar och bli stärkta i sin föräldraroll samt i samspelet med barnet. Flera aktörer lyfter fram att den öppna förskolan är en viktig verksamhet för familjerna, samtidigt som den inte kan ersätta den ordinarie förskolan. Då den ordinäre förskolan bedriver utbildning enligt med en läroplan. Utifrån att de två verksamheterna har olika syften så kan den ena verksamheten inte ersätta den andra, snarare att de båda verksamheterna kompletterar varandra.

Största andelen barn 1-5 år som inte är inskrivna på förskolan har en utländsk bakgrund

Det är främst barn som antingen själva är födda utomlands med utrikes födda föräldrar eller barn födda i Sverige med föräldrar födda utomlands som inte är inskriva på förskolan enligt tillfrågade medarbetare. Orsaken till varför dessa barn inte är inskriva på förskolan i samma utsträckning som inrikes födda barn, är att utrikes födda föräldrar i högre grad står utanför arbetsmarknaden och därför inte har rätt till att skriva in barnen på förskolan i samma utsträckning som förvärvsarbetande föräldrar har. Bilden kan kompletteras av den senaste statistiken där det framgår att det är en högre andel utrikes födda invånare som är arbetslösa.

Större barngrupper och lägre personaltäthet i kommunens förskola

Ser en till mätningar av barngruppernas storlek i Perstorp är grupperna större än vad det statistiska snittet i både Riket och Skåne län (2018) är (Högberg, 2019). Detta trots att barngrupperna under de senaste 10 åren (2008–2018) har minskat något i kommunen (ibid).

Samtidigt visar måtten för personaltätheten (gällande både outbildad och utbildad personal) vara lägre i Perstorp än i Riket (2018) (Högberg, 2019). Personaltätheten har även minskat under de sista 15 åren (2003–2018) i kommunen (ibid).

Fritidshem

Barn 6-13 år som inte är inskrivna eller endast inskrivna ett begränsat antal timmar på fritidshem

En aktör har påpekat att det förekommer barn som inte är inskrivna på fritidshem (oklar utsträckning). Orsaken är densamma som för barn som inte är inskrivna på förskolan, dvs. att föräldrarna står utanför arbetsmarknaden och därför inte har rätt till att skriva in barnen på fritidshem i samma utsträckning som förvärvsarbetande föräldrar har.

Grundskolan

Utrikes födda pojkar och nyanlända elever lyckas sämre i grundskolan

En grupp som har halkat efter resultatmässigt är utrikes födda pojkar i grundskolan (kan inkludera både nyanlända elever och elever som inte är nyanlända, enligt Skolverkets statistik se Högberg, 2019). För läsåret 2017/ 2018 var 83,5 % av eleverna på Centralskolan behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram. Resterande 16, 5 % som inte var behöriga var samtliga utrikes födda pojkar, en grupp vilken också har ett lågt meritvärde i jämförelse med de övriga eleverna (ibid).

Det förekommer hemmasittare i Perstorp och gruppen kan ha ökat de senaste åren

Det förekommer hemmasittare[17] på Centralskolan och gruppen har ökat de senaste åren, enligt en tillfrågad aktör. Dessa grundskolelever mår väldigt dåligt och det är inte ovanligt att de kan känna sig exkluderade i det sociala sammanhanget med andra elever, påpekar en aktör. Det är för nuvarande ca 11-12 högstadieelever och enstaka mellanstadieelev som är hemmasittare i Perstorp enligt en tillfrågad medarbetare.

[17] Hemmasittare, skolk, skolvägran och problematisk frånvaro (Specialpedagogik, 2013), är ord och begrepp som beskriver samma grundproblem. Nämligen barn och ungdomar som inte kommer till skolan (ibid).

Det förekommer mobbing vilket påverkar elevernas hälsa negativt

Tillfrågade medarbetare uttrycker att det kan i vissa fall förekommer mobbing[18], trakasserier och utfrysning mellan elever på Centralskolan. Det är både flickor och pojkar som uppvisar ett utåtagerande beteende. Exempelvis kan det handla om att det i vissa fall förekommer en öppen främlingsfientlighet mellan eleverna. Det finns flera sätt som främlingsfientligheten uttrycks på men främst märks det genom att elever använder nedsättande ord om andra elever vilka då baseras på hens härkomst berättar en medarbetare.

Det förekommer utsatthet på nätet bland barn och unga i Perstorp

Det är svårt att kartlägga om, hur, när och på vilket sätt barn och unga i Perstorp råkar illa ut på internet [författarens analys]. De tillfrågade medarbetarna uppger att det högst troligen förekommer mobbing, trakasserier, kränkning och utfrysning på nätet[19]. Dock är det svårt att säga om det sker på skoltid, fritid eller båda delarna. Det är därför viktigt att en prioritering av att inkludera barn och ungas utsatthet även på nätet, får en naturlig del i det större arbetet mot mobbning och kränkning som sker på andra arenor menade en tillfrågad medarbetare.

Gymnasieskolan

Det förekommer att gymnasielever hoppar av sin utbildning

Slutligen förkommer det att elever, med Perstorp som sin hemkommun, hoppar av sin gymnasiala utbildning (Högberg, 2019). Statistiken över de elever (folkbokförda i Perstorp) som påbörjade gymnasiet den 15 oktober 2013 visar att 18 utav 73 elever som *inte* uppnått sin examen inom 3,4 eller 5 år på gymnasiet (ibid).

Varför?

Att utjämna barn och ungas ojämlika förutsättningar i skola och förskola samt att utöka deras delaktighet i motsvarande verksamheter, handlar om att aktivt agera i arbetet för att minska segregationen [författarens analys]. Nedan presenteras resonemanget kring varför ett sådant arbete är viktigt i praktiken.

Investeringar i förskolan och grundskolan ger en stor samhällsekonomisk avkastning

De svenska nationalekonomerna Anders Wadeskog och Ingvar Nilsson (et al. 2018, s. 51-52) för ett resonemang om tidiga insatser i bland annat skolan. Deras resonemang lyfter hur elever som tidigt ges stöd i att kunna följa med i skolarbetet redan från början också kommer behöva mindre stöd längre fram i skolgången. I Sverige bedriver vi redan en sådan form av arbete bland annat genom att erbjuda särskilda insatser som till exempel specialpedagoger och andra former av resurspersoner. Dock påpekar författarna att dessa insatser generellt brukar sättas in som mest intensivt främst under högstadietiden. Men eftersom detta stöd ofta ges så pass sent i skolgången kan det, för dessa elever dock dessvärre innebära att de redan till stor del misslyckats i sin tidigare skolgång under flera års tid. Upprepade misslyckanden under så pass lång tid kan betyda att de drabbade eleverna endast erhållit begränsade kunskaper, samtidigt som deras självkänsla många gånger naggats i kanten. I denna situation kan en specialsatsning, som en specialpedagog eller resursperson, också ges ett svårare uppdrag än vad som skulle kunna varit fallet i och med det arbete som krävs för att lyckas täcka upp för sådana typer av kunskapsluckor och/ eller ett dåligt självförtroende. Dessutom har flera specialsatsningar i högstadiet även en tydligt stigmatiserande effekt för den enskilda eleven (ibid).

I diagrammet nedan visas den avkastning (vinst) som sociala investeringar kan innebära för personer som upplever väsentliga svårigheter i skolan (Nilsson et al. 2018, s. 51-52). På den horisontella axeln (x) visas en ung persons ålder och på den lodräta axeln (y) visas den avkastning som kan uppstå till följd av en investering i tidig ålder, som ger förebyggande effekt genom att minska risken för ett fortsatt framtida utanförskap. Kurvan i

[18] Mobbing kan se ut på olika sätt (BRIS, 2019c). Ett exempel på psykisk mobbning kan vara att alla i klassen suckar eller fnissar så fort en person säger något. Fysisk mobbning kan innebära att en person systematiskt blir slagen, knuffad eller får sina kläder förstörda. Verbal mobbning är en annan form som exempelvis kan handla om att bli hånad på grund av sitt utseende eller att bli kallad öknamn som andra använder mot den utsattes vilja (ibid).

[19] Vad är utsatthet på nätet? De flesta kontakter som barn har på nätet är positiva och givande, men det gäller ändå att vara uppmärksam då det händer att barn råkar illa ut (BRIS, 2019b). Utsatthet på nätet ser olika ut och förändras konstant i och med utvecklingen av nya plattformar och användningsområden. Det kan handla om mobbning och utfrysning, att privata bilder hängs ut på sociala medier eller vuxna som lurar barn i syfte att utsätta dem för övergrepp (ibid).

tabellen visar att ju tidigare investeringen sker, desto större tenderar alltså den samhällsekonomiska avkastningen att bli på lång sikt (ibid).

Diagram 3. Illustration över den långsiktiga avkastningen (samhällsnyttan) då man satsar på tidiga sociala investeringar för barn som uppvisar svårigheter redan i ung ålder.

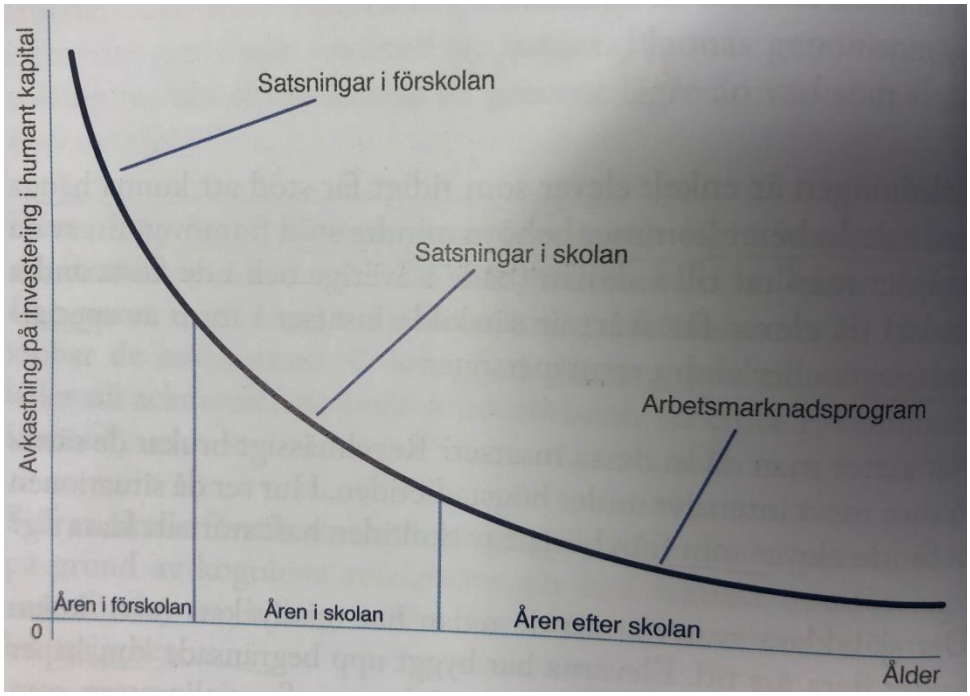

Källa: Wadeskog och Nilsson (et al. 2018, s. 52).

Förskolan

Förskolan gynnar barns sociala mognad, kognitiva utveckling, senare studieresultat och framtida utbildnings- samt inkomstnivå

Att vara inskriven på förskolan och vara delaktig i dess verksamhet är positivt av flera anledningar (Folkhälsomyndigheten, 2017). Dels är det positivt från en samhällsnivå då föräldrarna har möjlighet att kunna arbeta, dels är det viktigt för barnets sociala mognad och kognitiva utveckling. En viktig del av förskolans arbete syftar just till att stödja barns förmågor att uppleva, reglera och uttrycka känslor, bilda nära och trygga relationer samt utforska omvärlden (ibid). Det är även bevisat att förekomsten av psykologiska problem är lägre hos de barn som gått i förskolan vilka också är de barn som uppnår bättre skolresultat i både språk- samt matematikkunskaper i förhållande till de som inte fått samma grad av delaktighet i förskolan (Folkhälsomyndigheten, 2017a). De barn som gått i förskolan har också generellt sett en högre inkomst senare i livet, än vad barn som inte gått i förskolan har (ibid).

Utbildad förskolepersonal är viktigt, medan personaltäthetens betydelse är oklar

Ju större andel av förskolepersonalen som innehar en utbildningsgrad motsvarande förskolelärarexamen, desto högre är också den grad av positiva effekter som kan ges gällande barnens kognitiva och sociala utveckling (Folkhälsomyndigheten, 2017a). Effekterna sägs vara små men däremot genomgående positiva. Något som är oklart är dock vilken effekt en ökad personaltäthet har för barnens psykiska hälsa och kognitiva utveckling, eftersom det vetenskapliga underlaget fortfarande är otillräckligt (ibid).

Grundskolan

Barn skall delta i skolans verksamhet

I Sverige omfattas alla barn av skolplikt samtidigt som alla barn också har rätt till utbildning (Skolverket, 2019b). Skolplikten innebär att barnen ska delta i skolans verksamhet, medan rätt till utbildning innebär att barn har rätt till en kostnadsfri utbildning (ibid).

Elevens socioekonomiska bakgrund har betydelse för dennes betygsresultat

Enligt forskning har elevens socioekonomiska bakgrund den största betydelsen för elevens betygsresultat (Skolverket, 2018, s. 6). Om eleven har en svag socioekonomisk bakgrund får denna vanligen även svårare att klara av skolan. Gällande skolresultaten pekar forskningen också på att den socioekonomiska bakgrunden har en större betydelse för utlandsfödda elever, i jämförelse med elever födda i Sverige. Gruppen utrikesfödda elever har ökat på grund av en ökad invandring. Denna grupps förutsättningar har under senare år dessutom försvårats gällande förmågan att nå goda skolresultat, eftersom invandringsåldern stigit och föräldrarnas socioekonomiska status försämrats (ibid).

Av de socioekonomiska bakgrundsfaktorerna är föräldrarnas utbildningsnivå det som har den största betydelsen för barnens betygsresultat, även om betydelsen av föräldrarnas utbildningsnivå inte ökat över tid (Skolverket, 2018, s. 6). Däremot har föräldrarnas inkomstnivå blivit allt viktigare och framstår idag som den mest centrala förklaringen till varför den socioekonomiska bakgrunden ökat i betydelse för betygsresultaten. För utlandsfödda elever har även föräldrarnas grad av bidragstagande medverkat till den ökade betydelsen av en elevs socioekonomiska bakgrund (ibid).

Enligt Skollagen skall skolan vara likvärdig

Enligt Skollagen skall skolan vara likvärdig och samtliga elever ha rätt till en utbildning av hög kvalité (Skolverket, 2019b). Skolan ska även arbeta för att kompensera för elevers olika bakgrund och förutsättningar. När likvärdigheten brister kan det bero på flera olika faktorer. Exempel på insatser för att öka likvärdigheten är lovskola, läxhjälp, personalförstärkning inom elevhälsa och specialpedagogik samt mindre barngrupper i förskolan (ibid).

Elevers skolbetyg avgörs till stor del av hur engagerade deras föräldrar är

Enligt Cecilia von Otters avhandling från 2014 avgörs elevers skolbetyg till stor del av hur mycket tid föräldrar ägnar åt deras skolgång (Öhman, 2014). Det betyder att vinsten av att ha en engagerad lågutbildad förälder är lika stor som att ha en engagerad högutbildad förälder. I praktiken betyder det att höga förväntningar är extra gynnsamt för resurssvaga elever. Viktiga faktorer som ligger bakom föräldrarnas engagemang är att föräldern kan förmedla studiemotivation, värdet av den och eventuellt att kunna sätta sig ner och fokusera. Samtidigt går det att urskilja en stor skillnad i föräldrars grad av engagemang relaterat till föräldrarnas utbildningsbakgrund. Högutbildade föräldrar visade i en studie ägna betydligt mer tid åt barnens skolgång, (dvs. genom att delta på föräldramöten, läsa skolböcker och prata om skolan), än de lågutbildade föräldrarna gjorde. Även i relation till barnens utbildningsval visade studien att det viktigaste för elevens val att gå vidare till högre utbildning var föräldrarnas förväntningar. Föräldrarnas förväntan var till och med viktigare än barnets läxläsning (ibid).

Hur?

Förslagsvis kan utvecklingsarbetet inom utbildningsområdet ske i en tvärsektoriell samverkan [författarens analys]. Det är först då som arbetet med att utjämna ojämlika förutsättningar och öka delaktigheten i skola samt förskola kan bli till verklighet. Samtidigt är det viktigt att ha med sig ett helhetsperspektiv när en försöker förstå sig på skolverksamheten i förhållande till olika elevers utbildningsresultat. Exempelvis har skolmisslyckande en koppling till flera faktorer som ligger utanför skolmiljön såsom svagt stöd från föräldrarna, bristande språkkunskaper och psykisk ohälsa (ibid). Nedan presenteras förslag som är sprungna ur nuvarande forskning och vad som framkommit i dialog med medarbetare och tjänstepersoner.

Flera sociala och hälsomässiga faktorer kan öka risken för skolmisslyckande

Dagens skolmisslyckande kan sägas bädda för individens framtida utanförskap på arbetsmarknaden (Oljeqvist i Nilsson et al. 2018, ss. 41-43). Orsakerna till misslyckande i skolan är flertaliga och inte enbart kopplade till skolmiljön. Det kan handla om bristande stöd hemifrån, språkproblem, kognitiv funktionsnedsättning och neuropsykiatrisk problematik. Konsekvenserna är ofta att barnet först misslyckas i för-/ grundskolan och därefter

vidare upp i gymnasiet. Misslyckandet i gymnasiet har i sin tur betydande effekter för individens framtid på arbetsmarknaden och dennes framtida (o)hälsa samt livskvalitet (ibid).

Diagram 4. Skolmisslyckande i relation till utanförskap.

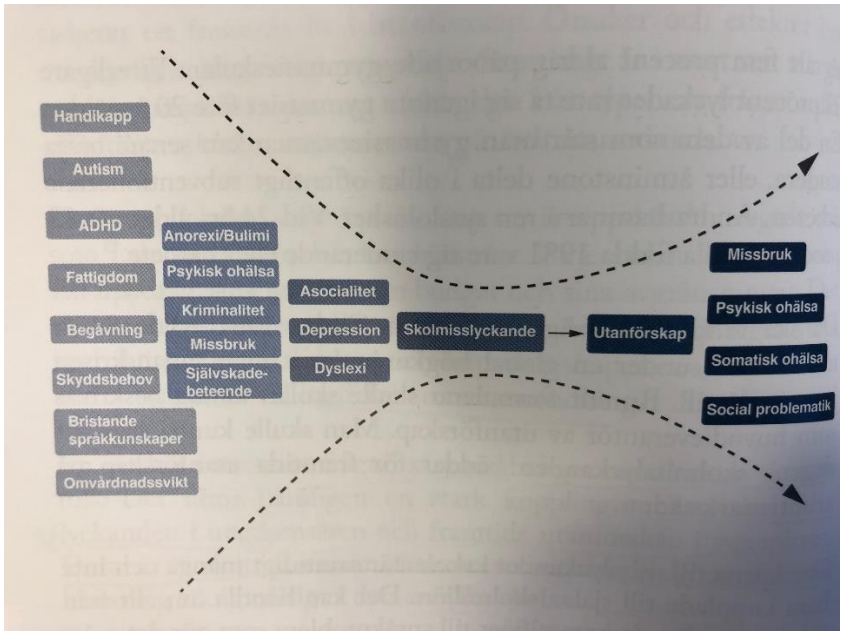

Källa: Nilsson et al. 2018, s. 42

Förskolan och fritidshem

Utöka vistelsetiden i förskolan och på fritidshem

Som nämnts i nulägesbeskrivningen finns det utifrån ett jämlikhetsperspektiv och förskolans kompensatoriska uppdrag ett behov av att utöka vistelsetiden på förskolan och eventuellt fritidshem för samtliga barn och unga i kommunen. För att göra detta krävs det stora ekonomiska investeringar. Därmed så bör det göras en undersökning av hur detta skulle kunna gå till, vilka konsekvenser som ett sådant förslag kan tänkas innebära och vad det skulle kosta att genomföra [författarens analys].

Grundskolan och gymnasieskolan

Utöka föräldrasamverkan i syfte att stärka vårdnadshavares förmåga att stödja sina barn i skolan

Ett förslag som lyftes fram, av en tillfrågad medarbetare, för att bidra till mer positiva betygsresultat utifrån elevernas olika förutsättningar, var att utöka samverkan mellan skolan och vårdnadshavarna. Detta kan ske exempelvis genom att skolan erbjuder vårdnadshavarna informationsträffar med fokus på att stärka deras förmåga att stödja sina barn att lyckas i skolan föreslog en medarbetare.

Utöka det kompensatoriska uppdraget genom att erbjuda fler aktiviteter för elever

Att stärka skolans arbete med det kompensatoriska uppdraget för samtliga elever kan få en stor betydelse för utrikes födda och nyanlända elever [författarens analys]. Skolan kan satsa på att erbjuda fler kompensatoriska aktiviteter till alla elever. Exempel på sådana aktiviteter är utökad lovskola, läxhjälp, personalförstärkning inom elevhälsa och specialpedagogik samt mindre barngrupper i förskolan (ibid).

Utöka selektiva insatser för nyanlända elever

Nyanlända elever har ofta ett behov av extra resurser och selektiva insatser i deras skolgång [författarens analys]. Det handlar bland annat om specialundervisning, språkundervisning, undervisning i mindre grupper, ökad lärarnärvaro och extra tid för att gå igenom kursplaner samt elevhälsofrämjande insatser (ibid).

Skolans arbete med att stoppa diskriminering, trakasserier och mobbing är viktig

Skolan arbetar redan med att bedriva ett aktivt arbete för att förebygga och stoppa diskriminering, trakasserier och alla former av kränkande behandling enligt en tillfrågad medarbetare (se Centralskolans: Plan mot diskriminering och kränkande behandling). Samtidigtuppgav samtliga tillfrågade medarbetare att det fortfarande förekommer mobbing och trakasserier.

Närvaroteamet är viktiga för elever som är hemmasittare

Det finns ett så kallat närvaroteam på Centralskolan som arbetar för att få tillbaka nuvarande hemmasittare till skolan enligt en tillfrågad medarbetare. Närvaroteamet består av bland andra kuratorer, speciallärare och specialpedagoger. Dock kommer teamet att upphöra med sin verksamhet i början av 2020. Utan denna insats uttrycks av en medarbetare hur stor risken blir att dessa elever struntar i att komma till skolan.

Gymnasieskolan

Det kommunala aktivitetsansvaret är viktigt

För de gymnasielever som hoppar av sin utbildning är det kommunala aktivitetsansvaret[20] viktigt [författarens analys]. Enligt en tillfrågad medarbetare är det inte ovanligt att de elever som har svårigheter av olika slag i grundskolan, också kommer att bli de elever som hoppar av gymnasieskolan helt.

”Röster i kommunen”

Vad gör skoldag till en bra skoldag?

Vid ett besök på fritidsgården Ozvald ställdes frågan om vad det är som gör ungdomarnas skoldag till en ”bra” sådan? Syftet var att få en förståelse för vad eleverna själva kan uppleva vara viktigt i deras utbildning. De flesta som befann sig på Ozvald vid tillfället var elever i Centralskolans mellan- och högstadieklasser. De fick skriva sina svar på post-it-lappar som sedan samlades in av frågeställaren. Dessa har därefter placerats in i olika kategorier för att skapa en tydligare överblick (se bilaga H).

Författaren tolkar ungdomarnas svar som att de uppskattar att fritidsgården faktiskt finns till för dem. Den ger dem något att göra på fritiden. De verkade också uttrycka tacksamhet för att utbildning ges och att det är viktigt med bra lärare. Gällande lektioner verkade de uppskatta variation. Idrott och utflykter är två exempel på aktiviteter som verkade upplevas positivt. Även att man hade kompisar verkade viktigt. Genom svaren kan man se hur en bra skoldag handlar om faktorer inom flera områden än endast utbildningens kvalitet. Även fritiden och skolmiljön spelar roll. Hänsyn behöver även tas till värden som till exempel: gemenskap, raster och fritid. Ju fler områden man lyckas tillmötesgå samtidigt, desto större kan chanserna tänkas bli att lyckas motivera eleverna i deras skolgång.

Det finns tecken på att den öppna förskolan och vissa aktiviteter på Familjens hus har svårt att attrahera socioekonomiskt utsatta familjer

En problematik som några tillfrågad medarbetare lyfter fram är att socioekonomiskt utsatta familjer inte alltid söker sig till den öppna förskolan eller de kurser som erbjuds på Familjens hus. En aktör lyfte fram att kursen ”Active parenting” på Familjens hus kan ha svårt att attrahera socioekonomiskt utsatta familjer. Majoriteten av deltagarna på kursen antas komma från ett segment med en högre utbildningsnivå. Det finns flera anledningar till varför socioekonomiskt utsatta familjer inte söker sig till öppna förskolan menar en medarbetare. Det kan handla om individuella faktorer t.ex. en vana av att inte vara efterfrågad, de är vana att inte ”räknas med”, en upplevelse av att inte passa in eller en känsla av att inte ha något att bidra med. En yrkesutövare sa även att en av anledningarna var att vissa vill ”flyga under radarn” – dvs. att man inte vill bli uppmärksammad på grund av olika anledningar i vissa sammanhang. En anledning kan också vara att föräldrarna har olika typer av diagnoser

[20] Det kommunala aktivitetsansvaret innebär att kommuner enligt lag har ett ansvar för de elever som hoppar av eller inte slutför gymnasiet i tid (Skolverket, 2019d). Aktivitetsansvar är för ungdomar som är folkbokförda i kommunen och som har fullgjort sin skolplikt, men som inte har fyllt 20 år och inte genomför eller har fullföljt utbildning på nationella program i gymnasieskolan, gymnasiesärskolan eller motsvarande utbildning. Kommens skall erbjuda vid behov bidra med insatser för att unga ska starta eller återuppta sina studier och fullfölja sin utbildning (SKL, 2019).

som gör det svårare för dem att vistas i sociala sammanhang. Familjerna som inte söker sig till öppna förskolan kan också relateras till ett socialt arv ansåg en tillfrågad medarbetare.

De elever som hoppar av gymnasiet gör ofta så på grund av sociala problem, diagnos eller en svår hemsituation – ofta är dessa elever kända redan i grundskolan

Det finns flera anledningar till varför elever hoppar av gymnasiet. En förklaring, enligt medarbetare, är att ungdomen som hoppar av ofta lever med sociala problem (såsom fattigdom, missbruk eller utanförskap). Ytterligare en orsak till avhopp kan vara att eleven har någon form av svårigheter och inte får den hjälpen hen behöver för att lyckas i sin skolgång. En tredje förklaring till att den unga hoppar av gymnasiet kan vara att hen har en svår hemsituation. Det kan exempelvis handla om att föräldrarna saknar ork, möjlighet och/ eller kunskap att stötta barnen i deras utbildning.

Det kan finnas vissa skillnader i anledningarna till varför pojkar respektive flickor hoppar av gymnasiet

Det är både flickor och pojkar som hoppar av gymnasiet, men den senaste tiden har det varit övervägande pojkar, enligt en medarbetare. Det är vanligare att flickor hoppar av gymnasiet på grund av relationsproblem medan pojkar hoppar av på grund av att det varit fel utbildning eller att pojken inte klarar av sin utbildning anser en tillfrågad medarbetare.

Höga förväntningar, låg studietradition eller begränsade svenskkunskaper kan leda till stress

En medarbetare anser att det förekommer ohälsa både i hemmet och skolan, bland barn och unga i Perstorp. En orsak till stress och annan ohälsa, uttrycker medarbetaren, kan ha att göra med elevernas egna eller deras föräldrars krav på att uppnå bra betyg, vilket pressar dem. Höga förväntningar är inte alltid dåligt, men om förväntningarna övergår till ”måsten”, oberoende av elevens individuella förutsättningar kan detta skapa en stor stress hos de unga menar den tillfrågade medarbetaren. Andra orsaker till att man har svårt att klara av skolan kan ha att göra med en hemmiljö med låg studenttradition eller begränsade svenskkunskaper.

Slutreflektioner

Att utjämna barn och ungas ojämlika förutsättningar i skola och förskola samt utöka deras delaktighet i motsvarande är att aktivt agera i arbetet för att minska segregationen i kommunen [författarens analys]. I Perstorp lever det många invånare och barn i ekonomisk utsatthet. Den ekonomiska utsattheten har flera sidor varav en sida är de ojämlika förutsättningar som råder i skolan (ibid). Det vill säga om eleven har en svag socioekonomisk ställning så har denna svårare att klara av skolan (Skolverket, 2018, s. 6). För dessa elever är skolans kompensatoriska uppdrag mycket viktigt liksom de extra aktiviteter som skolan redan erbjuder eleverna (som lovskola och läxhjälp) [författarens analys].

Enligt tidigare forskning finns det viktiga skyddsfaktorer som främjar barn och ungas chanser att lyckas i skolan och förskolan. Sådana faktorer är exempelvis deltagande i förskola, engagerade föräldrar och att arbeta i en god arbetsmiljö fri från mobbing och trakasserier (Öhman, 2014). Vi vet också att utbildning gynnar barnets utveckling på flera sätt såsom på det sociala, kognitiva och individuella planet. Beslutsfattare bör arbeta för att främja skyddsfaktorer och alltid utgå från barnets bästa [författarens rekommendation].

Sammanfattningsvis föreslår författaren att…

→ Kommunen beslutar om att genomföra en utredning i syfte att se över möjligheten till att utöka vistelsetiden på förskolan för samtliga barn i åldern 1-5 år oavsett vårdnadshavarnas arbetsmarknadsförankring.

→ Kommunen beslutar om att genomföra en utredning i syfte att se över möjligheten till att utöka vistelsetiden på fritidshem för samtliga barn 6-13 år.

→ Kommunen beslutar om att genomföra en analys över möjligheten till att minska barngrupperna och tillsätta mer personal med utbildning motsvarande förskolexamen på förskolan.

→ Kommunen beaktar de skillnader i förutsättningar som råder bland elever baserat på dennes socioekonomiska bakgrund.

→ Kommunen beslutar att utöka föräldrasamverkan i syfte att stärka vårdnadshavares förmåga att stödja sina barn i skolan.

→ Kommunen beslutar att erbjuda fler kompensatoriska aktiviteter för samtliga elever. Aktiviteterna kan ha en särskilt stor betydelse för utrikes födda och nyanlända elever. Exempelvis aktiviteter i form av lovskola, läxhjälp och liknande.

→ Kommunen beslutar om att utöka de selektiva insatserna för de nyanlända eleverna, gällande till exempel språkundervisning, undervisning i mindre grupper och extra tid för att gå igenom kursplaner.

→ Kommunen beaktar skolans arbete med att stoppa diskriminering, trakasserier och mobbing.

→ Kommunen tar det hälsofrämjande elevhälsoarbetet i beaktande.

→ Kommunen beaktar det kommunala aktivitetsansvaret med syfte att få elever som är behöriga till gymnasiet att faktiskt påbörja eller om de påbörjat gymnasiestudier, motiveras att fortsätta sin utbildning.

→ Kommunen tar studie- och yrkesvägledarens arbete på grundskolan i beaktande, i syfte att minska antalet gymnasieavhopp.

→ Kommunen tar det arbete som Hemmasittandeteamet bedriver i beaktning med syfte att få hemmasittare att komma tillbaka till grundskolan igen.

→ Kommunen beaktar det arbete som bedrivs inom kommunens fritidsverksamheter utifrån elevernas möjligheter att lyckas i sin skolgång, vuxennärvaron och den sociala gemenskapen.

→ Kommunen beaktar barn och ungas perspektiv vid en utveckling av skola, skolmiljö och fritidsverksamhet. Om kommunen beslutar att utveckla en del av skolan och/ eller fritidsverksamheten, så bör barnen och de unga som kommer att beröras av förändringarna att inkluderas i utvecklingsarbetet.

11 UTVECKLINGSOMRÅDE 10: MOTVERKA BOENDESEGREGATION, BOSTADSSEGMENTERING OCH TRÅNGBODDHET

Vad?

Definition av boendesegregation/bostadssegregation

Boendesegregation eller bostadssegregation betyder ett tillstånd på bostadsmarknaden som innebär att grupper av hushåll med olika egenskaper bor geografiskt åtskilda från varandra, vanligen i stadsdelar och bostadsområden med olika fysisk och social status (NE, 2019g). En skiljer vanligtvis mellan demografisk (t.ex. åldersmässig), socioekonomisk (utbildnings- och inkomstmässig) och etnisk boendesegregation (ibid).

I 1970-talets svenska bostadspolitik uppmärksammades framför allt den socioekonomiska segregationen i miljonprogrammets bostadsområden (NE, 2019g). I den politiska debatten har man talat om ”utanförskapsområden”, med vilket menas att en stor andel av befolkningen i dessa områden saknar förankring på arbetsmarknaden, har låg utbildning och är bidragsberoende (ibid).

Definition av bostadssegmentering

Bostadssegmentering innebär att det råder en koncentration av vissa upplåtelseformer (äganderätt, bostadsrätt och hyresrätt) till avgränsade geografiska områden, dvs. en låg beblandning av olika boendeformer i vissa geografiska områden (Malmö stad, 2019, s. 13-14).

Exempel på bostadssegmentering är höga koncentrationer av hyresrätter i vissa områden och egnahem i andra områden (Malmö stad, 2019, s. 13-14). Grunden till en sådan bostadssegmentering fastlades under konstruktionen av miljonprogrammet där hyreshusen och egnahemsområdena anlades var för sig. Denna utveckling har på många håll stärkts genom ombildning av hyresrätter i centrala lägen till bostadsrätter och nyproduktion av egnahem i attraktiva lägen med pendlingsmöjligheter till städerna. Forskning visar tydligt att hushåll med låg inkomst är överrepresenterade i hyresrätter medan hushåll med hög inkomst är överrepresenterade i framför allt ägt boende men också i bostadsrätter. Detta uppfattas som ett problem (ibid). Men samtidigt som boendeformerna tenderar variera mellan olika inkomsttagare i förhållande till upplåtelseformerna som nu presenterats, finns även en annorlunda situation i mindre kommuner där andelen låginkomsttagare som bor i småhus ändå kan vara relativt hög (SCB, 2017).

Definition av trångboddhet

Det finns flera definitioner av trångboddhet, så kallade trångboddhetsnormer (SCB, 2018b). I denna rapport definieras trångboddhet, enligt ”trångboddhetsnormen 2”, vilket betyder att individen bor trångt om kriterierna för denna uppnås. Enligt trångboddhetsnormen 2 uppfylls trångboddhet om det bor fler än två personer per sovrum. Ensamboende är enligt denna norm inte trångbodda oavsett antal rum (ibid). Det finns ingen statistik över trångboddheten i Perstorp. Dock kan en någorlunda förståelse av trångboddhetens förekomst skapas med hjälp av andra undersökningar som exempelvis folkhälsorapporten Barn och unga i Skåne (2018).

Se den statistiska kartläggningen 2019 för mer information och övergripande statistik.

Nulägesbeskrivning

Nedan beskrivs förekomsten av boendesegregation, bostadssegmentering och trångboddhet. Materialet är främst inhämtat i dialog med tjänstepersoner i kommunen. Delar av materialet om trångboddhet är också hämtat från en folkhälsorapport (Barn och unga i Skåne, 2018) om barn och unga i Skåne.

Det kan förekomma bostadssegmentering och boendesegregation i Perstorp

I skrivande stund saknas statistiskt underlag för huruvida bostadssegmenteringen och bostadssegregation förekommer i Perstorp eller inte. I egen dialog med flertalet tjänstepersoner angående detta finns dock en tydlig uppfattning om att de är existerande fenomen i kommunen. Det uttrycks råda en uppdelning av vissa upplåtelseformer till vissa geografiska områden. En kan tydligast se bostadssegmenteringen (se bild i kartläggningen, s. 39) i tätorten där vissa bostadsområden till större del enbart består av lägenheter medan andra områden uteslutande består av småhus. Samtidigt som det finns en uppdelning mellan olika upplåtelseformer så bekräftas de kommunanställdas utsagor gällande bostadssegmenteringen även av bilden som SCB (2017) ger gällande situationen i mindre kommuner där också en relativt hög andel låginkomsttagare bor i småhus. Även

om låginkomsttagare är bosatta i småhus kan det i vissa fall bero på att ens bosättning där är faktiskt billigare än de hyres- eller bostadsrättsalternativ som finns på marknaden idag [författarens analys efter samtal med berörda medarbetare]. Det kan till exempel röra sig om en äldre person som bor i ett småhus sedan många år tillbaka och egentligen önskar bo annorlunda, men upplever det för dyrt att flytta till en av kommunens nybyggda hyres- eller bostadsrätter (ibid).

Till detta kan också nämnas att Perstorp, enligt statistik från 2017, visades vara en av de kommuner i Skåne där huspriserna var som lägst och att Skåneregionens medeltal för huspriser också var lägre än motsvarande mått för hela Riket (Länsstyrelsen i Skåne län, 2019). Detta trots att byggkostnaderna är jämlika över hela landet (Bjellvi, 2019). Det enda som kan skilja sig åt mellan olika regioner är dock markpriset. Vilket gör att en nyproducerad villa i Perstorp (undantaget markkostnaden) i stort sett är lika dyr att bygga som i tillväxtkommuner. Vid en försäljning finns det en risk att marknadsvärdet däremot inte motsvarar byggkostnaden (ibid).

Huruvida boendesegregationen i Perstorp beror på socioekonomiska bakgrundsfaktorer eller andra orsaker är inte heller kartlagt i dagsläget [författarens analys]. Dock ger tjänstepersoner i kommunen en bild av att en så kallad socioekonomisk boendesegregation i kommunen förekommer. Det innebär alltså att grupper med olika socioekonomiska bakgrunder bor geografiskt åtskilda från varandra i bostadsområden med olika fysisk och social status. I Perstorp behöver denna uppdelning inte handla om större bostads- eller hela stadsdelsområden, vilket är vanligt i storstäder, utan snarare begränsas till vissa gator (ibid).

Flera av invånarna i Perstorp lever i en ekonomisk utsatthet, vilket kan göra att denna grupp inte alltid kan efterfråga nybyggnationer och/ eller flytta från sin nuvarande bostad

För att bryta bostadsbristen är en viktig aspekt att det råder rörlighet på bostadsmarknaden (Hyresgästföreningen, 2016). En god rörlighet på bostadsmarknaden betyder för individen att denne bor och kan flytta till den bostad som upplevs mest lämplig (ibid). För samhället så betyder en god rörlighet på bostadsmarknaden, ett effektivt utnyttjande av bostadsbeståndet och att flyttkedjor skapas till följd av en tillräckligt hög rörlighet (Hyresgästföreningen, 2016, s. 5).

Det är svårt att avgöra hur rörligheten på den lokala bostadsmarknaden ser ut i Perstorp [författarens analys]. Men en intressant aspekt att analysera för att ändå försöka förstå detta är marknadens utbud och efterfrågan. I Perstorp finns tecken på obalans just mellan dessa två faktorer. Denna tes är grundad i tre situationer. Den första är att det troligtvis råder en hög efterfrågan på bostäder eftersom det idag (25 november 2019) stod hela 1 950 personer i den kommunala bostadskön. Den andra situationen är den som rådde för ett tag sedan när kommunen annonserade ut sina då nybyggda hyresrätter vid Lönnen. Trots en hög efterfrågan på bostäder var bostäderna vid Lönnen svåra att få uthyrda. Lägenheterna var enligt kommunen prisvärda och relativt billiga i förhållande till marknadens nybyggnationspriser, men krävde ändå ett flertal annonseringar innan de lyckades bli uthyrda. Detta leder oss vidare in på den tredje situationen, (som kort lyfts i stycket om bostadssegmentering ovan), att det kan vara svårt för vissa grupper att flytta från sina nuvarande bostäder (ibid).

Denna paradox, det vill säga att det är relativt många som står i bostadskön, samtidigt som det är svårt att hyra ut nybyggda, relativt billiga bostäder och att det kan vara svårt för vissa grupper att flytta, kan peka på att det råder en obalans mellan utbud och efterfrågan [författarens analys]. En förklaring till den obalans som råder kan ses utifrån bakgrunden av att det lever en hög andel invånare i ekonomisk utsatthet i Perstorp, vilka därför även har en låg betalningsförmåga. Det räcker alltså inte att enbart bygga nya bostäder, även om det också är viktigt, utan priserna för dessa måste också kunna efterfrågas av invånarna. Detta talar för vikten av att kunna skapa flyttkedjor i kommunen, så att de invånare som har de lägsta inkomsterna, också ges möjlighet att tillfredsställas i sina behov av lägre bostadskostnader. Nybyggnation, även om det sker till lägsta möjliga pris idag, svarar inte mot denna grupps behov. Därför tycks en rörlighet på bostadsmarknaden och därigenom en ökad tillgång till billiga bostäder vara ett väldigt viktigt alternativ (ibid). Liksom att attraktiva bostadsalternativ finns för andra grupper, dvs. ett varierat bostadsutbud avseende bostadstyper och upplåtelseformer (Bjellvi, 2019). Att ha ett varierat bostadsutbud är viktigt för att alla socioekonomiska grupper, ska kunna hitta ett boende som passar deras behov och betalningspreferenser (ibid).

Det förekommer trångboddhet i Perstorp vilket kan antas ha ökat de senaste åren, dock går omfattningen inte att säkerställa

Enligt den senaste folkhälsorapporten Barn och unga i Skåne (2018), vilken delades ut till elever med Perstorp som sin boendekommun under 2016, framkommer att det föreligger en trångboddhet som kan ha ökat mellan åren 2012 till 2016. Likaså uppger flertalet tillfrågade tjänstepersoner och aktörer (främst från socialförvaltningen, polisen och skolan) att de i sina respektive verksamheter, varit i kontakt med invånare som kan antas (i vissa fall konstateras) bo trångbott. Det kan exempelvis handla om när socialtjänsten har kontakt med en familj utifrån att en orosanmälan har gjorts. Dessvärre är det inte möjligt att avgöra omfattningen av trångboddhetens förekomst utifrån denna information [författarens analys].

Varför?

Att arbeta i syfte för att motverka boendesegregation, bostadssegmentering och trångboddhet kan ses som en rättighetsfråga, då en lämplig bostad är en mänsklig rättighet (Länsstyrelsen i Skåne län, 2019). Boendesegregation har även en negativ inverkan på flera aspekter i en människas liv (Vetenskapsrådet, 2018, s. 8). Nedan presenteras dessa resonemang kortfattat.

Att ha en lämplig bostad är en mänsklig rättighet

Regional bostadsmarknadsanalys för Skåne (Länsstyrelsen i Skåne län, 2019) anger att bostadsförsörjning innebär mycket mer än att det byggs bostäder. Regeringsformen lägger fast att det allmänna ska trygga rätten till en bostad. Tillträde till bostadsmarknaden och lämplig bostad är även en mänsklig rättighet som regleras främst i konventionen för sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter. Att många ställs utanför, eller har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden behöver hanteras. Det byggs många bostäder, samtidigt som hemlösheten och utanförskapet ökar (ibid). Bostadsproblematiken utifrån ett socioekonomiskt perspektiv är inte detaljerat redovisat i Perstorp [författarens analys]. Dock är det ett viktigt område att arbeta med (ibid).

Boendesegregation har också negativa konsekvenser på individens livschanser, trygghet, utbildning, möjligheten att få arbete, demokratiskt deltagande och det civila livet i stort (Vetenskapsrådet, 2018, s. 8).

Hur?

Eftersom kunskap och statistik om förekomst gällande boendesegregation, bostadssegmentering och trångboddhet i Perstorp är begränsad, är ett första steg att öka denna typ av kännedom [författarens rekommendation]. Ett förslag på hur detta kan göras är att involvera externa aktörer som exempelvis akademin. Ett forskningsprojekt är något som skulle kunna initieras med syftet att studera förekomsten av dessa tre fenomen i Perstorp för att, baserat på utfallet av den informationen, därefter utforma förslag på hur situationen troligtvis kan tänkas hanteras på bästa sätt. Det är återigen viktigt att arbetet sker utifrån en tvärsektoriell samverkansmodell och målbild (se utvecklingsområde 1), (ibid).

”Röster i kommunen”

Enligt flera invånare finns segregerade områden i Perstorp

Enligt en genomförd studie (från 2019) finns en upplevelse hos flera invånare att vissa områden i Perstorps tätort är uppdelade mellan olika befolkningsgrupper (Tengblad och Olsson, 2019, ss. 18-19[21]). Hela 62,5 % av totalt 96 tillfrågade ansåg att så var fallet, medan 15,6 % menade att en sådan uppdelning inte fanns och 21,9 % ville inte uttrycka/saknade uppfattning i frågan (ibid). I diagrammet nedan ges en bildlig illustration av svarsresultaten från undersökningen.

Diagram 5. Cirkeldiagram över respondenternas upplevelse av hur olika befolkningsgrupper vistas i olika områden.

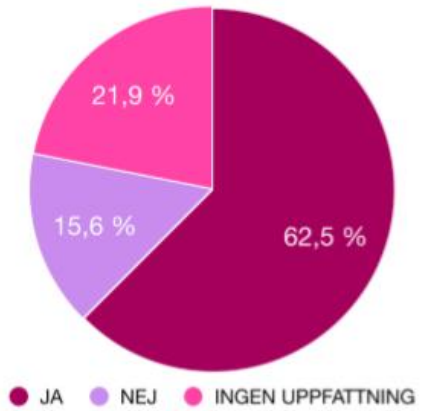

Källa: Tengblad och Olsson, 2019, s. 18.

Främst uttrycks uppdelningen mellan Tjäderstigen/ Fasanvägen och övriga tätortsområden

Följaktligen tillfrågades de respondenter som uttryckt en upplevelse av att det existerar en sådan typ av uppdelning i kommunen, att också peka ut vilka specifika områden de anser detta förekomma i (Tengblad och Olsson, 2019, s. 18-19). Den vanligaste uppfattningen var att det råder en uppdelning mellan Tjäderstingen/ Fasanvägen i förhållande till övriga områden i tätorten. Enligt några respondenter uppgavs också att det finns en uppdelning mellan ”svenskar” och ”invandrare” i förhållande till vissa områden (ibid).

Boendekvalitet

Det finns ingen samlad bild över boendekvaliteten i kommunen (Bjellvi, 2019). Dock finns indikationer, genom pågående tillsynsärenden hos myndighetsnämnder i kommunen, att ett antal fastigheter med bristande underhåll och sämre boendeförhållanden existerar. Det är viktigt att ta ett samlat grepp kring dessa frågor där flera myndigheter samverkar. I boendekvaliteten kan också läggas till exempel kopplingar till rekreation och fritid, olika former av mötesplatser, närhet till skola/ förskola/ arbetsplatser, goda kommunikationer och att risken att utsättas för störningar/ risker är liten. Det finns också skillnader i boendekvalitet i kommunens eget fastighetsbestånd när det gäller särskilt boende för äldre (ibid).

Det finns flera sätt att arbeta med bostadsfrågan i Perstorp

Det finns ett behov av att ta fram ett nytt bostadsförsörjningsprogram för Perstorps kommun (Bjellvi, 2019). Enligt lagen om bostadsförsörjning ska varje kommun ta fram ett bostadsförsörjningsprogram. Perstorps bostadsförsörjningsprogram antogs 2013 men uppfyller inte kriterierna sedan lagändringen 2014. Perstorp har därför ett behov av att arbeta med utformningen av detta. Det behövs också en markstrategi, en översyn av prissättningen av mark, liksom ett tvärsektoriellt arbete kring hanteringen av tillsynsärenden för att säkra goda boendekvaliteter. Kommunens arbete med bostadsförsörjning har bärighet på kommunens attraktivitet som helhet, där många väljer bostadsort kopplat till faktorer som pendlingsmöjlighet, offentlig och privat service, trygghet, tillgång till rekreation, fritid och kultur m.m. Bostadsförsörjningen behöver också ha fokus på ett bostadsbehov som tillfredsställer många gruppers behov av bostad och i det beakta det socioekonomiska perspektivet (ibid).

[21] Studien genomfördes 2019 i Perstorp av två studenter på Samhällsplanerarprogrammet vid Stockholms Universitet.

Slutreflektioner

Perstorps kommun bör ta ett krafttag i arbetet att motverka boendesegregationen, bostadssegmenteringen och trångboddheten. För att lyckas i detta, anser författaren, att det behövs mer lokalförankrad forskning om dessa tre fenomen. I frågan om boendesegregation saknas till stor del svensk forskning om detta i mindre kommuner (Vetenskapsrådet, 2018, ss. 8-9). Istället är forskningen till största del inriktad på storstäder som Malmö, Göteborg och Stockholm (ibid). Till fördel för den kommun som vill råda bot på dessa tendenser och sett utifrån akademins värld att söka ny kunskap, kan förslagsvis ett sådant forskningsprojekt initieras i Perstorp. Eftersom kommunen är en liten sådan vilket gör att en undersökning av dessa fenomen bör kunna motiveras som attraktivt då det dels bör kunna upplevas som realistiskt genomförbart utan allt för stora resurskrav, dels handlar om en till mestadels outforskad mark [författarens analys]. I det pågående segregationsarbetet har en forskningskontakt redan skapats, vilken författaren upplever att det faktiskt råder ett intresse hos forskarna att initiera ett sådant forskningsprojekt. Detta intresse upplevs (av författaren) också finns hos kommunens högre chefer och tjänstepersoner. Till detta vill författaren göra ett medskick: att beakta de socioekonomiska förutsättningarna som invånarna i Perstorp har. Det är inte ovanligt, utifrån svensk storstadsforskning, att ett utsatt område, när det ska ”rustas upp” eller utvecklas sker på bekostnad av de redan boende i området. En sådan process är vad som beskrivs som gentrifiering, vilket är en social förändringsprocess som består i att personer med hög socioekonomisk status flyttar till stadsdelar som traditionellt har dominerats av individer ur lägre sociala klasser eller etniska minoriteter (NE, 2019h). Enligt Nationalencyklopedin (2019h) beskrivs gentrifieringsprocessen som:

> Den gradvisa förändringen av stadsdelens sociala sammansättning leder ofta till att andelen höginkomsttagare ökar, att områdets sociala status höjs, en förändring i områdets utbud av tjänster samt till att bostadspriserna ökar. De ökade priserna kan i sin tur leda till att låginkomsttagare trängs ut från området. I Sverige har gentrifiering kunnat iakttas i exempelvis gamla arbetarstadsdelar som Södermalm i Stockholm och Haga i Göteborg.
>
> Nationalencyklopedin (2019h).

Utöver att det behövs forskning i frågan om boendesegregation, bostadssegmentering och trångboddhet i Perstorp har även andra vikta aspekter och perspektiv framkommit i arbetet. Det som lyfts av tillfrågade tjänstepersoner och tidigare forskning: vikten av att ha en rörlighet på bostadsmarknaden, vikten av ett varierat bostadsutbud, att en lämplig bostad är en mänsklig rättighet, hur invånarnas upplevelse av segregerade områden ser ut, vikten av att utveckla en samlad bild av boendekvaliteten i kommunen, behovet av att ta fram ett nytt bostadsförsörjningsprogram och att bostadsförsörjningen i kommunen ska tillfredsställa många gruppers behov av bostad, samt i det även beakta det socioekonomiska perspektivet. I det fortsatta arbetet är samtliga av dessa synpunkter och aspekter viktiga att ta med sig enligt författaren.

Sammanfattningsvis föreslår författaren att…

- → Kommunen initierar ett forskningsprojekt med akademin avseende boendesegregationen, bostadssegmenteringen och trångboddheten i Perstorp.
- → Kommunen beaktar de synpunkter och perspektiv som framkommit i segregationsarbetet.
- → Kommunen beaktar en nyanserad bild av invånarnas upplevda trygghet och otrygghet i kommunen.
- → Kommunen beaktar att flera av invånarna i Perstorp lever i ekonomisk utsatthet och har en låg betalningsförmåga (se utvecklingsområde 3). Det är viktigt att värna om de grupper som har svårast att etablera sig på bostadsmarknaden.

12 FÖRFATTARENS SLUTREFLEKTIONER

För att Perstorps kommun ska lyckas med att förebygga, minska och motverka segregation är kommunen rekommenderad att arbeta genom ett tvärsektoriellt arbetssätt. Detta eftersom flera av de mekanismer som ligger till grund för segregation finns inom flera förvaltnings- och politikerområden. En mekanism till segregation är individens socioekonomiska situation vilken i sin tur influeras av en mängd andra faktorer såsom samhällsekonomi, boende och närmiljö samt hälsostatus. Med fördel kan den rådande segregationsproblematiken även kopplas till ett flertal andra centrala områden såsom barnrätt, Agenda 2030 liksom det övergripande utvecklingsarbetet som pågår i kommunen. Det är genom att inkludera ett segregationsperspektiv i sådana arbetsprocesser som kommunen på riktigt kan tackla segregationen långsiktigt och på ett hållbart sätt.

Utöver att inkludera ett segregationsperspektiv i redan etablerade system är det viktigt att lyfta segregationen som en egen fråga. I praktiken så kan detta ske genom att utarbeta en handlingsplan baserat på de tio utvecklingsområdena. Eftersom samtliga utvecklingsområden rör aktiviteter på olika nivåer, dels hos kommunen själv men även hos externa aktörer såsom civilsamhället, myndigheter, Landstinget, Regionen och SKR (tidigare SKL) så kan kommunen med fördel vara den part som sätter agendan för arbetet framåt.

Inom den tvärsektoriella samverkan så kan kommunen även med fördel arbeta enligt ett strukturellt synsätt, vilket innebär att kommunen, då den utarbetar insatser för att förebygga, minska och motverka segregation utgår från en förklaringsmodell där orsakerna till segregationen ges en strukturell förklaring. När kommunen har lyckats implementera en strukturell förklaringsmodell i segregationsarbetet kan de även förvänta sig en effekt på grundorsakerna till segregationen - istället för att lägga plåster på såren.

13 KÄLLFÖRTECKNING

Arbetsförmedlingen, 2019. Hela kedjan till arbete. https://arbetsformedlingen.se/om-oss/var-verksamhet/internationellt/eu-fonder/hela-kedjan-till-arbete

Bartley och Ericsson, 2014:27. Samverkan för hållbar stadsutveckling och tvärsektoriell samsyn. file://admfsrv01/hem/FeHo/My%20Documents/Projektet/Artiklar/Bartley%20och%20Ericsson,%202014.pdf

Beslutsstöd Skåne, 2019a. Barn och unga Folkhälsostatistik.

http://beslutstod.skane.se/QvAJAXZfc/opendoc.htm?document=documents%5Cfolkh%C3%A4lsostatistik%20sk%C3%A5ne.qvw&lang=en-US&host=QVS%40rspapp035&anonymous=true

Beslutsstöd Skåne, 2019b. Vuxna – Folkhälsostatistik.
http://beslutstod.skane.se/QvAJAXZfc/opendoc.htm?document=documents%5Cfolkh%C3%A4lsostatistik%20sk%C3%A5ne.qvw&lang=en-US&host=QVS%40rspapp035&anonymous=true

Bjellvi, 2019. Bostadsförsörjningen och segregation. Dialog och mejl mellan författaren och Mattias Bjellvi (förvaltningschef för Plan- och byggförvaltningen på Perstorps kommun) i november 2019.

Boman, 2019. Ett gemensamt arbete för barnens bästa Nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd. Power point. http://www.anhoriga.se/konferenser/varna-vara-yngsta-2019/

BRIS, 2019a. Om våld mot barn. https://www.bris.se/for-vuxna-om-barn/vanliga-amnen/utsatta-situationer/om-vald-mot-barn/

BRIS, 2019b. Utsatt på nätet. https://www.bris.se/for-vuxna-om-barn/vanliga-amnen/unga-och-internet/utsatt-pa-natet/

BRIS, 2019c. Mobbning och kränkningar. https://www.bris.se/for-vuxna-om-barn/vanliga-amnen/forskola-och-skola/mobbning-och-krankningar/

Culturalcompetence.se. Interkulturell kompetens. http://www.culturalcompetence.se/interkulturell-kompetens.html

DELMOS, 2018. Kartläggning- och behovsanalys för att identifiera utvecklingsområden och insatser-stödmaterial till kommuner och landsting. https://www.google.com/search?q=Kartl%C3%A4ggning-+och+behovsanalys+f%C3%B6r+att+identifiera+utvecklingsomr%C3%A5den+och+insatser-st%C3%B6dmaterial+till+kommuner+och+landsting.&ie=&oe=

DELMOS, 2018a. Segregationens orsaker. https://www.delmos.se/om-segregation/segregationens-orsaker/

Ersta Sköndal Bräcke Högskola, 2019. Tillitens geografi. https://www.esh.se/forskning/forskningsprojekt/2018-11-08-tillitsbarometern/tillitens-geografi.html

Folkhälsomyndigheten och SKL, 2018. Jämlik hälsa: Kompetenser för sektorsövergripande samarbete. https://webbutik.skl.se/sv/artiklar/jamlik-halsa-kompetenser-for-sektorsovergripande-samarbete.html

Folkhälsomyndigheten, 2017. Förskolan är bra för barns psykiska hälsa. https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2017/juni/forskolan-ar-bra-for-barns-psykiska-halsa/

Folkhälsomyndigheten, 2017a. Förskolan gynnar barns psykiska hälsa. https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/f/forskolan-gynnar-barns-psykiska-halsa/

Fors och Brülde, 2012. Varför arbetslösa mår sämre. https://som.gu.se/digitalAssets/1375/1375049_247-260-fors-o-br--lde.pdf

Folktandvardenskane.se, 2019. Pris & abonnemang. https://folktandvardenskane.se/pris--abonnemang/

HD, 2019. Positiv start för mobila teamet i Perstorp. https://www.hd.se/2019-07-15/positiv-start-for-mobila-teamet-i-perstorp

Heckmanequation, 2019. The Heckman Curve. https://heckmanequation.org/resource/the-heckman-curve/

Hyresgästföreningen, 2016. Rörligheten på den svenska bostadsmarknaden. https://www.hyresgastforeningen.se/bostadspolitik/rapporter/rorligheten-pa-den-svenska-bostadsmarknaden/

Högberg, 2019. Statistik kartläggning av segregation: Underlagsrapport till behovsanalys för kommunens arbete mot segregation.

Jämställdhetsmyndigheten, 2019. Våldsförebyggande arbete – sammanställning av Jämställdhetsmyndighetens enkät avseende nationellt arbete med våldsprevention. http://www.hedersfortryck.se/publikationer/valdsforebyggande-arbete-sammanstallning-av-jamstalldhetsmyndighetens-enkat-avseende-nationellt-arbete-med-valdsprevention/

Kousha, 2019. Arbetsmarknadschef på AME i Perstorps kommun. Mejlkonversation mellan författare och Kousha.

Kunskapsguiden, 2019. Arbetslöshet. https://www.kunskapsguiden.se/Ekonomiskt-bistand/Teman/Arbetsloshet/Sidor/default.aspx

Kunskapsguiden, 2019a. Hjälp vid skuldproblem. https://www.kunskapsguiden.se/Ekonomiskt-bistand/Teman/Skuldproblem/Sidor/Hjalp-vid-skuldproblem.aspx

Kunskapsguiden, 2019b. Våld mot barn. https://www.kunskapsguiden.se/vald/Teman/vald-i-nara-relationer/Sidor/Våld-mot-barn.aspx

Kunskapsguiden, 2018. Samhället ansvarar för att ge stöd och hjälp. https://www.kunskapsguiden.se/funktionshinder/Teman/vald/Sidor/Samhallet-ansvarar-for-att-ge-stod-och-hjalp.aspx

Kunskapsguiden, 2017. Folkhälsa. https://www.kunskapsguiden.se/psykiatri/Teman/folkhalsa/Sidor/default.aspx

Länsstyrelsen i Skåne län, 2019. Regional bostadsmarknadsanalys för Skåne 2019 En uppdelad bostadsmarknad. https://www.lansstyrelsen.se/skane/tjanster/publikationer/regional-bostadsmarknadsanalys-for-skane-2019.html

Länsstyrelserna i samverkan, 2015. Tvärsektoriell samverkan.

http://extra.lansstyrelsen.se/rus/SiteCollectionDocuments/Stöd%20i%20åtgärdsarbetet/Välj%20och%20vraka%20-%20kulturmiljö/12%20Tvärsektoriellt.pdf

Malmö stad, 2019. Segregation och segmentering i Malmö. http://muep.mau.se/handle/2043/28210

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, 2019. Föräldraskapsstöd. http://www.mfof.se/sv/foraldraskapsstod/

Nationalencyklopedin, 2019a. Folkhälsa. http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/folkhälsa (hämtad 2019-11-20).

Nationalencyklopedin, 2019c. Samhällsfördrag. http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/samhällsfördrag (hämtad 2019-11-20).

Nationalencyklopedin, 2019d. Samhällsarbete. http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/samhällsarbete (hämtad 2019-11-22).

Nationalencyklopedin, 2019e. Grannskapsarbete. http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/grannskapsarbete (hämtad 2019-11-22).

Nationalencyklopedin, 2019f. Boendeinflytande. http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/boendeinflytande (hämtad 2019-11-22).

Nationalencyklopedin, 2019g. Boendesegregation. http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/boendesegregation (hämtad 2019-11-25).

Nationalencyklopedin, 2019h. Gentrifiering. http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/gentrifiering (hämtad 2019-11-29).

NCK, 2019. Våld i nära relationer. https://nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/vald-i-nara-relationer/

NCK, 2019a. Hedersrelaterat våld och förtryck. https://nck.uu.se/kunskapsbanken/amnesguider/hedersrelaterat-vald-och-fortryck/

NCK, 2019b. Att arbeta våldsförebyggande i kommuner. https://www.nck.uu.se/kunskapsbanken/webbstod-for-kommuner/att-arbeta-forebyggande/

Nilsson, Wadeskog, Hök och Sanandaji. 2018. Utanförskapets pris: En bok om förebyggande sociala investeringar. Lund: Studentlitteratur AB.

Orosanmalan, 2018. Omsorgssvikt. https://orosanmalan.se/om-orosanmalan/omsorgssvikt/

Perstorps kommun, 2019. Organisation.
http://www.perstorp.se/sidor/huvudmeny/kommunochpolitik/organisation.4.61780eb015c1403d634844.html

Polisen, 2018. Lokala Trygghetmätningar region Syd 2018: Områdesundersökningar för kommun och kommundelar. Presenterad av Polisen den 31 oktober 2018.

Rädda Barnen, 2018. Barnfattigdom i Sverige.
https://www.raddabarnen.se/nyheter/2018/barnfattigdomsrapport-2018/

SCB, 2019. Geodata, kartverktyget Regina. http://geodata.scb.se/reginawebmap/main/webapp/

SCB, 2019a. Statistikdatabasen.
http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/?rxid=347e3492-b83f-4a07-8e02-d058a0a2b121

SCB, 2019c. Inkomster och skatter.
https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/inkomster-och-inkomstfordelning/inkomster-och-skatter/

SCB, 2018a. Antalet personer försörjda på bidrag minskar.
https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/amnesovergripande-statistik/hushallens-ekonomi-allman-statistik/pong/statistiknyhet/antal-personer-forsorjda-med-sociala-ersattningar-och-bidrag-2017/

SCB, 2018b. Var femte person född utanför Europa är trångbodd.
https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2018/var-femte-person-fodd-utanfor-europa-ar-trangbodd/

SCB, 2017. Låginkomsttagare bor ofta i hyresrätt. https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2017/Laginkomsttagare-bor-ofta-i-hyresratt/

SKL, 2019. Kommunalt aktivitetsansvar.
https://skl.se/naringslivarbetedigitalisering/arbetsmarknadsysselsattning/ungassysselsattning/kommunaltaktivitetsansvar.4514.html

SKL, 2019a. Placerade barns hälsa.
https://skl.se/integrationsocialomsorg/socialomsorg/barnochunga/placeradebarnochunga/halsaplaceradebarn.2241.html

SKL, 2012. Vänta inte! Guide för investeringar i tidiga insatser för barn och unga.
https://www.kunskapsguiden.se/park/kstodp/Sidor/Vanta-inte-guide-for-investeringar-i-tidiga-insatser-for-barn-och-unga.aspx

SKL, 2009. Rätt att rösta! – hur kommuner och landsting kan arbeta för att öka valdeltagandet.
https://skl.se/download/18.430f8b0b145ac911ed685903/1400074752319/skl-slutrapport-ratt-att-rosta.pdf

Skolverket, 2019b. Skolplikt och rätt till utbildning. https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/skolplikt-och-ratt-till-utbildning

Skolverket, 2019c. Rätt till förskola och fritidshem. https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/ratt-till-forskola-och-fritidshem

Skolverket, 2019d. Att styra och leda arbetet med kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar. https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/forbereda-elever-for-studier-och-arbetsliv/kommunernas-aktivitetsansvar--for-ungdomar

Skolverket, 2018. Analyser av familjebakgrundens betydelse för skolresultaten och skillnader mellan skolor En kvantitativ studie av utvecklingen över tid i slutet av grundskolan. https://www.skolverket.se/publikationsserier/rapporter/2018/analyser-av-familjebakgrundens-betydelse-for-skolresultaten-och-skillnader-mellan-skolor?id=3927

Socialdepartementet, 2018. En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd. http://www.mfof.se/sv/Sok/?q=Preventionsstj%c3%a4rnan

Socialtkapital, 2019. Definitioner. http://www.socialtkapital.nu/definitioner/

Specialpedagogik, 2013. Svårforskad frånvaro. https://specialpedagogik.se/svarforskad-franvaro/

Stadskontoret, 2016:13. På tvären-styrning av tvärsektoriella frågor. http://www.statskontoret.se/publicerat/publikationer/2006/pa-tvaren---styrning-av-tvarsektoriella-fragor/

Stockholms universitet, 2016. Individ eller struktur? - att lära elever resonera om histria. https://www.su.se/polopoly_fs/1.300705.1475655179!/menu/standard/file/SO-didaktik_nr2_2016_Individ%20eller%20struktur.pdf

Tengblad och Olsson, 2019. Boendesegregation i Perstorp- en fallstudie om funktionsblandning som potentiell strategi för att stärka den sociala hållbarheten och motverka boendesegregation. En uppsats i Samhällsplanering (7 hp) vid Samhällsplaneringsprogrammet (180 hp) vid Stockholms universitet (Kulturgeografiska institutionen).

Tillitsbarometern, 2019. Levande rapport version 3. https://www.esh.se/forskning/forskningsprojekt/2018-11-08-tillitsbarometern.html

Trägårdh, Wallman Lundåsen, Wollebaek och Svedberg, 2013. Den svala svenska tilliten: förutsättningar och utmaningar. SNS Förlag

UNICEF, 2013. Ny rapport visar att helhetsgrepp krävs för barn i socialt utanförskap. https://blog.unicef.se/tag/placerade-barn/

Vetenskapsrådet, 2018. Svensk forskning om segregation- en kartläggning. https://www.vr.se/analys-och-uppdrag/vi-analyserar-och-utvarderar/alla-publikationer/publikationer/2018-06-04-svensk-forskning-om-segregation.html

Vilsmyr, 2019. Riktlinjer för Mål- och resultatstyrning Perstorps kommun. http://persnet.perstorp.se/wp-content/uploads/Riktlinjer-för-Mål-och-resultatstyrning-Perstorps-kommun19.pdf

Wikipedia, 2019. Hederskultur. https://sv.wikipedia.org/wiki/Hederskultur

Wordpress, 2014. Vad betyder tvärsektoriellt arbete samt tre exempel på tvärsektoriellt arbete inom Timrå kommun. https://kommunaltsakerhetsarbete.wordpress.com/2014/01/11/vad-betyder-tvarsektoriellt-arbete-samt-tre-exempel-pa-tvarsektoriellt-arbete-inom-timra-kommun/

Öhman, 2014. Föräldrars delaktighet påverkar skolbetyg. https://skolvarlden.se/artiklar/foraldrars-delaktighet-paverkar-skolbetyg

Östgötakommissionen för folkhälsa, 2014. Östgötakommissionen för folkhälsa-slutrapport. https://www.google.com/search?q=.+%C3%96stg%C3%B6takommissionen+f%C3%B6r+folkh%C3%A4lsa-slutrapport&ie=&oe=

14 BILAGOR

BILAGA B

Det finns inte några givna kriterier en person ska uppfylla för att betraktas som fattig, eller någon entydig definition av hur fattigdom och ekonomisk utsatthet ska mätas enligt SCB (SCB, 2017a). Dock brukar fattigdom beskrivas som avsaknad av resurser som medför att man inte har den levnadsnivå som anses vara allmänt accepterad i samhället. Man använder ibland begrepp som utanförskap eller social exkludering. I dagligt tal avses dock oftast ekonomisk fattigdom, alltså låga inkomster och små ekonomiska tillgångar. I länder med hög levnadsstandard (som Sverige) är det vanligt att använda relativa mått för att beskriva människors ekonomiska situation, ekonomisk standard definieras då i relation till omgivningen och resten av samhället. Att ha låg inkomst ses som en ofrivillig avvikelse från den allmänna livsstilen. Ett mått (av flera) som kan användas för att mäta den relativa ekonomiska situationen är ”låg ekonomisk standard”. En låg ekonomisk standard är ett internationellt inkomstmått som visar hur många som lever i hushåll med en disponibel inkomst som understiger 60 procent av medianinkomsten i landet. För en familj som består av två vuxna med två barn innebär låg ekonomisk standard en disponibel inkomst under 29 100 kronor per månad, räknat för år 2015. För en ensamstående förälder med två barn gick gränsen vid 23 100 kronor. EU kallar samma mått för at risk of poverty (i risk för fattigdom). Att ha låg ekonomisk standard är således nödvändigtvis inte detsamma som att vara fattig. Det här relativa inkomstmåttet används dock ofta av olika aktörer både i Sverige och övriga EU för att beskriva andelen fattiga i befolkningen till exempel bland barn eller pensionärer. En fördel med måttet låg ekonomisk standard är att det underlättar jämförelser över tid. En nackdel är att det inte säger särskilt mycket om invånarnas levnadsförhållanden. Enligt EU:s beräkningar har 16 procent av befolkningen i Sverige låg ekonomisk standard, jämfört med 17 procent av befolkningen i EU. Men det är en helt annan sak att ligga strax under gränsen i Sverige än i exempelvis Bulgarien eller Rumänien där levnadsnivån är betydligt lägre (ibid). I Perstorp lever många (ca 1 av 4 invånare) med en låg ekonomisk standard.

Det finns också mått där man ser till andra aspekter än enbart inkomst för att kunna mäta och sätta in åtgärder för att bekämpa fattigdom (SCB, 2017a). Det här aggregerade måttet kallar man risk för fattigdom eller social utestängning. Det EU mäter är således inte hur många personer som faktiskt är fattiga, utan hur många som befinner sig i en situation som innebär risk för fattigdom och social utestängning. Definitionen av risk för fattigdom eller social utestängning är när minst ett av kriterierna uppfyllda: vara i allvarlig materiell fattigdom, ha låg ekonomisk standard (se ovan) eller att hushållets personer i arbetsför ålder arbetar mindre än 20 procent av möjlig arbetstid. Med det här måttet anses drygt 18 procent av befolkningen i Sverige, eller 1,8 miljoner, vara i risk för fattigdom eller social utestängning. Motsvarande siffror för hela EU är drygt 23 procent eller 118 miljoner invånare (ibid).

BILAGA C

Medborgardialog och områdesvandringar
I ett samarbete mellan Kommunledningsförvaltningen och Plan- och byggförvaltningen inbjöd Perstorps kommun till medborgardialog för att få en inblick i kommuninvånarnas upplevelse av den nuvarande fysiska miljön kring Tjäderstigen/Fasanvägen. Denna genomfördes i form av en områdesvandring fördelad på tre tillfällen. Vid det första tillfället, den 23 maj 2019, deltog vuxna; kommuninvånare, representanter från Kupolen Fastigheter AB, Tekniska kontoret, lärare från Centralskolan, boende vid Tjäderstigen, Fasanvägen och Skolstigen, två studenter från Stockholms universitet, samt politiker från Perstorps Framtid. Vid det andra tillfället, den andra oktober 2019, deltog skolelever från Centralskolan, klass 9B. Vid den tredje och sista områdesvandringen, den 22 oktober 2019, deltog skolever från Centralskolan, klass 5B. Som grund för medborgardialogen och områdesvandringen presenterades följande metodik:

Syfte
Syftet med områdesvandringen är att undersöka och lyssna in hur invånarna/de boende upplever den fysiska miljön (*generellt syfte*) och få input till de förändringar kommunen planerar att genomföra vid området kring Tjäderstigen/Fasanvägen (*specifikt syfte*).

Metod
Bilden som en berättarform. Invånarnas bild ger oss en djupare förståelse av hur de upplever sin omgivning (i ett s.k. utsatt område). Invånarna förklara sin upplevelse av platsen med hjälp av bilden. Vi och andra deltagare kan fråga utifrån det vi ser från bilden. Invånaren kan förklara sin upplevelse, uppfattning, känsla, reaktion och erfarenhet av platsen. Vi vill veta invånarnas egna tankar och iakttagelser av platsen. Visuell studie (som speglar att visuella uttryck som inte klassas som "konst" är bärare av mänsklig kunskap och erfarenhet). Empirisk studie (Empiri innebär erfarenhet och sinnesintryck som ligger till grund för kunskap. Empiri är datainsamling genom vetenskapliga undersökningar av verkligheten, exempelvis experiment, samt observation och därav erhållna sinnesintryck och gjorda erfarenheter).

Praktisk information
Samlingsplatsen är gångtunneln under Oderljungavägen.
Det praktiska tillvägagångssättet är att vi tillsammans går en promenad i området och stannar vid fem (5) platser. Vid varje plats tillämpas metoden som presenterats ovan.

Frågor

- Hur upplever du platsen? Upplevelse är både din

- uppfattning/känsla/reaktion och/eller din erfarenhet av platsen.
-Tycker du att några förändringar bör göras här? Om ja vilka förändringar?

Datainsamling
Bilder och anteckningar från varje plats samlas in och sammanställs.

Platser

Fem platser (enligt följande karta). Varje stopp: 10 minuter att ta bilder och 10 minuter att på platsen i grupp diskutera. Efter hela rundvandringen samlas vi 10 minuter för avslut och reflektion kring hela promenaden.

Dokumentation
En samlad dokumentation av beviljat bidrag om stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden (SFS 2016: 398) kommer att redovisas till Boverket senast september 2020.

Områdesvandring

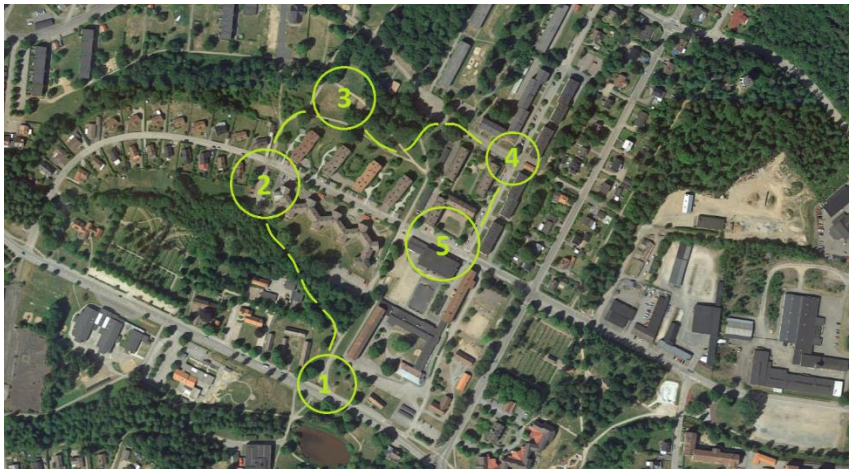

De fem platserna längs områdesvandringen: ”Tunneln” (1), ”Parkeringen” (2), ”Parken” (3), ”Skolstigen/Fasanvägen” (4) och ”Tjäderstigen” (5).

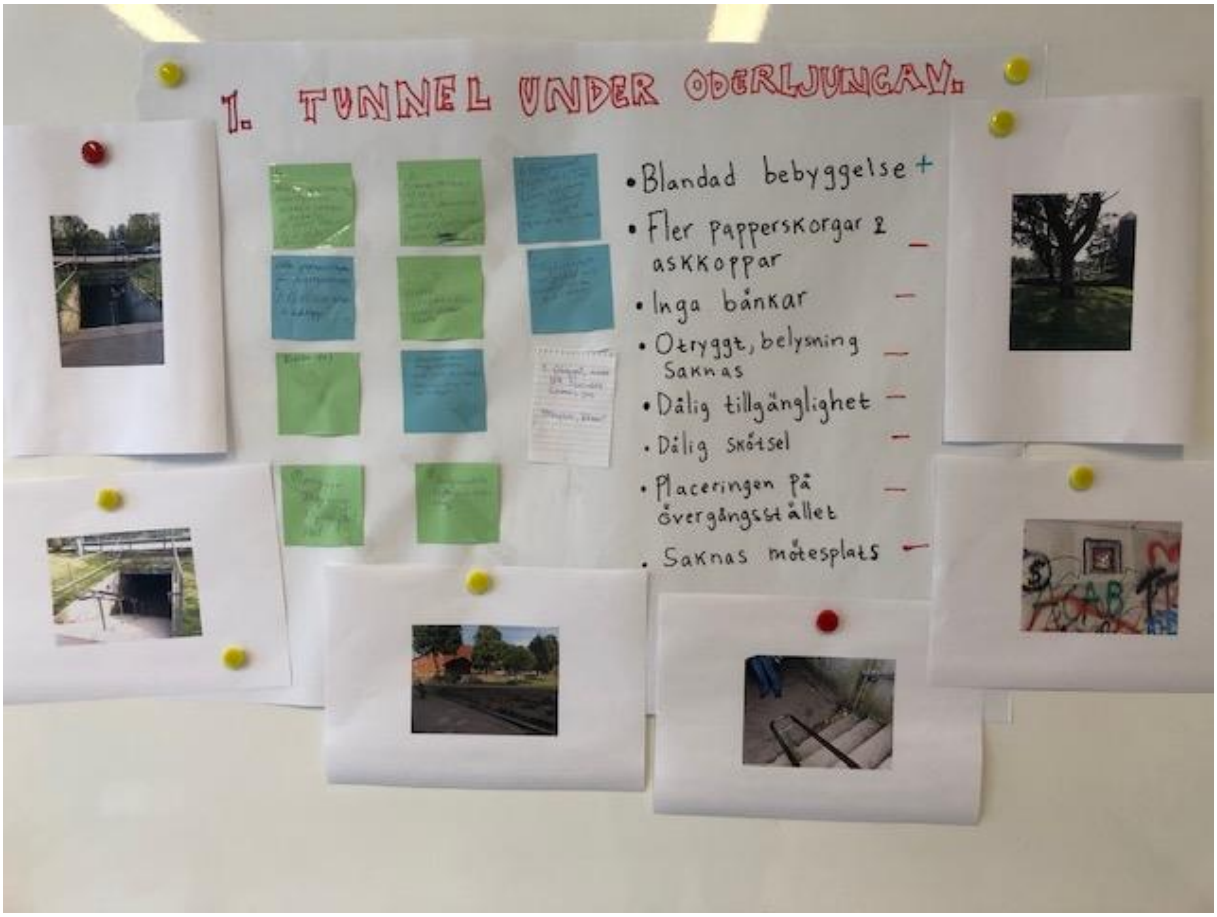

”Tunneln” (1)

23 maj 2019 framfördes vid områdesvandringens startpunkt och första plats, ”Tunneln”, att de vuxna invånarna upplevde det som positivt att området innefattade såväl blandad bebyggelse, som nytt och gammalt. Det stora trädet upplevdes som vackert och en naturlig mötesplats. Det ansågs vara mindre positivt att det saknades bänkar, bord, papperskorgar och askkoppar. Platsen och i huvudsak tunneln upplevdes som otrygg då det saknades belysning. Ur ett tillgänglighetsperspektiv ansågs området vara svårt att ta sig fram i, framförallt tunneln. Platsen upplevdes som dåligt skött, framförallt tunneln. Övergångsställenas placering på

Oderljungavägen upplevdes som dålig av vissa. Förslag var att anlägga en rastplats, för att skapa en möjlighet att stanna till. Vidare föreslogs en cykelramp och en tillgänglighetsanpassning av trappan ner till tunneln. Tunneln föreslogs utsmyckas av graffitikonstnärer. Det stora trädet föreslogs ramas in av bänkar och bord i ett tåligt material, som inte lätt kan förstöras.

2 oktober 2019 framförde elever från årskurs 9 att tunneln skyddar från trafiken på vägen till matsalen men att det luktar illa. Räcket ansågs vara i vägen av vissa, medan andra menade att det skyddade. Det påpekades att gräsmattan runt om var upptrampad och det lätt blev vattenpölar och lerigt där. Belysningen i tunneln påpekades vara trasig och dålig. Många valde därför hellre att korsa bilvägen. Förslag var att måla om tunneln, med exempelvis gatukonst och ”snygga till”. Belysningen på platsen och i tunneln måste bli bättre och sittplatser skulle behövas.

22 oktober 2019 framförde elever från årskurs 5 att områdesvandringens startpunkt var förhållandevis fin, men att tunneln dålig då den var full av graffiti och ett tillhåll för rökare. För att gå ner i tunneln gick eleverna runt skyddsräcket. Det påpekades att gräsmattan var sliten. Förslag på lösningar var att ta bort räcket, samt att aktivera platsen genom att anlägga en lekplats och en fotbollsplan. Det inkom även förslag på att ordna en bättre parkeringsplats till skolan, samt en trevligare hundrastgård än den befintliga.

”Parkeringen” (2)
23 maj 2019 framfördes att de vuxna upplevde detta som en otäck plats utan syfte. Upplevelsen var att det förekom brottslighet, bland annat i form av narkotikahandel. Platsen är dåligt skött och belysning saknas. P-platserna är otydliga. Även stigen längs kyrkogården upplevs som dåligt skött och att belysning saknas. Förslag på förbättring var att arbeta för att skapa ett flöde i området. P-platsernas markeringar borde fyllas i. Reglera trafiken genom tidsbestämd parkering. Potential finns för att skapa en plats med inriktning för att stärka grannskapet och gemenskapen. Längs stigen borde sly röjas upp och vegetation gallras ur för att skapa en tryggare plats med bättre sikt.

2 oktober 2019 framförde elever från årskurs 9 att de förkom kriminalitet, missbruk och bilbränder på platsen. Många av de som bodde i området valde stigen längs kyrkogården för att gå till och från skolan men upplevde att den var mörk och otrygg. Eleverna upplevde att det saknades belysning, både på parkeringen och längs stigen. Det saknades även ett övergångställe över Tjäderstigen, vilket skulle behövas då bilar upplevdes köra väldigt fort. Platsen ansågs vara tråkig och många väljer att undvika den, framförallt på kvällen. Förslag på förbättring var att ordna bättre belysning vid parkering och längs stigen och att öka säkerheten generellt sett. På förslag var även att göra platsen roligare, att ta tillbaka fotbollsplanen på ängen, samt att renovera och att eventuellt inrätta kameraövervakning.

22 oktober 2019 framförde elever från årskurs 5 att det var fint med grönskan vid parkeringen, men att platsen var ödslig. Förslag på förbättring var att anlägga en lekplats, en konstgräsplan, samt bättre belysning, bättre parkeringsmöjligheter, fler soptunnor. Det fanns även en önskan om att sly och brännässlor skulle röjas bort.

”Parken” (3)

23 maj 2019 framfördes att de vuxna upplevde att naturen var vacker, men att platsen var odefinierad. Upplevelsen var att platsen var en färdsträcka där ordentlig gångväg saknas. Det framkom att lekplats saknades. Det ansågs att en park bör vara mer öppen för att öka den upplevda tryggheten. Parken upplevs ha enorm potential. Förslag på förbättring var att anlägga en asfalterad gång- och cykelväg upp mot Trumman/Hökvägen, då den redan idag används för ändamålet, även om det är en trampad stig. Anlägg en lekplats/naturlekplats. Skapa trygghet genom bättre belysning. Skapa bättre tillgänglighet för individer med funktionsvariationer. Naturen i området borde användas på ett bättre sätt än vad den gör i dagsläget. Naturen är viktig för att människor ska må väl, därför borde kommunen arbeta för att göra det enkelt, tillgängligt och säkert för invånarna att vistas där.

2 oktober 2019 framförde elever från årskurs 9 att den upptrampade stigen mot Trumman/Hökvägen var otydlig; vissa kände inte till den. Platsen upplevdes som övervägande positiv; lugn, god sikt och en bra mötesplats där det exempelvis går att spela brännboll. Det upplevdes att det var dålig avrinning på stigar och öppna ytor, samt att belysning saknades. Det framfördes att den enda bänken på platsen var gammal och sliten. Förslag på förbättring var att ta bort taggbuskarna samt att anlägga bättre belysning, en grillplats, en lekplats och en fotbollsplan/Volta-plan (street-fotboll). Det fanns även en önskan om fler sittbänkar och värmebänkar.

22 oktober 2019 framförde elever från årskurs 5 att den stora stenen var viktig för upplevelsen av platsen. Parken upplevdes som dåligt skött. Förslag på förbättring var att anlägga fler bänkar, soptunnor och en lekplats, samt att planera grönskan på ett bättre sätt, både genom att lägga till och ta bort vegetation. På den stora öppna ytan skulle någon typ av aktivitet behövas, kanske fotbollsplan eller multiarena. Bättre skötsel, exempelvis genom lövblåsning, föreslogs.

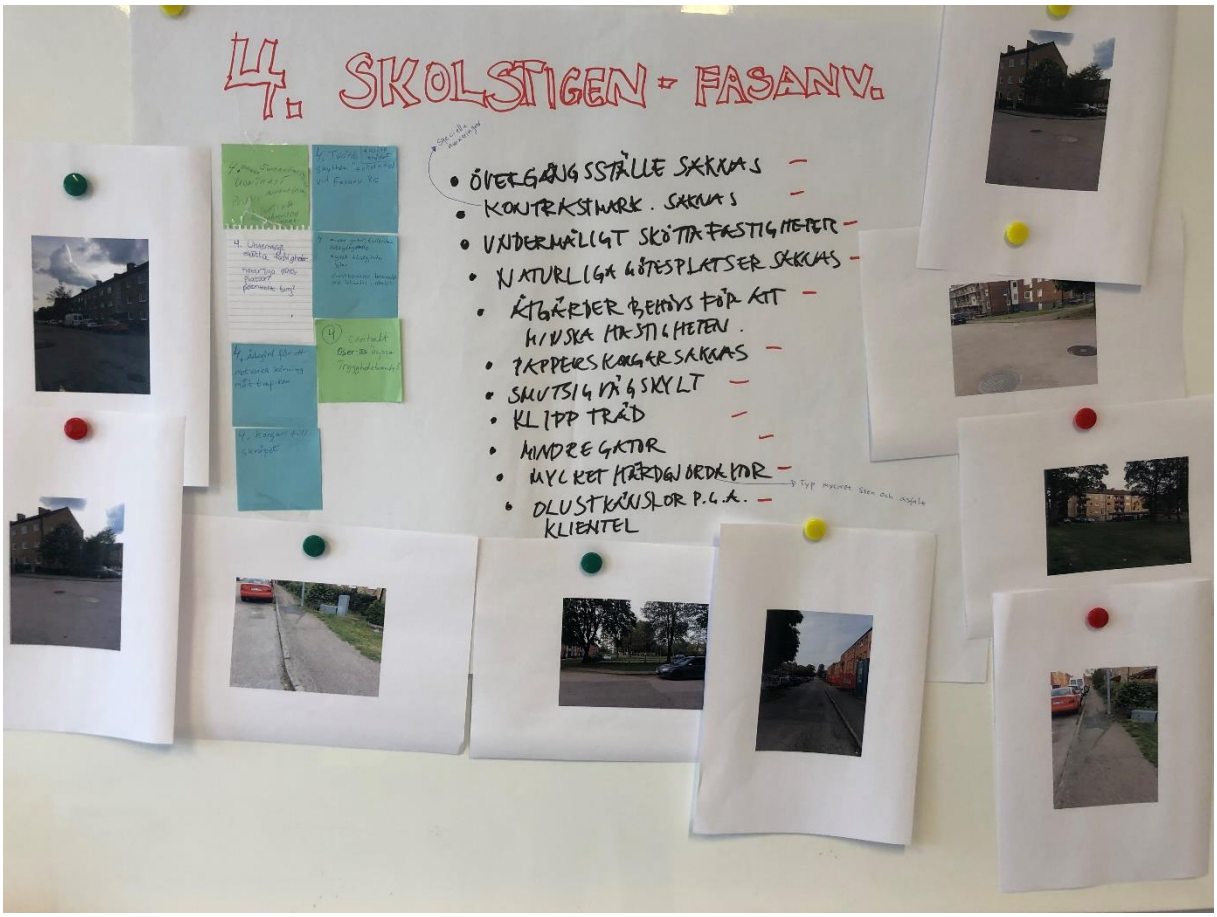

”Skolstigen/Fasanvägen” (4)
23 maj 2019 framförde de vuxna att det upplevdes som en otrygg plats där de inte ville uppehålla sig. Det framfördes att det vid ett tillfälle var onaturligt mycket blod på en bil och att området är dåligt skött samt att vissa fastigheter är förfallna. Området har ett generellt dåligt och ofräscht intryck. Övergångsstället och andra vägmarkeringar är väldigt slitna. Ur ett tillgänglighetsperspektiv finns det stort behov för upprustning. Det saknas naturliga mötesplatser och platsen är ofta nedskräpad. Papperskorgar och bänkar saknas. Det framkom att vissa lägenheter upplevs trångbodda. Förslag på förbättring var att skapa hastighetsreglerande åtgärder, kanske även genom kullersten. Slitna vägmarkeringar bör fyllas i och bostäderna skulle kunna renoveras.

2 oktober 2019 framförde elever från årskurs 9 att det är många bilar i omlopp. Det står ofta människor vid gymnastiksalen som trakasserar förbipasserande. Övergångsstället är inte synligt och asfalten är ojämn. Växtbädden vid parkeringen är sliten och dåligt skött. Gatan upplevs som tråkig. Platsen upplevs som stökig. Förslag på förbättring var att upprusta vägen och skapa fler parkeringsmöjligheter, samt att modernisera och att lägga till fler saker för barnen.

22 oktober 2019 framförde elever från årskurs 5 att det kändes stökigt. Förslag på förbättring var reparation och ommålning av vägen för att förtydliga p-platser och övergångsställen. I detta arbete skulle fokus vara att skapa ett finare intryck av platsen. Nya sophus och fler bänkar kom också som förslag.

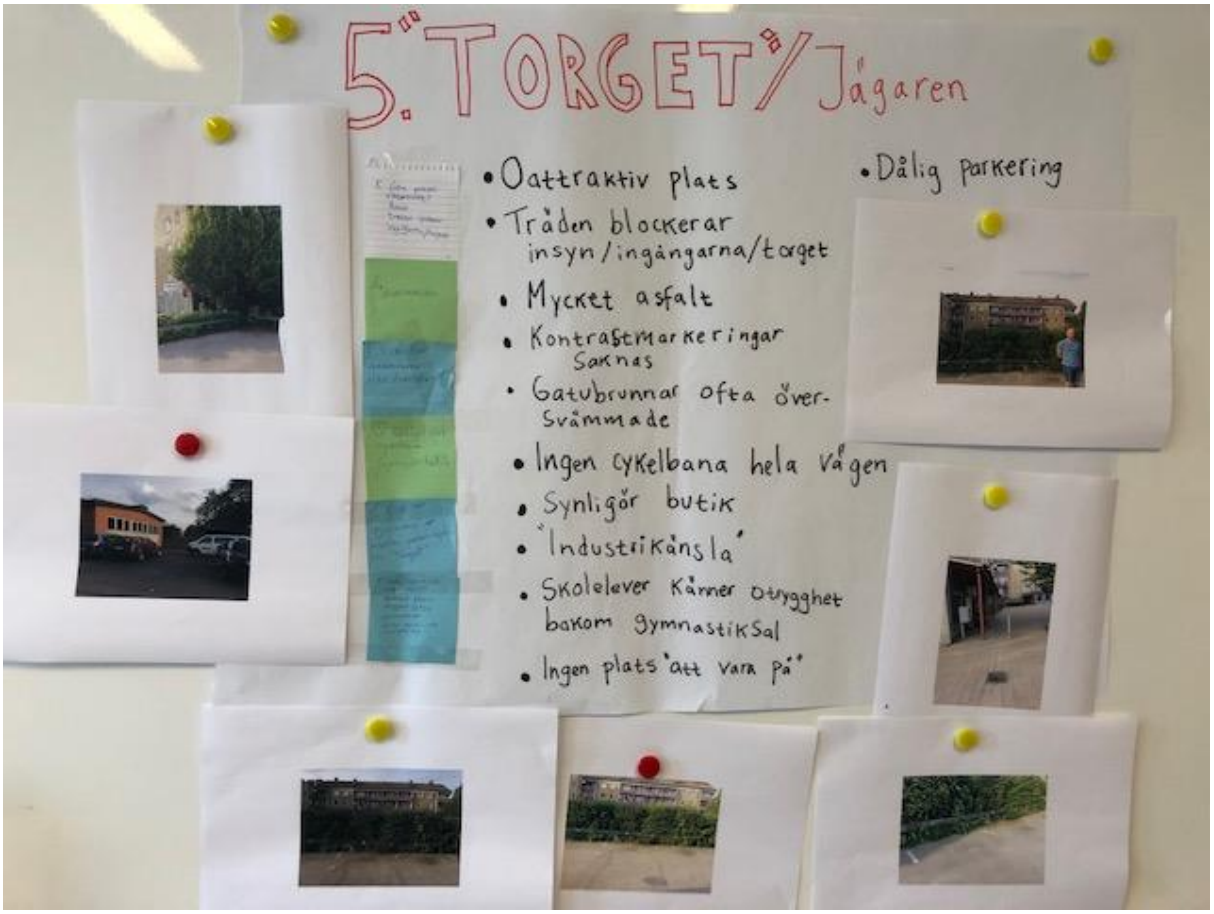

”Torget/ Jägaren” (5)
23 maj 2019 framförde de vuxna att eleverna känner sig otrygga bakom gymnastiksalen då det förekommer ”bus” och finns en generell otrygghet, framförallt på kvällen. Det är ingen plats att vistas på. Det är positivt att platsen är central i Perstorp. Den lokala butiken upplevs som populär, både dag- och kvällstid. Platsen upplevs som oattraktiv och träden blockerar insyn till torget. Området upplevs vara för asfalterat och det saknas konstrastmarkeringar. Det är ofta stopp i gatubrunnarna. Det finns ingen cykelbana som går hela vägen från centrum. Det upplevs otryggt att det förekommer narkotikahandel på parkeringen vid Jägaren. Det påpekas att privata sopor slängs vid i offentlig sopsortering. På parkeringen vid skolorna står bilarna väldigt nära varandra, vilket upplevs kaotiskt på morgonen. Det finns inget farthinder vid skolan så bilar kör fort och det finns en oro för att barnen ska bli påkörda. Förslag på förbättring är att synliggöra butiken mer, att beskära träd och buskar. Kanske ska det stora trädet fällas. Arbeta för att uppmuntra folk till att vara på platsen.

2 oktober 2019 framförde elever från årskurs 9 att det finns en rökplats bakom affären. Det upplevdes som positivt att Emmas Livs låg nära skolan. Det upplevdes som negativt att det blev stora vattenansamlingar på vägen vid regn. Det upplevdes som otryggt att det förekommer bråk på platsen, att brunnit bilar och någon hade blivit förföljd av en bil. Dörren till gymnastiksalen upplevdes som trög att öppna. Det upplevdes som att det blev väldigt trångt med parkeringen längs gymnastiksalen. Förslag på förbättring var att inspireras av parkeringslösningen, för både bilar och cyklar, vid Ugglehallen. Värmebänkar borde finnas på platsen och gymnastiksalen borde rustas upp med bättre trappor en bättre dörr och en större hall. Nu är det många som går till Ugglehallen och vägen dit upplevs lång.

22 oktober 2019 framförde elever från årskurs 5 att de som rökte på platsen bidrog till att miljön upplevdes sämre. Hönsnätet vid gymnastiksalen upplevdes som fult och det ansågs att det borde tas bort. Förslag på förbättringar var att lägga till cykelställ och bättre parkeringslösningar för bilar i området. Det ansågs att det borde vara förbud mot att parkera längs gymnastiksalens fasad.

BILAGA D

Folkhälsoarbetet i Sverige: Från nationell- till kommunal nivå

På den nationella nivån har staten ett betydande folkhälsoansvar. Staten har en viktig roll när det gäller att utforma en hälsopolitik som syftar till att skapa förutsättningar för god hälsa i hela befolkningen (NE, 2019a). Viktiga uppgifter för staten är resurser till forskning och utbildning, lagstiftning och tillsyn. Folkhälsoaspekter ingår i många myndigheters arbete, till exempel Arbetsmiljöverket, Barnombudsmannen, Försäkringskassan och Skolverket. Folkhälsomyndigheten har en central roll för att samordna Sveriges folkhälsoarbete; myndigheten tar fram faktaunderlag och stöder såväl lokalt som regionalt folkhälsoarbete och forskning inom folkhälsoområdet. Socialstyrelsen har en viktig roll i folkhälsoarbetet som tillsynsmyndighet och när det gäller att ta fram folkhälsorapporter för hela landet. Lokalt och regionalt har landstingen enligt lag (hälso- och sjukvårdslagen) ansvar för det förebyggande arbetet. Samhällsmedicinska enheter (eller motsvarande) finns i flertalet landsting med metodkompetens och kunskap om hur det förebyggande arbetet ska bedrivas. I kommunerna finns på flera ställen hälsoplanerare och särskilda hälsoråd som arbetar förebyggande inom alla samhällssektorer. Viktiga arenor är bland annat skolor, arbetsplatser och yttre miljö. Under senare år har samarbetet mellan kommuner och städer ökat genom bildandet av olika folkhälsonätverk. Den väl etablerade barn- och mödrahälsovården har sedan decennier haft stor betydelse för hälsoförbättringen i Sverige (ibid).

BILAGA E

Polisens arbete i Perstorp

Hur polisen arbetar i Perstorp och hur deras organisation ser ut. Organisationsbeskrivningen är framtagen efter samtal som genomfördes den 14 augusti 2019 med den t.f. kommunpolisen (Amelie Wangklev).

Organisationsstrukturen

Perstorps kommun ingår tillsammans med fyra andra kommuner (Klippan, Åstorp, Bjuv och Svalöv) i ett gemensamt område namngivet Lokalpolisområdet Klippan. Varför lokalpolisområdet är döpt efter Klippans kommun är främst för att huvudstationen är lokaliserad där. Totalt har lokalpolisområdet Klippan fem polisstationer, en i vardera kommunen. Perstorp och Svalöv har för närvarande den lägsta bemanningen på sina polisstationer. Den t.f. kommunpolisen uppger själv att hon har som vision att vara på plats i Perstorp varje onsdag.

Lokalpolisområdet Klippan ingår i sin tur i ett större distrikt, så kallat Polisområdet Nordväst. I Polisområdet Nordväst ingår också lokalpolisområdena: Helsingborg, Landskrona och Ängelholm och Klippan. Polisområdet Nordväst ingår, med flera andra polisområden i Skåne län, i ett ytterligare större sammanhang: Region Syd. I Region Syd ingår Skåne län, Blekinge, Kalmar län och Kronobergs län.

Anställda i Lokalpolisområdet Klippan

Det är idag (14 augusti 2019) totalt ca 60 anställda i Lokalpolisområdet Klippan. De anställda utgörs av allt ifrån patrullerande poliser och utredare till gruppchefer, förundersökningsledare och underrättelsesamordnare. Det finns en polisbil så kallad ”radiobil” vilken är ute och patrullerar hela dygnet alla dagar i veckan. Radiobilen täcker in hela polisområdet Klippan (dvs. alla fem kommunerna). På helgerna är den en förstärkning till polisnärvaron i polisområdet Nordväst.

Centrala befattningar och funktioner

Den ingripande verksamheten, (i vilken man hjälper människor i nöd, ofta efter samtal till 112), utgår från Klippan och Åstorp.

Fokusgruppen, som utgörs av totalt fem stycken områdespoliser och en gruppchef, är den polisiära funktionen som bedriver ett kontakt- och förtroendeskapande arbete. Det är områdespolisernas arbete som lokalt svarar upp mot de åtaganden som gjorts i samverkansöverenskommelser och medborgarlöften. Gruppen skall vara känd i lokalsamhället och ha goda kunskaper om sitt område. De arbetar utifrån de av underrättelsesamordnarens identifierade och framtagna problembilder.

Om fokusgruppen stöter på en problembild som de inte har möjlighet till att hantera på områdesnivå behöver beslut fattas av chefer som sitter i Polisområdet Nordväst.

Det finns även en förundersökningsledare som sitter på Klippans polishus. Det är förundersökningsledarens uppgift att inleda en förundersökning för att utreda vilket brott som är begånget, vem som är skäligen misstänkt för brottet och därefter sammanställa detta.

Det Mobila poliskontoret är ett rullande poliskontor med en specialutrustad polismålad husbil som ingår i Polisområdet Nordväst och fyller nästintill samma funktion som en fast polisstation. Det ger en ökad tillgänglighet till polisen och är ett komplement för poliskontoren som har begränsade öppettider. Syftet är att förbättra servicen, öka tryggheten och komma närmare medborgarna. Det mobila poliskontoret har inte bestämda dagar för när den är på plats i just Perstorp, utan utgår från den identifierade problembilden. Det Mobila poliskontoret får mycket frågor om trafikbrott och om varför Polisen inte är på plats i Perstorp oftare. Den polisiära närvaron är mycket viktig, men är samtidigt en prioriteringsfråga och därför inget som de patrullerande poliserna i de Mobila poliskontoret kan påverka själva.

BILAGA F

Tidiga insatser syftar per definition till att förebygga framtida problem och därtill relaterade kostnader som ofta ligger flera år framåt i tiden (SKL, 2012, s. 21-22). Eftersom minskade framtida kostnader (eller ökade intäkter) är värda mindre idag ju längre fram i tiden de inträffar måste uppskattningen av ekonomiska besparingar i många fall räntejusteras för att få fram det så kallade nuvärdet av de totala besparingarna. Det är nuvärdet av de framtida besparingarna som ska ställas i relation till nuvärdet av den totala investeringen för att avgöra om en insats kan bedömas som kostnadseffektiv (se Figur 4) (ibid).

Exempel på nuvärdesberäkning av en tidig insats.

Att bedöma om en investering i tidiga insatser är attraktiv ur ett ekonomiskt perspektiv

- En kommun vill minska andelen ungdomar i gymnasiet som riskerar att fastna i missbruk, kriminalitet och antisociala beteenden genom att tidigt arbeta med intensivt stöd för familjehemsplacerade barn.
- Kostnaden uppgår till 18 mkr för att målgruppen som uppskattas till 20 individer ska kunna delta i en 9-månaders behandling.
- Intensivt stöd till familjehemsplacerade barn har visat sig resultera i ökad måluppfyllelse i skolan och minskad kriminalitet.
- Baserat på resultaten från tidigare studier, och justerat för kommunens egna förhållanden, bedöms att kommunens kostnader kommer att minska med 2 mkr år 1, 4 mkr år 2, 5 mkr år 3, 5 mkr år 4 och 7 mkr år 5 till följd av bland annat minskat behov av familjehemsplaceringar.
- För att uppskatta nuvärdet används en diskonteringsränta[1],(r), på 7%.

	År 0	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Intäkt/utgift	-18 mkr	2 mkr	4 mkr	5 mkr	5 mkr	7 mkr
Nuvärde	-18 mkr	1,9 mkr	3,5 mkr	4,1 mkr	3,8 mkr	5,0 mkr

Under de fem åren kommer kommunen att ha ett positivt kassaflöde: –18 + (2+4+5+5+7)=5 mkr
Nuvärdesberäkningen visar att besparingen idag uppgår till: –18+(1,9+3,5+4,1+3,8+5) = 0,3 mkr
Insatsen bedöms alltså vara kostnadseffektiv för kommunen

[1] Diskonteringsränta – motsvarar vad det kostar att finansiera insatsen (t.ex. låneränta) samt vilka risker som är förknippat med investeringen – diskonteringsräntan uttrycker kommunens avkastningskrav.

Källa: SKL, 2012, s. 21-22.

PERSTORPS KOMMUN

BILAGA G

Inventering av befintliga insatser och samverkningsstrukturer. Se bifogad Excel-ark.

Inventering av befintliga insatser o

PERSTORPS KOMMUN

BILAGA H

På fritidsgården Ozvald, Perstorp ställdes frågan: ”Vad är det som gör att en skoldag är en bra skoldag”?

Nästan samtliga svarande ungdomar var elever i mellan- eller högstadiet hos Centralskolan i Perstorp. Frågan besvarades på post-it-lappar för att säkerställa deras anonymitet och förhöja graden av ärlighet i svaren så långt som möjligt. Dessa svar har sedan samlats in av frågeställaren och sammanställts under olika kategoriseringar, såsom framgår av bilderna här under.

För skriftlig sammanställning av resultatet, se utvecklingsområde nio i denna Behovsanalys.

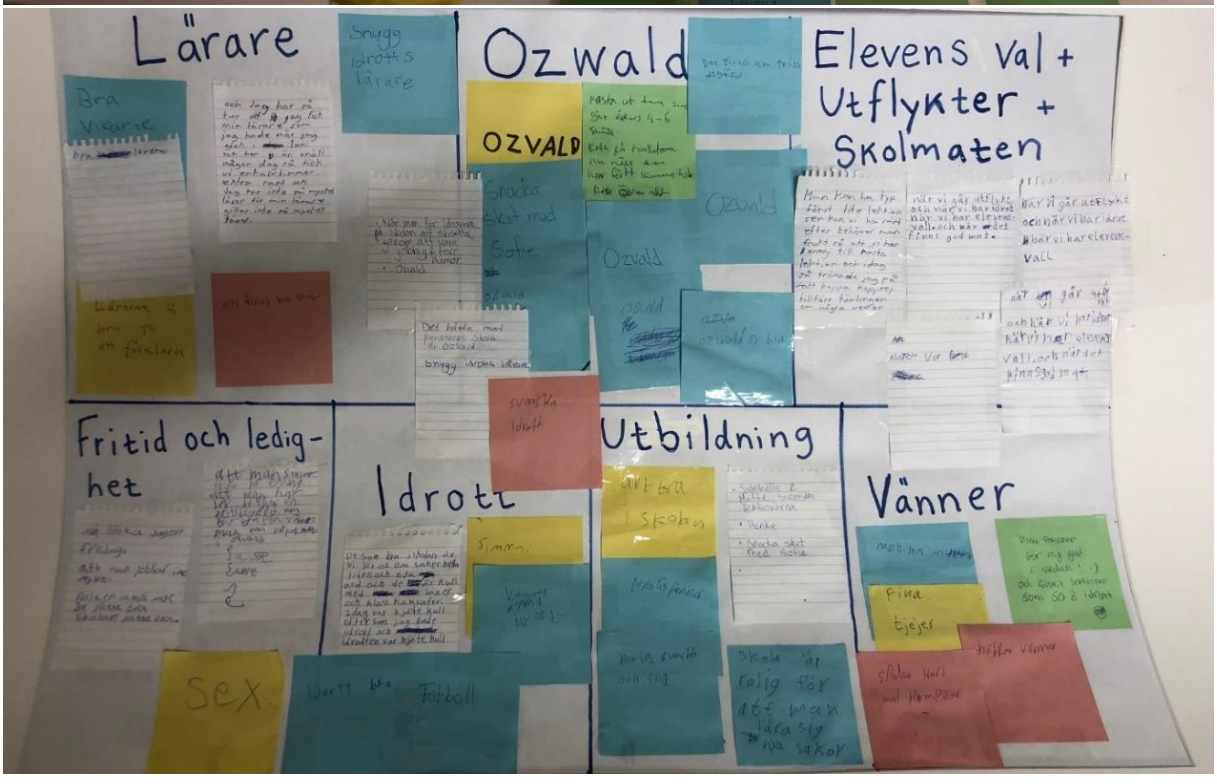

BILAGA I

Perstorps kommun är indelat i fem stycken DeSo-områden. Ett av den är utanför tätorten och fem av dem är i tätorten. Samtliga kartor och statistik är framtagen den 28 november 2019 av författaren. Källa: Kartverktyget Regina (http://geodata.scb.se/reginawebmap/main/webapp/).

Karta 2. Tätort Perstorp, indelat i fyra DeSo-områden.

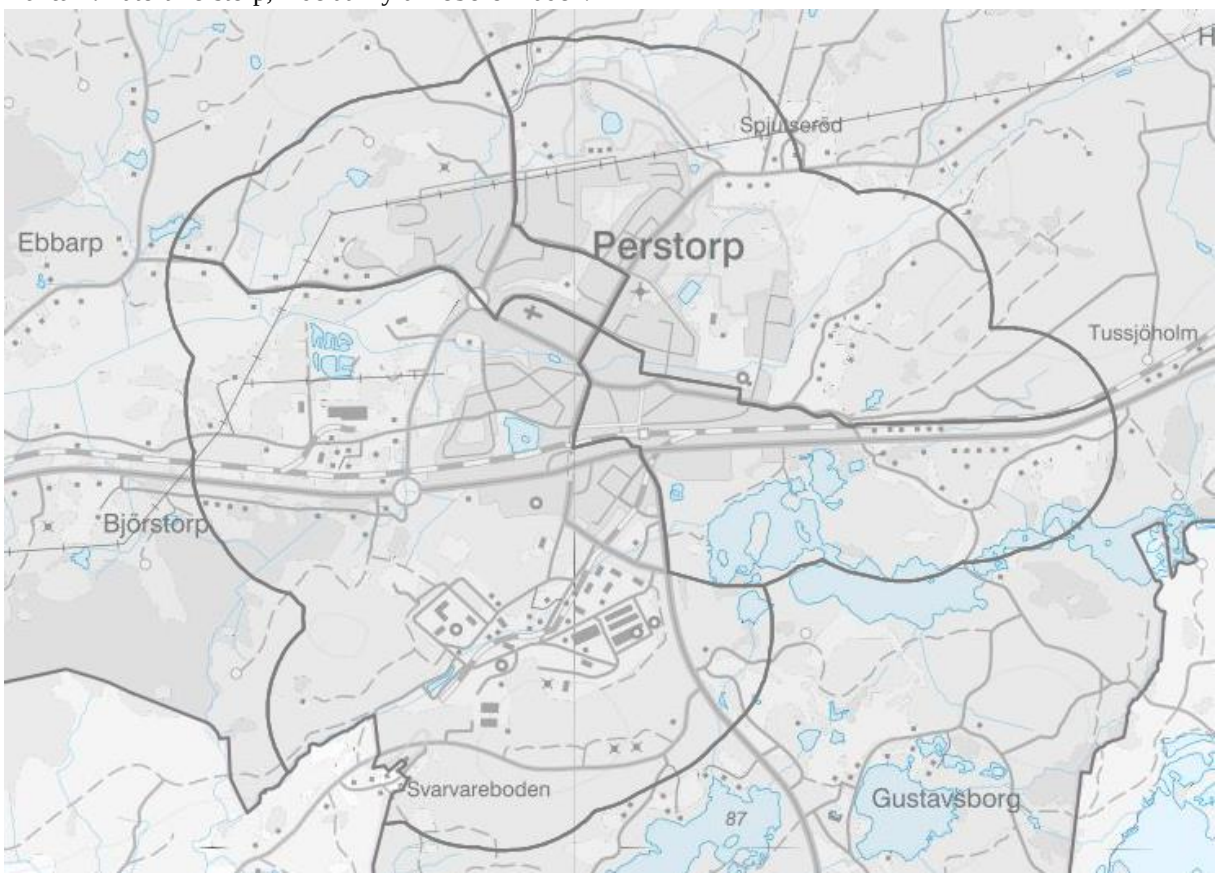

DeSo-område: **1275A0010 (Utanför tätorten)**
Befolkning avser totalbefolkningen 2018-12-31: **1 341 invånare.**
Antal hushåll avser totalt antal hushåll 2018-12-31: **560 hushåll.**
Andel utländsk bakgrund avser andel (%) personer som antingen är födda utomlands eller som är födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands 2018-12-31: **16 %.**
Andel förvärvsarbetande avser andel (%) personer 20-64 år som är förvärvsarbetande 2017: **81 %.**
Andel med eftergymnasial utbildning avser andel (%) personer 25-64 år som har eftergymnasial utbildning 2019-01-01: **26 %.**
Medianinkomst efter förvärvsinkomst avser medianinkomst för förvärvsarbetande nattbefolkning 20+ år 2017: **255 467 kr.**
Andel hushåll med ekonomisk standard över rikets median avser andel (%) hushåll 20+ år med ekonomisk standard över rikets median, 241 464 kr per konsumtionsenhet, 2017: **49 %.**
Vanligaste boende avser den mest förekommande upplåtelseformen 2018-12-31: **Äganderätt.**
Privatägda personbilar i trafik avser fordon i trafik ägda av fysisk person 2018-12-31: **879 privatägda personbilar.**

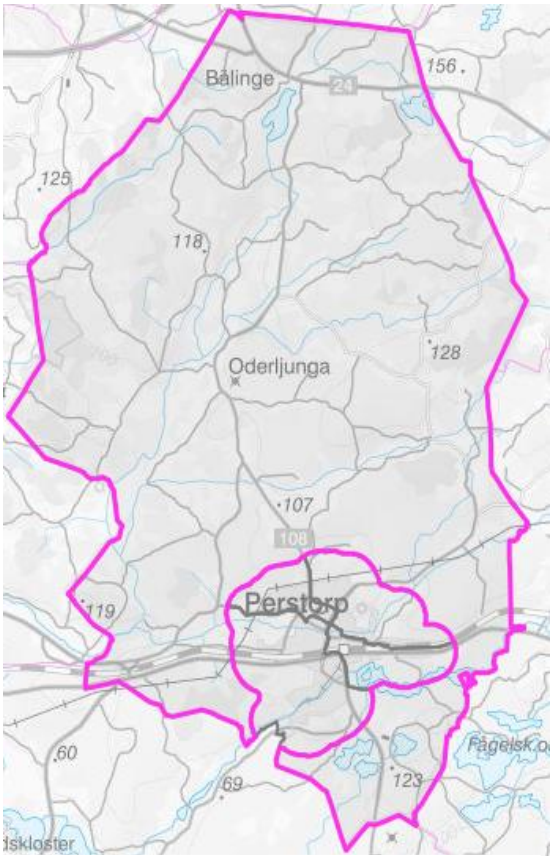

Karta 3. DeSo-område: 1275A0010.

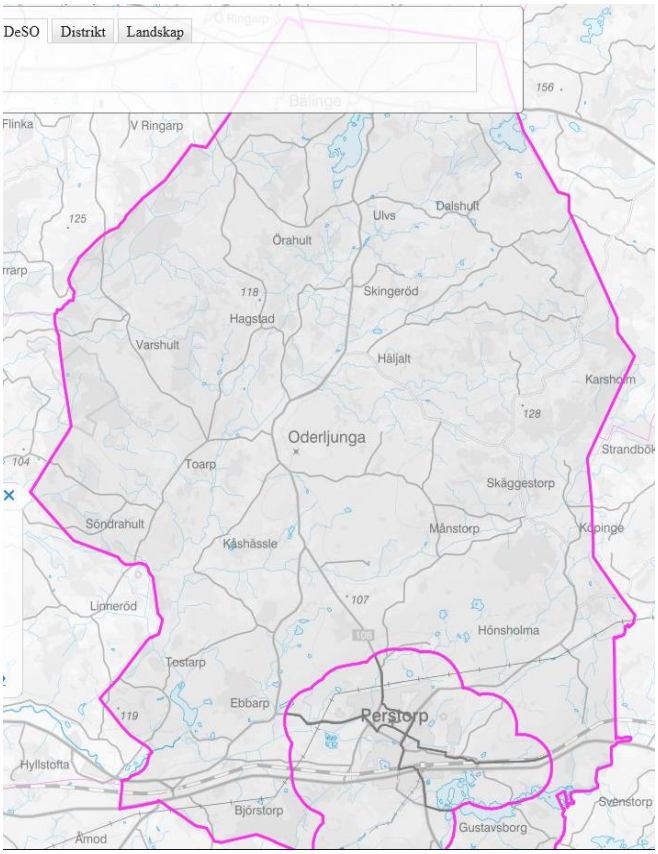

Karta 4. DeSo-område: 1275A0010.

DeSo-område: **1275C1040 (Nordvästra tätorten).**
Befolkning avser totalbefolkningen 2018-12-31: **1770 invånare.**
Antal hushåll avser totalt antal hushåll 2018-12-31: **750 hushåll.**
Andel utländsk bakgrund avser andel (%) personer som antingen är födda utomlands eller som är födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands 2018-12-31: **39 %.**
Andel förvärvsarbetande avser andel (%) personer 20-64 år som är förvärvsarbetande 2017: **63 %.**
Andel med eftergymnasial utbildning avser andel (%) personer 25-64 år som har eftergymnasial utbildning 2019-01-01: **20 %.**
Medianinkomst efter förvärvsinkomst avser medianinkomst för förvärvsarbetande nattbefolkning 20+ år 2017: **210 007 kr.**
Andel hushåll med ekonomisk standard över rikets median avser andel (%) hushåll 20+ år med ekonomisk standard över rikets median, 241 464 kr per konsumtionsenhet, 2017: **33 %.**
Vanligaste boende avser den mest förekommande upplåtelseformen 2018-12-31: **Hyresrätt**
Privatägda personbilar i trafik avser fordon i trafik ägda av fysisk person 2018-12-31: **674 privatägda personbilar.**

Karta 5. DeSo-område: 1275C1040.

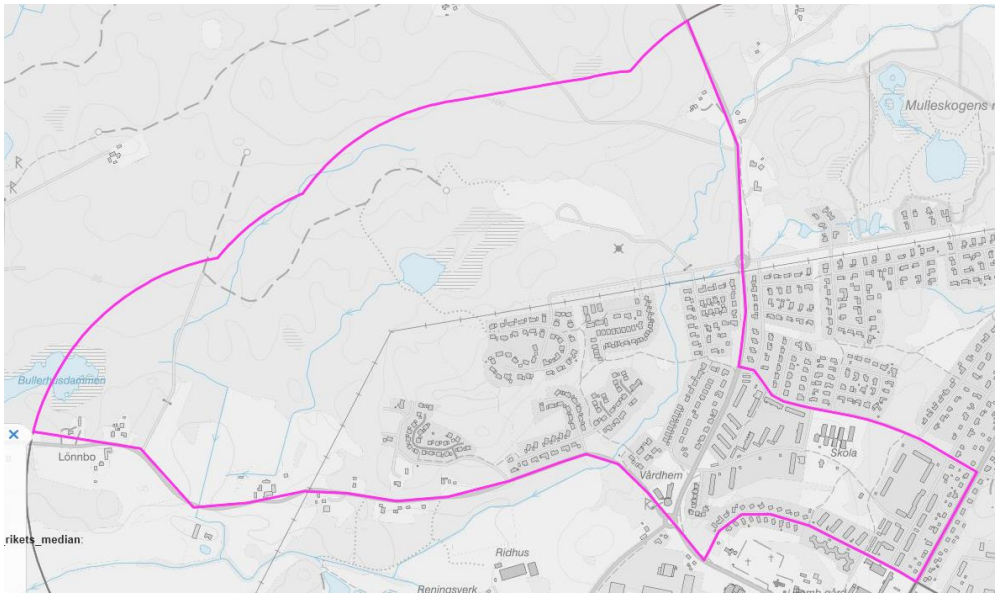

Karta 6. DeSo-område: 1275C1040.

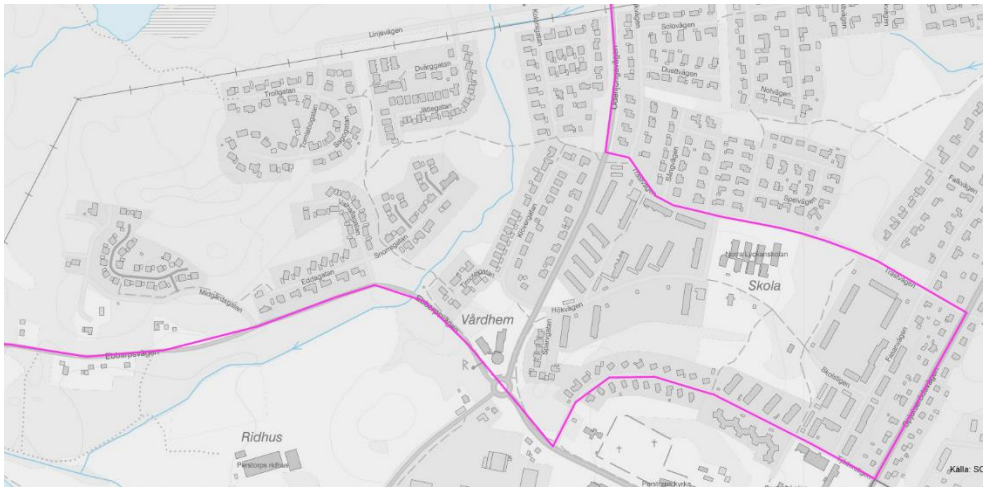

DeSo-område: **1275C1030 (Sydöstra tätorten).**
Befolkning avser totalbefolkningen 2018-12-31: **1 439 invånare.**
Antal hushåll avser totalt antal hushåll 2018-12-31: **646 hushåll.**
Andel utländsk bakgrund avser andel (%) personer som antingen är födda utomlands eller som är födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands 2018-12-31: **20 %.**
Andel förvärvsarbetande avser andel (%) personer 20-64 år som är förvärvsarbetande 2017: **75 %.**
Andel med eftergymnasial utbildning avser andel (%) personer 25-64 år som har eftergymnasial utbildning 2019-01-01: **26 %.**
Medianinkomst efter förvärvsinkomst avser medianinkomst för förvärvsarbetande nattbefolkning 20+ år 2017: **247 196 kr.**
Andel hushåll med ekonomisk standard över rikets median avser andel (%) hushåll 20+ år med ekonomisk standard över rikets median, 241 464 kr per konsumtionsenhet, 2017: **45 %.**
Vanligaste boende avser den mest förekommande upplåtelseformen 2018-12-31: **Äganderätt.**
Privatägda personbilar i trafik avser fordon i trafik ägda av fysisk person 2018-12-31: **701 privatägda personbilar.**

Karta 7. DeSo-område: 1275C1030.

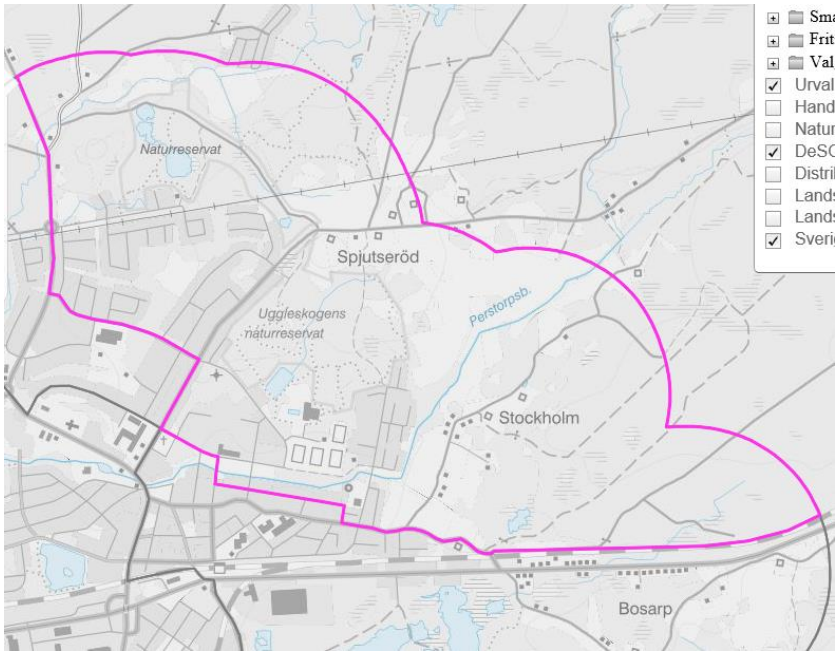

Karta 8. DeSo-område: 1275C1030.

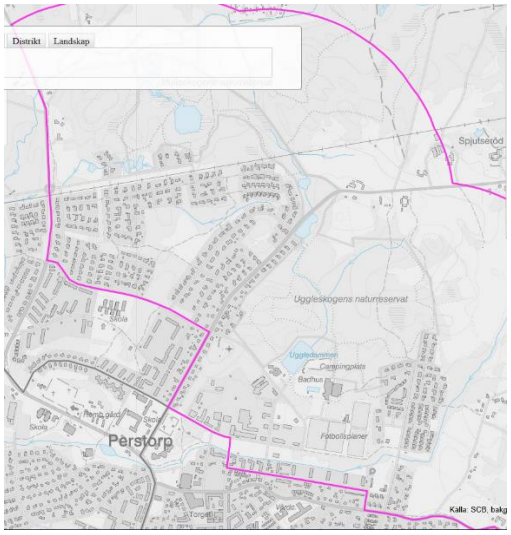

DeSo-område: **1275C1010 (Sydvästra tätorten).**
Befolkning avser totalbefolkningen 2018-12-31: **1 526 invånare.**
Antal hushåll avser totalt antal hushåll 2018-12-31: **671 hushåll.**
Andel utländsk bakgrund avser andel (%) personer som antingen är födda utomlands eller som är födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands 2018-12-31: **33 %.**
Andel förvärvsarbetande avser andel (%) personer 20-64 år som är förvärvsarbetande 2017: **69 %.**
Andel med eftergymnasial utbildning avser andel (%) personer 25-64 år som har eftergymnasial utbildning 2019-01-01: **23 %.**
Medianinkomst efter förvärvsinkomst avser medianinkomst för förvärvsarbetande nattbefolkning 20+ år 2017: **222 422 kr.**
Andel hushåll med ekonomisk standard över rikets median avser andel (%) hushåll 20+ år med ekonomisk standard över rikets median, 241 464 kr per konsumtionsenhet, 2017: **33 %.**
Vanligaste boende avser den mest förekommande upplåtelseformen 2018-12-31: **Äganderätt.**
Privatägda personbilar i trafik avser fordon i trafik ägda av fysisk person 2018-12-31: **645 privatägda personbilar.**

Karta 9. DeSo-område: 1275C1010.

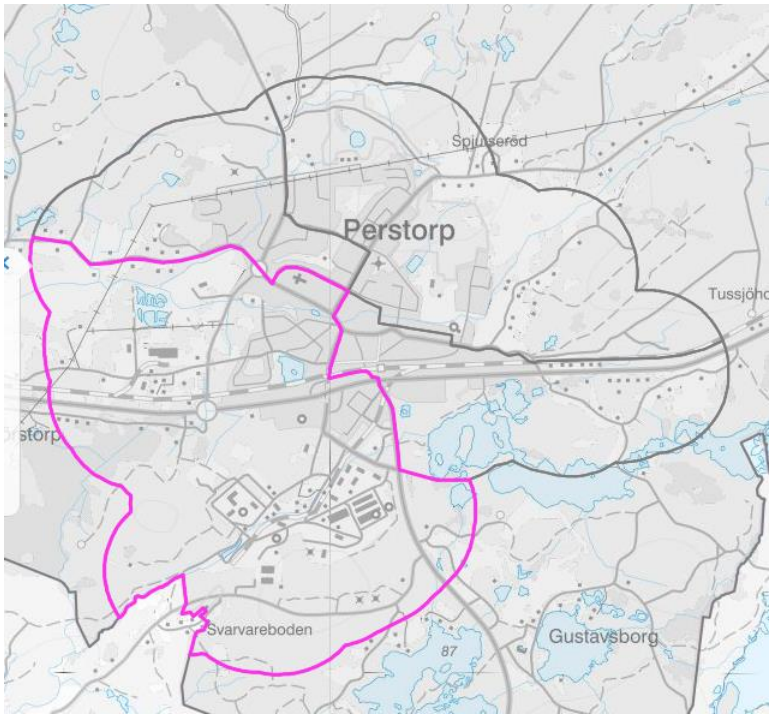

Karta 10. DeSo-område: 1275C1010

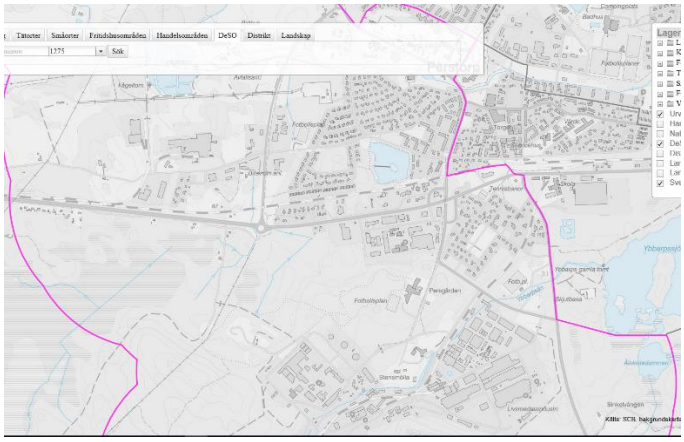

DeSo-område: **1275C1020 (Nordöstra tätorten).**
Befolkning avser totalbefolkningen 2018-12-31: **1 389 invånare.**
Antal hushåll avser totalt antal hushåll 2018-12-31: **758 hushåll.**
Andel utländsk bakgrund avser andel (%) personer som antingen är födda utomlands eller som är födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands 2018-12-31: **39 %.**
Andel förvärvsarbetande avser andel (%) personer 20-64 år som är förvärvsarbetande 2017: **66 %.**
Andel med eftergymnasial utbildning avser andel (%) personer 25-64 år som har eftergymnasial utbildning 2019-01-01: **22 %.**
Medianinkomst efter förvärvsinkomst avser medianinkomst för förvärvsarbetande nattbefolkning 20+ år 2017: **206 978 kr.**
Andel hushåll med ekonomisk standard över rikets median avser andel (%) hushåll 20+ år med ekonomisk standard över rikets median, 241 464 kr per konsumtionsenhet, 2017: **32 %.**
Vanligaste boende avser den mest förekommande upplåtelseformen 2018-12-31: **Äganderätt.**
Privatägda personbilar i trafik avser fordon i trafik ägda av fysisk person 2018-12-31: **525 privatägda personbilar.**

Karta 11. DeSo-område: 1275C1020

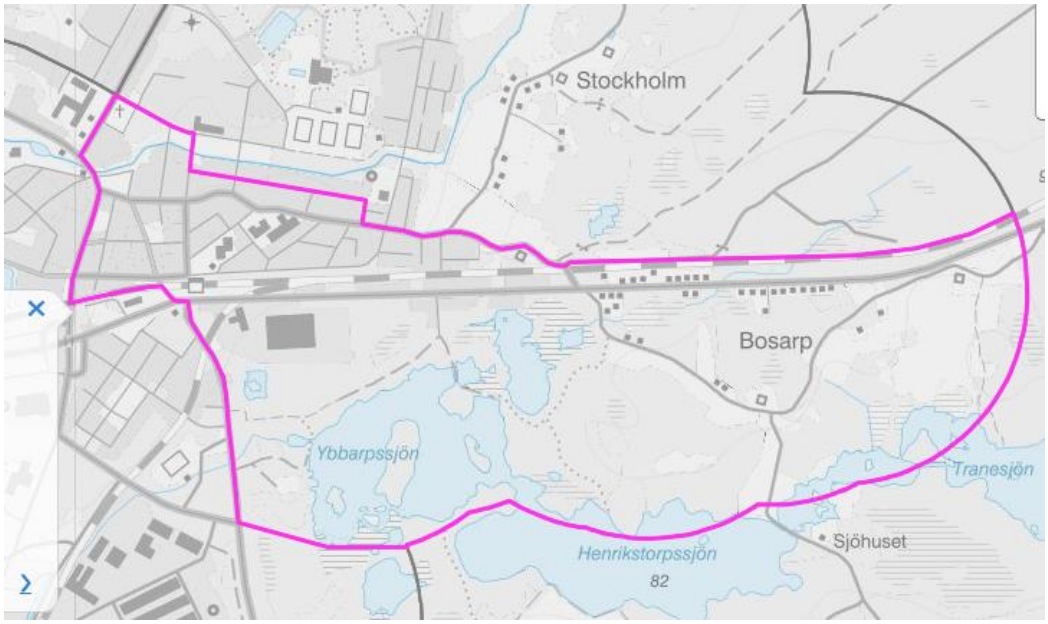

Karta 12. DeSo-område: 1275C1020

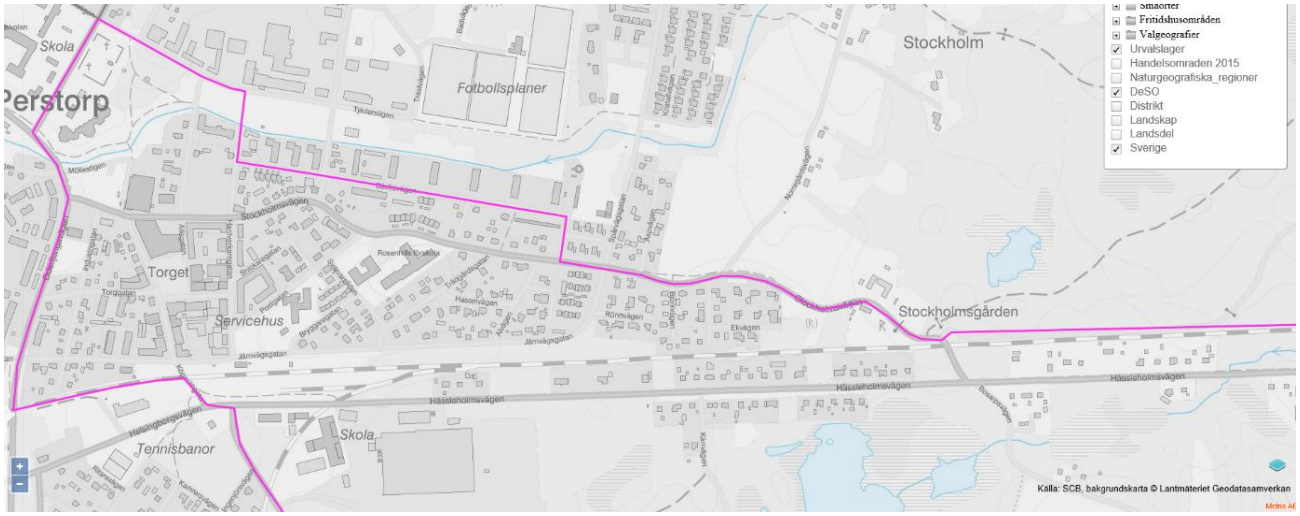

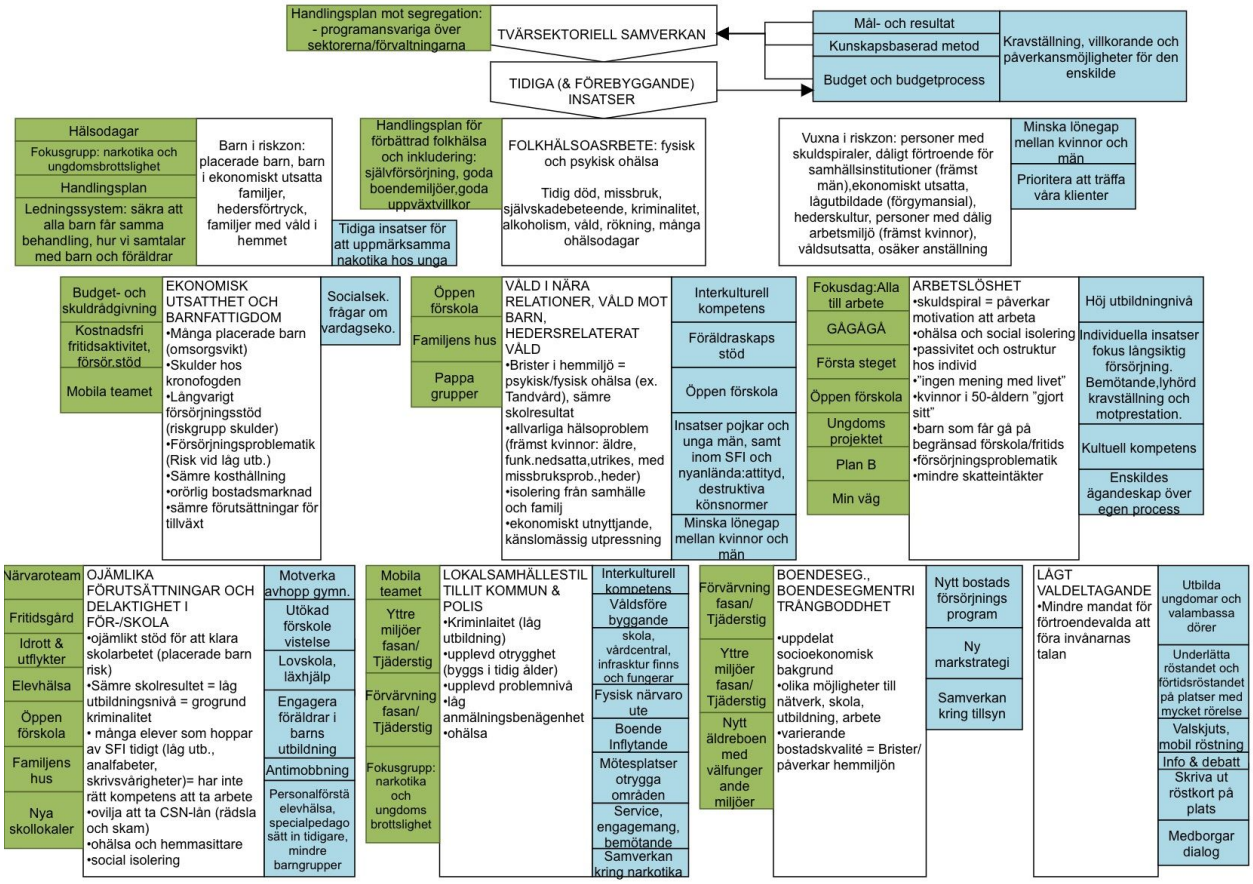
Handlingsplan mot segregation: - programansvariga över sektorerna/förvaltningarna
TVÄRSEKTORIELL SAMVERKAN
TIDIGA (& FÖREBYGGANDE) INSATSER
Mål- och resultat
Kunskapsbaserad metod
Budget och budgetprocess
Kravställning, villkorande och påverkansmöjligheter för den enskilde
Hälsodagar
Fokusgrupp: narkotika och ungdomsbrottslighet
Handlingsplan
Ledningssystem: säkra att alla barn får samma behandling, hur vi samtalar med barn och föräldrar
Barn i riskzon: placerade barn, barn i ekonomiskt utsatta familjer, hedersförtryck, familjer med våld i hemmet
Handlingsplan för förbättrad folkhälsa och inkludering: självförsörjning, goda boendemiljöer,goda uppväxtvillkor
Tidiga insatser för att uppmärksamma nakotika hos unga
FOLKHÄLSOASRBETE: fysisk och psykisk ohälsa
Tidig död, missbruk, självskadebeteende, kriminalitet, alkoholism, våld, rökning, många ohälsodagar
Vuxna i riskzon: personer med skuldspiraler, dåligt förtroende för samhällsinstitutioner (främst män),ekonomiskt utsatta, lågutbildade (förgymansial), hederskultur, personer med dålig arbetsmiljö (främst kvinnor), våldsutsatta, osäker anställning
Minska lönegap mellan kvinnor och män
Prioritera att träffa våra klienter
Budget- och skuldrådgivning
Kostnadsfri fritidsaktivitet, försör.stöd
Mobila teamet
EKONOMISK UTSATTHET OCH BARNFATTIGDOM
•Många placerade barn (omsorgsvikt)
•Skulder hos kronofogden
•Långvarigt försörjningsstöd (riskgrupp skulder)
•Försörjningsproblematik (Risk vid låg utb.)
•Sämre kosthållning
•orörlig bostadsmarknad
•sämre förutsättningar för tillväxt
Socialsek. frågar om vardageseko.
Öppen förskola
Familjens hus
Pappa grupper
VÅLD I NÄRA RELATIONER, VÅLD MOT BARN, HEDERSRELATERAT VÅLD
•Brister i hemmiljö = psykisk/fysisk ohälsa (ex. Tandvård), sämre skolresultat
•allvarliga hälsoproblem (främst kvinnor: äldre, funk.nedsatta,utrikes, med missbruksprob.,heder)
•isolering från samhälle och familj
•ekonomiskt utnyttjande, känslomässig utpressning
Interkulturell kompetens
Föräldraskaps stöd
Öppen förskola
Insatser pojkar och unga män, samt inom SFI och nyanlända:attityd, destruktiva könsnormer
Minska lönegap mellan kvinnor och män
Fokusdag:Alla till arbete
GÅGÅGÅ
Första steget
Öppen förskola
Ungdoms projektet
Plan B
Min väg
ARBETSLÖSHET
•skuldspiral = påverkar motivation att arbeta
•ohälsa och social isolering
•passivitet och ostruktur hos individ
•"ingen mening med livet"
•kvinnor i 50-åldern "gjort sitt"
•barn som får gå på begränsad förskola/fritids
•försörjningsproblematik
•mindre skatteintäkter
Höj utbildningnivå
Individuella insatser fokus långsiktig försörjning. Bemötande,lyhörd kravställning och motprestation.
Kultuell kompetens
Enskildes ägandeskap över egen process
Närvaroteam
Fritidsgård
Idrott & utflykter
Elevhälsa
Öppen förskola
Familjens hus
Nya skollokaler
OJÄMLIKA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH DELAKTIGHET I FÖR-/SKOLA
•ojämlikt stöd för att klara skolarbetet (placerade barn risk)
•Sämre skolresultet = låg utbildningsnivå = grogrund kriminalitet
• många elever som hoppar av SFI tidigt (låg utb., analfabeter, skrivsvårigheter)= har inte rätt kompetens att ta arbete
•ovilja att ta CSN-lån (rädsla och skam)
•ohälsa och hemmasittare
•social isolering
Motverka avhopp gymn.
Utökad förskole vistelse
Lovskola, läxhjälp
Engagera föräldrar i barns utbildning
Antimobbning
Personalförstä elevhälsa, specialpedago sätt in tidigare, mindre barngrupper
Mobila teamet
Yttre miljöer fasan/ Tjäderstig
Förvärvning fasan/ Tjäderstig
Fokusgrupp: narkotika och ungdoms brottslighet
LOKALSAMHÄLLESTIL TILLIT KOMMUN & POLIS
•Kriminlaitet (låg utbildning)
•upplevd otrygghet (byggs i tidig ålder)
•upplevd problemnivå
•låg anmälningsbenägenhet
•ohälsa
Interkulturell kompetens
Våldsföre byggande
skola, vårdcentral, infrasktur finns och fungerar
Fysisk närvaro ute
Boende Inflytande
Mötesplatser otrygga områden
Service, engagemang, bemötande
Samverkan kring narkotika
Förvärvning fasan/ Tjäderstig
Yttre miljöer fasan/ Tjäderstig
Nytt äldreboen med välfunger ande miljöer
BOENDESEG., BOENDESEGMENTRI TRÅNGBODDHET
•uppdelat socioekonomisk bakgrund
•olika möjligheter till nätverk, skola, utbildning, arbete
•varierande bostadskvalité = Brister/ påverkar hemmiljön
Nytt bostads försörjnings program
Ny markstrategi
Samverkan kring tillsyn
LÅGT VALDELTAGANDE
•Mindre mandat för förtroendevalda att föra invånarnas talan
Utbilda ungdomar och valambassa dörer
Underlätta röstandet och förtidsröstandet på platser med mycket rörelse
Valskjuts, mobil röstning
Info & debatt
Skriva ut röstkort på plats
Medborgar dialog

PERSTORPS
KOMMUN

2020

Handlingsplan för förbättrad folkhälsa och inkludering

RPS
N

2020-03-17

Ägare: Koncernledningen, Perstorps Kommun
Författare: Frida Beijer Brondén, Processledare

Bakgrund – Behovsanalys om segregationen i Perstorp

År 2018 beviljades Perstorps kommun, som en utav totalt 32 stycken kommuner som identifierats som socioekonomiskt eftersatta, statliga medel som del av en nationell satsning för att bryta och motverka segregation. En del av de medel som tilldelades kommunen investerades i att framställa en behovsanalys, i vilken totalt tio stycken övergripande insatsområden identifierades som särskilt viktiga att arbeta med i syfte att bryta segregationen i Perstorp (se Bilaga 1). Behovsanalysen framställdes inom ramarna för projektet Sektoriell Samverkan mot Segregation och genomfördes under 2019.

Den 13 februari 2020 anordnades en heldag för kommunens koncernledning, i syfte att bearbeta behovsanalysens resultat och påbörja arbetet mot att bryta segregationen i kommunen. Resultatet av dagen blev en handlingsplan för förbättrad folkhälsa och inkludering.

Syfte med handlingsplanen – En konkret plan som styr oss framåt

Syftet med handlingsplanen är att fastställa en konkret plan som på kort och lång sikt ska styra kommunens arbeta mot förbättrad folkhälsa och inkludering. Handlingsplanen ska ge svar på:

- Vad vi vill uppnå
- Varför vi vill uppnå det
- Hur arbetet ska genomföras
- Vem som är ansvarig för arbetet
- När vi vill uppnå utsatt mål
- Hur arbetet ska följas upp

Handlingsplanen är ett politiskt antaget dokument och arbetet styrs och organiseras enligt nedan modell. Kommunstyrelsen är ytterst ansvarig för att styra arbetet framåt, fatta beslut om riktning och fatta beslut om tilldelning av resurser för arbetet. Koncernledningen ansvarar för att bereda och förse Kommunstyrelsen med underlag för att fatta informerade och väl understödda beslut.

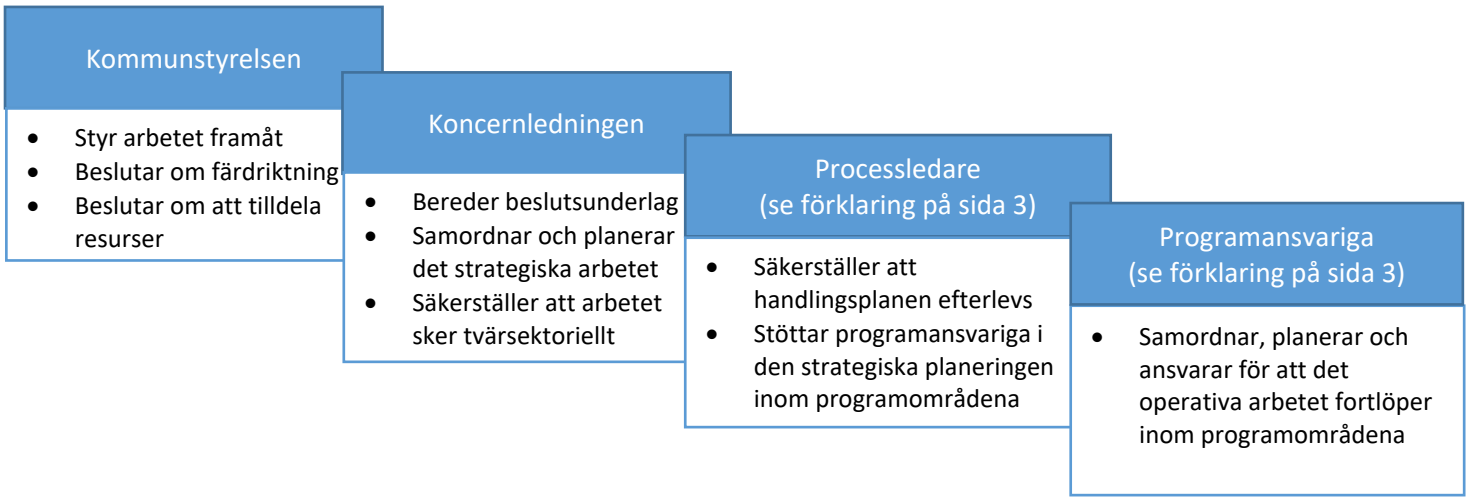

2020-03-17

Ägare: Koncernledningen, Perstorps Kommun
Författare: Frida Beijer Brondén, Processledare

Målet med handlingsplanen – bidra till en positiv förflyttning mot ett hållbart och inkluderande samhälle, och mot en förbättrad folkhälsa

Handlingsplanen ska bidra till en positiv förflyttning mot ett hållbart samhälle, och ska ha bärighet på de politiskt antagna kommunövergripande målen. Handlingsplanen ska även integreras i olika strategiska dokument så som exempelvis digitaliseringsstrategin, bostadsförsörjningsprogram m.m.

För att göra denna förflyttning genomförbar i praktiken, har en enad koncernledning identifierat två stycken övergripande målsättningar för handlingsplanen – förbättrad folkhälsa och inkludering. Att valet fallit på just dessa aspekter beror på att alla de områden som behovsanalysen belyser på ett eller annat sätt påverkas av och/eller har påverkan på folkhälsa och inkludering. Det är också utifrån dessa aspekter vi kommer mäta de yttersta resultaten av vårt arbete med att bryta segregationen.

Fokus på självförsörjning, boendemiljöer och uppväxtvillkor
Folkhälsa och inkludering är samtidigt vida begrepp som öppnar upp för stor tolkningsfrihet. För att plocka ner begreppen och omsätta dem till praktisk genomförbara handlingar har koncernledningen enats om att bryta ner de två övergripande målsättningarna i tre olika så kallade programområden:

- Självförsörjning – allas möjlighet till att försörja sig själva
- Goda boendemiljöer – allas möjlighet till att ha ett tryggt boende som man är stolt över
- Goda uppväxtvillkor för barn och unga – allas möjlighet till att växa upp under bra förhållanden som ger förutsättningar för ett bra liv

Anledningen till att koncernledningen valt att fokusera på ovan nämnda programområden beror på att samtliga tre områden spelar en central roll för ett samhälles välmående. Genom att arbeta med dessa programområden, påbörjar vi även arbetet med att undanröja hindren och skapa förutsättningar för tillväxt. Ingen av behovsområdena verkar isolerat från varandra, och effekterna av ett systematiskt och väl genomfört arbete med valda programområden kommer spilla över på andra behovsområden.

Metod för genomförande - Tvärsektoriell samverkan, tidiga insatser och tydligt ledarskap

Segregation är inte en isolerad problematik utan ett fenomen bestående av flera lager av problematiker och komplexa samhällssystem som tillsammans bidrar till dåligt fungerande och ohälsosamma samhällen. Segregation är också något som växer fram under en väldigt lång tid. För att bryta segregationen och förbättra folkhälsan, krävs således tvärsektoriell samverkan med insatser som tar sikte på att bryta ohälsosamma strukturer. Vi behöver gå från att arbeta reaktivt där skadan redan är skedd, till att med hjälp tidiga insatser bryta kedjan av ohälsosamma händelser och på så sätt föregå skadan.

För att möjliggöra ett arbete med insatser som har långsiktig påverkan på samhället, är det av avgörande vikt att man sätter behovet (programområdet) i fokus för insatserna och organiserar arbetet därefter. Detta kräver insatser inom flera olika förvaltningar eller myndigheter som i sin tur ligger inom olika politikområden. Det är inte heller omöjligt att effekterna av en insats som

genomförs inom ex. skolan visar sig inom ex. socialtjänstens verksamhet. Illustrationen nedan exemplifierar ett tvärsektoriellt arbets- och förhållningssätt.

Vi tänker oss att varje nämnd ansvarar för en bit av bäcken, men att bäckens välmående i sin helhet är kommunens gemensamma ansvar. Vattnet blir förorenat.

Stuprör: Istället för att tillsammans med övriga nämnder kartlägga var föroreningen uppkommit, börjar nämnderna individuellt arbeta med att avlägsna föroreningen inom sin beskärda del. I bästa fall kommer insatsen till viss del hjälpa så länge insatsen aktivt pågår, men så länge källan inte avlägsnas kommer floden fortsätta fyllas på med förorenat vatten.

Hängrännor (tvärsektoriell samverkan): Nämnderna analyserar bakomliggande orsak tillsammans. Resurserna sätts in i den del av bäcken där föroreningen uppkommit. Effekterna av insatsen, och inte minst av att insatsen satts in på rätt ställe, syns i alla delar av bäcken.

Som illustrationen ovan visar, innebär tvärsektoriellt arbete att man frångår att arbeta i så kallade *stuprör*, och istället arbetar utifrån motsatsbegreppet *hängrännor*. För en kommun vars organisation är van att arbeta enligt den förstnämnda modellen, är resan till att arbeta enligt den sistnämnda en läroprocess. Omställningen, som i grund och botten är en fråga om attityd- och kulturförändring, är en ledningsfråga. Därmed kommer den politiska ledningen och koncernledningen anta en stor ledarroll i denna omställning.

Ansvarig för att arbetet genomförs – Programansvariga och processledare

Vi har alla ett gemensamt ansvar för att gå från ord till handling, såväl politiker som tjänstemän, ledare som medarbetare. För att hålla ihop arbetet och se till att det fortlöper, har koncernledningen utsett en programansvarig för respektive programområde. Samtliga programansvariga är medlemmar ur koncernledningen. Till sin hjälp, har varje programansvarig en assisterande programutvecklare, även denna medlem ur koncernledningen. Utgångpunkt vid fördelning av programområden är att programansvarig tilldelas ett program som ligger utanför hennes nämnds traditionella ansvarsområde. Detta i syfte att säkra att programområdena från högsta ledning präglas av ett tvärsektoriellt förhållningssätt och perspektiv.

2020-03-17

Ägare: Koncernledningen, Perstorps Kommun
Författare: Frida Beijer Brondén, Processledare

Ansvar över programområdena är fördelade enligt följande:

Programområde 1: Självförsörjning. Programansvarig: Åke Svensson (Förvaltningschef Barn- och utbildningsförvaltningen), Assisterande programutvecklare: Alexander Hovander (Förvaltningschef Teknik- och Serviceförvaltningen)

Programområde 2: Goda boendemiljöer. Programansvarig: Annelie Börjesdotter (Förvaltningschef Socialförvaltningen) , Assisterande programutvecklare: Mattias Bjellvi (Förvaltningschef Plan- och Byggnadsförvaltningen)

Programområde 3: Goda uppväxtvillkor för barn och unga. Programansvarig: Mattias Bjellvi (Förvaltningschef Plan- och Byggnadsförvaltningen), Assisterande programutvecklare: Annelie Börjesdotter (Förvaltningschef Socialförvaltningen)

Programansvarig ansvarar för att hålla ihop arbetet, tillsätta arbetsgrupper och sätta ihop kompetenser från olika förvaltningarna. Programansvarig har sista ordet gällande vilka mål som sätts för arbetet inom programområdet och för dess aktiviteter. Programansvarig är rapporterande till koncernledningsgruppen och till processledaren.

Arbetet med handlingsplanen processleds av utvecklingsstrateg på kommunledningsförvaltningen. Processledaren ansvarar för uppföljning och säkerställning av att handlingsplanen genomförs i enlighet med utsatta tidsplaner och i enlighet med beslutad metodik och inriktning. Processledaren är också ett strategiskt stöd för koncernledningen och programansvariga i genomförandet av handlingsplanen.

Tidsplan för arbetet – År 2030 ska trenden ha vänt!

Arbetet med att bryta segregationen och förbättra folkhälsan är en process som tar tid. Punktinsatser som på kort sikt ger resultat tenderar också att ge kortsiktiga sådana. För att resultaten ska gå från vara tillfälliga statistiktoppar till hållbara uppåtgående trender behöver vi arbeta med insatser som syftar till att ta sig an de strukturella problemen. Strukturella problem är komplexa och kan inte lösas av enskilda insatser, och de insatser vi gör i ett första skede kommer i sin tur påverka vilka insatser vi behöver göra ett andra skede. Utöver *vad* (vilka insatser) vi gör, har *hur*, och med *vilken beslutsamhet* vi gör det också stor betydelse för hur lång tid arbetet kommer ta.

Exakta slutdatum går därför inte att sätta, och behovet av ett strategiskt folkhälsoarbete kommer alltid finnas. Däremot kan vi sätta en bortre gräns för när vi ska börja se uppåtgående trender. Regeringen har i sin långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation ett tidsspann på 10 år (mars 2018 – dec 2027). Vi börjar vår resa år 2020 med siktet inställt att år 2030 - då ska trenden ha vänt!

Aktiviteter – Hur ska vi nå upp till målen

Handlingsplanen innehåller inte några skarpa förslag på aktiviteter. Aktiviteterna planeras istället inom respektive programområde och av dess tvärsektoriellt sammansatta arbetsgrupper. En viktig utgångspunkt för arbetet är att börja med att bygga vidare på och förbättra de många goda insatser vi redan gör idag. Handlingarna ska vara väl understödda, både strategiskt och empiriskt. Tyngdpunkten för handlingsplanen är dock att *göra* snarare än att utreda och planera – att gå från ord till handling.

I planeringen av aktiviteterna, vilka i sig ger svaret på hur vi ska nå uppsatta mål, är det viktigt att engagera och delaktiggöra medarbetarna med sina spetskompetenser och sin kunskap. Det är medarbetaren som, i egenskap av utförare, plockar fram hur vi ska göra för att nå framåt.

Planeringen av aktiviteterna inom respektive programområde görs utifrån följande frågeställningar:

- Vad behöver vi göra för att nå önskat läge?
- För vem genomför vi insatsen?
- Har vi samsyn kring centrala begrepp?
- Hur ska det genomföras?
- Kan vi som kommun själva genomföra arbetet eller är vi beroende av någon extern?
- Påverkar, eller påverkas, vår insats (av) andra parallella insatser?

Inventera resurser – vad vi har och vad vi behöver för att genomföra arbetet

Vilka resurser arbetet är i behov av är avhängigt vilka aktiviteter som ska genomföras. Utgångspunkt för arbetet är att vi har de medarbetare vi har och de resurser vi har. Folkhälsoarbete kommer alltid att behövas, och vårt arbete måste därför anpassas efter de medel vi har och kunna bäras av de befintliga finansiella ramar som finns att tillgå. Det är därför viktigt att det finns en tydlig koppling mellan handling och mål, och att vi systematiskt arbetar in handlingsplanens aktiviteter som en integrerad del av vår ordinarie verksamhet och uppdrag.

Dialogen som behöver föras kring resurser när vi planerar aktiviteter är:

- Finns det personella resurser för att genomföra det vi önskar?
- Krävs det någon speciell kompetens?
- Medför det några kostnader?
- Finns det möjlighet att avsätta tid för arbetet?
- Behövs det några andra nödvändiga resurser?

Uppföljning av arbetet – återkommande och avgörande

För att säkerställa att det arbete som bedrivs svarar mot behoven och uppsatta målbilder, är det viktigt att följa upp, utvärdera och vid behov justera färdriktning och utformning. Som tidigare nämnts är handlingsplanen en politiskt antagen plan, och som ytterst ansvarig för resultaten är det

viktigt att politiken får kontinuerlig återkoppling på arbetet som bedrivs och de resultat som produceras. Mot denna bakgrund, kommer handlingsplanen följas upp enligt följande:

- Handlingsplanen återkommer som rapporteringspunkt på kommunstyrelsens sammanträden
- Minst en gång om året ska arbetet med handlingsplanen redovisas för kommunfullmäktige
- Handlingsplanen är en stående diskussionspunkt på Koncernledningens sammanträden

Bilaga 1. Sammanfattande översikt av den behovsanalys som framställdes inom ramarna för projektet *Sektoriell Samverkan mot Segregation*, 2019. Rubrikerna i stor text motsvarar de utvecklingsområden som identifierades i behovsanalysen. Texterna under respektive rubrik redogör för de symptom som uppstår till följd av förekomsten av det som står beskrivet i tillhörande rubrik. De gröna områdena redogör för de insatser som redan idag bedrivs i kommunen. De blåa områdena redogör för de medskick med förslag på insatser som gjordes i behovsanalysen.

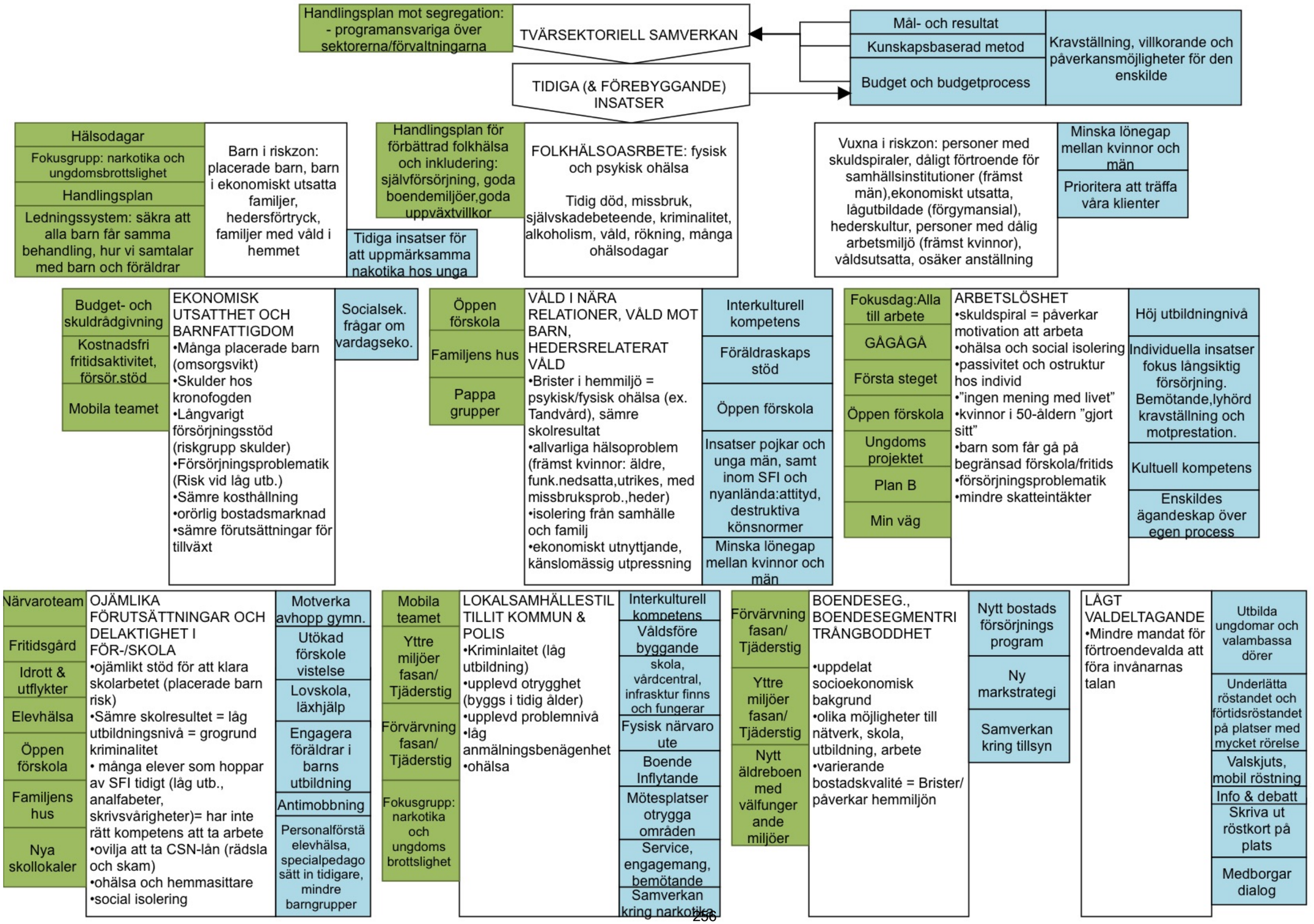

§ 26

Anmälan om att hela Perstorps kommun ska undantas enligt den nya EBO-lagstiftningen

2020/65

Sammanfattning

Riksdagen beslutade den 27 november 2019 om ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera. Riksdagens beslut innebär att en asylsökande inte ska ha rätt till dagersättning eller särskilt bidrag om han eller hon på egen hand ordnar bostad och bostaden ligger i en del av en kommun som vid inflyttningen och under den tid den asylsökande bor i den anses ha sociala och ekonomiska utmaningar.

Perstorp är en av de 32 kommuner som bedöms ha sådana betydande utmaningar och därmed berörs av lagändringen. Särskilda riktade statsbidrag har under tre år ställts till förfogande i syfte att minska segregation och utanförskap. En kartläggning, behovsanalys och handlingsplan för hur kommunen över tid ska arbeta för att bryta segregation har tagits fram och är föremål för politiskt ställningstagande i annat ärende. Den framtagna analysen visar att Perstorps kommun har stora utmaningar inom tio identifierade fokusområden.

Perstorps kommun är Skånes minsta kommun med drygt 7.500 invånare. Till skillnad från större kommuner och städer är det inte möjligt att i Perstorp peka ut enskilda kommundelar eller områden som har större andel sociala och ekonomiska utmaningar, utan dessa utmaningar finns i hela kommunen. Av denna anledning och med hänsyn till det stora utvecklingsarbete som måste genomföras utifrån kommunens socio-ekonomiska status, bör hela Perstorps kommun undantas enligt den nya EBO-lagstiftningen

Ronny Nilsson (S) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag till beslut.

Kommunstyrelsens förslag till beslut,

Kommunfullmäktige beslutar,

att till Migrationsverket anmäla att hela Perstorps kommun ska undantas enligt den nya EBO-lagstiftningen

PERSTORPS KOMMUN

Kommunledningskontoret
Ulf Bengtsson, Kommundirektör
Ulf.bengtsson@perstorp.se, 0435-39311

Tjänsteskrivelse

Datum
24 februari 2020

Dnr 2017/183

Kommunstyrelsen

Anmälan om att hela Perstorps kommun ska undantas enligt den nya EBO-lagstiftningen

1. Ärendet

Riksdagen beslutade den 27 november 2019 om ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera. Riksdagens beslut innebär att en asylsökande inte ska ha rätt till dagersättning eller särskilt bidrag om han eller hon på egen hand ordnar bostad och bostaden ligger i en del av en kommun som vid inflyttningen och under den tid den asylsökande bor i den anses ha sociala och ekonomiska utmaningar. Perstorp är en av de 32 kommuner som bedöms ha sådana betydande utmaningar och därmed berörs av lagändringen.

En viktig utgångspunkt i beslutet om lagändringen är att det ska vara enkelt för asylsökande att etableras i svenska samhället. Beslutet bedöms minska koncentrationen av asylsökande i bostadsområden med socioekonomiska utmaningar samt medföra att asylsökande i större utsträckning bor i Migrationsverkets boenden eller i områden där förutsättningarna för integration är bättre. Perstorps kommun har under en följd av år haft en stor andel asylsökande som bosatt sig i kommunen med stöd av den s.k. EBO-lagstiftningen. Av denna anledning har Perstorp under flera år undantagits som mottagningskommun för nyanlända med uppehållstillstånd från Migrationsverkets boenden.

Konsekvensen av lagändringen kan förväntas bli att:
- områden med socioekonomiska utmaningar avlastas,
- problem med trångboddhet och andra ohållbara boendesituationer ska kunna förebyggas,
- problem med segregation ska kunna förebyggas

Lagändringen trädde i kraft den 1 januari 2020. Begränsningen av rätten till dagersättning får dock effekt först i samband med att en förteckning över vilka områden som omfattas börjar gälla den 1 juli 2020. Migrationsverket ansvarar för förteckningen. Perstorps kommun ska därför anmäla vilka delar av kommunen som ska anges i förteckningen. Anmälan ska ske till Migrationsverket senast den 30 april 2020 och innan detta görs ska Länsstyrelsen ges tillfälle att yttra sig över vilken eller vilka delar av kommunen som anmälan bör avse. Samråd med Länsstyrelsen har skett vid möte den 21 februari 2020.

Perstorps kommun har av regeringen angivits som en av 32 socio-ekonomiskt eftersatta kommuner i landet. Särskilda riktade statsbidrag har under tre år ställts till förfogande i syfte att minska segregation och utanförskap. En kartläggning, behovsanalys och

handlingsplan för hur kommunen över tid ska arbeta för att bryta segregation har tagits fram och är föremål för politiskt ställningstagande i annat ärende. Den framtagna analysen visar att Perstorps kommun har stora utmaningar inom tio identifierade fokusområden. Perstorps kommun är Skånes minsta kommun med drygt 7.500 invånare. Till skillnad från större kommuner och städer är det inte möjligt att i Perstorp peka ut enskilda kommundelar eller områden som har större andel sociala och ekonomiska utmaningar, utan dessa utmaningar finns i hela kommunen. Av denna anledning och med hänsyn till det stora utvecklingsarbete som måste genomföras utifrån kommunens socio-ekonomiska status, bör hela Perstorps kommun undantas enligt den nya EBO-lagstiftningen.

Länsstyrelsen har efter genomfört samråd inkommit med yttrande, bilaga 1. (Inkommer den 6 mars 2020)

2. Underlag/bilagor
1. Kommundirektörens tjänsteskrivelse, 24 februari 2020
2. Länsstyrelsens yttrande, 6 mars 2020

3. Förslag till beslut
Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att till Migrationsverket anmäla att hela Perstorps kommun ska undantas enligt den nya EBO-lagstiftningen.

_____

Perstorp den 24 februari 2020

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

Beslutet skickas till:
Migrationsverket

Yttrande gällande Perstorps kommuns anmälan om områdesbegränsning av eget boende för asylsökande

Beslut

Länsstyrelsen Skåne bedömer att Perstorps kommuns anmälan om att hela kommunen ska områdesbegränsas gällande eget boende för asylsökande är motiverad.

Beskrivning av ärendet

Innan en kommun gör en anmälan till Migrationsverket ska kommunen ge länsstyrelsen tillfälle att yttra sig över vilken eller vilka delar av kommunen som anmälan bör avse.

Länsstyrelsen Skåne har tagit del av Perstorps kommuns samrådsunderlag gällande anmälan att hela kommunen ska omfattas av områdesbegränsning av eget boende för asylsökande.

Anledning som ges är att Perstorps kommun under flera år har haft ett högt mottagande av egenbosatta nyanlända liksom av asylsökande både i ABO och EBO. I februari 2020 befinner sig 182 asylsökande i kommunen, varav 11 i EBO. Kommunen strävar också efter att förändra det utmanande läge kring de socioekonomiska utmaningar som finns inom flera områden inom kommunen. Länsstyrelsen Skåne har tagit del av Perstorps kommuns *Behovsanalys och rekommendationer för att förebygga, minska och motverka segregation i Perstorps kommun - underlagsrapport och rekommendationer till kommunens fortsatta arbete mot segregation* (2019-01-10).

Perstorps kommun vill genom områdesbegränsningen skapa möjlighet att strategiskt arbeta med de utmaningar som kommunen står inför. För att arbeta aktivt med utpekade utvecklingsområden anses det vara nödvändigt att hela kommunen omfattas av områdesbegränsning.

Synpunkter

Bedömning av om begränsningen omfattar områden som kan anses ha sociala och ekonomiska utmaningar

Länsstyrelsen Skåne bedömer att begränsningen omfattar områden som kan anses ha sociala och ekonomiska utmaningar. Som framkommer i kommunens analys så

finns inte utmaningarna specifikt i ett område utan begränsas snarare till vissa gator, fastigheter eller viss postadress inom hela kommunen. Kommunen har bifogat aktuellt underlag i form av underlagsrapport i arbetet mot segregation.

Bedömning om det finns omotiverade skillnader mellan valda områden
I förarbetena framgår att begränsningen bör vara så snäv som möjligt och inriktas på att lösa de problem som finns med asylsökandes eget boende i framför allt områden med socioekonomiska utmaningar där problemen försämrar kommunens planeringsförutsättningar. Utifrån förarbetena framkommer också att det är regeringens uppfattning att problematiken bör vara mer påtaglig och leda till en mer generell påverkan på de socioekonomiska förhållandena i området och inte begränsas så snart det i ett område uppstår vissa sådana problem.

Länsstyrelsen Skåne bedömer att kommunen har påvisat att alla områden har utmaningar kring utbildningsnivå, sysselsättning, arbetslöshet och andelen mottagare av försörjningsstöd. Eftersom dessa områden i kommunen är utspridda kan Perstorps kommuns begäran om att områdesbegränsningen ska gälla hela kommunen motiveras. Kommunen har också antagit en handlingsplan för insatser framåt.

Länsstyrelsen vill påpeka att det på sikt är viktigt att följa hur många asylsökande som ordnar eget boende inom kommunen. Likaså att analysera effekterna av denna egenbosättning för att även framöver säkerställa att områdesbegränsningen är så snäv som möjligt, samt effekterna av områdesbegränsningarna ur ett barnperspektiv.

Länsstyrelsen Skånes slutsats är att det inte finns omotiverade skillnader mellan de områden som valts ut i kommunen.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt Förordning (1994:361), § 7b ska kommuner innan anmälan av områden som ska undantas från eget boende ge Länsstyrelsen möjlighet att yttra sig över vilken eller vilka delar av kommunen som ska omfattas. De kommuner som omfattas av begränsningar av asylsökandes möjligheter till eget boende anges i Förordning (2018:151) om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden.

Länsstyrelsens bedömning görs utifrån följande förarbeten:

- Regeringens proposition 2019/20:10 Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande
- Promemoria Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande
- Ett ordnat mottagande - gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande SOU 2018:22

De som medverkat i beslutet

Detta yttrande har beslutats av länsöverdirektör Ola Melin, efter föredragning av integrationsutvecklare Gunilla Holmlin. I beslutets beredning har även avdelningschef Peter Cavala och enhetschef Åsa Stenbäck Holmér deltagit.

Ola Melin

Gunilla Holmlin

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

§ 28

Rapport av granskning intern kontroll 2019
2020/66

Sammanfattning
Enligt den av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, ska intern kontrollplan årligen godkännas av respektive nämnd/styrelse.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen skall, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden i den omfattning som fastställts i den interna kontrollplanen. Genomförd uppföljning rapporteras till nämnder/styrelsen eller motsvarande oavsett utfall. Vid upptäckta brister lämnas också förslag på åtgärder för att förbättra kontrollen.

Nämnden/styrelsen ska varje år rapportera till kommunstyrelsen, resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden. Rapporteringen ska samtidigt ske till kommunens revisorer. Allvarligare brott mot eller brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till kommunstyrelsen och kommunens revisorer.

Kommunstyrelsen beslutar,

att den interna kontrollen inom samtliga nämnder och styrelser varit tillräcklig, samt

att med godkännande överlämna rapporten till kommunfullmäktige och kommunrevisionen

PERSTORPS KOMMUN

Ekonomikontoret
Anders Ottosson, 0435-39244
anders.ottosson@perstorp.se

Tjänsteskrivelse

Datum
2020-02-16

Referens

Kommunstyrelsen

RAPPORT AV GRANSKNING AV INTERNA KONTROLLPLANER ÅR 2019 – SAMTLIGA NÄMNDER OCH STYRELSER

Sammanfattning

Enligt den av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, ska intern kontrollplan årligen godkännas av respektive nämnd/styrelse.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen skall, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden i den omfattning som fastställts i den interna kontrollplanen. Genomförd uppföljning rapporteras till nämnder/styrelsen eller motsvarande oavsett utfall. Vid upptäckta brister lämnas också förslag på åtgärder för att förbättra kontrollen.

Nämnden/styrelsen ska varje år rapportera till kommunstyrelsen, resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden. Rapporteringen ska samtidigt ske till kommunens revisorer. Allvarligare brott mot eller brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till kommunstyrelsen och kommunens revisorer.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,

att den interna kontrollen inom samtliga nämnder och styrelser varit tillräcklig, samt

att med godkännande överlämna rapporten till kommunfullmäktige och kommunrevisionen.

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

Anders Ottosson
Ekonomichef

Beslutet skickas till:
Ekonomichef

RAPPORT AV GRANSKNING ENLIGT

INTERNA KONTROLLPLANER

ÅR 2019

SAMTLIGA NÄMNDER OCH STYRELSER

Bildrappuppfintkon19

PERSTORPS KOMMUN

Ekonomikontoret
Anders Ottosson, 0435-39244
anders.ottosson@perstorp.se

Tjänsteskrivelse

Datum
20220-02-16

Referens

Kommunstyrelsen

RAPPORT AV GRANSKNING AV INTERNA KONTROLLPLANER ÅR 2019 – SAMTLIGA NÄMNDER OCH STYRELSER

Sammanfattning

Enligt den av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, ska intern kontrollplan årligen godkännas av respektive nämnd/styrelse.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen skall, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden i den omfattning som fastställts i den interna kontrollplanen. Genomförd uppföljning rapporteras till nämnder/styrelsen eller motsvarande oavsett utfall. Vid upptäckta brister lämnas också förslag på åtgärder för att förbättra kontrollen.

Nämnden/styrelsen ska varje år rapportera till kommunstyrelsen, resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden. Rapporteringen ska samtidigt ske till kommunens revisorer. Allvarligare brott mot eller brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till kommunstyrelsen och kommunens revisorer.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,

att den interna kontrollen inom samtliga nämnder och styrelser varit tillräcklig, samt

att med godkännande överlämna rapporten till kommunfullmäktige och kommunrevisionen.

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

Anders Ottosson
Ekonomichef

Beslutet skickas till:
Ekonomichef

KOMMUNSTYRELSEN

§ 2

Uppföljning av internkontrollplan år 2019 – kommunstyrelsen
2019/161

Sammanfattning
Kommunstyrelsen beslöt att för år 2019 godkänna plan för intern kontroll inom dess verksamhetsområden enligt nedan.

- Åtgärder efter medborgarsynpunkter
- Upphandlingar genomförs inte
- Brister i skriftliga beställningar

Resultat av uppföljningen, anmälda brister/avvikelser och vidtagna åtgärder till förbättringar finns redovisade i till ärendet tillhörande handlingar.

I de fall det anmälts brister har åtgärder vidtagits för att förbättra kontrollen.

Kommunstyrelsen beslutar,

att den interna kontrollen är tillräcklig, samt

att godkänna uppföljning av internkontrollplan för år 2019

Beslutet skickas till
Ekonomichef

PERSTORPS KOMMUN

Ekonomikontoret
Anders Ottosson, 0435-39244
anders.ottosson@perstorp.se

Tjänsteskrivelse

Datum
2019-12-16

Referens

Kommunstyrelsen

Uppföljning av internkontrollplan år 2019 – kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslöt att för år 2019 godkänna plan för intern kontroll inom dess verksamhetsområden enligt nedan,

- Åtgärder efter medborgarsynpunkter
- Upphandlingar genomförs inte
- Brister i skriftliga beställningar

Resultat av uppföljningen, anmälda brister/avvikelser och vidtagna åtgärder till förbättringar finns redovisade på bifogade bilagor.

I de fall det anmälts brister har åtgärder vidtagits för att förbättra kontrollen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,

att den interna kontrollen är tillräcklig, samt

att godkänna uppföljning av internkontrollplan för år 2019.

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

Anders Ottosson
Ekonomichef

Beslutet skickas till:
Ekonomichef

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Kommunstyrelsen

Process/rutin; Åtgärder efter medborgarsynpunkter

Kontrollmoment; E-tjänsten "Synpunkter och felanmälan"

Kontrollansvar; Kart- GISingenjör

Frekvens; Två ggr/år (juni och december)

Metod; 10 – 20 % av ärendena

Rapportering till; Ekonomichef

Risk; Medel

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Under tiden 20190101 – 20191004 har 140 stycken "Synpunkter och felanmälningar" registrerats/kommit in i E-tjänsteportalen ABOU. Slumpmässigt är 20 utav dessa kontrollerade.

Anmälda brister/avvikelser

En brist är att återkoppling till kund/medborgare inte skett via E-tjänsteportalen utan har utförts utanför via telefon/egna mailklienten Outlook, vilket innebär att det inte går att säkerställa/följa upp om allt är återrapporterat till kund/medborgare.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

För att lösa/åtgärda detta så kommer utbildning/information till alla berörda såsom Kontaktcenter, Handläggare att genomföras.
Eftersom Kontaktcenter är "första kontakten i ärendet" så kommer De att ha extra bevakning på de avslutade/inkomna case/ärende.

Kontroll utförd (datum); 2019-10-04

Kontrollansvarig; Mats Johansson

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Kommunstyrelsen

Process/rutin; Åtgärder efter medborgarsynpunkter

Kontrollmoment; E-tjänsten "Synpunkter och felanmälan"

Kontrollansvar; Kart- GIS ingenjör

Frekvens; Två ggr/år (juni och december)

Metod; 10 – 20 % av ärendena

Rapportering till; Ekonomichef

Risk; Medel

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Under tiden 20191005 – 20191215 har 39 stycken "Synpunkter och felanmälningar" registrerats/kommit in i E-tjänsteportalen ABOU. Slumpmässigt är 7 utav dessa kontrollerade.

Anmälda brister/avvikelser

En brist är fortfarande att återkoppling till kund/medborgare inte alltid sker via E-tjänsteportalen utan har utförts utanför via telefon/egna mailklienten Outlook, vilket innebär att det inte går att säkerställa/följa upp om allt är återrapporterat till kund/medborgare.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

En ändring/justering i E-tjänsten är gjord så att man vid återkoppling till kund/medborgare ska välja meddelande mall eller återkoppling telefon, bara för att det ska sparas i E-tjänsten och ska kunna följas upp i E-tjänsteportalen. Information är skickat till förvaltningsbrevådorna med information om att informera handläggarna om att följa detta, kontaktcenter är också informerade.
Eftersom Kontaktcenter är "första kontakten i ärendet" så kommer De att ha extra bevakning på de avslutade/inkomna case/ärende.

Kontroll utförd (datum); 2019-12-16

Kontrollansvarig; Mats Johansson

INSTRUKTIONER VID ÅTERKOPPLING TILL MEDBORGARE/ANMÄLARE

Om återkoppling önskas i ärendet klicka på Skicka meddelande:

Välj e-postmall beroende på e-post eller telefon återkoppling:

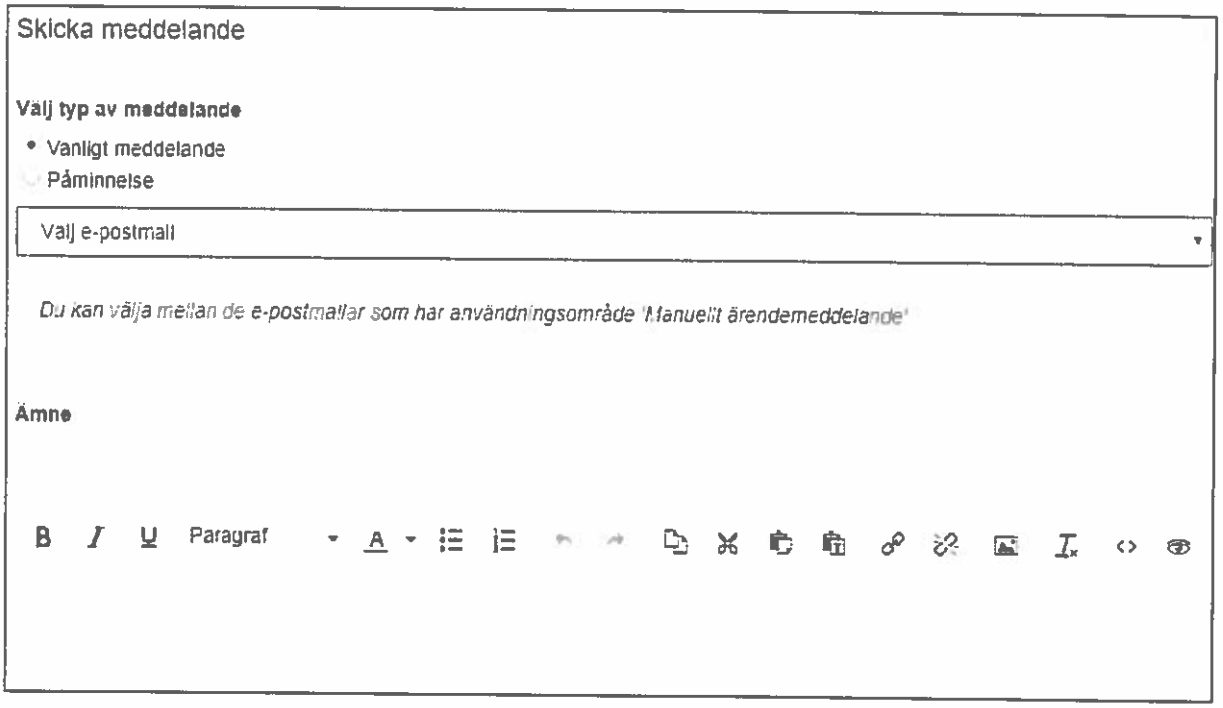

Dessa mallar ska användas vid återkoppling annars kan vi inte följa ärendet i ABOU, e-tjänsteportalen

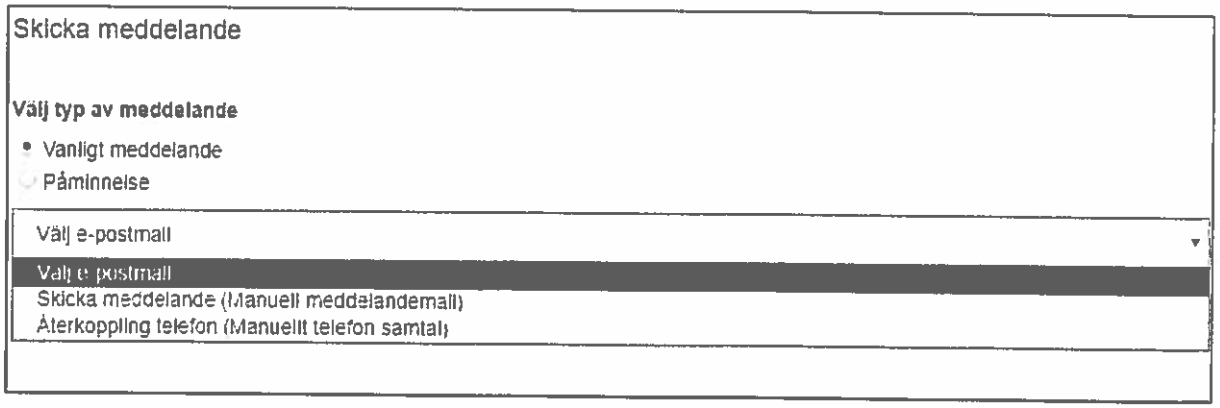

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Kommunstyrelsen/teknik och service

Process/rutin; Upphandlingar genomförs inte

Kontrollmoment; Kontroll att avtal finns för inköp och utförande av tjänster

Kontrollansvar; Upphandlingsansvarig

Frekvens; Löpande

Metod; Avstämning av upphandlingsplan och genomförande

Rapportering till; Förvaltningschef

Risk; Allvarlig

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Cirka hälften av de planerade upphandlingarna för 2019 har genomförts.
För en del har upphandlare inte fått någon information om upphandling ska genomföras eller någon annan har genomfört denne.
Några har beställts från Klippan eftersom de genomförde den förra av samma art.
6 styck upphandlingar har tillkommit under året.

Anmälda brister/avvikelser

Regelbundna möten med förvaltningschef där upphandlingsfrågor har lyfts.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Möte med förvaltningschef och upphandlingschef från Klippan, där förhoppningen var att Klippan kunde ta fler upphandlingar från Perstorp, men så är inte fallet.

Det kommer fortsatt finnas upphandlingar som inte hinner genomföras i tid.
Beställningar från förvaltningarna måste komma in till upphandlare i mycket god tid, så de hinner med i planering för kommande år.
Allmänt verkar det som att både chefer och beställare behöver utbildas i offentlig upphandling för att förstå att upphandling är tidskrävande.

Kontroll utförd (datum);
2019-12-12

Kontrollansvarig; Laila Schüler
Upphandlingsansvarig

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Kommunstyrelsen/teknik och service

Process/rutin: Brister i skriftliga beställningar

Kontrollmoment; Kontroll att beställningar och avrop görs skriftligen eller vid telefonsamtal kompletteras med skriftlig beställning/avrop

Kontrollansvar: Driftsingenjör, assistent

Frekvens; Löpande

Metod: Fakturakontroll

Rapportering till: Förvaltningschef

Risk; Medel

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Vid kontroll av fakturor har jag kommit fram till att det finns stora brister i skriftliga beställningar.
Det fungerar inom maskinservice och till stor del inom byggnad.
När det gäller maskin- och grävtjänster ser det inte ut som det finns några skriftliga beställningar och rangordning av entreprenörer fungerar dåligt.

Anmälda brister/avvikelser

Har påtalat några gånger för personal att skriftliga beställningar med start och slutdatum ska göras, och att beställning ska bifogas fakturan.
Det finns vitesklausul i upphandlingarna, men dessa kan inte nyttjas utan skriftliga beställningar.
Rangordning i avtalen kan lättare följas om skriftliga beställningar sköts och risken för skadestånd från entreprenörer minskar om alla får de jobb de har rätt till.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Har påtalat att skriftliga beställningar ska göras.

Kontroll utförd (datum);
2019-12-12 Laila Schüler

Kontrollansvarig: Driftsingenjör, assistent

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Kommunstyrelsen/teknik och service

Process/rutin; Brister i skriftliga beställningar

Kontrollmoment; Kontroll att beställningar och avrop görs skriftligen eller vid telefonsamtal kompletteras med skriftlig beställning/avrop

Kontrollansvar; Driftsingenjör, assistent

Frekvens; Löpande

Metod; Fakturakontroll

Rapportering till; Förvaltningschef

Risk; Medel

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Klart bättre än året innan, ca 70% av jobben

Anmälda brister/avvikelser

Det är beroende av vilken bransch det gäller om man är duktig på att skicka beställningar. Bygg skickas så gott som alltid medan el och vvs slarvas en del med. Har att göra med storlek på jobbet. Är det en elbortfabt som hänger så skickas det inte en beställning

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Informerat entreprenörer som inte kräver beställning först innan jobb utförs.

Kontroll utförd (datum); 17/12 - 19

Kontrollansvarig; Driftsingenjör, assistent Håkan Eriksson

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

PERSTORPS KOMMUN BJUVS KOMMUN KLIPPANS KOMMUN ÅSTORP

PROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2020-01-28

Överförmyndarnämnden 4K

Plats och tid:	Perstorps kommunhus , Eken kl. 09:00-12.00
Beslutande	Eva Stjärnlind (S), ordförande Terhi Laine (S), ledamot Richard Ridwall (S), ledamot Mikael Henrysson (SD) tjänstgörande ersättare
Övriga deltagande	Kicky Sinclair (M), ersättare Anna-Lena Lundin, enhetschef Hans Åström, handläggare Camilla Nilsson-Paulsson, handläggare Peter Hansson, handläggare Irene Lätt, sekreterare
Utses att justera	Mikael Henrysson
Justeringens datum och plats	2020-01-31 Kommunhuset

Paragrafer
85-102

Ordförande
Eva Stjärnlind

Sekreterare
Irene Lätt

Justerare
Mikael Henrysson

Anslaget publiceras	2020-01-31	Anslaget tas bort	2020-02-21
Förvaringsplats för protokollet	Kommunhuset i Perstorp, Överförmyndarnämnden 4K		

§ 89

Uppföljning av Internkontroll 2019

Sammanfattning

Enligt det av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, skall 2019 års interna kontrollplaner följas upp.

Överförmyndarnämnden 4K beslutar,

att den interna kontrollen är tillräcklig
att godkänna uppföljning av internkontrollplan år 2019, samt
att överlämna rapporten till kommunstyrelsen i respektive samverkankommunerna.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen i Bjuv
Kommunstyrelsen i Klippan
Kommunstyrelsen i Perstorp
Kommunstyrelsen i Åstorp

PERSTORPS KOMMUN BJUVS KOMMUN KLIPPANS KOMMUN ÅSTORP

Bilaga 1.

(5.)

Överförmyndarnämnden 4K

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum 2020-01-09

Uppföljning av Internkontroll 2019

Sammanfattning

Enligt det av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, skall 2019 års interna kontrollplaner följas upp.

Underlag / bilagor

Uppföljning av Internkontrollplan 2019 : Kronofogdemyndighet
Polis
Skatteverket

Förslag till beslut:

- att den interna kontrollen är tillräcklig
- att godkänna uppföljning av intern kontrollplan år 2019, samt
- att överlämna rapporten till kommunstyrelsen

Anna-Lena Lundin
Enhetschef
Överförmyndarnämnden 4K

Irene Lätt
Handläggare
Överförmyndarnämnden 4K

Postadress
284 85 PERSTORP

Besöksadress
Torget 1

Telefon
0435-390 00 vx

Fax
0435-355 51

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Överförmyndarnämnden 4K

Process/rutin;	Kontroll av anmärkning hos kronofogdemyndigheten årligen, samt vid nytt uppdrag
Kontrollmoment;	Granskningsrutin vid kontroll görs mot kronofogdemyndigheten för att säkerställa att godman/ förvaltare inte hamnat på obestånd.
Kontrollansvar;	Överförmyndarhandläggare
Frekvens;	Årligen
Metod;	Kontroll mot kronofogdemyndighetens register
Rapportering till;	Verksamhetschef
Risk;	Allvarlig

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Kontroll av ställföreträdare har genomförts i nämnda register.

Anmälda brister/avvikelser

Inga gode män / förvaltare förekommer i registret.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Inga åtgärder då gode män / förvaltare inte förekom i registret.

Kontroll utförd (datum); 2020-01-09

Kontrollansvarig; Handläggare

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Överförmyndarnämnden 4K

Process/rutin; Kontroll mot polisens register, alltid vid nytt uppdrag

Kontrollmoment; Granskningsrutin vid kontroll görs mot Polisens för att säkerställa att godman/ förvaltare inte hamnat polisens register.

Kontrollansvar; Överförmyndarhandläggare

Frekvens; Årligen och vid nytt uppdrag

Metod; Kontroll mot polisens register

Rapportering till; Verksamhetschef

Risk; Allvarlig

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Kontroll av ställföreträdare har genomförts i nämnda register.

Anmälda brister/avvikelser

Inga gode män / förvaltare förekommer i registret.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Inga åtgärder då gode män / förvaltare inte förekom i registret.

Kontroll utförd (datum); 2020-01-09

Kontrollansvarig; Handläggare

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Överförmyndarnämnden 4K

Process/rutin;	Kontroll mot skatteverket vid djupgranskning genom skattekontoutdrag för huvudmannen
Kontrollmoment;	Granskningsrutin vid kontroll görs mot Skatteverket för att säkerställa att godman / förvaltare har redovisat sociala avgifter och avdragen skatt till skatteverket vid uppdrag när huvudmannen själv betalar arvodet.
Kontrollansvar;	Överförmyndarhandläggare
Frekvens;	Vid djupgranskning
Metod;	Kontroll mot skatteverket , begäran om skattekontoutdrag vid djupgranskning.
Rapportering till;	Verksamhetschef
Risk;	Måttlig

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Kontroll mot skatteverket om inbetalning av sociala avgifter och avdragen skatt när huvudmannen själv betalar arvode och vid djupgranskning.
En del ställföreträdare inlämnar skattekontoutdrag utan att det är djupgranskning.

Anmälda brister/avvikelser

Inga brister upptäckta.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Inga åtgärder då kontrollen inte visade några brister.

Kontroll utförd (datum); 2020-01-09

Kontrollansvarig; Handläggare

RÄDDNINGSNÄMNDEN

§ 1

Uppföljning av internkontrollplan år 2019 – räddningsnämnden
2019/163

Sammanfattning
Räddningsnämnden beslöt att för år 2019, godkänna plan för intern kontroll och omfatta "Medarbetarsamtal- och lönesamtal", "Tillsyner enligt lagen om skydd och olyckor", "Framförande av tungt fordon vid utryckning" och "Intern utbildning/övning operativ personal".

Resultat av uppföljningen, anmälda brister/avvikelser och vidtagna åtgärder till förbättringar finns redovisade i till ärendet tillhörande material.

I de fall det anmälts brister har åtgärder vidtagits för att förbättra kontrollen.

Räddningsnämnden beslutar,

att den interna kontrollen är tillräcklig, samt

att godkänna uppföljning av internkontrollplan år 2019, samt

att överlämna rapporten till kommunstyrelsen

Beslutet skickas till
Räddningschef

PERSTORPS KOMMUN

Räddningstjänsten
Leif Hylander, 0435-31205
leif.hylander@perstorp.se

Datum
2019-12-27

Referens

Uppföljning av internkontrollplan år 2019 – räddningsnämnden

Räddningsnämnden beslöt att för år 2019, godkänna plan för intern kontroll och omfatta "Medarbetarsamtal- och lönesamtal", "Tillsyner enligt lagen om skydd och olyckor", "Framförande av tungt fordon vid utryckning" och "Intern utbildning/övning operativ personal".

Resultat av uppföljningen, anmälda brister/avvikelser och vidtagna åtgärder till förbättringar finns redovisade på bifogade bilagor.

I de fall det anmälts brister har åtgärder vidtagits för att förbättra kontrollen.

Förslag till beslut

Räddningsnämnden beslutar,

att den interna kontrollen är tillräcklig, samt

att godkänna uppföljning av internkontrollplan år 2019, samt

att överlämna rapporten till kommunstyrelsen.

Leif Hylander
Förvaltningschef

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet;	Räddningsnämnden/räddningstjänsten
Process/rutin;	Medarbetar- och lönesamtal
Kontrollmoment;	Genomförs enligt gällande regelverk
Kontrollansvar;	Brandinspektör
Frekvens;	I samband med tidpunkter när medarbetar- och lönesamtal ska vara genomförda
Metod;	Avstämning med personalen
Rapportering till;	Förvaltningschef
Risk;	Allvarlig

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan
Medarbetarsamtal har delvis genomförts enligt plan.

Anmälda brister/avvikelser
Medarbetar- och lönesamtal har delvis genomförts enligt plan.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser
Bättre planering för 2020.

Kontroll utförd (datum); 2019-12-18

Kontrollansvarig; Brandinspektör

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Räddningsnämnden/räddningstjänsten

Process/rutin; Tillsyner enligt lagen om skydd och olyckor sker enligt plan avseende förebyggande brandskyddsarbete

Kontrollmoment; Enligt plan

Kontrollansvar; Brandinspektör

Frekvens; Två gånger per år (juni och december)

Metod; Avstämning mot plan

Rapportering till; Förvaltningschef

Risk; Allvarlig

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan
Tillsyner enligt Lag om skydd mot olyckor samt Lag om brandfarliga och explosiva varor har genomförts enligt plan. Vissa tillsyner genomförda med andra myndigheter.

Anmälda brister/avvikelser
Inga avvikelser.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser
Inga åtgärder vidtagna.

Kontroll utförd (datum); 2019-12-13

Kontrollansvarig; Brandinspektör

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Räddningsnämnden/räddningstjänsten

Process/rutin;	Utbildning och övning av framförande av tungt fordon vid utryckning
Kontrollmoment;	Genomförda utbildningar och övningar i förhållande till plan
Kontrollansvar;	Styrkeledare
Frekvens;	2 ggr/år
Metod;	Kontroll att årets planerade övningar och utbildningar genomförts och att alla som ska ha deltagit har gjort det
Rapportering till;	Förvaltningschef
Risk;	Allvarlig

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan
Körövning avseende teknik på tunga fordon i körgård med räddningstjänstens tunga fordon har genomförts för samtliga personal vid tre tillfällen i augusti 2019.

Anmälda brister/avvikelser
Inga avvikelser

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser
Inga åtgärder vidtagna

Kontroll utförd (datum); 2019-12-13

Kontrollansvarig; Styrkeledare

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Räddningsnämnden/räddningstjänsten

Process/rutin; Intern utbildning / övning operativ personal

Kontrollmoment; Genomförda utbildningar och övningar i förhållande till plan och med rätt kvalitet

Kontrollansvar; Styrkeledare

Frekvens; 2 ggr/år

Metod; Kontroll att övningar och utbildningar genomförts efter uppgjord övningsplanering med uppföljning av deltagande

Rapportering till; Förvaltningschef

Risk; Allvarlig

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan
Utbildningar och övningar genomförda enligt plan. Samtlig operativ personal har deltagit vid övningar/utbildningar enligt planering.

Anmälda brister/avvikelser
Inga avvikelser.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser
Inga åtgärder vidtagna.

Kontroll utförd (datum); 2019-12-13

Kontrollansvarig; Styrkeledare

BYGGNADSNÄMNDEN

§ 2

Uppföljning intern kontrollplan 2019
2019/152

Sammanfattning
Uppföljning av intern kontroll för Byggnadsnämnden 2019 rör handläggningstid för lov och anmälningsärenden.
Inga avvikelser/brister har noterats. Därför föreslås inga åtgärder.

Byggnadsnämnden beslutar,

att godkänna uppföljning av intern kontrollplan 2019, daterad 2019-12-20 samt

att överlämna den till kommunstyrelsen för beslut.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

PERSTORPS KOMMUN

BN
Mats Johansson, Titel
mats.johansson@perstorp.se,

Tjänsteskrivelse
2020-01-15

Dnr 2019/152

Byggnadsnämnden

Uppföljning intern kontrollplan 2019

Sammanfattning
Uppföljning av intern kontroll för Byggnadsnämnden 2019 rör handläggningstid för lov och anmälningsärenden.
Inga avvikelser/brister har noterats. Därför föreslås inga åtgärder.

Ärendet
Uppföljning av intern kontroll ska genomföras årligen. Byggnadsnämnden har beslutat att för 2019 granska handläggningstiden för lov- och anmälningsärenden.
Kart och GIS ingenjören har granskat handläggningstiderna för lov- och anmälningsärenden och konstaterat att det inte föreligger någon anmärkning trots begränsade resurser och avsaknad av administrativt stöd. Således föreslås inga åtgärder till förbättringar då brister/avvikelser inte noterats.

Förslag till beslut

Byggnadsnämnden beslutar,

att godkänna uppföljning av intern kontrollplan 2019, daterad 2019-12-20 samt

att överlämna den till kommunstyrelsen för beslut.

Mattias Bjellvi

Stadsarkitekt/Plan- och byggchef
Perstorps kommun

Mats Johansson

Handläggare titel
Perstorps kommun

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Byggnadsnämnden/Plan- och byggförvaltning

Process/rutin; Handläggningstid lov- och anmälningsärenden.

Kontrollmoment; Lov- och anmälningsärenden.

Kontrollansvar; Kart- GIS-ingenjör.

Frekvens; En gång per år.

Metod; Stickprov: Minst 5 slumpmässigt valda ärenden.

Rapportering till; Byggnadsnämnd samt Kommunstyrelse.

Risk; Medel

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

På de inkomna lov- och anmälningsärenden som slumpmässigt valts ut och kontrollerats innehöll inte några anmärkningar trots begränsade resurser/administrativt stöd.

Anmälda brister/avvikelser

Inga.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Inga.

Kontroll utförd (datum); 2019-12-20

Kontrollansvarig;

Mats Johansson
Kart- GIS-ingenjör

BARN- OCH UTB.NÄMNDEN

§ 1

Internkontrollplan samt bruttorisklista för år 2019
2019/3

Sammanfattning
Barn- och utbildningsnämnden beslutade 2019-01-29 att granska:

- Kontroll av barnomsorg inom föreskriven tid efter ansökan. (4 mån)
- Andel elever som genomför nationella prov.
- Avgiftsfri skola. Kontroll av om, och i så fall vilka, avgifter eller kostnader tagits ut av familjer i grundskolan.
- Kontroll av att beslut i nämnd verkställs inom föreskriven tid.

Förvaltningen har inkommit med resultatet av granskningen enligt bilagor.
Anette Lantz (M) har önskemål att mallarna är lika till nästa år.

Barn- och utbildningsnämndens beslutar,

att den interna kontrollen är tillräcklig

att godkänna uppföljning av intern kontrollplan för 2019, samt

att överlämna rapporten till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Ekonomichef

Dnr 2019/3

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet: BUN

Process/rutin: Kontroll av barnomsorg inom föreskriven tid efter ansökan (max 4 mån)

Kontrollmoment: Samtliga placeringar 2019

Kontrollansvar: Respektive rektor Sassa Gullberg och Eva-Marie Svensson

Frekvens: Löpande årlig rapport

Metod: Manuell avstämning, ansökan mot beslut om placering

Rapportering till: Förvaltningschef

Risk: Att inte få plats i barnomsorg kan för den enskilde medföra stor olägenhet

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Placerade totalt 168 st
Placerade inom garantitid 146 st
Placerade efter garantitid 22 st

Anmälda brister/avvikelser

Vidtagna atgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Kontroll utförd (datum): 191218

Kontrollansvarig: Sassa Gullberg och Eva-Marie Svensson

Barnomsorg inom föreskriven tid efter ansökan max 4 mån

SG VP

Dnr 2019/3 5

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Barn- och utbildningsnämnden

Process/rutin; Kontroll av nämndbeslut

Kontrollmoment; Kontroll av att nämndens beslut verkställs

Kontrollansvar: Nämndsekreterare

Frekvens: Löpande under året
Metod: Samtliga nämndbeslut följs upp för att tillse att de verkställs och avslutas alternativt att verkställan är på börjad.

Rapportering till: Förvaltningschef
Rapportering är gjord löpande under året och slutrapportering är gjord till förvaltningschef 2020-01-03.

Risk: Allvarlig

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Samtliga beslut är kontrollerade

Anmälda brister/avvikelser

Samtliga beslut är verkställda

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Kontroll är utförd löpande under året i samband med arkivering av protokoll av nämndsekreterare.

Kontroll utförd 2020-01-03;

Kontrollansvarig: Gunilla Wall

VP

Dnr 2019/3

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet: BUN

Process/rutin; Avgiftsfri skola. Kontroll av om, och i så fall vilka, avgifter eller kostnader som tagits ut av familjer i grundskolan.

Kontrollmoment; Samtliga kostnader eller avgifter redovisas till respektive rektor löpande.

Kontrollansvar; Respektive rektor

Sannolikhet (S): 2 (1=osannolik, 2=mindre sannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K): 2 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K): 4

Risk; Måttlig (1-2=låg, 3-6=måttlig, 7-9=medel, 10-16=allvarlig)

Beskrivning av risk; Grundskolan ska vara avgiftsfri så att alla barn ska kunna delta på lika villkor i alla moment som förekommer i skolan.

Frekvens; Löpande med årlig rapport.

Metod; Rektor tar upp frågan vid de regelbundna arbetsplatsträffarna.

Rapportering till; Förvaltningschef

Oderljunga skola:	Det har inte tagits ut några avgifter eller kostnader förutom att eleverna fått ta med egen fika vid något tillfälle.
Park- och Norra Lyckan:	Det har inte tagits ut några avgifter eller kostnader förutom att eleverna fått ta med egen fika vid något tillfälle.
Centralskolan:	I årskurs 4 – 6 får eleverna vid enstaka tillfällen ta med godis och i någon klass har det förekommit inköp av liten julklapp. I årskurs 7 – 9 förekommer inga avgifter eller kostnader för familjerna alls.

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning

VP

Dnr 2019/3

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet: BUN

Process/rutin; Andel elever som genomför nationella prov.

Kontrollmoment; Samtliga prov.

Kontrollansvar; Respektive rektor

Beskrivning av risk; De nationella proven är ett sätt att mäta elevernas kunskaper statistiskt. För att statistiken ska bli rättvisande är det viktigt att så många elever som möjligt deltar.
Eftersom proven är obligatoriska är utgångspunkten förstås att alla elever ska göra provet, men i vissa fall kan det ändå finnas skäl att undanta en elev från ett nationellt prov. Det krävs så kallade särskilda skäl för att undanta en elev och det är rektorn som beslutar om en elev ska undantas från att ett nationellt prov helt eller delvis. Särskilda skäl kan till exempel vara att eleven saknar de kunskaper i svenska språket som krävs för att kunna genomföra ett prov.

Frekvens; Vid varje provtillfälle.

Metod; Avstämning deltagande vid prov mot elevlistor.

Rapportering till; Förvaltningschef

Rektorerna vid skolenheterna har rapporterat följande:

Oderljunga skola:	Samtliga elever har genomfört proven.
Norra Lyckan skolan:	97 % av eleverna har genomfört NP i matematik. 85 % av eleverna har genomfört NP i svenska/svenska som andraspråk. Samtliga elever som bedömts ha förutsättningar har genomfört proven.
Centralskolan:	Ca 10 % av eleverna i årskurs sex genomförde inte de nationella proven och 19 % av i årskurs nio genomfördes inte. Samtliga elever som inte genomförde proven på Centralskolan beviljades undantag av rektor. Av de elever som ska genomföra proven och haft förutsättningar att genomföra dem har samtliga genomfört alla delprov.

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

VP

SOCIALNÄMNDEN

§ 1

Uppföljning av intern kontroll 2019
2019/8

Sammanfattning
I internkontrollplanen 2019 beslutade nämnden att tre områden skulle undersökas; avvikelserutin, rehabiliteringsutredning samt ärendehandläggning. Kontrollmetoden är för samtliga områden stickprov. Det finns brister i följsamheten avseende utredningstiden för avvikelser, som är över 14 dagar i de flesta fall samt att ärenden i vissa fall inte avslutas utan ligger öppna i systemet, alternativt avslutas utan åtgärd. IFO har inte hanterat avvikelserna enligt rutin utan på annat sätt. Det finns inget resultat att rapportera vad gäller rehabiliteringsutredningar, eftersom det nya systemet som är upphandlat beräknas tas i bruk under tidig vår 2020. Samtliga chefer arbetar dock med rehabiliteringsinsatser i de fall där det är aktuellt, och verksamheten har förhållandevis låga sjuktal. Ärendehandläggningen vid myndighetsutövning fungerar i stort sett väl, vilket ger god rättssäkerhet. Det finns dock förbättringsområden i form av utbildning inom IBIC samt dokumentation.

Socialnämnden beslutar

att godkänna uppföljningen av internkontrollplanen 2019,
att den interna kontrollen är tillräcklig samt
att överlämna rapporten till kommunstyrelsen

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

PERSTORPS KOMMUN

Socialnämnden

PROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2020-01-21

Plats och tid	Kommunhuset, Karpen kl. 14:00-16:45
Beslutande	Jenny Delén (M), ordförande Göran Långström (PF), 1 vice ordförande Elisabeth Holmer (S), 2 vice ordförande Britt-Inger Andréasson (C) Håkan Abrahamsson (PF) Ulla-Britt Brandin (KD) Percy Stoltz (SD) Berith Lantz (S), tjänstgörande ersättare Mona Lisa Stålbrand (SD), tjänstgörande ersättare
Övriga deltagande	Anna Wendt (M), ersättare Astrid Rietz (PF), ersättare Annelie Börjesdotter, förvaltningschef Anders Ivarsson, nämnd-/utredningssekreterare Patrik Wilhelmsson, verksamhetschef VO Anders Fasth, ekonom §§ 1-4 Victor Vilsmyr, utvecklingsstrateg § 6 Britt Tullberg, myndighetsstrateg §§ 6-7, 9
Utses att justera	Håkan Abrahamsson — Berith Lantz
Justeringens datum och plats	2020-01-21 Kommunhuset
	Paragrafer 1-15
Ordförande	Jenny Delén
Sekreterare	Anders Ivarsson
Justerare	Håkan Abrahamsson — Berith Lantz

Anslaget publiceras	2020-01-22	Anslaget tas bort	2020-02-12
Förvaringsplats för protokollet	Kommunhuset		

SOC
Annelie Börjesdotter, Förvaltningschef socialförvaltningen
annelie.borjesdotter@perstorp.se, 0435-391 41

Socialnämnden

Uppföljning av intern kontroll 2019

Sammanfattning
I internkontrollplanen 2019 beslutade nämnden att tre områden skulle undersökas; avvikelserutin, rehabiliteringsutredning samt ärendehandläggning. Kontrollmetoden är för samtliga områden stickprov. Det finns brister i följsamheten avseende utredningstiden för avvikelser, som är över 14 dagar i de flesta fall samt att ärenden i vissa fall inte avslutas utan ligger öppna i systemet, alternativt avslutas utan åtgärd. IFO har inte hanterat avvikelserna enligt rutin utan på annat sätt. Det finns inget resultat att rapportera vad gäller rehabiliteringsutredningar, eftersom det nya systemet som är upphandlat beräknas tas i bruk under tidig vår 2020. Ärendehandläggningen vid myndighetsutövning fungerar i stort sett väl, vilket ger god rättssäkerhet. Det finns dock förbättringsområden i form av utbildning inom IBIC samt dokumentation.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att godkänna uppföljningen av internkontrollplanen 2019,
att den interna kontrollen är tillräcklig samt
att överlämna rapporten till kommunstyrelsen

Annelie Börjesdotter
Förvaltningschef socialförvaltningen
Perstorps kommun

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen

UPPFÖLJNING AV INTERNKONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Socialförvaltningen

Process/rutin; Avvikelserutin

Kontrollmoment; Säkerställa att registrerade avvikelser åtgärdas enligt rutin

Kontrollansvar; Förvaltningschef, MAS och utvecklingsstrateg

Frekvens; 1 ggr/år

Metod; Stickprov

Rapportering till; Socialnämnd

Risk; Sannolik sannolik, konsekvens allvarlig

Resultat av uppföljning av interkontrollplan

Kontroll av hur processen fungerar utifrån beslutad rutin. Kontrollerna har genomförts i verksamheterna i februari med uppföljning i september 2019. Mängden avvikelser för perioden är. 168 st avvikelser läkemedel, 276 st avvikelser fall, 51 st övrigt. Avvikelserna har minskat med 60 st under perioden. Medarbetarna rapporterar in avvikelser på en god detaljnivå. Områdescheferna har bristande dokumentation avseende riskanalys och åtgärdsplaner. Dessa ska vara en naturlig del i avvikelsehanteringen. Chefernas utredningstider är enligt kontrollen för långa alt för korta. Detta indikerar på dålig följsamhet till upprättad rutin. Det finns yrkesgrupper som är bra på att arbeta med hela processen kring avvikelsehantering, en sådan är rehabiliteringspersonal. Inom individ och familjeomsorgen fanns det inga avvikelser registrerade, vilket uppmärksammandes i samband med kontrollen. Dessa hanterades vid denna tidpunkt utanför systemet.

Anmälda brister/avvikelser

Det finns brister i följsamheten avseende utredningstiden som är över 14 dagar i de flesta fall samt att ärenden i vissa fall inte avslutas utan ligger öppna i systemet alt avslutas utan åtgärd. Det saknas dokumentation av områdescheferna, dock har cheferna i förekommande fall öppnat inkommande avvikelser i systemet. Vilket ska ses som positivt. Individ och familjeomsorgen har inte hanterat avvikelserna enligt rutin, utan hanterat avvikelserna på annat sätt.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Det är självklart viktigt att denna rutin fungerar till fullo, då detta är en naturlig del av det ständiga förbättringsarbetet. I anslutning till att kontrollerna har genomförts, så har MAS tillsammans med utvecklingsstrateg genomfört verksamhetsutbildningar på APT inom varje

chefsområde. Där har man tydligt gått igenom hela processen som till viss del har varit otydlig för medarbetare och chefer. Positiva effekter av detta kan enligt undertecknads samtal med MAS redan nu registreras. Individ och familjeomsorgen registrerar och hanterar numera sina avvikelser på ett korrekt sätt. Det är viktigt att processen avvikelsehantering finns kvar som en kontrollpunkt i den interna kontrollen även 2020 för att utvärdera och säkerställa kvalitén samt att rutinen hanteras och efterlevs. Det finns i plan att avvikelsehanteringen ska hanteras i Stratsys som en del i internkontroll, införandet pågår. Slutligen kan konstateras att det är inte mängden avvikelser som är det viktigaste utan ev. åtgärder och förbättringar.

Kontroll utförd (datum); sammanställs 2020-01-07

Kontrollansvarig; Annelie Börjesdotter

UPPFÖLJNING AV INTERNKONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Socialförvaltningen

Process/rutin; Rehabiliteringsutredning

Kontrollmoment; Säkerställa att rehabiliteringsutredningar görs vid upprepad korttidsfrånvaro, längre frånvaro eller på begäran.

Kontrollansvar; Förvaltningschef och HR-chef

Frekvens; Löpande

Metod; Stickprov

Rapportering till; Socialnämnd

Risk; Sannolikhet sannolik, konsekvens allvarlig

Resultat av uppföljning av interkontrollplan

Det finns inget resultat att meddela på denna punkt. Anledningen till detta är att det nya systemet där chefer och berörda ska registrera och arbeta med sina rehabiliteringsutredningar, inte kommit igång. Systemet är upphandlat och är beräknat att tas i bruk under tidig vår 2020. Dock har undertecknad gjort en avstämning med cheferna inom socialförvaltningen. Flertalet chefer låter meddela att de arbetat aktivt med rehabiliteringsåtgärder under gånga året och att de i har haft bra stöd av HR-chefen.

Anmälda brister/avvikelser

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Att kontrollpunkten för rehabiliteringsutredningar finns kvar även under 2020, så att frekvensen, effekten och kvalitén kan utvärderas i förhållande till rutinen för arbetet med rehabiliteringsprocessen utifrån nytt systemet som metodstöd.

Kontroll utförd (datum); 2020-01-07

Kontrollansvarig; Annelie Börjesdotter

UPPFÖLJNING AV INTERNKONTROLLPLAN ÅR ~~2018~~ 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Socialförvaltningen

Process/rutin; Ärendehandläggning

Kontrollmoment; Säkerställa att ärendets gång är korrekt från aktualisering till avslut

Kontrollansvar; Förvaltningschef, MAS och Utvecklingsstrateg

Frekvens; Löpande

Metod; Stickprov

Rapportering till; Socialnämnd

Risk; Sannolikhet sannolik, konsekvens allvarlig

Resultat av uppföljning av interkontrollplan

Internkontroll för att kontrollera att rutin för handläggning följs på ett korrekt sätt har genomförts vid två tillfällen maj och oktober 2019. Kontroller har skett i samtliga verksamheter som arbetar med myndighetsutövning. I stort så fungerar myndighetsutövningen väl, vilket resulterar i god rättssäkerhet. Det har framkommit att biståndshandläggarnas utredningar i vissa fall kan vara "fylligare" vilket underlättar förståelsen för beslutet men bedöms inte påverka något i sak. Missbruksenheten bör dokumentera övergången mellan myndighet/beslut och verkställighet på ett tydligare sätt. Biståndsbedömarna har behov utbilda sig i och arbeta med metodstöd, individens behov i centrum (IBIC). Dokumentationen kan förbättras i samtliga enheter.

Anmälda brister/avvikelser

Inga som påverkar rättssäkerheten för den enskilde individen. Däremot finns förbättringsområden såsom utbildning IBIC och dokumentation.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Att behålla kontrollpunkten för dokumentation där även handläggning ingår för 2020.
Utbildning IBIC och dokumentation.

Kontroll utförd (datum); 2020-01-07

Kontrollansvarig; Annelie Börjesdotter

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

§ 12

Uppföljning av internkontroll 2019
2019/7

Sammanfattning
Kultur- och fritidsnämnden beslutade 2019-01-30 att granska följande objekt 2019.

- Kontroll av att beslut i nämnd verkställs inom föreskriven tid.
- Kontroll av simkunnighet efter stödsimskola
- Kontroll av olyckor och incidenter vad gäller badverksamheten vid Ugglebadet samt verksamheterna på Biblioteket och fritidsgården.

Från förvaltningen har inkommit resultatet av granskningen.

Kultur- och fritidsnämnden beslutar,

att den interna kontrollen är tillräcklig

att godkänna uppföljningen av intern kontrollplan för 2019, samt

att överlämna rapporten till kommunstyrelsen

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Ekonomichef

Dnr 2019/7
5

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Kultur- och fritidsnämnden

Process/rutin;	Kontroll av olyckor och incidenter vad gäller verksamheten på biblioteket
Kontrollmoment:	Varje olycka eller incident vad gäller biblioteksverksamheten skall bokföras och rapporteras till nämnden
Kontrollansvar;	Kultur- och bibliotekschef
Frekvens:	Vid varje olycka eller incident
Metod:	Kultur- och bibliotekschef rapporterar till nämnden
Rapportering till:	Förvaltningschef
Risk:	Allvarlig

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Samtliga olyckor och incidenter har rapporterats.

Anmälda brister/avvikelser

Vid rapportering i KIA har åtgärder genomförts för att förhindra att något liknande händer igen, så långt det är möjligt.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Göra personalen medveten om rapporteringssystemet KIA.
Har en stående punkt vid APT angående arbetsmiljö.

Kontroll utförd (datum); Löpande under året i samband med rapportering i KIA

Kontrollansvarig; Annica Sankilampi

MLS

Dnr 2019/7

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Barn- och utbildningsnämnden

Process/rutin: Kontroll av nämndbeslut

Kontrollmoment; Kontroll av att nämndens beslut verkställs

Kontrollansvar; Nämndsekreterare

Frekvens: Löpande under året
Metod; Samtliga nämndbeslut följs upp för att tillse att de verkställs och avslutas alternativt att verkställan är på börjad.

Rapportering till: Förvaltningschef
Rapportering är gjord löpande under året och slutrapportering är gjord till förvaltningschef 2020-01-03.

Risk; Allvarlig

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Samtliga beslut är kontrollerade

Anmälda brister/avvikelser

Samtliga beslut är verkställda

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Kontroll är utförd löpande under året i samband med arkivering av protokoll av nämndsekreterare.

Kontroll utförd 2020-01-03

Kontrollansvarig; Gunilla Wall

Dnr 2019/7

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Kultur- och fritidsnämnden

Process/rutin; Kontroll av olyckor/incidenter på Fritidsgården Ozvald

Kontrollmoment: Dokumentera olyckor och tillbud på Fritidsgården Ozvald

Kontrollansvar: Fritidschefen

Frekvens; Snarast efter inträffad olycka/incident

Metod: Fritidschefen informerar Kultur- och fritidsnämnden vid nästkommande möte

Rapportering till; Förvaltningschef

Risk: Allvarlig risk

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Varje olycksfall/skada tas upp i personalgruppen och vid allvarligare karaktärer tas det upp med förvaltningschef.

Anmälda brister/avvikelser

Inget rapporterat 2019

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Hålla personalen uppdaterad informerad om att de rapporterar i KIA-systemet vid olycka och/eller incident.
Kamera för övervakning säkerhet är installerad.
Samtlig personal har tillgång till personlarm.

Kontroll utförd;
Kontroll sker löpande och vid arbetsmiljömöte med huvudskyddsombud i december januari

Kontrollansvarig; Fritidschef

Dnr 2019/7

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd/förvaltning/enhet; Kultur och Fritidsnämnden

Process/rutin; Simkunnighet för stödsimmare

Kontrollmoment; Stödsim för de elever som inte klarar skolans krav.

Kontrollansvar;Badchef/simlärare

Frekvens;Vid avslutad termin

Metod;Skolans gymnastiklärare anmäler vilka elever som inte klarar skolans simkrav

Rapportering till;Förvaltningschef

Risk;Att kunna simma är en livförsäkring. Inget betyg om man inte klarar simkraven från skolan.

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Bland 39 elever var det 17 st. som klarade kraven.

Anmälda brister/avvikelser

Skolan blir informerade genom ett dokument som eleven visar upp för sin lärare.

Vidtagna åtgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Många elever sätts extra personal in om det fungerar

Kontroll utförd (datum); 191219

Kontrollansvarig; Badchef Thomas Lindqvist

Dnr 2019/7

UPPFÖLJNING AV INTERN KONTROLLPLAN ÅR 2019

Nämnd förvaltning/enhet; Kultur och Fritidsnämnden

Process rutin: Olyckor på Ugglebadet

Kontrollmoment: Dokumentation på olyckor skador som hänt pa Ugglebadet

Kontrollansvar: Badchef badpersonal

Frekvens: När olyckan skadan är framme

Metod: Att efter varje olycka rätta till de eventuella fel som orsakat olyckan skadan

Rapportering till; Förvaltningschef

Risk; Olycksfall kan i vissa fall vara av väldigt allvarlig karaktär.

Resultat av uppföljning av intern kontrollplan

Varje olycksfall skada tas upp i personalgruppen och i vissa fall till förvaltningschefen vid allvarligare karaktärer.

Anmälda brister/avvikelser

Vidtagna atgärder till förbättringar av eventuella brister/avvikelser

Kontroll utförd (datum): 191219

Kontrollansvarig; Badchef Thomas Lindqvist

§ 29

Interna kontrollplaner år 2020
2020/67

Sammanfattning
Enligt den av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, ska intern kontrollplan årligen antagas av respektive nämnd/styrelse.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen skall, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden i den omfattning som fastställts i den interna kontrollplanen. Genomförd uppföljning rapporteras till nämnder/styrelsen eller motsvarande oavsett utfall. Vid upptäckta brister lämnas också förslag på åtgärder för att förbättra kontrollen.

Nämnden/styrelsen ska varje år rapportera till kommunstyrelsen, resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden. Rapporteringen ska samtidigt ske till kommunens revisorer. Allvarligare brott mot eller brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till kommunstyrelsen och kommunens revisorer.

Kommunstyrelsen beslutar,

att med godkännande överlämna sammanställningen av interna kontrollplaner år 2020 till kommunfullmäktige och kommunrevisionen.

PERSTORPS KOMMUN

Ekonomikontoret
Anders Ottosson
anders.ottosson@perstorp.se

Tjänsteskrivelse

Datum
2020-02-16

Referens

Kommunstyrelsen

INTERNA KONTROLLPLANER ÅR 2020 – SAMTLIGA NÄMNDER OCH STYRELSER

Sammanfattning

Enligt den av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, ska intern kontrollplan årligen antagas av respektive nämnd/styrelse.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen skall, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden i den omfattning som fastställts i den interna kontrollplanen. Genomförd uppföljning rapporteras till nämnder/styrelsen eller motsvarande oavsett utfall. Vid upptäckta brister lämnas också förslag på åtgärder för att förbättra kontrollen.

Nämnden/styrelsen ska varje år rapportera till kommunstyrelsen, resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden. Rapporteringen ska samtidigt ske till kommunens revisorer. Allvarligare brott mot eller brister i den interna kontrollen ska omedelbart rapporteras till kommunstyrelsen och kommunens revisorer.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,

att med godkännande överlämna sammanställningen av interna kontrollplaner år 2020 till kommunfullmäktige och kommunrevisionen.

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

Anders Ottosson
Ekonomichef

Beslutet skickas till:
Ekonomichef

INTERNA KONTROLLPLANER

ÅR 2020

SAMTLIGA NÄMNDER OCH STYRELSER

Bildintkon20

KOMMUNSTYRELSEN

§ 3

Förslag till internkontrollplan för kommunstyrelsen under år 2020

2019/162

Sammanfattning

Enligt den av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, ska intern kontrollplan årligen antagas av respektive nämnd/styrelse.

Den ska minst innehålla;
- vilka rutiner samt vilka kontrollmoment som ska följas upp
- omfattningen på uppföljningen (frekvensen)
- till vem uppföljningen ska rapporteras
- när rapportering ska ske
- genomförd riskbedömning

Risk- och väsentlighetsanalyser ska användas inför nämndernas beslut om intern kontrollplan för år 2020.

Riskanalysen ska dokumenteras i en bruttorisklista, och är ett underlag för beslut om vilken intern kontrollplan som ska genomföras under år 2020.

Under år 2020 föreslås den interna kontrollplanen omfatta "Åtgärder efter medborgarsynpunkter", "Kontroll av nyupplagda leverantörer" och "Kontroll av indikationer via betalfil".

Kommunstyrelsen beslutar,

att godkänna bruttorisklista för år 2020, samt

att godkänna förslag till intern kontrollplan för år 2020

Beslutet skickas till

Ekonomichef

PERSTORPS KOMMUN
Ekonomikontoret
Anders Ottosson, 0435-39244
anders.ottosson@perstorp.se

Tjänsteskrivelse

Datum
2019-12-16

Referens

Kommunstyrelsen

FÖRSLAG TILL INTERN KONTROLLPLAN FÖR KOMMUNSTYRELSEN UNDER ÅR 2020

Enligt den av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, ska intern kontrollplan årligen antagas av respektive nämnd/styrelse.

Den ska minst innehålla;
- vilka rutiner samt vilka kontrollmoment som ska följas upp
- omfattningen på uppföljningen (frekvensen)
- till vem uppföljningen ska rapporteras
- när rapportering ska ske
- genomförd riskbedömning

Risk- och väsentlighetsanalyser ska användas inför nämndernas beslut om intern kontrollplan för år 2020.

Riskanalysen ska dokumenteras i en bruttorisklista, och är ett underlag för beslut om vilken intern kontrollplan som ska genomföras under år 2020.

Under år 2020 föreslås den interna kontrollplanen omfatta "Åtgärder efter medborgarsynpunkter", "Kontroll av nyupplagda leverantörer" och "Kontroll av indikationer via betalfil".

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,

att godkänna bruttorisklista för år 2020, samt

att godkänna förslag till intern kontrollplan för år 2020

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

Anders Ottosson
Ekonomichef

Beslutet skickas till:
Ekonomichef

BRUTTORISKLISTA FÖR ÅR 2020

Nämnd/styrelse: Kommunstyrelsen

Identifierade risker	Risk
IT-störningar	Låg
Störningar i elförsörjningen	Låg
Störningar i telekommunikationen	Medel
Cyberattacker/intrång	Hög
Naturkatastrofer	Medel
Brand i verksamhetslokaler	Medel
Problem med datasystemen	Låg
Tillgång på likvida medel	Medel
Målen uppnås inte	Medel
Upphandlingar genomförs inte	Hög
Underhåll av maskiner	Medel
Skyddsrutiner följs inte	Medel
Inköp utanför avtal	Medel
Otydlig delegationsordning	Medel
Brister i skriftliga beställningar	Hög
Avsaknad av rutiner	Medel
Bristande rutiner	Låg
Disposition av kommunala lokaler	Låg
Disposition av kommunalt material	Låg
Åtgärder efter medborgarsynpunkter	Medel
Kontroll av indikationer från betalfil (leverantörsbetalningar)	Hög
Kontroll av nyupplagda leverantörer i ekonomisystemet	Hög

Perstorp 2019-12-16

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

Anders Ottosson
Ekonomichef

Beslutet skickas till:
Ekonomichef

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; Kommunstyrelsen/kommunledningskontoret/ekonomiavdelningen

Process/rutin; Åtgärder efter medborgarsynpunkter

Kontrollmoment; E-tjänsten "Synpunkter och felanmälan"

Kontrollansvar; Kart- GIS ingenjör

Sannolikhet (S); 3 (1=osannolik, 2=mindre osannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K); 3 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K); 9

Risk; Medel (1-2 = låg, 3-6 = måttlig, 7-9= medel, 10-16 = allvarlig)

Beskrivning av risk; Kund/medborgare inte får återkoppling i ärendet.

Frekvens; Två ggr/år (maj och november)

Metod; 10 – 20 % av antalet ärenden

Rapportering till; Ekonomichef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet: Kommunstyrelsen/kommunledningskontoret/ekonomiavdelningen

Process/rutin: Kontroll av nyupplagda leverantörer

Kontrollmoment: Kontroll att företaget namn, org.nr., bg/pg nr mm är korrekt

Kontrollansvar: Redovisningsekonom

Sannolikhet (S): 3 (1=osannolik, 2=mindre osannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K): 4 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K): 12

Risk: Allvarlig (1-2 = låg, 3-6 = måttlig, 7-9= medel, 10-16 = allvarlig)

Beskrivning av risk: Felaktig betalning sker

Frekvens: Månadsvis

Metod: Avstämning mot Inyett

Rapportering till: Ekonomichef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; Kommunstyrelsen/kommunledningskontoret/ekonomiavdelningen

Process/rutin;	Kontroll av indikationer via betalfil vilket omfattar leverantörsfakturor (kontroll via företaget Inyett). Vid en indikation ska kontroll göras av betalningen och en kommentar skrivs i Inyett.	
Kontrollmoment;	Kontroll av limit, F-skatt, bluffbolag, skuldrating, dubbelbetalning, inaktivt plusgiro/bankgiro, avvikande betalmönster	
Kontrollansvar;	Redovisningsekonom/ekonomiassistent	
Sannolikhet (S);	4	(1=osannolik, 2=mindre osannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)
Konsekvens (K);	3	(1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)
Riskvärde (S*K);	12	
Risk;	Allvarlig	(1-2 = låg, 3-6 = måttlig, 7-9= medel, 10-16 = allvarlig)
Beskrivning av risk;	Felaktig betalning sker.	
Frekvens;	Månadsvis	
Metod;	Logga in i Inyett	
Rapportering till;	Ekonomichef	

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

PERSTORPS KOMMUN BJUVS KOMMUN KLIPPANS KOMMUN ÅSTORP

PROTOKOLL

Sammanträdesdatum

2020-01-28

Överförmyndarnämnden 4K

Plats och tid:	Perstorps kommunhus , Eken kl. 09:00-12.00
Beslutande	Eva Stjärnlind (S), ordförande Terhi Laine (S), ledamot Richard Ridwall (S), ledamot Mikael Henrysson (SD) tjänstgörande ersättare
Övriga deltagande	Kicky Sinclair (M), ersättare Anna-Lena Lundin, enhetschef Hans Åström, handläggare Camilla Nilsson-Paulsson, handläggare Peter Hansson, handläggare Irene Lätt, sekreterare
Utses att justera	Mikael Henrysson
Justeringens datum och plats	2020-01-31 Kommunhuset

Paragrafer
85-102

Ordförande
Eva Stjärnlind

Sekreterare
Irene Lätt

Justerare
Mikael Henrysson

Anslaget publiceras	2020-01-31	Anslaget tas bort	2020-02-21
Förvaringsplats för protokollet	Kommunhuset i Perstorp, Överförmyndarnämnden 4K		

§ 90

Bruttorisklista för internkontroll för 2020

Sammanfattning

Enligt det av kommunfullmäktige beslutade reglemente för internkontroll, skall beslut tas om internkontrollplan inkl. bruttorisklista för år 2020.

Överförmyndarnämnden 4K beslutar,

att godkänna bruttorisklistan i sin helhet för 2020
att godkänna förslag till inter kontrollplan för 2020, samt
att överlämna bruttorisklista och internkontrollplan till kommunstyrelsen

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen i Bjuv
Kommunstyrelsen i Klippan
Kommunstyrelsen i Perstorp
Kommunstyrelsen i Åstorp

PERSTORPS KOMMUN BJUVS KOMMUN KLIPPANS KOMMUN ÅSTORP

Bilaga 2.

6.

Överförmyndarnämnden 4K

TJÄNSTESKRIVELSE
Datum 2020-01-09

Förslag till Internkontrollplan 2020

Sammanfattning

Enligt det av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, skall beslut tas om internkontrollplan inkl. bruttorisklista för år 2020.

Underlag / bilagor

Förslag till Internkontrollplan 2020 : Kronofogdemyndighet
Polis
Läkarintyg
Akt kontroller
Vitesföreläggande

Förslag till beslut:

- att godkänna bruttorisklista för 2020
- att godkänna förslag till intern kontrollplan för 2020, samt
- att överlämna bruttorisklista och intern kontrollplan till kommunstyrelsen

Anna-Lena Lundin
Enhetschef
Överförmyndarnämnden 4K

Irene Lätt
Handläggare
Överförmyndarnämnden 4K

Postadress
284 85 PERSTORP

Besöksadress
Torget 1

Telefon
0435-390 00 vx

Fax
0435-355 51

Bruttorisklista För År 2020

Nämnd; **Överförmyndarnämnden 4 K**

	Riskinventering		Väsentlighet
Process/ Rutin	**Beskrivning av risk**	**Kontrollmoment**	**Riskvärde /Risk**
Myndighetskontroller hos Kronofogdemyndigheten	Risk föreligger att en god man / förvaltare under verksamhets-året kan hamna på obestånd eller av annan anledning förekomma i kronofogderegistret.	Kontroll mot Kronofogdemyndighetens register årligen , samt vid nytt uppdrag	12, Allvarlig
Myndighetskontroller hos polisen	Risk föreligger att en god man / förvaltare under verksamhets-året kan hamna i register	Kontroll mot Polisens register alltid vid nytt uppdrag	12, Allvarlig
Begäran om läkarintyg vid omprövning av fortsatt förvaltarskap i ärenden som godmanskap borde vara tillräcklig	Risk föreligger att en huvudman har förordnats en förvaltare fast uppdraget borde kunna skötas som godmanskap. Länsstyrelsen granskar detta.	Begäran av läkarintyg i vissa ärenden.	6, Måttligt
Kontroll av akterna	Risk föreligger att det finns avslutade akter som inte är avslutade korrekt.	Genomgång av akter	6, Måttligt
Vitesföreläggande efter 1. påminnelse	Risk föreligger att årsräkning / sluträkning uteblir. Länsstyrelsen tipsat.	Ansökan vitesföreläggande i Tingsrätten	6, Måttligt

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; Överförmyndarnämnden 4K

Process/rutin; Kontroll mot Kronofogdemyndigheten

Kontrollmoment; Granskningsrutin vid kontroll görs mot Kronofogdemyndigheten för att säkerställa att god man / förvaltare inte hamnat på obestånd.

Kontrollansvar; Handläggare

Sannolikhet (S); 3 (1=osannolik, 2=mindre osannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K); 4 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K); 12

Risk; Allvarlig (1-2 = låg, 3-6 = måttlig, 7-9= medel, 10-16 = allvarlig)

Beskrivning av risk; Risk föreligger att en god man / förvaltare under verksamhetsåret kan hamna på obestånd . För att vara lämplig och godkänd att inneha uppdrag som god man / förvaltare skall ställföreträdare enligt överförmyndarverksamhetens regler inte förekomma i nämnda register .

Frekvens; Årligen

Metod; Kontroll mot Kronofogdemyndighetens register

Rapportering till; Verksamhetschef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning Anna-Lena Lee

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; Överförmyndarnämnden 4K

Process/rutin;	Kontroll mot Polisens register	
Kontrollmoment;	Granskningsrutin vid kontroll görs mot Polisens register för att säkerställa att god man / förvaltare inte förekommer där.	
Kontrollansvar;	Handläggare	
Sannolikhet (S);	3	(1=osannolik, 2=mindre osannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)
Konsekvens (K);	4	(1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)
Riskvärde (S*K);	12	
Risk;	Allvarlig	(1-2 = låg, 3-6 = måttlig, 7-9= medel, 10-16 = allvarlig)
Beskrivning av risk;	Risk föreligger att en god man / förvaltare under verksamhetsåret kan hamna på register . För att vara lämplig och godkänd att inneha uppdrag som god man / förvaltare skall ställföreträdare enligt överförmyndarverksamhetens regler inte förekomma i nämnda register .	
Frekvens;	Årligen	
Metod;	Kontroll mot Polisens register	
Rapportering till;	Verksamhetschef	

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning Anna-Lena Lilja

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; Överförmyndarnämnden 4K

Process/rutin;	Omprövning av fortsatt förvaltarskap i ärenden som godmanskap borde vara tillräcklig	
Kontrollmoment;	Begäran om läkarintyg	
Kontrollansvar;	Handläggare	
Sannolikhet (S);	3	(1=osannolik, 2=mindre osannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)
Konsekvens (K);	2	(1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)
Riskvärde (S*K);	6	
Risk;	Måttlig	(1-2 = låg, 3-6 = måttlig, 7-9= medel, 10-16 = allvarlig)
Beskrivning av risk;	Risk föreligger att en huvudman har förordnats en förvaltare fast uppdraget borde kunna skötas som godmanskap.	
Frekvens;	Vid omprövning av fortsatt förvaltarskap i vissa ärenden.	
Metod;	Begära in läkarintyg	
Rapportering till;	Verksamhetschef	

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning Anna-Lena Lewis

MA

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; Överförmyndarnämnden 4K

Process/rutin; Kontroll av akterna

Kontrollmoment; Genomgång av akterna.

Kontrollansvar; Handläggare

Sannolikhet (S); 3 (1=osannolik, 2=mindre osannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K); 2 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K); 6

Risk; Måttlig (1-2 = låg, 3-6 = måttlig, 7-9= medel, 10-16 = allvarlig)

Beskrivning av risk; Risk föreligger att det finns avslutade akter som inte är avslutade korrekt.

Frekvens; Årligen

Metod; Genomgång av akter

Rapportering till; Verksamhetschef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning Anna Lundberg

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; Överförmyndarnämnden 4K

Process/rutin; Vitesföreläggande efter 1. Påminnelse / årsräkning/ sluträkning

Kontrollmoment; Ansökan om vitesföreläggande hos Tingsrätten

Kontrollansvar; Handläggare

Sannolikhet (S); 3 (1=osannolik, 2=mindre osannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K); 2 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K); 6

Risk; Måttlig (1-2 = låg, 3-6 = måttlig, 7-9= medel, 10-16 = allvarlig)

Beskrivning av risk; Risk föreligger att årsräkning / sluträkning uteblir.

Frekvens; Årligen

Metod; Ansökan till Tingsrätten

Rapportering till; Verksamhetschef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning Anna-Lena Lundin

RÄDDNINGSNÄMNDEN

§ 2

Förslag till intern kontrollplan för räddningsnämnden under år 2020

2019/164

Sammanfattning

Enligt det av kommunfullmäktige beslutade reglementet för intern kontroll, ska intern kontrollplan årligen antagas av respektive nämnd/ styrelse.

Den ska minst innehålla;
- vilka rutiner samt vilka kontrollmoment som ska följas upp
- omfattningen på uppföljningen (frekvensen)
- till vem uppföljningen ska rapporteras
- när rapportering ska ske
- genomförd riskbedömning

Risk- och väsentlighetsanalyser ska användas inför nämndernas beslut om intern kontrollplan för år 2020.

Riskanalysen ska dokumenteras i en bruttorisklista, och är ett underlag för beslut om vilken intern kontrollplan som ska genomföras under år 2020.

Under år 2020 föreslås planen omfatta "Framförande av tungt fordon vid utryckning", "Hantering och rengöring av utrustning som varit i kontaminerad miljö", "Hot och våld", "Insatser med andra myndigheter" och "Intern utbildning/övning operativ personal".

Räddningsnämnden beslutar,

att godkänna bruttorisklista för år 2020,

att godkänna förslag till intern kontrollplan för år 2020 med tillägg av att medarbetarsamtal och lönesamtal ska inkluderas även i år, samt

att överlämna bruttorisklista och intern kontrollplan för år 2020 till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till

Räddningschef

PERSTORPS KOMMUN

Räddningstjänsten
Leif Hylander, 0435-31205
leif.hylander@perstorp.se

Datum
2019-12-27

Referens

FÖRSLAG TILL INTERN KONTROLLPLAN FÖR RÄDDNINGSNÄMNDEN UNDER ÅR 2020

Enligt den av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, ska intern kontrollplan årligen antagas av respektive nämnd/ styrelse.

Den ska minst innehålla;
- vilka rutiner samt vilka kontrollmoment som ska följas upp
- omfattningen på uppföljningen (frekvensen)
- till vem uppföljningen ska rapporteras
- när rapportering ska ske
- genomförd riskbedömning

Risk- och väsentlighetsanalyser ska användas inför nämndernas beslut om intern kontrollplan för år 2020.

Riskanalysen ska dokumenteras i en bruttorisklista, och är ett underlag för beslut om vilken intern kontrollplan som ska genomföras under år 2020.

Under år 2020 föreslås intern kontrollplanen omfatta "Framförande av tungt fordon vid utryckning", "Hantering och rengöring av utrustning som varit i kontaminerad miljö", "Hot och våld", "Insatser med andra myndigheter" och "Intern utbildning/övning operativ personal".

Förslag till beslut

Räddningsnämnden beslutar,

att godkänna bruttorisklista för år 2020,

att godkänna förslag till intern kontrollplan för år 2020, samt

att överlämna bruttorisklista och intern kontrollplan för år 2020 till kommunstyrelsen.

Leif Hylander
Förvaltningschef

BRUTTORISKLISTA FÖR ÅR 2020

Nämnd; Räddningsnämnden / Räddningstjänsten

Arbetsmoment: Rök- och kemdykning
Arbetsmiljöverket klassar detta arbetsmoment som det farligaste och mest fysiskt krävande som tillåts.

Risk: 3 - Möjlig
Konsekvens: 4 – Allvarlig
Riskvärde: 12 – Allvarlig

Motivering: Om den operativa personalen inte uppfyller de fysiska och medicinska kraven samt inte kan genomföra föreskrivna övningar för rök- och kemdykning kan det leda till allvarliga arbetsskador och arbetsmiljöbrott. Tas inte med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Framförande av tungt fordon vid utryckning
Om en olycka inträffar vid framförande av tungt fordon i hög fart kan konsekvenserna bli mycket allvarliga för både personal och tredje man.

Risk: 3 – Möjlig
Konsekvens: 4 – Allvarlig
Riskvärde: 12 – Allvarlig

Motivering: Viktigt att all personal som kör fordon vid utryckning har adekvat utbildning och kontinuerlig övning. Tas med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Intern utbildning/övning operativ personal
Om utbildningen håller låg kvalitet samt uppföljningen av deltagande inte görs påverkas de anställdas kompetens samt ökar skaderisken vid övningar och insats.

Risk: 3 – Möjlig
Konsekvens: 4 – Allvarlig
Riskvärde: 12 – Allvarlig

Motivering: Viktigt att övningsprogram och övnings-PM finns för alla övningar samt att uppföljning görs att alla deltagit i övningarna. Övningen ska genomföras på ett säkert sätt för att minska skaderisken vid både övning och insats. Tas med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Hantering av utrustning efter arbete i kontaminerad miljö
Felaktig hantering av utrustning efter arbete i kontaminerad miljö kan påverka personalens hälsa på sikt.

Risk: 3 – Möjlig
Konsekvens: 3 – Kännbar
Riskvärde: 9 – Medel

Motivering: Larmställ, andningspaket och övrig utrustning som blivit kontaminerad ska hanteras enligt gällande rutiner och utförd riskanalys innan arbetet genomförs. Tas med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Insatser med andra myndigheter
Om insatser som genomför med andra myndigheter (tex tull, polis, andra räddningstjänster, kustbevakning, Söderåsens miljöförbund) inte är väl planerade och riskanalyserade kan egen personal komma till skada.

Risk: 3 – Möjlig
Konsekvens: 4 – Allvarlig
Riskvärde: 12 – Allvarlig

Motivering: Hanteras genom planering, rätt skyddsutrustning, riskanalys och genomgång av teknik och metodik inför insats. Tas med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Hot och våld
Om personal under insatser, tillsyn eller annan myndighetsutövning utsätts för hot och våld.

Risk: 3 – Möjlig
Konsekvens: 4 – Allvarlig
Riskvärde: 12 – Allvarlig

Motivering: All personal ska genomgå framtagen utbildning och informeras om riktlinjer och rutiner inom området hot och våld inklusive pågående dödligt våld (PDV). Tas med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Ifyllande av händelserapport
Om rapporteringen inte är tillräckligt utförd och rätt formulerad är det svårt om rapporten ska ligga till grund för tex olycksutredning, debitering, utvärdering eller kontroll.

Risk: 3 – Möjlig
Konsekvens: 2 – Lindrig
Riskvärde: 6 - Måttlig

Motivering: Viktigt med en fullständig rapportering bland annat för lärande mellan räddningstjänster i Sverige, men även ökad efterfrågan att ta del av rapporten från tex polis och försäkringsbolag. Händelserapporterna utgör även grunden för planering av den operativa verksamheten. Tas inte med i kontrollplanen.

Arbetsmoment: Rapportering av delegationsärenden
Om beslut som fattas på delegation inte rapporteras till nämnden anses det inte vara gällande och kan leda till problem vid överklagande.

Risk: 2 – mindre sannolik
Konsekvens: 2- lindrig
Riskvärde: 4 – måttlig

Motivering: Viktigt att beslut som fattas på delegation rapporteras för att vara gällande vid eventuellt överklagande. Tas inte med i kontrollplanen.

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; Räddningsnämnden / Räddningstjänsten / Operativ personal

Process/rutin; Utbildning och övning framförande av tungt fordon vid utryckning

Kontrollmoment; Genomförda utbildningar och övningar i förhållande till plan

Kontrollansvar; Styrkeledare

Sannolikhet (S); 3 (1=osannolik, 2=mindre osannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K); 4 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K); 12

Risk; Allvarlig (1-2 = låg, 3-6 = måttlig, 7-9= medel, 10-16 = allvarlig)

Beskrivning av risk; Om en olycka inträffar vid framförande av tungt fordon i hög fart kan konsekvenserna bli mycket allvarliga för både personal och tredje man.

Frekvens; 1 ggr/år

Metod; Kontroll att årets planerade övningar och utbildningar genomförts och att alla som ska ha deltagit har gjort det.

Rapportering till; Förvaltningschef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; Räddningsnämnden / Räddningstjänsten / Operativ personal

Process/rutin; Hantering och rengöring av utrustning som varit i kontaminerad miljö

Kontrollmoment; Att rutiner följs för hantering och tvätt av larmställ, andningspaket och övrig utrustning efter insats. Att utrustning för att tvätta används på rätt sätt.

Kontrollansvar; Styrkeledare

Sannolikhet (S); 3 (1=osannolik, 2=mindre osannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K); 3 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K); 9

Risk; medel (1-2 = låg, 3-6 = måttlig, 7-9= medel, 10-16 = allvarlig)

Beskrivning av risk; Felaktig hantering av utrustning efter arbete i kontaminerad miljö kan påverka personalens hälsa på sikt.

Frekvens; 4 ggr/år

Metod; Stickprovskontroll att rutiner följs för hantering och tvätt av larmställ, andningspaket och övrig utrustning efter insats.

Rapportering till; Förvaltningschef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; Räddningsnämnden / Räddningstjänsten / Operativ personal

Process/rutin; Hot och våld

Kontrollmoment; Att all personal genomgått framtagen utbildning och delgetts information om riktlinjer och rutiner inom området hot och våld inklusive pågående dödligt våld (PDV).

Kontrollansvar; Styrkeledare

Sannolikhet (S); 3 (1=osannolik, 2=mindre osannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K); 4 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K); 12

Risk; Allvarlig (1-2 = låg, 3-6 = måttlig, 7-9= medel, 10-16 = allvarlig)

Beskrivning av risk; Personal som vid insatser, tillsyn eller annan myndighetsutövning utsätts för hot och våld krävs förberedelse genom utbildning och information för att rusta personalen inför eventuella händelser.

Frekvens; 1 gång/år

Metod; Kontroll att utbildning och information genomförts och att rutiner och riktlinjer följs.

Rapportering till; Förvaltningschefen

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; Räddningsnämnden / Räddningstjänsten / Operativ personal

Process/rutin; Insatser med andra myndigheter

Kontrollmoment; Att insatserna blir väl planerade och riskanalyserade

Kontrollansvar; Styrkeledare

Sannolikhet (S); 3 (1=osannolik, 2=mindre osannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K); 4 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K); 12

Risk; Allvarlig (1-2 = låg, 3-6 = måttlig, 7-9= medel, 10-16 = allvarlig)

Beskrivning av risk; Om insatser som genomför med andra myndigheter (tex tull, polis, andra räddningstjänster, kustbevakning, Söderåsens miljöförbund) inte är väl planerade och riskanalyserade kan egen personal komma till skada.

Frekvens; 1 gång/år

Metod; Kontroll att planering och riskanalys gjorts inför insats.

Rapportering till; Förvaltningschef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; Räddningsnämnden / Räddningstjänsten / Operativ personal

Process/rutin; Intern utbildning / övning operativ personal

Kontrollmoment; Genomförda utbildningar och övningar i förhållande till plan och med rätt kvalitet

Kontrollansvar; Styrkeledare

Sannolikhet (S); 3 (1=osannolik, 2=mindre osannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K); 4 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K); 12

Risk; Allvarlig (1-2 = låg, 3-6 = måttlig, 7-9= medel, 10-16 = allvarlig)

Beskrivning av risk; Om utbildningen håller låg kvalitet samt uppföljningen av deltagande inte görs påverkas de anställdas kompetens samt ökar skaderisken vid övningar och insats.

Frekvens; 1 ggr/år

Metod; Kontroll att övningar och utbildningar genomförts efter uppgjord övningsplanering med uppföljning av deltagande.

Rapportering till; Förvaltningschef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

BYGGNADSNÄMNDEN

§ 3

Förslag till intern kontrollplan 2020 Byggnadsnämnden
2020/4

Sammanfattning
Enligt den av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, ska intern kontrollplan årligen antagas av respektive nämnd/styrelse.

Under år 2020 föreslås intern kontrollplanen omfatta handläggningstider för bygglovs- och anmälningsärenden.

Frekvens, motsvarande antal 5 ärenden/år. Metod Årligen.

Byggnadsnämnden beslutar,

att godkänna bruttorisklista för år 2020.

att godkänna förslag till intern kontrollplan för år 2020 samt

att överlämna bruttorisklista och intern kontrollplan för år 2020 till kommunstyrelsen

Beslutet skickas till
Plan- och byggchef
Ekonomichef

BN
Mattias Bjellvi, Stadsarkitekt/Plan- och byggchef
mattias.bjellvi@perstorp.se, 0435-39179

Byggnadsnämnden

Förslag till internkontrollplan 2020 Byggnadsnämnden

Sammanfattning
Enligt den av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, ska intern kontrollplan årligen antagas av respektive nämnd/styrelse.

Under år 2020 föreslås intern kontrollplanen omfatta handläggningstider för bygglovs- och anmälningsärenden.

Ärendet

Enligt den av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, ska intern kontrollplan årligen antagas av respektive nämnd/ styrelse.

Den ska minst innehålla:
- vilka rutiner samt vilka kontrollmoment som ska följas upp
- omfattningen på uppföljningen (frekvensen)
- till vem uppföljningen ska rapporteras
- när rapportering ska ske
- genomförd riskbedömning

Risk- och väsentlighetsanalyser ska användas inför nämndernas beslut om intern kontrollplan för år 2020.

Riskanalysen ska dokumenteras i en bruttorisklista och är ett underlag för beslut om vilken intern kontrollplan som ska genomföras under år 2020.

Under år 2020 föreslås intern kontrollplanen omfatta handläggningstider för bygglovs- och anmälningsärenden

Förslag till beslut

Byggnadsnämnden beslutar,

att godkänna bruttorisklista för år 2020.

att godkänna förslag till intern kontrollplan för år 2020 samt

att överlämna bruttorisklista och intern kontrollplan för år 2020 till kommunstyrelsen

Mattias Bjellvi

Stadsarkitekt/Plan- och byggchef
Perstorps kommun

Beslutet skickas till:
Plan- och byggchef
Ekonomichef

BRUTTORISKLISTA FÖR ÅR 2020

Byggnadsnämnden

En bruttorisklista ska tas fram för att bedöma lämpliga granskningsobjekt i internkontrollplanen.

Risk- och väsentlighetanalys:

Fel i myndighetsutövning kan innebära kännbara konsekvenser för kommunen och externa parter genom förlängda och därmed fördyrade processer. Vidare finns risk att till exempel bebyggelse uppförs på ett felaktigt. Det kan innebära skadeståndskrav på kommunen. Det bedöms som mindre sannolikt att detta inträffar, men är beroende av att rutiner följs, att rätt bemanning och övriga resurser finns tillgängligt. Det gäller såväl bygglov som tillsyn, detaljplaneärenden och kart- och mätarbeten. För långa handläggningstider för bygglov innebär negativa konsekvenser för externa intressenter och minskade intäkter för kommunen. Brister i rutiner för fakturering innebär att en icke rättvisande ekonomisk uppföljning föreligger om fakturering sker lång tid efter utfört arbete. Byggnadskontoret gör bedömningen att det kan vara relevant att granska handläggningstiderna för bygglov, anmälan och förhandsbesked då en lagändring från årsskiftet 2018/2019 innebär en reducering av bygglovavgifterna om handläggningstiderna överskrids. Byggnadsnämnden är beroende av att intäktsmålen hålls för att budgeten ska kunna gå ihop. Det bedöms dock att de är mindre sannolikt att dessa ska överskridas med nuvarande ärendemängd. Detta område användes även som kontrollobjekt 2019, men bedöms fortfarande vara relevant då det är tydligt och mätbart. För kommande år kan andra områden vara relevanta att följa upp.

Tänkbara granskningsområden:

1. För långa handläggningstider bygglov, anmälan, förhandsbesked

Grad av sannolikhet (S) - 2 mindre sannolik

Grad av konsekvens (K) - 3 kännbar

Riskvärde - 6

2. Brister i bygglovsrutiner

Grad av sannolikhet (S) - 2 mindre sannolik

Grad av konsekvens (K) - 3 kännbar

Riskvärde - 6

3. Brister i hantering av tillsynsrutiner

Grad av sannolikhet (S) – 2 mindre sannolik

Grad av konsekvens (K) - 3 kännbar

Riskvärde - 6

4. Brister i rutiner kring detaljplaner.

Grad av sannolikhet (S) – 2 mindre sannolik

Grad av konsekvens (K) - 3 kännbar

Riskvärde – 6

5. Brister i rutiner kring kart- och mätarbete

Grad av sannolikhet (S) – 2 mindre sannolik

Grad av konsekvens (K) - 3 kännbar

Riskvärde – 6

6. Brister i administrativa rutiner - fakturering

Grad av sannolikhet (S) - 2 mindre sannolik

Grad av konsekvens (K) - 1 försumbar

Riskvärde – 2

BYGGNADSKONTORET

Mattias Bjellvi
Stadsarkitekt/Plan- och byggchef

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; Byggnadsnämnden/Plan- och byggförvaltningen

Process/rutin; Handläggningstid bygglov, anmälningsärenden, förhandsbesked

Kontrollmoment;	Handläggningstid från komplett ärende till beslut (mindre än 10 veckor bygglovsärenden, mindre än 4 veckor för anmälningsärenden
Kontrollansvar;	Kart- och GIS-ingenjör
Sannolikhet (S);	2 (1=osannolik, 2=mindre osannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)
Konsekvens (K);	3 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)
Riskvärde (S*K);	
Risk;	6 (1-2 = låg, 3-6 = måttlig, 7-9= medel, 10-16 = allvarlig)
Beskrivning av risk;	För långa handläggningstider för bygglov innebär negativa konsekvenser för externa intressenter och minskade intäkter för kommunen.
Frekvens;	Motsvarande antal 5 ärenden/år
Metod;	Årligen
Rapportering till;	Plan- och byggchef/Byggnadsnämnden

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

BARN- OCH UTB.NÄMNDEN

§ 2

Internkontrollplan, bruttolista samt konsekvensbeskrivning 2020
2020/1

Sammanfattning
Enligt det av kommunfullmäktige beslutade reglementet för intern kontroll ska en intern kontrollplan årligen antas av respektive nämnd.
Riskanalysen ska dokumenteras i en bruttorisklista och är ett underlag för beslut om vilken intern kontrollplan som ska genomföras under år 2020.

Barn- och utbildningsnämnden beslutar,

att granska följande objekt för 2020 enligt följande:

- Kontroll av nämndbeslut
- Andelen elever som genomför nationella prov
- Handläggning och hantering av åtgärdsprogram. Från beslut till påbörjad åtgärd.
- Avgiftsfri skola. Kontroll av om, och i så fall vilka, avgifter eller kostnader som tagits ut av familjer i grundskolan
- Kontroll av att hälsosamtal genomförs enligt gällande regelverk

att godkänna bruttorisklista för år 2020

att godkänna förslag till internkontrollplan för år 2020 samt.

att överlämna bruttorisklista och internkontrollplan för år 2020 till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Ekonomichef

Dnr 2020/1

Bruttorisklista För År 2020

Nämnd; Barn- och utbildningsnämnden

	Riskinventering		Väsentlighet
Process/ Rutin	Beskrivning av risk	Kontrollmoment	Riskvärde /Risk
Kontroll av nämndbeslut	Demokratins grundpelare att nämndens beslut verkställes	Samtliga beslut	12, Allvarlig
Personaladministration	Felaktiga löneutbetalningar. Rutiner för lönehantering av vikarier tillämpas inte korrekt, anställningsavtal avslutas inte i tid, felaktiga underlag och registrering av lön på fel kontering	Granskning av uppföljnings-rutiner som säkerställer en korrekt lönehantering	12, Allvarlig
Kontroll av barnomsorg inom föreskriven tid efter ansökan (max 4 mån)	Att inte få plats i barnomsorg kan för den enskilde medföra stor olägenhet	Samtliga placeringar	4, Måttlig
Andel elever som genomför nationella prov	De nationella proven är ett sätt att mäta elevernas kunskaper statistiskt. För att statistiken ska bli rättvisande är det viktigt att så många elever som möjligt deltar	Samtliga prov	9, Medel
Handläggning och hantering av åtgärdsprogram. Från beslut till påbörjad åtgärd	För den enskilde eleven är det av stor vikt att utredning, beslut och åtgärd inte försinkas	Samtliga åtgärdsprogram	6, Måttlig
Avgiftsfri skola. Kontroll av om, och i så fall vilka, avgifter eller kostnader som tagits ut av familjer i grundskolan	Grundskolan ska vara avgiftsfri så att alla barn ska kunna delta på lika villkor i alla moment som förekommer i skolan	Samtliga kostnader eller avgifter redovisas till respektive rektor löpande	4, Måttlig
Kontroll av att hälsosamtal med elever genomförs enligt gällande regelverk	Att inte genomföra hälsosamtal kan innebära risk, för den enskilde eleven, att hälsoproblem inte uppdagas i tid	Samtliga elevhälsosamtal redovisas	8, Medel
Kontroll av att besvärshänvisning bifogas beslut	Att inte bilägga besvärshänvisning kan innebära att beslut i nämnd inte vinner laga kraft vilket i sin tur kan innebära såväl kostnader som förseningar	Samtliga överklagansbara beslut	6, Måttlig

Dnr 2020/1

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; BUN

Process/rutin; Kontroll av nämndbeslut

Kontrollmoment; Samtliga beslut.

Kontrollansvar; Nämndsekreterare

Sannolikhet (S): 3 (1=osannolik, 2=mindre sannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K); 4 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K); 12

Risk; Allvarlig (1-2=låg, 3-6=måttlig, 7-9=medel, 10-16=allvarlig)

Beskrivning av risk; Demokratins grundpelare att politikens beslut också genomförs

Frekvens; Redovisning en gång per år, men fortlöpande kontroll.

Metod; Löpande uppföljning av varje beslut under året.

Rapportering till; Förvaltningschef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

Förslag på bruttoriskista samt upprättande av internkontrollplan 2020

JKB VP

Dnr 2020/1

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet: BUN

Process/rutin: Andel elever som genomför nationella prov.

Kontrollmoment: Samtliga prov.

Kontrollansvar: Respektive rektor

Sannolikhet (S): 3 (1=osannolik, 2=mindre sannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K): 3 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K): 9

Risk: Medel (1-2=låg, 3-6=måttlig, 7-9=medel, 10-16=allvarlig)

Beskrivning av risk; De nationella proven är ett sätt att mäta elevernas kunskaper statistiskt. För att statistiken ska bli rättvisande är det viktigt att så många elever som möjligt deltar

Frekvens; Vid varje provtillfälle.

Metod: Avstämning deltagande vid prov mot elevlistor.

Rapportering till: Förvaltningschef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

Förslag på bruttoriskhöjd samt upprättande av internkontrollplan 2020

Dnr 2020/1

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; BUN

Process/rutin: Handläggning och hantering av åtgärdsprogram. Från beslut till påbörjad åtgärd.

Kontrollmoment; Samtliga åtgärdsprogram.

Kontrollansvar: Respektive rektor

Sannolikhet (S); 2 (1=osannolik, 2=mindre sannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K); 3 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K); 6

Risk: Måttlig (1-2=låg, 3-6=måttlig, 7-9=medel, 10-16=allvarlig)

Beskrivning av risk; För den enskilde eleven är det av stor vikt att utredning, beslut och åtgärd inte försinkas.

Frekvens: Löpande med årlig rapport.

Metod; Avstämning beslut om åtgärd mot påbörjad åtgärd.

Rapportering till: Förvaltningschef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

Förslag på brainstorm inför upprättande av internkontrollplan 2020

AS VP

Dnr 2020/1

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet: BUN

Process/rutin: Avgiftsfri skola. Kontroll av om, och i så fall vilka, avgifter eller kostnader som tagits ut av familjer i grundskolan.

Kontrollmoment; Samtliga kostnader eller avgifter redovisas till respektive rektor löpande.

Kontrollansvar: Respektive rektor

Sannolikhet (S): 2 (1=osannolik, 2=mindre sannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K): 2 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K): 4

Risk: Måttlig (1-2=låg, 3-6=måttlig, 7-9=medel, 10-16=allvarlig)

Beskrivning av risk: Grundskolan ska vara avgiftsfri så att alla barn ska kunna delta på lika villkor i alla moment som förekommer i skolan.

Frekvens; Löpande med årlig rapport.

Metod: Rektor tar upp frågan vid de regelbundna arbetsplatsträffarna.

Rapportering till: Förvaltningschef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

Förslag på bruttoriskbästa sätt upprättande av internkontrollplan 2020

Dnr 2020/1

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; BUN

Process/rutin: Kontroll av att hälsosamtal genomförs enligt gällande regelverk

Kontrollmoment: Samtliga elevhälsosamtal redovisas.

Kontrollansvar: Elevhälsans skolsköterskor

Sannolikhet (S): 2 (1=osannolik, 2=mindre sannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K): 4 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K): 8

Risk; Medel (1-2=låg, 3-6=måttlig, 7-9=medel, 10-16=allvarlig)

Beskrivning av risk; Att inte genomföra hälsosamtal kan innebära risk, för den enskilde eleven, att hälsoproblem inte uppdagas i tid..

Frekvens; Löpande efter varje skolas samtal och årlig redovisning.

Metod: Skolsköterskorna rapporterar till elevhälsochefen efter genomförda samtal.

Rapportering till; Elevhälsochef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

Förslag på bruttoriskista samt upprättande av internkontrollplan 2020

AKR VP

SOCIALNÄMNDEN

§ 2

Intern kontrollplan 2020
2019/147

Sammanfattning
Internkontroll är ett verktyg som primärt ska användas för att säkerställa att de av fullmäktige fastställda verksamhetsmässiga och ekonomiska målen uppfylls. Internkontroll utgör en del i det totala kvalitetsarbetet. Genom rutinorienterade kontroller skall säkerhet i system och rutiner samt rättvisande räkenskaper uppnås.

Enligt av kommunfullmäktige beslutat reglemente för intern kontroll, ska intern kontrollplan årligen antas av respektive nämnd.

En bruttorisklista är upprättad inom socialförvaltningen. Med tanke på väsentlighet och risk har man gjort en internkontrollplan inom följande tre områden: avvikelserutiner, rehabiliteringsutredning samt rutiner för dokumentation inom socialförvaltningens olika verksamheter.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen skall, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden i den omfattning som fastställdes i den interna kontrollplanen.

Socialnämnden beslutar

att godkänna bruttorisklistan för år 2020,
att anta förslag till intern kontrollplan för socialnämnden för år 2020 samt
att överlämna bruttorisklista och internkontrollplan för år 2020 till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

PERSTORPS KOMMUN

Socialnämnden

PROTOKOLL

Sammanträdesdatum
2020-01-21

Plats och tid	Kommunhuset, Karpen kl. 14:00-16:45
Beslutande	Jenny Delén (M), ordförande Göran Långström (PF), 1 vice ordförande Elisabeth Holmer (S), 2 vice ordförande Britt-Inger Andréasson (C) Håkan Abrahamsson (PF) Ulla-Britt Brandin (KD) Percy Stoltz (SD) Berith Lantz (S), tjänstgörande ersättare Mona Lisa Stålbrand (SD), tjänstgörande ersättare
Övriga deltagande	Anna Wendt (M), ersättare Astrid Rietz (PF), ersättare Annelie Börjesdotter, förvaltningschef Anders Ivarsson, nämnd-/utredningssekreterare Patrik Wilhelmsson, verksamhetschef VO Anders Fasth, ekonom §§ 1-4 Victor Vilsmyr, utvecklingsstrateg § 6 Britt Tullberg, myndighetsstrateg §§ 6-7, 9
Utses att justera	Håkan Abrahamsson — Berith Lantz
Justeringens datum och plats	2020-01-21 Kommunhuset

Paragrafer
1-15

Ordförande Jenny Delén

Sekreterare Anders Ivarsson

Justerare Håkan Abrahamsson, Berith Lantz

Anslaget publiceras	2020-01-22	Anslaget tas bort	2020-02-12
Förvaringsplats för protokollet	Kommunhuset		

PERSTORPS KOMMUN

SOC
Anders Ferm, Ekonom
anders.ferm@perstorp.se, 0435-39133

Tjänsteskrivelse
2019-10-28

Dnr

Socialnämnden

Förslag till intern kontrollplan för socialnämnden 2020

Internkontroll är ett verktyg som primärt ska användas för att säkerställa att de av fullmäktige fastställda verksamhetsmässiga och ekonomiska målen uppfylls. Internkontroll utgör en del i det totala kvalitetsarbetet. Genom rutinorienterade kontroller skall säkerhet i system och rutiner samt rättvisande räkenskaper uppnås.

Enligt den av kommunfullmäktige beslutade reglemente för intern kontroll, ska intern kontrollplan årligen antagas av respektive nämnd.

En bruttorisklista är upprättad inom socialförvaltningen. Med tanke på väsentlighet och risk har man gjort en internkontrollplan inom följande tre områden, avvikelserutiner, rehabiliteringsutredning samt rutiner för dokumentation inom socialförvaltningens olika verksamheter.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen skall, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden i den omfattning som fastställdes i den interna kontrollplanen.

Socialnämndens beslut

att godkänna bruttorisklistan för år 2020 enligt bilaga

att anta förslag till intern kontrollplan för socialnämndens för år 2020 enligt bilaga

att överlämna bruttorisklista och internkontrollplan för år 2020 till kommunstyrelsen.

Delgivning: ekonomichef

Annelie Börjesdotter
Förvaltningschef

Anders Ferm
Ekonom

Intern kontrollplan för socialförvaltningen under år 2020

Beslutad i socialnämnden 2020-01-21

Perstorps Kommun

Process	Risk/Riskvärde	Sanno-likhet	Konse-kvens	Kontrollmoment/Metod	Kontroll-ansvar*	Frekvens	Rapportering till
Avvikelse-rutiner	Förtroende skada, fysisk skada samt systemfel kan uppstå om inte avvikelser åtgärdas. (riskvärde S x K) 4 x 4 = 16 (sannolik/Allvarlig)	4 (sannolik)	4 (allvarlig)	Varje chefsområde skall kontrolleras en gång per år. Mätning skall göras sista april. Säkerställa att registrerade avvikelser åtgärdas enligt rutin. Metod: stickprov	Förvaltningschef MAS Utvecklingsstrateg	1 ggr/år	Socialnämnd Förvaltningschef
Rehabiliterings-utredning	Risk för ekonomisk skada, högre sjukfrånvaro, ohälsa samt dålig personalpolitik. Detta kan få allvarliga Konsekvenser för individen och verksamheten. (riskvärde S x K) 4 x 4 = 16 (Sannolik/Allvarlig)	4 (sannolik)	4 (allvarlig)	Säkerställa att rehabilitetsutredning görs vid upprepad korttidsfrånvaro, längre frånvaro eller på begäran. Metod: Löpande under året samt stickprov	Förvaltningschef HR-chef	Löpande under året	Socialnämnd Socialchef
Dokumentation	Risk för den enskildes säkerhet, vårdskada, personskada och rättssäkerheten. (riskvärde S x K) 4 x 4 = 16 (sannolik/allvarlig)	4 (sannolik)	4 (allvarlig)	Kontrollera dokumentationen med fokus på följdsamhet av lagar och riktlinjer Metod: Stickprov på utvalda verksamheter (10 % per tillfälle)	Förvaltningschef MAS Områdeschefer	1 ggr/kvartal	Socialnämnd Förvaltningschef

BRUTTORISKLISTA FÖR ÅR 2020

Nämnd: Socialnämnden

Rutin/Process

Registrering av semester (klar 2017)

Registrering av sjukfrånvaro (klar 2017)

Verkställighet av politiska beslut (klar 2017)

Attestplan (klar 2018)

Årshjul/statistik inlämning (klar 2018)

Behörighet/logg kontroll i verksamhetssystemet Procapita (klar 2018)

Uppföljning av klagomål, utredning och anmälan

Strategisk plan till ledningssystemet

Delaktighet i budgetprocessen

Avvikelserutiner (2019-2020)

Rehabiliteringsutredning (2019-2020)

Rutin för ärendehandläggning (klar 2019)

Dokumentation (2020)

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

§ 13

Internkontrollplan samt bruttorisklista för år 2020
2020/10

Sammanfattning
Enligt det av kommunfullmäktige beslutade reglementet för intern kontroll ska en intern kontrollplan årligen antas av respektive nämnd.

Riskanalysen ska dokumenteras i en bruttorisklista och är ett underlag för beslut om vilken intern kontrollplan som ska genomföras under år 2019.

Förvaltningen har upprättat förslag på granskningsobjekt för 2020 enligt följande:
- Kontroll av att beslut i nämnd verkställs inom föreskriven tid.
- Kontroll av simkunnighet efter stödsimskola.
- Kontroll av olyckor och incidenter vid Ugglebadet, fritidsgården, kulturskolan och biblioteket.

Kultur- och fritidsnämnden beslutar,

att godkänna bruttorisklista för år 2020

att godkänna förslag till internkontrollplan för år 2020 samt,

att överlämna bruttorisklista och internkontrollplan för år 2020 till kommunstyrelsen

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Ekonomichef

Dnr 2020 /10

Bruttolista för år 2020

Nämnd: Kultur- och fritidsnämnden

	Riskinventering		Väsentlighet
Process/ Rutin	Beskrivning av risk	Kontrollmoment	Riskvärde /Risk
Kontroll av nämndbeslut	Demokratins grundpelare att nämndens beslut verkställes	Kontroll att nämndens beslut verkställes	12, Allvarlig
Personaladministration	Felaktiga löneutbetalningar. Rutiner för lönehantering av vikarier tillämpas inte korrekt, anställningsavtal avslutas inte i tid, felaktiga underlag och registrering av lön på fel kontering	Granskning av uppföljningsrutiner som säkerställer en korrekt lönehantering	12, Allvarlig
Kontroll av simkunnighet efter stödsimskola	Simkunnighet kan för den enskilde vara livsavgörande. Denna kontroll mäter simskolans effektivitet. Ju effektivare desto större simkunnighet	Kontroll av simkunnighet innan och efter simskola	4, Måttlig
Kontroll av olyckor och incidenter vid Ugglebadet, fritidsgården, kulturskolan och biblioteket.	De aktuella verksamheterna vänder sig till kommunens medborgare och allmänhet och är ibland utsatta för stort tryck. Med anledning av de allvarliga konsekvenser som kan uppstå för såväl personal som allmänheten kan det vara av vikt för nämnden att följa upp antalet olyckor och incidenter.	Varje olycka eller incident vad gäller de aktuella verksamhet-erna skall bokföras och rapporteras till nämnden	8, Medel
Kontroll av bidragsutbetalningar till studieförbund	Utbetalningar till studieförbunden sker enligt ett inarbetat och reglerat regelverk inom avgränsad budget.	Kontroll av att utbetalningar till studieförbunden sker enligt gällande regelverk	2, Låg
Kontroll av verksamhetsbidrag till föreningar.	Utbetalningar till föreningarna sker enligt ett inarbetat och reglerat regelverk inom avgränsad budget.	Kontroll av att utbetalningar till föreningarna sker enligt gällande regelverk	2, Låg
Kontroll av avgifter till kulturskolan	Vid för låg debitering kan kommunen lida skada men den ekonomiska risken är låg och den går att rätta till. Vid för hög debitering kan enstaka familjer lida skada men också detta går att rätta till i efterhand.	kontroll av att rätt avgift debiteras vid kulturskolan	1, Låg

Dnr 2020/10

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning enhet; KFN

Process/rutin; Kontroll av nämndbeslut

Kontrollmoment; Kontroll av att nämndens beslut verkställs.

Kontrollansvar: Nämndsekreterare

Sannolikhet (S); 3 (1=osannolik, 2=mindre sannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K); 4 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K); 12

Risk; Allvarlig (1-2=låg, 3-6=måttlig, 7-9=medel, 10-16=allvarlig)

Beskrivning av risk; Demokratins grundpelare att politikens beslut också genomförs

Frekvens; Redovisning en gång per år, men fortlöpande kontroll.

Metod: Löpande uppföljning av varje beslut under året.

Rapportering till; Förvaltningschef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

HLS

Dnr 2020/10

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; KFN

Process/rutin; Kontroll av simkunnighet efter stödsimskola

Kontrollmoment; Kontroll av simkunnighet innan och efter simskola.

Kontrollansvar; Badchef

Sannolikhet (S); 2 (1=osannolik, 2=mindre sannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K); 2 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K); 4

Risk; Måttlig (1-2=låg, 3-6=måttlig, 7-9=medel, 10-16=allvarlig)

Beskrivning av risk; Simkunnighet kan för den enskilde vara livsavgörande. Denna kontroll mäter simskolans effektivitet. Ju effektivare desto större simkunnighet.

Frekvens; Efter varje stödsimskola.

Metod; Avstämning av simkunnighet före och efter stödsimskola.

Rapportering till; Förvaltningschef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

MLS

Onr 2020/10

INTERN KONTROLLPLAN FÖR ÅR 2020

Nämnd/förvaltning/enhet; KFN

Process/rutin: Kontroll av olyckor och incidenter vid Ugglebadet, fritidsgården, kulturskolan och biblioteket.

Kontrollmoment; Varje olycka eller incident vad gäller de aktuella verksamheterna skall bokföras och rapporteras till nämnden

Kontrollansvar; Respektive verksamhetschef

Sannolikhet (S): 2 (1=osannolik, 2=mindre sannolik, 3=möjlig, 4=sannolik)

Konsekvens (K): 4 (1=försumbar, 2=lindrig, 3=kännbar, 4=allvarlig)

Riskvärde (S*K): 8

Risk: Medel (1-2=låg, 3-6=måttlig, 7-9=medel, 10-16=allvarlig)

Beskrivning av risk: De aktuella verksamheterna vänder sig till kommunens medborgare och allmänhet och är ibland utsatta för stort tryck.
Med anledning av de allvarliga konsekvenser som kan uppsta för såväl personal som allmänheten kan det vara av vikt för nämnden att följa upp antalet olyckor och incidenter.

Frekvens: Vid varje olycka eller incident.

Metod: Badchef rapporterar till nämnden.

Rapportering till: Förvaltningschef

Sekretess gäller (offentlighets- och sekretesslag 2009:400) och beslut fattat av nämndens förvaltningschef.

Namnteckning _____

Bruttolista 2020 konsekvensbeskrivning KFN 3

§ 30

Äskande gällande ny lokal för fritidsgårdsverksamheten
2019/166

Sammanfattning
Från kultur- och fritidsnämnden har inkommit en kostnadskalkyl för en ny lokal för fritidsgårdsverksamheten, vilken föreslås förläggas i lokal vid Blåbärsstigen (f d postlokal).

Enligt redovisad sammanställning beräknas den nya lokalen bli 250 000 kronor högre på årsbasis, jämfört med befintlig lokal på Centralskolan.

Vid en eventuell flytt av verksamheten 2020-04-01, beräknas kostnadsökningen till 190 000 kronor för budgetåret 2020.

Yrkanden:
Hans Stifors (PF) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag. Ronny Nilsson (S) yrkar att kommunen utreder förutsättningarna att förvärva Blåbärsstigen 9 A istället för att sätta sig i ett avtalsförhållande med en extern fastighetsägare, samt att finansieringen av detta görs inom ram för den investeringsbudget som fullmäktige beslutat om.

Ronny Nilsson (S) har också ett andrahandsyrkande, att en redovisning i kommunstyrelsen sker gällande tillkommande kommunala kostnader för iordningsställande av lokalen.

Beslutsgång:
Ordförande ställer proposition på arbetsutskottets förslag till beslut mot socialdemokraternas yrkande och finner att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med arbetsutskottets förslag. Votering begärs, genomförs och utfaller med 5 för arbetsutskottets förslag och 4 för socialdemokraternas yrkande (se bilaga). Därefter ställer ordförande proposition på Ronny Nilssons andrahandsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutat att avslå detsamma. Votering begärs, utförs och utfaller med 5 för avslag och 4 bifall (enligt bilaga) varvid,

Kommunstyrelsen beslutat föreslå,

Kommunfullmäktige besluta,

att godkänna förslag till hyreskontrakt med aktuell hyresvärd, samt

att från anslaget för oförutsedda kostnader år 2020, bevilja kultur- och fritidsnämnden 190 000 kronor för täckande av ökade kostnader avseende ny lokal för fritidsgårdsverksamheten.

§ 30

Ronny Nilssons yrkande:

Votering	arbetsutskottets förslag	socialdemokraternas yrkande
Torgny Lindau (PF)	x	
Patrik Ströbeck (M)	x	
Kerstin Andersson (C)	x	
Hans Stifors (PF)	x	
Lennart Johansson (PF)	x	
Pia Galia (SD)		x
Jack Henriksen (SD)		x
Boel Rosdahl (S)		x
Ronny Nilsson (S)		x
Resultat	5	4

Ronny Nilssons andrahandsyrkande:

Votering	Ordförandes förslag: avslag	socialdemokraternas yrkande
Torgny Lindau (PF)	x	
Patrik Ströbeck (M)	x	
Kerstin Andersson (C)	x	
Hans Stifors (PF)	x	
Lennart Johansson (PF)	x	
Pia Galia (SD)		x
Jack Henriksen (SD)		x
Boel Rosdahl (S)		x
Ronny Nilsson (S)		x
Resultat	5	4

PERSTORPS KOMMUN

Ekonomikontoret
Anders Ottosson, 0435-39244
anders.ottosson@perstorp.se

Tjänsteskrivelse

Sida
1(1)

Datum
2020-02-17

Referens

Kommunstyrelsen

Äskande gällande ny lokal för fritidsgårdsverksamheten

Sammanfattning

Från kultur- och fritidsnämnden har inkommit en kostnadskalkyl för en ny lokal för fritidsgårdsverksamheten, vilken föreslås förläggas i lokal vid Blåbärsstigen (f d postlokal).

Enligt redovisad sammanställning beräknas den nya lokalen bli 250 000 kronor högre på årsbasis, jämfört med befintlig lokal på Centralskolan.

Vid en eventuell flytt av verksamheten 2020-04-01, beräknas kostnadsökningen till 190 000 kronor för budgetåret 2020.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,

att godkänna förslag till hyreskontrakt med hyresvärden Paul Johnny Svensson, samt

att från anslaget för oförutsedda kostnader år 2020, bevilja kultur- och fritidsnämnden 190 000 kronor för täckande av ökade kostnader avseende ny lokal för fritidsgårdsverksamheten.

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

Anders Ottosson
Ekonomichef

Beslutet skickas till:
Ekonomichef

PERSTORPS KOMMUN

KN
Magnus Almström, Fritidschef
magnus.almstrom@perstorp.se, 0435-39201

Tjänsteskrivelse
2020-02-12

Dnr

Kommunstyrelsen

Ny lokal för fritidsgårdsverksamhet

Sammanfattning
Fritidsgården Ozvald har idag lägsta klassificeringen när det gäller servering/kiosk och det är samma förutsättningar som gäller i de nya lokalerna, dvs inget storkök- eller tillagningskök.
Personalen kommer att ha samma arbetsuppgifter som man har idag med den skillnaden att man inte kommer att bedriva någon elevcafeteria för högstadiets elever.
Förhandling om ändrade arbetsvillkor för tjänsterna på fritidsgården är genomförda och godkända av arbetsgivare och personalorganisation.
En riskanalys för flytten av fritidsgården är upprättad och godkänd av huvudskyddsombudet.
Öppettider och arbetsschema förhandlas när slutgiltigt beslut om flytt är tagit.
Mellanstadiesatsningen som startade under våren 2019 fortsätter i de nya lokalerna med samma öppethållande.
Fritidsledarna har tillsammans med Mobila Teamet och fritidsgårdsbesökarna genomfört en workshop angående flytt av fritidsgården. Ungdomarna fick bland annat skriva och rita hur man tyckte att fritidsgården skulle utformas och möbleras och i stort sett samtliga var mycket positiva till en flytt.
Samtlig personal och besökare ser flytten som en nystart för fritidsgården och dess verksamhet.

Kostnader vid hyra av Postlokal för fritidsgårdsverksamhet

Hyra	336.000:-
El + Värme	100.000:- Kan justeras ned efter halvårsbokslut
VA	6.000:-
Renhållning	2.000:-
Lokalvård	121.000:- (100.000:-) Fritidsgårdspersonal städar viss yta
Vaktmästare/Service	36.000:-
Summa:	**601.000:- (580.000:-)**

Budgeterade kostnader (2019) för befintlig Fritidsgårdslokal

Lokalhyra	265.000:-
Lokalvård	68.000:-
Summa:	**333.000:-**

Äskande om att Kommunstyrelsen tillskjuter 250.000:-

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar,

att tillskjuta Kultur- och fritidsnämnden 250.000 kr för att täcka hyreskostnaderna för ny lokal för fritidsgårdsverksamhet.

Åke Svensson

Förvaltningschef
Perstorps kommun

Magnus Almström

Fritidschef
Perstorps kommun

PERSTORPS KOMMUN

Riskbedömning **Datum: 2020 02 07**

Beskrivning av förändringen (Vad, när, vilka berörs, hur många medarbetare?):
Flytt av Fritidsgård våren 2020, samtliga fritidsledare berörs

Vilka positiva arbetsmiljökonsekvenser finns kopplade till förändringen?
Bättre anpassade lokaler för verksamheten och personalen, ungdomarna behöver ej vistas på skolan på sin fritid.

Vilka arbetsmiljörisker finns kopplade till förändringen? (Om flera risker finns så numrera dessa)

Risk[1]	Bedömning av allvarlighetsgrad[2]	Handlingsplan	Ansvarig	Genomfört när
Packa, bära, transportera	2	All transport av inventarier sker av vaktmästare. Ej egen bil	Fritidschef	Snarast efter beslut
Ändrade arbetstider	2	Arbetsschema anpassas så långt det är möjligt.	Fritidschef	Innan inflytt
Verksamheten stängd under flytt	1	Samarbete med Mobila Teamet	Fritidsgårds samordnare	Snarast efter stängning

Riskbedömningen är upprättad av:
Chef

Namnförtydligande:
MAGNUS ALMSTRÖM

Skyddsombud/huvudskyddsombud

Emma Waldt HSO

Namnförtydligande:

Nina Persson
Safie Yyessan

[1] Finns risker i fysisk miljö, arbetsorganisation, arbetsledning, arbetstider, arbetsuppgifter, ergonomi, socialt, psykologiskt, medarbetares inflytande?
[2] Skala – 1) Ingen risk föreligger, 2) Viss risk finns, 3) Risken är allvarlig och måste hanteras omgående

378

FASTIGHETSÄGARNA

HYRESKONTRAKT
FÖR LOKAL

Nr: _____

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal. Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

1. Hyresvärd
Namn: Paul-Johnny Svensson
Personnr/orgnr: 460922-3575

2. Hyresgäst
Namn:
Personnr/orgnr:
Aviseringsadress:

3. Lokalens adress m.m
Kommun: Perstorp
Fastighetsbeteckning: Fogsvansen 5
Gata: Blåbärsstigen 10
Trappor/hus:
Lokalens nr:

4. Lokalens användning
Lokalen med tillhörande utrymmen hyrs ut för att användas till

☐ Användningsändamålet har närmare angetts i bifogad specifikation. Bilaga:

5. Hyrestid
Från och med den:
Till och med den:

6. Uppsägningstid/ Förlängningstid
Uppsägning av detta kontrakt ska ske skriftligen minst 6 månader före den avtalade hyrestidens utgång.
I annat fall är kontraktet för varje gång förlängt med ☒ 3 år ☐ _____ månader

7. Lokalens skick
Lokalen hyrs ut i befintligt skick.

☐ En beskrivning av lokalens skick vid detta kontrakts tecknande samt uppgift om vem som på tillträdesdagen i förekommande fall ska ha ombesörjt och bekostat dels åtgärdandet av brister, dels överenskomna ändringar framgår av bifogat besiktnings- och åtgärdsprotokoll. Bilaga:

8. Lokalens storlek och omfattning

Areatyp	Plan	ca m²	Areatyp	Plan	ca m²
	1	470			

Om i kontraktet angiven area avviker från faktisk area medför avvikelsen inte rätt för hyresgästen till återbetalning eller sänkning av hyran respektive hyresvärden rätt till högre hyra.

☒ Omfattningen av den förhyrda lokalen framgår av bifogade ritning(ar). Bilaga:

☒ Tillfart för bil för i- och urlastning	☒ Plats för skylt	☐ Plats för skyltskåp/ automat	☒ Parkeringsplats(er) för 6 bil(ar)	☐ Garageplats(er) för _____ bil(ar)	☐ _____

9. Inredning
Lokalen uthyrs

☒ utan särskild för verksamheten avsedd inredning ☐ med särskild för verksamheten avsedd inredning enl bilaga Bilaga:

10. Underhåll

☐ Hyresvärden ska utföra och bekosta erforderligt underhåll av lokalen och inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

☐ Hyresgästen ska utföra och bekosta erforderligt underhåll dels av ytskikt på golv, väggar och tak, dels av inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

☐ Annan fördelning av underhållsansvaret, se bilaga. Bilaga:

Om hyresgästen åsidosätter sin underhållsskyldighet enligt ovan och inte inom skälig tid vidtar rättelse efter skriftlig uppmaning har hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på hyresgästens bekostnad.

Allmänna och gemensamma utrymmen

Om inte annat överenskommits mellan parterna ansvarar hyresvärden för underhåll av allmänna och gemensamma utrymmen.

☒ Annan överenskommelse enligt bilaga Bilaga:

11. Ledningar för telefoni och datakommunikation

☒ Hyresvärden ☐ Hyresgästen

bekostar erforderlig dragning av ledningar för telefoni och datakommunikation från den anslutningspunkt operatören anger till de ställen i lokalen som hyresgästen i samråd med hyresvärden väljer.

☐ Annan fördelning av ansvaret för telefoni och datakommunikation, se bilaga. Bilaga:

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal. Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

12. Skyltar, markiser m.m.

Hyresgästen har efter samråd med hyresvärden rätt att sätta upp för verksamheten sedvanlig skylt, under förutsättning att hyresvärden inte har befogad anledning att vägra samtycke och att hyresgästen har inhämtat erforderliga tillstånd av berörda myndigheter. Övriga anordningar såsom markiser och antenner får inte sättas upp utan hyresvärdens tillstånd. Vid avflyttning ska hyresgästen återställa husfasaden i godtagbart skick.

Vid mera omfattande fastighetsunderhåll såsom fasadrenovering ska hyresgästen på egen bekostnad och utan ersättning nedmontera och åter uppmontera skyltar och andra anordningar som hyresgästen satt upp på byggnaden.

Hyresvärden förbinder sig att inte sätta upp automater och skyltskåp på ytterväggarna till den av hyresgästen förhyrda lokalen utan hyresgästens medgivande samt medger hyresgästen företrädesrätt att uppsätta automater och skyltskåp på ifrågavarande väggar.

☒ Hyresgästen förbinder sig att följa bifogat skyltprogram. Bilaga:

13. Hyra

Kronor 336000 per år exklusive nedan markerade tillägg

14. Index

☒ Ändring av ovan angiven hyra sker i enlighet med bifogad indexklausul. Bilaga:

15. Fastighetsskatt

☐ Fastighetsskatt ersätts i enlighet med bifogad fastighetsskatteklausul. ☒ Fastighetsskatt ingår i hyran. Bilaga:

16. Driftskostnader

Hyresvärden tillhandahåller/ombesörjer

☒ El ☒ VA ☒ Värme ☒ Varmvatten ☒ Kyla ☒ Ventilation

Betalning:

El	☒ Hyresgästen har eget abonnemang.	☐ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga:
VA	☒ Hyresgästen har eget abonnemang.	☐ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga:
Värme	☒ Hyresgästen har eget abonnemang.	☐ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga:
Varmvatten	☒ Hyresgästen har eget abonnemang.	☐ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga:
Kyla	☒ Hyresgästen har eget abonnemang.	☐ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☐ Ingår i hyran.	Bilaga:
Ventilation		☐ Hyresgästen betalar i enlighet med bifogad driftskostnadsklausul.	☒ Ingår i hyran.	Bilaga:

17. Mätare

Om hyresgästen ska ha eget abonnemang enligt ovan och mätare saknas utförs och bekostas installationen av erforderliga mätare av

☒ hyresvärden ☐ hyresgästen

18. Avfallshantering

I den omfattning hyresvärden är skyldig att dels tillhandahålla utrymme för lagring av avfall, dels ordna borttransport av avfall är hyresgästen skyldig att placera avfall i avsett kärl på avsedd plats liksom att utan kompensation medverka till den ytterligare källsortering som hyresvärden kan komma att besluta. Härutöver gäller följande:

☐ Hyresgästen ska svara för och bekosta borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen (dock åligger det hyresvärden att tillhandahålla avfallskärl och erforderligt avfallsutrymme). Hyresgästen förbinder sig att med renhållningsentreprenör teckna och vidmakthålla kontrakt om borttransport av avfall.

☐ Hyresvärden samordnar borttransport av avfall för flera hyresgästers verksamhet i fastigheten. Hyresgästen ska som tillägg till hyran till hyresvärden betala ersättning för hyresgästens andel av kostnaden för borttransporten. Lokalens andel av denna kostnad ska anses vara _____ procent. Hyrestillägget uppgår vid detta kontrakts tecknande till _____ kronor per år.

☒ Kostnaden för borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen ingår i hyran.

☐ Särskild reglering enligt bilaga Bilaga:

19. Snöröjning och sandning

☒ ingår i hyran ☐ ombesörjs och bekostas av hyresgästen ☐ annan reglering enligt bilaga Bilaga:

20. Oförutsedda kostnader

Skulle efter kontraktets tecknande oförutsedda kostnadsökningar uppkomma för fastigheten på grund av

a) införande eller höjning av särskild för fastigheten utgående skatt, avgift eller pålaga som riksdag, regering, kommun eller myndighet kan komma att besluta om, eller

b) generella ombyggnadsåtgärder eller liknande på fastigheten som inte enbart avser lokalen och som hyresvärden är skyldig att utföra till följd av beslut av riksdag, regering, kommun eller myndighet

ska hyresgästen med verkan från inträdd kostnadsökning betala ersättning till hyresvärden för den på lokalen belöpande andelen av den totala årliga kostnadsökningen för fastigheten.

Lokalens andel ska under hyrestiden anses vara _____ procent.

Har andelen inte angetts utgörs denna av hyresgästens hyra (exkl. eventuell moms) i förhållande till de i fastigheten vid tidpunkten för kostnadsökningen utgående hyrorna (exkl. eventuell moms) för lokaler och bostadslägenheter. För lokaler och bostadslägenheter som inte är uthyrda görs därvid en uppskattning av marknadshyran respektive bruksvärdeshyran.

Med skatt enligt a) ovan avses intemoms och fastighetsskatt i den mån ersättning för dessa ska erläggas. Med oförutsedda kostnader menas sådana kostnader som vid kontraktets ingående inte beslutats av de under a) och b) angivna instanserna. Ersättningen betalas enligt nedanstående regler om hyrans betalning.

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal. Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

32. Säkerhet

Hyresgästen ska till hyresvärden senast den _____ lämna säkerhet för sina förpliktelser enligt detta kontrakt genom

☐ borgen ställd av ☐ bankgaranti intill ett belopp om ☐ annan säkerhet i form av Bilaga:

_____ _____ _____

Om avtalad säkerhet inte lämnats senast vid föreskriven tidpunkt är detta kontrakt förfallet, om hyresvärden före tillträdet så påfordrar.

33. Försäkringar

Hyresvärden är skyldig att teckna och vidmakthålla sedvanlig fastighetsförsäkring avseende den fastighet inom vilken den förhyrda lokalen ligger. Hyresgästen är skyldig att teckna och vidmakthålla en företagsförsäkring som innehåller egendomsskydd, avbrottsskydd och ansvar för den egna verksamheten.

☐ Annan överenskommelse om försäkring, se bilaga. Bilaga:

34. Yttre åverkan

☒ Hyresvärden ☐ Hyresgästen

ska svara för skador på grund av åverkan på till lokalen tillhörande fönster, skyltfönster, skyltar samt entré- och andra dörrar eller portar som leder till eller från lokalen. I samtliga fall omfattar ansvaret även karmar, bågar och foder.

35. Låsanordningar

☒ Hyresvärden ☐ Hyresgästen

ska utrusta lokalerna med sådana lås- och stöldskyddsanordningar som krävs för hyresgästens företagsförsäkring.

36. Återställande vid avflyttning

Senast vid hyresförhållandets upphörande ska hyresgästen, om inte annan överenskommelse har träffats, ha bortfört sin egendom och återställt lokalen i godtagbart skick.

☐ Annan överenskommelse om bortförande och återställande enligt bilaga. Bilaga:

Parterna är eniga om att senast sista dagen av hyresförhållandet gemensamt genomföra besiktning av lokalen. Om till följd av hyresgästens åtgärder – vidtagna med eller utan hyresvärdens medgivande – lokalen vid avflyttning innehåller material, som inte särskilt överenskommits att hyresvärden svarar för, ska hyresgästen avlägsna materialet eller ersätta hyresvärden dennes kostnader för kvittblivning såsom förekommande avfallsskatt, transport och avgift för deponering eller motsvarande.

37. Force majeure

Hyresvärden fritar sig från skyldighet att fullgöra sin del av kontraktet och från skyldighet att betala skadestånd om hyresvärdens åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig eller upplopp, på grund av sådan arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, explosion eller ingrepp av offentlig myndighet som hyresvärden inte råder över och inte heller kunnat förutse.

38. Hantering av personuppgifter

☐ Information till hyresgäst om behandling av personuppgifter, se bilaga. Bilaga:

39. Särskilda bestämmelser

Bilaga:

Bilaga:

Bilaga:

Bilaga:

Bilaga:

Bilaga:

Bilaga:

40. Underskrift

Detta kontrakt, som inte utan särskilt medgivande får inskrivas, har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna tagit var sitt. Tidigare kontrakt mellan parterna avseende denna lokal upphör att gälla fr.o.m. detta kontrakts ikraftträdande.

Ort/datum:	Ort/datum:
Hyresvärdens namn:	Hyresgästens namn:
Namnteckning(firmatecknare/ombud): ☐ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning(firmatecknare/ombud): ☐ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande:	Namnförtydligande:

Fastighetsägarna Sveriges formulär 12B.3 upprättat 2018 i samråd med SABO, Svensk Handel och Visita. Eftertryck förbjuds.

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal. Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

21. Mervärdesskatt (moms)

Hyresgästens momsplikt

☒ Hyresgästen ska bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.
☐ Hyresgästen ska inte bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.

Hyresvärdens momsplikt

☒ Fastighetsägaren/hyresvärden är skattskyldig till moms för uthyrning av lokalen. Hyresgästen ska utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.
☐ Om fastighetsägaren/hyresvärden väljer att bli skattskyldig till moms för uthyrning av lokalen ska hyresgästen utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

Momsen, som ska betalas samtidigt med hyran, beräknas på angivet hyresbelopp jämte, enligt vid varje tidpunkt gällande regler för moms på hyran, på i förekommande fall enligt hyreskontraktet utgående tillägg och andra ersättningar.

Om hyresvärden till följd av hyresgästens självständiga agerande – såsom exempelvis upplåtelse av lokalen helt eller delvis i andrahand (även upplåtelse till eget bolag), eller överlåtelse – blir jämkningsskyldig för moms enligt bestämmelserna i mervärdesskattelagen, ska hyresgästen fullt ut ersätta hyresvärden för dennes förlorade avdragsrätt. Hyresgästen ska vidare utge ersättning för den kostnadsökning som följer av hyresvärdens förlorade avdragsrätt för ingående moms på driftskostnader som uppstår genom hyresgästens agerande.

22. Hyrans betalning

Hyran betalas utan anfordran i förskott senast sista vardagen före varje ☐ kalendermånads början ☒ kalenderkvartals början genom insättning på

PlusGiro nr:

BankGiro nr: 5407-3879

23. Ränta, betalningspåminnelse

Vid försenad hyresbetalning ska hyresgästen betala dels ränta enligt räntelagen, dels ersättning för skriftlig betalningspåminnelse enligt lagstiftningen om ersättning för inkassokostnader m.m.

24. Nedsättning av hyra

Avtalat skick m.m

Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för tid då hyresvärden låter utföra arbete för att sätta lokalen i avtalat skick eller annat arbete som särskilt anges i detta kontrakt med tillhörande bilagor.

Sedvanligt underhåll

☐ Nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt utgår enligt hyreslagens regler.
☒ Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt. Det åligger dock hyresvärden att i god tid underrätta hyresgästen om arbetets art och omfattning samt när och under vilken tid arbetet ska utföras.

☐ Parterna är överens om att rätten till nedsättning av hyran när hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt ska regleras enligt särskild bilaga. Bilaga:

25. Miljöpåverkan

Hyresgästen ska före tillträdet inhämta erforderliga tillstånd för den verksamhet för vilken lokalen upplåts. Verksamheten ska bedrivas på ett sådant sätt att den uppfyller vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning och övriga föreskrifter för miljön. Hyresgästens ansvar för miljöpåverkan gäller även efter kontraktets upphörande och preskriberas inte enligt bestämmelserna i 12 kap. 61 § jordabalken.

☐ För ytterligare bestämmelser avseende miljöfarlig verksamhet, se bifogad miljöklausul. Bilaga:

☐ Parterna har träffat en överenskommelse om att minska fastighetens och lokalens miljöpåverkan, se grön bilaga. Bilaga:

26. Revisionsbesiktningar

Om det vid en av myndighet påkallad revisionsbesiktning av installationer såsom el- eller sprinkleranordningar konstateras fel och brister i hyresgästen tillhörig installation, ska hyresgästen på egen bekostnad utföra begärda åtgärder inom den tid myndigheten har föreskrivit. Om hyresgästen inom nämnda tid inte har åtgärdat fel och brister har hyresvärden rätt att på hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder som myndigheten har föreskrivit.

27. Tillgänglighet till vissa utrymmen

Hyresgästen ansvarar för att tillträde till sådana utrymmen som hyresvärden eller någon som företräder hyresvärden eller som personal från energibolag, va-bolag, telekombolag eller motsvarande måste ha tillgång till för skötsel och drift av fastigheten inte hindras genom förhållanden i hyresgästens verksamhet.

28. PBL-avgifter

Om hyresgästen utan erforderligt bygglov, annat lov eller tillstånd vidtar ändringar avseende lokalen och hyresvärden till följd av detta enligt reglerna i plan- och bygglagen (PBL) tvingas utge byggsanktionsavgift eller vite, ska hyresgästen till hyresvärden betala ersättning med motsvarande belopp.

29. Brandskydd

☐ Parternas skyldigheter gentemot varandra avseende brandskydd regleras i bifogad brandskyddsklausul. Bilaga:

30. Myndighetskrav m.m.

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen ska på eget ansvar och egen bekostnad svara för de åtgärder som myndighet, domstol eller försäkringsbolag med stöd av nu gällande eller framtida lagstiftning eller avtal fr.o.m. tillträdesdagen kan komma att kräva för lokalens nyttjande för avsedd användning. Hyresgästen ska samråda med hyresvärden innan åtgärder vidtas.

31. Ombyggnads- och ändringsarbete

Hyresgästen får inte utan skriftligt tillstånd från hyresvärden utföra ombyggnads- eller ändringsarbeten inom lokalen eller fastigheten i övrigt.

Om inte annat framgår av hyresvärdens skriftliga tillstånd ska hyresgästen ansvara för allt som denne anskaffar för sin verksamhet eller bygger in i lokalerna, även om egendomen är att betrakta som fastighets- eller byggnadstillbehör.

Hyresgästen ska bereda hyresvärden insyn i ombyggnadsprojektet, bjuda in hyresvärden till byggmöten och när hyresvärden begär det, ge hyresvärden tillträde till lokalen under ombyggnadstiden. Hyresgästen svarar för att hyresgästens arbeten i lokalen inte skadar byggnaden eller stör den verksamhet som andra hyresgäster i byggnaden bedriver och är skyldig att i skälig omfattning ersätta hyresvärden om kravpå nedsättning av hyra riktas mot denne med anledning av hinder eller men i annans nyttjanderätt.

Om parterna kommer överens om och genomför en ombyggnation eller omdisponering av lokalen ska nya ritningar upprättas. Kostnaden för upprättandet av dessa ska bäras av den part som påkallat förändringen.

☐ Annan överenskommelse enligt bilaga. Bilaga:

Byggvarudeklaration

Om hyresgästen utför arbeten avseende lokalen ska hyresgästen för hyresvärden i god tid före arbetets utförande förete byggvarudeklarationer — i den mån sådana finns utarbetade — för de produkter och material som ska tillföras lokalen.

Arbetsmoment	F	V	Ä
Öppningar i hus (ex dörröppnare, lås, låscylindrar, kortläsare, nycklar)			Ä
Telefon		V	
Högtalaranläggning		V	
Projektionsdukar		V	
Gardiner, gardinskenor.		V	
Belysningsarmaturer för platsbelysning, specialbelysning			Ä
Inredning förvaring i förråd		V	
Golv inomhus, underhåll enligt underhållsplan			Ä
Tak inomhus, underhåll enligt underhållsplan			Ä
Väggytor inomhus, underhåll enligt underhållsplan			Ä
Lösa mattor		V	
Tavelkrokar, tavellist, tavlor		V	
Brandredskap			Ä*
Brandsläckare			Ä*
Brandsläckningssystem			Ä*
Anslagstavlor		V	
Elevskåp, personalskåp, övriga omklädnadsskåp		V	
Kaffebryggare		V	
Hushållsmaskiner, t.ex. elvisp, micro, kaffekokare, brödrost etc.		V	
Värdeskåp		V	
Strykbord		V	
Torkskåp, torktumlare, tvättmaskiner, diskmaskin			Ä
Datauttag, datakanalisation			Ä
Larmanläggning			Ä
Brandlarm			Ä
Inbrottslarm			Ä
Klädkrokar		V	
Hyllor på konsol, respektive möbelhyllor		V	
Första hjälpen		V	
Skadegörelse		**	***

* Onödig utryckning, vilken debiteras av räddningstjänsten, svarar verksamheten för vid de tillfällen det sker på grund av skadegörelse eller annan okynnes handling och slarv. Beror utryckningen på grund av fel i anläggningen debiteras ägaren.

** Skadegörelse vid verksamhetsutövning bekostas av verksamheten. Verksamheten har även ansvar för eventuella gäster och publik.

*** Skadegörelse utanför verksamhetens tider, bekostas av ägaren.

Anvisningar för indexuppräkning av hyra för lokal

Bashyran

Om hela eller viss andel av det i kontraktet angivna hyresbeloppet tillsammans med fasta hyrestillägg ska utgöra bashyra är en förhandlingsfråga och kan bero på hyresvillkoren i övrigt (såsom exempelvis hyrans storlek samt vilka övriga förpliktelser som åvilar hyresgästen).

Bastalet

Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran anses anpassad utgör bastalet såvida inte annat anges genom angivande av år (se bestämmelserna på sidan 1).

Jämförelse mellan indextalen ska ske så snart årets oktoberindex har blivit känt. De senaste åren har oktoberindex blivit känt i mitten av november.

Beräkning av indextillägget

1) Beräkna skillnaden mellan aktuellt oktoberindex och bastalet.
2) Om skillnaden är positiv, divideras den framräknade skillnaden med bastalet.
3) Tilläggets storlek beräknas genom att denna kvot multipliceras med bashyran.

Exempel

Beräkning av indextillägg för år 2008

Bashyran antas vara 100 000 kr/år och anpassad till konsumentprisindex (KPI) för oktober 2005, som är 282,4 (bastalet). Oktoberindex för år 2007 är 293,85.

1. Beräkna skillnaden mellan indextalet 293,85 och 282,4. Skillnaden är positiv och uppgår till 11,45.
2. Dividera 11,45 med 282,4 och multiplicera kvoten (utan avrundning) med bashyran 100 000 kr. Resultatet blir 4 054,53 kr och utgör indextillägget för år 2008 enligt klausulen.

Alternativ: Om KPI för oktober 2007 i stället skulle ha varit lägre än bastalet 282,4, t.ex. 282,0, skulle skillnaden mellan 282,0 och bastalet 282,4 ha blivit negativ. Inget indextillägg skulle då utgå. Det i kontraktet angivna hyresbeloppet tillsammans med fasta hyrestillägg skulle gälla.

Underlag för gränsdragning mellan förvaltare och nyttjare inom Perstorps kommun. 2020-01-21

Syftet med att redovisa ansvarsfördelning mellan nyttjare och förvaltare är att åstadkomma ett dokument som tydligt klargör ansvarsfördelningen och gränsdragningen, såväl tekniskt som ekonomiskt, så att framtida tolkningsfrågor minimeras.

Följande kriterier bör utgöra grund för ansvarsfördelning.
Jordabalkens definition av begreppet fastighet.
Traditionell kommunal ansvarsfördelning.
Ansvarsfördelning beroende på kompetens hos respektive förvaltning.

Förslaget skall grunda sig på en ambition att erhålla väl skötta och underhållna lokaler till låg kostnad.
Teckenförklaring:

F =Teknik- och serviceförvaltningen
V =Verksamheten inom respektive verksamhetsområde.
Ä=Ägare

Arbetsmoment	F	V	Ä
Utvändig skötsel, renhållning och städning av utvändiga ytor inom tomtmark			Ä
Manuell snöskottning, sandning och sopning			Ä
Manuell upplåsning och låsning av ytterdörrar		V	
Kontroll och stängning av fönster		V	
Kontroll och släckning av belysning		V	
Städning av apparatrum och fläktrum			Ä
Byte av glödlampor, lysrör och glimtändare i allmänna utrymmen	F		
Hantering av emballage från leveranser		V	
Tillvarata och utlämna hittegods och överblivet material		V	
Hissa och hala flaggor		V	
Mottagning och inbärning av leverans av material för verksamheten		V	
Ansvara för intern och extern postgång och budgång		V	
Distribution av förbrukningsmaterial till verksamheten		V	
Möblering och ommöblering av lokaler		V	
Reparation av möbler och lösa inventarier		V	
Ansvara för rätt temperatur och luftkvalitet i respektive lokal			Ä
Service och assistans till verksamhetens anställda		V	
Kontorsgöromål typ kopiering mm		V	
Öppna för aktiviteter utanför daglig verksamhet		V	
Skötsel av blommor inomhus		V	
Ansvara för brandskyddsutrustning			Ä
Anläggningar, mark inom tomtgräns			Ä
Byggdelar i mark inom tomtgräns t.ex. bassänger, brunnar, bryggor, kulvertar etc.			Ä
Överbyggnader, t.ex. beläggningar utomhus (asfalt, plattor), gräsytor, planteringar, buskar etc.			Ä
Kompletteringar på mark inom tomtgräns t.ex. belysningsstolpar, master, brevlådor, cykelställ, bänkar, fotbollsmål, flaggor (ej av V införskaffade utrustningar)			Ä

§ 7

Äskande gällande ny lokal för fritidsgårdsverksamheten
2019/166

Sammanfattning
Från kultur- och fritidsnämnden har inkommit en kostnadskalkyl för en ny lokal för fritidsgårdsverksamheten, vilken föreslås förläggas i lokal vid Blåbärsstigen (f d postlokal).

Enligt redovisad sammanställning beräknas den nya lokalen bli 250 000 kronor högre jämfört med befintlig lokal på Centralskolan.

Ronny Nilsson yrkar att tekniska utskottet tillsammans med representanter för kultur- och fritidsförvaltningen gör ett besök i den tilltänkta lokalen innan ärendet går vidare för beslut i kommunstyrelsen. Ronny yrkar också att en riskanalys innehållandes bland annat möjligheter till cafeteria (livsmedelshygien i industrilokal), personalens tänkta arbetsuppgifter (städning?) och undersökning ang besökarnas vilja att ta sig till lokalen, samt att ett förslag till hyresavtal inkommer innan beslut i kommunstyrelsen fattas

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar,

att tekniska utskottet tillsammans med representanter för kultur- och fritidsförvaltningen gör ett besök i den tilltänkta lokalen innan ärendet går vidare för beslut i kommunstyrelsen,

att en riskanalys innehållandes bland annat möjligheter till cafeteria (livsmedelshygien i industrilokal), personalens tänkta arbetsuppgifter (städning?) och någon undersökning angående besökarnas vilja att ta sig till den tänkta lokalen presenteras, samt

att ett förslag till hyresavtal inkommer innan beslut i kommunstyrelsen fattas.

§ 32

Angående borgensförbindelse, regressavtal och avtal om medlemmars ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat

2020/70

Sammanfattning

Föreningens upplånings- och utlåningsverksamhet bedrivs i det av Föreningen helägda dotterbolaget Kommuninvest i Sverige AB (publ) (”Kommuninvest”). För att Kommuninvest i sin upplåning ska få bästa möjliga kreditvillkor på lånemarknaden återfinns i Föreningens stadgar som villkor för medlemskap, att samtliga medlemmar enligt separat tecknad borgensförbindelse ska ansvara solidariskt såsom för egen skuld för Kommuninvests samtliga förpliktelser. Samtliga medlemmar har tecknat borgensförbindelse. Perstorps kommun utfärdade sin borgensförbindelse den 15 juli 2011 och kommer inom kort att löpa ut.

Samtliga medlemmar har, utöver borgensförbindelsen, tecknat ett separat regressavtal (”Regressavtalet”) med Kommuninvest samt ett avtal om medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat (”Garantiavtalet”). Dessa avtal är precis som borgensförbindelsen av avgörande betydelse för medlemskap i Föreningen samt av stor vikt för Kommuninvests verksamhet.

Kommunstyrelsens förslag till beslut,

Kommunfullmäktige beslutar,

att Perstorps kommun bekräftar att ingången borgensförbindelse av den 15 juli 2011 (”Borgensförbindelsen”), vari Perstorps kommun åtagit sig solidariskt borgensansvar såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s (publ) (”Kommuninvest”) förpliktelser, alltjämt gäller samt att Kommuninvest äger företräda Perstorps kommun genom att företa samtliga nödvändiga åtgärder för ingående och vidmakthållande av borgen enligt Borgensförbindelsen i förhållande till Kommuninvests nuvarande och blivande borgenärer,

att Perstorps kommun bekräftar att regressavtalet undertecknat av Perstorps kommun den 15 juli 2011, vari det inbördes ansvaret mellan Kommuninvests medlemmar regleras för det fall Kommuninvests borgenärer skulle framställa anspråk gentemot någon eller några av medlemmarna enligt Borgensförbindelsen, alltjämt gäller,

att Perstorps kommun bekräftar att garantiavtalet undertecknat av Perstorps kommun den 15 juli 2011, vari Perstorps kommuns ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat regleras, alltjämt gäller, samt

att utse kommunstyrelsens ordförande Torgny Lindau och kommunstyrelsens 2:e vice ordförande Ronny Nilsson att för Perstorps kommuns räkning underteckna alla handlingar med anledning av detta beslut.

PERSTORPS KOMMUN

Ekonomikontoret
Anders Ottosson, 0435-39244
anders.ottosson@perstorp.se

Tjänsteskrivelse

Datum
2020-02-21

Referens

Kommunstyrelsen

Angående borgensförbindelse, regressavtal och avtal om medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat

Sammanfattning

Föreningens upplånings- och utlåningsverksamhet bedrivs i det av Föreningen helägda dotterbolaget Kommuninvest i Sverige AB (publ) (”Kommuninvest”). För att Kommuninvest i sin upplåning ska få bästa möjliga kreditvillkor på lånemarknaden återfinns i Föreningens stadgar som villkor för medlemskap, att samtliga medlemmar enligt separat tecknad borgensförbindelse ska ansvara solidariskt såsom för egen skuld för Kommuninvests samtliga förpliktelser. Samtliga medlemmar har tecknat borgensförbindelse. Perstorps kommun utfärdade sin borgensförbindelse den 15 juli 2011.

Ett borgensåtagande är enligt lag endast giltigt i tio år från den dag då åtagandet ingicks, alternativt från den dag då borgensåtagandet bekräftats genom beslut av fullmäktige. Giltighetstiden för Perstorps kommuns borgensåtagande kommer således inom kort att löpa ut. Med hänsyn till att borgensförbindelsen utgör ett av villkoren för medlemskap i Föreningen och den betydelse borgensförbindelserna har för Kommuninvests verksamhet är det av mycket stor vikt att Perstorps kommun innan borgensförbindelsens giltighetstid löper ut på nytt fattar ett beslut i fullmäktige, på det sätt som anges nedan, som bekräftar att borgensförbindelsen alltjämt är gällande, samt därefter undertecknar en separat sådan bekräftelse av borgensförbindelsen. När detta har skett har borgensåtagandet förlängts ytterligare en tioårsperiod.

Samtliga medlemmar har, utöver borgensförbindelsen, tecknat ett separat regressavtal (”Regressavtalet”) med Kommuninvest samt ett avtal om medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat (”Garantiavtalet”). Även dessa avtal är av avgörande betydelse för medlemskap i Föreningen samt av stor vikt för Kommuninvests verksamhet. Perstorps kommun undertecknade Regressavtalet den 15 juli 2011 och Garantiavtalet den 15 juli 2011. Även dessa avtal riskerar att bli ogiltiga efter tio år och måste därför, inom denna tid, bekräftas i enlighet med vad som ovan angivits för borgensförbindelsen.

För att underlätta för medlemmarna har beslutats att tillämpa ett gemensamt förfarande för samtliga bekräftelser och att Regressavtalet och Garantiavtalet således ska bekräftas i samband med borgensförbindelsen. På så sätt måste endast en bekräftelse göras, som omfattar såväl borgensförbindelsen som avtalen (”Bekräftelsen”).

Bilagor

Underlag från Advokatfirman Lindahl/Kommuninvest.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta,

att Perstorps kommun bekräftar att ingången borgensförbindelse av den 15 juli 2011 (”Borgensförbindelsen”), vari Perstorps kommun åtagit sig solidariskt borgensansvar såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s (publ) (”Kommuninvest”) förpliktelser, alltjämt gäller samt att Kommuninvest äger företräda Perstorps kommun genom att företa samtliga nödvändiga åtgärder för ingående och vidmakthållande av borgen enligt Borgensförbindelsen i förhållande till Kommuninvests nuvarande och blivande borgenärer,

att Perstorps kommun bekräftar att regressavtalet undertecknat av Perstorps kommun den 15 juli 2011, vari det inbördes ansvaret mellan Kommuninvests medlemmar regleras för det fall Kommuninvests borgenärer skulle framställa anspråk gentemot någon eller några av medlemmarna enligt Borgensförbindelsen, alltjämt gäller,

att Perstorps kommun bekräftar att garantiavtalet undertecknat av Perstorps kommun den 15 juli 2011, vari Perstorps kommuns ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat regleras, alltjämt gäller, samt

att utse kommunstyrelsens ordförande Torgny Lindau och kommunstyrelsens 2:e vice ordförande Ronny Nilsson att för Perstorps kommuns räkning underteckna alla handlingar med anledning av detta beslut.

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

Anders Ottosson
Ekonomichef

Beslutet skickas till**:**
Ekonomichef

KOMMUNINVEST
Sveriges kommuner, landsting och regioner i samverkan

2020-01-22

Perstorps kommun
Att: Anders Ottosson
284 85 Perstorp

Angående borgensförbindelse, regressavtal och avtal om medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat

Vi skriver till dig som kontaktperson för Perstorps kommun som är medlem i Kommuninvest ekonomisk förening ("Föreningen").

Föreningens upplånings- och utlåningsverksamhet bedrivs i det av Föreningen helägda dotterbolaget Kommuninvest i Sverige AB (publ) ("Kommuninvest"). För att Kommuninvest i sin upplåning ska få bästa möjliga kreditvillkor på lånemarknaden återfinns i Föreningens stadgar som villkor för medlemskap, att samtliga medlemmar enligt separat tecknad borgensförbindelse ska ansvara solidariskt såsom för egen skuld för Kommuninvests samtliga förpliktelser. Samtliga medlemmar har tecknat borgensförbindelse. Perstorps kommun utfärdade sin borgensförbindelse den 15 juli 2011.

Samtliga kommunala borgensförbindelser förvaras hos Kommuninvest. Vid Kommuninvests upptagande av lån på lånemarknaden presenteras borgensförbindelserna för långivaren. I den praktiska hanteringen vid företeende av borgensförbindelser i samband med Kommuninvests upplåning företräder således Kommuninvest medlemmarna gentemot långivarna.

Ett borgensåtagande är enligt lag endast giltigt i tio år från den dag då åtagandet ingicks, alternativt från den dag då borgensåtagandet bekräftats genom beslut av fullmäktige. Giltighetstiden för Perstorps kommuns borgensåtagande kommer således inom kort att löpa ut. Med hänsyn till att borgensförbindelsen utgör ett av villkoren för medlemskap i Föreningen och den betydelse borgensförbindelserna har för Kommuninvests verksamhet är det av mycket stor vikt att Perstorps kommun innan borgensförbindelsens giltighetstid löper ut på nytt fattar ett beslut i fullmäktige, på det sätt som anges nedan, som bekräftar att borgensförbindelsen alltjämt är gällande, samt därefter undertecknar en separat sådan bekräftelse av borgensförbindelsen. När detta har skett har borgensåtagandet förlängts ytterligare en tioårsperiod.

Samtliga medlemmar har, utöver borgensförbindelsen, tecknat ett separat regressavtal ("Regressavtalet") med Kommuninvest samt ett avtal om medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat ("Garantiavtalet"). Även dessa

avtal är av avgörande betydelse för medlemskap i Föreningen samt av stor vikt för Kommuninvests verksamhet. Perstorps kommun undertecknade Regressavtalet den 15 juli 2011 och Garantiavtalet den 15 juli 2011. Även dessa avtal riskerar att bli ogiltiga efter tio år och måste därför, inom denna tid, bekräftas i enlighet med vad som ovan angivits för borgensförbindelsen.

För att underlätta för medlemmarna har beslutats att tillämpa ett gemensamt förfarande för samtliga bekräftelser och att Regressavtalet och Garantiavtalet således ska bekräftas i samband med borgensförbindelsen. På så sätt måste endast en bekräftelse göras, som omfattar såväl borgensförbindelsen som avtalen ("Bekräftelsen").

En checklista har upprättats över åtgärder som ska vidtas vid tecknandet av Bekräftelsen. För att enhetlighet i dokumentationen för samtliga medlemmar (i dagsläget 288 st) ska uppnås är det viktigt att samtliga medlemmar följer checklistan.

Perstorps kommun ska vidta följande åtgärder.

1. Fullmäktige ska fatta ett beslut med följande lydelse:
   Fullmäktige beslutar

   Att Perstorps kommun bekräftar att ingången borgensförbindelse av den 15 juli 2011 ("Borgensförbindelsen"), vari Perstorps kommun åtagit sig solidariskt borgensansvar såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s (publ) ("Kommuninvest") förpliktelser, alltjämt gäller samt att Kommuninvest äger företräda Perstorps kommun genom att företa samtliga nödvändiga åtgärder för ingående och vidmakthållande av borgen enligt Borgensförbindelsen i förhållande till Kommuninvests nuvarande och blivande borgenärer.

   Att Perstorps kommun bekräftar att regressavtalet undertecknat av Perstorps kommun den 15 juli 2011, vari det inbördes ansvaret mellan Kommuninvests medlemmar regleras för det fall Kommuninvests borgenärer skulle framställa anspråk gentemot någon eller några av medlemmarna enligt Borgensförbindelsen, alltjämt gäller.

   Att Perstorps kommun bekräftar att garantiavtalet undertecknat av Perstorps kommun den 15 juli 2011, vari Perstorps kommuns ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat regleras, alltjämt gäller.

   Att utse [NN] och [NN] att för Perstorps kommuns räkning underteckna alla handlingar med anledning av detta beslut.

2. Protokoll från fullmäktiges möte (innehållande beslutet om att bekräfta ingången Borgensförbindelse, Regressavtalet samt Garantiavtalet) ska anslås på Perstorps kommuns anslagstavla i enlighet med reglerna i kommunallagen.

   Observera att vad gäller anslagsbevis måste justeringen av protokollet ha anslagits tre veckor från uppsättandet, dvs. 3 veckor + 1 dag räknat med dagen då det sattes upp. Som tumregel gäller att om protokollet exempelvis anslås en måndag ska det

tas ned en tisdag tre veckor senare. Observera dock att förlängning av anslagstiden måste ske då sista dagen i fristen infaller på en lördag, en allmän helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton. Kontakta gärna Advokatfirman Lindahl (kontaktuppgifter nedan) om ni har några frågor med anledning av detta.

3. När anslagstiden har löpt ut ska beslutet från fullmäktige översändas till Förvaltningsrätten i Malmö tillsammans med en begäran om att få en skriftlig bekräftelse på att något överklagande inte har inkommit till förvaltningsrätten beträffande aktuellt beslut.

4. När fullmäktiges beslut vunnit laga kraft ska slutligen Bekräftelsen undertecknas av de två företrädare för Perstorps kommun som fullmäktige bemyndigat i sitt beslut. För det fall företrädare inte namngivits i beslutet, och bemyndigandet endast avser innehavaren av viss befattning, ska till Bekräftelsen bifogas underlag som visar att företrädaren innehade ifrågavarande befattning vid tiden för undertecknandet.

5. Perstorps kommun ska därefter till Advokatfirman Lindahl översända följande:

   A) Lagakraftvunnet protokoll
   Kopia av lagakraftvunnet protokoll med fullmäktiges beslut enligt punkten 1 ovan (inklusive anslagsbevis och lagakraftbevis).

   B) Bekräftelsen i original (samt i förekommande fall, underlag enligt punkt 4)

Kommuninvest önskar att undertecknad Bekräftelse tillställs Advokatfirman Lindahl senast den 31 december 2020.

Vi har uppdragit åt Advokatfirman Lindahl att biträda oss i arbetet rörande borgensbekräftelserna och vid frågor rörande dessa ber vi er därför att kontakta Victoria Bromark på Advokatfirman Lindahl via telefon 019 - 20 89 00 eller via e-post victoria.bromark@lindahl.se.

Handlingar skickas till:
Advokatfirman Lindahl
Box 143
701 42 Örebro

Med vänlig hälsning

Jens Larsson
Chefsjurist
KOMMUNINVEST I SVERIGE AB (PUBL)

KOMMUNINVEST
Svenska kommuner, landsting och regioner i samverkan

Bekräftelse av borgensförbindelse, regressavtal och avtal om medlemmarnas ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat samt fullmakt att kommunicera borgensförbindelse

Härmed bekräftas

- att ingången borgensförbindelse av den 15 juli 2011 ("Borgensförbindelsen"), vari Perstorps kommun åtagit sig solidariskt borgensansvar såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s (publ) ("Kommuninvest") förpliktelser, alltjämt gäller;

- att Kommuninvest äger företräda Perstorps kommun genom att företa samtliga nödvändiga åtgärder för ingående och vidmakthållande av borgen enligt Borgensförbindelsen i förhållande till Kommuninvests borgenärer och blivande borgenärer;

- att regressavtalet undertecknat av Perstorps kommun den 15 juli 2011, vari det inbördes ansvaret mellan Kommuninvests medlemmar regleras för det fall Kommuninvests borgenärer skulle framställa anspråk gentemot någon eller några av medlemmarna enligt Borgensförbindelsen, alltjämt gäller; samt

- att garantiavtalet undertecknat av Perstorps kommun den 15 juli 2011, vari Perstorps kommuns ansvar för Kommuninvests motpartsexponeringar avseende derivat regleras, alltjämt gäller.

_____ _____
Ort Datum

För Perstorps kommun

_____ _____
Företrädare för kommunen enligt beslut

Företrädare för kommunen enligt beslut

_____ _____
Namnförtydligande

Namnförtydligande

§ 34

Utbetalning av kommunalt partistöd för år 2020
2020/71

Sammanfattning
Fullmäktige måste fatta beslut om att de partier som får stöd, ska redovisa att stödet använts för sitt ändamål. Redovisning ska ske per kalenderår, och vara inlämnad till fullmäktige senast per den 30 juni året efter det att stödet lämnats.

Redovisningen av hur partistödet använts ska dessutom granskas. Partierna utser själva sin granskare. Granskaren ska årligen lämna en granskningsrapport med ett intyg, om att redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts.

Fullmäktige måste också fatta årliga beslut om utbetalning av partistödet. Fullmäktige får besluta om att stöd inte ska utbetalas till ett parti, som inte i tid lämnar in en redovisning respektive en granskningsrapport.

Syftet med reglerna om redovisning och granskning, är att göra underlag och beslut kring det lokala partistödet öppnare och mer tillgängliga för allmänhet och media.

Kommunfullmäktige beslutade vid sitt sammanträde 2014-06-18, att partistödet uppgår till 1/5 av prisbasbeloppet per mandat och år, samt att 30 procent av totalsumman fördelas med lika delar till varje i fullmäktige representerat parti, och att 70 procent av totalsumman fördelas per mandat.

Redovisning av hur kommunalt partistöd använts under år 2019 har lämnats in av samtliga partier som är representerade i fullmäktige.

Kommunstyrelsens förslag till beslut,

Kommunfullmäktige beslutar,

att godkänna utbetalning av kommunalt partistöd för år 2020

PERSTORPS KOMMUN

Ekonomikontoret
Anders Ottosson, 0435-39244
anders.ottosson@perstorp.se

Tjänsteskrivelse

Datum
2020-02-21

Referens

Kommunstyrelsen

Utbetalning av kommunalt partistöd för år 2020

Sammanfattning

Fullmäktige måste fatta beslut om att de partier som får stöd, ska redovisa att stödet använts för sitt ändamål. Redovisning ska ske per kalenderår, och vara inlämnad till fullmäktige senast per den 30 juni året efter det att stödet lämnats.

Redovisningen av hur partistödet använts ska dessutom granskas. Partierna utser själva sin granskare. Granskaren ska årligen lämna en granskningsrapport med ett intyg, om att redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts.

Fullmäktige måste också fatta årliga beslut om utbetalning av partistödet. Fullmäktige får besluta om att stöd inte ska utbetalas till ett parti, som inte i tid lämnar in en redovisning respektive en granskningsrapport.

Syftet med reglerna om redovisning och granskning, är att göra underlag och beslut kring det lokala partistödet öppnare och mer tillgängliga för allmänhet och media.

Kommunfullmäktige beslutade vid sitt sammanträde 2014-06-18, att partistödet uppgår till 1/5 av prisbasbeloppet per mandat och år, samt att 30 procent av totalsumman fördelas med lika delar till varje i fullmäktige representerat parti, och att 70 procent av totalsumman fördelas per mandat.

Redovisning av hur kommunalt partistöd använts under år 2019 har lämnats in av samtliga partier som är representerade i fullmäktige.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta,

att godkänna utbetalning av kommunalt partistöd för år 2020.

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

Anders Ottosson
Ekonomichef

Beslutet skickas till**:**
Ekonomichef

Utbetalning av kommunalt partistöd för år 2020

Grundstöd	14 190 kr
Mandatstöd	6 622 kr

Kristdemokraterna 1 mandat	20 812 kr
Miljöpartiet de Gröna 1 mandat	20 812 kr
Centerpartiet 3 mandat	34 056 kr
Moderata Samlingspartiet 4 mandat	40 678 kr
Sverigedemokraterna 7 mandat	60 544 kr
Perstorps Framtid 10 mandat	80 410 kr
Arbetarpartiet Socialdemokraterna 9 mandat	73 788 kr
Totalt:	**331 100 kr**

PERSTORPS KOMMUN

Ekonomikontoret
Anders Ottosson, 0435-39244
anders.ottosson@perstorp.se

Tjänsteskrivelse

Datum
2020-02-21

Referens

Kommunstyrelsen

Utbetalning av kommunalt partistöd för år 2020

Sammanfattning

Fullmäktige måste fatta beslut om att de partier som får stöd, ska redovisa att stödet använts för sitt ändamål. Redovisning ska ske per kalenderår, och vara inlämnad till fullmäktige senast per den 30 juni året efter det att stödet lämnats.

Redovisningen av hur partistödet använts ska dessutom granskas. Partierna utser själva sin granskare. Granskaren ska årligen lämna en granskningsrapport med ett intyg, om att redovisningen ger en rättvisande bild av hur partistödet har använts.

Fullmäktige måste också fatta årliga beslut om utbetalning av partistödet. Fullmäktige får besluta om att stöd inte ska utbetalas till ett parti, som inte i tid lämnar in en redovisning respektive en granskningsrapport.

Syftet med reglerna om redovisning och granskning, är att göra underlag och beslut kring det lokala partistödet öppnare och mer tillgängliga för allmänhet och media.

Kommunfullmäktige beslutade vid sitt sammanträde 2014-06-18, att partistödet uppgår till 1/5 av prisbasbeloppet per mandat och år, samt att 30 procent av totalsumman fördelas med lika delar till varje i fullmäktige representerat parti, och att 70 procent av totalsumman fördelas per mandat.

Redovisning av hur kommunalt partistöd använts under år 2019 har lämnats in av samtliga partier som är representerade i fullmäktige.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta,

att godkänna utbetalning av kommunalt partistöd för år 2020.

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

Anders Ottosson
Ekonomichef

Beslutet skickas till:
Ekonomichef

Utbetalning av kommunalt partistöd för år 2020

Grundstöd	14 190 kr
Mandatstöd	6 622 kr

Kristdemokraterna 1 mandat	20 812 kr
Miljöpartiet de Gröna 1 mandat	20 812 kr
Centerpartiet 3 mandat	34 056 kr
Moderata Samlingspartiet 4 mandat	40 678 kr
Sverigedemokraterna 7 mandat	60 544 kr
Perstorps Framtid 10 mandat	80 410 kr
Arbetarpartiet Socialdemokraterna 9 mandat	73 788 kr
Totalt:	**331 100 kr**

Perstorps kommun

Redovisning av hur partistödet för år 2019 använts

Redovisning och granskningsrapport/intyg inlämnas till ekonomichefen senast den 20 februari 2020.

Registrerad lokal partiförening Kristdemokraternas Partiavdelning i Perstorp	Organisationsnummer 802490-0329
Adress c/o Ulla-Britt Brandin Stråkvägen 6	Postadress 284 37 PERSTORP
Bankgiro 5557-6805	Plusgiro
Underskrift, ordförande	Underskrift, kassör
Namnförtydligande, ordförande Ulla-Britt Brandin	Namnförtydligande, kassör Ulla-Britt Brandin
Erhållet partistöd 2019	

Partistödets användning

Kommunikation och information (t.ex. annonsering, trycksaker m.m.)	Broschyrer, valmaterial EU-valet Annonsering	10270
Löner och ersättningar till anställd personal		0
Utbildningar, konferenser	Kommun & Ledningspolitiska dagar Hässleholm, Malmö,Höganäs, Sthlm	3335
Lokalhyra		0
Material (t.ex. IT, kontorsmaterial m.m.)	Bankavgifter/Bokföring	915
Böcker, facklitteratur		0
Övrigt (specificera)	Resor till utbildning & konferenser	3283
Övrigt (specificera)	2 kommundagar, 2 dagar Riksting Hotell i Örebro,Umeå	5502
Överföring av medel till delar av partiorganisationen utanför kommunen.	se nedan	1830
Om överföring av medel har skett till delar av partiorganisationen utanför kommunen, vilka motprestationer har erhållits?	Köpta tjänster av partiet: Kampanjer, Hushållsutskick, Hörnträffar, möten, Partikansli/ombudsman, valledarträffar	

Perstorps kommun

Granskningsrapport/intyg

Granskarens redogörelse för på vilket sätt granskningen genomförts och vilket underlag som legat till grund för granskningen.

Vi av Kristdemokraternas partiavdelning i Perstorp valda revisorer, har haft tillgång till hela bokföringen för 2019. Vi har gått igenom alla verifikationer, bankkonto och bokföring och funnit att allt är korrekt bokfört. Redovisningen av hur partistödet för 2019 använts är korrekt ifyllt.
Vi godkänner såväl bokföringen som redovisningen av hur partistödet använts.

Härmed intygas att partiets redovisning ger en rättvisande bild av hur mottaget partistöd använts.

Datum	Ort
2020-01-31	Perstorp
Intygas av (utsedd granskare)	
Karin Johansson	Biljana Fedoric
Namnförtydligande	
Karin Johansson Biljana Fedoric	BILJANA FEDORIC

Blanketten undertecknas av partiordförande och kassör. Granskningsintyget undertecknas av den granskare som partiet har utsett.

Om redovisning och granskningsrapport/intyg inte lämnas inom föreskriven tid, kan fullmäktige besluta att partistöd inte ska betalas för efterföljande år.

Perstorps kommun

Redovisning av hur partistödet för år 2019 använts

Redovisning och granskningsrapport/intyg inlämnas till ekonomichefen senast den 20 februari 2020.

Registrerad lokal partiförening Miljöpartiet de gröna Perstorp	Organisationsnummer 802451-5788
Adress Gustavsborg 404	Postadress 284 91 PERSTORP
Kontonummer: Swedbank 8214-9,914 818 062-4	
Underskrift, ordförande Irena Långberg	Underskrift, kassör
Namnförtydligande, ordförande Irena Långberg	Namnförtydligande, kassör Patric Dahlin
Erhållet partistöd 2019: 20 460	

Partistödets användning

Kommunikation och information (t.ex. annonsering, trycksaker m.m.) EP-val 2019	827
Resekostnader	1 073, 80
Utbildningar, konferenser Kongress 2019	300 6 644
Lokalhyra	
Material (t.ex. IT, kontorsmaterial m.m.)	
Böcker, facklitteratur	
Övrigt (specificera) Bankkostnad	500
Övrigt (specificera) Möteskostnader & utåtriktade aktiviteter	2 680,66
Överföring av medel till delar av partiorganisationen utanför kommunen.	1 023
Om överföring av medel har skett till delar av partiorganisationen utanför kommunen, vilka motprestationer har erhållits?	Administrativt stöd Utbildningskostnader Hemsida Aktiviteter/utbildningar

Perstorps kommun

Granskningsrapport/intyg

Granskarens redogörelse för på vilket sätt granskningen genomförts och vilket underlag som legat till grund för granskningen.

KONTOUTDRAG 2019

Härmed intygas att partiets redovisning ger en rättvisande bild av hur mottaget partistöd använts.

Datum 20 02 23	Ort Perstorp
Intygas av (utsedd granskare)	
Namnförtydligande Ulla-Britt Wiberg	

Blanketten undertecknas av partiordförande och kassör. Granskningsintyget undertecknas av den granskare som partiet har utsett.

Om redovisning och granskningsrapport/intyg inte lämnas inom föreskriven tid, kan fullmäktige besluta att partistöd inte ska betalas för efterföljande år.

Perstorps kommun

Redovisning av hur partistödet för år 2019 använts

Redovisning och granskningsrapport/intyg inlämnas till ekonomichefen senast den 20 februari 2020.

Registrerad lokal partiförening Centern	Organisationsnummer 80 25 17 - 8180
Adress c/o Kerstin Andersson Skingeröd 513	Postadress 28492 PERSTORP
Bankgiro 5103 - 5061	Plusgiro
Underskrift, ordförande	Underskrift, kassör Kersti Mdn.
Namnförtydligande, ordförande Arnold Andreasson	Namnförtydligande, kassör Kerstin Andersson.
Erhållet partistöd 2019 33 480	

Partistödets användning

Kommunikation och information (t.ex. annonsering, trycksaker m.m.)	3242
Löner och ersättningar till anställd personal	0
Utbildningar, konferenser	
Lokalhyra	0
Material (t.ex. IT, kontorsmaterial m.m.)	
Böcker, facklitteratur	1985
Övrigt (specificera) Möten	3525
Övrigt (specificera) Bankavg.	750.
Överföring av medel till delar av partiorganisationen utanför kommunen.	0
Om överföring av medel har skett till delar av partiorganisationen utanför kommunen, vilka motprestationer har erhållits?	

Perstorps kommun

Granskningsrapport/intyg

Granskarens redogörelse för på vilket sätt granskningen genomförts och vilket underlag som legat till grund för granskningen.

Underlaget utgörs av 2019 års resultaträkning. Jag intygar att de redovisade siffrorna överensstämmer med samtliga.

Härmed intygas att partiets redovisning ger en rättvisande bild av hur mottaget partistöd använts.

Datum 17/2-20	Ort Perstorp
Intygas av (utsedd granskare) Lars-Inge Sjöholm	
Namnförtydligande Lars-Inge Sjöholm	

Blanketten undertecknas av partiordförande och kassör. Granskningsintyget undertecknas av den granskare som partiet har utsett.

Om redovisning och granskningsrapport/intyg inte lämnas inom föreskriven tid, kan fullmäktige besluta att partistöd inte ska betalas för efterföljande år.

Perstorps kommun

Redovisning av hur partistödet för år 2019 använts

Redovisning och granskningsrapport/intyg inlämnas till ekonomichefen senast den 20 februari 2020.

Registrerad lokal partiförening Moderaterna i Perstorp	Organisationsnummer 837600-8861
Adress Spjutserödsvägen 9	Postadress 284 36 Perstorp
Bankgiro	Plusgiro
Underskrift, ordförande	Underskrift, kassör Patrik Ströbeck
Namnförtydligande, ordförande Jenny Delén	Namnförtydligande, kassör Patrik Ströbeck
Erhållet partistöd 2019 39990	

Partistödets användning

Kommunikation och information (t.ex. annonsering, trycksaker m.m.)	441
Löner och ersättningar till anställd personal	0
Utbildningar, konferenser	9650
Lokalhyra	4800
Material (t.ex. IT, kontorsmaterial m.m.)	
Böcker, facklitteratur	
Övrigt (specificera) Förtäring vid möten, avtackningar	4037
Övrigt (specificera) Valmaterial, kläder,marknadsföring etc	11565
Överföring av medel till delar av partiorganisationen utanför kommunen.	3999
Om överföring av medel har skett till delar av partiorganisationen utanför kommunen, vilka motprestationer har erhållits?	Medlemstidning, hjälp av partiombudsmän, utbildning etc

Perstorps kommun

Granskningsrapport/intyg

Granskarens redogörelse för på vilket sätt granskningen genomförts och vilket underlag som legat till grund för granskningen.

Granskningen har genomförts genom

sedvanlig revision av Perstorps Moderaternas bokföring

Revisionen har genomförts utan anmärkning

och att partistödet har använts på rätt sätt

Härmed intygas att partiets redovisning ger en rättvisande bild av hur mottaget partistöd använts.

Datum PERSTORP 17/2 2020	Ort
~~Intygas av (utsedd granskare)~~	
Namnförtydligande JAN-ERIC LINDMAN	

Blanketten undertecknas av partiordförande och kassör. Granskningsintyget undertecknas av den granskare som partiet har utsett.

Om redovisning och granskningsrapport/intyg inte lämnas inom föreskriven tid, kan fullmäktige besluta att partistöd inte ska betalas för efterföljande år.

Perstorps kommun

Redovisning av hur partistödet för år 2019 använts

Redovisning och granskningsrapport/intyg inlämnas till ekonomichefen senast den 20 februari 2020.

Registrerad lokal partiförening SD Perstorp	Organisationsnummer 802489-8911
Adress Järnvägsgatan 25a	Postadress 28432 Perstorp
Bankgiro	Plusgiro
Underskrift, ordförande [signature]	Underskrift, kassör [signature]
Namnförtydligande, ordförande Pia Galia	Namnförtydligande, kassör Anders Jelander
Erhållet partistöd 2019 59520:-	

Partistödets användning

Kommunikation och information (t.ex. annonsering, trycksaker m.m.) Ekusfoldsar	1243
Löner och ersättningar till anställd personal	
Utbildningar, konferenser familjerättskonf. s.p.winner konf.	12600+3000=15600
Lokalhyra	0
Material (t.ex. IT, kontorsmaterial m.m.) Dator	5495
Böcker, facklitteratur	
Övrigt (specificera) Dagltjänster	909
Övrigt (specificera) Polistillstånd, förtäring	250+5082=5332
Överföring av medel till delar av partiorganisationen utanför kommunen. Valfondsavgift	2380
Om överföring av medel har skett till delar av partiorganisationen utanför kommunen, vilka motprestationer har erhållits?	

Perstorps kommun

Granskningsrapport/intyg

Granskarens redogörelse för på vilket sätt granskningen genomförts och vilket underlag som legat till grund för granskningen.

Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för regler för partistöd i Perstorps kommun.

Ovanstående redovisning ger en rättvisande bild av hur lokalföreningens intäkter har använts under året.

Granskningen har skett av väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen, samt dess ekonomiska redovisning.

Härmed intygas att partiets redovisning ger en rättvisande bild av hur mottaget partistöd använts.

Datum	Ort
2020-02-17	Marieholm
Intygas av (utsedd granskare) Fredrik Ottesen	
Namnförtydligande	

Blanketten undertecknas av partiordförande och kassör. Granskningsintyget undertecknas av den granskare som partiet har utsett.

Om redovisning och granskningsrapport/intyg inte lämnas inom föreskriven tid, kan fullmäktige besluta att partistöd inte ska betalas för efterföljande år.

Perstorps kommun

Redovisning av hur partistödet för år 2019 använts

Redovisning och granskningsrapport/intyg inlämnas till ekonomichefen senast den 20 februari 2020.

Registrerad lokal partiförening Perstorps Framtid c/o Göran Ljungström	Organisationsnummer 802449-3564
Adress Ebbarp 128	Postadress 28451 Perstorp
Bankgiro 475-5369	Plusgiro
Underskrift, ~~ordförande~~	Underskrift, kassör
Namnförtydligande, ordförande Tommy Lindau	Namnförtydligande, kassör Göran Ljungström
Erhållet partistöd 2019 79050	

Partistödets användning

Kommunikation och information (t.ex. annonsering, trycksaker m.m.)	2616:-
Löner och ersättningar till anställd personal	0:-
Utbildningar, konferenser	12769:-
Lokalhyra	1800:-
Material (t.ex. IT, kontorsmaterial m.m.)	1188:-
~~Böcker, facklitteratur~~ BIORAC	19133:-
Övrigt (specificera) HEMSIDA	2405:-
Övrigt (specificera) ANNANTEMANG	5827:-
Överföring av medel till delar av partiorganisationen utanför kommunen.	
Om överföring av medel har skett till delar av partiorganisationen utanför kommunen, vilka motprestationer har erhållits?	

Perstorps kommun

Granskningsrapport/intyg

Granskarens redogörelse för på vilket sätt granskningen genomförts och vilket underlag som legat till grund för granskningen.

Härmed intygas att partiets redovisning ger en rättvisande bild av hur mottaget partistöd använts.

Datum 18/2-2020	Ort PERSTORP
Intygas av (utsedd granskare)	
Namnförtydligande LENNART JOHANSSON	

Blanketten undertecknas av partiordförande och kassör. Granskningsintyget undertecknas av den granskare som partiet har utsett.

Om redovisning och granskningsrapport/intyg inte lämnas inom föreskriven tid, kan fullmäktige besluta att partistöd inte ska betalas för efterföljande år.

Perstorps kommun

Redovisning av hur partistödet för år 2019 använts

Redovisning och granskningsrapport/intyg inlämnas till ekonomichefen senast den 20 februari 2020.

Registrerad lokal partiförening Perstorps Soc-dem Arbetarkommun	Organisationsnummer 837600-5693
Adress Parkvägen 4	Postadress 284 33 Perstorp
Bankgiro 434-9056	Plusgiro
Underskrift, ordförande	Underskrift, kassör
Namnförtydligande, ordförande Ronny Nilsson	Namnförtydligande, kassör Boel Rosdahl
Erhållet partistöd 2019 72540	

Partistödets användning

Kommunikation och information (t.ex. annonsering, trycksaker m.m.)	13553
Löner och ersättningar till anställd personal	6076
Utbildningar, konferenser	3205
Lokalhyra	27284
Material (t.ex. IT, kontorsmaterial m.m.)	2369
Böcker, facklitteratur	
Övrigt (specificera) Internetbank	909
Övrigt (specificera) Körersättning	2551
Överföring av medel till delar av partiorganisationen utanför kommunen.	
Om överföring av medel har skett till delar av partiorganisationen utanför kommunen, vilka motprestationer har erhållits?	

Perstorps kommun

Granskningsrapport/intyg

Granskarens redogörelse för på vilket sätt granskningen genomförts och vilket underlag som legat till grund för granskningen.

itt resultat och balansräkning stämmer ~~att~~

Härmed intygas att partiets redovisning ger en rättvisande bild av hur mottaget partistöd använts.

Datum 20-02-06	Ort Perstorp
Intygas av (utsedd granskare) Lars-Göran Thulin Valter Titusson	
Namnförtydligande Lars-Göran Thulin Valter Titusson	

§ 35

Årlig revision av arbetsmiljöarbetet 2018
2019/156

Sammanfattning
Arbetsmiljöverket ställer krav på arbetsgivare att årligen se över hur arbetsmiljöarbetet fungerar. För Perstorps kommun har den årliga revisionen av arbetsmiljöarbetet (ÅRA) genomförts på sedvanligt sätt med tillägg av en enkät till skyddsombud och chefer, innehållande frågor om hur man upplever att arbetsmiljörutinerna och tillhörande verktyg/mallar fungerar. Processen har dock varit senarelagd på grund av byte av HR-chef.

Tillsynsmeddelande från Arbetsmiljöverket inkom under 2018 innehållande kritik kring arbetsmiljöprocessen och de verktyg kommunen har. En rad åtgärder behöver genomföras på både kommun- och förvaltningsnivå.

Kommunstyrelsens förslag till beslut,

Kommunfullmäktige beslutar,

att anta sammanställningen av kommunövergripande förbättringsområden som underlag för handlingsplan.

att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att arbeta vidare med handlingsplanen.

KS
Lottie Kvick, HR-chef
Ann-Charlotte.kvick@perstorp.se, 0435-393 06

Kommunfullmäktige

Tjänsteutlåtande - Uppföljning av arbetsmiljöarbete 2018 samt handlingsplaner 2019.

Sammanfattning

Arbetsmiljöverket ställer krav på arbetsgivare att årligen se över hur arbetsmiljöarbetet fungerar. För Perstorps kommun har den årliga revisionen av arbetsmiljöarbetet (ÅRA) genomförts på sedvanligt sätt med tillägg av en enkät till skyddsombud och chefer, innehållande frågor om hur man upplever att arbetsmiljörutinerna och tillhörande verktyg/mallar fungerar. Processen har dock varit senarelagd på grund av byte av HR-chef.

Tillsynsmeddelande från Arbetsmiljöverket inkom under 2018 innehållande kritik kring arbetsmiljöprocessen och de verktyg kommunen har. En rad åtgärder behöver genomföras på både kommun- och förvaltningsnivå.

Ärendet

Arbetsmiljöverket ställer krav på arbetsgivare att årligen se över hur arbetsmiljöarbetet fungerar. För Perstorps kommun har den årliga revisionen av arbetsmiljöarbetet (ÅRA) genomförts på sedvanligt sätt med tillägg av en enkät till skyddsombud och chefer, innehållande frågor om hur man upplever att arbetsmiljörutinerna och tillhörande verktyg/mallar fungerar.

I sammanställningen för året vägs även in krav som Arbetsmiljöverket ställt i samband efter genomförd tillsyn inom socialförvaltningen, 30 maj respektive 15 november, som inkom 2018-12-28. En del av de punkter som framkom är av en mer kommunövergripande karaktär och handlade om rutiner för olika delar av arbetsmiljöarbetet andra delar rör det mer förvaltningsspecifika arbetet.

Sammanställning av kommunövergripande förbättringsområden

Perstorps kommun behöver få en tydligare linje i arbetsmiljöarbetet och få saker att hänga samman. Ett exempel på detta är att få till en arbetsmiljösida på intranätet där alla gemensamma rutiner och mallar finns och där man kan lotsas vidare till mer förvaltnings-/verksamhetsspecifika delar. En annan del av detta handlar om att renodla dokument så att rutiner hamnar för sig och inriktningsdokument renodlas. En tredje del rör uppföljningen av arbetsmiljöfrågorna och att detta bör ske nära verksamheten och på förvaltningsnivå, där mandat finns för att besluta om resurser.

Arbetsmiljöverket ställer krav på arbetsgivare att årligen se över hur arbetsmiljöarbetet fungerar. För Perstorps kommun har den årliga revisionen av arbetsmiljöarbetet (ÅRA) genomförts på sedvanligt sätt med tillägg av en enkät till skyddsombud och chefer, innehållande frågor om hur man upplever att arbetsmiljörutinerna och tillhörande verktyg/mallar fungerar.

I sammanställningen för året vägs även in krav som Arbetsmiljöverket ställt i samband efter genomförd tillsyn inom socialförvaltningen, 30 maj respektive 15 november, som inkom 2018-12-28. En del av de punkter som framkom är av en mer kommunövergripande karaktär och handlade om rutiner för olika delar av arbetsmiljöarbetet andra delar rör det mer förvaltningsspecifika arbetet.

Tillgång till ny arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud behöver säkras. Tidigare genomförd arbetsmiljöutbildning (BAM) lever inte riktigt upp till kraven utifrån tillkomna författningar från Arbetsmiljöverket. Dialog förs inom Familjen Helsingborg kring möjligheterna att samarbeta rörande arbetsmiljöutbildningar.

I Arbetsmiljöverkets författningssamling rörande organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) ställs krav på samtliga arbetsgivare att ha mål för arbetsmiljön. Dessa mål ska finnas på enhetsnivå och vara utformade efter den faktiska arbetsplatsens behov. Ett utvecklingsområde är att säkerställa att sådana mål finns för varje enhet samt att dessa regelbundet följs upp.

Perstorps kommun har inte någon utmärkande sjukfrånvaro sett till riket. Det ser dock ut att saknas rutiner för att hantera den sjukfrånvaro som uppkommer varför ett utvecklingsområde är att arbeta fram och sprida rutiner för rehabiliteringsarbetet. Behov av ett digitalt verktyg har identifierats och köpts in för att underlätta chefens hantering. I ett sådant verktyg kan dokumentation ske och medarbetarens frånvaro och arbetsgivarens åtgärder följas. På så sätt ser vi som arbetsgivare till att ingen information missas och att rehabiliteringsarbetet kommer i gång skyndsamt och som minst de fall som lagstiftningen ställer krav på oss.

Utöver de gemensamma utvecklingsområdena har förvaltningarna sammanfattat sina respektive områden att jobba vidare med. Uppföljning av aktiviteter sker i samband med den årliga uppföljningen av arbetsmiljöarbetet.

Bilagor:
Beslut Barn och utbildningsnämnden § 67 2019-08-20 inkl sammanställning av utvecklingsområden
Kultur och fritidsnämnden § 50 2019-08-21 inkl sammanställning av utvecklingsområden
Byggnadsnämnden § 32 2019-08-22 inkl sammanställning av utvecklingsområden för Plan- och byggförvaltningen (fd Samhällsbyggnadsförvaltningen)
Tekniska kontoret 2019-08-06 (fd Samhällsbyggnadsförvaltningen), sammanställning av utvecklingsområden
Socialförvaltningen § 102 2019-09-17 inkl sammanställning av utvecklingsområden

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar,

Att anta sammanställningen av kommunövergripande förbättringsområden som underlag för handlingsplan.

Att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att arbeta vidare med handlingsplanen.

Ulf Bengtsson

Kommundirektör
Perstorps kommun

Lottie Kvick

HR-chef
Perstorps kommun

Beslutet skickas till:
Förvaltningschefer
HR-chef

§ 50

Årlig revision av arbetsmiljöarbetet 2018
2019/156

Sammanfattning
Förvaltningschef Åke Svensson har inkommit med en sammanställning över kultur- och fritidsförvaltningens arbetsmiljöarbete 2018.

Kultur- och fritidsnämnden beslutar,

att godkänna förvaltningschefens sammanställning över kultur- och fritidsförvaltningens arbetsmiljöarbete för 2018

Beslutet skickas till
HR-chef

§ 67

Årlig revision av arbetsmiljöarbetet 2018
2019/156

Sammanfattning
Skolchef Åke Svensson har inkommit med en sammanställning över barn- och utbildningsförvaltningens arbetsmiljöarbete 2018.

Barn- och utbildningsnämnden beslutar,

att godkänna skolchefens sammanställning över barn- och utbildningsförvaltningens arbetsmiljöarbete för 2018

Beslutet skickas till
HR-chef

Teknisk Förvaltning/Intern service avdelning
Alexander Hovander
Alexander.Hovander@perstorp.se

Samhällsbyggnadsförvaltningens, Teknisk och service avdelningarnas sammanställning ÅRA 2019

Bakgrund

Samhällsbyggnadsförvaltningen har under 2018 varit en förvaltning med följande verksamheter: Tekniskt kontor, Byggnadskontor samt Kost och städ. Samhällsbyggnadsförvaltningen har under 2018 omorganiserats och delats upp i en Plan- och byggförvaltning, en Teknisk förvaltning och en avdelning för Intern Service. Denna redovisning fokuserar på Teknisk förvaltning och Intern service verksamhet.

Fokus 2018 har liksom tidigare år varit på processer, attityder och målarbete. Gemensamma aktiviteter har genomförts inom förvaltningen med stor-APT er och förvaltningsövergripande samverkan. Antalet inrapporterade arbetsskador under året ökat (detta på grund av upprepade påtryckningar om att det måste göras). Fortsatt har även tillbudsrapporteringen ökat det även på grund av informering .

Personalen på Teknisk förvaltning och Intern service har framfört att man upplevt att organisationsutredningen varit långdragen och inneburit ett stressmoment. Osäkerhet inför framtiden och svårighet att rekrytera har också inneburit stressmoment i kombination med hög arbetsbelastning.
Man upplever en frihet i arbetet och påverkan att kunna planera arbetet. Det är en hög grad av samverkan inom Teknisk Förvaltningen och Intern service. Man upplever trygghet på arbetsplatsen. Mobbning och kränkningar förekommer inte. Önskar fler gemensamma aktiviteter, t.ex. studiebesök. Förbättrade rutiner krävs inom verksamheten men också i samverkan andra förvaltningen.

Arbetsmiljödag (med möjlighet att fylla i arbetsmiljöenkät), skyddsrond för den fysiska arbetsmiljön har påbörjats under våren 2019 och kommer att avslutas underhösten.

Rutiner för arbetsmiljöarbetet behöver ses över centralt och gällande policys behöver ses över och följas upp.

Sammanställning av dem delar i arbetsmiljöarbetet som behöver utvecklas på central nivå i kommunen och specifikt för plan- och byggförvaltningen

- Bibehåll engagemanget vad gäller arbetsmiljöfrågorna.

- Förnyelse av arbetsmiljöprocess centralt i kommunen där riktlinjer ses över bl.a. för hemarbete. Uppföljning av gällande riktlinjer. För att avhjälpa de delar som måste förbättras krävs är att vi som arbetsgivare lyfter fram och fokuserar på arbetsmiljön vid alla möten vi har med personalen och har en samsyn kring hantering av arbetsmiljöfrågorna över förvaltningsgränserna.

- Tillse att alla nyanställda genomgår en introduktionsutbildning med stort fokus på arbetsmiljöarbete. Stort fokus på arbetsmiljöfrågor som en del av den samlade introduktionen även på lokal nivå.

- Låt arbetsmiljöfrågorna ta en framträdande roll i nämndernas arbete.

- Se över arbetsmiljömål på förvaltningen.

- Arbeta in aktiviteter i verksamhetsplaneringen.

- Tillse att Arbetsmiljödag, arbetsmiljöenkät, tillbudsrapporter och skadeanmälningar används och genomförs. Vi har en stående punkt, arbetsmiljö, på de samverkansmöten och arbetsplatsträffar vi har under året i enlighet med Fas 05.

- Fortsätta utveckla rutinerna vad gäller att rapportera, utreda och följa upp av arbetsskador/tillbud. Chefen skall aktivt efterfråga och uppmana till rapportering av tillbud och tillse att rapporteringen fungerar i varje enskilt fall.

- Arbeta med att få organisationen på plats, rekrytera medarbetare och ska tydliga rutiner för arbetet. Även samverkan med tekniska förvaltningen kring effektivisering av samhällsbyggnadsprocessen.

- Ta fram policy och riktlinjer vid hot och våld.

- Tydliggör rutiner vid brand.

Tekniska förvaltningen/Intern service

Alexander Hovander
Tf. Teknisk chef

§ 102

Årlig revision av arbetsmiljöarbetet 2018
2019/156

Sammanfattning
Arbetsmiljöarbetet i förvaltningen har tagit fart och utvecklats avseende helheten och i sina delar. Till viss del beror detta på en stor tillsyn av arbetsmiljöverket under våren 2018. Ett flertal områden har identifierats som bristområde, vissa av dessa har korrigerats medan andra ligger i planeringen. Mycket resurser och tid har lagts på att få ordning på övergripande och verksamhetsspecifika dokument men också på att få blanketter, rutiner och dokument publika. Numera finns en stor del av allt som rör arbetsmiljön sökbart på intranätet. Ett av de större arbetena under året har varit att genomföra riskanalyser gällande arbetsmiljön i brukarnas egna hem samt att aktivt identifiera och undersöka risker i samband med förändringar. Förvaltningen har via en enkät genomfört en medarbetarundersökning gällande arbetsmiljön under året. En övergripande utbildningsplan har arbetats fram av förvaltningens operativa ledningsgrupp och denna är antagen av förvaltningens samverkansgrupp (FÖSAM). Sammanfattningsvis fungerar arbetsmiljöarbetet väl med ömsesidiga kontakter och diskussioner mellan arbetsgivare, medarbetare och fackliga organisationer. Dock finns det arbete som återstår, detta ligger i plan för den fortsatta utvecklingen kring förvaltningens arbetsmiljö.

Socialnämnden beslutar

att notera informationen

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige

KS
Lottie Kvick, HR-chef
Ann-Charlotte.kvick@perstorp.se, 0435-393 06

Socialnämnden

Sammanställning av socialförvaltningens arbetsmiljöarbete (ÅRA) för 2018

Sammanfattning

Arbetsmiljöarbetet i förvaltningen har tagit fart och utvecklats avseende helheten och i sina delar. Till viss del beror detta på en stor tillsyn av arbetsmiljöverket under våren 2018. Ett flertal områden har identifierats som bristområde, vissa av dessa har korrigerats medan andra ligger i planeringen. Mycket resurser och tid har lagts på att få ordning på övergripande och verksamhetsspecifika dokument men också på att få blanketter, rutiner och dokument publika. Numera finns en stor del av allt som rör arbetsmiljön sökbart på intranätet. Ett av de större arbetena under året har varit att genomföra riskanalyser gällande arbetsmiljön i brukarnas egna hem samt att aktivt identifiera och undersöka risker i samband med förändringar. Förvaltningen har via en enkät genomfört en medarbetarundersökning gällande arbetsmiljön under året. En övergripande utbildningsplan har arbetats fram av förvaltningens operativa ledningsgrupp och denna är antagen av förvaltningens samverkansgrupp (FÖSAM). Sammanfattningsvis fungerar arbetsmiljöarbetet väl med ömsesidiga kontakter och diskussioner mellan arbetsgivare, medarbetare och fackliga organisationer. Dock finns det arbete som återstår, detta ligger i plan för den fortsatta utvecklingen kring förvaltningens arbetsmiljö.

Ärendet

Alla verksamheter har deltagit i den årliga revisionen av arbetsmiljöarbetet.
Avseende helheten för ÅRA-arbetet på förvaltningen är den sammanvägda bedömningen att arbetsmiljöarbetet har tagit fart och utvecklats avseende helheten och i sina delar. Till viss del beror detta fokus på att förvaltningen har haft en stor tillsyn av arbetsmiljöverket under våren 2018. Ett flertal område har identifierats som bristområde och vissa av dessa har korrigerats andra ligger i plan. Inspektionen från arbetsmiljöverket har också medfört att en del av kommunens övergripande dokument har analyserats och i vissa fall korrigerats. Mycket resurser och tid har lagts på att få ordning på övergripande och verksamhetsspecifika dokument men också på att få blanketter, rutiner och dokument publika. Numera finns en stor del av allt material som rör arbetsmiljön sökbart på intranätet. Ett av de större arbetena under året har varit att genomföra riskanalyser gällande arbetsmiljön i brukarnas egna hem samt att aktivt identifiera och undersöka risker i samband med förändringar. Det återstår en del arbete med att göra detta känt ute i verksamheterna samt tydliggöra vilka roller olika professioner ska ha i detta arbete.
Förvaltningen har via en enkät genomfört en medarbetarundersökning gällande arbetsmiljön under året. Denna har samtliga medarbetare haft möjlighet att fylla i, där

finns ett litet bortfall, förvaltningen är nöjd med svarsfrekvensen. Varje chef har analyserat sina resultat och valt ut de tre områden som fått sämst resultat och arbetat vidare med dessa på respektive APT. En övergripande utbildningsplan har arbetats fram av förvaltningens operativa ledningsgrupp och denna är antagen av förvaltningens samverkansgrupp (FÖSAM). I övrigt kan konstateras att registreringar i systemet KIA inte genomförts eller har tagits om hand i den utsträckning som är nödvändigt för att uppfylla en bra nivå för hantering av tillbud och arbetsskador. Detta kommer förvaltningen att arbeta vidare med tillsammans med FÖSAM. Förvaltningens chefer har haft en gemensam utvecklingsdag tillsammans med FÖSAM, alla som deltog uttryckte att dagen med dess resonemang var mycket bra och en ny dag är inplanerad.

Som helhet är undertecknads bedömning att arbetsmiljöarbetet fungerar väl med ömsesidiga kontakter och diskussioner mellan arbetsgivare, medarbetare och fackliga organisationer. Dock finns det arbete som återstår, detta ligger i plan för den fortsatta utvecklingen kring förvaltningens arbetsmiljö.

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att notera informationen

Ulf Bengtsson

Kommundirektör
Perstorps kommun

Beslutet skickas till:
HR-chefen

PERSTORPS KOMMUN

Datum
2019-05-24

Referens

Barn- och utbildning, kultur- och fritid
Åke Svensson
ake.svensson@perstorp.se

Kultur- och fritidsförvaltningens sammanställning ÅRA 2018

Sammanställning av de delar i arbetsmiljöarbetet som måste förbättras:

- Tillse att alla nyanställda genomgår en introduktionsutbildning med stort fokus på arbetsmiljöarbete etc.
- Tillse att arbetsmiljödag, arbetsmiljöenkät, tillbudsrapporter och skadeanmälningar används och genomförs.
- Förvaltningen skall fortsätta utveckla rutinerna vad gäller att rapportera, utreda och följa upp av arbetsskador/tillbud. Varje chef skall aktivt efterfråga och uppmana till rapportering av tillbud och tillse att rapporteringen fungerar i varje enskilt fall.
- Bibehålla engagemanget vad gäller arbetsmiljöfrågorna.
- Fortsätta arbetet med att implementera policy och riktlinjer vid hot och våld.
- Tillse att arbetet med jämställdhet beaktas i arbetsmiljöarbetet
- Tillse att samtliga delegater vad gäller arbetsmiljöarbetet har de kunskaper som krävs för att genomföra uppdraget.

För att avhjälpa de delar som måste förbättras krävs är att vi som arbetsgivare lyfter fram och fokuserar på arbetsmiljön vid alla möten vi har med personalen.

Perstorps kommun genomför introduktionsutbildningar för nyanställda. Lokalt måste vi komplettera med arbetsmiljöfrågorna.

Vi har en stående punkt, arbetsmiljö, på de samverkansmöten och arbetsplatsträffar vi har under året i enlighet med Fas 05.

Frågorna har en framträdande roll i nämnden. Tillhör de stående punkterna vid varje möte.

Vid varje arbetsplatsträff ska arbetsmiljöfrågorna ha en viktig plats.

Åke Svensson
Förvaltningschef

PERSTORPS KOMMUN

Datum
2019-05-24

Referens

Barn- och utbildning, kultur- och fritid
Åke Svensson
ake.svensson@perstorp.se

Barn- och utbildningsförvaltningens sammanställning ÅRA 2018

Sammanställning av de delar i arbetsmiljöarbetet som måste förbättras:

- Tillse att alla nyanställda genomgår en introduktionsutbildning med stort fokus på arbetsmiljöarbete etc.
- Tillse att arbetsmiljödag, arbetsmiljöenkät, tillbudsrapporter och skadeanmälningar används och genomförs.
- Förvaltningen skall fortsätta utveckla rutinerna vad gäller att rapportera, utreda och följa upp av arbetsskador/tillbud. Varje chef skall aktivt efterfråga och uppmana till rapportering av tillbud och tillse att rapporteringen fungerar i varje enskilt fall.
- Bibehålla engagemanget vad gäller arbetsmiljöfrågorna.
- Fortsätta arbetet med att implementera policy och riktlinjer vid hot och våld.
- Tillse att arbetet med jämställdhet beaktas i arbetsmiljöarbetet
- Tillse att samtliga delegater vad gäller arbetsmiljöarbetet har de kunskaper som krävs för att genomföra uppdraget.

För att avhjälpa de delar som måste förbättras krävs är att vi som arbetsgivare lyfter fram och fokuserar på arbetsmiljön vid alla möten vi har med personalen.

Perstorps kommun genomför introduktionsutbildningar för nyanställda. Lokalt måste vi komplettera med arbetsmiljöfrågorna.

Vi har en stående punkt, arbetsmiljö, på de samverkansmöten och arbetsplatsträffar vi har under året i enlighet med Fas 05.

Frågorna har en framträdande roll i nämnden. Tillhör de stående punkterna vid varje möte.

Vid varje arbetsplatsträff ska arbetsmiljöfrågorna ha en viktig plats.

Åke Svensson
Förvaltningschef

Datum
17 mars 2020

Referens

Kommunledningsförvaltningen
Ulf Bengtsson, kommunchef
Ulf.bengtsson@perstorp.se, 0435-39311

Sammanställning av årlig revision av arbetsmiljöarbetet (ÅRA) 2018 för kommunledningsförvaltningen

Årlig revision av arbetsmiljöarbetet har genomförts för verksamhetsåret 2018 avseende kommunledningsförvaltningen (kommunledningsenheten, ekonomienheten, personalenheten, arbetsmarknadsenheten samt överförmyndarenheten).

Sammanställningen visar att det systematiska arbetsmiljöarbetet bedrivs enligt gällande policies och rutiner inom de berörda enheterna. Arbetsmiljöfrågor hanteras på arbetsplatsträffar, medarbetarsamtal samt löpande i verksamheten. Insatser kring psykosocial arbetsmiljö har genomförts inom några enheter under året.

Kommunledningsförvaltningen uppfyller de krav som ställts upp i styrande dokument på arbetsmiljöområdet. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är en viktig del i arbetsgivarens ansvar. Kommunövergripande mål för bland annat HR-frågorna finns från och med 2018. Samtliga verksamheter bryter nu ner de övergripande målen på verksamhetsnivå, vilket ger ytterligare underlag att följa upp arbetsmiljöarbetet på strategisk nivå.

Perstorp den 11 juni 2019

Ulf Bengtsson
Kommundirektör

§ 32

ÅRA 2019 för Byggnadskontoret/Plan- och byggförvaltningen

2019/82

Sammanfattning

En sammanställning av arbetsmiljöarbetet har genomförts för de delar av före detta Samhällsbyggnadsförvaltningen som omfattar Byggnadskontorets, numera Plan- och byggförvaltningens verksamhet. Sammanställningen inleds med en bakgrundsbeskrivning och därefter följer förslag till åtgärder centralt på kommunnivå och lokalt på förvaltningen.

Byggnadsnämnden beslutar

att ställa sig bakom föreliggande redovisning av arbetsmiljöarbetet samt att sända redovisningen vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen
HR-chef
Plan- och byggchef

Plan- och byggförvaltningen
Mattias Bjellvi
mattias.bjellvi@perstorp.se

Samhällsbyggnadsförvaltningens, Byggnadskontorets/Plan- och byggförvaltningens sammanställning av ÅRA 2019 (årlig redovisning av arbetsmiljöarbetet)

Bakgrund

Samhällsbyggnadsförvaltningen har under 2018 varit en förvaltning med följande verksamheter: Tekniskt kontor, Byggnadskontor samt Kost och städ. Förvaltningen har under 2018 omorganiserats och delats upp i en Plan- och byggförvaltning, en Teknisk förvaltning och en avdelning för Intern Service. Denna redovisning fokuserar på Byggnadskontorets/plan- och byggförvaltningens verksamhet.

Fokus 2018 har liksom tidigare år varit på processer, attityder och målarbete. Gemensamma aktiviteter har genomförts inom förvaltningen med stor-APT er och förvaltningsövergripande samverkan. Antalet inrapporterade arbetsskador har fortsatt varit lågt. Även tillbudsrapporteringen varit låg, trots informationsinsatser.

Arbetsmiljödag (med möjlighet att fylla i arbetsmiljöenkät), skyddsrond för den fysiska arbetsmiljön och studiebesök har genomförts under våren 2019 för Plan- och byggförvaltningen. Huvudskyddsombudet deltog vid den fysiska skyddsronden. Följande har framförts i dessa sammanhang:

Personalen på Plan- och byggförvaltningen har framfört att man upplevt att organisationsutredningen varit långdragen och inneburit ett stressmoment. Pensionsavgångar, för få personer och svårighet att rekrytera har också inneburit stressmoment i kombination med hög arbetsbelastning. Man upplever en frihet i arbetet och att man kan påverka planeringen av arbetet. Det finns hög grad av samverkan inom förvaltningen. Man upplever trygghet på arbetsplatsen. Mobbning och kränkningar förekommer inte. Vidare önskar man fler gemensamma aktiviteter, t.ex. studiebesök. Förbättrade rutiner krävs inom verksamheten men också i samverkan till exempel med tekniska förvaltningen. Vidare önskades utbildning i hjärt- /lungräddning och tydliggörande av rutiner vid brand.

Rutiner för arbetsmiljöarbetet behöver ses över centralt och gällande policies behöver ses över och följas upp. Nya förutsättningar finns för arbetet som kan föranleda att dessa kan behöva ses över. Upplevelsen är också att dessa inte allt följs upp.

I samband med upprustningen av kommunhuset behöver arbetsmiljöfrågorna fortsatt vara en viktig del, bland annat förutsättningar för uppvärmning och ventilation samt möjligheter för att skapa en bra reception/medborgarservice (en väg in).

Trots att personalen på Plan- och byggförvaltningen upplever trygghet i arbetet behövs rutiner för hantering av hot och våld.

Sammanställning av de delar i arbetsmiljöarbetet som behöver utvecklas på central nivå i kommunen och specifikt för plan- och byggförvaltningen

- Bibehåll engagemanget vad gäller arbetsmiljöfrågorna.
- Förnya arbetsmiljöprocessen centralt i kommunen där riktlinjer ses över bl.a. för hemarbete. Uppföljning av gällande riktlinjer behövs så att de efterlevs. För att avhjälpa de delar som måste förbättras krävs är att vi som arbetsgivare lyfter fram och fokuserar på arbetsmiljön vid alla möten vi har med personalen och har en samsyn kring hantering av arbetsmiljöfrågorna över förvaltningsgränserna.
- Tillse att alla nyanställda genomgår en introduktionsutbildning med stort fokus på arbetsmiljöarbete. Stort fokus på arbetsmiljöfrågor som en del av den samlade introduktionen även på lokal nivå.
- Låt arbetsmiljöfrågorna ta en framträdande roll i nämndsarbetet.
- Se över arbetsmiljömål på förvaltningen.
- Arbeta in aktiviteter i verksamhetsplaneringen.
- Tillse att arbetsmiljödag, arbetsmiljöenkät, tillbudsrapporter och skadeanmälningar används och genomförs. Vi har en stående punkt, arbetsmiljö, på de samverkansmöten och arbetsplatsträffar vi har under året i enlighet med Fas 05.
- Fortsätta utveckla rutinerna vad gäller att rapportera, utreda och följa upp av arbetsskador/tillbud. Chefen skall aktivt efterfråga och uppmana till rapportering av tillbud och tillse att rapporteringen fungerar i varje enskilt fall.
- Arbeta med att få organisationen på plats, rekrytera medarbetare och skapa tydliga rutiner för arbetet. Även samverkan med tekniska förvaltningen kring effektivisering av samhällsbyggnadsprocessen.
- Ta fram policy och riktlinjer vid hot och våld.
- Genomför utbildning i hjärt-/lungräddning.
- Tydliggör rutiner vid brand.
- Fortsatt information om tillbudsrapportering.
- Fortsatt arbete med upprustning av kommunhuset.

Plan- och byggförvaltningen

Mattias Bjellvi
Stadsarkitekt/Plan- och byggchef

§ 36

Policy för hälsofrämjande arbete
2020/40

Sammanfattning
Kommunfullmäktige beslutade i november 2019 om ändrade förutsättningar för friskvård. Kommunledningsförvaltningen fick i uppdrag att ta fram en ny friskvårdspolicy och regelverk för detta.

Friskvård är en del i ett större sammanhang och kan tätt förknippas med ett hälsofrämjande arbete. Perstorps kommun har även andra delar som ingår i ett hälsofrämjande arbete därför föreslås en Policy som täcker in det hälsofrämjande arbetet och inte bara friskvård.

Policyn sammanfattar processer, insatser och förhållningssätt som tillsammans ska bidra till hälsosammare arbetsplatser.

Kommunstyrelsens förslag till beslut,

Kommunfullmäktige beslutar,

att anta policy för hälsofrämjande arbete

KS
Lottie Kvick, HR-chef
Ann-Charlotte.kvick@perstorp.se, 0435-393 06

Kommunfullmäktige

Tjänsteutlåtande - Policy för hälsofrämjande arbete

Sammanfattning
Kommunfullmäktige beslutade i november 2019 om ändrade förutsättningar för friskvård. Kommunledningsförvaltningen fick i uppdrag att ta fram en ny friskvårdspolicy och regelverk för detta.

Friskvård är en del i ett större sammanhang och kan tätt förknippas med ett hälsofrämjande arbete. Perstorps kommun har även andra delar som ingår i ett hälsofrämjande arbete därför föreslås en Policy som täcker in det hälsofrämjande arbetet och inte bara friskvård.

Policyn sammanfattar processer, insatser och förhållningssätt som tillsammans ska bidra till hälsosammare arbetsplatser.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar,

att anta policy för hälsofrämjande arbete

Lottie Kvick

HR-chef
Perstorps kommun

Beslutet skickas till:
HR-chef

Policy

För Hälsofrämjande Arbete

Perstorps kommun

PROGRAM PLAN **POLICY** RIKTLINJER

Fastställd av: Kommunfullmäktige

Datum: 2020-xx-xx

För uppföljning och tidsplan för detta program ansvarar: HR-funktionen

Dokumentet gäller för: Samtliga förvaltningar och nämnder

Lottie Kvick
HR-chef

Inom Perstorps kommun är vi av uppfattningen att ett hälsofrämjande arbete innefattar alla insatser som syftar till att möjliggöra för medarbetarna att utveckla en god hälsa och goda hälsorelaterade beteenden.
En hälsofrämjande arbetsmiljö bidrar till att verksamhetens mål uppnås och ökar kommunens möjligheter att rekrytera, behålla och utveckla medarbetarna.

Inflytande och delaktighet

Perstorps kommuns samverkansavtal ger förutsättningar för ett hälsofrämjande arbetsklimat och en god arbetsmiljö där inflytande, delaktighet och utveckling är rättigheter för alla medarbetare.
Ledare i Perstorps kommun har ett professionellt och hälsofrämjande förhållningssätt med en tydlig respekt för människors olikheter och levnadsmönster.
Medarbetarna tar ett personligt ansvar för den egna hälsan samt bidrar till en god stämning som främjar samarbetet på arbetsplatsen.

Arbetsmiljö

En god arbetsmiljö är en miljö där vi känner arbetsglädje och där medarbetarnas resurser tas tillvara och utvecklas. Systematiskt arbetsmiljöarbete är en metod och ett verktyg för att praktiskt hantera arbetsmiljöfrågor som en naturlig del av den vardagliga verksamheten.

Hälsofrämjande arbete

Kommunens upphandlade företagshälsovård är en viktig aktör i det hälsofrämjande arbetet genom sina kunskaper och sitt stöd i frågor som rör hälsa och friskvård.

Friskvårdsinsatser

En del av det hälsofrämjande arbetet är friskvårdsinsatserna. Perstorps kommun erbjuder sina medarbetare följande friskvårdsaktiviteter:

• Perstorps kommun har korta avstånd mellan nästan alla arbetsplatser. Fysisk aktivitet kan på ett enkelt sätt integreras i det dagliga arbetet då detta är möjligt. Det kan t ex handla om att cykla eller promenera till och från olika platser i arbetet, ta trapporna istället för att använda hissen, pausgymnastik med mera.

• Perstorps kommun erbjuder alla medarbetare en ekonomisk friskvårdssubvention om 2 000 kronor/år (inklusive moms), mot uppvisande av kvitto. Subventionen gäller för aktiviteter inom ramen för skattelagstiftningen. Se *Rutin för hantering av friskvårdssubvention*.

• Inom Perstorps kommun ska arbetsmiljön vara rökfri. Ingen medarbetare ska mot sin vilja utsättas för tobaksrök på sin arbetsplats. Med arbetsplats menar vi

lokaler som disponeras av kommunen, arbetsbodar, fordon samt övriga utrymmen. En rökfri arbetsplats ökar förutsättningarna för en god hälsa.

• Pondus är en personalförening för medarbetare inom Perstorps kommun. Målsättningen för föreningen är bland annat att bidra till att alla medarbetare skall må bättre både fysisk och psykiskt. Aktiviteterna anpassas efter medlemmarnas intresse och önskemål och är en blandning mellan idrottsliga och sociala och mer kulturella aktiviteter prioriteras lika. Medlemskapet i Pondus ger bland annat rabatter på sociala aktiviteter som främjar gemenskap och trivsel.

Ansvar

Det hälsofrämjande arbetet ingår som en naturlig del av förvaltningarnas arbetsmiljöarbete. Mot denna bakgrund är förvaltningschefen ytterst ansvarig för det hälsofrämjande arbetet inom respektive förvaltning.
Samtliga chefer inom Perstorps kommun ska ge förutsättningar och möjligheter till det praktiska hälsofrämjande arbetet på arbetsplatsen samt föregå med gott exempel.

Medarbetarna har det yttersta ansvaret för den egna hälsan och välbefinnandet.

Uppföljning

Vid det årliga medarbetarsamtalet ska hälsoperspektivet ingå.
Faktorer som påverkar det hälsofrämjande arbetet mäts också i samband med Perstorps kommuns medarbetarenkät.

§ 37

Revidering av biblioteksplan (2020-2023)
2020/52

Sammanfattning
Kommunen är enligt bibliotekslagen förelagd att ha en biblioteksplan. Nuvarande plan gällde fram till årsskiftet 2019-2020 och kulturförvaltningen har under hösten arbetat fram föreliggande förslag till reviderad plan. Kultur- och fritidsnämnden föreslår fullmäktige att anta den nya biblioteksplanen för Perstorps kommun 2020-2023.

Kommunstyrelsens förslag till beslut,

Kommunfullmäktige beslutar,

att anta den nya biblioteksplanen för Perstorps kommun 2020-2023

PERSTORPS KOMMUN

KS
Cecilia Håkansson, Kommunsekreterare
cecilia.hakansson@perstorp.se, 0435-39114

Kommunfullmäktige

Revidering av biblioteksplan

Sammanfattning
Kommunen är enligt bibliotekslagen förelagd att ha en biblioteksplan. Nuvarande plan gällde fram till årsskiftet 2019-2020 och kulturförvaltningen har under hösten arbetat fram föreliggande förslag till reviderad plan. Kultur- och fritidsnämnden föreslår fullmäktige att anta den nya biblioteksplanen för Perstorps kommun 2020-2023.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar,

Att anta den nya biblioteksplanen för Perstorps kommun 2020-2023

Ulf Bengtsson

Kommundirektör
Perstorps kommun

Cecilia Håkansson

Kommunsekreterare
Perstorps kommun

Beslutet skickas till:
Kultur- och fritidsnämnden

§ 11

Biblioteksplan för Perstorps bibliotek 2020-2023
2019/35

Sammanfattning
Perstorps kommun är ålagd enligt bibliotekslagen att ha en biblioteksplan. Nuvarande plan gäller fram till 2019-12-31 och det är således dags för en ny.
Under föregående år har arbetet med att ta fram en ny plan resulterat i den som nu presenteras där slutdatum är satt till år 2023.

Kultur- och fritidsnämnden beslutar,

att anta den nya biblioteksplanen för Perstorps kommun 2020-2023, samt

att föreslå Kommunfullmäktige att anta den nya biblioteksplanen

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Bibliotekschef

PERSTORPS KOMMUN

BIBLIOTEKSPLAN FÖR PERSTORPS KOMMUN 2020 – 2023

Innehållsförteckning

1 INLEDNING 2

2 BIBLIOTEKSPLANEN – OMFATTNING, UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING 3

GEMENSAM BIBLIOTEKSPLAN BIBLIOTEK FAMILJEN HELSINGBORG 2017-2019 3

3 PERSTORP – DEN LILLA KOMMUNEN MED DE STORA MÖJLIGHETERNA 4

KOMMUNEN 4
BIBLIOTEKSVERKSAMHETEN 4
SKOLBIBLIOTEKEN 4
SAMVERKANSFORMER 5

4 UPPDRAGET 6

LÄSFRÄMJANDE 7

5 UTVECKLINGSOMRÅDEN 8

MEDIER OCH INFORMATIONSTJÄNSTER 8
Det digitala biblioteket 8
TILLGÄNGLIGHET 9
Bibliotekslokalerna 9
Uppsökande verksamhet 10
FOKUSGRUPPER 11
Barn och unga 11
Personer med funktionsnedsättning 12
Nya svenskar, flyktingar och andra minoritetsgrupper 12
De nationella minoritetsspråken 12
ARRANGEMANG OCH PROGRAMVERKSAMHET 13
BIBLIOTEKSPERSONALEN 13

BILAGOR 14

STYRDOKUMENT 14
ÖVRIGA RAPPORTER OCH DOKUMENT SOM LIGGER TILL GRUND FÖR BIBLIOTEKSPLAN 2020-2023 15

1 Inledning

I din hand håller du ett exemplar av Biblioteksplan för Perstorps kommun 2020-2023. Eller läser du den på en skärm av något slag - på en stationär dator, en laptop, en läsplatta eller kanske till och med på din mobiltelefon, möjligheterna att läsa en text har blivit många.
I den här tredje omarbetade upplagan av Biblioteksplan för Perstorps kommun kommer vi bland annat att sätta fokus på just den digitala framtiden och vad den kan komma att betyda för Perstorps bibliotek och dess användare.

Vi lever i en spännande, men också på många sätt, utmanande tid. Vi lever i en värld som kännetecknas av ständiga och ofta väldigt snabba förändringar, förändringar som många har svårt att följa med i, och ta del av. Biblioteken har som en del av sitt uppdrag att arbeta för att stärka de demokratiska värdena och rättigheterna, att hjälpa till att arbeta för att sprida kunskap kring dessa, och att arbeta för att jämna ut klyftor i samhället, inte minst de digitala. Idag mer än någonsin behövs information och förståelse om vad som händer i världen, läskunnighet för att kunna ta till sig kunskaper om det som sker runt om oss, och kännedom om olika digitala medier för att kunna fungera i vardagslivet. I Biblioteksplan för Perstorps kommun 2020-2023 kan du läsa om vilka frågor vi tror kommer att vara viktigast de närmaste åren och vad vi på Perstorps bibliotek kommer att sträva efter att utveckla.

Perstorp 2019-11-18

Annica Sankilampi, biblioteks- och kulturchef
Marie Peterson Sjövik, bibliotekarie

2 Biblioteksplanen – Omfattning, uppföljning och utvärdering

Biblioteksplanen är ett styrdokument för alla som arbetar med folk- eller skolbiblioteksverksamheten i Perstorp. Den utgör en övergripande utvecklingsplan för verksamheten vid Perstorps bibliotek, och är ett levande dokument som ska följas upp och utvärderas kontinuerligt.

I samband med det årliga bokslutet görs en samlad utvärdering av verksamheten som relateras till biblioteksplanen. En omfattande statistik görs över biblioteksverksamheten med uppgifter om exempelvis utlåning, besöksantal och antal genomförda arrangemang. Med jämna mellanrum genomförs enkätundersökningar bland bibliotekets besökare och låntagare. Enkäten utgör en kontroll av hur besökare och låntagare uppfattar bibliotekets utbud, tjänster och service och blir en viktig indikator för hur väl biblioteksplanen fungerar. I samband med detta uppdateras och revideras planen i enlighet med den situation som då råder.

Bibliotekschefen är ansvarig för att utvärdering och uppföljning görs enligt biblioteksplanen.

Gemensam biblioteksplan Bibliotek Familjen Helsingborg 2017-2019

Sedan 2012 ingår Perstorps bibliotek i ett delregionalt samarbete med biblioteken i Skåne nordväst, Bibliotek Familjen Helsingborg – förkortat BFH – som gemensamt ska utveckla ett samarbete som ger styrka och energi till såväl daglig verksamhet som till det övergripande strategiska utvecklingsarbetet. Se bilaga.

Det finns även en regional kulturplan för hela Skåne, se bilaga.

3 Perstorp – den lilla kommunen med de stora möjligheterna

Kommunen

Perstorp är en bruksort. Med ca 7500 invånare är Perstorp Skånes minsta kommun.
I kommunens vision, ”Perstorp år 2030”, satsar man på utbildning, hälsa, bra boende, miljömedvetenhet och det nära samtalet mellan politiker och medborgare. Ledorden Service, Engagemang och Bemötande ska prägla alla delar av kommunens verksamhet.

Biblioteksverksamheten

Biblioteken i Perstorp utgörs av kommunbiblioteket och skolbibliotek på fyra skolenheter. Kommunbiblioteket har ett centralt läge med entré i gatuplan och är lätt att hitta till ”mitt i byn”.

Kommunbiblioteket har ett sammanlagt bemannat öppethållande på 43 timmar i veckan och 35 timmar i veckan under sommarmånaderna. Sedan sommaren 2018 kan biblioteksbesökare över 18 år få möjlighet att besöka bibliotekets entréplan och tidningsrum även under obemannad tid 41 timmar i veckan.

I dagsläget arbetar sex personer på biblioteket. Två av personalen arbetar med tydlig profilering mot barn- och ungdomsverksamheten.

Fem internetanslutna datorer finns tillgängliga för allmänheten, och wifi finns sedan mars 2015.

Biblioteket erbjuder ett brett utbud av tryckta medier som böcker, dagstidningar och tidskrifter. Tack vare samarbetet med övriga bibliotek i Skåne Nordväst och möjligheten att låna in fjärrlån från andra bibliotek, kan Perstorpsborna lätt få tillgång till mer litteratur än vad som finns i hyllorna på det egna biblioteket. Utlåningen av e-böcker blir mer och mer vanligt, och man kan fritt ladda ner olika typer av e-medier, bland annat via Familjen Helsingborgbibliotekens webbplats.

Biblioteket arrangerar flera kulturaktiviteter, både egna arrangemang och program i samarbete med andra arrangörer.

Det politiska ansvaret för kulturverksamheten, i vilken biblioteket ingår, ligger hos Kultur- och fritidsnämnden.

Skolbiblioteken

Skolbibliotek finns på fyra skolor i kommunen och har egen budget. Huvudbibliotekets personal ansvarar för driften av två av dessa. På två av skolorna finns för närvarande två, av skolan anställda, assistenter. Skolbiblioteken regleras i skollagen som säger att elever ska ha tillgång till skolbibliotek.

Det är av stor vikt att tillgång på litteratur finns i närheten av undervisningen, är lättåtkommet vilket gynnar det läsfrämjande arbetet. Även att urvalet av litteratur är väl anpassad efter elevens kunskapsnivå och behov.

Mål

- Att skolan arbetar för att det ska finnas personal på skolbiblioteken under hela skoldagen

Samverkansformer

En av många fördelar med den lilla kommunen är närheten till allt och alla! Perstorps bibliotek har många goda samarbeten, och vi strävar alltid efter att nå ut till olika verksamheter inom vår egen kommun, men också med att ha bra kontakt med kollegor och verksamheter runt om i Skåne och i övriga Sverige.

Exempel på samverkansformer i kommunen kan vara aktiviteter riktade mot förskolor och skolor, mot äldreboenden och arbetsplatser. Barnavårdscentralen (BVC) och Familjens Hus samarbetar med biblioteket kring ”Barnens första bok”, och ett språkcafé arrangeras en eftermiddag i veckan under höst- och vårterminerna i bibliotekets hörsal i samarbete med förenings- och näringslivet.

Samarbetet med Familjen Helsingborgbiblioteken resulterar bland annat i medietransporter alla vardagar mellan biblioteken i Skåne Nordväst och övriga Skåne, ett gemensamt biblioteksdatasystem, personalutbildningar, och delade kostnader vid större gemensamma inköp.

Andra samarbeten är gemensamma transporter via Region Skåne, fjärrlån och dokumentleveranser från olika region- och universitetsbibliotek, Internationella biblioteket i Stockholm eller Myndigheten för Tillgängliga Medier som framställer tal- och punktskriftsböcker.

Biblioteket samarbetar också med olika kulturinstitutioner, studieförbund och föreningar för att kunna erbjuda teater-, musik- och dansföreställningar, föredrag mm.

Perstorps bibliotek söker alltid nya samarbetspartners som en av många möjligheter att utveckla verksamheten och för att kunna erbjuda olika aktiviteter som kan bidra till nöje och förkovran.

4 Uppdraget

Biblioteksverksamheten i Perstorps kommun utgår ifrån ett antal nationella, internationella och lokala styrdokument. Folk- och skolbibliotek styrs av bibliotekslagen, SFS 2013:801 som bland annat säger att ”varje kommun ska ha folkbibliotek” och att ”folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla”.

Biblioteken ska ”verka för det demokratiska samhällets utveckling” och ”främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt”.

Bibliotekslagen säger också att utlåningen av litteratur på biblioteken ska vara avgiftsfri, och att det i grundskolan och gymnasieskolan skall finnas lämpligt fördelade skolbibliotek.

Biblioteket har ett speciellt ansvar gentemot personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål än svenska, och andra minoritetsgrupper i samhället. De svenska minoritetsspråken ska enligt svensk lag (se bilaga) lyftas fram genom att biblioteket köper in och förmedlar litteratur på de olika språken, men också genom att erbjuda kulturella aktiviteter som på olika sätt belyser och informerar om de svenska minoritetsspråken.

Barn och ungdomar är också en av de prioriterade målgrupperna, och från och med 2020-01-01 blir Barnkonventionen svensk lag (se bilaga). Detta innebär att barns åsikter och önskemål ska tas hänsyn till vid utvecklingen av biblioteket och andra verksamheter som berör dem. Biblioteken ska arbeta aktivt med att stimulera barn och ungdomars språkutveckling och läsning, och att erbjuda dem möjligheter att delta i olika kulturaktiviteter.

Unescos folkbiblioteksmanifest understryker att folkbiblioteket som lokalt kunskapscentrum utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, självständiga ställningstaganden och kulturell utveckling för den enskilde och för olika grupper i samhället. En förutsättning för välinformerade medborgare med möjlighet att utöva sina demokratiska rättigheter och därigenom spela en aktiv roll i samhällslivet, är att ha fri och obegränsad tillgång till kunskap, tankar, kultur och information, och inte minst digital kunskap och tillgänglighet.

Biblioteksplanen för Perstorps kommun relateras till ovanstående nationella och internationella styrdokument. Biblioteksplanen relaterar även till de mål som kommunfullmäktige och nämnderna har upprättat mot vilka Perstorps kommun ska sträva.

Biblioteket har en lång tradition av att arbeta för tillgång till kunskap, kultur, upplysning och information för alla. I Biblioteksplan 2020-2023 får MIK (medie- och informationskunnighet) och de digitala frågorna mycket större plats än i de tidigare biblioteksplanerna. Den snabba takt med vilken all digital teknik utvecklas och påverkar samhällsmedborgarna på olika sätt märks tydligt på biblioteken. Under rubriken ”Det digitala biblioteket” tar vi upp mer om de utmaningar biblioteket står inför i frågor kring digital kompetens, vilka behov som finns, och hur vi vill jobba med MIK under de kommande åren.

Läsfrämjande

Böcker och läsning är självklara delar av bibliotekets arbete. Biblioteket arbetar alltid med att förmedla och sprida de roliga och spännande berättelserna, med att ge tips på bra böcker för alla åldrar och i olika typer av medier som traditionella böcker, ljudböcker eller som elektroniskt nerladdade till läsplattor eller mobiler. Vi vill verka för att alla ska kunna hitta fram till just sin läsning.

Biblioteket ger också stöd och tips åt den som har speciella läsbehov, och kan erbjuda böcker i olika medieformat som passar olika stadier i en persons läsutveckling.

Biblioteket bedriver läsfrämjande arbete både i och utanför bibliotekslokalen. Biblioteket jobbar kontinuerligt med olika läsprojekt, bokprat och boktips för både barn och vuxna, bokcirklar och författarbesök. Biblioteket har också samarbete med Familjens Hus och barnavårdscentralen (BVC).

5 Utvecklingsområden

Medier och informationstjänster

Perstorps bibliotek vill kunna erbjuda sina besökare ett brett utbud av både skönlitteratur och faktaböcker, och det som inte finns här går tack vare samarbetet med övriga enheter i BFH för det mesta att låna in. Böcker som inte finns i samarbetet kan oftast beställas från andra bibliotek som fjärrlån. För att bokbeståndet ska hållas aktuellt och fräscht, gallrar bibliotekspersonalen regelbundet ut böcker och andra medier.

Sedan förra biblioteksplanen skrevs har mycket hänt när det gäller medier och informationstjänster. Det är fortfarande mest fysiska böcker som lånas, men många läser idag digitalt, det vill säga att man laddar ner böcker elektroniskt för att lyssna på eller läsa. Ljudböcker i olika format och talböcker lånas också.

Den som har ett bibliotekskort hos Bibliotek Familjen Helsingborg kan gå in på ”Mina sidor” på bibliotekens hemsida via en egen dator eller mobiltelefon, och själv reservera eller låna om medier, ladda ner elektroniska böcker, eller använda någon av databaserna.

Den som har tillgång till ”Öppnare bibliotek” kan också själv på obemannad tid låna böcker i självbetjäningsautomaten. Möjligheterna att låna har blivit både fler och större än för några år sedan.

Det digitala biblioteket

Den största av bibliotekets utmaningar inför framtiden är förmodligen den digitala utvecklingen i samhället.

Bibliotekslagen säger att:
§7 Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

Kungliga biblioteket har fått ett regeringsuppdrag att under åren 2018-2020 finansiera och nationellt samordna en satsning på de regionala biblioteksverksamheterna som utbildnings- och kompetensnoder. Satsningen innebär vidare att de regionala biblioteken ska utbilda landets folkbibliotekarier som sen ska kunna hjälpa att höja den digitala kompetensen bland bibliotekens besökare. I Uppdrag till Kungl. biblioteket om digitalt kompetenslyft (se bilaga) står att:

Regeringen har som mål att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Utifrån detta mål ser regeringen behovet av satsningar på olika områden för att åstadkomma en bred digital kompetenshöjning för hela befolkningen. Digital kompetens innebär bl.a. att individer är förtrogna med digitala verktyg och tjänster. Digital kompetens omfattar också medie- och informationskunnighet, dvs. kunskaper och förmågor som krävs för att finna, analysera, kritiskt värdera och skapa information i olika medier och sammanhang.
Syftet med uppdraget är att främja en ökad digital kompetens hos allmänheten genom att de regionala biblioteksverksamheterna samordnar en utbildning av landets folkbibliotekarier.

Detta ställer stora kunskapsmässiga krav på bibliotekens personal som ska kunna handleda och vägleda besökare i digitala frågor, något som kräver utbildning och fortbildning. Det ställer också krav på bibliotekets hårdvara som måste uppdateras och vara anpassad till de behov som kunderna har, krav som i sin tur bygger på att medborgare idag måste ha ganska bra kunskaper i MIK för att de ska kunna fungera i vardagslivet.

Även om de flesta människor i Sverige upp till 65 års ålder använder internet på något sätt idag, innebär det inte att alla är kunniga och trygga med den digitala tekniken. Barn och unga som växer upp med mobiler, läsplatta och annan digital teknik, är ofta duktiga på att hantera hårdvaran, men är inte alltid bra på källkritik.

Ett stort dilemma är att det i dagsläget finns många krav på vad medborgare behöver kunna och ha tillgång till vad gäller digitala funktioner, samtidigt som det inte finns någon tydlig instans dit medborgarna kan gå för att få hjälp varför man söker sig till biblioteken. Digitalt utanförskap är en orsak till ohälsa i det svenska samhället idag, vilket gör bibliotekens arbete med MIK till en hälsofråga!

Mål

- Att på olika sätt erbjuda bibliotekets personal kontinuerlig utbildning i digitala frågor
- Att ett digitalt perspektiv ska finnas med i allt som biblioteket arbetar med
- Att läsning i digitala medier alltid ses som likvärdig traditionell bokläsning
- Att biblioteket ska kunna erbjuda funktionella datorer och annan teknik för att kunna erbjuda den digitala service och trygghet som kunderna efterfrågar
- Att biblioteket jobbar för att ta fram idéer för hur man ska kunna arbeta pedagogiskt med digitala frågor gentemot allmänheten.

Tillgänglighet

Bibliotekslokalerna

Biblioteket är till för alla. Som besökare ska du känna dig välkommen vem du än är oavsett social status, ålder, nationell tillhörighet, genus, eller om du har en funktionsnedsättning. Alla ska kunna vistas i och umgås på biblioteket, en plats som allt oftare kallas ”det offentliga vardagsrummet” eftersom många upplever biblioteket som en förlängning av det egna hemmet.

Sedan sommaren 2018 kan kunder som är över 18 år få tillgång till att besöka Perstorps bibliotek på andra tider än när lokalerna är bemannade, så kallat obemannat öppet, vilket har ökat möjligheterna för kommunens invånare att använda sitt bibliotek.

Besökare kommer inte till biblioteket bara för att låna böcker, läsa tidningen eller göra läxan, utan också för att umgås, träffa kompisar eller bara vara. I en stressfylld värld där

möjligheten att vara i lugna miljöer krymper, kan biblioteket vara den plats där man kan sitta i lugn och ro och vila en stund från omvärldens krav.
Många uppskattar också möjligheten att använda sig av gratis wifi som finns på biblioteket sen 2015.

Perstorps biblioteksverksamhet bedrivs huvudsakligen i bibliotekets två för allmänheten öppna våningsplan. Det mesta av verksamheten – arbetet kring lånedisken, tidningsrummet, vuxen- och barn- och ungdomsavdelningarna – försiggår på entréplanet, medan det på bottenvåningen finns ett öppet och ett stängt magasin, samt hörsalen/konsthallen med bord för studier. På grund av svårigheter att kunna övervaka bottenvåningen hålls denna stängd på eftermiddagar och kvällar vilket gör att många besökare ska trängas på entréplan, det vill säga en ganska liten yta.

På många håll i landet upplever man att allt fler barn och ungdomar i varierande åldrar söker sig till biblioteket, och Perstorp är inget undantag. Det är väldigt roligt att barnen hittar hit, men eftersom ungas sätt att umgås inte alltid stämmer överens med den traditionella ”tysta” biblioteksverksamheten, blir det svårare att tillgodose olika kundkategoriers ofta väldigt olika behov och önskemål. Konflikter uppstår mellan besökare och mellan besökare och personal, vilket ger en otrevlig stämning. Personalen mår dåligt och risken är stor att en del besökare slutar komma till biblioteket.

Lokalerna som för 30 år sen var moderna och funktionsenliga är idag opraktiska, trånga och slitna. Bibliotekets många uppdrag och funktioner får dåligt plats, och den digitala närvaron kräver laddningsstationer och fler sittplatser som inte finns idag. För att fungera så bra som möjligt måste lokalerna och möblemanget vara funktionella och flexibla, annars blir uppdraget att vara till för alla svårt att uppfylla.

Mål

- Att arbeta för en förändring av bibliotekslokalen, alternativt en flytt till andra lokaler

- Att skapa utrymmen för olika aktiviteter vilka ger bättre förutsättningar för positiv samvaro bland biblioteksbesökare och bättre arbetsmiljö för personalen

- Att verka för ett bibliotek där man tagit hänsyn till den digitala utvecklingen och behoven som följer med detta

Uppsökande verksamhet

En viktig del av bibliotekens verksamhet har alltid varit att arbeta uppsökande och utåtriktat. Att ta bibliotekets utbud ut i samhället genom besök på äldreboenden, på förskolor och skolor, men även ut till enskilda individer, är en viktig del av bibliotekets uppdrag då många inte har möjlighet att ta sig till biblioteket på egen hand.

Ett exempel är ”Boken kommer”, det vill säga möjligheten att få böcker och andra medier hemlevererade. Idag hjälper hemtjänsten och kommunens vaktmästeri biblioteket att köra ut med böcker i samband med sina brukarbesök. Bibliotekspersonalen åker ibland ut med

bokkassar till privatpersoner som inte själva kan besöka biblioteket. För att göra detta fullt ut krävs personal, tid och möjlighet att lämna huvudbiblioteket.

Mål

- Att biblioteket ska utveckla möjligheterna till personliga besök ute i kommunen för att därmed få närmare kontakt med personal och brukare i olika verksamheter.

- Att jobba mer med marknadsföring för att sprida kännedom om bibliotekets möjligheter och utbud för äldre och andra i samhället

- Att förstärka samarbetet med Familjens Hus och därmed nå föräldrar med små barn

Fokusgrupper

Barn och unga

I alla tider har människor berättat historier – kring lägerelden, framför öppna spisen och i senare tid, oftast i bokform. Berättelser är mer än bara historier för nöje och underhållning, de ger människor möjlighet att fundera och komma fram till egna slutsatser och beslut, hjälper till att stärka självkänsla och skapa förståelse för andra.

Biblioteken har alltid särskilt värnat om att barn och ungdomar ska få möjlighet att ta del av de goda berättelserna, berättelserna som utvecklar fantasin och kreativiteten, som ger möjligheter att utforska både de inre och yttre världarna, och som i förlängningen bidrar till att skapa trygga och kloka medborgare.

Biblioteket ska erbjuda barn och ungdomar ett stort och brett utbud av läsning i olika former, men också ett varierat och kreativt utbud av arrangemang och aktiviteter.

Mål

- Att skapa positiva miljöer som ger barn och unga trygghet, nyfikenhet och kreativitet

- Att biblioteket inte bara ska ha ett *barnperspektiv* på frågor som berör barn och unga, utan också verka för att *barns perspektiv* på verksamheten efterlevs

Personer med funktionsnedsättning

Vi strävar efter att biblioteket och bibliotekets innehåll ska vara lätta att komma till och använda. En viktig uppgift är att få besökarna att känna sig välkomna, och att erbjuda god hjälp i allt biblioteksrelaterat arbete, men särskilt att rekommendera böcker och visa hur man använder olika anpassade medier som lättlästa böcker, böcker med extra stor stil, DAISY som man laddar ner och lyssnar på, eller böcker man kan ladda ner till sin läsplatta.

Mål

- Att alltid bemöda oss om att erbjuda så god service som det är möjligt till *alla* som besöker biblioteket

- Att alltid arbeta för att lokalerna och medierna ska vara så tillgängliga som det är möjligt

Nya svenskar, flyktingar och andra minoritetsgrupper

Ett av bibliotekets många uppdrag är att bidra till att människor som kommit till Sverige för att bosätta sig får hjälp med sin integrering i samhället. Språkkurser, lexikon och körkortsböcker på olika språk är exempel på medier som biblioteken erbjuder nyanlända. Biblioteket har också ett basbestånd med litteratur på olika språk, och det finns möjligheter att låna in böcker från andra bibliotek om det egna beståndet inte räcker till. Språkcaféet drivs i samarbete med föreningslivet, näringslivet och privatpersoner.

Mål

- Att fortsätta att ge stöd till nya svenskar och flyktingar på deras väg in i det svenska samhället genom ett varmt personligt bemötande och att ge hjälp och svar på frågor så långt det är rimligt möjligt

- Att berätta om olika typer av medier, tjänster och arrangemang som biblioteket kan erbjuda

De nationella minoritetsspråken

I 2 § i språklagen (2009:600) anges att de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska. I 4 § i språklagen (2009:600) anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Biblioteket ska köpa in och visa fram medier på och om de nationella minoritetsspråken, men också erbjuda kulturaktiviteter och evenemang som för fram de svenska minoritetsspråken.

Mål

- Att arbeta med stöd från de andra biblioteken i Familjen Helsingborg och andra bibliotek i Skåne för att skapa ett brett utbud av medier på de olika minoritetsspråken

- Att kunna erbjuda intressanta och berikande aktiviteter som föredrag, föreställningar och andra evenemang som lyfter fram Sveriges minoriteter och minoritetsspråk

Arrangemang och programverksamhet

Biblioteket ordnar programverksamhet för barn och vuxna. Två gånger om året ger vi ut ett programblad med aktiviteter som vi arrangerar i egen regi eller i samarbete med andra. Under senare år har vi haft nära samarbete med bland annat Lunds Universitet för föredrag med Forskarturnén, Malmö Opera och Musikriket för musikaliska kvalitetsföreställningar. Egna arrangemang kan vara filmvisning för barn, bokfrukost eller våffelfika och ofta kan man som besökare se en konst- eller fotoutställning i hörsalen.

Mål

- Biblioteket fortsätter att arbeta för att erbjuda alla Perstorpsbor ett brett urval av kvalitetsarrangemang i både större och mindre format

Bibliotekspersonalen

Perstorps kommuns ledord är Service, Engagemang och Bemötande. Biblioteket ska som alla andra verksamheter i kommunen sträva efter att i all kontakt med medborgare och kunder leva upp till de orden. Den som besöker biblioteket ska alltid kunna förvänta sig ett vänligt och engagerat bemötande och få så god service som det är rimligt möjligt av bibliotekets personal.

Det som sker ute i samhället speglas i allra högsta grad i bibliotekens verksamheter. Perstorps bibliotek ska kunna erbjuda Perstorpsborna samma grundutbud som på större bibliotek i landet, trots en liten personalstyrka av vilka de flesta arbetar deltid.

För att kunna hålla så hög kvalitet som möjligt på bibliotekets tjänster och utbud och för att kunna hålla sig uppdaterade med det som händer inom biblioteksvärlden, är det extra viktigt att vi i personalen har möjlighet att löpande kunna vidareutbilda oss inom de olika områden som rör bibliotekets verksamhet. Bibliotek Region Skåne och Bibliotek Familjen Helsingborg arrangerar löpande internutbildningar inom aktuella områden för bibliotekens personal. Vi håller även egna internutbildningar för varandra inom den egna personalgruppen.

Mål

- Att personalen löpande får utbildning inom områden som motsvarar biblioteksverksamhetens och besökarnas behov

- Att under kommande år arbeta extra mycket med personalutbildning kring digitala frågor och digital teknik

Bilagor

Styrdokument

- Bibliotekslagen SFS 2013:801

http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/sfs_sfs-2013-801/

- Skollagen SFS 2010:800 kap 2, §36

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

- Regional kulturplan för Skåne 2016 – 2019 förlängd till och med 2020

http://utveckling.skane.se/publikationer/strategier-och-planer/regional-kulturplan-for-skane-2016-2019/

- Perstorp år 2030: Vision för Perstorps kommun

http://www.perstorp.se/download/18.4f43221439f344f20630/1395043582619/Perstorp+%C3%A5r+2030.pdf

- UNESCOs Folkbiblioteksmanifest

http://u4614432.fsdata.se/wp-content/uploads/2013/08/Folk-och-Skolbibloteksmanifestet-Nr-2-2000.pdf

- FNs Barnkonvention

https://www.regeringen.se/regeringens-politik/barnkonventionens-vag-mot-svensk-lag/

https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten

- Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2009724-om-nationella-minoriteter-och_sfs-2009-724

Övriga rapporter och dokument som ligger till grund för Biblioteksplan 2020-2023

- Demokratins skattkammare : förslag till en nationell biblioteksstrategi

http://libris.kb.se/bib/8j4tcb5g69kl2544

- Marika Alneng : Folkbibliotek i förändring BTJ-förlag 2017

- MIK och bibliotek - en lägesrapport. Svensk biblioteksförening 2019

https://wwwbiblioteksfor.cdn.triggerfish.cloud/uploads/2019/09/mik.pdf

- Uppdrag till Kungl. biblioteket om digitalt kompetenslyft

https://www.regeringen.se/4b00cb/contentassets/f443204d687e45ae9d00084ae77029ef/uppdrag-till-kungl.-biblioteket-om-digitalt-kompetenslyft

- Svenskarna och internet 2019. Internetstiftelsen

https://svenskarnaochinternet.se/app/uploads/2019/10/svenskarna-och-internet-2019-a4.pdf

- Åsa Hedemark : Unga berättar. En studie av ungas syn på läsning och bibliotek. Svensk biblioteksförening 2018

https://wwwbiblioteksfor.cdn.triggerfish.cloud/uploads/2018/12/unga-berttar-2018-12-05.pdf

KN
Annica Sankilampi, Bibliotekschef
annica.sankilampi@perstorp.se, 0435-392 24

Kultur- och fritidsnämnden

Revidering av biblioteksplan (2020-2023)

Sammanfattning
Perstorps kommun är ålagd enligt bibliotekslagen att ha en biblioteksplan. Nuvarande plan gäller fram till 2019-12-31 och det är således dags för en ny.
Under föregående år har arbetet med att ta fram en ny plan resulterat i den som nu presenteras där slutdatum är satt till år 2023.

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar,

att Kultur- och fritidsnämnden antar den nya biblioteksplanen för Perstorps kommun 2020-2023, samt

att föreslå Kommunfullmäktige att anta den nya biblioteksplanen

Åke Svensson

Förvaltningschef
Perstorps kommun

Annica Sankilampi

Bibliotekschef
Perstorps kommun

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Bibliotekschef